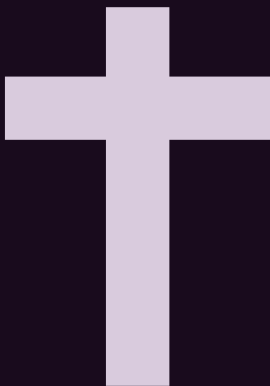

Lök yam

New Testament in Dinka, Southwestern (SU:dik:Dinka,
Southwestern)

Lëk yam

New Testament in Dinka, Southwestern (SU:dik:Dinka, Southwestern)

copyright © 2006 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Dinka, Southwestern

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Dinka, Southwestern

dik

Sudan

Copyright Information

© 2006, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Dinka, Southwestern

© 2006, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-22

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 29 Jan 2022

d94b9d26-33ff-5c4e-819f-5bfe86ac9e55

Contents

Matheo	1
Marko	54
Luka	88
Joon	144
Luoi Atuuc	184
Kac pan Roma	239
1 Korinth	264
2 Korinth	288
Galatia	303
Epethuth	312
Pilipi	321
Kolothia	327
1 Thethalonika	333
2 Thethalonika	338
1 Timothi	342
2 Timothi	349
Tito	354
Pilemon	357
Athor ci gat kac Itharel ci gam	359
Jemith	379
1 Piter	385
2 Piter	392
1 Joon	397
2 Joon	404
3 Joon	406
Jut	408
Nyuuth tenë Joon	410

Wël Jethu cï Matheo göt Wët nhom

Athör Matheo ë jam Wët Puoth Yam ye Jethu raan cï lueel, yen bï kəc waar yiëth kārac yiic, raan yen cï kån kenhüim tiεεη thïn, kāk cï Nhialic thön kacke. Kākķā, aa yeku yök athör theer wël Nhialic yiic. Wët Puoth Yam kēnē acie tēnē kəc Itharel kepēc, kəc kek ke dhiëeth Jethu thïn ku dïit kamken, ee wët puoth lək thēi ëbēn pinynhom.

Athör Matheo acï njiec guuir. Ee rot jək dhiēnh Jethu, ku teet miśc nhom ë Jethu ku tē cï jənrac ye them thïn. Ku wëetden yen kəc lək tē bï kəc pïr thïn aköldä, ku pišcde ku tē yen kəc kuony thïn Galilia. Ku ë kākķā cök ciēen, Matheo acï tēwäär jiël Jethu Galilia bï la Jeruthalem göt aya, cimēn kāk cï röt looi tēnē ye wäär bï ye guə nək, cï bēn la thök piēēt cï ye bēn piäät tim cï rïiu kəu. Ku jəl aa jön cï yen rot bēn jət.

Athör Matheo ë Jethu nyuəth ke yen raan piöoc ril njic kån apēi, ke la riēl yen löη Nhialic teet yic bï lööny kəc puəth apath, ku ë piöoc kāk Bääny Nhialic aya. Abanjüt pišcde yic acï Matheo tek yic dhiēc ku gēt kēlä,

Pišcde gət nhom rin njic ciεεη ku tē bï kəc ye Bääny pan Nhialic kēden la thïn aköldä. (cökdit 5-7)

Lək tēnē atuuc kathiäär ku rou ë luəiden bïk looi. (cökdit 10)

Kēη rin Bääny pan Nhialic. (cökdit 13)

Piöoc rin atuuc. (cökdit 18)
Piöoc rin thök piny, ku Bääny pan Nhialic bï bēn. (cökdit 24-25)

Kāk tō thïn

Kuat Jethu ku dhiēnhde 1:1–2:23

Piöoc Joon raan kəc muəc nhüim 3:1-12

Miśc nhom Jethu ku tē cï jənrac ye them thïn. 3:13–4:11

Piöoc Jethu Galilia 4:12–18:35

Jäl Jethu Galilia bï la Jeruthalem 19:1–20:34

Nin ciēen kadhorou thuənde nhom tuen 21:1–27:66

Jön rot ku nyooth rot ë Bānyda 28:1-20

Kuat Jethu raan cï ləc ku dəc
(Lk 3:23-38)

¹ Kākķā aa rin kuat kəc ke dhiëeth Jethu thïn, kuat Bēnyjakhom Debit bō cök tēnē Abaram.

² Abaram ë ye wun Ithäk. Ithäk ë ye wun Jakop.

Yen cï Juda bēn dhiëeth kek wämāthakēn kək.

³ Juda ë ye wun pandiēet, Peredh ku Dhara ku manden ë cəl Tamar,

Peredh ë ye wun Ƴedhron ku Ƴedhron ë ye wun Ram.

⁴ Ram ë ye wun Aminadap, ku Aminadap ë ye wun Nacon,

ku Nacon ë ye wun Thalmon.

⁵ Thalmon ë ye wun Boath, ku man ë cəl Rayäp.

Boath ë ye wun Obet,
ku man ë cəl Ruth,
ku Obet ë ye wun Jethe.

⁶ Ku Jethe ë wun Bënyñjaknhom
Debit,
ku Debit ë ye wun Tholomon,
ku man ëcī kañ aa tiñ
Uria.

⁷ Tholomon ë ye wun
Raboam,
ku Raboam ë ye wun Abija,
ku Abija ë ye wun Atha.

⁸ Atha ë ye wun Jocatpat,
Jocatpat ë ye wun Joram,
ku Joram ë ye wun Udhia.

⁹ Udhia ë ye wun Jotham,
Jotham ë ye wun Ayath,
ku Ayath ë ye wun Yedhekia.

¹⁰ Yedhekia ë ye wun Man-
athe,
Manathe ë ye wun Amon,
ku Amon ë ye wun Jothia.

¹¹ Jothia ë ye wun Jekonia, ku
wämäthakën kök, ku jəl
ke peec ku yëth ke Ba-
bilonia.

¹² Wën cī ke yäth Babilonia
aaci la dhiëth këlä,
Jekonia aci Cealtiel la
dhiëëth.

Cealtiel ë ye wun Dheruba-
bel.

¹³ Dherubabel ë ye wun Abiöt
ku Abiöt ë ye wun Eliakim.
Ku Eliakim ë ye wun Adhor.

¹⁴ Adhor ë ye wun Dhadok.
Dhadok ë ye wun Acim,
ku Acim ë ye wun Eliöt.

¹⁵ Eliöt ë ye wun Aliadhër
ku Aliadhër ë ye wun
Mathan.

Ku Mathan ë ye wun Jakop.

¹⁶ Ku Jakop ë ye wun Jothep
mony Maria,

ku ë yen aci Jethu cəl Raan cī
lóc ku dác bën dhiëëth.
¹⁷ Këya, kuat Jethu ë kith,
ee ye yic thiäär ku ñuan jöök
Abaram yëet Debit, ku ben
yic aa thiäär ku ñuan yëet
tëwäär cī ke pæc Babilonia,
ku ben yic aa thiäär ku ñuan
jöök kác cī dhiëëth Babilonia
yëet dhiënh Jethu raan cī lóc ku
dác.

*Maria aci meth yök ke cīn
moc*

(Lk 2:1-7)

¹⁸ Dhiënh Jethu ë loi rot
këlä. Maria ë wïc Jothep bī
thiaak. Tëwën këc ye gam,
ke yök ke cī liëc ë manh yök
tënë Wëi Nhialic. ¹⁹ Jothep,
raan awën wïc ye bī thiaak
ë ye raan path, ku akëc wïc
bī Maria yöör guöp, go wïc bī
puöl ke cīn raan piñ ye.

²⁰ Tëwën wïc yen kënë bī
looi, ka atuny Nhialic nyuth
rot ye nyuöth yic ku lueel,
“Jothep, manh Debit, duk
riöc ba Maria cīi thiak, rin
ë riël Wëi Nhialic yen ayök
yen manh tö yeyäc. ²¹ Yeen
abī mēnh moc dhiëëth, ku
aba cäk ke cəl Jethu rin
yen ë raan bī kác wëër bei
adumuöömken yiic.”

²² Kënë aci rot looi këya, bī
wët Nhialic cī raan käkke tiñ
lueel yenhom tiεεñ. Ku wët
kënë ëcī lueel ëlä, ²³ “Nyan
bīm abī liëc, ku abī manh moc
dhiëëth ku abī cəl Emanuel.
Ku wëtde yic, Nhialic atö kek
yook.”

²⁴ Këya, Jothep aci kë cī
atuny Nhialic lëk ye gam, ku

yëth Maria baai. ²⁵ Ku aa këc reër cīmēn tik ke moc yet tē dhiëeth Maria wēnde, ku ciëk Jothep ke cəl Jethu.

2

Jethu aci nyuöth kəc thäi

¹ Tëwēn cī Jethu dhiëeth gen Bethalem pan Judia, wäär ye Yërot Bëny. Ke bāny kək ηic kək Nhialic bö piny ciëen ku yëetkë Jeruthalem, ² ku thiëckë, “Tö Bënyηaknhom kəc Itharel puəc dhiëeth tēno? Ciëerde acuk tīη piny ciëen, yen abī yok buk bēn door.”

³ Nawēn piη Bëny Yërot ë wēt kēnē, ke jieth puöu, agut kəcđit kək Nhialic Jeruthalem aya. ⁴ Go bānyđit kək Nhialic, ku kəc piöoc lööη cəl ëbēn ku thiëc ke, “Ye tēnen bī Raan cī ləc ku đac dhiëeth thīn?”

⁵ Gokë lueel, “Abī dhiëeth gen Bethalem pan Judia, cīt wēt cī raan kək Nhialic tīη gət ëlä,

⁶ ‘Yīn Bethalem pan Judia, na cək alən koor yīn kam gēethđit pan Judia, ke yīn abī bēny məc thāndiēn Itharel tuöl thīn.’ ”

⁷ Go Yërot bāny wēn bö ciëen cəl ë röt, ku thiëc ke aköl tīη kek ciëer panden. ⁸ Ku cəl ke aa bēr Bethalem ku thən ke ëlä, “Lak wiëckë meth apeī ku na yökkë, ke we dhuk bāk bēn lək ya, ba la aya, ba la door.”

⁹ Nawēn cik wēt Bëny Yërot piη ë ke lööny dhöl, ku tīηkë ciëer wäär cik tīη ciëen panden ke wat kenhūm, ku ler ku këc yöt nhom, yōn

tö meth thīn, ¹⁰ ku mitkë puöth apeī. ¹¹ Ku lek yöt ku yökkë meth kek man, ku gutkë kenhiəl piny ku dorkë, ku liepkë jəgəaken thook ku juerkë mīlööηthith, ku adöη ηīr mit tuəlde ku adöη kec.

¹² Nawēn ke nyuöth ku lək ke bīk cī dhuk tēnē Yërot, gokë dhuk panden dhël đēt.

Meth aci riēη Ijip

¹³ Wēn cī kek jäl ka atuny ë Nhialic nyuth rot Jothep ku nyuëeth ëlä, “Jət rot ku luəc rot wei kek meth ku man ku lak Ijip, ku rërkë thīn yet aköl bī yen we lək bāk dhuk, rin Yërot awic meth bī nək.”

¹⁴ Go Jothep rot jət ku nyēēi meth kek man ë wëer kēnē, ku lek Ijip. ¹⁵ Ku rëerkë thīn yet aköl thou Yërot, rin bī wēt raan kək Nhialic tīη, cī lueel theer ëlä yenhom tiēη, “Yēn abī Wēndiē cəl Ijip.”

¹⁶ Nawēn tīη Yërot lən cī bāny ke bö ciëen ye ruëeny, ke riääk puöu. Ku cəl mīth rōör aa nək ëbēn Bethalem, ku bēēi kək thiääk kek ye, mīth ye ruönken rou, ayī mīth kək këc run karou dööt, cīt tē ye tək ye tēwäär piη yen wēt tēnē bāny ciëen.

¹⁷ Ku kək ke cī Jeremia raan kək Nhialic tīη lueel theer, aaci kenhūm tiēη thīn. Ku ëcī lueel ëlä,

¹⁸ “Dhiëeu ëcī piη gen Rama, dhiëeu ku kiēu ë đit apeī. Kəc Itharel aake dhur miëthken, Ku aaci węc ë puöu ye gam, rin cī kek thou ëbēn.”

Meth aci dhuk

¹⁹ Nawën cī Yērot thou, ka atuny Nhialic ben rot nyuōth Jothep pan Ijip, ²⁰ ku lueel ëlä, “Jōt rot, ku dhušk meth kek man pan Itharel, rin kōc wäär wic ye bīk nōk aaci thou.” ²¹ Go Jothep rot jōt, ku jiël kek meth ku man, ku dhuk pan Itharel.

²² Nawën piŋ lōn ye Arkelao bēny Judia nyin wun, go riōōc bī la Judia, ku ben nyuāāth, go muōl la Judia ku ler Galilia, ²³ ku ler ku rēer gen cōl Nadharet. Kēya, wël ke cī raan kāk Nhialic tīŋ lueel aaci kenhīim tiεεŋ thīn, “Lōn bī Jethu aa raan Nadharet.”

3

Piōōc Joon raan kōc muōōc nhīim

(Mk 1:1-8; Lk 3:1-18; Jn 1:19-28)

¹ Ye nīnkā, Joon raan kōc muōōc nhīim ēcī piōōcde jōōk pan Judia, roor tē cīi ceŋ, ku lēk kōc ëlä, ² “Pālkē luōi kārāc rin Bāāny Nhialic aci thiōk.”

³ Mony kēnē, yen ēcī Ithaya raan kāk Nhialic tīŋ jam rienke thēer wäär lueel yen ye ëlä,

“Raan kākkiē tīŋ abī piŋ rōl ke jam roor tē cīi ceŋ, ‘Guiērkē dhēl ē Bēny, luōikē dhōlke bīk la cōk.’ ”

⁴ Joon ē ye ceŋ alēth cī looi nhiēm thōrōl, ku ceŋ gōōp ye aŋum, ku mīth ke ye cam, aa kōryōm ku kiēc. ⁵ Kōc Jeruthalem ku kōc juēc pan Judia, ku lōŋ Jordan ēbēn aaci

wet tēnē ye, ⁶ ku lekkē adumuōōmken, ku jōl Joon ke muōōc nhīim wār Jordan.

⁷ Wēn tīŋ Joon kōc juēc akut Parathī ku Thaduthī ke bō tēnē ye bī ke bēn muōōc nhīim, ke lēk ke, “Awek dhiēnh kāpieny! Yeŋa lēk we bāk kat kēreεc bō?” ⁸ Luōikē kāk ye nyooth lōn cī wek muōl kārāc yakē ke looi. ⁹ Ku duōkkē wepuōth tōŋ ku luēlkē yōk aa mīth Abaram. Alēk we, lōn alēu Nhialic bī aleelkā cōl aaye mīth Abaram. ¹⁰ Ku ēmēn yēp aci ther bī ke tiim yep, rin na ye tim cie luōk mīth path, ka yep ku cuet ē mεεc. ¹¹ Wek aa ya muōōc nhīim ē piū bāk luōi kārāc puōl, ku raan bō ciēēn yācōk abī we muōōc nhīim ē Wēi Nhialic ku mac. Yeen adit apēi tēnē yā, ku yēn aci path na cōk a warke ka cā lēu ba ke dōk. ¹² Yeen acit raan muk lōk ē kām, ye rap kōōm bī rap tek thook ke miēl. Ku wīu rap ku tōōu ke. Ku yōōt miēl many cie thou.”

Jethu aci muōōc nhom

(Mk 1:9-11; Lk 3:21-22)

¹³ Nawën ke Jethu jiël Galilia bī la Jordan bī Joon la muōōc nhom. ¹⁴ Go Joon them bī Jethu yenhom waar ku lēk ye, “Awiēc bī ya yīn muōc yanhom. Yeŋō bū yīn tēnē yā?”

¹⁵ Go Jethu dhušk ye, “Cōl aloi rot kēya. Ee tēde bī rot looi kēlä rin bī yōk kē wic Nhialic tiεεŋ nhom.” Go Joon gam.

¹⁶ Kaam wën cī Jethu muṵṵc nhom, ke bö bei wīir ku tīj nhial ke liep rot, ku tīj Wēi Nhialic ke bö yenhom kecīt kuur ē dit. ¹⁷ Ku piṅ röl Nhialic nhial ke lueel, “Kēnē ē manhdiēn nhiaar, ʁen amit puṵu tēnē ye.”

4

Jethu acī jṵṛac them
(Mk 1:12-13; Lk 4:1-13)

¹ Kaam wën ke Wēi Nhialic la Jethu guṵp, ku ʁēth roor tē cīi ceṅ bī jṵṛac la them. ² Ku jṵl miēth theek nīn thiārṅuan, aköl ku wēēr go cək nök. ³ Go jṵṛac rot cušt ye ku lueel, “Na ye Wën Nhialic, ke lēk aleelkä bīk röt wel bīk ya ayuṵp.” ⁴ Go Jethu bēēr, “Acī gōt thēer ēlä, ‘Raan acie pīr ayup ē rot, ee pīr wēl bēn bei ēbēn Nhialic thok.’ ”

⁵ Go jṵṛac ʁāth gendīt ku tēēu luṅ Nhialic nhom, ⁶ ku lueel tēnē ye,

“Na ye wën Nhialic, ke yī cuet rot piny, rin ēcī gōt ēlä, ‘Nhialic abā atuṵṵcke lēk bīk yī muk kecin, ba yīcök cīi deeny alēl.’ ”

⁷ Go Jethu lēk ye, “Acī gōt ēlä aya, ‘Duk Nhialic Bānydu them ē path.’ ”

⁸ Go jṵṛac bēn ʁāth gōn bār apeī nhom, ku nyuth bēēi pinynhom ēbēn ke diēekden.

⁹ Ku lueel tēnē ye, “Kākkä ēbēn aba yīēk yī tē cuet yīn rot piny ku door ʁa.” ¹⁰ Go Jethu lēk ye, “Jälē, Jṵṅ ater, rin acī gōt

ēlä, ‘Yīn abī Nhialic Bānydu door ku loi wētde yetök!’ ”

¹¹ Go jṵṛac nyāāṅ piny, ku bö atuuc nhial ku konykē.

Jethu acī luṵide jṵṵk Galilia
(Mk 1:14-15; Lk 4:14-15)

¹² Nawën piṅ Jethu lōn cī Joon dōm, ke dhuk Galilia.

¹³ Ku jiēl Nadharet genden ku le rēer Kapernaum, gen thiāāk kek wār Galilia, lōṅ Dhebulun ku Naptalī. ¹⁴ Kēnē ēcī rot looi, bī wēt cī Ithaya raan kāk Nhialic tīj lueel yenhom tiēēṅ,

¹⁵ “Piny ē Dhebulun ku piny Naptalī,

tē la wīir, wār Jordan alōṅtui, Galilia, wun thāi juēc kuc Nhialic!

¹⁶ Kōc ke rēer muṵṵth yic aacī rueldīt apeī tīj.

Ku kōc ciēṅ piiny muṵṵth yic tēn thou,

ruel acī bēn.”

¹⁷ Ku ē nīnkä, Jethu acī piṵṵcde jṵṵk, ku lēk kōc ēlä, “Pälkē luṵi kārāc, rin Bāāny Nhialic acī thišk.”

Jethu acā amēi karṅuan cōl
(Mk 1:16-20; Lk 5:1-11)

¹⁸ Tēwën kuēny Jethu wār Galilia ʁou, ke tīj amēi karou, Thaimon, ku ē cōl Pīter aya, kek Andria wāmēnh ke dōm rec buṵi. ¹⁹ Go lēk ke, “Biathkē ʁa ku wek aaba piṵṵc bāk kōc aa dōm.” ²⁰ Gokē bi-aiken nyāāṅ piny nyin yic ku buṵthkē Jethu.

3:17 Cäk 22:2; Wk 2:7; Ith 42:1; Mt 12:18; 17:5; Mk 1:11; Lk 9:35 **4:1** ʁēb 2:18; 4:15 **4:4** L.rou 8:3 **4:6** Wk 91:11-12 **4:7** L.rou 6:16 **4:10** L.rou 6:13 **4:12** Mt 14:3; Mk 6:17; Lk 3:19-20 **4:13** Jn 2:12 **4:16** Ith 9:1-2 **4:17** Mt 3:2

21 Wën jïel yen ë tën, ke tîj Jemith ku Joon kek wunden Dhubedî riäi yic, ke guir biaiken. Go Jethu ke cœl. 22 Gokë lööny dhöl nyin yic kek ye, ku nyiëëŋkë wunden piny riäi yic.

Jethu ë piöoc ku kony kœc tuaŋy

(Lk 6:17-19)

23 Ku jøl Jethu pan Galilia kuany yic, ke ye piöoc yœn amat yiic, ku lœk kœc Wët Puœth Yam ë Bääny Nhialic, ku kony kœc kuat tuaany ëbën bik pial. 24 Go læcde thiëi piny pan Thiria ëbën, go kœc ke tuany tueny juëc, kœc ke rem gup apeï, ku kœc cï jakrec dœm, ku kœc la gup nok ku kœc cï ruai, bëëi tënë ye. Goke kony bik pial. 25 Go kœc juëc apeï pan Galilia, ku gœeth kathiäär yiic, ku Jeruthalem ku Judia ku bëëi kœk lœŋ Jordan, buœth.

5

Këŋ miët ë puœu cï Jethu piöoc

(Lk 6:20-23)

1 Wën tîj Jethu kœc juëc apeï, go la tœthöny gœt nhom. Ku nyuuc ku mœt kœcken ye buœth rœt ye, 2 go jam ku piöoc ke ëlä,

3 “Kœc mit gup aa kœc ë læŋ kepuœth, rin ye Bääny pan Nhialic këden!

4 Kœc mit gup aa kœc dhuœr rin bi Nhialic ke waac puœth!

5 Kœc mit gup aa kœc lir puœth, rin bi kek kë cï Nhialic thœn yœk!

6 Kœc mit gup aa kœc nœk tuil puœn la cœk, ku aabi kueth yeen!

7 Kœc mit gup aa kœc abiœkrœel, rin bi keek kony aya!

8 Kœc mit gup aa kœc yer puœth, rin bi kek Nhialic tîj!

9 Kœc mit gup aa kœc ë kœc dœr, rin bi keek aa cœl mîth Nhialic!

10 Kœc mit gup aa kœc ye jœor rin wœt path, rin ye pan Nhialic këden!

11 “Wek aa mit gup tœ læët we ku nœk we, ku tœr kœc kœk wegup wœl lueth ë riœnkïë.

12 Yakë puœth miët ku dalkë wepuœth, rin bi ariœpdun dît apeï pan Nhialic. Yen ë tœwäär jœor kek kœc kœk Nhialic tîj thîn aya.

13 “Wek aa cît awai pinynhom. Ku na thœök kœu alœi, ke ben dhuœk thîn këdë? Awan cît kënë acie ben piath. Aye puœk wei bi ya dum kœc cœk.

14 Wek aa mermer pinynhom ëbën. Gen cï buth gœt nhom acie thiaan. 15 Acïn raan mermer dœëp ku kum nyin, aye tœœu tën ë yen yœt mer yic thîn tënë kœc tœ yœœt ëbën. 16 Kœya, mermer adhil tîj kœc ëbën, rin na tîj kœ luœidun path la cœk ka læc Wuurdun tœ nhial.

Piöoc Jethu rin ë lœŋ

17 “Yakë tak læn cï yen bœn, ba lœŋ Mothith ayï kœk ye kœc kœk Nhialic tîj piöoc bœn rac?

Acie tēde, ɣen akēc bēn ba ke bēn rac, ɣen aci bēn ba ke bēn thääp. ¹⁸ Alěk we alanden, agut tē bī nhial ku piny liu, acin wēt koor ayī kēthiin tō lōŋ yic, bī kaŋ mäǟr ke kēc gušt nhom. ¹⁹ Kēya, raan dhoŋ lōŋ tōk kōu, cōk a lōŋ thin koor, ku piöc kōc kōk bīk lōŋ dhoŋ kōu aya, acin tēpeth bī yōk pan Nhialic. Ku raan thek ke, ku ye ke piöc abī ya raandit apēi pan Nhialic. ²⁰ Alěk we, na cīi piathdun ku luoidun la cōk, abī luoi kōc piöc lööŋ Nhialic ku luoi Parathī waan thok, ke wek aaciī la pan Nhialic alanayon.

Lōŋyam awār lōŋ theer

²¹ “Acäk piŋ lōn cī ye lēk wārkuan dīt theer elä, ‘Duk raandä näk, ku na ye raan näk raan dēt ka bī luök wei.’ ²² Ku wek aa lēk wēt kēnē, raan la pušu agōth tēnē raandä, abī luök wei aya. Ku na ye raan lat wāmēnh, ‘Yin acin nhom!’ Ka tēm thou, ku na ye raan lat raan dēt, ‘Yin acin pušu,’ Ka bī yāth pan mac. ²³ Na lojuar ariäk nhom, ku lo tak lōn cī wāmuuth pušu riääk tēnē yī, ²⁴ ke yī nyiēŋ kēdu ariäk lööm ku löör bāk kaŋ la döör wek wāmuuth, ku jol dhuk ba Nhialic la juär.

²⁵ “Lōc wēt waar yic ku döörkē wek raan ɣēth yī luk yic. Na cīi lōc looi kēlä, ka ɣēth yī luk yic tēnē bēny. Ku bēny abī yī la thōn apuruuk,

ku mac yī. ²⁶ Yin alěk yic, yin aciī bī kaŋ lony ɣet tē bī yin kēthiin kōny tēnē yī kaŋ cool.

Jethu ajai ē kōr

²⁷ “Acäk piŋ lōn cī ye lueel theer elä, ‘Duk tiŋ raandä kōr.’ ²⁸ Ku alěk we, raan dōt tik ku tuiil ye, kacit raan cī tik kōör aya rin tō yen yepušu. ²⁹ Kēya, na ye nyindun cuēc yī cōl aloi awuöc, ke ŋuēt bei ku cuat wei! Anjüēn ba cōr nyien tōk, tēnē lōn bī yī cuat pan mac ebēn. ³⁰ Ku na ye cindun cuēc yī cōl aloi awuöc, ke tēem wei. Anjüēn ba la ciēn tōk, tēnē lōn bī yin la pan mac.

Jethu ajai ē liösi

(Mt 19:9; Mk 10:11-12; Lk 16:18)

³¹ “Acī lueel aya elä theer, ‘Raan päl tienŋde athör ē liösi gōt tēnē tik.’ ³² Ku alěk we, na ye raan cī tienŋde liösi ke kēc wic mony dēt, ka bī ye cōl aloi adumuööm, ku raan thiak tiŋ cī liösi ka cā akōr looi.

Jethu ajai ē kuēŋ

³³ “Acäk piŋ aya lōn cī ye lēk kōckun theer elä, ‘Duk mēl kuēŋ ē lueth, muk kuēŋdun ca looi tēnē Bēny.’ ³⁴ Ku alěk we, duökkē mēl kuēŋ, tēdē rin pan Nhialic tēdē rin ē Bäänyde, ³⁵ tēdē rin piny, rin yen ē tē mēc Nhialic ku duk kuēŋ Jeruthalem rin ē gen Bēnydīt. ³⁶ Duk kuēŋ ē cōökdu rin acie yin yī cak ye.

37 Jamdu ë lön bī yīn ye lueel amääth ë path, ‘Ee këya’ ku, ‘Acie këya,’ Kë ye juak thīn, ee bēn tēnē jōṅrac.

Jethu ajai ë guur
(Lk 6:29-30)

38 “Acäk piṅ aya ke cī lueel ëlä, ‘Na yup raan yī nyin ke yup nyin aya, na dhoṅ yīlēc ke dhoṅ lēc.’ 39 Ku wek alək kēnē, duk kērac col kēreec dēt. Na gut raan gēmdun cuēc ke wēl gēm dēt aya. 40 Na wīc raan dēt bī kēdun path tuöör nyin, ke māt kēdun dēt puōth nhiar aya. 41 Na cöl raan yī ba kēthiek muk tēnē ye, ke ruac ba yāth tēmec. 42 Muoc raan lim yī, ku na wīc raan kēdāṅ tēnē yī, ke gām ye.

Nhiar kəc man yīn
(Lk 6:27-28, 32-36)

43 “Acäk piṅ ke cī lueel ëlä, ‘Nhiar kəc mäath kek yī ku man kəc ater.’ 44 Ku alək we, nhiarkē kəc aterdun ku rōökkē rin kəc jör we, 45 rin bī wek jāl ciēt mīth Wuurdun tō nhial, rin ë piny cöl abak tēnē kəc path ku kəc rəc kedhie, ku cöl den atueny tēnē kəc ë luui kápath ku kəc luui kārác aya. 46 Na nhiar ke ë kəc nhiar yī kepēc, ke ye rin ṅō bī Nhialic yī kony? Cīi kəc kut ajuēr ye looi kēlä aya? 47 Na yeke muöōth ë kəc mäath kek yī ë röt, ke la kēpēth ca looi wēr yīn kəc kək? Cīi kəc cie kəc Itharel kēcīt kēnē ye looi aya? 48 Yīn adhīl piath cīmēn puōth Wuur tō nhial!

6

Duk nhiam ë kuōny ca gam

1 “Tietkē röt bāk kápath cīi ye looi ë kəc nhīim rin bī we tiṅ. Na luōikē këya, ka cīn ariōp bāk yök tēnē Wuurdun tō nhial.

2 “Na le raan ṅōṅ ca kony, ke yī duk nhiam ba ya cath ke luel cīmēn kəc alueth, ye looi tēn amat ku dhöl yiic, rin bī ke leec. Detkē apath, kek ë kəcckā acīn ariōp dēt benkē yök. 3 Ku na gām raan ṅōṅ kēdāṅ, ku cök a mātḥdu ke duk cöl aṅic. 4 Rin bī kēdun cī yīn raandā kony cīi ṅic. Na loi këya, ke yīn abī Nhialic cuööt, raan yen kēriēec ebēn ṅic, agut kē cī moony.

Jethu anyuth yo tē bī yok ya rōök thīn
(Lk 11:2-4)

5 “Ku tē rōök yīn, duk kəc alueth kūt, anhiarkē bīk rōök ke kääc tēn amat ku dhöl yōth, rin bī ke tiṅ. Ku alək we, keek aacā ariōpden yök.

6 “Tē rōök yīn, ke yī la tēdu ë rot, ku rōök tēnē Wuur Nhialic cie tiṅ, rēēr ë tēnē, ku yen Wuur daai yī, yen abī cuööt.

7 “Ku tē rōök yīn, duk wēl ye ber yiic ë path cīmēn kəc kuc wēt Nhialic, kəc ye tak lön na luelkē wēl juēc, ke yen bī Nhialic rōökken piṅ? 8 Duk rot loi ba ciēt ke, rin Nhialic ë kē tō yīpuōu guō ṅic ke kēc cak thiēec. 9 Kēya, yīn adhīl rōök ëlä,

‘Wādan tō nhial, bī rienku
aleec,
10 bī bäänydu bēn γoyiic,
bī wētdu alooi piiny cīmēn
nhial.

11 Muɔc γook miēth yaköl.

12 Päl wēt piny tēnē γook,
cīmēn ye γok ye puöl tēnē kɔc
rɛc γook.

13 Ku duk γook cɔl athem
kērac, ku ba γook lac
waar kērac yic.’

14 “Rin na ye wēt päl piny
tēnē kɔc kɔk, ke Nhialic abī
wēt päl piny tēnē yī aya. 15 Ku
na cīi wēt ye päl piny tēnē kɔc
kɔk, ke Nhialic aciī wēt päl
piny tēnē yī.

Duk nyooth lɔn thēk yīn

16 “Tē thēk yīn, duk rēer yī
nōŋ nyin cīmēn ye kɔc ruēeny
ye looi. Aake nyīn looi njarar
bīk nyuɔɔth lɔn thēk kek. Alēk
we, keek aacā ariɔpden yök.

17 Tē thēk yīn, rēer ē path ku
duk nyooth lɔn nēk cɔk yī, 18 bī
ciēn raan ŋic ye lɔn thēk yīn,
ku Nhialic Aciēŋ yen kē ye
ŋek looi ē rot ŋic, yen abī yiēk
ariɔpdu.

Jiɛk cie riääk atō pan Nhialic

(Lk 12:33-34)

19 “Duökkē jak kāk tō pinyn-
hom rin ye aruɔp ku keth ke
rac, ku aaye cuēr kual aya.

20 Kēya, apath bī ya jiɛk pan
Nhialic yen wīc, yen acīn kē
bī ye rac. 21 Rin piändu abī ya
rēer akōlaköl tē tō jaakdu thīn.

22 “Kēya, puön path acīt
nyin path, raan path nyin ee
daai apath, aciī thōŋ kek raan

cī cɔr. Raan la puön γer acīt
raan path nyin, 23 ku raan ye
ŋic kēde ē rot, ee raan col puöu
cīt cɔr cie piny ē tīŋ!

Nhialic ku jiɛk

(Lk 16:13; 12:22-31)

24 “Acīn raan bāny karou
luösi ē tōk, tēde ka man bāny
tōk ku nhiɛer bēny dēētē, tēde
ka thek raan tōk ku dhēl raan
dēt. Acīi raan lēu bī Nhialic ku
jiɛk nhiaar kedhie.

25 “Kēya, alēk we bāk cīi
ye diɛer kē bāk cam, ku kē
bāk dek, rin bī wek rēer we
pīr, tēde ke we diɛer kāk bāk
ceŋ. Wēi aŋuēēn tēnē miēth.
Ku guōp raan cīi ŋuēēn tēnē
alēth? 26 Daaikē diet ē pār
nhial, aa cie pur, ku aa cīn
mīith yekē ke tōöu, ee Wuur
tō nhial yen ē diɛer ē ke! Na
week cāk ye kädit apēi tēnē
ke? 27 Yeŋa kamkun na diir
piērde, ke juak ruönke?

28 “Ku yeŋō ye wek diɛer
kāk bāk ceŋ? Tiēŋkē yök pēth
ē cil roor, aa cie luui ku aa
cie alēth ē kɔc ē rienken.
29 Ku adhiel lēk we na cɔk
a Bēnyŋaknhom Tholomon
wäär ē jaakde yic, ee cīi cīt
ke. 30 Ku na ye Nhialic wel
tō roor cɔl adhēŋ kēya, wel tō
thīn emēn, ku na nhiäk nīn lik
ke ril wei ku took ke mac, ke
yeen cīi we bī kuēɛc nhīm? Ye
gam thīn koor ŋō be rēer kek
we kēya!

31 “Duökkē ye diɛer ku
luɛlkē, ‘Yeŋō buk cam? Yeŋō
buk dek? Buk kē ceŋku yök
tēno?’ 32 (Aa kɔc kuc wēt
Nhialic kek aa kepuōth yiēk
ē kākka.) Ku aŋic Wuurdun

tö nhial lön wïc wek kakkä ebën. ³³ Yakë wepuöth wël bäányde kek käk wïc ke tënë we, kajuëc wiëckë ke aabi yiëk we. ³⁴ Këya duëkkë ye diëer ë nhiäk, nhiäk abi bën kek kække. Aköl ebën ala yic këraacde ë rot.

7

Koñ käkku guiir ba raan dët jäl wëët

(Lk 6:37-38, 41-42)

¹ “Duk kəc kək ye nyieeny kārāc cīk looi kāk ye ke looi aya, rin bī yī cīi gut nyin, ² rin tē ye luək kəc kək, yen ē tē bī Nhialic yī luək thīn aya. ³ Yenjö, ye yīn kërēec dīt ye looi kuc, ku ye tiñ kërēec koor ye wāmuuth looi? ⁴ Ye kēdē bī yīn ke mēnhkui dək kārāc ye looi, ku keek aaye looi aya? ⁵ Awēēñkui! Kañkë kārāc yakë ke looi puöl, yen abi wek ye lēu bāk miëthakun jäl wëët.

⁶ “Duk jək gēm kënë Nhialic, ku duk rot göu ba wët lək kəc cīi ye bī gam, tēdē aabi kuéc ku näkkë yīn.

Röök yen wïc Nhialic

(Lk 11:9-13)

⁷ “Thiëc, ku abi gām yī, wïc ku aba yök, gut yöt thok ku abi ñaany thok tënë yī. ⁸ Raan ë thiëc, aye gām kēdāñ, ku raan wïc kēdāñ, ee kē wïc yök, ku raan yöt tōñ thok aye ñāny thok ye akölaköl. ⁹ Nadë le raan kamkun gēm manhde dööt tē wïc yen miëth? ¹⁰ Nadë, ke gēm kēpiny, tē cī yen ye thiëc ë rēc? ¹¹ Na yakë ñic wek kəc cīi path

bāk miëthkun aa gām kāpath wickë ke, ke Wuur tö nhial cīi kajuëc path bī gām kəc ye thiëc!

Löñ la cök

¹² “Loi kāpath tënë kəc kək, cīmēn nhiëer yīn ye bīk kāpath looi tënë yī aya, kakkä kek aaci lueel thëer athör Nhialic yic.

Kuany dhël la pan Nhialic yic

(Lk 13:24)

¹³ “Kuany dhël ye kəc gum thīn yic, rin dhël cīi kəc ye gum thīn, ee kəc yāth pan mac, ku ē yen aye kəc juëc mër thīn.” ¹⁴ Ku dhël ye kəc gum thīn yen ë la pan Nhialic, ku aa kəc lik kek aaye kuany yic.

Tietkë röt bī week cīi wēñ

(Lk 6:43-44)

¹⁵ “Tietkë röt kəc piöoc wël ë lueth, kəc bën tënë we ku luekë wël puöth cī la läläi, ku kāk rëer keyäac arac apēi. ¹⁶ Aa bāk ñic tēden ye kek luui thīn. Acīn mīth tim ye cam, ye bet tim dët cie ye nhom. ¹⁷ Këya, tim ye miëthke cam ë luək mīth path, ku tim rac cīi miëthke ye cam, acīn kē ye yök tënë ye. ¹⁸ Tim pēth ye miëthke cam acīi lēu bī dhiëth mīth rēc, ku tim cīi miëthke ye cam acie kañ luək mīth ye cam. ¹⁹ Ku kuat tim cīn kē ye kuany tënë ye aye yep ku tok. ²⁰ Aben lək we, kəc aa lueth, aa bāk ñic tēden ye kek luui thīn.

Wek aa kęc kaŋ ɲic
(Lk 13:25-27)

²¹ “Acie kuat raan ɣa cɔɔl, ‘Běny, Běny,’ Yen bī la pan Nhialic, aa kɔc kē wīc Wā tō nhial looi kek aabi Bääny Nhialic yök. ²² Tē le aköl kēnē bēn, abī kɔc juēc lueel tēnē ɣa, ‘Běny, Běny! ʏok aaci wēt Nhialic piöc ē rienku. Ku ɣok aaci jakrɛc cuɔp wei ē rienku, ku loiku kajuēc kɔc göi!’ ²³ Ku aba lək ke, ‘Wek aa kęc kaŋ ɲic. Jälkē ɣalööm, kɔc ē luui kārɔc!’

Kääŋ rin kɔc karou cī bēēi
keer

(Lk 6:47-49)

²⁴ “Kēya, kuat raan wëlkiēn kā piŋ, ku luui ē wëlkä, abī ciēt raan ɲic kãŋ cī paande looi tēthöny. ²⁵ Go deŋ tueny ku bō aboor ku yomdit apɛi. Ku paande akęc wīk rin cī ye buth tēthöny. ²⁶ Ku kuat raan wëlkiēn kā piŋ ku cīi lui ē ke, abī ciēt raan abēēl cī paande looi tēthuth. ²⁷ Go deŋ tueny apɛi ku bō aboor ku yomdit, go baai wīk ebēn abī ciēn ɣon tōŋ dōŋ!”

Thän awēn tō thīn aci gāi

²⁸ Wēn cī Jethu wël ke wīc bī keek lueel thöl, go thän awēn tō thīn gāi tē cī yen ke piöc thīn, ²⁹ rin Jethu aci cīt kɔcken piöc ē lööŋ, rin aci piöc ke la riēl Nhialic.

8

Jethu aci atuet cɔl apuɔl
(Mk 1:40-45; Lk 5:12-16)

¹ Wēn cī yen bēn piny ɣɔt nhom, ēcī kɔc juēc apɛi buəth. ² Go raan cī tuet bēn tēnē ye ku gut yenhiaal piny yenhom ku lueel, “Běny, na wīc ke yīn cɔl ē tuen kēnē adem.”

³ Go Jethu yekök riny ku ɣɔt, ku lueel, “Ee yic awiēc, Piaalē!” Go tuet ɣuɔ dɛm nyin yic. ⁴ Ku lək Jethu ye, “Muk yīnhom apath duk kēnē lək raan dēt, lɔɔr ku nyuəth rot raan kāk Nhialic bī caath, ku juar kãŋ cīt tē ye löŋ Mothith ye lueel thīn, bī kɔc ebēn ɲic lon cī yīn pial.”

Jethu aci raan lui pan bēny
apuruuk kony

(Lk 7:1-10)

⁵ Wēn cī yen ɣet Kaper-naum, ke bēny mɛc apuruuk juēc bō tēnē ye ku lēŋ, ⁶ “Běny, raan lui paandiē atō baai ke tuany, acīn tē ye yen rot cak jɔt, adhēl apɛi.”

⁷ Go Jethu lueel. “ʏen abī la ba kony bī pial.”

⁸ Go bēny apuruuk bēēr, “Běny, duk rot nāk cāth, rin ɣen acie raan path nadē ke yī bō atiēmdiē yic, toc wētdu ē path ku yeen abī pial. ⁹ Rin ɣen aya, ɣen arēēr bānydit cök, ku ɣen ala apuruuk rēēr ɣacök. Ku aya lək ɲek. ‘Lɔɔr!’ Ka la, ku lək ɲek, ‘Bäär tēn!’ Ka bō. Ku lək raan lui paandiē, ‘Loi kēnē!’ Ka looi.”

¹⁰ Kaam wēn piŋ Jethu wël raan kēnē ke gēi, ku lək kɔc awēn buəth ye, “Alək we ayic, acīn raan tōŋ ca kaŋ yök Itharel ke la gamdit cīt

kënë. ¹¹ Muškkë kënë nhom, kɔc juēc aabī bēn pinynhom ēbēn ku nyuuckë ē tōk kek Abaram, ku Ithāk, ku Jakop yai yic bääny yic pan Nhialic. ¹² Ku kɔc ke bī rēer bääny yic aabī ciεεc ayeer mušōth yic, tē bī kek rēer thīn ke dhiau bīk kethook aa kac, ke cī nhūm la cōt.” ¹³ Ku wēl yethok bēny apuruuk ku lueel, “Lɔɔr, dhušk baai, yīn acī gam, ku kënë abī looi tēnē yī.”

Ku raanden luai acī guɔ pial ē tēn awēn.

Jethu acī kɔc tuany kony
(Mk 1:29-34; Lk 4:38-41)

¹⁴ Tēwēn le Jethu pan Pīter, ke yōk man tiŋ Pīter piiny biōök yic ke cī juāi gōök. ¹⁵ Go gɔɔt, go juāi jāl, ku jɔt rot ku looi miēth tēnē ke.

¹⁶ Naɣon thēēi, ke kɔc juēc la gup jakrɛc bīi tēnē ye. Go jakrɛc cuɔp wei kegup wēt thok ē path, ku kony kɔc tuany bīk pial. ¹⁷ Kënë acī rot looi rin bī wēt cī Ithaya lueel thēer yenhom tiεη, “Acī kuat arεem ku tuaany ēbēn jat yeyeth.”

Raan buōth Jethu adhil pušu riēl
(Lk 9:57-62)

¹⁸ Nawēn tiŋ Jethu thāndit apeī yelōōm, ke lēk kacke bīk teem wār alɔŋtui. ¹⁹ Go raan piōōc lōōŋ bēn tēnē ye ku lueel, “Bānydiē, yīn aba biaath kuat tē ler yīn thīn.” ²⁰ Go Jethu bēer, “Luony roor aala yōōtken yekē ke wuut, ku diēt pār aala yōōtken, ku Manh

Raan acīn nhom baai pinynhom tēn.”

²¹ Go raan dēt kam kɔc ye buōth lueel tēnē ye, “Bēny, cɔl ɣa akɔŋ wā la thišk.” ²² Go Jethu bēer, “Buōth ɣa, ku pāl kɔc cīt kɔc cī thou bīk kacken thišk.”

Jethu acī yom cɔl akāac
(Mk 4:35-41; Lk 8:22-25)

²³ Go Jethu la riāi yic, ku buōth kɔcken ye buōth. ²⁴ Kaam awēn, ke yomdit ril apeī jɔt rot, ku loi atiaktiak rot bī riāi duēr puk yic, ku Jethu ē nin. ²⁵ Go kɔcken ye buōth la tēnē ye ku puōckē ke dhiau, “Luāk ɣo, Bēny, ɣok aa diir!” ²⁶ Go lēk ke, “Wek kɔc koor gamdun, yeŋō ye wek riōōc kēlā?” Ku jɔt rot ku rēl yom ku atiaktiak, gokē la dil. ²⁷ Go kɔc awēn gāi ku thiēckē rōt, “Ye raan la guōp ŋō kënë? Na cɔk a yom ku atiaktiak ē ke piŋ wētde!”

Kɔc pan Gadara la gup jakrɛc
(Mk 5:1-20; Lk 8:26-29)

²⁸ Wēn cī Jethu yet pan Gadara tō wār alɔŋtui, ke rām kek rōōr karou ke bō bei rēŋ nhūm. Ku rōōrkā aake la gup jakrɛc ē ke riir nhūm apeī, abī kɔc aa riōōc ke, abī ciēn raan tēek ē dhēl kënë. ²⁹ Gokē duɔɔt looi wēn tiŋ kek Jethu, “Yeŋō wīc tēnē ɣo Wēn Nhialic? Ca bēn ba ɣo bēn tēm awuōc ke tēn awuōc ŋoot?”

³⁰ Ku duut dir baai ē nyuāth tēthišk. ³¹ Go jakrɛc Jethu lōŋ, “Na wīc ba ɣo cuɔp wei ē rōōrkā gup, ke yī cop ɣo ē

dirkä gup.”³² Go lëk ke, “Lak,” Gokë bën bei ku lek ë dir gup, ku tën awën, ke duut diëer rin agör yic ku thootkë wiir ku moukë ebën.³³ Go röör ke biöök dir kat ku rinjë geeu, ku lek kë cī rot looi tënë dir ku tënë röör awën karou la gup jakrεc tēt kαc.³⁴ Go kαc juēc apεi geeu la bīk rōm kek Jethu. Nawën tīnjë, ke lānjë bī jāl panden.

9

Jethu aci raan cī ruai kony
(Mk 2:1-12; Lk 5:17-26)

¹ Go Jethu dhuk riāi yic, ku teem wār, ku ler genden Kapernaum.² Go kαc kōk mony cī ruai bēēi tënë ye ke ketkë, ke cī tōc biöök alom yic. Tëwën tīnj Jethu gamdit tō ke ke, ke lueel tënë mony aduany, “Deet yīpušu manhdiē! Adumušōmku aaci pāl piny.”

³ Tëwën piñ kαc piöoc ë lööŋ ë wēt kënë, gokë jam kamken ëlä, “Mony kënë adhāl Nhialic!”

⁴ Go Jethu lëk ke wën njic yen kë yekë tak, “Yeñö ye wek tak kārαc cīt kākķā? ⁵ Ēmën ye kēnen puł yic kākķā yiic, ba lueel, ‘Adumušōmku aaci pāl piny,’ Tēdē ke lueel, ‘Jot rot ku cathē?’ ⁶ Ku aba nyuōth we lōn le Manh Raan riēl pinynhom ba adumušōm pāl piny.” Ku lëk mony aduany, “Jot rot ku kuany biōñdu ku lōr baai!”

⁷ Go mony kënë rot jot ku dhuk baai. ⁸ Go thān awën rišōc wën tīnj kek mony kënë, ku leckë Nhialic rin cī yen

rieldiit cīt kënë gām raan ë path.

Jethu aci Matheo cōal
(Mk 2:13-17; Lk 5:27-32)

⁹ Tëwën jiēl Jethu tën awën, ke tīnj mony ajuēr kut cāl Matheo ke rēer tēden luai, go lëk ye, “Buōth γa.” Go Matheo rot jot ku buōth.

¹⁰ Tëwën mīth Jethu pan Matheo kek kαcken ye buōth, ke kαc ajuēr kut, ku kαc kōk la gup anyon, mēt rōt ke bīk mīth ë tōk. ¹¹ Nawën tīnj Parathī ë kënë, ke thiēc kαcken ye buōth, “Yeñö ye raandun piöoc mīth kek kαc ajuēr kut ku kαc kōk la gup adumušōm?”

¹² Go Jethu wēlken piñ ku bēer, “Aacie kαc puł kek la tënë akīim, aa kαc tuany. ¹³ Lak bāk wēlkā la deet yiic, kë wiēc ë γer pušu, acā wic bī γa nāk γōk. γen akēc bën ba kαc path bën cōal, aa kαc la gup adumušōm.”

Wēt löñ thëk ë miēth
(Mk 2:18-22; Lk 5:33-39)

¹⁴ Go kαc Joon raan kαc muōc nhīim bën tënë Jethu ku thiēcķē, “γook, ku kαc Parathī γok aa thek buk cīi mīth, ku kαckun yī buōth aacie thek, yeñö?”

¹⁵ Go Jethu löñden bēer ëlä, “Yakë tak lōn bī kαc cī bën ruāai yic rēer ke cīi mīth, ku γen athiēek nhom γa rēer ke ke? Acie tēde! Akōl bī athiēek dōm ku nyεei keyiic, yen akōl bī kek thek.

¹⁶ “γen aci bën ba we bën lëk, lōn nadē acīn raan bī

abaŋ alanh rət wei alanh yam kōu bī la bušōp ē dhiāth alath kōu. ¹⁷ Ku acīn raan bī mušn abiēc ē yam pušk tōny thēer yic, na looi kēya, ke tōny abī yic pāt ku pušk mšu wei, ku riēkkē kedhie. Mušn yam adhīl pušk tōny ē yam yic. Ku na ye mušn abiēc ē yam, ka ye tāau tōny ē yam yic, ku keek ēbēn aaciī bī riāāk.”

Jethu aci tik kony ku col meth aben pīr

(Mk 5:21-43; Lk 8:40-56)

¹⁸ Tēwēn lēk Jethu ke ē wēlkā, ke bēny tēn amat kōc Itharel bō tēnē ye ku gut yenhīal piny yenhom ku lēŋ, “Nyaandiē apuoc thou ēmēn thiin, bāār ba yicin la tāau yenhom bī bēn pīr.”

¹⁹ Go Jethu rot jət kek kōcken ye buōth ku buōthkē.

²⁰ Nawēn ke tiŋ tuany, cīi thēkde kōu ye tēm rušōn thiāār ku rou, bō Jethu kōu ciēēn ku gōat alanhde. ²¹ Rin ēcī jam yepušu ēlā, “Na gaat alanhde ke ŋen abī pial.”

²² Go Jethu yenhom wel, ku tiŋ ku lueel tēnē ye, “Dēet yīpušu nyaandiē, gamdu aci col apuol.” Ku kaam awēn ke riēm kāāc.

²³ Tēwēn cī Jethu ŋet pan bēny tēn amat kōc Itharel, ke yōk kōc ke nāk rōt ke dhiau apēi, go lēk ke, ²⁴ “Jālkē tēn! Nyanthiin kēnē akēc thou, anin!” Gokē dōl gušp. ²⁵ Go la yōt wēn cī kōc la aŋeer ēbēn, ku dōm nyanthiin cin. Go rot jət. ²⁶ Ku thiēi thoŋ kēnē piny pan awēn.

Jethu aci cōor karou kony bik daai

²⁷ Wēn cī Jethu jāl pan mony awēn ke bēer tuēŋ, go cōor karou buōth cōk ke dhiau. “Yin aŋōthku, kony ŋo Wēn Debit.”

²⁸ Nawēn le ŋet yōt, ke buōthkē thīn, goke thiēēc, “Yakē gam wepuōth lōn bī ŋen kēnē looi?”

Gokē rek yic, “Bēny, ayeku gam!”

²⁹ Goke gōat nyin ku lueel, “Abī rot looi kēya, cimēn cī wek ye gam!”

³⁰ Gokē guō daai nyin yic, ku thoŋ ke ēlā, “Duškkē ē kēnē lēk raan dēt!”

³¹ Nawēn lek jāl tēnē Jethu, ke la jam riēnke baai yic ēbēn.

Jethu aci mony cie jam kony bi jam

³² Kaam wēn puoc kōc awēn karou jāl, ke mony la gušp jōŋrac cie jam bīi tēnē ye. ³³ Ku kam thin cī Jethu jōŋrac cuōp wei yegušp, go guō jam, go kōc gāi ēbēn ku luelkē, “Yok aa kēc kēcīt kēnē kaŋ tiŋ Itharel ē tēn!”

³⁴ Go Parathī yōōŋ yic ku luelkē, “Ee bēny jakrēc yen ē ye yiēk riēl bī ke aa cuōp wei kōc gup.”

Rap tem ajuēc ku kōc tem ke aa lik

³⁵ Ku jōl Jethu gēeth ku baai kuany yiic ke ye piōōc tēn amat kōc Itharel. Ku lēk kōc Wēt Puōth Yam rin bāāny Nhialic, ku kony kōc ē tueny yiic ēbēn. ³⁶ Nawēn tiŋ thāndiit guēer tēnē ye, ke ŋēer yic tēnē ke, rin aaci tiŋ ke cīn

raan piöoc ke, kecit amël pap cïn nhïim abiöök. ³⁷ Ku lueel tēnē kōcken ye buōth, “Käk tem ajuēc ku kōc luoi aa lik. ³⁸ Kēya, rōökkē Bēny la nhom kāk tem, bī kōc luoi cōl ajuak rōt.”

10

Atuuc kathiäär ku rou
(Mk 3:13-19; Lk 6:12-16)

¹ Go Jethu kōcken ye buōth kathiäär ku rou cōal, ku yīk ke riel bī kek jakrēc aa cuōp wei, ku konykē kōc tuany bīk pial. ² Rin kōc ke cī kuany aa kīk. Thaimon, cī Jethu bēn cāk ke cōl Pīter. Ku wāmēnh Andria ku wēēt Dhudedī, Jemith ku Joon. ³ Pilipo ku Bartholomeo. Thomath ku Matheo raan ajuēr kut. Jemith Alpawuth, Thadawuth, ⁴ Thaimon (raan la puōu ater) ku jōl a Judath Ithkariōt raan wāär cī Jethu bēn luōm bī dōm.

Luoi Atuuc kathiäär ku rou
(Mk 6:7-13; Lk 9:1-6)

⁵ Keek kathiäär ku rou aake cī Jethu tooc ku yōök ke ëlä, “Duōkkē bēēi kōc cie kōc Itharel kēc yiic, ku duōkkē la gēeth Thamaria yiic. ⁶ Lakkē tēnē kōc Itharel kuc Wēt Puōth Yam Nhialic. ⁷ Tē le wek ke lēkkē ke, ‘Lōn cī bāāny Nhialic thiōk!’ ⁸ Kuōnykē kōc tuany bīk pial, ku calkē kōc cī thou aa ben pīr, ku calkē kōc la gup tuet aa dem, ku cuōpkē jakrēc wei kōc gup. Duōkkē rōt cōl aye riōp tē looi wek kākā, rin riel ye wek ke looi

ē cāk γοc. ⁹ Duōkkē muk wēēu ku duōkkē muk jōkγο ye wek lim müith dhël yic. ¹⁰ Muōkkē alēth ku war cēŋkē kepēc, ku wai tōk ē path. Rin raan ē luoi aye gām kēden cī yen luui.

¹¹ “Kuat γεu, ayī pan ye wek la thīn, yakē thiēc raan puōth bī we lor, ku rēērke kek ye yet akōl bī wek jāl. ¹² Tē ye wek la bēēi yiic, yakē kōc kaŋ tīŋ lōn bī kek we lor ku nyuuckē we. ¹³ Ku na lor kōc baai we, ke we rēēr ku nyuōthkē ke Wēt Puōth Yam, ku na cīk nyīn la we, ka cīn wēt lēkkē ke. ¹⁴ Ku na cīi kōc baai, ayī kōc γεu we lor ku piŋkē wēt cieth wek, ke we jiël ku tēŋkē wecōk. ¹⁵ Ku wek aa lēk kēnē! Akōl luŋdīt, Nhialic abi kōc rēc pan Thodom ku Gomora ŋuāän tēnē ē kōckäl!

Acī Jethu lēk atuōocke lōn bī kek gum

(Mk 13:9-13; Lk 21:12-17)

¹⁶ “Piēŋkē kēnē! Wek aa tuōoc bēēi yiic cimēn amël la gal yiic. Kēya, cōkkē wepuōth ku luōikē rōt bāk aa kōc path ŋic kāŋ, ŋic luui. ¹⁷ Ku alēk we aya bāk ŋic lōn bī we aa dōm ku yēth we luk yic, ku thatkē we tēden amat. ¹⁸ Ku wek aabi kōōc bāny nhïim ē rienkiē, bāk Wēt Puōth Yam lēk ke ku kōc cie kōc Itharel. ¹⁹ Ku tē yēth kek we luk yic, duōkkē diēer tē bī wek la jiēem thīn, rin wēt bāk lueel abi guō bēn wenhïim tē jiēem wek. ²⁰ Rin wël bāk lueel aacie

wëlkun, aabi bën tēnē Wëi Nhialic yen bī jam wegup.

²¹ “Raan kek wāmēnh aabi rōt gaany bik rōt cōl aa nāk, ku wārken mīth aabi miēthken luom, ku mīth aabi kōc ke dhiēth ke luom bik ke cōl aa nāk. ²² Kōc ēbēn aabi we maan riēnkīē. Ku raan bī yepuōu dēet yet tē bī yen thou, abī pīr akōlriēēc ēbēn. ²³ Na wickē bik we nōk gen cī wek la thīn, ke we riŋ gen dēt. Ku na nākkē we ē gen kēnē aya, ke we riŋ gen dēētē. Alēk we ayic, wek acī luōidun bī thōl pan Itharel, ke Manh Raan kēc bēn.

²⁴ “Acīn manh piōōc wār raan piōōc ye, ku acīn alony dīt tēnē bānyde. ²⁵ Kēya, apath bī raan biōth ciēt raanden ē piōōc, ku alony kecīt bānyde. Na ye wun baai cōl ke Beldhebul bēny jakrēc, ke kacke bī cōl rin yīndē!

*Duōkkē riōc
(Lk 12:2-7)*

²⁶ “Kēya, duōkkē riōc ke. Rin kāk ye moony ēmēn aa ŋot ke bī ŋic akōldā, rin acīn kē ye thiaan bī cīi ŋic. ²⁷ Yakē kāk ya lēk we ē rōt lueel kōc nhīim ēbēn ke cīn riōōc, ku luēlkē kāk ye ŋāai weyīth, bī kōc kōk ke piŋ aya. ²⁸ Duōkkē riōc kōc we nōk, wëikun aa liu kecin. Anuēēn bāk riōōc ē Nhialic, yen la riel we cōl apīr pinynhom ku kony wëiku ē pan mac akōldā. ²⁹ Acīn kēthiin koor lēu bī mār ke kuc Wuur tō nhial. Na cōk ajinh thin

koor tō baai ka ŋic. ³⁰ Ku week aya, na cōk a kēthiin tō wegup cīmēn nhīm tō wenhīim, ka ŋic Wuur tō nhial. ³¹ Kēya, duōkkē riōc, wek aa wār kākā ēbēn!

³² “Na ye raan wētdiē piōōc ku cīi guōp riōc, ke ŋen acīi guōp riōc ye ē Wā nhom nhial.

³³ Ku na ye raan jei ŋa kōc nhīim lōn cīi yen ye raandiē, ka ba jai aya ē Wā nhom nhial.

³⁴ “Duōkkē ye tak lōn cī ŋen bēn ba dōr bēn looi pinynhom. ŋen akēc bēn ba kāŋ bēn cōl aa puōl yiic, ee gum bī raan ēbēn gum. ³⁵ Rin ŋen acī bēn ba meth kek wun, ku nya kek man cōl aman rōt, ku man athiēēk kek tiŋ wēnde aabi rōt maan aya, ³⁶ kōc bī raan aa maan aa kōcken rēēr kek ye baai.

³⁷ “Raan ye nhiaar bī aa kōc ke dhiēth ye kek nhiēr apēi tēnē ŋa, ka cie raandiē, ku na ye raan miēthke nhiaar apēi tēnē ŋa, ka cie raandiē aya. ³⁸ Raan cie kārāc ye guum wētdiē ku looi wētdiē acie raandiē. ³⁹ Raan ye wic bī wëike ŋiēc muk pinynhom ē tēn, acīi pīr akōldā bī yōk, ku raan bī gum ē wētdiē, abī pīr akōlriēēc ēbēn yōk.

⁴⁰ “Raan we lor ē ŋen aye lor, ku kōc ŋa lor, ee Wā raan toc ŋa yen ayekē lor. ⁴¹ Raan atuōnydiē lor rin ŋic yen ye lōn ē yen atuōnydiē, abī la

abak ariöp bī yiäk atuuc yiic.
 42 Muökkē kēnē na gem raan
 piu col nyin ē path tēnē raan
 thiin koor kam kōc ya buōth,
 rin ye yen raan ya buōth, ka
 bā ariöpde dhiel yök.”

11

Joon aci kōc tuōc tēnē Jethu
(Lk 7:18-35)

1 Wēn cī Jethu wēlkā jal lēk
 kōcken ye buōth kathiäär ku
 rou, ke jiēl ē tēn bī la piōoc ku
 le kōc lēk gēeth Galilia yiic.

2 Ee nīnkā, tēwēn tō Joon
 raan kōc muōc nhīim yōot ke
 mac, ke piŋ kāk looi Jethu.
 Go kōc abēk, kōcken ye buōth
 tuōc tēnē ye bik la thiēec wēt
 kēnē. 3 “Ye yin raan yī bī bēn,
 aye raan dēt yen buk tiit?”

4 Go Jethu bēer, “Dhuōkkē
 ku lēkkē Joon, kāk cāk piŋ ku
 kāk cāk tiŋ. 5 Cōr aci bēn daai
 ku aduany aci ya cath. Ku kōc
 cī tuet aaci tuet jāl kegup. Ku
 miŋ aci ya piŋ ku kōc cī thou
 aaci rōt jōt. Ku Wēt Puōth
 Yam Nhialic alēk kōc ŋōŋ nyin.
 6 Raan mit guōp ē raan cie
 puōu ē rou wēt diē yic!”

7 Kaam wēn jiēl atuuc Joon,
 ke Jethu jam ku tēt kōc Joon,
 “Ye raan yindē yen cī wek la
 ror cīi ceŋ bāk la tiŋ? Ye
 raan puōl yic ye wel nhom ē
 path cimēn ye yom aruōōr wel
 nhom? Acie tēde, acie yen
 kēnē ler wek. 8 Ye raan yindē
 yen lak tiŋ? Ye mony ceŋ alēth
 path? Aŋot cie tēde, kōc ceŋ
 alēth dhēŋ aa kōc tō bēēi bāny
 yiic! 9 Na cie kēya, ke yeŋō yen

ler wek? Ye raan kāk Nhialic
 tiŋ? Ee yic, ku alēk we, yeen
 adīt tēnē raan kāk Nhialic tiŋ.
 10 Yen Joon, yen ē raan cī wēl
 gōt ē rienke thēer ēlā, ‘Yēn abā
 atuōnydiē tuōc yinhom tuēŋ,
 ku yeen abī dhēl la guiir tēnē
 yī.’

11 “Ku wek aba lēk yiny
 kēnē, Joon raan kōc muōc
 nhīim aril, acin raan kuat
 kōc cī dhiēeth pinynhom dīt
 tēnē Joon. Ku raan koor
 bāāny Nhialic yic adīt tēnē
 ye. 12 Tēwäär piōoc Joon
 raan kōc muōc nhīim agut
 cīt akōlē, bāāny Nhialic ala
 tuēŋ, ku aye kōc rēc kōk la riel
 them bik dhuōk ciēen. 13 Rin
 lōŋ Mothith, ku kōc ke kāk
 Nhialic tiŋ ēbēn agut tē yēēt
 yen Joon, aake ye jam rin
 bāāny Nhialic, 14 ku na tōu
 wepuōth bāk wēt diē gam, ke
 yen Joon yen ē Elija wäär cī
 bēnde lēk thāi. 15 Piēŋkē tē le
 wek yīth!

16 “Yeŋō ba thōŋ kek riēec
 akōlē? Aa cīt mīth cī kenhīim
 mat laar yic leŋ kegup, ye
 lueel ēlā,

17 ‘Yōk aaci waak pēth ye keek
 ket tē looi ruāai ket,
 ku wek aa kēc dier!
 Ku yōk aaci kāk ye keek looi
 thuōu yic thōōŋ,
 ku wek aa kēc dhiau!’

18 “Rin Joon aci tuōl ku ēcie
 bēēi kuany yiic ke mīth ku
 dēk, go raan ēbēn lueel, ‘Joon
 ala guōp jōŋrac!’ 19 Nawēn
 bō Manh Raan ku ye mīth
 ke kōc ku dēk ke ke, gokē
 lueel, ‘Tiēŋkē mony kēnē!
 Yeen akok ku a dēk māāu,

ku amääth kek kəc ajuër kut ku kəc la gup adumuööm!' Ku luoi puōth Nhialic ë rot nyuōth kæk ya looi yiic."

Gεeth kęc luoi käreç puōl thïn (Lk 10:13-15)

²⁰ Tëwën, go Jethu puöu dak ku nyieeny kəc gεeth cï yen kajuëc jän göi looi thïn, rin kęc kek luoi käreç puōl.

²¹ "Wek kəc gen Koradhin! Ku Bethaida! Wek aa tiit käreç apëi, rin kajuëc jän göi cäk tïn cï looi gεethkun yiic, ku ke cï looi Tire ku Thidon gεeth wäär ceñ kəc rεç, nuöt kəc ë gεethkä aaci kepuōth dhuök ciëen thëer ku pälkë luoi käreç!

²² Ku wek aa lëk kënë, aköl lunđit, Nhialic abï kəc Tire ku Thidon nuään! ²³ Ku wek kəc gen Kapernaum! Yakë tak lön bï we jat nhial? Wek abï cuat pan mac. Rin kæk jän göi cï looi wenyïn cäk ke tïn, ku ke cï looi Thodom, nuöt acïn kë cie rac agut ëmën! ²⁴ Ku abën lëk we, käj aaci yiic bï riel apëi tënë ke aköl lunđit, cimën tē bï kek yiic ril thïn tënë we!"

Bäk tënë ya bäk bën löñ (Lk 10:21-22)

²⁵ Ku ë tën awën ke lueel Jethu, "Wä, Bëny nhial ku piny! Yin alεεç rin cï yïn kæk ca thiaan tënë kəc ñic käj cï piöç, nyuōth kəc kor kęc piöç. ²⁶ Ee yic Wä, yen ë kën yï yuum puöu.

²⁷ "Këriëç ëbën aci Wä gäm ya. Ku acïn raan ñic Wënde, ee Wun ë rot, cimën cïn yen raan

ñic Wun, ee Wënde ku kəc cï Wënde ləc bïk ñic.

²⁸ "Bäk tënë ya ëbën, wek kəc cï jöt yiëth kätthiek bäk ke yäac, wek aba cöl alöñ.

²⁹ Gamkë piöçdië bäk yith ñic, rin yen aci la ruathruath, yen alir puöu, ku wek aabi wëikun pïr. ³⁰ Rin piöçdië aci ril, apuōl yic."

12

Jethu aci kuec löñ aköl löñ kəc Itharel

(Mk 2:23-28; Lk 6:1-5)

¹ Naçon akäl tök ë nïnkä, Jethu ë cath kek kocken ye buōth, ke kuany dhël yic kam dum aköl löñ. Ku kocken ye buōth aake nëc cök, gokë rap lek cam dhoñ. ² Nawën tïn kəc akut Parathï, gokë Jethu thiëç, "Tïn, kockun yï buōth aa loi kë cie looi aköl löñ!"

³ Go bëër ku lueel, "Këckë kë cï Debit looi thëer kañ kueen, wäär nëc cök ye ke kocken cath kek ye? ⁴ Aci bën la luan Nhialic, ku ciem ayum yath cï töu tënë Nhialic, kek kacke. Ayum kënë ëcï Debit lëu bï cam kek kacke, aa kəc kæk Nhialic looi kek aake ye cam ë röt. ⁵ Dët aya, këckë kueen löñ Mothith yic lön aköl löñ thok ëbën, kəc kæk Nhialic looi luan Nhialic aa löñ aköl löñ dhoñ käu, ku aaci ke ye nyieeny? ⁶ Ku Manh Raan jam kek we, adit tënë luan Nhialic. ⁷ Na we cï wël cï göt thëer deet yiic, lön kë wic

Nhialic ë nhiër ye kəc röt nhi-aar, aacie yök ye näk ye, nuöt wek aa kəc kəc cïn awuöc cïk looi nyieeny, ⁸ rin Manh Raan adit tènë aköl lönj.”

Jethu aci mony cï cin ruai kony

(Mk 3:1-6; Lk 6:6-11)

⁹ Naγon aköl dët ke Jethu jiël tènë awën ku ler tën amat kəc Itharel, ¹⁰ ku mony cï cin ruai ë tš thïn. Ku kəc kək ke wïc Jethu bik gaany kë cï wuöc, aake tš tën amat aya, gokë Jethu thiëc. “Ye lönjda pëen bï raan kony aköl lönj?”

¹¹ Go Jethu bëër, “Na la raan tök kamkun ë tën amäl tök, ku lööny yiith aköl lönj, ke cïi bïi bei yiith? ¹² Raan adit apëi tènë lëi! Këya, lönjda acie γo ye pëen buk raan cïi kony aköl lönj.” ¹³ Ku lëk mony wën cï cin ruai, “Nyoth yïcin.” Go yecin nyooth, go cin piath abï ciët ciin këc ruai. ¹⁴ Go Parathï jäl tën amat, ku lek mat tš bï kek Jethu näk thïn.

Jethu alony cï Nhialic löc

¹⁵ Go Jethu kë loikë njic, ku jiël tën awën, go kəc juëc buöth. Ku kony kəc tuany bik pial, ¹⁶ ku thön ke apëi bik cïi la lëk kəc kək, bï cïi njic. ¹⁷ Rin bï kë cï Ithaya lueel wäthëer ëlä ë rienke yenhom tiënj, ¹⁸ “Yen akïn yen alonydiën ca löc, raan tönj yen nhiaar, mit γen puöu tènë yeen. γen abï Wëikië cöl alööny yeguöp, ku abï gam ë yic lëk thäi ëbën.

¹⁹ Acïi bï ya göth ku rëëm kəc nhüim wël cie yith, acïi bï ya piñ röl ë dhöl yiic.

²⁰ Acïn këthiin bï kañ tuöör nyin, cək

ayiny kəc kor ka cïi dhäl.

Acïi bï kañ dhör yet tš bï yienyde njic,

²¹ ku abï wuööt ëbën njöth.”

Jethu aye yök lön le yen guöp jöhrac

(Mk 3:20-30; Lk 11:14-23)

²² Nawën ke kəc kək bïi mony cï cör tènë Jethu, ku ëcie jam aya rin tš jöhrac yeguöp. Go Jethu kony, yet bï jam ku dëei. ²³ Go kəc awën tš thïn gäi ëbën ku thiëckë röt. “Nadë ke bï ya Manh Debit?”

²⁴ Nawën piñ Parathï ë wët kënë, ke luelkë, “Yeen ë jakrëc cuöp wei kəc gup, rin ye bëny jakrëc, cöl Beldhebul ye yiëk riel.”

²⁵ Go Jethu kë takkë njic ku lueel, “Pan yeyic tek ku thär kəc ë kamken, ë lac riääk. Ku na tek γen tök yeyic, ayi dhiënh tök ku tuumkë kenhüim ku thërkë, ka puök. ²⁶ Na ye jöhrac jöhrëc dët cuöp wei, ka cï keyiic tek. Këya, lëu panden bï köc kädë! ²⁷ Ku na ye riel Beldhebul yen ye γen jakrëc cuöp wei, ke ye riel ηa yen ye kockun yakë buöth ke cuöp wei? Calkë ke aa lëk we yic. ²⁸ Ku na ye riel Wëi Nhialic yen ye γen jakrëc cuöp wei, ke njieckë lön cï bääny Nhialic bën tènë we.

²⁹ “Acïn raan lëu ye bï γön raan ril dhonj ku nyëei käkke,

akəŋ raan ril kënë dəm ku der, ku jəl kək tō baai nyaai.

³⁰ “Raan kēc rot māt ya acie raandië, ku raan cii ya kony bi kəc lək wēt Nhialic, ee kəc thiöi. ³¹ Këya, wek aa lək yic lən nadë adumuööm ë kəc, ku kārəc yekë ke lueel, aa lëu bi ke päl piny. Ku kuat raan kārəc luεel Wëi Nhialic guöp, acii bi päl piny tënë ye.

³² Ku na ye raan lueel wēt rac Manh Raan guöp, ka päl piny. Ku raan ye lueel lən ye Wëi Nhialic jəŋrac, ka cii kəŋ päl piny acin emən agut akölrüëc ëbën.

³³ “Com tim tēpath bi miēthke piath. Tēdë ke com tērac bi miēthke rēëc. Këya, tim aye ŋic miēthke.

³⁴ Wek mīth kəpieny, mīth kəc cie yith ye gam, lëukë bək kēpath lueel, ke we ye jakrəc emëndun? Rin kë ye thok lueel ë bën bei raan pušu.

³⁵ Raan path ë luui kəpath, rin kəpuəth tē yepušu. Ku raan rac ë luui kārəc rin kārəc tō yepušu.

³⁶ “Alək we, raan ëbën abi thiëc aköl luŋdit ë wël rəc ci lueel. ³⁷ Rin wëlku kek aabi yäth tēpath, ku aa kek aabi cəl atēm awuöc aköl luŋdit.”

Jethu aci kued bi kënë jəŋ gōi looi

(Mk 8:11-12; Lk 11:29-32)

³⁸ Go kəc kək piöoc lööŋ ku Parathi lueel tënë ye, “Raan piöoc awicku ba kënë jəŋ gōi looi buk tīŋ.” ³⁹ Go Jethu bëër, “Aa kəc la gup anyon ku gam

koor kek aa thiëc kək tīŋkël! Acin kënë jəŋ gōi bi nyuöth we, ee kēwäär ci rot looi tënë Jona, raan kək Nhialic tīŋ yen abi rot looi. ⁴⁰ Cimën wäär ci Jona rēer akööl kadiäk ku wër kadiäk rēcdit apei yic, ke Manh Raan aya abi rēer nin kadiäk ë raŋ yic. ⁴¹ Aköl luŋdit kəc gen Ninibe, aabi we gök rin ci kek kepuöth waar ku pälkë luoi kārəc wäär ci Jona ke lək. Ku alək we, ŋen jam kënë, ŋen adit tënë Jona! ⁴² Tiŋdit ë bëny wäär jiël pan Athia bi la Jeruthalem, abi we gök aköl luŋdit rin ci yen jäl tēmec apei bi wël puəth bënyŋaknhom Tholomon la piŋ, ku ŋen jam, ŋen adit tënë Tholomon!

⁴³ “Të ci jəŋrac jäl raan guöp, ee piny yööp tēdët bi yen löŋ thīn. Na cii yök, ⁴⁴ ke lueel, ‘ŋen abi dhuk tēwäär jiël ŋen thīn.’ Këya, ke dhuk ku yök tēn bi yen rēer thīn ke cin raan tō thīn, ku aci guiir. ⁴⁵ Ku dhuk, ku le bën kek jakrəc apei kək kadhorou wär ye, bīk bën ceŋ baai. Ku pīr ë raan kënë ë jäl rēëc apei tënë pīrden tuen. Yen ë tēn ben rot luöoi thīn aya tënë kuat akölë.”

Man Jethu ku wämäthakën aaci Jethu nyaai

(Mk 3:31-35; Lk 8:19-21)

⁴⁶ Jethu ee ŋot jam kek kəc tēwën yēët man kek wämäthakën. Ku këëckë ayeer, ku thiëckë bīk jam kek ye. ⁴⁷ Go raan tök kam kəc awën

lëk ye, “Moor ku wämäthakui aa kääc ayeer, ku awickë bik jam kek yi.”

⁴⁸ Go Jethu bëër, “Yeņa ë ma? Ku ye yiņa paan ë ma?” ⁴⁹ Ku nyooth kacken ye buoath ku lueel, “Kockä! Kek aa ma ku wämäthakäi! ⁵⁰ Kuat raan ë wët Wä tō nhial looi yen ë wämäath, ku nyankäi, ku ma.”

13

*Kääñ dom path ku dom rac
(Mk 4:1-9; Lk 8:4-8)*

¹ Ku aköl tōñ awën, ke Jethu jiël baai ku ler wär Galilia you ku nyuuc, ku piöoc. ² Ku gööm koc juëc apëi, go la riäi yic ku nyuuc thïn, ku kääc thän awën ë piu thook ayeer. ³ Ku jol Jethu këñ aa lueel bi yen koc piöoc kajuëc.

Ku lëk ke, “Raan puör ëci la dom bi la pur. ⁴ Tëwën yen rap wëer dom, ke köth abëk lööny dhël yic. Go diet bën ku tetkë ke. ⁵ Ku lööny köth kök alël nhom, tē koor tiap thïn. Gokë guo cil rin tiap ëci dit thïn. ⁶ Nawën la aköl ruël apëi ke rap awën yuam, ku rieukë rin këc meiken yet piny. ⁷ Ku lööny köth abëk tē ye yuööt lac dit thïn, nawën la yuööt dit ke näk rap. ⁸ Ku lööny köth kök ë tiäm path yic, ku lokkë apath, kök ke dit nhïim ku kök ke thöönj röt ku kök ke thoi nhïim!”

⁹ Ku wit Jethu wëtde ëlä, “Pieñkë tē le wek yith!”

*Wët thööth ë kääñ
(Mk 4:10-12; Lk 8:9-10)*

¹⁰ Nawën ke kacken ye buoath bö tēnë ye ku thiëckë, “Yeñö ye yin jam ë waal tēnë ke?”

¹¹ Go dhuk nhom ku lueel, “Niëc käk bääny Nhialic aci gäm we ku akëc gäm ke. ¹² Rin raan la kädän abï bën muoc bi kække juëc apëi, ku raan cïn kädän, ke këthiin ye tak lon tō yen tēnë ye, abï nyaai aya. ¹³ Kënë ye yen jam waal tēnë ke, rin keek aa daai ku acin kë yekë tiñ, aa piñ ku aa cïn kë yekë piñ, tädë ke detkë yic. ¹⁴ Këya, wët ci Ithaya raan käk Nhialic tiñ lueel wäthëer ë rienken ëlä atiñ yenhom, ‘Na cok alon ye kockä wët piñ ku benkë piñ, ka cik bi deet yic,

na cok alon ye kockä daai, ku cockë keek ka ciï këñ bi tiñ, ¹⁵ rin ci kek kepuöth wël wei, ku aaci keyith cuök bik ciï ye piñ

ku niinkë kenyin. Na këckë looi këya, nuöt aa daai ku piñkë, ku detkë këñ yic, ku nuöt aaci röt thön Nhialic, ku kony keek.’

¹⁶ “Ku wekkä, wek aa mit gup, rin wek aa daai ku piëñkë. ¹⁷ Ku alëk we, aci koc juëc käk Nhialic tiñ, ku koc path ñic Nhialic wic bik tiñ käk yakë tiñ, ku aa këckë tiñ, acik wic bik piñ käk yakë piñ, ku aa këckë piñ.”

*Jethu aci kääñ raan ë puör
teet yic
(Mk 4:13-20; Lk 8:11-15)*

18 Go Jethu lueel, “Ēmēn piējkē tē teet ɣen kääŋ kēnē yic thīn. 19 Kōc ē wēt bääny Nhialic piŋ ku cīk det yic, aa cīt kōth cī lōōny dhēl yic. Jōŋrac ē bēn ku nyεεi wēt awēn kepuōth. 20 Kōth cī lōōny alēl nhom aa cīt kōc wēt Nhialic gam nyin yic ku mitkē puōth. 21 Ku aacie kepuōth ye dεεt, aa lōŋ Nhialic guō wai wei tē looi aliāāp rot, ku tē nēk ke rin wēt Nhialic. 22 Kōth cī lōōny tē ye yuōōt lac dīt thīn, aa cīt kōc ē wēt Nhialic piŋ, ku kājuēc ke diir rin pīr pinynhom, ku nhiēr jīεεk aa bēn thīn, ku rεεckē lōŋ Nhialic kepuōth. 23 Ku kōth cī puur tiōm path yic, aa cīt kōc ē wēt Nhialic piŋ ku detkē yic apath, ku kājuēc aye yōk tēnē ke, cīmēn rap cī ŋīεεc luōk ke dīt nhūim, ku rap kōk thōōŋ kenhūim ku kōk ke thoi nhūim.”

Kääŋ yuōōt cī cil dom yic

24 Ku ben Jethu ke lēk kääŋ dēt, “Bääny Nhialic acīt raan cī kōth path com duōmde. 25 Nayoŋ akōu ke raan ēbēn nin, ke raan aterde bō ku weer abaar rap cōk ku jīēl. 26 Nawēn la rap cil ke abaar cil aya. 27 Go raan lui dom yic bēn tēnē wun dom ku lueel, ‘Bēny, wāār pur yīn, cie rap path kek ca wεεr dom yic? Na ye kēya ka abaar kēnē cil kēdē dom yic?’ 28 Go bēēr, ‘Ee raan man ɣa yen aci kēnē looi,’ Go raan ē luōi lueel, ‘Wīc buk abaar nyuān wei dom yic?’ 29 Go wun dom bēēr, acie tēde, ‘Rin tē nyuēn yīn abaar, ke yīn amet rap wei ke ke. 30 Cōl

rap ku abaar aa dīt kedhie agut tē bī kek luōk, ku aba lēk kōc tēm ēlā, kaŋkē abaar nyuān ku duōtkē ke bī ke ɣōōt, ku jālkē rap tem ku tāāukē ke kändiē yic.’ ”

Kääŋ käu koor nyin ye tiemde dīt apeī

(Mk 4:30-32; Lk 13:18-19)

31 Ku benke lēk kääŋ dēt ēlā, “Bääny Nhialic acīt käu koor nyin cī raan com duōmde. 32 Yeen akoor nyin apeī kam kōth ēbēn. Ku na le dīt ka wār tiim ēbēn, ee la nhial ke loi kērdīt apeī abī diēt ɣōōtken aa yīk thīn.”

33 Ku ben lueel, “Bääny Nhialic acīt luōu cī tik puōr ayumdīt tet yic, na lā ke piāār ēbēn.” 34 Kēya, Jethu ē ye kēŋ lueel ku bī yen kōc lēk wēlke ēbēn, acīn kē ye lueel ke cī kääŋ thōth. 35 Ee ye looi kēya rin bī wēt cī raan kāk Nhialic tiŋ lueel thēer yenhom tiεεŋ, “ɣen abī jam kēŋ tēnē week, bī ɣen ke kāk kuc tēwāār ciεεk nhial ku piny teet yiic.”

Jethu aci kääŋ yuōōt teet yic

36 Go Jethu kōc nyāāŋ aɣeer ku ler ɣōt, go kōcken ye buōōth bēn tēnē ye ku luelkē, “Tēt ɣo kääŋ abaar yic.”

37 Go bēēr, “Raan ē puōr cī kōth path wεεr dom, ee Manh Raan. 38 Dom ē pinynhom, ku kōth path aa kōc ŋīc Nhialic, ye bääny Nhialic kēden, ku abaar aa kōc ē jakrεεc, 39 ku raan cā abaar mat dom yic ē jōŋrac. Ku tēmtēm ē thōk ē piny, ku kōc tēm atuuc Nhialic. 40 Kēya, cīmēn ye

abaar nyuän wei dom yic ku yot, yen abī ya tēde aköl thöök piny. ⁴¹ Manh Raan abā atuuc Nhialic tooc, ku aabī kōc rēc ē kōc yāth kārac yiic, ku kōc luui kārēc tēt bei kōc path yiic, ⁴² ku cuet ke many dēp cī löklök apei, bī kek aa dhiau thīn ke ŋeny kelec akölrīēc ēbēn. ⁴³ Ku kōc path aabī ruēl cimēn aköl bāāny Wunden yic nhial.”

Ku wit lōnde ēlä, “Piēŋkē tē le wek yith!”

Kāāŋ ē jiēek cī thiaan dom yic

⁴⁴ Ku thōth Jethu kāāŋ dēt ēlä, “Bāāny Nhialic acit jiēek cī wēc piny dom yic. Go raandā yök ku nyiēi ku ben thiaan ku jiēl ke cī puū miēt apei, ku le kākke yaac ēbēn, ku yōc dom wēn, rin nhiēer yen jiēek kēnē apei.”

⁴⁵ Ku ben Jethu lueel, “Bāāny Nhialic acit raan yōc, wic kāpath apei, ⁴⁶ nawēn yök kētōōŋ path apei ke la kākke yaac wei ēbēn ku yōc kēnē awēn.”

Kāāŋ buōn ē rec dōm ēbēn

⁴⁷ “Bāāny Nhialic aya, acit buōn cī cuat wīir ku dōm kuat ē rēc ēbēn. ⁴⁸ Tē cī yen thiāŋ, ke miit amēi agōr nhom ku nyuuckē bīk rec kuany yiic, ku tēūkē rec path gāc yic, ku cuetkē rec cīi path wei. ⁴⁹ Kēnē, yen ē tē bī yen rot luōi thīn aköldā thöök piny. Atuuc Nhialic aabī tuōl ku kuēnykē kōc rēc bei ē kōc yiic, ⁵⁰ ku cuetkē ke pan mac tē bī

kek dhiau thīn ke ŋeny kelec akölrīēc ēbēn.”

Wēt thöök wēl

⁵¹ Ku thiēc Jethu ke, “Cāk wēlkā deet yiic apath?” Gokē gam. ⁵² Go lēk ke, “Na ye kēya, ke raan piōoc ē löōŋ cī piōōc kāk bāāny Nhialic, acit raan baai kākken yam ku kātēer bēēi ayeer ēbēn paande.”

Kōc Nadharet aa kēc Jethu gam

(Mk 6:1-6; Lk 4:16-30)

⁵³ Wēn cī Jethu thök luēl ē kēŋkā, ke jiēl, ⁵⁴ ku dhuk gēnden. Ku piōoc kōc tēn amat, piōoc cī kōc ke tō thīn bēn gōi ēbēn ku luelkē, “Cī mony kēnē kāŋ bēn aa ŋic nēn, ku yök riel ē yen kāk jāŋ gōi looi tēnēn? ⁵⁵ Kēnē, cie wēn raan dhie ē guan? Ku man cie tiŋ dhie cōl Maria, ku yeen cie mēnh ē Jemith ku Jothep ku Thaimon ku Judath? ⁵⁶ Ku nyiērakēn aya, cik tōu ē tēn kek yō? Yök kākka ēbēn tēnēn?” ⁵⁷ Ku kueeckē ē ye.

Go Jethu lueel tēnē ke, “Raan cī Nhialic löōny yeguōp aye baai ēbēn theek, ka kōc gēnden ku kōc ruāi kek ye, kek aacie ye ye theek.” ⁵⁸ Ku akēc kajuēc jāŋ gōi looi tēnē rin cīn kek gam.

14

Nāäk ē Joon raan kōc muōc nhūm

(Mk 6:14-29; Lk 9:7-9)

¹ Tēwēn ke bēnyŋaknhom Antipāth Yērot, bēny Galilia ēcī wēt cī Jethu ŋic apei piŋ.

² Go lëk bányken luk, “Kënë ë Joon raan kəc muəc nhüim guöp, yen aci bën pír. Ee yen le yen riël yen kakkä looi.”

³ Antipäth Yërot ëcï Joon cäl adöm ku rek ku mac, rin wët Yërodia tiñ Pilipo wämënh cï rum bï ya tienđe. ⁴ Rin cï Joon ye lëk ye ëlä, “Acïi path ba tiñ wämuuth rum ke pír!” ⁵ Go Antipäth Yërot wïc bï Joon nök, ku ë riöc kəc Itharel, rin ñic kek Joon ke ye raan käk Nhialic tiñ.

⁶ Nawën aköl yan dhiëeth Antipäth Yërot, ke nyan Yërodia diër kəc nhüim, abï Antipäth Yërot puşu miët apëi, ⁷ ku kuëëñ lön bï yen ye gäm kuat këden bï wïc!

⁸ Go lëk ye tē cüt tē cï man ye than thïn, “Yiëk ya nom Joon emën ke cï tääu aduök yic!”

⁹ Kënë ëcï bëny rac puşu, ku rin cï yen kuëëñ ë jööl nhüim, aci gam bï nom Joon gäm ye. ¹⁰ Ku cäl Joon ala tök yeth tēwën mec yen thïn. ¹¹ Ku bïi nom ke cï tääu aduök yic, ku gëm nya ku le gäm man. ¹² Go kəc Joon buəth bën ku nyëikë guäpde, ku lek tşu, ku lek lëk Jethu.

Jethu aci miëth koor juak bï kəc juëc cam

(Mk 6:30-44; Lk 9:10-17; Jn 6:1-14)

¹³ Wën piñ Jethu kë cï rot looi, go jäl ë riäi bï la tēde ë rot. Ku tēwën piñ kəc ë këñë, ke jiël gëethken yiic kecök ku buəthkë. ¹⁴ Nawën keec Jethu piny ë riäi yic, ke tiñ kəc juëc

apëi, go yic ñeer ë ke, ku kony kəcken tuany.

¹⁵ Nawën col piny, ke kəcken ye buəth bö tēñë ye ku luelkë, “Piny aci cuäl, ku tēñ ë ror cïn kë kuany thïn. Cäl kəc aa thiëi bik la bëëi yiic ku bik röt la yəc miëthden.”

¹⁶ Go Jethu bëër, “Acïn tē bï kek jäl, na le miëth ke gämke ke!”

¹⁷ Gokë bëër, “Käk mukku ëbën, aa ayuöp kadhiëc ku rec karou.”

¹⁸ Go Jethu lueel, “Bëëikë ke tēñ tēñë ya.” ¹⁹ Ku yöök kəc bik nyuc ë noon nom, ku lööm ayuöp awën kadhiëc ku rec karou, ku döt nhial ku leec Nhialic. Ku bëny ayuöp yiic, ku gëm ke kəcken ye buəth bik ke tek agut rec, tēñë thän awën. ²⁰ Ku miëhkë ëbën abï miëth ke göök, ku jöl kəcken ye buəth awuthueei ayuöp ku rec cï döñ piny, kuany gäac kathiäär ku rou. ²¹ Kəc ke cï miëh ëbën, röör röt aake ye tiim kadhiëc.

Jethu acath pïu nhüim

(Mk 6:45-52; Jn 6:15-21)

²² Ku kaam awën ke Jethu yöök kəcken ye buəth bik la riäi yic, ku lek tuen yenom agör alöntui, ku cäl thëi ajiël.

²³ Wën cï yen kəc cäl athiëi, ke la gät nom ë rot bï la röök. Nawën la thëi bën, ke Jethu ë rëër ë tēñ yetök, ²⁴ ku riäi ke cï yet tēmec, ke cïi cath apath rin lor yen yom nom.

²⁵ Nawën bëëk piny ke Jethu bö tēñë ke ke cath pïu nhüim.

²⁶ Nawën tiñ kəcken ye buəth ke cath pïu nhüim gokë riöc

apɛi, ku luelkë, “Atim raan cī thou,” ku dhiεεukë rin cī kek rišc.

²⁷ Ku kaam awën ke lëk Jethu ke, “Dεεtkë wepuōth, ee yen Jethu, Duōkkë rišc!”

²⁸ Go Piter lueel, “Bëny, na ye yī ayic, ke yī yik ya riel ba la tënë yī, ya cath piū nhim.”

²⁹ Go Jethu lueel, “Bäär!” Go Piter bën bei riäi yic, ku ciεth piū nhim ke la tënë Jethu. ³⁰ Ku wën tñ̄ yen yom ke biök apɛi, go rišc ku duër dñ̄r, go dhiau, “Luäk ya Bëny!”

³¹ Go Jethu döm nyin yic ku lueel, “Yin raan la gam koor, yenö diiu yin?”

³² Ku wën le kek riäi yic, ke yom kääc. ³³ Go atuuc ke tō riäi yic Jethu door ku luelkë, “Yin ë Manh Nhialic alanden.”

*Jethu aci kɔc tuany
Jenetharet kony
(Mk 6:53-56)*

³⁴ Gokë wär teem ku lek Jenetharet. ³⁵ Nawën ñic kɔc Jenetharet Jethu, gokë kɔc thiääk ke ke lëk, ku yēthkë kɔc tuany ëbën tënë ye. ³⁶ Ku läñkë bik gɔt, cɔk alanhde thok ë path, ku kuat raan cī ye gɔt ëbën ee pial.

15

*Jethu aci ciεɛñ kɔk wärkuan
dñ̄t dhäl yic
(Mk 7:1-13)*

¹ Go Parathī ku kɔc piöoc ë ciεɛñ kɔc Itharel bö Jeruthalem la tënë Jethu ku thiëckë, ² “Yenö ye kɔckun yī buōth ciεɛñ thεεr wärkuan dñ̄t

dhäl yic? Keek acie kecin ë lɔk tuen̄ tē mñ̄th kek!”

³ Go Jethu bëer, “Ku yenö ye wek kuc lön̄ ë Nhialic, ku yakë buōth yic ë ciεɛñdun thεεr? ⁴ Rin aci Nhialic lueel, ‘Thek wuur ku moor, ku raan wun ku man jäam guöp käreç ka dhil nɔk bi thou.’ ⁵ Ku ayakë lueel aya lɔn na la raan kën bi yen wun ku man kony, ku lueel, ‘Acin tē kuöny we, rin kē muök kënë ë kën ë Nhialic,’ ⁶ ka këc wun ku man theek. Yen ë tē ye wek wēt Nhialic dhäl yic thñ̄n, ku ye ciεɛñdun thεεr yen biathkë yic. ⁷ Awëñ̄ kui, Ithaya aci yic lueel ë rienkun wäär lueel yen wēt ëlä!

⁸ ‘Kɔckä, aa ya leec kethook ku aliu kepuōth.

⁹ Keek aa ya door ku acie duōr ë yic, rin keek aa kɔc pišc löñ̄ ciεɛñ raan ciēt ke ye löñ̄kië!’ ”

¹⁰ Go Jethu kɔc juëc bën cɔl ku lëk ke, “Piεñkë wētdië wedhie ku dεtkë yic. ¹¹ Acie kë ye raan cam, yen ye cɔl aye raan rac, aa kāk ye tak ku kāk ye lueel, ku kāk ye looi kek aaye cɔl aye raan rac.”

¹² Nawën ke kɔcken ye buōth bö tënë ye ku luelkë, “Ñic lɔn cī Parathī puōth riääk wën piñ̄ kek kë ca lueel?”

¹³ Go bëer, “Kuat raan cii wēt Wä tō nhial loi, acii pñ̄r akölrüëc ëbën bi yök. ¹⁴ Duōkkë diεεr ë ke! Aa cit cöör thel röt, ku na thel cɔr, cɔr dēt, ka lööny adhuöm yic kedhie.”

15 Nawën cī lōṅde wit, ke thiëc Pīter, “Tēt ʔo kāāṅ kēnē yic.”

16 Go Jethu lēk ke, “Cāk kāṅ ye deet yiic aya? 17 Cāk ye tiṅ lōn kē ye raan cam acie la yepuṣu, ee la yeyāc ku le bēn bei? 18 Ku kāk ye raan lueel aa bēn bei yepuṣu, ku aa kek raan cōl ala guōp adumuṣōm. 19 Rin puṣu yen aye kārēc ye raan looi bēn bei thīn, cimēn bal ku nāk raan ē path ku kōr ē diāār, ku cuēer ku jam lueth. 20 Kākkā kek aa raan cōl aloi kārēc. Ku miēth ye raan mīth ke kēc yecin lōok acie adumuṣōm.”

Tiṅ cī gam lōn bī Jethu nyaande kony

(Mk 7:24-30)

21 Ku jōl Jethu jāl ku ler wun dēt tēthiāāk kek Tire ku Thidon. 22 Go tiṅ wun Kanaan ciēṅ ē tēnē bēn tēnē ye ku lēṅ, “Bēny, wēn Debit, kony ʔa! Nyaandiē aci jōṅrac la yeguōp, ku yeen adhēl apēi.”

23 Go Jethu wētde cīi bēer. Go atuṣōcke bēn tēnē ye ku lāṅkē, “Gām kē wīc ku cōl ajiēl! Abuoth ʔo ke rēem ʔonhūim tēthēer awēn!”

24 Go Jethu bēer, “ʔen aci tuṣōc tēnē kōc Itharel kuc Nhialic kepēc.”

25 Kaam wēn ke tik bō ku cuēt rot piny yecōk ku lēṅ, “Kony ʔa Bēny.”

26 Go Jethu bēer, “Acīi path bī miēth ē mīth gām jōk.”

27 Go bēer, “Ee yic Bēny, ku jōk rēer tē mīth kōc thīn awuthueei cī lōōny piny kuany aya.”

28 Go Jethu lēk ye. “Yīn ee tiṅ la gam dīt apēi. Kē wīc abī looi tēnē yī.” Ku kaam thiin awēn ke nyaande pēl kēdāṅ piny.

Jethu aci kōc juēc tuany kony

29 Go Jethu jāl ē tēnē ke kuany wār Galilia kōu. Nawën ke la gōt nhom ku nyuuc. 30 Go kōc juēc kōcken tuany bēei tēnē ye, kōc cī ṅōl ku cōor ku kōc cī ruai ē rōc piiny, ku miṅ cie jam ku kōc juēc kōk. Ku nyuuckē ke yelōōm, goke kony bīk pial. 31 Go thān awēn gāi wēn tiṅ kek miṅ ke jam, ku aduany ke cī la cōk, ku ṅōl ke cath path ku cōr ke daai, ku leckē Nhialic Itharel.

Jethu aci raan tiim kaṅuan cōl aa kueth

(Mk 8:1-10)

32 Ku cōl Jethu kōcken ye buōoth ku lueel, “ʔen aci guōp ṅōṅ, rin kōckā aaci rēer kek ʔen nīn kadiāk ēmēn, ku acīn kē camkē. Ku acā wīc ba ke cōl ajiēl ke nēk cōk, tēdē ka la wīik dhēl yic.”

33 Go kōcken ye buōoth lēk ye, “Ye tēnen bī ʔok miēth yōk thīn roor ē tēn bī kōc juēcā cam?” 34 Go Jethu ke thiëc, “Lak ayuōp kadē?” Gokē lueel, “Aa dhorou ku rec thii lik.”

35 Go lēk thān awēn bīk nyuc piiny. 36 Ku lōōm ayuōp awēn kadhōrou ku rec thii awēn, ku rōok Nhialic ku bēny keyiic, ku gēm ke kōcken ye buōoth bīk ke tēk kōc. 37 Ku jōlkē mīth ēbēn bīk kueth.

Ku kueny kəc Jethu buoath awuthueei ayuöp cı döŋ piny gäac kadhorou. ³⁸ Kəc ke cı mıth, rööŋ ẽ röt aake ye tiim kaŋuan, ke diäär ku mıth kəc mat thın. ³⁹ Ku jəl Jethu kəc cəl ajiël, ku ler riäi yic ku ler wun cəl Magadan.

16

Jethu aci kuc bi kënë jän gōi looi

(Mk 8:11-13; Lk 12:54-56)

¹ Tëwën ke Parathı ku Thaduthı bō tënë Jethu, ku wickë bik deep ẽ wët, ku yöökkë bı kënë jän gōi looi, bı nyuöth ke lön ye Nhialic wëlke gam. ² Go Jethu bëër, “Ayakë lueel tē lööny aköl piny. Abä aliir path bëëi, aköl aci nyaany looi.” ³ Ku na ye nhiäknhiäk ka luëlkë, Abı tueny akölë, rin aci piny dım bı la dıl ku looi luät. Wek aa kē bı rot looi ŋic tē tıŋ wek kakkä nhial, ku wek aacie kāk loi röt ẽmën ye ŋic! ⁴ Aa kəc la gup anyon ku gam koor kek aa thięc kē tıŋkë. Acın kën jän gōi bı nyuöth we, ee kēwäär cı rot looi tënë Jona. Ku nyiëŋ ke piny ku jiël.

Duëkkë ye tak cımën Parathı ku Thaduthı
(Mk 8:14-21)

⁵ Kaam wën yeet kek wär alontui, ke tək kocken ye buoath lön cı kek nhıim määŋ bik miëth cıı muk. ⁶ Go Jethu lək ke, “Tiëerkë nhıim, ku tietkë röt bāk cıı nhiam cımën Parathı ku Thaduthı,

nhiaamden ke cəl ago puöör cımën ayum cı yiëk yic luou.”

⁷ Gokë jam ẽ kamken, “Ee yo yöök kēlä, rin cın yen ayuöp cuk bëëi.”

⁸ Go Jethu kē takkë guo ŋic ku lək ke, “Wek kəc koor gamdun! Yeŋö ye wek diëer lön cın wek miëth? Not we cie kän ye deet? ⁹ Cäk lëu ku bāk tak yen tēwäär kueth ayuöp kadhięc rööŋ tiim kadhięc, ku gäacdıt cı bën thiän awuthueei cı döŋ piny? ¹⁰ Ku jəl aa yuöp kadhorou wäär cı rööŋ tiim kaŋuan cam bik kueth, ku gäac thiän awuthueei cäk bën kuany? ¹¹ Yeŋö kęc wek ye deet yic, lön yen a ya cıı jam tënë we rin ayuöp? Kē ca lueel akın, aben ber yic, tietkë röt bāk cı nhiam cımën Parathı ku Thaduthı!”

¹² Go atuöocke jäl deet yic, lön aci Jethu lək ke bik röt tiit lön dhie ye tääu ayup yic bı puöör, ee lön bı kek röt tiit piöoc rëec Parathı ku Thaduthı.

Pıter aci Jethu ŋic
(Mk 8:27-30; Lk 9:18-21)

¹³ Wën cı Jethu yet Cetharia tō Pilipi, ke thięc kocken ye buoath ẽlä, “Ye jän tak ye Manh Raan ŋa?”

¹⁴ Gokë bëër, “Ayekë lueel lön ye yen Joon raan kəc muöoc nhıim, ku lueel kəc kök lön ye yen Elija, ku aye kəc kök lueel lön ye yen Jeremia, tēdë ke ye raan tōŋ kam kəc kāk Nhialic tıŋ.”

15 Goke thiëec, “Na week, yakē tak lōn ye ɣen ɲa?” 16 Go Pīter bēer, “Yīn ē Raan cī lōc ku dōc, Manh Nhialic pīr.”

17 Go Jethu lueel, “Yīn aci Nhialic dōc wēn Jona, rin yic kēnē ēcī tak ē rot, ee Wā tō nhial yen anyuth ye yī ba lueel kēya. 18 Ku alēk yī ēmēn. Yīn acōl Pīter, ku wētde yic, alēl, ku alēl kēnē nhom ɣen bī luanɟiē buth thīn, ku acī riel ē jōɲrac bī lēu bī thuōr piny. 19 Ku yīn aba gām riel bāāny pan Nhialic, kē cī bī pāl piny pinynhom aci bī puōl nhial, ku kē ba puōl pinynhom abī puōl nhial aya.”

20 Ku yōōk kōcken ye buōath bīk cī lēk raan dēt, lōn ye yen Raan cī lōc ku dōc.

Jethu ē jam Arēemde ku Thuōnde

(Mk 8:31–9:1; Lk 9:22-27)

21 Ku jōl Jethu wēt agai yic tēnē kōcken ye buōath, “ɣen abī dhiel la Jeruthalem. Ku ɣen abī gum apeī kōcdit ē baai cin, ku kōc kāk Nhialic, ku kōc piōōc lōōɲ cin aya. Ku ɣen abī nōk ba thou, ku na ye akōl ye nīn diāk ke ɣen abī ben pīr.”

22 Go Pīter miēet wei kōc yiic, ku dōk bī cī ye jam kēlā, ku lueel, “Bēny, aci Nhialic bī puōl bī rot looi. Kēnē aci rot bī dhiel looi tēnē yī!”

23 Go Jethu yenhom wel ku lēk Pīter, “Jāl ɣalōōm jōɲrac! Wīc ba kē cī Nhialic guiir riēnkiē waar yic. Kāk ye tak aacie kāk Nhialic aa wēl raan ē path.”

24 Ku jōl Jethu lēk kōcken ye buōath, “Na ye raan wīc bā buōath, ka dhil nhom mār kāpuōth bī yōk ē piēde yic pinynhom ē tēn. Ku dhil puōu riel ku buōath ɣa, cōk alōn wīc kōc kōk ye bīk nōk ē riēnkiē. 25 Rin raan wīc ye bī wēike ē rot ɲiēc muk pinynhom ē tēn, ka cī pīr akōldā bī yōk, ku na ye raan mār wēike ē riēnkiē, ku rin ē piōōcdiē ka bī wēike muk akōlriēec ēbēn. 26 Yenō bī raan yōk thīn, tē jīēek yen apeī pinynhom ē tēn ku mār wēike? Tēdē, ye kēpiath ɲō bī yōk bī yen wēike waar? 27 Rin akōl bī Manh Raan bēn kek duaar ē Wun kek atuuc nhial, ke yeen abī raan ēbēn yiēk ariōp thōɲ kek kēden cī looi. 28 Ku le tuēɲ ku lueel, wek aa lēk yic, ala kōc kōk rēer ē tēn aaci bī thou agut tē bī kek Manh Raan tīɲ ke bō ke ye Bēnyɲaknhom.”

17

Jethu aci guāpde rot waar
(Mk 9:2-13; Lk 9:28-36)

1 Nawēn nīn kadātem cōk, ke Jethu cōl Pīter ku Jemith kek wāmēnh Joon, ku lek gōn bār apeī nhom kepēc. 2 Tēwēn rēer kek, ke Jethu wan rot, ku ɣer nyin cīmēn akōl, ku jōl alāthke ɣer apeī bīk la diardiar. 3 Kaam awēn ke Mothith ku Elija tul, ku jīēmkē kek Jethu. 4 Go Pīter lēk Jethu, “Bēny, apath buk rēer ē tēn. Na wīc ke ɣen aloi duēl kadiāk

ë tən, tøk kek yī, ku tøk kek Mothith ku tōŋ dēt kek Elija.”

⁵ Kaam wən ɲot jiem yen, ke kəcit rur pat piny abi ciən tē yekē tīŋ, ku piŋkē Nhialic ke jam älä, “Kënë ë Wëndiën nhiaar, mit ɣen pušu tənē ye piŋkē wētde.”

⁶ Nawën piŋ kəc Jethu buoath wēt kënë, gokē riöc apei ku wükkē. ⁷ Go Jethu bën tənē ke ku gət ke ku lueel, “Jatkē röt. Duökkē riöc.”

⁸ Nawën jatkē kenyin, ke cīn raan dēt tīŋkē, ke ye Jethu ë rot.

⁹ Tēwën dhuk kek piny ë gət nhom, ke lək Jethu ke, “Duökkē kāk cäk tīŋ lək raan dēt yet aköl bi Manh Raan jət raŋ yic.”

¹⁰ Go kacken ye buoath thiëc, “Yeŋö ye kəc piöc lööŋ kəc Itharel ye lueel, lən ë yen Elija yen bi kaŋ bën tuen?”

¹¹ Go bëer älä, “Ee yic Elija akəŋ bën rin bi yen dhël bën guir. ¹² Ku alək we lən cī Elija bën thær, ku akēc kockä bën ɲic ku luikē keden nhiarkē. Cīt emën aya, Manh Raan abik cəl arem apei.”

¹³ Go kacken ye buoath deet yic lən nadē ka jam tənē ke rin Joon raan kəc muöc nhīm.

Jethu aci dhöŋ la guöp jəŋrac kony

(Mk 9:14-29; Lk 9:37-43)

¹⁴ Nawën lek dhuk piny gət nhom, ke yök kəc juēc ke tit ke. Go raan tøk bën ku gut yenhiäl piny Jethu nhom,

¹⁵ ku lueel, “Bëny, kony man-hdië. Ala guöp nok ku aci ye göök apei. Aye lac wiët mæec, tädē ke le wiët wüir. ¹⁶ Ku ë ca bëi tənē kockun yī buoath ku akëckē lëu bi pial.”

¹⁷ Go Jethu lək ke, “Wek kəc cie lac gam, yakē tak ba rëer kek we yet nen? Bëi dhöŋ kënë tənē ɣa.” ¹⁸ Nawën lek bëi, ke Jethu rël jəŋrac, go jäl meth guöp, ku go pial nyin yic.

¹⁹ Nawën ke kəc Jethu buoath bö tənē ye ë rot ku thiëckē, “Yeŋö kəc ɣok ye lëu buk jəŋ kënë cuöp wei?”

²⁰⁻²¹ Go lək ke, “Ee rin koor gamdun,” Ku le tuen ku lueel, “Na we la gam cək kuur cimen manh ɲaap koor nyin, ka lëkkē ë gən kënë, ‘Jälē ë tən!’ Ka lëu bi jäl. Acin kē dhal we bäk cī loi.” Ku lək ke, “Jəŋ cīt kënë ë ɣen alëu ye ba cuöp wei, rin ye ɣen cool ë röök!”

Jethu aci benjam ë Thuönde
(Mk 9:30-32; Lk 9:43-45)

²² Naɣon akäl tøk, wən ɲoot kek Galilia, ke lək Jethu ke, “Manh Raan abi thön kəc, ²³ ku abik nök, ku na aköl ye nin diäk, ka bi jət raŋ yic.” Gokē puöth dak apei.

Ajuër luan Nhialic

²⁴ Nawën cī Jethu kek atuöccke yet Kapernaum, ke kəc ë kut ajuër luan Nhialic bö tənē Piter ku thiëckē, “Ye raandun piöc ajuër luan Nhialic täau piny?”

²⁵ Go Piter bēer, “Aye tāau piny.” Ku le γōt bī la lēk Jethu. Go Jethu guo kaan wei ku thiēc, “Ye tak kēdē Piter? Yeᅇa bāny pinynhom juēr? Ye kōcken baai aye kōc thāi kōk?”

²⁶ Go Piter bēer, “Aa kōc ē thāi.” Go Jethu lueel, “Na ye kēya ke kōc baai aacie ajuēr ē tāau piny. ²⁷ Ku yen acuk wīc buk kōckā rac puōth. Lōr wūr ku cuat bīdho, ku mūt rēc ba dōm tueᅇ bei ku ᅇam thok, ku yīn abī wēēu lēu ajuerdiē ku ajuērdu yōk thīn. ᅇāth ke tēnē ke ke ya ajuērda γodhie.”

18

Kōc Jethu buōth aaci wēt tēer

(Mk 9:33-37; Lk 9:46-48)

¹ Kaam wēn ke kōc Jethu buōth bō tēnē ye ku thiēc kē ēlā, “Yeᅇa yen dīt apei kam kōc tō bāāny pan Nhialic yic?”

² Go Jethu meth cōl, ku cōl akāāc kenhīm, ³ ku lueel, “Wek alēk yic, na cāk rōt war bāk ciēt mīth kor, ke wek aaci bāāny Nhialic bī kaᅇ yōk. ⁴ Kēya raan rot dhuōk piny bī ciēt ē manh kēnē yen adīt apei pan Nhialic. ⁵ Ku raan manh koor cīt manh kēnē lor riēkiē, acā lor.

*Ba raan dēt thōōc kērac yic
(Mk 9:42-48; Lk 17:1-2)*

⁶ “Na ye raan wēᅇ menh tōk kam ē mīthkā, ku bā maan ka ᅇuēēn tēnē ē raan cīt kēnē diēt cī ruōk yeth aleldīt tet, ku pīk wūr bī mou. ⁷ Ye kēreec yīndē pinynhom ye kōc kōk kōc wēᅇ kēreec yic. Kākkā aabī

rōt dhiel aa looi akōlakōl, ku bī yiēn dē tēnē kōc kākkā looi!

⁸ “Ku na ye ciēndu ayī cōōkdu yī cōl aloi awuōc, ka tēem bei ku cuat ke wei. Rin aᅇuēēn ba pīr pīr path ke yī ye ᅇōl, tēnē tē bī yīn la cin karou ku cōk karou ku cuet yī many dēp yic akōlriēc ēbēn. ⁹ Ku na ye nyiendu yī cōl aloi adumuōm, ke ᅇuēt bei ku cuat wei. Rin aᅇuēēn ba pīr yōk ke yī la nyien tōk, tēn tē bī yīn la nyīn karou, ku bī yī la cuat pan mac.

Kāāᅇ amēl cī mār

¹⁰ “Duōkkē them bāk mīth thiikā bui. Alēk we bāk ᅇic lōn atuōōcken nhial aa rēer Wā lōōm akōlakōl pan Nhialic.

¹¹ Ku ᅇen Manh Raan ᅇen aci bēn ba kōc cī mār bēn gām pīr.

¹² “Lēk ᅇa yic. Na raan ala amāal buōt ku mār amāl tōk ke cī thiārthoᅇuan ku dhoᅇuan nyiēēᅇ piny, ku le amāl kēnē wīc? ¹³ Ku na le yōk ka mit puōu apei, miet puōu wār miet puōu wār tō amēl kōk thīn. ¹⁴ Kēlā aya, aci Wuurdun tō nhial nhīar, bī menh tōk kam ee mīth thiikā mār.

Tē looi wāmuuth awuōc tēnē yī

¹⁵ “Na loi wāmuuth awuōc tēnē yī, ke yī la tēnē ye ku lēk kē cī wuōōc tēdun wepēc. Na piᅇ wētdu, ke wek aaci dōōr. ¹⁶ Na cī wētdu piᅇ, ke yī cōl raan tōk ayī kōc karou ku dhuōkkē tēnē ye, ‘Rin bī awuōc cī looi tēnē yī ᅇic kōc karou ayī diāk.’ ¹⁷ Na ᅇot kuec

bī wētden cīi piŋ, ke lēk akut, ku na kueec bī wēt akut cīi piŋ aya, ke pāl bī ciēt raan thāi ku raan ajuēr kut, kōc kuc wēt Nhialic.

18 “Ku wek aa lēk kēnē, awuōc cāk bī pāl piny pinynhom, aciī bī pāl piny nhial, ku awuōc bāk pāl piny ē tēn abī pāl piny nhial.

19 “Ku aben lēk we, na māt kōc karou kamkun pinynhom ē tēn, ku thiēckē kē wickē ka gēm Wā tō nhial ke. 20 Rin tē ye kōc karou ayī diāk kenhiim mat ē wētdiē ke yen abī rēer kamken.”

Kääŋ aluaŋ cie wēt ye pāl piny

21 Nawēn ke Pīter bō tēnē Jethu ku thiēec, “Bēny, ya arak dē lēu bī yen wēt pāl piny tēnē wāmāath cā awuōc looi tēnē ya? Ye arak dhorou?”

22 Go Jethu bēer, “Alēk yī, aca arak dhorou, ee thiārdhorou arak dhorou, 23 rin bääny Nhialic acit bēnyŋaknhom wic ye bī kākke kuēen nyin kek aluakke.

24 Kaam wēn kuēen kek kāŋ nyin, ka aluaŋ tōk cī wēu juēc apēidit muōr bīi tēnē ye.

25 Ku yen ē cīn wēu cool yen wēu cī muōr, go bānyde lueel bī yaac wei kek tienđe ku miēthke ku kākke ēbēn bī kāny cool. 26 Nawēn piŋ ē wēt kēnē ke lāŋ bānyde apēi ku lueel ēlā, ‘Pāl ya kaam thin koor, ku yen abī kākka cool bēny.’

27 Go bēnyŋaknhom tē mēem yen thin tiŋ, ku pēl kānyde tēnē ye ku cōl ajiēl.

28 “Kaam wēn le aluaŋ kēnē ayeer, ke rām kek aluaŋ dēt rēer kek baai kōōny wēu reen lik. Go pac yeth ku yōok bī wēūke cool nyin yic. 29 Go lōŋ apēi ku lueel, ‘Pāl ya kaam ku yen abī wēūku cool!’ 30 Go cīi gam, ku cōl amac yet tē bī yen wēūke cool. 31 Nawēn tiŋ aluek kōk kē cī rot looi, ke riāak puōth apēi ku lek tēnē bānyden ku lēkkē kēriēec ēbēn cī rot looi. 32 Go bēnyŋaknhom aluaŋ kēnē cōl ku lueel, ‘Yin acin puōu, yen aci wēu juēc kääny ke tēnē yī pāl piny rin cī yin ya lōŋ. 33 Cīi lēu ba kāny pāl piny tēnē raandun rēer wek, cīmēn kēwāar ca luōi yī?’ 34 Ku wēn cī yen puōu riāak apēi, ke cōl amac yet tē bī yen kāny cool ēbēn.” 35 Ku wit Jethu wētde ēlā, “Yen ē tē bī Wā tō nhial luōi we, tē cī wek awuōc ye pāl piny kamkun puōu ēbēn.”

19

Jethu apiōoc wēt ē liōōi
(Mk 10:1-12)

1 Wēn cī Jethu wēt wic bī lueel thōl, go jāl Galilia ku ler Judia ku teem wār Jordan.

2 Go kōc juēc apēi buōth, goke kony.

3 Go Parathī kōk bēn tēnē ye, ku wickē bik deep ē wēt ku thiēckē ēlā, “Ye lōŋda raan puōl bī tienđe liōōi ē path?”

4 Go Jethu bēer, “Kēckē kaŋ kuen athōōr yic lōn wār ciēk Aciēk kōc wāthēer, aaci cak moc ku tik. 5 Ku lueel, ‘Rin ē wēt kēnē yen abī raan wun ku

man nyään piny ku le ker kek tien̄de, ku keek karou aabi ya many tök.' ⁶ Këya, aacii ɲot ke ben aa rou, ee tök. Ku këya, na cī Nhialic ke puöl bī ya moc ku tik, ka cīn raan päl ɲek ë kamken."

⁷ Go Parathī ben thiëc, "Na ye këya, yeɲö pël Mothith ye bī raan athör liösi göt ku pël tik?"

⁸ Go Jethu bëër, "Mothith aci wärkuan dīt puöl bīk diäärken aa liösi rin aake cie yith ye lac gam. Ku ëcie këya wäthær ciäk kəc. ⁹ Ku aba lëk we ëmën, na ye mony liösi tien̄de, ke këc wïc mony dët, ka cī këracc looi."

¹⁰ Go kacken ye buöth lëk ye ëlä, "Na ye yen tən ye kån röt luöi thīn kam moc ku tik akan, ka ɲuëën bī raan cīi thiëk."

¹¹ Go dhuök ke ku lueel, "Acie raan ëbën yen bī kë ca lueel gam, aa kəc ye Nhialic kuony. ¹² Raan dët aye dhiëth ke ya aboi, na cök thiëk tē le yen dīt ka cīi dhiëth, ku kəc kök aaye roc bīk cīi dhiëth tē cök kek thiëk. Ku kəc kök aacie thiëk rin wïc kek ye bīk wët Nhialic yäth tuen̄. Këya, na ye raan gam ë wët kënë, ke gem ku piöc."

Jethu adɔc mīth

(Mk 10:13-16; Lk 18:15-17)

¹³ Kəc kök aake cī mīth bëëi tənë Jethu bī ke bën dɔc, go kəc Jethu buöth kəc läät.

¹⁴ Go Jethu lueel tənë ke, "Calkë mīth aabö tənë ya, duökkë ke pën. Raan wïc ye

bī la pan Nhialic adhil gam cīmën ee mīth thiëk."

¹⁵ Ku cɔal mīth yelööm ku tēu yecin kenhūm, ku dɔc ke ku jiël.

Raan ajak

(Mk 10:17-31; Lk 18:18-30)

¹⁶ Go mony dët kaan̄ nhom ku thiëc ëlä, "Raan piöc ye këpiath ɲö ba looi ba pīr akölrüëc ëbën yök?"

¹⁷ Go Jethu bëër, "Yeɲö ye yīn ya thiëc këpath ba looi? Ee Nhialic rot yen apath. Na wïc ba pīr akölrüëc ëbën yök, ke yī thek löŋke."

¹⁸ Go mony kënë Jethu ben thiëc ëlä, "Ye lööŋ nen?" Go Jethu bëër, "Duk raan nāk, duk tin̄ raan dët kər, duk cuëër, duk kuëëŋ wët ë lueth.

¹⁹ Thek wuur ku moor, ku nhīar raan dët cīmën nhiær yīn rot."

²⁰ Go riënythii awën dhuök ye ku lueel ëlä, "Lööŋkã aaca muk nhūm ëbën. Ye kë nen ba ben looi?"

²¹ Go Jethu bëër, "Na wïc ba la cök tənë Nhialic, ke yī la ba kākku la yaac ëbën, ku gam wëeu tənë kəc ɲöŋ, yīn abī jīæk la yök pan Nhialic, ku bäär buöth ya."

²² Nawën piŋ ë wëlkä ke mēen, ku jiël ke cī pušu dak rin ë la kajuëc apsi.

²³ Go Jethu yenhom wël kacken ye buöth ku lëk ke, "Abī riël tənë raan ajak bī la pan Nhialic. ²⁴ Ku aben lëk we, apuol yic bī thöröl bak

with cök, tēnē lōn bī raan ajak la pan Nhialic.”

²⁵ Nawēn piŋ kacken ye buoath ē kēnē, ke gēi apēi ku luelkē, “Na ye kēya, ke yeŋa bī la pan Nhialic.” ²⁶ Go Jethu ke dōt ku bēer, “Acīi raan bī lēu ē rot, bī gam tē kēc Nhialic ye kony, rin Nhialic ē kēriēc ēbēn lēu, acin kē dhal ye.”

²⁷ Go Pīter rot jōt ku lueel, “Na yook, yōk kōc cī kākkuā ēbēn nyāāŋ piny ku buoathku yī, yeŋō bī ya kēda?”

²⁸ Go Jethu bēer, “Wek alēk kēnē, tē le kāŋ rōt waar, ke Manh Raan abī nyuc thōnyde nhom ē diik yic pan Nhialic, ku week wathiāār ku rou, wek aabī nyuc thōc nhīm aya bāk luŋ kuat Itharel kathiāār ku rou looi. ²⁹ Ku kuat raan cī paande nyāāŋ wei kek paan ē man ku nyiērakēn, ku wun ku man ku miēthke ku dum ē rienkiē, abī kajuēc yōk arak buoat, ku abī pīr akōlriēc ēbēn yōk aya. ³⁰ Ku kōc juēc tō tuen ēmēn aabī dōŋ ciēn, ku kōc kōk juēc tō ciēn aabī la tuen.”

20

Kāāŋ kōc lui dom yic

¹ Ku ben Jethu bāāny Nhialic thōŋ ēlā, “Raan dom ēcī rial bī la wīc kōc bī duōmde bēn tem. ² Ku ciēk ariōp bī ya gām ke akāl tōk, ku tooc ke dom. ³ Nawēn tēcīt lunyluny ē yōk, ke la tē ye kōc yōc thīn, go kōc kōk tiŋ thīn ke kāac ke cīn kē loikē, ⁴ go lēk ke ēlā, ‘Lak dom yic aya bāk la

tem, ku wek aaba yiēk ariōp thōŋ ke luōidun.’ ⁵ Gokē la. Nawēn akōl ciēl yic, ku tāāŋ akōl aya, ke la ayeer ku le bēn ke kōc kōk. ⁶ Nayōn thēei ke la ayeer ku yōk kōc kōk ke kāac ē path go lēk ke, ‘Yeŋō rēer wek tēwēn akōl ke cīn kē luōikē?’ ⁷ Gokē lēk ye ēlā, ‘Acin raan cī yō cōl buk la luui.’ Go lēk ke bīk la luui aya.

⁸ “Nayōn thēei ke wun dom cōl raanden kōc dōm ku lueel, ‘Cōl kōc luōi, ba ke dōm wēēuken, ku jōk kōc ē ke bō ciēn, bī jāl la thōk kōc wēn anhiāk jōk luōi ē rial.’ ⁹ Go kōc ke bō luōi yic ciēn bēn ku gēm ke wēēuken. ¹⁰ Nawēn la kōc ke jōk luōi ē rial bēn bī ke bēn riōp, ke takkē lōn bī ke gām wēēu juēc, ku keek aacī bēn riōp wēēu cīt wēēu cī gām kōc ke lōk bēn luōi yic ciēn.

¹¹ “Gokē wēēu dōm ke dak puōth, ku jiēm kē wun dom guōp ēlā, ¹² ‘Kōc ke lōk bēn ciēn, cīn luōi diīt cīk looi, aaca thōŋ nhīm kek yō, yōk kōc cī luui akōl yic tēwēn anhiāk agut tē col piny cīt ēmēn!’

¹³ “Go wēt raan tōk bēer ēlā, ‘Māthdiē, yīn acā jōr, ciēt yō cī tē bī yēn yī riap thīn akāl tōk cāk. ¹⁴ Dōm ariōpdu ku jālē. Aca tak ba raan lōk bēn ciēn gām ariōp cīt ariōpdu. ¹⁵ Cā la yic ba wēēukiē gam tēcīt tē wiēc ye? Yeŋō ye tiēl yī dōm tē muōc yēn kōc?’ ”

¹⁶ Ku wit Jethu wētde ēlā, “Kēya, kōc tō ciēn aabī tō tuen ku kōc tō tuen aabī tō ciēn.”

Jethu ajam ë Thuände kën yic diäk

(Mk 10:32-34; Lk 18:31-34)

¹⁷ Nawën aköl dët ke Jethu cath kek kacken ye buoath ke la Jeruthalem, ke cöl ke teden ë röt ku lëk ke, ¹⁸ “Emën yok aala Jeruthalem, ku Manh Raan abï la döm ku yëth kəc käk Nhialic nhüm, ku kəc piöoc ë löön. Ku abik tēm thou, ¹⁹ ku thönkë bāny kəc cie kəc Itharel bik läät ku thatkë ku piëtkë tim cï rīlu kōu. Ku na ye nīn kadiäk cök ka bī pīr ku jöt bei ë ranj yic.”

Man wëët Dhubedi aci Jethu thiëc këden wïc

(Mk 10:35-45)

²⁰ Nawën ke man wëët Dhubedi bö tēnë Jethu kek wätke, ku gut yenhiaal piny ku thiëc bī lušī kē wïc.

²¹ Go Jethu thiëc, “Yenö wïc?” Go bëer ëlä, “Të nyuuc yīn thönydu nhom bāany Nhialic yic aköldä, ke yī tōŋ yīpušu lōn bī yīn wētkiēn kē karou cöl aa nyuc yīlööm, raan tōk kōŋ cuēc ku raan dët kōŋ ë cam.” ²² Go Jethu dhušk ke ëlä, “Wek aakuc kē thiëckë, yen abī banj apēi ë nīnkä ku yen abī nök. Lëukë bāk gum cīmēndië?” Gokë bëer, “Alëuku.”

²³ Go Jethu lëk ke, “Na cökke we nök ayic ka lëukë bāk gum, ku acie yen la riel ba raan bī nyuc kōŋdiēn cuēc ku kōŋdiēn cam kuany. Thöckä aa käk kəc cī Wä guiēr ke.”

²⁴ Nawën le atuuc cök kathiäär piŋ, ke riääk puöth tēnë wëët Dhubedi. ²⁵ Go

Jethu ke cöl ku lëk ke, “Anjäckë lōn kəc cī gam bik aa bāny kəc cie kəc Itharel aala riel kəc nhüm, ku acīi path bāk ciët ke. ²⁶ Ku kēnë acīi rot bī looi kamkun. Raan wïc ye bī ya raandit kamkun, adhil rot dhušk piny bī ya luui rin kəc kök, ²⁷ ku na ye raan wïc ye bī ya bēny wenhüm, ka dhil ya aluanjūn. ²⁸ Cīmēn Manh Raan aya akēc bēn bī kəc bēn loony, aci bēn bī kəc bēn kony, ku gem wēike bī kəc juēc waar thou yic.”

Jethu akony cöör karou bik daai

²⁹ Tëwën jiël Jethu Jeriko kek kacken ye buoath, ke buoath kəc juēc apēi. ³⁰ Ku kəc cī cōr karou aake rëer ë dhël kēc. Nawën piŋkë lōn cī Jethu yëët, ke cöt röldit, “Bēny, Wēn Debit, kony yo!”

³¹ Go kəc kök ke rēl ku yöökkë ke bik biēt. Gokë ŋot ke kiu apēi, “Wēn Debit! Kony yo.” ³² Go Jethu kšöc ku cöl ke, ku thiëc ke, “Yenö wiëckë ba looi tēnë we?” ³³ Gokë lëk ye, “Bēny awicku buk bēn daai.” ³⁴ Go Jethu gam, ku gōot kenyīn, gokë daai nyin yic ku buoathkë.

21

Jethu aci la Jeruthalem ke ciemyai

(Mk 11:1-11; Lk 19:28-40; Jn 12:12-19)

¹ Tëwën cī kek thiök kek Jeruthalem, ke bö Bethpeec tēthiääk kek gōn Olip, ke Jethu ëcī kacken ye buoath karou

tuəɔc tuen, ² ku lək ke, “Lak bēi tō tuen yiic, ku wek aabā akaja yök ke mac ku manhde yelööm. Luonykē ke ku bēikē ke tēnē ya. ³ Na le raan thiēc we ke luelkē, keek aa wic Bēny ku aabi dhuk emēn.”
⁴ Kēnē aci rot looi kēya rin bī wēt cī luel elā thēer raan kāk Nhialic tīŋ yenhom tiēŋ,

⁵ “Lək kōc Itharel, emēn bēnyaknhom dun abō tēnē week!
 Alir puōu ee cath akaja, manh akaja.”

⁶ Go kōc Jethu buəɔth la ku loikē cimēn cī Jethu ye lək ke, ⁷ ku bīikē akaja ke manhde ku kumkē kekōth alāthken, ku nyuc Jethu manh akaja kōu. ⁸ Kōc juēc aacā alāthken thiēth dhēl yic, ku kōc kōk aacā ayör tiim dhoŋ ku thiethkē ke dhēl yic aya.

⁹ Go kōc ke tō tuen yenhom ku kōc ke buəɔth ye, yai looi ku yekē wak elā,
 “Lecku wēn Debit!
 Bēny dōc raan bō rienku lecku Nhialic Madhəl!”

¹⁰ Nawēn yeet geeu Jeruthalem, ke kōc gēi apēi ku yekē thiēc elā, “Yeŋa kēnē?”

¹¹ Ke bēer kōc ŋic ye ku luelkē, “Yen ē raan kāk Nhialic tīŋ cəl Jethu pan Nadharet, wun Galilia.”

Jethu aci la luanj Nhialic
 (Mk 11:15-19; Lk 19:45-48;
 Jn 2:13-22)

¹² Nawēn lek yet Jeruthalem ke Jethu la luanj Nhialic, ku cop kōc kāŋ yaac ku kōc yōöc ayeer kal luanj Nhialic yic. Ku

wel agen kōc wēeu waar yiic piny, ku thōc kōc yəɔc wei ē kuör. ¹³ Ku lək ke,

“Aci gēt elā athör thēer wēl Nhialic yiic,

‘Kal luanj diē aci looi bī ya tēn ye kōc wuöt ebēn rōök thīn,’

ku yen acäk wel bī ya tēn cuēr.”

¹⁴ Kōc cī cər ku kōc cī duany aake cī bēn tēnē ye kal yic luanj Nhialic, goke kony.

¹⁵ Kōc dīt kāk Nhialic ku kōc gēt lööŋ aake cī puöth dak tēwēn tīŋ kek kəpuəɔth cī Jethu looi, ku wēn ye mīth ket kal yic luanj Nhialic elā, “Lecku Wēn Debit.”

¹⁶ Ku luelkē tēnē Jethu, “Ye kē luel ē mīthkā piŋ?” Go bēer, “Aya piŋ. Ku kēckē kēnē kaŋ kueen,

‘Yin aci mīth agut mīth thii kor piöc bik lēc la cök aa luel.’ ”

¹⁷ Kaam wēn cī Jethu wēlkā luel, ke jiēl geeu ku ler Bethani tē cī yen bēn anin thīn.

Jethu aci tim wak bī riau
 (Mk 11:12-14, 20-24)

¹⁸ Nayon nhiäk, tēwēn dhuk kek geeu, Jethu ē nēk cək.

¹⁹ Nawēn tīŋ tim cīt ŋaap dhēl yəu, go la cəl bī yök ke cī luək, go yök ke ayör kepēc. Go Jethu luel, “Yin acii mīth kəŋ bēn tīŋ athēer!” Ku nyin yic tēwēn ke tim riau.

²⁰ Tēwēn tīŋ kōcken ye buəɔth ē kēnē, ke gēi apēi, ku thiēc kē röt, “Yeŋö cī tim kēnē guə riau?”

²¹ Go Jethu bëer, “Na gamkë ke cîn diu, ka cie kē ca looi tēnē ē tim kēnē yen luai kē ē rot, na cək a gən kēnē yen yōkkē ēlä, ‘Jət rot ku cuat rot wūr,’ ka loi rot. ²² Ku na lak gam, ke kēriēc ebēn yakē ke thiēc tē rōök wek, aa yōkkē.”

Bāny Itharel aa riel Jethu yōñyic

(Mk 11:27-33; Lk 20:1-8)

²³ Go Jethu ben dhuk kal yic luan Nhalic, ku tēwēn piōoc yen, ke bānydit kāk Nhalic ku kōc baai bō tēnē ye ku thiēckē ēlä, “Ee yīn, ye riel nō tō yīguōp ye yīn luui kēlä? Ku yenja yīk yī ē riel kēnē?”

²⁴ Go Jethu bëer, “Wek aba thiēc wēt tōk aya, na bēerkē apath, ke wek aba lək raan cā gām riel ye yen kāk kē looi. ²⁵ Lēkkē ya, Joon yōk riel yen kōc gām lökwēi tēnen, ye tēnē Nhalic aye rielde ē rot?”

Gokē guēek yic kamken ku luelkē, “Na luelku, ke yōk tēnē Nhalic, ka thiēc, ‘Aye nō kēc wek wētde gam?’ ²⁶ Ku na luelku, ‘Ke rielde ē rot,’ ke yōk aa jōny ke rin cī raan ebēn ye gam.” ²⁷ Gokē dhuök Jethu, “Akucku.”

Go Jethu lək ke, “Na ye kēya, ke wek aacā lək riel ye yen kāk kē looi.”

Kāāñ cī Jethu luel rin mīth karou

²⁸ Ku ben Jethu ke thiēc, “Yenō yakē tak wēt kēnē yic? Monytui ē la dhāk karou. Go la tēnē wēndit ku lək ye, ‘Manhdiē lər lui dom yic ya aköl.’ ²⁹ Go bëer, ‘Yen acī la,’ nawēn

ke ben yenhom waar ku ler. ³⁰ Go ben la tēnē wēnden koor ku lək wēt awēn cī kan lək wēndit. Go gam ku cī la.

³¹ Yenja kamken karou cī kē wic wun looi?”

Gokē bëer, “Ee wēndit.”

Go Jethu lək ke, “Kōc ajuēr kut ku adējōk ē tōc kek kuat moc ē path, aa kek aabi rōt kan mat ē bāāny Nhalic yic tēnē we. ³² Rin Joon raan wāār kōc muōc nūīm ēcī bēn tēnē we bī we nyuōth dhēl ē yic, ku wek aa kēc wētde gam. Nawēn ke ye kōc ajuēr kut ku adējōk kek gam ye. Ku na cək awēn cī wek kāk kē tīñ ke loi rōt, ke wek aa kēc wepuōth waar ku pälkē luoi kārēc ku gamkē wētde.”

Jethu acī jam ē waal bī rēēc bāny nyuōth

(Mk 12:1-12; Lk 20:9-19)

³³ Ku ben Jethu jam waal ku luel tēnē kōc man ye ēlä, “Monytui ēcī dom looi ku cum yic tiim luək ku rōk. Ku wec tē ye mīth tiim guōr thīn bīk ya miök, ku looi kāt. Ku jōl dom riōp yic kōc kōk, ku le keny wun dēt. ³⁴ Nawēn le tē cī tiim luək thōñ, ke tooc aluōnyke tēnē ke bīk la gām abākke. ³⁵ Go kōc awēn cī riōp dom yic aloony dōm, ku thatkē aluōny tōk, ku nāk kē alony dēt ku biōōkkē alony ye kek diāk aleel. ³⁶ Go aloony juēc tēnē aloony tuen ben tooc, ku not ke looi kē ke tēwāār. ³⁷ Nawēn ciēen ke wun dom jōl wēnde tooc, ku tek lōn bī kek ye theek. ³⁸ Go

kɔc awën cī riɔp dom yic lueel kamken wën tīŋ kek ye, ‘Kënë ee manh raan la dom, bī kāŋ lək thən aköldä. Bäk näkku ku kärke aabi dōŋ ke ɣo.’³⁹ Gokë dɔm ku thelkë aɣeer dom yic ku näkkë.”

⁴⁰ Ku jɔl Jethu ke thiëc, “Na bö raan la dom ke loi ŋö tënë ke?”

⁴¹ Gokë bëër, “Abī kɔckä nök, ku riɔp dom yic wei tënë kɔc bī ye ayiëk abärke tē cī kāŋ luok.”

⁴² Ku lək Jethu ke, “Këckë wët cī göt athör theer wël Nhialic yic ëlä, kaŋ kueen? ‘Mën wäär yen cī atëet kuc

yen aci bën a mën ril apei,

kënë ë ye luai Bëny, ayeku tīŋ ke path ku dhëëŋ yonyin!’ ”

⁴³ Ku la Jethu tuenŋ ku lueel, “Këya alëk we, bääny Nhialic abi nyaai tënë we ku gëm kɔc wuöt kök bī wëtdië piŋ ku loikë. ⁴⁴ Ku raan bī löny alal kënë nhom, ka duɔny bī ruöth, ku raan bī alal kënë lööny yenhom ka niɔon yic.” ⁴⁵ Nawën piŋ kɔcdit kək Nhialic ku kɔc gët lööŋ ë jam kënë, ke ŋickë lon jiem Jethu rienken, ⁴⁶ ku na cök alon wic kek ye bik dɔm, ka ke cī riɔc kɔc juëc tō thīn ë Jethu tīŋ ke ye raan kək Nhialic tīŋ.

22

Jethu aci bääny Nhialic thōŋ yan thiëk

(Lk 14:15-24)

¹ Go Jethu bën jam tënë ke ë waal ku lueel. ² “Bääny

Nhialic ë duër thōŋ kek yan thiëk cī bënŋaknhom looi tënë wënde. ³ Ku tooc aluɔnyke bī kɔc cī cɔl la lək bik bën yai yic. Gokë kuc ku cīk bö yeëi. ⁴ Go aloony juëc bën tooc ku thənke ëlä, ‘Lak, lëkkë kɔc cī cɔl lon müth aaci thök ë guiër, muɔr ku nyök cuai aaci nök, keriëc ëbën aci guir. Bäk yai yic!’ ⁵ Ku keek aake liu puöth thīn, ku puökkë bī ŋek ala duɔmde, ku la raandä luɔide yic. ⁶ Ku dɔm kɔc kök aloony bënŋaknhom, ku banŋkë ke ku näkkë ke. ⁷ Go bënŋaknhom puöu riääk apei, ku tooc apuruökke ku lek kɔc awën näk aluɔnyke nök, ku cuänykë genden. ⁸ Ku cɔl aluɔnyke ku lək ke, ‘Yai aci thök ë guiër, ku kɔc ke cī cɔl aa këc aa kɔc path, aaci kuc ë bën. ⁹ Lak geu ku calkë kuat kɔc bäk yök dhöl yiic bik bën yai yic.’ ¹⁰ Go aloony la dhöl yiic ku cɔlkë kuat raan cīk yök ëbën, abi yai thiänŋ apei.

¹¹ “Nawën bö bënŋaknhom bī thān cī guëer yeëi bën tīŋ, ke tīŋ raan tök ke këc alëth yai ruök. ¹² Go bënŋaknhom lueel, ‘Mäthdië, yī bö tēn kädë ke yī cūi alëth yai ceŋ?’ Go mony awën biët ku cūi wët bëër. ¹³ Go bënŋaknhom lək aluɔnyke, ‘Derkë cin ku cök ku cuatkë muöth yic aɣeer, tē bī yen dhiau thīn ke ŋeny yelec.’ ”

¹⁴ Ku wit Jethu wëtde ëlä, “Rin kɔc juëc aaye cɔl, ku aa kɔc lik kek aaye lɔc.”

Jethu awic bī wëëŋ wët

ajuër

(Mk 12:13-17; Lk 20:20-26)

¹⁵ Go Parathī la tēden ē rōt bīk tē bī kek Jethu dam thīn, wētden bī lueel, la mat. ¹⁶ Ku toockē kōcken abēk ke buōth tēnē ye, ku kōc Antipāth Yērot bīk la wēēj bī wēt rac lueel kegup bī ye dōm. Ku bīk ku luelkē ēlä, “Raan piōoc, anjicku yīn ē raan la cōk jam ē yith. Yīn ē kōc piōoc bīk kāk wīc Nhialic looi dhēl la cōk, ke yī cīi diēer kāk ye kōc kōk tak. Ku yīn acie diētden ye kuēc nhom. ¹⁷ Lēk γo na ye tāktākdu, buk ajuēr aa gam yok kōc Itharel tēnē Cithēr Bēnyāknhom, tēdē ke cuk bī ya gām ye?”

¹⁸ Ku Jethu ēcī ruēenyden njic, ku bēer, “Yeņō wīc wek ye bāk ya deep wēt? ¹⁹ Calkē ya atīj wēnh yakē tāau piny ajuēr!” Gokē yiēk wēeth. ²⁰ Goke thiēc, “Ye nhom ηa, ku ye rin ηa kākā cī giēt wēeth kōu?”

²¹ Gokē bēer, “Aa kāk Cithēr Bēnyāknhom.” Go Jethu lēk ke, “Na njieckē kēya, gāmkē Cithēr Bēnyāknhom kēde, ku gāmkē Nhialic kēde.”

²² Gokē gāi, tē cī Jethu wēt bēer thīn, ku nyiēēnkē piny ku jīelkē.

Nhialic abī kōc cī thou cōl aa ben pīr

(Mk 12:18-27; Lk 20:27-40)

²³ Akōl tōj awēn ke kōc kōk akut Thaduthī, akut cīi ye ye gam lōn bī Nhialic kōc cī thou bēn cōl apīr, bō tēnē Jethu ku thiēckē ēlä, ²⁴ “Raan piōoc,

acī Mothith lēk γo ēlä, Na thou raan ku nyiēēj tik piny ke cīn mīth, ke wāmēnh koor ala γōt tik bī mīth dhiēeth γōn mēnhē. ²⁵ Na thōōjku lōn tō mīth tik thīn kadhorou, ku thiēk wēndīt ku thou ke cīn mīth, ku dōj tiējde ke wēmēnh buōth ye, ²⁶ ku thou aya ke cīn mīth cī dhiēeth. Ku looi rot kēya tēnē raan ye kek diāk, agut wāmēnh kun ye kek dhorou. ²⁷ Nawēn ke tik thou aya.” ²⁸ Ku lek tuēj ku thiēckē, “Tē le kōc cī thou rōt jōt akōldā, bī ya tiņ ηa, rin cī yen rēer ke ke ēbēn kadhorou?”

²⁹ Go Jethu bēer, “Wek aa kōc ril nhīim cīn kē njieckē, rin cīi wek athōr thēer wēl Nhialic cī gōt ye gam. Ku acāk ye gam aya lōn bī Nhialic kē ye lueel ke bī looi, lēu bī looi. ³⁰ Rin tē le kōc cī thou rōt jōt, aacīi bī thiēek ku aacīi bī thiaak, aabī rēer kecīt atuuc nhial. ³¹ Ku na ye rin wēt bī kōc cī thou rōt jōt, ke we kēc wēt cī Nhialic lēk we thēer kuen? Acī lueel, ³² γen ē Nhialic Abaram ku Ithāk ku Jakop.’ Kōc cī thou ke njic Nhialic, aa pīr alanden. Yeen ē Nhialic kōc pīr, ku kōc cī thou aya.”

³³ Nawēn piņ thān tō thīn wēt kēnē, ke gēi ē piōocde.

Lōj ril lēu bī theek kam ē lōjōj

(Mk 12:28-34; Lk 10:25-28)

³⁴ Nawēn piņ Parathī lōn cī Jethu Thaduthī thōl nhīim, ke mat kēnhīim bīk Jethu thiēc aya, ³⁵ ku jōl raan tōk

kamken, ³⁶ raan piöoc lööŋ, Jethu thiëc, “Ye löŋ nen yen ril kam ë lööŋ?”

³⁷ Go Jethu bëer, “Yin adhil Bánydu Nhialic nhiaar piändu ëbën, ku wëiku ëbën, ku nhi-amdu ëbën.” ³⁸ Kënë, yen ë löŋ ril tuen. ³⁹ Löŋ dët ril ye kek rou thöŋ kek ë löŋ këne akın, yin adhil raan dët nhiaar cimën nhiëer yin rot. ⁴⁰ Lööŋkä karou kek aa ye lööŋ Mothith ëbën, ku lööŋ ye kəc kək Nhialic tıŋ piöoc, kër bei thın.

Jethu aci kəc piöoc lın yen raan ë tooc Nhialic
(Mk 12:35-37; Lk 20:41-44)

⁴¹ Kaam wën cı Parathı ken-hım kut Jethu lööm ke thiëc ke wët këne, ⁴² “Yakë tak Raan cı ləc ku dəc yenə? Ye wën ŋa?” Gokë lək ye, “Ee wën Debit?”

⁴³ Go dhuşk ke ku lueel, “Na ye këya, yenö ye Wëi Nhialic Debit yöök bı cöl Bánydië. Rin ëci Debit lueel ëlä,

⁴⁴ ‘Acı Nhialic lueel tënë Bánydië, “Nyuc ë tən köŋdiën cuëc, yet tē bı ŋen kəc atərdu dhuşk ciëen yicök.”’

⁴⁵ “Na ye Debit cöl, ‘Bánydië,’ Ke lëu bı ya wënde kədë?” ⁴⁶ Go ciën mën raan tōŋ bëer wëtde, ku wën akölë yet tuen acın raan tōŋ cıi yethok ben kuek bı thiëc.

23

Duökkë nhiam cimën Parathı ku Thaduthı
(Mk 12:38-39; Lk 11:43, 46; 20:45-46)

¹ Ku jəl Jethu lueel tënë kəc juëc awën ku kacken ye buöth. ² “Kəc piöoc lööŋ ku Parathı kek aatö nyin Mothith. ³ Këya, aa dhielkë ke theek ku luökë kë yekë lək we, ku pienkë kë yekë lək we, ku duökkë kəkken yekë ke looi ye kiëet, rin aacie kək yekë lək kəc kek yekë ke looi. ⁴ Aa kəc piöoc kərıl yiic bı ke looi, ku aa cie kəc ë kony bik ke looi. ⁵ Këriëc ëbën yekë ke looi, ayekë ke looi rin bı kek kəc wëŋ. Aa cath ke muk athör thëer wël Nhialic. Ku rukkë alëth path, ku mukë athör kecin bik nyuöth lın ye kek kəc path thek löŋ Mothith. ⁶ Ayekë nhiaar bik nyuc tuen thöc kəcđit tënë amat, ku ŋön path aköl yai. ⁷ Ayekë nhiaar bı ke aa muöth athëëk ŋön ŋöc yiic, ku yeke cöl, ‘Kəc piöoc.’

⁸ “Duökkë röt cöl aye cöl, ‘Kəc piöoc,’ Rin wek aa ŋek ke wämënhë, ku wek aa la raan piöoc tök. ⁹ Ku acın raan dhielkë cöl pinynhom tən, ‘Wä,’ Rin ë Nhialic tō nhial yen ee Wuurdun yetök. ¹⁰ Ku duökkë röt cöl aye cöl, ‘Kəc piöoc,’ Rin wek aa la raan piöoc tök, ‘Raan cı ləc ku dəc.’ ¹¹ Raandit apeı kamkun adhil rot dhuşk piny bı luui riënkun. ¹² Kuat raan rot ŋäth tuen ë rot abı dhuşk ciëen, ku raan lir puöu rot tōöu ciëen, abı ŋäth tuen.

Jethu aci rëc Parathı ku

kac gät lööḡ nyuəəth

(*Mk 12:40; Lk 11:39-42, 44, 52; 20:47*)

¹³ “Kac piöoc lööḡ ku wek Parathī, Awēēḡkui! Ee kērac apēi yen ayakē looi, rin ye wek kac piöoc dhēl cīi kek bī met bāāny Nhialic yic. Rin wek aacīi bī met thīn aya. Na cək kac kək wīc bīk met thīn, ka yakē ke wel nhīim ē piöocdun cīi la cök! ¹⁴ Kac piöoc lööḡ ku wek Parathī, Awēēḡkui! Wek aa cath we rōök apēi dhəl yiic bāk kac wēḡ lən ye wek kac path, ku wek aa bēēi lēr tuöör nyīn bīk aa kakkun. Wek aabī tēm awuöcdit tet apēi rin kārēc yakē looikā!

¹⁵ “Kac piöoc ku wek Parathī, Awēēḡkui! Wek aa piny kuany yic rin bī la raan tōḡ yōkkē bī piöocdun gam. Na yōkkē, ke tē ye wek ye piöoc thīn, ee ye cəl aye raan pan mac, abī we duēr waan thook!

¹⁶ “Awēēḡkui, wek kac ē kac kək wat nhīim ke we ye cöör aya, ku luēlkē, raan mēl kuēēḡ rin luanḡ Nhialic, ke rot mac wētde. ¹⁷ Wek aa muööl ku cöör! Yeḡō dit? Ye mīlāḡ thith aye luak? ¹⁸ Ku bēnkē lueel ēlä, raan mēl kuēēḡ rin yīk ka cīn wētde yic, ku na kuēēḡ mēl rin ajuēr cī tāāu yenhom, ke rot mac wētde. ¹⁹ Wek kac cī cər wepuöth! Yeḡō dit? Ye ajuēr cī tāāu yīk nhom aye yīk guöp ē loi bī ajuēr cī tāāu yenhom ya kēn ē Nhialic? ²⁰ Kēya, tē kuēēḡ raan yīk, ka kuēēḡ ye, ku kāk

cī juaar yenhom. ²¹ Ku tē kuēēḡ raan luanḡ Nhialic ka kuēēḡ ye ku Nhialic yen rēēr thīn, ²² ku tē kuēēḡ raan pan Nhialic, ka kuēēḡ mäacde, ku yenhom guöp.

²³ “Kac piöoc lööḡ ku wek Parathī! Awēēḡkui! Wek aa kälīk kakkun cək puur yiic juēr Nhialic, ku wek aacie kārīl ye löḡ lueel ye kuēēc nhīim, cīmēn bī raan dhīel la cök ku līr puöu, ku kony kac kək ku cīi kac ye ruēēny. Wek aa dhīl kakkā muk nhīim, ke we cīi mäl ē juēr kāḡ aya tēnē Nhialic. ²⁴ Kac mār kac, wek aacie kāk wīc Nhialic ye looi, ku aa kāk puəl yiic kek aa yakē ke kuēēc nhīim.

²⁵ “Kac piöoc lööḡ ku wek Parathī! Awēēḡkui! Wek aacīi puöth la cök, wek aa cīt bīiny ku aduuk ye lök köth, ku aa thiāḡ mīith ye rum rīel ku mīith ye ke tuöör nyīn. ²⁶ Wek kac Parathī cī cər wepuöth! Kanjē bīiny ku aduuk lök yiic, yen aabī kek köth la wic aya!

²⁷ “Kac piöoc lööḡ ku wek Parathī! Awēēḡkui! Wek aa thōḡ kek rēḡ cī buth, na tīḡ keköth ke dhēḡ apēi, ku keyiic alōḡthīn aaci thiāḡ yom kac cī thou ku kārēc kək. ²⁸ Kēya, wek aa cīt rēḡkā aya. Wek aaye raan ēbēn tīḡ we path gup aḡeer, ku piäthkun alōḡthīn aaci thiāḡ ruēēny ku kārēc kək ēbēn.

²⁹ “Kac piöoc lööḡ ku wek Parathī! Awēēḡkui! Wek aa rēḡ buth tēnē kac kāk Nhialic tīḡ. Ku giētkē rēḡ kac path bīk

dhëŋ apɛi, ³⁰ ku luɛlkë ɛlä, na ɣo tš thïn wäär nɛk wärkuan dīt kɔc kāk Nhialic tīŋ, ŋušt yok aa kɛc röt mat ɛ nääkden yic. ³¹ Këya, ayakë gam ayic lɔn ye wek mīth kɔc wäär nāk kɔc kāk Nhialic tīŋ! ³² Ku cīt mēnē ye wek kɔc ril nhīim, cīn kē yakë gam, kēriëc ɛbēn atš wecin, thääpkë käreɔc wäär cī wärkuɔn dīt jɔk! ³³ Mīth kăpieny! Yakë tak bāk poth la pan mac kēdē? ³⁴ Ku rin ɛ wēt kēnē yen acī Wä we tuɔc kɔc kāk Nhialic tīŋ. Ku ɛ kɔckä yiic, kɔc kɔk aa bāk nɔk, ku piäatkë kɔc kɔk tim cī rīiu kɔu, ku thatkë kɔc kɔk ɣɔnkuɔn amat yiic, ku yakë ke yööp gɛɛth yiic ɛbēn. ³⁵ Ku tɛdun ye wek luui thïn kēnē, abī awuɔc bī teem rin kɔc cī nɔk lööny weyiëth, jɔk nääk wäär nɛk Abel ɣet nääk Dhākaria wēn Barakia wäär nääkë luan Nhialic. ³⁶ Ku lɛk Jethu ke, awuɔc bī gam rin ɛ kākä ɛbēn abī bēn ɛ riëc kēnē yeth.

Jethu ee kɔc gen Jeruthalem lɛk

(Lk 13:34-35)

³⁷ “Wek kɔc gen Jeruthalem, wek aa kɔc kāk Nhialic tīŋ nɔk, ku bišökkë kɔc cī Nhialic tuɔc we aleel. Aca wīc arak juëc, ba we kony cimēn dhie ye ajīth miëthke kuöm piny yewuk bī ke kony bī ke cīi gɔp, ku wek aaci kuec. ³⁸ Ęmēn abāk tīŋ ke Nhialic cī yecin miëet bei, ku nyiëŋ pandun we. ³⁹ Ku ɛmēn alɛk we, ‘Wek acīi ɣa bī bēn tīŋ ɣet aköl bī

wek röt guir bāk ɣa lor tš bēn ɣen dhuk.’ ”

24

Luan Nhialic Jeruthalem abī thuŋr piny

(Mk 13:1-2; Lk 21:5-6)

¹ Tɛwēn jīel Jethu kal luan Nhialic yic, ke kɔcken ye buɔɔth bō tēnē ye ku luɛlkë, “Raan piöoc, tīŋ, ye luanđiit dhëëŋ nō kēnē!” ² Go Jethu bɛër, “Alɛk we, ɣööt dīt yakë tīŋkă aabī thuŋr piny ɛbēn ka cīn alel tōŋ bī kšɔc alel dēt nhom.”

Acī Jethu lɛk atušöcke lɔn bī ke maan

(Mk 13:3-13; Lk 21:7-19)

³ Tɛwēn rɛer Jethu gɔn Olip nhom ɛ rot, ke kɔcken ye buɔɔth bō tēnē ye ku thiëckë, “Lɛk ɣo ye nen bī kākä röt looi, ku yeŋö bī tš bī yīn dhuk pinynhom ku thök piny, nyuɔɔth?”

⁴ Go Jethu lɛk ke, “Duškkë röt cɔl aduɔŋ. ⁵ Rin kɔc juëc aabī bēn rienkië, ku ye ŋɛk lueel, ‘Ke ɣen Raan cī lɔc ku dɔc.’ Ku aabī kɔc juëc dušöŋ. ⁶ Duškkë diëer tš tīŋ wek tɔŋ ke loi röt, ku tš piŋ wek tɔŋ kɔk wušt mec yiic. Kākä aa dhil röt looi, ku acie yen bēn thök ɛ piny. ⁷ Rin wušt aabī thör kamken ku pan bēnyŋaknhom kek pan bēnyŋaknhom dēt aabī thör aya. Cɔŋdīt apɛi abī tš thïn, ku ayiëkyiëk piny abī rot looi bɛëi juëc yiic. ⁸ Kākä kek aa kāk tueŋ.

⁹ “Ku dēt, wek aabī dām ku yēth we luk yic, ku wek aabī nōk. Ku wuśōt ēbēn aabī we maan rienkiē. ¹⁰ Ku ē tēēn, kōc juēc cī wētdiē gam aabī rōt waar, ku kōc kōk aabī ηek raandā aluom ku man raandā ηek. ¹¹ Ku awēη juēc aabī tuōl aya, ku aabī kōc juēc rac nhūim. ¹² Ku luoi kāreec abī rot juak apei, kōc juēc aabī gamden wai wei. ¹³ Ku raan bī yepuōu deet yet tē bī yen thou, abī pīr akōlriēec ēbēn. ¹⁴ Ku Wēt Puōth Yam kēnē rin bāāny Nhialic, abī kaη lēk kōc ēbēn pinynhom bīk piη, ku jōl thōk piny bēn.

Kēreec bī rot looi tēnē kōc Jeruthalem

(Mk 13:14-23; Lk 21:20-24)

¹⁵ “Ala akōl bī wek kērac apei tīη, kēwāār cī Daniel raan kāk Nhialic tīη jam ē ye.” (Raan kuēn adhil kēnē deet yic!) ¹⁶ “Kōc rēēr Judia, ku tīηkē ē kēnē, ka dhil riη gat nhūim roor bīk la thiaan. ¹⁷ Ku na rēēr raan ayeer, ka cīi ben la yōt bī la guik kē muk. ¹⁸ Ku na tō raan dom yic, ka cīi ben dhuk baai bā alanhde la lōom. ¹⁹ Diāār liēc ku diāār muk mīthkor aabī gum apei dīt ye nīnkā. ²⁰ Rōōkkē bī rot cīi loi wiir yic rut, tēdē akōl cīi kōc ye luui. ²¹ Kōc aabī gum apei ye nīnkā, gum kēckē kaη yōk tēwāār ciēk Nhialic kōc agut cīt ēmēn. Ku aciī rot bī bēn looi. ²² Na kēc Nhialic looi bī nīnkā cōl alik, ηuōt acīn

raan cī pīr. Ku rin kōcken cī lōc, aciī nīn cōl alik.

²³ “Wek aa lēk, na le raan yōok we, ‘Tiēηkē Raan cī lōc ku dōc kīn, tēdē ke lueel, tiēηkē yen akan!’ Ke duōkkē gam. ²⁴ Rin kōc juēc aabī bēn ku lueel ηek, ee yēn Raan cī lōc ku dōc, ku lueel raan dēt, ee yēn raan kāk Nhialic tīη, ku loikē kāril kōc gōi, na lēukē, ke mār kōc cī Nhialic kuany. ²⁵ Tiētkē rōt, kēriēec ēbēn alēk we ēmēn bāk nhūim tīr kē bī bēn.

²⁶ “Kēya, na le raan lēk yī ēlā, ‘Yen akan atō roor tēēn!’ Ke yī duk la, tēdē, ‘Yen akīn aciī thiaan tēn,’ Ke duk gam. ²⁷ Rin tē dhuk Manh Raan ka guōkē ηic. Abāk tīη cīmēn bir deη dhie yen nhial reet yic, ku tīη lōη ku lōηē.

²⁸ “Dēt aya, abī ciēt mēn dhie na cī cuōr kēnhūim kut, ka la kē ηuetkē.

Akōl bī Manh Raan bēn

(Mk 13:24-27; Lk 21:25-28)

²⁹ “Awiēc ku bāk ηic aya, ye nīnkā, tē cī kōc jāl gum apei, akōl abī kum nyin bī piny cuōl, ku pēei aciī bī ruēl. Ku kuēl aabī rōt yāāk ku lōōnykē. ³⁰ Kē bī bēn Manh Raan cōl aηic abī tīη nhial, ku kōc ēbēn pinynhom aabī yiic ηēer kākken rēc cik looi. Ku keek aabī Manh Raan tīη ke bō pial yiic nhial ke diik ku riēldīt apei. ³¹ Ku abā atuōōcke tooc bīk kēcīt lōōr yup yic, bī kek kōcken cī lōc kuōōt yiic pinynhom ēbēn.

32 “Njiekë ë kënë tim cüt naap, tē looi yen yöök ku looi yith, ke kër acī thiök. 33 Këya, tē tñj wek kakkä ke loi röt aya, ke njiekë lön cī yen thiök apēi. 34 Alëk we, wek aacī bī määär tē cök kakkä röt looi. 35 Nhial ku piny aabi liu, ku wētdiē acī bī kañ määär.

Rëer yi cī rot guiir

(Mk 13:32-37; Lk 17:26-30, 34-36)

36 “Acin raan njic aköl bī kakkä röt looi. Na cök atuuc nhial, ayi Wēnde, ka cik njic. Ee Wä ë rot yen anjic ye. 37 Bēn Manh Raan abi ciēt kēwäär loi rot wäär piir Noa. 38 Ee ninkä, aboordit nhom tueñ, kəc aake rëer ke mit puöth, ke ye luui ruēi ku yēi yet aköl le Noa riäi yic, 39 ku ë cīn kēn njic yet tē bīi aboor. Ku muou kəc ëbēn. Yen abi ciēt bēn Manh Raan aya. 40 Tēēn na cök kəc karou luui dom yic, ke raan tök yen abi nyaai ku nyiēēñ raan dēt piny. 41 Ku diäär karou lui tētök aabi ke tienj tök nyaai, ku nyiēēñ tinj dēt piny.

42 “Këya, guierkë röt ku tiērke nhūim, rin wek aa kuc aköl bī Bānydun bēn. 43 Yen acit kēn na raan la baai njic tē bī cuär bēn thīn wakou, ka rëer ke yiēn, ku cīi cuär päl bī kärke nyaai. 44 Ke week aya, wek aa dhil rëer we tit, rin acäk njic ye nen bī Manh Raan bēn.

Nic Bāny ku loi luide akölaköl

(Lk 12:41-48)

45 “Na ye këya, yeña alony path ku njic kañ apēi, bī bēny

nyään paande, bī kacke aa gäm miēth akölaköl? 46 Alony mit guöp, alony bī bēny yök ke loi luide apath tē dhuk yen! 47 Alëk we, abi alony kēnē tāau kärke yiic ëbēn. 48 Ku alony cīi luide bī njic looi, rin yen ye tak lön cīi bānyde bī lac dhuk, 49 ku kuc kəc pan bēny ciēēñ, ku ye cool wiēet kek kəc dek ë määu, 50 ke bānyde abi la luät yeguöp aköl cīi ye tak lön yen aköl bī yen bēn. 51 Ku yeen abi bēny tēm awuöcdit, ku met tē rëer kəc rēc thīn, ë tēēn kəc aa rëer ke dhiau ke njeny kelec.”

25

Kään nyiir kathiaär

1 Ku ben Jethu kään dēt thööth, ku thöönj bääny Nhialic ëlä, “Nyiir kathiaär aake cī kärke ye kek mer lööm ku lek yan thiēek yic. 2 Kam ë nyiirkä, nyiir kadhiēc aake pel nyin, ku nyiir kadhiēc aa cīi nyin pel. 3 Nyiir aa bēlkä aake cī mermerken lööm ku cik miök dit muk. 4 Ku nyiir njic kañ aake muk mermerken ku miök dit tet aya. 5 Nawēn ka athiēek gāau bī cīi ləc bēn, gokē təc bīk nin.

6 “Nawēn wēer ciel yic, ke pinj duöot, ‘Athiēek abö, bāk ayeer ku luärkē!’ 7 Go nyiir awēn kathiaär röt jot kedhie ku dēepkē mermerken. 8 Go mermer nyiir aabēl cīi dēp apath rin cīn kek yiic miök. Gokē nyiir kärke lim, ‘Miackē yo ë miök, mermerkua aacīi dēp.’ 9 Gokē bēer, ‘Miök acīi yo

thōŋ, lak tē ye miök yaac thīn bāk la ɣɔɔc miökdun.’¹⁰ Go nyiir aabel la bik la ɣɔɔc miök, ku go athiëek guɔ lök bēn kecök. Go nyiir awēn cī röt guiir la kal yic kek athiëek tēwēn dieer yai thīn, ku thiök kal thok.

¹¹ “Nawēn la nyiir awēn cī la ɣɔɔc miök dhuk ke cöt, ‘Bēny, Bēny, njāny ɣo kal thok!’
¹² Go athiëek bēer, ‘Ye wek yīŋa?’ Wek aacā njic!”

¹³ Ku wit Jethu wētde elä, “Rēērke we cī röt guiir, rin wek aa kuc aköl bi ɣen bēn.”

¹⁴ Ku ben Jethu kāŋ dēt bēn thōth ku lueel, “Bāany Nhialic abī thōŋ ke mony la keny wun dēt, cā aluɔonyke cɔl ku gēm ke wēu bi kek lök luui.¹⁵ Ku yik aluony tök tim buɔt. Ku gēm alony dēt tim thiärdhiëc, ku gēm alony ye kek diäk tim thiäär. Acī wēu tek këya cit tē njic njek luui thīn, ku jiël bi la keny.
¹⁶ Go alony cī yiëk tim buɔt, wēuke la luɔi ku yök tim buɔt dēt.
¹⁷ Ku lui alony cī gām tim thiärdhiëc cimēn alony wēn aya, ku yök tim thiärdhiëc dēt.
¹⁸ Ku la alony cī gām tim thiäär wēu bānyde la wuɔt piny ebēn.

¹⁹ “Nawēn ke bānyden jəl dhuk, ku cɔl aluɔonyke bi wēuke bēn kuēn nyin.²⁰ Go alony wäär cī gām tim buɔt bēn ku lueel, ‘Bēny, wäär yin acā gām tim buɔt, ku emēn tīŋ, ɣen acī tim buɔt dēt juak thīn.’²¹ Go bānyde leec luɔiden peth cī looi ku

lueel, ‘Yin acī wēu lik njec muk apath ku juak keyiic, këya emēn yin aba tāau kajuëc yiic ba ke muk. Bäär rēerku ɣo mit puoth yodhie.’

²² “Ku ben alony cī gām tim thiärdhiëc bēn ku lueel, ‘Bēny yin acā yiëk tim thiärdhiëc wäär le yin keny, ku ɣen acī lök luui ku juak tim thiärdhiëc dēt thīn.’²³ Go bēny leec luɔiden cī njec looi ku lueel, ‘Yin alony puoth kāŋ tiit apath. Yin acī kälík tiit apath, ku emēn yin abī tāau kajuëc nhīm, bäär miët puɔu ē bāany bāanydu yic.’

²⁴ “Go raan cī tim thiäär lööm bēn ku lueel, ‘Bēny, aca piŋ lɔn ye yin raan col puɔu rap këc puur tem, ku kuany kāk ke këc ke wēer piny.
²⁵ Këya, ɣen acī riɔɔc ku la wēuku wec piny. Njō! Wēu wäär ca kuēi ɣa aa kik.’²⁶ Go bēny lək ye elä, ‘Alony rac, ku ye adak rot aya. Na njic lɔn ye ɣen rap tem, rap këc puur, ku lɔn ye ɣen kāŋ kuany, ku aa këc pok.
²⁷ Njuɔt yin acī wēukië dhiel gām raan njic luɔi wēu, na la dhuk ciēn, ke ɣa yök wēukië ke cī keyiic juak.
²⁸ Nyaaikë wēu tēnē ye ku gämke ke raan la tim buɔt.
²⁹ Rin raan kälík njec muk abī kärke juak yiic, ku raan cīi kāŋ ye njec muk, abī këden tō thīn nyaai.
³⁰ Ku cuatkë alony rēec kënē muɔth yic aɣeer, ku tēn dhiëu abī tō thīn, ke kac yelec.’

Lurjdīt

³¹ “Aköl bī Manh Raan bēn ke duaar, ku atuuc nhial ēbēn ke cath ke ye, abī nyuc thōnyde nhom ke duaar pan Nhialic, ³² ku thāi ēbēn aabi guēer yenhom. Ku aabi tek yiic akuut karou, cīmēn raan la thōk, yen amēl ku apīyeem tek thook. ³³ Ku tēēu amēl kōṅden cuēc ku apīyeem kōṅ cam. ³⁴ Ku Bēny abī kōc kääc lōṅ cuēc lēk, ‘Bāk, kōc cī Wā dōoc ku lōmkē bāāny cī guiir tēnē we tēwāār ciək piny. ³⁵ Wēn cī cōk ḡa nōk, wek aacā muōoc kēcam. Ku wēn cī rou ḡa nōk wek aacā muōoc kēdek, ku wēn ye ḡen jāl, wek aacā lor pandun, ³⁶ ku wēn cīn ḡen lubo wek aacā ruōk kōu, ku wēn tuēeny ḡa wek aacā la neem, ku wēn cī ḡa mac, wek aacā bēn tīṅ.’

³⁷ “Ku kōc wēn aabi wētde dhuk nhom ēlā, ‘Bēny, yī cuk tīṅ nēn yī nēk cōk buk yī muōoc kēcam? Ku nēk rou yī buk yī muōoc kēdek, ³⁸ ku cuk yī tīṅ nēn ke yī bō keny yic buk yī lor? Ku yīn acīn lubo goku yī ruōk kōu? ³⁹ Yī cuk tīṅ nēn ke yī tuany, ke yī cī mac buk yī la neem?” ⁴⁰ Ku abī Bēnyṅaknhom lēk ke, wēt yic alēk we, ‘Kēriēec ēbēn cāk luṣi raan tōk kam wāmāthkiē thiikā, aa cāk luṣi ḡa aya.’

⁴¹ “Ku abī lēk kōc lōṅ cam, ‘Aa wek kōc cī cīeen, jālkē ē tēn bāk la many dēp yic akōlriēec ēbēn, many cī guiir tēnē jōṅrac ku atuōocke ēbēn. ⁴² Rin wāār nēk cōk ḡa, wek aa kēc ḡa muōoc kēcam, ku nēk rou ḡa ku wek aa kēc ḡa muōoc

kēdek. ⁴³ Ku wāār ḡen ē jāl ku wek aa kēc ḡa ḡōṅ pandun, ku ḡen ḡa cīn kōu alath, wek aa kēc ḡa ruōk kōu, ku ḡen a ḡa cī tuaany, ku mac ḡa ku wek aa kēc bēn bāk ḡa neem.’ ⁴⁴ Ku kōckui aya aabi thiēc, ‘Bēny, yī cuk tīṅ nēn ke yī nēk cōk ku rou, ku ye nēn yī bō keny yic, ku cīn alanh ceṅ, ku tuany yī ku mac yī ku yīn akēcku kony?’ ⁴⁵ Ku abī bēēr, tēnē ke, ‘Wēt yic alēk we, kēriēec ēbēn kēckē luṣi wāmāthkiē thiikā, ka kēckē luṣi ḡen aya.’ ⁴⁶ Ku keek aabi la tē bī ke reem thīn akōlriēec ēbēn, ku kōc path aabi la tē bī kek pīr thīn akōlriēec ēbēn.”

26

Amat nēk Jethu

(Mk 14:1-2; Lk 22:1-2; Jn 11:45-53)

¹ Nawēn cī Jethu thōk jam kek kōcken ye buōoth, ke lēk ke, ² “Cīmēn ḡic wek ye, Yan Ayum cīn yic luōu abī yecōk jōok nīn karou bī bēn. Ku Manh Raan abī luōm tēnē kōc rēc bīk piāāt tim cī riīu kōu.”

³ Kaam awēn ke kōcdit kāk Nhialic ku kōcdit baai Itharel, aake mēt pan raandit kāk Nhialic cōl Kaipa, ⁴ ku guirkē tē bī kek Jethu dam thīn ke cīi ḡic ku nāk. ⁵ Ku luelkē, “Acuk dōm akōl yai. ḡok aabi tīit bī kōc kaṅ jāl, rin na dōmku, ke kōc ḡoot yai yic, tēdē ke kōc juēc aa thār kek ḡo.”

Maria aci tē theek yen Jethu thīn nyuōoth

(Mk 14:3-9; Jn 12:1-8)

6 Tëwën rëer Jethu Bethani pan raan atuet cəl Thaimon, 7 ke tik bō tëwën mīth yen, ke muk tōny koor cī cuëc tīam rill la yic miök n̄ir ye γααc wëü juëc ap̄ei, ku kuem thok ku luuḡ miök Jethu nhom ëbën. 8 Go kαc Jethu buααth puαth dak wën tiḡ kek kënë, ku j̄iεmkë kamken, “Yenō tuuk yen miök n̄ir?” 9 “Miök n̄ir kënë n̄uot aci γaac wëü juëc ku gēm wëü kαc n̄ōḡ.”

10 Go Jethu kë luelkë n̄ic, ku lueel tënë ke, “Pälkë, yenō nyieeny wek ye? Kë cī looi tënë γa yen tiḡ, ee këpath ap̄ei. 11 Kαc n̄ōḡ aabi rëer kamkun akōlakōl, ku γen aci bī rëer kek we akōlakōl. 12 Wën luuḡ tiḡ kënë miök γaguḡp, ee looi këya bā tαc bī guäpdië guir bī jal thiök. 13 Wek alëk yic, kuat tē bī Wēt Puαth Yam piöc th̄in pinynhom, kë cī tiḡ kënë looi, abi γa lueel bī ye atak.”

Judath aci Jethu γaac

(Mk 14:10-11; Lk 22:3-6)

14 Nawën ke raan tōk kam atuuc kathiäär ku rou, cəl Judath Ithkariöt la tënë kαcdit kāk Nhialic 15 ku lueel, “Yenō bāk yiëk γa tē th̄on γen we Jethu?” 16 Gokë gām wëü juëc. Ku jal tē bī yen Jethu d̄om th̄in wic.

Jethu aci miëth yai cam kek atuḡöcke

(Mk 14:12-21; Lk 22:7-14, 21-23; Jn 13:21-30)

17 Nawën aköl tueḡ Yandit Ayum c̄in yic luαu, ke kαc Jethu buααth bō tënë ye, ku

thiëckë, “Ye tēnen wic bī yok miëth yai guir th̄in tënë yī?”

18 Go b̄ëḡ, “Lak geeu tënë n̄ekdit ku lëkkë ye, ‘Aye Bānyda lueel, aköl bī luαidië thök aci bën. Ee paandu yen abi γen Yan Ayum c̄in yic luαu cam th̄in kek kαckien γa buααth.’”

19 Go kαc ë biöōth kë cī Jethu lëk ke looi, ku guirkë miëth yai.

20 Nawën la th̄ei bën ke Jethu nyuc kek kαcken ye buααth kathiäär ku rou b̄ik mīth. 21 Tëwën mīth kek ke lueel Jethu, “Wek alëk yic, raan tōk kamkun abā luαm.”

22 Gokë puαth riääk ap̄ei ku ḡaikë, ku thiëckë tōk-tōk, “Makei! Ye yic? Ye γen Bēny?”

23 Go Jethu b̄ëḡ, “Ee raan tōk kamkun lut yecin kek γa adušk yic, yen ë raan bī γa gaany. 24 Ee yic, Manh Raan abi n̄ök cit tē cī gät ye rienke athör th̄eer yiic. Ku raan bī ye luαm abi gum ap̄ei! Ku an̄uëḡ tënë ye diët këc kaḡ dhiëëth.”

25 Ku Judath aya, ëcī Jethu thiëc, “Raan piöc, ye γa?” Go Jethu b̄ëḡ, “Ee yī.”

Guirku röt apath buk guḡp Bēny r̄am

26 Tëwën mīth kek, ke Jethu lōm ayup ku d̄αc ku b̄eny yic, ku gēm kαcken ye buααth ku lueel, “Lōmkë kënë, ku camkë, kënë ee guäpdië.”

27 Ku lōöm aduḡ cī thiāḡ muḡn abiëc, ku leec Nhialic ku gēm ke ku lueel, “Dëkkë th̄in ëbën.” 28 “Kënë ë riemdië, riem d̄ōr kek Nhialic, bī kuër

rin bī adumušōm kōc ēbēn pāl piny. ²⁹ Alēk we, ʁen acīi bī bēn dek mušn abiēc pinyhom tēn kek we, ʁet akōl bī ʁok ye dek ʁodhie pan Nhialic.”

Jethu acī kē bī Pīter ye jai lueel

(Mk 14:27-31; Lk 22:31-34; Jn 13:36-38)

³⁰ Nawēn cīk jāl thōk ke ket waak ku lek ʁon Olip cōk.

³¹ Ku lueel Jethu tēnē ke, “Wek kackiē, wek aabī kat ʁa ē wēēr kēnē cīmēn kēwāār cī ʁōt athōr thēer wēl Nhialic yic ēlā, ‘ʁen abā abiōōk cōl anāk ku amēl aabī wēer.’” ³² Ku tē cī ʁen rot jōt raŋ yic, ke ʁen abī kaŋ la Galilia ba we la tiit thīn.”

³³ Go Pīter lueel tēnē Jethu, “ʁen acīi bī kat tē cōk kōc ēbēn kat yī!” ³⁴ Go Jethu bēēr, “Alēk yī, ee wēēr kēnē, ke thōn ajith kēc kiu, yīn abā jai arak diāk.”

³⁵ Go Pīter dhušk ye, “Na cōk ʁa nōk kek yī, ke yīn acā bī kaŋ jai.” Ku lueel kōcken kōk ye buōth ēbēn kēya.

Jethu arōōk ke ŋic lōn bī ye nōk

(Mk 14:32-42; Lk 22:39-46)

³⁶ Kaam wēn ke Jethu kek kōcken ye buōth la tē cōl Jethemani, ku lueel tēnē ke, “Nyušōckē tēn, ku yiēnkē, ʁen ala tēēn ba la rōōk.” ³⁷ Ku cōl Pīter ku wēēt Dhubedī karou, ku jōl rēer ke nēk atiēēl, ku dhiēu apēi yepušu. ³⁸ Ku lueel tēnē ke, “ʁen adhiāu pušu apēi, ee thou ʁušp. Rēēr kē tēn ku yiēnkē.”

³⁹ Ku le tuēŋ tēthin-nyōt, ku rēēny rot piny ke gut yen-hom piny ku rōōk ēlā, “Wā, na lēu rot ke yī cōl kēreec tit ʁa acīi bō. Ku acie wēt piāndiē, ee wēt piāndu.”

⁴⁰ Nawēn ke dhuk tēnē ke kadiāk ku yōk ke ke nin. Go lueel tēnē Pīter, “Niēnkē! Cāk yiēn tēthin-nyōt? Yeŋō ye wek nin kēlā?” ⁴¹ Yiēnkē ku rōōkkē bī we cīi them jakreec. Pušu ē gam ku ʁušp acīn riēl.”

⁴² Ku ben jāl ku le rōōk ēlā, “Wā, na cīi kēreec kēnē jiēl, ke wēt piāndu abī rot looi.” ⁴³ Ku ben dhuk tēnē ke, ku ben ke yōk ke nin, rin cī nin ke ʁōōk apēi.

⁴⁴ Goke nyāāŋ piny ku ben jāl, ku ben la rōōk cīmēn awēn, kēn ye kek diāk.

⁴⁵ Ku dhuk tēnē kōcken ye buōth ku lueel, “Ŋot we nin! Lāāŋkē? Tēn nin acī thōk, tiēŋkē Manh Raan acī lušm kōc reec. Ēmēn tē bī ʁa jal thōn kōc reec acī yēēt.” ⁴⁶ Raan cā lušm acī bēn. Jat kē rōt, lokku buk rōm!”

Jethu acī dōm

(Mk 14:43-50; Lk 22:47-53; Jn 18:3-12)

⁴⁷ Tēwēn ŋot jiēem yen, ku Judath raan tōŋ kōc atuuc kathiāār ku rou yēēt. Ku yeen ē cath kek kōc juēc muk paal ku atuel, ke cī kōcdit kāk Nhialic ku kōcdit baai tooc. ⁴⁸ Ku Judath acī kōc awēn cath kek ye, lēk tē bī kek raan wičkē bīk bēn dōm ŋiēc thīn, ēlā, “Raan ba mušōth ku ciēem yen ē raan wičkē. Damkē ku kuathkē.”

49 Kaam wën yëet Judath, ke la tēnē Jethu nyin yic ku lueel, “Bēny,” ku muöth ku ciim. 50 Go Jethu bēer, “Māthdiē, loi kēnē bī yīn ē tēn.” Go kōc awēn bēn ku dōmkē Jethu ku derkē. 51 Go raan tōk kam kōc awēn rēer kek Jethu palde miēet bei, ku tōk alony lui pan raandit kāk Nhialic yīc, abī tēem yīc wei. 52 Go Jethu lēk ye, “Dhuōk paldu tēden awēn, kōc ye wīc bīk kōc nōk, aabī thou aya kēya. 53 Cāk ē tak lōn nadē, ka lēu ba Wā thiēec bī ya tuōc atuuc nhial juēc apei bīk ya bēn kony? 54 Ku na ye kēya, ke wēl athōr thēer Nhialic bī rōt tiēer, wēl ye lueel ka dhil rot looi kēlā?”

55 Ku kaam wën ke lueel Jethu tēnē ke ēlā, “Cāk bēn we muk atuel ku paal bāk ya bēn dōm, ciēt ya ye raan kōc rum? Yēn ee rēer kek we akōlakōl ya piōoc kōc luaj Nhialic, ku wek aa kēc ya dōm. 56 Ku kēnē acī rot looi bī kē cī gōt athōr thēer wēl Nhialic yīc yenhom tiēer.” Ku jōl kōcken ye buōth ebēn nyāaj piny ku ketkē.

Jethu acī yāth luaj bāny Itharelyic

(Mk 14:53-65; Lk 22:54-55, 63-71; Jn 18:13-14, 19-24)

57 Ku jōl kōc awēn cī Jethu dōm, Jethu yāth pan Kaipa luk yic, cī bāny kāk Nhialic Itharel, ku kōc piōoc lōōr ken-hīim mat thīn. 58 Ku Pīter ē biōth, ke mec kōc cōk ciēen agut tē yēet yen pan bēny luk yic. Ku nyuuc kek kōc bēny tiit, ku jōl rēer bī kē lui Jethu

tīr. 59 Bāny luk ku kōcdit kāk Nhialic aake cī nyuc bīk Jethu wīc guōp awuōc cī looi, rin bī kek ye tēm thou. 60 Ku acīn awuōc cī bēn yōk, cōk alōn ye kōc juēc ye luōm lueth, ke wēlken akēc rōm. Nawēn ke kōc karou jōt rōt, 61 ku luelkē, “Acuk piñ ke lueel, ‘Yēn abī luaj Nhialic kēnē thuōr piny, ku na ye akōl ye nīn diāk ke yēn abī dēt buth nyiēnde.’ ”

62 Go Kaipa raandit kāk Nhialic rot jōt ku thiēec Jethu, “Cīn wēt dhuk nhom ē wēl cī lueel yīguōpkā yīc?” 63 Go Jethu biēt. Go Kaipa bēn lēk ye, “Yīn athiēec rin Nhialic ba lēk yō lōn ye yīn Raan cī lōc ku dōc, Manh Nhialic.”

64 Go Jethu lēk ye, “Ee yic, cit tē ca luēl ye. Ku aņot lēk we ebēn lōn emēn yet tuer, wek aabī Manh Raan jāl tīr ke cī nyuc cuēny Nhialic ŋic kār looi ebēn, ku bī puol nhīim nhial.”

65 Go Kaipa alāthke ret yīc yekōu ku lueel, “Acī Nhialic tōon guōp. Yēnō ŋot wīcku kōc kōk bī bēn jam kāk cī looi emēn? Ku wek aaci tē tōon yen Nhialic thīn piñ. 66 Yēnō yen wēt dun?” Gokē bēer, “Ala guōp awuōc, adhīl nōk.”

67 Ku jōl kōc kōk aa ŋuōt nyin ku guutkē kecin. Ku lēk kōc kōk ye tēwēn ye kek ye gut, 68 “Raan cī lōc ku dōc, mēek raan yī gut?”

Pīter ajei Jethu

(Mk 14:66-72; Lk 22:56-62; Jn 18:15-18, 25-27)

69 Kaam wën ɲot rëer Pîter piiny kal yic pan bëny, ke nyen lui pan Kaipa bö tënë ye ku lueel, “Yiin aya, yin yi rëer kek Jethu raan Galilia.”

70 Go jai kenhïim ëbën ku lueel ëlä, “Yen aciï raandun ye lueel ɲic dien. Ku kë ye lueel acä cak deet yic aya.” 71 Ku ler ayeer. Go nyen dët alony bën ku lëk kɔc awën kääc thïn, “Mony kënë ë ye rëer kek Jethu raan Nadharet.”

72 Go Pîter bën jai ku kuëen ku lueel, “Yen akuc mony kënë.”

73 Ku kaam awën, ke lueel kɔc kääc thïn tënë Pîter, “Ee yic, yin ë raanden rin yin ë raan Galilia, yin ë jam cïmënden.”

74 Go Pîter rot bën kuëen, “Nhialic abä nök tē cïï yen yic luel! Yen akuc raan jiem wek rienke!” Nyin yic tēwën ke thon ajith kiu. 75 Go Pîter këwäär cï Jethu lëk ye tak. “Tuen ke thon ajith këc kiu, ke yin abä jai arak diäk.” Ku ler ayeer ke cï guöp yär ku dhiëu.

27

Kɔc Itharel aaci Jethu gaany tënë Pilato

(Mk 15:1; Lk 23:1-2; Jn 18:28-32)

1 Nayon nhiäk rial yic, ke banydit kāk Nhialic, ku kɔcdit baai mēt tē bik luši Jethu ku bik nök. 2 Gokë rek ku kuëethkë tënë banydit Pilato, raan Roma.

Judath aci thou

(Luai 1:18-19)

3 Nawën le Judath, raan wäär gɔony Jethu tɲ, lon cï Jethu tēm thou, ke riäk pušu apëi ku dhuk wëu ke cï ye riop ciëen tënë bany luk. 4 Ku lueel, “Yen aci kërac looi rin cï yen raan cïn guöp awušč luom ë lueth.” Gokë bëer, “Ee wëtdu, acïn këda thïn.”

5 Go Judath wëu cuat kal luan Nhialic yic, ku le rot nöök.

6 Go bany kāk Nhialic wëu kuany ku luelkë, “Acïï path buk wëükä mat wëu ye juaar yiic yon Nhialic, rin ye kek wëu ë riem.” 7 Ku jalkë tē bï kek wëu luosi thïn guëk yic. Nawën ke matkë yic bik piny ye ke tiop wec thïn kɔc cuëc ë tony, yɔc ë wëükä, ku bï ya tē ye kɔc thäi cï thou Jeruthalem thišk thïn. 8 Ku ë yen kë ye dom kënë cɔl, ke cɔl, “Tiom Riem,” agut ya akölë.

9 Ku kënë cï Jeremia, raan kāk Nhialic tɲ, lueel ëlä thëer aci yenhom tiëen,

“Aaci wëu lööm, wëu kek ke cï kɔc Itharel gam bï ya kek yɔc yeen,

10 ku yɔc kek piny raan cuëc ë tony cïmën cï Bëny ye lëk yen.”

Pilato aci Jethu thiëc

(Mk 15:2-5; Lk 23:3-5; Jn 18:33-38)

11 Ku Jethu ë kääc Pilato nhom. Go Pilato thiëc, “Ye yin Bënyjaknhom kɔc Itharel?”

Go Jethu bëër, “Ee ɣen, cīt tē ca luēl ye.”¹² Ku acīn wēt cī bëër wēl juēc ke ye bāny Itharel luēl yeguōp.¹³ Go Pilato thiëc, “Cīi kajuēc cī yī gaanykā ye piŋ?”

¹⁴ Go Jethu biēt ke cī wēt Pilato bëër. Go Pilato gāi apēi.

Jethu acī tēm thou

(*Mk 15:6-15; Lk 23:13-25; Jn 18:39-19:16*)

¹⁵ Rušōn ēbēn, akōl Yan Ayum cīn yīc luou, bēnyŋaknhom ee raan tōk kam kōc cī mac lony, tē wīc kōc baai ye bī lony.¹⁶ Ku ē rušōn kēnē raan cī kārēc apēi looi cōl Barabath ē mac.¹⁷ Nawēn cī kōc kenhīim kut, ke thiëc Pilato ēlā, “Yeŋa wiēcckē ba lony tēnē we, ye Barabath aye Jethu, ye cōl Raan cī lōc ku dōc?”¹⁸ Rin ee ŋic Pilato lōn ē yen tiēl yen ē thōn kek Jethu ye.

¹⁹ Tēwēn cī Pilato nyuc thōnyde nhom luk yīc, ke tuc tiēnde wēt, “Duk them ba yīthok mat raan cīn kē cī wušōc kēnē guōp, kēde ē bēn ɣanhom kecīt nyuōth wēn akōu bā pēn nīn.”

²⁰ Ku kōc ater Jethu aake kōc kušōt thook bīk lēk Pilato bī ya Barabath yen lony, ku cōl Jethu anāk.²¹ Nawēn thiēc Pilato ke, “Yeŋa kamken karou wiēcckē ba lony tēnē we?” Gokē lueel, “Ee Barabath.”

²² Go Pilato ke thiëc, “Yeŋō ba looi tēnē Jethu raan ye lueel ka cī lōc ku dōc?”

Gokē rek yīc ēbēn, “Apiëēt tim cī rīiu kōu.”

²³ Go Pilato ke bēn thiëc, “Yeŋō? Ye awāc ŋō cī looi?” Gokē bēn rek yīc rōldīt apēi, “Apiëēt tim cī rīiu kōu.”

²⁴ Nawēn tiŋ Pilato ke cīi bī lēu, ku tiŋ aya ka aliāap bī rot looi, ke cōl piū ku lōk yecin kenhīim ke dēi kek ēbēn ku lueel, “Thon ē raan kēnē aliū yacin! Arēēr wecin.”

²⁵ Gokē dhušk ye ēbēn ke ke cī puōth dak, “Riēnde abī tāu ɣocin ku miēthkua cin aya.”²⁶ Go Pilato Barabath lony. Ku wēn cī yen apuruuk yōšk bīk that ku ŋakkē nhom kuōth, ke gēm ke bīk la piāät tim cī rīiu kōu.

Apuruuk aaci Jethu bui

(*Mk 15:16-20; Jn 19:2-3*)

²⁷ Go apuruuk Pilato, Jethu kuaath pan bēnyŋaknhom. Ku jōl apuruuk ēbēn gōōm piny.²⁸ Ku dēkkē alāthke bei ku rukkē alanh thith lual yekōu.²⁹ Ku cuēcckē kou ku ŋek kek yenhom, ku tēūkē wai ciinden cuēc. Ku gutkē kenhīōl piny yenhom bīk nyuōth ciēt leckē ku buikē, “Mādho Bēnyŋaknhom, Bēny Itharel.”³⁰ Ku ŋuutkē guōp ku yuupkē nhom wai.³¹ Wēn cī kek ye jal bui kēlā, ke dēk alanh wēn bei, ku dhukkē alāthke yekōu. Ku kuathkē bīk la piāät tim cī rīiu kōu.

Jethu acī piāät tim cī rīiu kōu

(*Mk 15:21-32; Lk 23:26-43; Jn 19:17-27*)

³² Tēwēn le kek tē ye kōc la nōk thīn, ke rām kek mony cōl Thaimon raan pan Thirene, gokē dōm riel bī tim cī rīiu

ket. ³³ Ku yeetkë tē cəl Golgotha. (Ku wētde yic, gən la guen-ŋen cīt apen nhom raan.) ³⁴ Ku gēmke Jethu mušn abiēc cī liäap wäl kec cəl gal bī dek, nawēn thiēp ke kuc ye.

³⁵ Gokë piäät tim cī riüu kōu, ku cuetkë gək bik aläthke tek kamken. ³⁶ Ku jolkë rēer bik tiit. ³⁷ Ku jolkë awuśc yekë tak ke cī Jethu looi gōt yenhom nhial tim cī riüu kōu elä, “KĒNĒ Ē JETHU BĒNYŅAKNHOM ITHAREL.” ³⁸ Ku piētke cuēr karou kek Jethu tiim cī riüu kōōth aya, raan tōk ləŋ cuēc ku raan tōk ləŋ cam.

³⁹ Ku jəl kəc ke ye tēek tēwēn, Jethu aa cuiit ku latkë ku luelkë, ⁴⁰ “Cie yīn wäär ye lueel lən bī yīn luanj Nhialic thušr piny ku buth nīn kadiäk! Kony rot tē ye yīn Manh Nhialic! Bäär piny tim cī riüu kōu!”

⁴¹ Ku bui kəc kək Nhialic, ku kəc gāt löōŋ ku kəcđit baai. ⁴² “Ee kəc kək kony ku cīi rot kony! Cie yen Bēnyŋaknhom Itharel? Cəl abō piny tim cī riüu kōu emēn, ku abuk jāl gam! ⁴³ Yeen ē Nhialic ŋōōth, cəl ajəl Nhialic kony emēn tē wīc yen ye. Rin aye lueel elä, yen ē Manh Nhialic.”

⁴⁴ Agut cuēr awēn cī piäät tiim kōōth kek ye, ee yekë tōon guōp aya.

Jethu aci thou ayic
(Mk 15:33-41; Lk 23:44-49;

Jn 19:28-30)

⁴⁵ Nawēn aköl ciel yic ke muōōth loi rot yet tääŋ aköl pan awēn. ⁴⁶ Nawēn tääŋ aköl ke Jethu cōt röđdit, “Eli, Eli, lama thabakthani?” Ku wētde yic, “Nhialicdiē, Nhialicdiē, yenō pəl yīn ya wei.”

⁴⁷ Nawēn piŋ kəc kək ke kääc ē tēnē, ke luelkë, “Mony kēnē acəl Elija.” ⁴⁸ Go raan tōk kat ku lut alath mušn wac yic, ku tēēu wai thok ku guōk Jethu thok.

⁴⁹ Ku lueel kəc kək, “Titku buk tiŋ lən bī Elija bēn bī bēn kony!”

⁵⁰ Ku jəl Jethu keŋ apei ku thou.

⁵¹ Kaam wēn ka alanh ye gēēŋ bī luanj Nhialic tek yic aləŋ thīn rēet yic rou, jōk nhial yeet piny. Ku loi ayiēkkyiēk dīt rot ku yer piny yic. ⁵² Ku ŋany rēŋ kenhiim, ku gup kəc juēc, kəc path wäär cī thou aaci bēn pir ku jōtkë rōt. ⁵³ Ku wēn cī Jethu rot jōt, ke jiēl rēŋ nhīim ku lek Jeruthalem ku nyuthkë rōt kəc juēc.

⁵⁴ Nawēn tiŋ bēny apuruuk ku apuruukken ke tit Jethu, ayiēkkyiēk piny ku kək cī rōt looi ebēn ke riśc apei, ku luelkë, “Yeen ē Manh Nhialic guōp alanden.”

⁵⁵ Diäär juēc aake tō thīn, ku keek aake daai tēmec. Wäär rēer Jethu Galilia, ē ye diäärkä buōōth bik miēth aa looi tēnē ye. ⁵⁶ Kam ē diäärkä, Maria Magdalena ku Maria man Jemith ku Jothep, ku jəl

a man wëet Dhubedī aake tō
thīn aya.

Jethu aci thiök

(Mk 15:42-47; Lk 23:50-56;
Jn 19:38-42)

⁵⁷ Wën col piny, ke mony
ajak gen Arimatheo cäl
Jothep cī wët Jethu gam bö.
⁵⁸ Ku ler tēnē Pilato ku thiëc
guöp Jethu bī la thiök. Go
Pilato lëk apuruuk bīk gām ye.
⁵⁹ Go Jothep guöp Jethu bēēi
piny tim kōu ku der alanh yer,
⁶⁰ ku tēū ran cī wec kuur yic.
Ku lōr kuur dīttet ran thok
ku jīel. ⁶¹ Maria Magdalena
ku Maria dēētē aake cī nyuc
ke cī kenhūim wël ran.

Kac tit ran

⁶² Nawën aköl Dātem aköl
bö aköl Dhiëc cök, ke kōcdit
kāk Nhialic ku kac akut
Parathī la tēnē Pilato, ⁶³ ku
luelkē, “Bēny, acuk tak, wäär
pīr aluenh kēnē ecī luel elä,
‘Yen abi ben pīr nīn kadiäk
cök.’ ⁶⁴ Kēya, lëk apuruuk bīk
ran tiit apath yet aköl ye nīn
diäk, rin bī kōcken ye buōth
guāpde cīi kual ku tōrkē tēnē
kōc lōn cī ye jōt thou yic. Ku
luenh ciēen abi dīt apeī tēnē
luenh tuen.”

⁶⁵ Go Pilato lëk ke, “Calkē
apuruuk bīk ran la tiit apath
cīt tē wīc wek ye thīn.”

⁶⁶ Gokē la ku buthkē ran
thok ku thanykē thok ē
kiēnden ku tēūkē apuruuk
ran nhom bīk tiit.

28

Jethu aci rot jōt ran yic

(Mk 16:1-10; Lk 24:1-12; Jn
20:1-10)

¹ Naγon nhiäk rial aköl
Nhialic ke Maria Magdalena
ku Maria dēētē, la bīk ran
la neem. ² Ku kaam awën
ka ayiëkyiëk piny dīt apeī
loi rot, ku bö atuny Nhialic
ku lōr alēl wei ran thok, ku
nyuuc yenhom, ³ ke ceñ alēth
yer apeī la toptop, ku dēp nyin
cīt ye deñ bīer. ⁴ Go apuruuk
puōth jīeth ku riōckē apeī
abīk ril wei ciēt kōc cī thou.

⁵ Go atuny Nhialic jam tēnē
diäär ku luel, “Duōkkē riōc,
añiēc wek aa wīc Jethu wäär
cī piäät tim cī rīū. ⁶ Aliu tēn,
aci rot jōt cīt tēwäär cī luēl
ye. Bāk, tiēnkē tēwäär cī ye
tāau thīn. ⁷ Lackē la bāk la lëk
kōcken ye buōth, ‘Lōn cī yen
rot jōt ran yic ku ala Galilia
bīk la rōm thīn.’ Lak lëkkē ke
kēya.”

⁸ Go diäär jāl ran nhom
ke ban kekōōth ke cī riōc,
ku keek ke mit puōth aya,
bīk thok riēñ tēnē kōcken ye
buōth.

⁹ Kaam awën ke Jethu rām
ke ke ku luel, “Bī dōōr arēer
kek we.” Gokē bēn tēnē ye
ku cuetkē rōt piny yenhom ku
dōmkē cök ku dōrkē. ¹⁰ Go
Jethu lëk ke, “Duōkkē riōc,
“Lak lëkkē wāmāthkiē bīk lac
la Galilia tē bī yōk la rōm thīn.”

*Apuruuk aaci kē cī rot looi
la luel*

¹¹ Tēwën ηoot diäär dhēl yic
ke la geeu, ka apuruuk abēk,
apuruuk ke tit ran yiic, la

geeu ku lek bāny lēk kāk cī rōt looi ēbēn. ¹² Go bāny Itharel amat cōl. Nawēn cīk kē cī rot looi jāām yic, ke matkē yic bīk apuruuk gām wēēu juēc apēi, ¹³ ku bīk lueel, “Lōn ē niin kek nawēn ke kōc Jethu buōth bō wakōu ku kualkē guāpde γo nin. ¹⁴ Ku na piŋ Bēnyŋaknhom ē wēt kēnē, ke γok aabī jam ke ye bī ciēn kēreec yōk we.”

¹⁵ Go apuruuk wēēu dām ku jōlkē wēt awēn cī bāny ke kuōt thook aa lueel. Ku jōl wētden thiēi kōc Itharel yīth. Ku ē yen kē yekē lueel agut ya akōl.

Jethu aci rot nyuōth kōcken ye buōth

¹⁶ Nawēn ke kōcken ye buōth kathiäär ku tōk lööny dhōl bīk la Galilia. Ku lek gōt nhom tē cī Jethu lēk ke bī kek la rōm thīn. ¹⁷ Tēwēn tīŋ kek ye ke dorkē, ku kōc kōk keyiic aake diu ciēt cie Jethu ayic. ¹⁸ Go Jethu rot cuōt ke ku lueel, “γen aci yiēk riel nhial ku piny. ¹⁹ Lak pinyhom ēbēn ku lēkkē kōc wētdiē. Ku miackē kenhīim Rin Wun, ku Wēnde ku Wēi Nhialic, ²⁰ ku piōckē ke bīk kājuēc ca lēk we gam. Ku muōkkē wenhīim lōn γen abī rēer kek we akōlakōl yet thōk ē piny.”

Wël Jethu cï Marko gët Wët nhom

Wël path kəc cəl amit puøth, kek ye kəc cï gam piöcc rin Jethu cï Marko gët, aaye jöck wët cï yen ye lueel ëlä, “Wët Puøth Yam rin Jethu raan cï ləc ku dəc, Wën Nhialic.” Jethu aci nyuøøth lön ye yen raan ë luui ku ala riël. Riælde aye tiŋ piöccde yic, ku rielden yen jakrəc cuøp wei kəc gup, ku lön yen adumuööm cï looi päl piny. Jethu ë ye jam rienke lön yen ke Manh Nhialic cï bën, ku bi rot gam bi nöck, bi kəc poth la pan mac.

Marko aci wël Jethu gët dhël la cök, cïn yic lueth. Ku aci kæk cï Jethu looi teet yiic apath, ku aacie wël cï lueel ku kæk cï piöcc kek cï gët kepəc. Yeen aya, aci wël kök cit maany kaŋ gët rin Joon raan kəc muöcc nhüim, ku lön cï Jethu them ë jöŋrac. Ku gët kæk cï Jethu looi, cimën piöcc ku kë ye yen kəc tuany kony bik pial. Tëwën cï Jethu kəc piöcc, ke kəc cï wëtde gam, aake cï kæk ke ye looi ya deet yiic, ku kəc ke man Jethu aaci puøth bën riäak apëi. Wël abëk cï Marko gët athör yic ciëen, aa kaŋ karou cï röt looi tënë Jethu wäär pinyinhom nin kadhrou thuonde nhom tuenŋ, kë cï kəc man ye ye däm ku piëët tim cï riüu köu bi thou, ku kë cï yen ben pir ku jöt rot raŋ yic.

Ala kaŋ karou, wël Jethu cï

Marko gët thïk kecök, aye tak kəc juëc ciët ye raan dët yen met ke thïn.

Käk tö thïn

Jök cök Wël Puøth Yam 1:1-13

Piöcc ë Jethu Galilia 1:14-9:50

Jäl Jethu Galilia bi la Jeruthalem 10:1-52

Nin ciëen kadhrou thuonde nhom tuenŋ 11:1-15:47

Jethu aci rot jöt thou yic 16:1-8

Jethu aci rot nyuøøth ku jöt nhial 16:9-20

Piöcc Joon raan kəc muöcc nhüim

(Mt 3:1-12; Lk 3:1-18; Jn 1:19-28)

¹ Wët kënë ë Wët Puøth Yam rin Jethu raan cï ləc ku dəc Wën Nhialic.

²⁻⁴ Wäär kəc Jethu piöccde guø jöck Joon raan kəc muöcc nhüim ëci piöccde jöck roor tē cü cenŋ. Ku wëet kəc ëlä, “Pälkë luoi käreç, ku calkë röt aa muöcc nhüim rin bi adumuöömkun päl piny tënë we.”

Ku tuenŋ ëci Ithaya raan kæk Nhialic tiŋ gët ku lueel ëlä, “Të ler yin, ŷen abi raan tök kam kəc kækkië luëel cöl alëk kəc, bik yün tiit.”

Ku ben Nhialic lueel aköl dët ëlä,

“Raan kækkië tiŋ abi kë cit löör gut yic bi yen kəc caal tēde ë rot, ku lëk keek ëlä,

‘Guiërkë dhël ë Bëny, luöikë dhölke bik la cök.’ ”

Tëen, go Joon kəc aa piöcc tēde ë rot.

Nawën gamkë wëtde ke muɔɔc nhüim, ku ye lëk ke ëlä, “Pälkë luoi adumušööm ku calkë röt aa muɔc nhüim, yen abī Nhialic adumušöömkun päl piny.”

⁵ Kɔc juëc pan Judia ku gen Jeruthalem aaci wet tënë ye, ku lekkë adumušöömkun, ku jöl Joon ke muɔɔc nhüim wär Jordan.

⁶ Joon ë ye ceŋ alëth cī looi nhiëm thöröl, ku ceŋ gɔɔp yen aŋum, ku müith ke ye cam aa koryom ku kiëc. ⁷ Ku ë ye lëk kɔc, “Raan bī bën ë nīn thiškkä adit ku aril tënë ɣa apɛi. ɤen acīi thöŋ kek ye, nadë ke ɣa cɔk guŋ ba warke dök. ⁸ Wek aaya muɔɔc nhüim piu, ku yeen abī we muɔɔc nhüim Wëi Nhialic.”

Jethu aci muɔɔc nom ku aci jŋrac them

(Mt 3:13–4:11; Lk 3:21–22; 4:1–13)

⁹ Ye nīnkä yiic ke Jethu bö gen Nadharet tō pan Galilia tënë Joon, ku muɔɔc Joon nom wär Jordan. ¹⁰ Tëwën bī Jethu beī wīir, ke tīŋ nhial ke liep rot ku tīŋ Wëi Nhialic ke bö yenhom ke cit kuur ë dit. ¹¹ Ku piŋ röl Nhialic nhial ke lueel, “Yīn ë manhdiën nhiaar, ɣen amit pušu ke yī.”

¹² Kaam awën ke Wëi Nhialic la yeguöp ku ɣëth roor tē cīi ceŋ. ¹³ Ku jöl Jethu rëer roor tē cīi ceŋ nīn thiärŋuan kek lääi, ku ë ye jŋrac them. Ku atuuc nhial aaci bën ku konykë.

Jethu acä amëi kaŋuan cɔɔl
(Mt 4:12–22; Lk 4:14–15; 5:1–11)

¹⁴ Wën cī Joon döm, ke Jethu dhuk pan Galilia ku le kɔc pišöc Wët Puoth Yam. ¹⁵ Ke ye lueel, “Aköl la cök aci bën, bääny Nhialic athišk! Pälkë luoi käreɔc ku gamkë Wët Puoth Yam.”

¹⁶ Tëwën kueny Jethu wär Galilia ɣou, ke tīŋ amëi karou, Thaimon kek Andria wämënh ke döm rec buoi. ¹⁷ Go Jethu lëk ke, “Biathkë ɣa ku wek aba pišöc bäk kɔc aa döm.” ¹⁸ Gokë biaiken nyäaŋ piny nyin yic ku buothkë Jethu.

¹⁹ Wën le Jethu tuenj tëthin-nyɔɔt, ke tīŋ Jemith wën Dhubedi ku Joon wämënh ke tō riäi yic ke guir biaiken. ²⁰ Go Jethu ke cɔɔl bik jäl ke ye. Gokë wunden Dhubedi nyäaŋ piny riäi yic kek kɔc cik riöp, ku buothkë Jethu.

Jethu alarielyen jŋrac cuɔp wei

(Lk 4:31–37)

²¹ Gokë la Kapernaum. Nawën aköl cīi kɔc Itharel ye luui, ke Jethu la tē ye kɔc Itharel kenhüim mat thīn ku piöoc. ²² Go kɔc gäi ë pišöcde, rin aaci pišöc apath ke la riel Nhialic, cīi thöŋ kek kɔcken piöoc ë lööŋ.

²³ Kaam thiin awën, ke raan tō kam kɔc tēn amat kɔc Itharel, ke la guöp jŋrac, jam ke cī yeröl jöt apɛi ëlä, ²⁴ “Yeŋö wīc tënë ɣo Jethu raan gen Nadharet? Ca bën ba ɣo bën

rac? Yīn anjɛc, yīn ẽ raan puo̯th la cök bö tēnē Nhialic.”

²⁵ Go Jethu jəŋrac duəm thok piny, “Biet, ku bäär bei yeguöp!”

²⁶ Go jəŋrac mony awən lath ku wit piny, ku bii bei yeguöp ke dhiau. ²⁷ Go kəc gäi apɛi ku thiäckē röt, “Yeŋö kēnē? Ye piöoc yam kek riel Nhialic. Mony kēnē ala riel ye yen jak yök ku gamkē wētde aya!”

²⁸ Kəya, lɛc ku piathde aaci guo̯ thiēi piny pan Galilia ẽbən.

Jethu aci kəc tuany kony
(Mt 8:14-17; Lk 4:32-41)

²⁹ Kaam awən jiël kek tən amat kəc Itharel, ke Jethu ku Jemith ku Joon la pan yī Thaimon kek Andria. ³⁰ Nawən yeetkē baai ke yök man tiŋ Thaimon piiny ke cī təc, ke cī juäi göök. Gokē lək Jethu. ³¹ Go Jethu la tēnē ye ku dəm cin ku dəoc ku kony bi rot jət. Go juäi guo̯ päl piny, ku bii mieth tēnē ke.

³² Wən cī aköl lööny piny, ke kəc guëer tēnē Jethu kek kəc tuany, ku kəc la gup jakrɛc.

³³ Ku jəl kəc juëc geeu kenhüim kut yöt thok. ³⁴ Go Jethu kəc juëc awən la gup tueny juëc cī bɛxi tēnē ye kony bik pial. Ku cop jakrɛc juëc wei kəc gup. Ku cii jakrɛc päl bik jam rin njic kek ye.

Jethu ẽ kəc Galilia lək wēt Nhialic
(Lk 4:42-44)

³⁵ Nayon nhiäk riel, akëc piny bak, ke Jethu jət rot ku jiël baai. Ku le tēde ẽ rot bi la

röök. ³⁶ Go Thaimon kek kəc kək Jethu buo̯th bik la wic. ³⁷ Nawən lek yök, ke luelkē, “Raan ẽbən awic yi.”

³⁸ Go Jethu bɛxi, “Lokku bɛxi kək tə tuerj yiic, ku ba la piöoc thīn aya, yen ee kēn bii yən.”

³⁹ Ku jəl Jethu pan Galilia kuany yic ke piöoc yonken amat yiic, ku cop jakrɛc wei.

Jethu aci atuet cəl apuəl
(Mt 8:1-4; Lk 5:12-16)

⁴⁰ Tɛwən kueny Jethu bɛxi yiic ke piöoc, ke raan cī tuet bö tēnē ye, ku gut yenhiəl piny ku lɛŋ, “Anjɛc aləu ba ya kony bəny, ba pial. Kony ya.”

⁴¹ Go Jethu njäŋ nyinde tiŋ ku wic bi kony. Ku jət yecin ku gəot ku lueel, “Awiëc, pi-aalē!” ⁴² Kaam thiin awən, ke tuet jiël. ⁴³ Ku jəl Jethu cəl aləc jäl ku thən apɛi ɛlä, ⁴⁴ “Duk kēnē la lək raan dət. Ləor ku nyuöth rot raan kək Nhialic bi caath, ku juar kəŋ cīt tɛ ye löŋ Mothith ye luɛl thīn, bi kəc ẽbən njic lən cī yin pial.”

⁴⁵ Go jäl ku njot la kē cī rot looi lək raan ẽbən. Ku thiēi wēt piny abi Jethu cii ben la geeu ke njic. Ku ye rëer tēde ẽ rot tɛ cīn yic kəc ẽ rëer thīn. Go kəc juëc njot ke ye bən tēnē ye baai yic ẽbən.

2

Jethu aci raan cī ruai kony
(Mt 9:1-8; Lk 5:17-26)

¹ Nin juëc cök, ke Jethu ben dhuk Kapernaum. Go guo̯ piŋ lən cī yen dhuk baai. ² Go kəc juëc wēt tēnē ye abi ciən tɛ lääu, ye cök cak la piny yöot

agut γöt thok aγeer. Ku Jethu ë piöoc kəc Wël Puoθh Yam ë Nhialic. ³ Tëwën ke raan aduany ke ket kəc kaηuan bii tènë Jethu. ⁴ Nawën cìn tē γēth kek ye tènë Jethu, rin cī γöt thok thiāη kəc, gokë la ku ηanykë γöt nhom ləη awën rēer Jethu thīn. Ku luεεckë raan aduany piny yenhom. ⁵ Tëwën tiη Jethu gamdīt tō ke ke, ke lueel tènë mony aduany, “Manhdiē, adumušōmku aaci päl piny.”

⁶ Go kəc piöoc lööη kəc Itharel ke tō thīn, jäl tak ku luelkë kepuoθh, ⁷ “Yeηō ye mony kënë jam kēlä. Adhāl Nhialic! Yeηa adumušōm päl piny? Ciēt ë Nhialic ë rot.”

⁸ Go Jethu kāk yekë tak guo ηic ku lueel, “Yeηō ye wek ye tak lən lueel γen lueth?”

⁹ Ye kēnen ril yic ë kākka yiic ba lueel tènë raan aduany, ‘Adumušōmku aaci päl piny,’ Tēdë ke luεel, ‘Jot rot ku lōm biηdu ku cathë?’ ¹⁰ Aba nyuoθh we emēn lən Manh Raan ala riel pinynhom ba adumušōm päl piny.” Ku lueel tènë mony aduany, ¹¹ “Alək yi, jot rot ku kuany biηdu ku lər baai.”

¹² Go rot jot ku kueny biηde ke dεei kek ebën. Kënë aci raan ebën göi. Ku leckë Nhialic ku luelkë, “γok aakēc kəcit kënë kaη tiη.”

Jethu aci Lebī cəəl
(Mt 9:9-13; Lk 5:27-32)

¹³ Nawën ke Jethu ben dhuk wär Galilia γou. Go kəc juēc apēi bēn tènë ye. Goke

pišōc. ¹⁴ Wën ben yen la tuen ke dhuk geeu, ke tiη raan ajuēr kut cəl Lebī Alpawuth ke rēer tēden luai. Go Jethu lək ye, “Buoθh γa.” Go rot jot ku buoθh.

¹⁵ Tëwën mīth Jethu pan Lebī, kek kəc juēc ajuēr kut, ku kəc kək la gup anyon, ke kacken ye buoθh ku kəc juēc kək ye buoθh aya, aake mīth kek ye ë tők.* ¹⁶ Wën tiη kəc piöoc lööη, kəc akut Parathī ye, ke mīth kek kəc la gup adumušōm ku kəc ajuēr kut, gokë kacken ye buoθh thiēc, “Yeηō ye bānydun mīth kek kəc ajuēr kut ku kəc kək la gup adumušōm?”

¹⁷ Wën piη Jethu wēt kënë, go lək ke, “Acie kəc puəl kek akiim wic, aa kəc tuany. γen akēc bēn ba kəc path bēn cəəl, aa kəc la gup adumušōm.”

Wēt löη thēk ë miēth
(Mt 9:14-17; Lk 5:33-39)

¹⁸ Ye nīnkä, kəc Joon raan kəc muooc nhīm buoθh ku jəl aa Parathī, aake la nīn ye kek thek bik cii mīth. Go kəc kək bēn tènë Jethu ku thiēcckë, “γok kəc abiöθh Parathī ku abiöθh Joon γok aa thek, ku yiin ku kacku wek aacie thek, yeηō?”

¹⁹ Go Jethu bēer ku lueel, “Yakë wic bi kəc cī bēn ruāai yic rēer ke cii mīth? Acie tēde! Na rēer raan thiēc ke ke, ka cik loi këya. ²⁰ Aköl bi athiēcck dōm ku nyεei keyiic, yen aköl bi kek thek.

²¹ “Acin raan alanh thiin ë yam bušōp alanh thēer kōu, rin alanh thiin yam abi rot

* 2:15 Lebī acəl Matheo aya.

rət ku abī aban̄ alanh theer rət bei. ²² Ku acin raan mušn abięc ě yam pušk tōny theer yic, rin mušn abięc abī tōny pušt yic, ku riääk mušn abięc kek tōny kedhie. Ku acii bī ya këya, mušn abięc ě yam adhil pušk tōny yam yic.”

Jethu acī kuc lōj aköl lōj kəc Itharel
(Mt 12:18; Lk 6:1-5)

²³ Naḡon aköl cii kəc Itharel ye luui, ke Jethu kek kacken ye buoθh aake cath ke kuany dhël yic kam ě dum. Go kəc Jethu buoθh rap lek cam dhoj. ²⁴ Go Parathī ke cath ke ke Jethu thięc, “Yenö ye kacku luui aköl cī lōjdan Itharel pēen bī kəc cii ye luui thīn?”

²⁵ Go Jethu bēer, “Kēckē kē cī Debit looi wāthēer kaḡ kueen? Wäär nēk cək ye kek kacken ke cath ke ye, ku wickē miēth camkē, ²⁶ go la luan Nhialic ku ciem ayum ě yath cī tōöu tēnē Nhialic, kēnē aloi rot wäär ye Abiathär raandit kāk Nhialic. Ayum kēnē ee raan kāk Nhialic ě rot yen ě ye cam. Ku yeen acī Debit bēn cam, ku gem abak tēnē kacken awēn cath kek ye. Kēya, acin kēreec cī kackiē looi aya.”

²⁷ Ku jəl Jethu lēk ke, “Aköl lōj acī looi ke ye aköl lōj path tēnē raan. Akēc looi bī kəc röt aa ban̄ thīn. ²⁸ Kēya, Manh Raan ě bēny kērięc ěbēn agut aköl ě lōj.”

3

Jethu acī mony cī cin ruai kony

(Mt 12:9-14; Lk 6:6-11)

¹ Naḡon aköl dēt, aköl cii kəc Itharel ye luui, ke Jethu la tēn amat kəc Itharel, ku mony cī cin ruai ě tō thīn. ² Ku kəc kək aake tō thīn, ku ě wickē bīk tīj lōn bī Jethu mony kēnē kony bīk la luom, rin cī yen ye kony aköl cii kəc ye luui. ³ Wēn ḡic Jethu kē tō kepuoθh, ke lēk mony awēn cī cin ruai, “Jot rot ku bäär tuen̄ tēn kəc nhīm.” ⁴ Ku lēk Jethu Parathī ělä, “Wek kəc ḡoot nhīm lööḡ theer yic, ye kēnen yic lēu bī looi aköl cii kəc ye luui, ye kēpath aye kērac, bī raan kony bī pīr, kua pēl wei bī thou?”

Gokē biēt ěbēn. ⁵ Go Jethu ke döt ke cī puöu riääk apēi, rin ḡic kek yic ku cik luel. Ku lēk mony awēn cī cin ruai, “Nyoth yicin.” Go yecin nyooth. Go ciēnde piath. ⁶ Go Parathī, kəc wic ye bī Jethu nök jäl tēn amat ku lek tēnē kəc ḡerot. Ku lek mat ke ke tē bī kek Jethu nāk thīn.

Jethu ee jakreec cuap wei kəc gup

⁷ Go Jethu jäl kek kacken ye buoθh ku lek wär Galilia kōu. Go kəc juęc pan Galilia ke buoθh. ⁸ Wēn piḡ kek kajuęc ye Jethu looi, ke kəc juęc apēi bö tēnē ye pan Judia, ku gen Jeruthalem ku Idumie, ku jəl aa bēi tō wär Jordan kōu, ayi gen Tire ku Thidon. ⁹ Go Jethu lēk kacken ye buoθh bīk riäi guir tēnē ye bī yen la thīn,

bik cii ber piny, ¹⁰ rin Jethu eci kac juec tuany kony. Go kac juec koc tuany wic bik la tenē ye bik la goot. ¹¹ Na tih kac la gup jakrec e ke cuet rot piny yenhom ku dhiεukē, “Yin ee Manh Nhialic.”

¹² Go Jethu jakrec yock bik cii nyooth.

Jethu acā atuuc kathiäär ku rou kuany

(Mt 10:1-4; Lk 6:12-16)

¹³ Go Jethu kacken wic cōol ku jiēl ke ke, ku lek gat nhūm tē cii ceṅ. Wēn cī kek yet tēn awēn, ¹⁴ ke kuēny raan thiäär ku rou bei kac yiic. Ku ciēk ke ke cōl atuuc ku lēk ke, “Wek aca kuany bāk rēer ke ya. Ku wek aba ya tuoc ayeer bāk wētdiē aa la piöc. ¹⁵ Ku wek aabi la riel bāk jakrec aa cuop wei kac gup.”

¹⁶ Kac ke cī Jethu kuany bik ya atuöccke aayī, Thaimon (cī Jethu bēn cāk ke cōl Piter.) ¹⁷ Jemith Dhubedi kek wämēnh koor cōl Joon (kek aaci Jethu cāk ke cōl Boan-ergeth, ku wētdē yic kac e mär deṅ.)* ¹⁸ Ku Andria, Pilipo, Bartholomeo, Matheo, (cōl Lebī) Thomath, Jemith wēn Alpawuth, Thadawuth, Thaimon, ¹⁹ ku jōl a Judath Ithkariöt, raan wäär cī Jethu bēn luom bi dōm.

Jethu aye yock lōn le yen guöp jōṅrac

(Mt 12:22-32; Lk 11:14-23; 12:10)

²⁰ Nawēn ke Jethu dhuk Kapernaum. Go kac juec apei

bēn buōth abi ciēn tē cōk yen nhom lääu kek kacke bik mīth. ²¹ Nawēn piṅ kac ruāai kek Jethu lōn ye kac rēer kek ye ye lueel, lōn cii yen nhom path, gokē la nyaai.

²² Ku eci kac koc piöc lööṅ Itharel bö Jeruthalem lueel, “Ala guöp riel Beldhebul. Ee yen bēny jakrec, yen ye yiēk riel bi ke aa cuop wei.”

²³ Go Jethu ke yock, ku thöōṅ wēt elä, “Ye jōṅrac jōṅ rēec dēt cuop wei kēdē. ²⁴ Na tek kac paan tōk keyiic ku thērke kamken, ke pan kēnē abi riääk. ²⁵ Na tuum dhiēnh tōk yenhom aya ku thērke kamken e rōt, ke dhiēnh kēnē abi wēer aya. ²⁶ Kēya, na tek jakrec keyiic ku thērke kamken, ka thök.

²⁷ “Acin raan lēu ye bi yōn raan ril dhōṅ ku nyēi kākke, akōṅ raan ril kēnē dōm ku deṅ, ku jōl kāk tō baai nyaai.

²⁸ “Wek aa lēk yic lōn nadē adumuööm, ku käreec yekē ke looi, ku kāk yekē lueel, aa lēu bi ke pāl piny ebēn tēnē kac. ²⁹ Ku na ye raan Wēi Nhialic yock lōn ye yen jōṅrac, ka adumuöömke aaci kōṅ pāl piny akōlriēc ebēn.” ³⁰ Ee lueel Jethu kēlä e rin cī kac koc ye lueel, “Ka la guöp jakrec.”

Man Jethu ku wämāthakēn aaci Jethu nyaai

(Mt 12:46-50; Lk 8:9-21)

³¹ Go man Jethu kek wämāthakēn e Jethu bēn ku kēēckē ayeer ku tockē raan bi Jethu la cōol. ³² Go kac ke rēer, ke cī ye gööm lēk ye, “Moor ku

wämäthakui aatö ayeer, ku aa wic yi.”

³³ Go Jethu bēēr, “Yeŋa ē ma ku wämäthakāi? ³⁴ Ku kē wiēc bāk ŋic, kōc rēēr kek ya aa nhi-aar, aa cīt paan ē ma. ³⁵ Kuat raan wēt Nhialic looi yen ē wämäath, ku nyankāi ku ma.”

4

*Kääŋ dom path ku dom rac
(Mt 13:1-9; Lk 8:4-8)*

¹ Go Jethu ben piöc wār Galilia you. Nawēn le kōc juēc apei gööm, ke la riāi yic ē piū thook ku nyuuc thīn, ku jōl kōc ēbēn nyuc piiny ē piū thook ayeer. ² Ku jōl Jethu kēŋ aa lueel bi yen kōc piöc kajuēc, ku lēk ke.

³ “Pieŋkē! Raan puōr ēcī la dom bi la pur. ⁴ Ke wēn yen rap wēer dom yic, ke kōth abēk lööny dhēl yic. Go diēt bēn ku tetkē ke. ⁵ Ku lööny kōth kōk alēl nhom tē koor tiōp thīn. Gokē guō cil. ⁶ Nawēn la akōl ruēl apei ke rap awēn go yom, ku riēukē rin kēc meiken yet piny apath. ⁷ Ku lööny kōth abēk tē ye tiim la kuōth cil thīn, na la tiim juäk ke dec rap ku cik lok apath. ⁸ Ku lööny kōth kōk tiōm path yic, ku ciilkē apath ku diitkē ku lokkē apath. Rap abēk aake cī luäk ke thoi nhīim, ku kōk ke thōōŋ rōt, ku rap kōk ke dit nhīim.”

⁹ Ku wit Jethu lōŋde ēlä, “Pieŋkē tē le wek yiith.”

*Wēt thōōth ē kääŋ
(Mt 13:10-17; Lk 8:9-10)*

¹⁰ Nawēn cī kōc juēc jāl, go atuöccke kathiäär ku rou, ku kōc ke cī dōŋ kek ye, thiēc bi kēŋ teet yiic tēnē ke. ¹¹ Go lēk ke, “Wek aaci nyuōth kē cī rot moony ē bääny Nhialic yic, ku kōc kōk kēc gam aabi kēŋ ŋic tē lēk ke kēŋ, ¹² kēya, rin na cōk alōn ye kōckā daai, ka cīi kēŋ bi tiŋ. Ku na cōk alōn ye kek wēt piŋ, ka cik bi deet yic. Na ke bi rōt waar, ŋuōt aa kēŋ tiŋ ku detkē keyiic. Ku ŋuōt aaci rōt thōn Nhialic, ku pēl wēt piny tēnē ke.”

*Jethu aci kääŋ raan puōr
teet yic*

(Mt 13:18-23; Lk 8:11-15)

¹³ Go Jethu lēk ke, “Na kēckē kääŋ kēnē deet yic ke wek aaci kēŋ kōk bi deet yiic. ¹⁴ Kōth cī com aa cīt wētdiēn ya piöc tēnē we. ¹⁵ Kōc kōk aa cīt kōth cī lööny dhēl yic, ye diēt ke tet. Tē piŋ kek wēt Nhialic, ke jōŋrac bō ku nyēei wēt awēn kepuōth ku mērkē nhīim wēt ē Nhialic. ¹⁶ Kōc kōk aya aa cīt kōth cī lööny alēl la nhom tiōm koor ye rap guō yom thīn, rin kēc meiken yet piny. Ku kōc kōk aaci kōth cī com alēl nhom, aa lōŋ Nhialic gam nyin yic ke mit puōth. ¹⁷ Ku aacie kepuōth ye dēet, aa wēt Nhialic guō wai wei tē looi aliäap rot, ku tē yōŋ ke rin wēt Nhialic. ¹⁸ Kōc kōk aya aa cīt kōth cī lööny tē ye tiim la kuōth cil thīn, keek aa wēt Nhialic piŋ, ¹⁹ ku kajuēc ke diir, rin pīr pinynhom ē tēn, nhiēr jiēk, ku kēpuōth yekē wic aa bēn thīn, ku rēckē lōŋ

Nhialic kepuõth. ²⁰ Ku kɔc kɔk aa cõt kõth cĩ puur tiõm path yic, keek aa lõj Nhialic piñ ku gamkë apɛi, ku kajuëc path aaye yök tēnē ke, cīmēn rap cĩ ñic luɔk ke thoi nhīim, ku rap kɔk ke thõõj kenhīim ku kɔk ke dīt nhīim.”

*Kääñ mermer
(Lk 8:16-18)*

²¹ Ku ben ke thiëc, “Le raan cĩ mermer kañ yãth yõt ku kum nyin, nadé ke tēu agen tɔc cök, cie tõõu yõt ciel yic? ²² Kuat kē cĩ thiaan, añot bĩ rot nyuõth, ku wēt Nhialic añot bĩk piõc. ²³ Piɛñkë, tē le wek yith!”

Kääñ tē ye kañ thõõj thĩn

²⁴ Ku ben lëk ke ëlä, “Tē ye wek kɔc kɔk luõi thĩn yen ë tē bĩ Nhialic we luõi thĩn aya. Detkë kāk yakë ke piñ! ²⁵ Rin raan la kädāñ abĩ ben muõc, ku na ye raan cĩn kädāñ, ke këthiin ye tak lõn tō yen tēnē ye, abĩ nyaai aya.”

*Jethu acĩ kääñ lueel rin wēt
Nhialic*

²⁶ Ku la Jethu tuenj ku lueel, “Bääny Nhialic ë duër thõj kek kēnē. Monytui ëcĩ kõth wɛɛr dom yic. ²⁷ Ee rēer akõlakõl ku kõth awēn cĩ com aa la tuenj ke cil ë röt, ke pĩr ku diitkë ku akuc kēn ë ke looi këya. ²⁸ Kõth ëbēn aa cil piiny tiõp yic. Käu ë kañ lou ku bĩ yĩny tøk bei, ku jøl la tuenj ke dīt agut tē bĩ yen deer ku yeer ku lok. ²⁹ Ku tē cĩ kek luɔk aaye tem rin cĩ tēn tēmtēm bēn.”

*Kääñ käu koor nyin ye
tiemde dīt apɛi*

(Mt 13:31-32, 34; Lk 13:18-19)

³⁰ Ku ben lueel, “Yeñõ buk thõj bääny Nhialic? Ye kääñ piath ñõ buk thõj ye? ³¹ Bääny ë Nhialic acit käu koor nyin cĩ raan com duõmde. ³² Ku na le dīt ka la nhial ke loi kër ku yith dīt apɛi, abĩ diet yõõtken aa yik thĩn.”

³³ Jethu acĩ Wēt Puõth Yam piõc tēnē kɔc ë kēñ cõt kēñkã. Aake cĩ lëk kajuëc lëukë bĩk ke deet yic. ³⁴ Ee ye kɔc jääm ë kēñ tē piõc yen kɔc, ku na ye yeen ë rot kek kacken ye buõth, ka ye tēt këriëc ëbēn yic.

*Jethu acĩ yom cɔl akääc
(Mt 8:23-27; Lk 8:22-25)*

³⁵ Na akõl dēt yonthëei, ke lëk Jethu atuõccke, “Lok teemku wär alõñtui.” ³⁶ Gokë kɔc kɔk nyääñ piny, ku lek riän awēn rēer Jethu thĩn yic, ku tēmkë agut Jethu. Ku rieth kɔk ke tō thĩn aacĩ tem aya. ³⁷ Kaam thiin awēn ke yomdīt apɛi jõt rot, ku jõt atiaktiak rot abĩ riäi duër thiāñ ë piü. ³⁸ Tēwēn looi kēnē rot, Jethu ë nin riäi yic ciēn, ke cĩ yenhom kan. Gokë puõc ku luelkë, “Bānyda! Yøk aa muõu, cĩ diɛɛr ë yõ?”

³⁹ Go Jethu rot jõt ku rël yom, “Lõ dīl!” Ku rël atiaktiak, “Kääc!” Go yom kõc ku le dīl. ⁴⁰ Ku thiëc ke, “Yeñõ riõc wek ciët we bĩ mou? Cäk ñic lõn bĩ yēn we kony?”

⁴¹ Gokë nhïim la cõt riældit cõt kënë ku jïεmkë kamken, “Ye raan yïndë kënë? Na cök a yom ku atiaktiak ë ke piñ wëtde!”

5

Jethu acï raan la guöp jakrεc kony

(Mt 8:28-34; Lk 8:26-39)

¹ Gokë wär Galilia teem ku lek tē cöl Jeratha. ² Kaam wën kεεc Jethu piny riäi yic, ke tïñ mony la guöp jakrεc, ke bö bei rëñ nhïim. ³ Mony kënë ë ye rëer rëñ nhïim, ku acïn raan ye lëu bï rëëk. ⁴ Ee ye rëëk cök ku cin arak juëc, ku ñot ke tueny, ku dhoñ luöñ köth yecök. Ee ril apëi, acïn raan ye lëu bï rëëk. ⁵ Aköl ku wëër thok ëbën, ee ye cool ku ruu kat rëñ nhïim, ke looi duöot ku ye rot dεeny aleel bï rot nök.

⁶ Wën tïñ yen Jethu tēmec, ke lor ku cuet rot piny yenhom, ⁷⁻⁸ ku lueel Jethu, “Jöñrac, bäär bei ë mony kënë guöp.” Go kiεeu looi apëi, “Jethu Wën Madhöl, yeñö wïc ba looi tënë ya? Yin aläj ë rin Nhialic duk ya tēm awuöc.”

⁹ Go Jethu jäl thiëec, “Cöl yï ña?” Go bëer, “Yen aa kut rin yok ajuëc.” ¹⁰ Ku jöl mony kënë Jethu ya löñ bï jakrεc cïi cop wei tēden rëer kek thïn.

¹¹ Ku duut dër baai ë nyuäth gät cök ë tēn awën. ¹² Go jakrεc Jethu löñ, “Tuöoc yo ë dïrkä gup, ku cöl yo aa lur keyiic.” ¹³ Goke puöl, ku jöl jakrεc bën bei mony awën guöp ku lek dër gup. Go duut diëer, kecit tiim karou riñ

agör yic, ku thootkë wïir ku moukë ëbën.

¹⁴ Go röör ke biöök dër kat, ku lek kē cï rot looi lueel tënë kōc rëer geeu, ku kōc tō bëëi yïic. Go kōc ëbën jal wet bïk kē cï rot looi la tïñ. ¹⁵ Nawën lek yet tënë Jethu, ke yök mony wäär la guöp jakrεc ke rëer, ke ceñ alath, ke la nhom cök. Gokë riöc. ¹⁶ Go kōc ke cï kēn cï rot looi tënë mony awën ku dër tïñ, la lëk kōc kōk. ¹⁷ Ku wën piñ kōc baai ë wët kënë ë ke riöc, ku lek tënë Jethu ku läñkë bï jäl panden.

¹⁸ Tëwën le Jethu riäi yic, go mony wën cï Jethu jöñrac cöl ajiël yeguöp bën tënë Jethu, ku lëñ bï cath kek ye.

¹⁹ Go Jethu jai, ku lëk ye, “Löör baai tënë kacku ku lëk ke käjuëc cï Bëny looi tënë yï, ku tēpuöth cï luöi yï.”

²⁰ Go jäl ku le panden Dekapolith la yic geu thiäär. Ku kueny keyiic ëbën ke ye kōc lëk kāk cï Jethu looi tënë ye. Go kōc gäi.

Jethu acï tik kony ku cöl nya aben pïr

(Mt 9:18-26; Lk 8:40-56)

²¹ Wën cï Jethu bën tem riäi bï dhuk Kapernaum, ke kōc juëc apëi bö tënë ye wär you. ²² Kaam wën ke raan cöl Jariöth, bëny tēn amat kōc Itharel bö aya. Nawën tïñ Jethu, ke cuet rot piny yecök. ²³ Ku lëñ, “Nyandiën thin koor acï dhal apëi, athou. Bäär ba yïcin la tääu yenhom bï pial.”

²⁴ Go Jethu gam ku lööny dhöl kek ye. Ku buöth kōc juëc ke, ke cïk kum apëi.

²⁵ Ku tiŋ tuany, cii thëkde kōu ye tεem ruōōn thiāār ku rou, ee tō kōc yiic, ²⁶ ku yeen ěci wēēu juēc gām akim rin bi tuaanyde ŋuēēn, ku tuaanyde akēc ŋuēēn, ěci rot jal juak. ²⁷ Ku yeen ěci kāk ye Jethu looi piŋ. Go bēn Jethu kōu ku gōot alanhde, ²⁸ rin ěci jam ē rot yepušu ēlā, “Na gaat alanhde, ke ɣen abī pial.”

²⁹ Kaam thiin awēn ke riem cii ben kuēr, ku yōk rot ke cī pial. ³⁰ Go Jethu yōk lōn cii riēl jāl yeguōp. Go yenhom wel ku thiēc kōc, “Yeŋa cā alanhdiē gōot?”

³¹ Go kōcken ye buōoth lēk ye, “Yin ē kōc juēc tiŋ ke cī yi kum ku ye thiēc, Yeŋa cā gōot?”

³² Go Jethu ŋot dōt kōc bi tiŋ yeŋa cī ye looi. ³³ Wēn ŋic tiŋ awēn tuany ye ke tuaany cī jāl yeguōp, go bēn tēnē Jethu ke cī riōōc, ke lēth, ku gut yenhiaal piny Jethu nhom. Ku lēk ye lōn ē yen cī ye gōot. ³⁴ Go Jethu lueel tēnē ye, “Nyaandiē, gamdu aci kony ba pial, lōr, kek dōōr.”

³⁵ Kaam wēn jīεem Jethu, ke kōc riŋ pan Jariōth ku lēkkē ye, “Nyaandu aci ɣet wei, duk raan piōōc ben rāām nhom.”

³⁶ Ku Jethu ē kēc kē cik lueel kuēēc nhom, ku lēk ye, “Duk riōc, dεet yi puōu ku gam wēt yic.” ³⁷ Ku ē cīn kōc juēc cii puāl bik cath kek ye, ee Pīter ku Jemith ku Joon kepēc. ³⁸ Tēwēn ɣeet kek pan Jariōth ke Jethu yōk kōc ke nāk rōt, ke dhiau apēi. ³⁹ Ku ler ɣōt ku

lēk ke, “Yeŋō nēk wek rōt? Ye dhiēndiit ŋō kēnē? Meth akēc thou, anin.”

⁴⁰ Gokē dāl guōp. Go Jethu ke cōl ala aɣeer, ku cōl wun meth kek man meth ku kōcken awēn kadiāk, ku lek ɣōt tēwēn cī meth tāac thiin. ⁴¹ Ku dōm cin ku lēk ye, “Nyan thiin, alēk yi, jōt rot!”

⁴² Go rot jōt nyin yic ku ciēth. Go kōc awēn tō ɣōot kek Jethu gāi apēi wēn tiŋ kek kē cī rot looi (ē ye run thiāār ku rou.) ⁴³ Ku thōn Jethu ke bik cii lēk kōc kōk. Ku lēk ke bik yiēk miēth.

6

Kōc Nadharet aa kēc Jethu gam

(Mt 13:53-58; Lk 4:16-30)

¹ Go Jethu jāl tēden awēn ku ler genden Nadharet, ku buōoth kōcken ye buōoth. ² Nawēn akōl ē lōŋ, ke piōōc tēn amat. Ku kōc juēc aake tō thiin. Nawēn piŋkē piōōcde ke gēi, ku luelkē, “Cī kāŋ bēn aa ŋic nēn?” “Ku ye kākka looi kēdē? ³ Yen ē raan guēŋguēŋ tiim, ku ē wēn Maria, ku ē mēnh ē Jemith, ku Jothep, ku Jut ku Thaimon. Ku cie nyiērakēn kā rēēr ē tēn kek ɣo?” Ku jōlkē jai bik piōōcde cii gam.

⁴ Go Jethu lēk ke, “Raan cī Nhialic lōōny yeguōp aye baai ēbēn theek, ka kōc genden ku kōc ruāāi kek ye, ku paan wun kek paan man kek aacii ye ye theek.”

⁵⁻⁶ Ku akēc lēu bi kāk jāŋ gōi looi, ka kōc tuany lik kek

aaci yen yecin tääu kenhiim, ku kony ke bik pial. Ee ci gai apeɪ rin kɛc kek ye gam.

*Jethu acä atuöccke
kathiaär ku rou tooc
(Mt 10:5-15; Lk 9:1-6)*

Go Jethu jäl ku ler bæi kək yiic ku le kɛc piöc thïn. ⁷ Ku tuum atuöccke ku tooc ke wei, bi kɛc karou aa cath ë tøk bik aala piöc Wët Puöth Yam ë Nhialic, ku yik ke riel bik kek kɛc aala kony. ⁸ Ku lək ke apeɪ. “Duökkë muk ë müth yakë cam dhël yic, muökkë ke wei kepɛc. ⁹ Cɛŋkë war ku duökkë muk alëth kək.” ¹⁰ Ku lək ke aya, “Yakë reër pan ye we lor thïn yet tɛ bi wek jäl. ¹¹ Ku na lak pan cii we lor thïn, ku pan cii wëlkun ye piŋ thïn, ke we jiël ku tɛŋkë wecök. Ku abi nyooth lon ci wek kuc ë ke!”

¹² Ku jiëlkë ku lek kɛc piöc bik luoi adumuööm puöl. ¹³ Ku copkë jakrɛc juëc wei, ku tɔckë kɛc juëc tuany nhïim. Ku röökkë bi ke kony bik pial.

*Nääk ë Joon raan kɛc muöc
nhïim*

(Mt 14:1-12; Lk 9:7-9)

¹⁴ Ku bëny Antipäth Yërot ëci wët piŋ rin ci ke Jethu njic apeɪ. Ku ë ye kɛc kək lueel, “Joon raan kɛc muöc nhïim aci bɛn pïr, ee yen ale yen riel yen kakkä looi.”

¹⁵ Ku lueel kɛc kək, “Mony kënë adhil a Elija raan wäär kək Nhialic tiŋ.” Ku ben kɛc kək lueel, “Ee raan tøk kam kɛc thɛɛr, kɛc kək Nhialic tiŋ.”

¹⁶ Ku wën piŋ Antipäth Yërot ë wët kënë go lueel, “Ee

Joon raan kɛc muöc nhïim wäär ca cɔl atök yeth yen aci jɔt thou yic.” ¹⁷ Antipäth Yërot ëci Joon cɔl anak këlä, ee ci cɔl adəm ku rek, ku cɔl amac rin wët Yërodia tiŋ Pilipo wämënh ci rum bi ya tiɛŋde, ¹⁸ rin ci Joon ye lueel tënë ye ëlä, “Acii path ba tiŋ wämuuth rum ke pïr.”

¹⁹ Ku Yërodia ëcii puöu mit tënë Joon rin ë wët kënë. Ku wïc diët nək ku cii lëu, ²⁰ rin Yërot ë riäc Joon, rin ye Joon raan puöth wët Nhialic, ku kony bi ciën kënë nak ye. Nawën piŋ Yërot wët Joon, ke gëi apeɪ ku ɲot nhiɛɛr bi wël Joon aa piŋ.

²¹ Nawën ke Yërodia jɔl tɛ bi yen Joon nak thïn yök, ku ë ye aköl looi Antipäth Yërot yan akölden dhiëeth ye, tënë kacken dit mɛc kek baai, ku bëny apuruuk ku jɔl aa kɔcɔt pan Galilia. ²² Ku nyan Yërodia nhom guöp, ee ci bën yeɛi bi bën dier. Go Yërot kek jällke puöth miet apeɪ tënë ye. Go Antipäth Yërot bëny lək ë nyan ëlä, “Na le ke wïc, ke luel tënë ya ku ba gam yi.” ²³ Ku kuëëŋ tënë ye jööl nhïim ku lueel, “Kuat kədun ba thiëc tënë ya aba dhiel yiëk yi, cɔk alon ë yen aban ë bëanydië.”

²⁴ Go nya la ayeer ku lək man, “Yeŋö ba thiëc?” Go man lueel, “Lək ye bi Joon raan kɛc muöc nhïim tøk yeth, ku gëm yi nhiamde ba bæi.”

²⁵ Go nya dhuk tënë bëny nyin yic ku lueel, “Yin awiëc

ba gäm nhom Joon raan kɔc muɔɔc nhïim tɛn ɛmɛn thiin, ke cï tãau aduɔk yic!”

²⁶ Kɛnɛ acï bɛny rac puɔu apɛi, ku akɛc kuc rin cï yen mɛl kuɛɛŋ ɛ jɔɔl nhïim. ²⁷ Go bɛny apuruɔkde tooc nyin yic, ku lɛk ye bï nhom Joon raan kɔc muɔɔc nhïim bɛɛi. Go apuruk la tɛwɛn mɛc yen thiin ku tɔk yeth. ²⁸ Ku bï nhom ke cï tãau aduɔk yic, ku yik nya, ku jɔl nya gäm man. ²⁹ Nawɛn piŋ kɔc Joon buɔɔth lɔn cï ye nɔk, gokɛ la ku nyɛɛikɛ guäpde ku thiäkkɛ.

Jethu acï miɛth koor juak bï kɔc juɛc cam

(Mt 14:13-21; Lk 9:10-17; Jn 6:1-14)

³⁰ Kɔc Jethu buɔɔth aake ye bɛn yenhom ku lɛkkɛ kãk cïk looi, ku kãk cïk piɔɔc ɛbɛn.

³¹ Kɔc juɛc apɛi aake ye wãac, kɔc jiɛl ku kɔc bɔ tɛnɛ Jethu bï ke bɛn kony, abï Jethu kek atuɔɔcke cïi lãau bik cak mïth. Go lɛk atuɔɔcke, “Jiɛlku buk la tɛ cïn yic kɔc buk la lɔŋ.”

³² Gokɛ jãl ɛ riãi ɛ rɔt bik la tɛ cïi cɛŋ, ku aake kɛc kɔc lɛk tɛ ler kek thiin.

³³ Go kɔc juɛc ke tiŋ, ku ŋickɛ ke. Gokɛ miööt gɛɛth yiic ku riŋkɛ tuɛŋ ke kuany wãr kɔu, ke la tɛwɛn cï Jethu kek atuɔɔcke kenhïim wɛl thiin. Ku ye kek kɔŋ yet tɛwɛn.

³⁴ Wɛn kɛɛc Jethu piny riãi yic, ke tiŋ kɔc juɛckã. Go wïc bï ke kony rin acï tiŋ kecit amɛl pap cïn nhïim abiöök. Ku jɔlke piɔɔc kãjuɛc. ³⁵ Nawɛn col piny, ke kɔcken ye buɔɔth bɔ

tɛnɛ ye ku luelkɛ, “Piny acï cuɔl ku tɛn ɛ ror cïn kɛ kuany thiin, ³⁶ cɔl kɔc aa jiɛl bik la bɛɛi yiic bik la ɔɔc miɛth camkɛ.”

³⁷ Go bɛɛr, “Miackɛ ke ɛ miɛth.” Gokɛ lɛk ye, “Wïc buk ayuɔp lɛu ɛ kɔc kithkã ɔɔc tɛnɛ ke bik ke cam? Aa wïc wɛɛu juɛc apɛi.”

³⁸ Go Jethu ke thiɛc, “Ye ayuɔp kadɛ tɔ thiin? Lak bãk ke la tiŋ.” Gokɛ dhuk ku lɛkkɛ ye, “Aa yuɔp kadhiɛc ku rec karou.”

³⁹ Go lɛk ke bik kɔc cɔl anyuc piiny akuut noon tɔc nhom.

⁴⁰ Gokɛ nyuc piiny akuut buɔt ku akuut thiärdhiɛc. ⁴¹ Go ayuɔp awɛn kadhiɛc ku rec karou lööm, ku dɔt nhial ku leec Nhialic. Ku bɛny ayuɔp yiic ku gɛm ke kɔcken ye buɔɔth bik ke tek agut rec, tɛnɛ kɔc. ⁴² Ku mïthkɛ abï miɛth ke göök. ⁴³ Ku jɔl kɔcken ye buɔɔth awuthueei ayuɔp ku rec cï döŋ piny kuany gãac kathiãär ku rou. ⁴⁴ Kɔc ke cï mïth ɛbɛn, rɔör rɔt aake ye tiim kadhiɛc.

Jethu acï cath pïu nhïim

(Mt 14:22-33; Jn 6:15-21)

⁴⁵ Kaam thin awɛn, ke Jethu yöök kɔcken ye buɔɔth bik la riãi yic, ku lek tuɛŋ yenhom agör alɔŋtui gen cɔl Bethaida. Ku cɔl thɛi ajiɛl. ⁴⁶ Wɛn cï yen kɔc tɔɔŋ, ke jiɛl bï la got nhom bï la röök. ⁴⁷ Nawɛn la thɛi bɛn, ke atuɔɔcke aake ŋoot ɛ riãi yic wãr ciɛl yic, ku yeen ɛ rot agör nhom. ⁴⁸ Gokɛ tiŋ ke cï gök gɛr ɛ riãi rin cï kek kenhïim wɛl yom. Nawɛn bãäk ɛ piny, ke bɔ tɛnɛ ke ke

cath piū nhīim, ku ē wīc bī ke waan thook. ⁴⁹ Ku wēn tīj kek ye ke cath wīir piū nhīim, ke tījkē kecīt atīm raan cī thou, ku dhiεεukē, ⁵⁰ rin ē cik tīj kedhie ku rišōckē.

Go guō jam tēnē ke ku lueel, “Dεεtkē wepuōth, ee γen Jethu, duōkkē riōc.” ⁵¹ Ku mēt rot riāi yic tēnē ke. Go yom kōōc. Gokē gāi apēi, ⁵² ē rin kēc kek kēnē ayuōp wāār cī gām rōōr tiim kadhiēc deet yic, rin ril kek nhīim.

*Jethu aci kōc tuany
Jenetharet kony*

(Mt 14:34-36)

⁵³ Nawēn akōl dēt cī kek wār teem, ke yet Jenetharet tō agōr nhom ku dōmkē riāi.

⁵⁴ Nawēn bikkē bei ē riāi yic, go Jethu guō njic kōc ēbēn.

⁵⁵ Gokē kat ku riṅkē bēēi yiic ku lek kōc tuany kēt, ku γēthkē ke tē cī kek ye piēj thīn. ⁵⁶ Ku kuat tēn cī Jethu la thīn ēbēn, bēēi yiic ku gēeth yiic, kōc juēc tuany aake ye tāāc tēnē γōōc ku dhōl yiic, ku lāṅkē bik gōōt, cōk alanhde thok ē path. Ku kuat raan cī ye gōōt ēbēn, ee ye pial.

7

*Jethu aci ciεεj kōk wārkuan
dīt dhōl yiic*

(Mt 15:1-9)

¹ Wēn cī Parathī kek kōc piōōc lōōj kōc Itharel, ke cī bēn Jeruthalem Jethu gōōm piny. ² Ke tīj kōc Jethu buōōth ke mīth ke kēc kecin lōk apath, bik ajuēēc nyaai kegup cīt tē ye kōc Itharel ye luōōi thīn.

³ Kōckā aake cī kē cī atuuc Jethu looi rac puōth, rin kōc Itharel kek Parathī, aake cīi ye mīth tē kēc kek kecin kaṅ lōk kecīt ciεεj thēer kōcken dīt. ⁴ Ku na le mīith cik la bēēi geeu, ka cik cam ke kēckē kaṅ lōk kōth. Ku keek aake ye kāk cī kōcken dīt thēer lēk ke looi, cimēn lōk bīiny ku tōny ku aduuk ē miēth.

⁵ Go Parathī ku kōc piōōc ē lōōj Jethu thiēēc, “Yējō cīi kōckun yī buōōth ye ceṅ ē ciεεj wārkuan dīt, ku yekē mīith juāak ke kēc kecin lōk?”

⁶ Go Jethu bēēr, “Ithaya aci yic lueel ē rienkun lōn ye wek awēj puōth rou, ku gēt ēlā, ‘Kōckā aa γa leec kethook ku aliu kepuōth.

⁷ Keek aa γa door ku acie duōōr ē yic, rin keek aa kōc piōōc lōōj ciεεj wārkuan dīt ciēt ke ye lōōjkiē!’

⁸ “Ee yic, wek aacīt kōc ye Ithaya jam ē rienken. Wek aacī kuc lōōj Nhialic ku ye lōōj ciεεj dun kek yakē gam.”

⁹ Ku lēk Jethu ke, “Ayakē tak lōn ē yen kēpath yen cāk looi ye wek kuc lōōj Nhialic, ku muōkkē ciεεj dun thēer. ¹⁰ Rin aci Mothith lueel, ‘Thek wuur kek moor, ku na ye raan wun kek man jāām gup kārēc, ka dhil nōk bī thou.’ ¹¹ Ku ayakē lueel aya lōn ye yen yic, bī raan wun kek man jāi tē wīc kek kēpiir kek tēnē ye, ‘Acīn tē kuōny we, rin γen aci Nhialic gām kēn ba yiēk we.’ ¹² Ke wek aa kuc bī kākā cīi loi

tënë wun ku man. ¹³ Këya, tē ye wek kəc piöc thīn aciī thōŋ kek wēl ye Nhialic lueel. Ku wek aa kərəc juēc kək cīt kəkä looi aya.”

¹⁴ Go Jethu kəc juēc bən cəal ku lək ke, “Piεŋkē wētidiē wedhie ku dətke yic. ¹⁵ Acie kē ye raan cam, yen ye cəl aye raan rac, aa kək ye tak ku kək ye lueel, ku kək ye looi kek aaye cəl aye raan rac. [¹⁶ Piεŋkē tē le wek yīth.”]

¹⁷ Wēn cī yen kəc nyään piny ayeer ku ler yöt, ke thiēc kəcken ye buəth bī wēt awēn cī lueel teet yic tənē ke. ¹⁸ Go lək ke, “Cäk kəŋ ye deet yiic aya? Acie miēth ye raan cam yen ye cəl ala guəp adumuööm, ¹⁹ rin acie la yepuəu, ee la yeyäc ku le bən bei.” Këya, aci Jethu nyuəəth lən miēth ebēn apath.

²⁰ Ku ben lək ke, “Aa kək ye raan tak ku looi ke, kek aa rəc. ²¹ Rin puəu yen aye kərəc ye looi bən bei thīn, cimēn bal ku ruööm, ku nääk raan ē path, ku kər diäär. ²² Ku kook ku wēēŋ ku nhiam ku tiεl, ku yīk yepuəu kənē raandä, ku luəöm ku kuat kərəc ebēn. ²³ Kəkä ebēn aa bən bei raan puəu, ku looi ke ku rəckē ye.”

Tiŋ cī gam lən bī Jethu nyaande kony
(Mt 15:21-28)

²⁴ Ku jəl Jethu jäl ku ler wundēt tēthiääk kek Tire ku Thidon, ku ler yöt. Ku cīi wīc bī la raan ŋic ye. Ku akēc lēu bī thiaan. ²⁵ Go tiŋ la nyanden koor ŋot kēc kuäc

cī jəŋrac la yeguəp, Jethu piŋ. Go bən tənē ye ku gut yenhi-aal piny Jethu nhom. ²⁶ Tiŋ kənē ē ye jam thoŋ Girik, ku ee nyan pan Ponicia. Go bən ku lēŋ Jethu ēlä, “Bēny, cək a lən cī yēn ye tiŋ pandun ke yī bə ba jəŋrac cuəp wei nyaandiē guəp.”* ²⁷ Go Jethu lueel, “Yēn ya cīi bə ba miēth mīth bən gām jək. Acie yic bī miēthden yiək jək, ke kēc kuēth.”

²⁸ Go bēer, “Ee yic Bēny, ku jək rēer tē mīth kəc thīn awuthueei cī lööny piny kuany.” ²⁹ Go Jethu lək ye, “Rin cī yīn ye ŋic bēer këya, dhuək baai, yīn abī jəŋrac yök ke cī jäl nyaandu guəp!”

³⁰ Go dhuk baai ku yök nyaande ke cī təc biöök yic, ku jəŋrac ke cī jäl yeguəp.

Jethu aci raan miŋ cie jam kony

³¹ Go Jethu jäl Tire ku dhuk wär Galilia ke kuany gēeth kathiäär Dekapolith yiic ku Thidon. ³² Tēwēn ke kəc kək bīi raan cī miŋ tənē Jethu, ku ləŋkē bī gəot. ³³ Go Jethu nyaai kəc yiic ku yēth tēde ē rot, ku tēēu yecin yeyic, ku ŋuut ku gəot liep.

³⁴ Ku döt nhial ku wēēi apeī ku lək ye, “Piεŋē!” ³⁵ Kaam thiin awēn, ke yör yīth ku jīεem. ³⁶ Ku yöök Jethu kəc awēn tō thīn bīk cīi lək raan dēt. Ku ŋot lek lueel. ³⁷ Ku kəc cī ye piŋ aaci gāi apeidit ku luelkē, “Mony cəl Jethu kənē aci kəriēc ebēn lēu. Kəc cī

* 7:26 Tiŋ kənē ee cie nyan Itharel.

miŋ aa piŋ ëmën, ku kɔc ke cie jam, aaci ya jam aya.”

8

*Jethu aci raan tiim kaŋuan
cɔl akueth*

(Mt 15:32-39)

¹ Ye nĩnkã, ke kɔc juëc mat kenhĩim. Nawën cĩn miëth ke Jethu cɔl kɔcken ye buɔɔth ku lueel, ² “Ÿen aci guɔp nɔŋ, rin kɔckã aaci rëer kek ya nĩn kadiäk ëmën, ku acĩn kē camkē. ³ Na cal ke aa dhuk bääiken yiic, ke cĩn kē cik cam, ka la wĩik dhël yic, rin kɔc kɔk aabö tēmec.”

⁴ Go kɔcken ye buɔɔth lëk ye, “Yetēnen roor ëtēn bĩ raan miëth yök thĩn bĩ kɔc juëckã cam?”

⁵ Go Jethu ke thiëëc, “Lak ayuɔp kadë?” Gokë lueel, “Aa dhorou.” ⁶⁻⁷ Go lëk thän awën bĩk nyuc piiny. Ku lööm ayuɔp awën kadhorou ku rec thii lik ku röök Nhialic, ku bēny keyiic, ku gēm ke kɔcken ye buɔɔth bĩk ke tēk kɔc. Gokë looi këya. ⁸⁻⁹ Ku jɔl thän awën, kecīt tiim kaŋuan mĩth bĩk kueth. Ku jɔl kɔc Jethu buɔɔth awuthueei ayuɔp cĩ dōŋ kuany gääc kadhorou. Ku jɔl Jethu kɔc cɔl ajiël, ¹⁰ ku ler riäi yic kek kɔcken ye buɔɔth, ku lek pan cɔl Dalmanutha.

*Jethu aci kuc bĩ kënë jän
göi looi*

(Mt 16:1-4)

¹¹ Tēwën ke Parathĩ kōk ben bēn tēnē Jethu ku teerkē wēt kek ye, ku wickē bĩk deep ë wēt, gokë yōök bĩ kënë jän

göi looi, bĩ nyuɔth ke lɔn ye Nhialic wëlke gam. ¹² Go Jethu keŋ apēi ku lueel, “Yeŋö ye riëc aköl thiëc kënë jän göi. Wek alëk yic. Acĩn kecīt kënë bĩ nyuɔth ke.” ¹³ Ku nyiëëŋ ke piny, ku dhuk riäi yic, bĩ teem wär alɔŋtui.

*Duëkkë ye tak cĩmën
Parathĩ ku Antipäth Ÿerot*

(Mt 16:5-12)

¹⁴ Kɔc Jethu buɔɔth aake cĩ nhĩim määar bĩk ayuɔp juëc cĩi muk wën ler kek riäi yic, ku mukkē ayuɔm tōk giŋiŋ. ¹⁵ Go Jethu lëk ke, “Tiëërkē nhĩim, ku tietkē röt bāk cĩi nhiam cĩmën Parathĩ ku Antipäth Ÿerot, nhiaamden ke cɔl ago puör cĩmën ayum cĩ yiëk yic luɔu.”

¹⁶ Gokë jam kamken ëlä, “Ee wēt kënë lueel rin cĩn yok ayup.”

¹⁷ Go Jethu kē luelkē guɔŋic, ku thiëëc ke, “Yeŋö ye wek ye tak wek acĩn ayup. Cäk kãŋ ye tak lɔn bĩ Ÿen we muɔɔc ayup. Cäk kãŋ ye tiŋ ku dētkē keyiic, kua cäk puɔth cɔr? ¹⁸ Wek aala nyĩn, cäk ye daai? Ku wek aala yĩth, cäk ye piŋ ku cäk ye tak? ¹⁹ Ye gääc awuthueei kadë cäk bēn kuany wäär bēny Ÿen ayuɔp kathiëc yiic tēnē rōör tiim kadhiëc?” Gokë bēer, “Ee gac thiäär ku rou.”

²⁰ “Na wäär bēny Ÿen ayuɔp kadhorou yiic tēnē raan tiim kaŋuan, ye gääc awuthueei ayuɔp cĩ dōŋ piny kadë cäk

bën kuany?" Gokë lueel, "Aa dhorou."

²¹ Go Jethu ke thiëc, "Ku këya ëmën ɲot cäk ye deet lön le ɣen riel ba miëth gäm we?"

Jethu aci mony cɔɔr pan Bethaida kony

²² Gokë bën Bethaida. Go kɔc kɔk mony cɔɔr thel tənë Jethu, ku länkë bɔ gɔɔt. ²³ Go Jethu cɔɔr dɔm cin ku thel wei baai. Nawën cɔɔ ɲuɔɔt nyin, ke tɛɛu yecin yenyin ku thiëc, "Le kë ye tɪŋ?" ²⁴ Go yenhom jɔt ku lueel, "ɣen acie daai apath, ɣen ë kɔc tɪŋ kecit tiim kek cath."

²⁵ Go Jethu yecin ben tääu yenyin, go daai ku tɪŋ këriëc ëbën apath. ²⁶ Go Jethu cɔl adhuk paande ku thɔn bɔ cɔl la lëk kɔc kɔk.

Pitër aci Jethu ɲic
(Mt 16:13-20; Lk 9:18-21)

²⁷ Go Jethu kek kɔcken ye buɔɔth la Cetharia Pilipi. Tɛwën cieth kek, ke thiëc Jethu, "Lëkkë ɣa, ye jän tak ye ɣen ë ɲa?" ²⁸ Gokë lueel, "Ayekë lueel lön ye yin Joon raan kɔc muɔɔc nhim. Ku lueel kuat dët lön ye yin Elija, ku kɔc kɔk ayekë lueel lön ye yin raan tɔŋ kam kɔc kɔk Nhialic tɪŋ."

²⁹ Goke thiëc, "Na week yakë lueel lön ye ɣen ɲa?" Go Pitër bɛɛr, "Yiin nhom guɔp, yin ë Raan cɔ lɔc ku dɔc."

³⁰ "Kë ca lueel ë yic Pitër." Ku lëk ke, "Duökkë lëk raan dët."

Jethu ë jam Arɛɛmde ku Thuɔnde

(Mt 16:21-28; Lk 9:22-27)

³¹ Nawën ke jɔl Jethu piöc ëlä, "Manh Raan abɔ dhiel reem, ku yeen abɔ kɔcdit baai, ku bänny kɔk Nhialic ku jɔl aa kɔc piöc lööŋ kɔc Itharel jai, ku näkkë. Ku yeen abɔ nin kadiäk nɔk piiny ë ran yic, ku ben pir ku jɔt rot ran yic." ³² Ku teet këne yic apath tənë ke. Go Pitër miët wei kɔc yiic ku yöök bɔ cɔl ye jam këya. ³³ Go Jethu yenhom wel ku tɪŋ kɔcken ye buɔɔth ku rël Pitër ku lueel, "Jäl ɣalööm jɔŋrac. Wic ba kɔk cɔ Nhialic guiir waar yiic! Käk ye tak aacie kɔk Nhialic, aa wël raan ë path."

³⁴ Ku jɔl Jethu kɔcken ye buɔɔth cɔl ku lëk ke, "Na le raan wic bɔ buɔɔth, ka dhil nhom määär kɔpuɔth bɔ yök piërde yic pinynhom ë tən. Ku dhil puɔu riel ku buɔɔth ɣa, cɔk alɔn wic kɔc kɔk ye bik nɔk ë rienkië. ³⁵ Rin raan wic ye bɔ wëike kony aabɔ muɔr, ku na ye raan mär wëike ë rienkië ku rin piöcdië, ka bɔ wëike muk akölrüëc ëbën. ³⁶ Yenjö bɔ raan kuany thin, bɔ jak apei pinynhom ku mär wëike? ³⁷ Pir wëi akölrüëc apath, acin kë lëu bɔ ye waar. ³⁸ Na ye raan guɔp yär ɣa ku piöcdië ë riëc cɔl ye wic bɔ wët Nhialic gam, ke Manh Raan abɔ guɔp yär ye aya, aköl dhuk yen kek diik Wun kek atuuc Nhialic."

9

¹ Ku le tuen ku lueel, “Wek alëk yic, ala kəc kək rëer ë tən, aaciı bı thou agut tē bı kek ƣa tıj kek riel ye nyuəəth lən ye ƣen bēny cı Nhialic ləc.”

*Jethu aci guäpde rot waan
(Mt 17:1-13; Lk 9:28-36)*

² Nawēn nın kadätem cök, ke Jethu cəl Pıter ku Jemith ku jəl a Joon, ku lek gən bär apēi nhom kepēc. Kaam wēn rök kek, ke tıj Jethu ke cı rot waan, ³ ku jəl aläthke ƣer apēi abık la diardiar. ⁴ Nawēn ë ke tıj Elija ku Mothith ke jam kek Jethu. ⁵ Wēn cı kek rēer kaam thin-nyəət, go Pıter lək Jethu, “Raan piöc, apath buk rēer ë tən. Ƴok abı duəl kadiäk looi, tök tēnē yı, ku tök kek Mothith, ku tōj dēt kek Elija.” ⁶ Kēnē jıem yen kälä, ee rin kuc yen wēt peth bı lueel, rin kēpuəth cık tıj cı ke nyöj nhım wël.

⁷ Go kəcıt rur piny paat abı ciēn tē yekē tıj, ku pinjë Nhialic ke jam älä, “Kēnē ë Wēndiēn nhiaar, piējkē wētde.” ⁸ Nawēn tıjkē piny kaam thiin awēn, ke ye Jethu yen tıjkē yetök.

⁹ Tēwēn dhuk kek piny gət nhom, go Jethu lək ke, “Duökkē kək cək tıj lək raan dēt ƣet aköl bı Manh Raan jət ran yic.”

¹⁰ Gokē wēt Jethu gam, ku jölkē röt aa thiēc älä, “Ƴenö wıc Jethu bı lueel wēn ye yen jam jön rot ë ran yic?” ¹¹ Ku thiēc kē Jethu, “Ƴenö ye kəc

piöc lööj ye lueel lən ye yen Elija yen bı kan bēn tuen, ku emēn aci lək bēn yıcök?”

¹² Go bēer älä, “Ee yic, Elija akəj bēn tuen, rin bı yen dhəl bēn guiir. Ku yenö gēt ye aya, lən Manh Raan abı kəc Itharel jai, ku abık cəl arem apēi? ¹³ Alək we lən cı Elija bēn theer ku acık luəı tēden nhiarkē, cıt tē cı ye gät thın theer rienke.”

Jethu aci dhöj la guöp jərac kony

(Mt 17:14-21; Lk 9:39-43)

¹⁴ Nawēn dhukkē tēnē abiöth Jethu kək awēn, ke yökkē ke ke cı kəc juēc apēi gööm, ku kəc piöc lööj ke teer wël ke ke. ¹⁵ Tēwēn tıj kek Jethu, gokē puəth miet apēi ku lorkē ku muəthkē. ¹⁶ Nawēn ƣēet Jethu tēnē atuöccke ke thiēc, “Ƴenö tērkē wek ke?”

¹⁷ Go raan tök thän awēn yic wēt dēt tēem thın ku lueel, “Raan piöc, ƣen aci manhdien ca kan bēı tēnē kəcun yı buəth, bēn bēı tēnē yı, rin kēc kek jəj tō yeguöp lēu bık cuəp wei. Yeen aci jərac la yeguöp ku ye pēn jam. ¹⁸ Tē dəm ë jəj kēnē ye, aye wiet piny ku yık thok ayök, ku reem yelec ku riny. Ƴen aci kəcun yı buəth thiēc bık jək cuəp wei, ku akēckē lēu.”

¹⁹ Go Jethu lək ke, “Wek kəc cie lac gam, yakē tak ba rēer kek we ƣet nən, bək jəl gam. Bēııkē dhöj kēnē tēnē ƣen.”

²⁰ Gokē bēı tēnē ye.

Kaam wën tñj jəŋrac Jethu, ke læth dhök ku wit piny ku ləar ku yik thok ayök. ²¹ Go Jethu wun thiëc, “Ye nən dəm jəŋ kënë ye?” Go bëer, “Tëwäär ye yen meth. ²² Acı jəŋ kënë duër nök, aye wiet mæec, ku le wiet wïir bi duër mou. Na lëu ke yi kony ɣo.”

²³ Go Jethu lək ye, “Yeŋö ye yin ye lueel, lən na lëu! Ee yic, kəriëec ëbën apuəl yic tənë raan ci gam.”

²⁴ Go wun meth dhiau, “Yen ala gam ku akoor, kony ɣa bi gamdië rot juak.”

²⁵ Nawën tñj Jethu kəc juëc ke bö tēthiääk kek ye, ke rël jəŋrac ku lueel, “Ee yin jəŋ miŋ cie jam. Yin ayöök, bäär bei dhök guöp, ku duk ben dhuk yeguöp.”

²⁶ Go jəŋrac dhiau yeröl ku wit piny, ku læth, ku bii bei. Ku jəl dhök anaŋnaŋ piiny abi kəc kök aa lueel, ka ci thou. ²⁷ Go Jethu dəm cin ku kony bi rot jət. Go rot jət ku këec.

²⁸ Tëwën rëer Jethu kek kacken ye buəth ë röt, ke thiëckë, “Yeŋö kəc ɣok ye lëu buk jəŋ kënë cuəp wei?” ²⁹ Go lək ke, “Jəŋ cit kënë acäk lëu bäk cuəp wei. Ee röök ë rot yen ë ye alëu bi jak cit kakkä cuəp wei.”

*Jethu aci ben jam ë Thuənde
(Mt 17:22-23; Lk 9:43-45)*

³⁰ Go Jethu kek kacken ye buəth jäl tēwën ke ke ret pan Galilia yic, ku cii wic bi la raan ŋic ye. ³¹ Rin ë ninkä ë piöc kacken ye buəth kë bi

rot luši ye, “Manh Raan abi thön kəc bi ye nök, ku na aköl ye nin diäk ka bi rot jət ran yic.”

³² Ku aa kəc wëtde bən deet yic, ku riöckë bik thiëc.

Kəc Jethu buəth aaci wët tæer

(Mt 18:1-5; Lk 9:46-48)

³³ Gokë yet Kapernaum. Nawën lek yet ɣöt, ke thiëc atuöccke, “Yeŋö kënë tæerkë wën dhël yic?” ³⁴ Gokë gup riöc ku bitkë, rin wën cieth kek, aake teer wët lən, yeŋa kamken yen dit apai.

³⁵ Go nyuc ku cəl atuöccke kathiäär ku rou ku lək ke, “Pieŋkë, na ye raan wic ye bi tšu tuen, ka dhil dhuk ciëen ku luui rin kəc ëbën.”

³⁶ Ku dəm meth ku cəl akääc kenhïim ku tēu yecin yekët ku lək ke, ³⁷ “Raan manh koor cit manh kënë lor ë rienkië, acä lor, ku raan ɣa lor, acie ɣen ye lor, ee Wä Aciëŋ toc ɣa.”

³⁸ Nawën aköl dät ke lək Joon ye, “Raan piöc, ɣok aaci mony dät tñj keye jakræc cuəp wei kəc gup ë rienku ku acuk pëen rin acie raanda.” ³⁹ Go Jethu lueel, “Duöckë ye pëen rin raan kəŋ looi rienkië, acii lëu bi rot guə wel ku lək ɣa këræc. ⁴⁰ Rin raan cii ɣo man, ee raanda. ⁴¹ Wek alək yic, raan we muəc piü ë rin ye wek kəc Raan ci ləc ku dəc, abä ariöpdë yök.”

*Ba raan dät thöc këræc yic
(Mt 18:6-9; Lk 17:1-2)*

42 Na ye raan wəŋ mənh tək kam ē mīthkă ku bā maan, ka ŋuēən tēnē ē raan cīt kēnē, diēt cī ruək yeth alēl dīt tet, ku pīk wīir bī mou. [43 tē cīi kāmden ē thou thīn, ku mac acie thou akōlriēec ēbēn.] 44 Ku na ye ciēendu yī cəl aloi awuōc, ke tēem wei, aŋuēən ba pīr pīr path kek ciēen tək, kek tē bī yīn la cin karou ku cuet yī pan many cie thou akōlriēec ēbēn. [45 tē cīi kāmden ē thou thīn, ku mac acie thou akōlriēec ēbēn.] 46 Ku na ye cōkdu yī yāth awuōc yic, ke tēem wei, rin aŋuēən ba pīr pīr path ke yī ye ŋəl, kek tē bī yīn la cōk karou ku cuet yī pan mac. 47 Ku na ye nyiendu yī cəl aloi awuōc, ke ŋuēt bei. Aŋuēən ba rot mat bāāny Nhialic yic kek nyien tək, kek tē bī yīn la nyīn karou ku cuet yī pan mac. 48 Ee tēən arēem yekē yōk thīn acie thōk, ē rin many pan mac acie many ye yor.

49 Raan ēbēn abī lōk ē mac cīmēn ye ajuēr lōk awai.

50 Awai apath. Ku na thōok kōu alēi ke ben dhuōk thīn kēdē? Rēērke kek awan määth kamkun ku lakkē dōör kamkun.

10

Jethu apiōoc wēt liōōi (Mt 19:1-12; Lk 16:8)

1 Go Jethu jāl tēwēn ku ler Judia ku teem wār Jordan. Go kōc juēc apēi ben guēer tēnē ye. Goke piōōc cīmēnden thēer.

2 Go Parathī kōk bēn tēnē ye ku wickē bik deep wēt ku

thiēckē, “Na pāl raan tiēŋde ke cīi path?”

3 Go Jethu bēer, “Yeŋō cī Mothith lēk we wāthēer?”

4 Gokē lueel, “Acī Mothith puōl bī moc athōr liōōi gōt, ku pēl tik.”

5 Go Jethu dhuōk ke, “Mothith acī lōŋ kēnē gāt we ē rin wārkuan dīt aake cie yith ye lac gam. 6 Ku wāār tuēŋ cək Nhialic kōc aacī cak moc ku tik. 7 ‘Ku rin ē wēt kēnē raan abī wun ku man nyāāŋ piny, ku le ker kek tiēŋde, 8 ku keek karou aabi ya many tōk.’ Kēya aacīi ben ya rou aa tōk. 9 Kēya, na cī Nhialic ke puōl bī ya moc ku tik, ka cīn raan pāl ŋek kamken.”

10 Ku wēn cī kek dhuk baai, ke thiēec kōcken ye buōoth ē wēt kēnē. 11 Go lēk ke, “Na ye raan liōi tiēŋde ku thiēek tiŋ dēt, ka cī kērac looi tēnē tiŋden tuēŋ. 12 Ku na ye tiŋ pāl muōnyde ku le mony dēt thiaak, ka cī akōr looi.”

Jethu adōc mīth

13 Kōc kōk aake ye mīth bēēi tēnē Jethu bī ke bēn dōoc, go kōc Jethu buōoth ke lääat. 14 Nawēn la Jethu kē looi atuōōcke tiŋ, ke dak puōu ku lueel tēnē ke, “Calkē mīth aabō tēnē ya, duōkkē ke pēn. Raan wīc ye bī la bāāny Nhialic yic adhīl gam cīmēn ē mīth thiikă. 15 Alēk we, raan wīc ye bī bāāny Nhialic yōk adhīl wēt Nhialic gam, cīmēn ye manh koor wēt kōc ke dhiēth ye gam.” 16 Ku cōl

9:44 Mt 5:30 9:47 Mt 5:29 9:48 Ith 66:24 9:50 Mt 5:13; Lk 14:34-35

10:4 L.rou 24:1-4; Mt 5:31 10:6 Cäk 1:27; 5:2 10:8 Cäk 2:24 10:12 Mt

5:32; 1Kor 7:10-11 10:15 Mt 18:3

mïth yelööm ku tēu yecin kenhüim ku döc ke.

Raan ajak

(Mt 19:16-30; Lk 18:18-30)

¹⁷ Tēwēn jiēl Jethu geeu, ke raan riŋ tēnē ye ku gut yenhiaal piny ku lueel, “Raan piöoc path yeŋö ba looi ba pïr akölrïëc ëbēn yök?”

¹⁸ Go Jethu thiëc, “Yeŋö yīn ye lueel lōn ŷen apath? Acīn raan path, ee Nhialic ë rot yen apath. ¹⁹ Yīn aŋic lööŋ Nhialic, ‘Duk raan nāk, duk tiŋ raan dēt kōr, duk kuëŋ wēt lueth, duk cuëer, thek wuur ke moor.’ ”

²⁰ Go bēer, “Raan piöoc, lööŋkā aaya theek tēwäär koor ŷen agut cīt ëmēn.” ²¹ Go Jethu döt apēi, ku nhïeer ku lueel, “Ee tōk yen akēc looi, lōr ŷaac kākku wei ëbēn ku gam wēu tēnē kōc ŋōŋ, yīn abī jiëk la yök pan Nhialic, ku bäär buoŋ ŷa.” ²² Wēn piŋ yen wēt kēnē, ke mēen ku jiēl ke cī puŋu dak, rin ë la kājuëc apēi.

²³ Go Jethu yenhom wēl kōcken ye buoŋth ku lēk ke, “Abī yic riēl tēnē ajiëk bik la bääny Nhialic yic.”

²⁴ Go kōcken ye buoŋth gāi ë wēlkā. Go Jethu ben ber yic tēnē ke, “Miēthkië, yeŋö ril yen këya bī raan la bääny Nhialic yic! ²⁵ Apuəl yic bī thōröl bak with cök, tēnē tē bī raan ajak la bääny Nhialic yic.”

²⁶ Gokē ŋot ke gāi apēi, ku thiëckē, “Na ye këya, ke yeŋa bī la pan Nhialic?”

²⁷ Go Jethu ke döt ku bēer, “Acī raan bī lēu ë rot, bī gam tē këc Nhialic ye kony, rin Nhialic ë këriëc ëbēn lēu, acīn kë dhal ye.”

²⁸ Go Pïter rot jōt ku lueel, “Na ŷo, ŷok kōc cī kākku ëbēn nyään piny ku buoŋthku yī?”

²⁹ Go Jethu bēer, “Ee yic, ku alēk we, kuat raan cī panden nyään wei kek paan ë man ku nyiërakēn, ku wun ku man ku miēthke ku kacke ëbēn ë riēnkië, ku rin wēt Nhialic, ³⁰ cī kājuëc bī yök pan Nhialic. Abī bēi juëc ku wämāthakēn ku nyiërakēn ku mārakēn juëc, ku mïth ku dum, ku kuōc ciëŋ bī ye kuōc ciëŋ aabī yök aya arak buoŋ. Kākka aabī yök pinynhom ë tēn, ku abī pïr akölrïëc ëbēn yök aköldä. ³¹ Ku kōc juëc tō tuēŋ ëmēn aabī dōŋ ciëen, ku kōc kōk juëc tō ciëen aabī la tuēŋ.”

Jethu ajam ë Thuände kēn yic diäk

(Mt 20:17-19; Lk 18:31-34)

³² Naŷon aköl dēt Jethu kek kōcken ye buoŋth, ku kōc kōk aake kuany dhēl yic, ke la Jeruthalem. Ku Jethu ë tō tuēŋ ku buoŋth kōcken ye buoŋth ke cī nhïim mum. Ku kōc awēn biōth, ke cī riöc. Go Jethu atuöccke kathiäär ku rou ben caal tēden röt, ku lēk ke kë bī rot la looi tēnē ye.

³³ Ku lēk ke, “Ëmēn, ŷok aala Jeruthalem tē bī Manh Raan la dōm ku ŷēth bāny Itharel nhïim, ku kōc piöoc ë lööŋ. Ku abik tēm thou, ku thōnkē

bēnyɲaknhom Roma mac baai bi la nōk. ³⁴ Ku abik lääť ku buikē, ku ŋuutkē ku thatkē, ku nākkē, ku na ye nin kadiäk cök, ka bi pir ku jot rot ran yic.”

Käk wic Jemith ku Joon
(Mt 20:2-28)

³⁵ Nayon theēi ke Jemith ku Joon wēť Dhubedi bō tēnē Jethu, ku luelkē tēnē ye, “Raan piöc, awicku ba ɣo lušī kē buk thiēc tēnē yī.”

³⁶ Go Jethu ke thiēc, “Yeŋö wiēckē ba looi tēnē we?” ³⁷ Gokē dhuk ēlä, “Tē nyuc yin thōnydu nhom diēckdu yic nhial, ke yī cöl ɣo aa nyuc kek yī, raan tōk lɔŋ cuēc, ku raan dēt lɔŋ cam.”

³⁸ Go Jethu lēk ke, “Wek aa kuc kē thiēckē, ɣen abī baŋ apei ē nīnkā ku ɣen abī nōk. Lēukē bāk gum cīmēndiē?”

³⁹ Gokē bēēr, “Alēuku.” Go Jethu lēk ke, “Na cōkkē we nōk ayic, ka lēukē bāk gum, ⁴⁰ ku acie ɣen la riel ba raan nyuc kōŋdiēn cuēc ku kōŋdiēn cam kuan, ee Nhialic yen abī ke yiēk kōcken cī guiēr ke.”

⁴¹ Nawēn le atuuc kōk kathiäär piŋ, ke riääk puōth tēnē Jemith ku Joon. ⁴² Go Jethu ke cöl ēbēn ku lueel, “Aŋiēckē lɔn kōc cī gam bik aa bāny kōc cie kōc Itharel aala riel kōc nhīim, ku acīi path bāk ciēt ke. ⁴³ Ku kēnē acīi rot bi looi kamkun. Raan wic ye bi ya raandit kamkun adhil rot dhušk piny bi ya luui rin kōc kōk. ⁴⁴ Ku na ye raan wic ye bi ya bēny kōc nhīim, ka dhil

ya aluan kōc ēbēn. ⁴⁵ Cīmēn Manh Raan aya akēc bēn bi kōc bēn loony, aci bēn bi kōc bēn kony, ku gem wēike bi kōc juēc waar thou yic.”

Jethu akony cōr bi daai
(Mt 20:29-34; Lk 18:35-43)

⁴⁶ Go Jethu kek kōcken ye buōth, ku kōc juēc kōk ɣet gen Jeriko. Kaam wēn jiēl kek geeu, ke mony cōr ē kōc lim, cöl Timawuth ē rēēr dhēl ɣou ke līm. ⁴⁷ Nawēn piŋ lɔn cī Jethu raan pan Nadharet ɣēet, ke cöt röl dit, “Bēny Jethu yin aŋääth apei. Yin ē wēn Debit cī Nhialic tooc. Kony ɣa.”

⁴⁸ Go kōc kōk rēl ku yōökkē bi biēt, go ɲot kiu apei, “Wēn Debit kony ɣa.”

⁴⁹ Go Jethu kōc ku lueel, “Cōl kē.” Gokē cöl, “Jot rot, yin aye bēny cöl.”

⁵⁰ Go rot puur abā alan-hden acuat lööny wei yekōu ku riŋ tēnē Jethu.

⁵¹ Go Jethu thiēc, “Yeŋö wic ba looi tēnē yī?” Go cōr lueel, “Bānydiē, awiēc ba bēn daai.”

⁵² Go Jethu lēk ye, “Lōr, gamdu aci cöl apuol.” Go daai nyin yic, ku buōth Jethu.

11

Jethu aci la Jeruthalem ke ciēm yai

(Mt 21:1-11; Lk 19:28-40; Jn 12:12-19)

¹ Nawēn nin kōk cök ciēn, ke Jethu kek kōcken ye buōth la Jeruthalem. Ku tēwēn cī kek thiök kek Bethpec ku

Bethanī, tēthiäak kek gən Olip, ke Jethu tooc kacken ye buōth karou tuen, ² ku lēk ke, “Lak bēēi tō tuen yiic ku tē yeet wek, ke wek aabi akaja cīn raan cī kaŋ cath ye yök ke mac. Luonykē ku bēēikē. ³ Na le raan thiēc we, ke luēlkē, awīc Bānyda, ku abi dhuk emēn thiin.”

⁴ Gokē la ku yökkē manh akaja ke mac yöt thok, dhēl you. Tēwēn lony kek ye, ⁵ go kōc ke kääc tēthiök ke thiēc, “Yeŋö luōikē, lony wek manh akaja?” ⁶ Gokē lēk ke cīt tēwēn cī Jethu ke than thīn. Go pāl ke ku jiēlkē. ⁷ Gokē manh akaja yāth tēnē Jethu ku kumkē kōu alāthken, ku nyuc Jethu yekōu. ⁸ Kōc juēc aacā alāthken thiēth dhēl yic, ku kōc kōk aacā ayör tim dhoŋ dum yiic, ku thiethkē ke dhēl yic aya.

⁹ Go kōc ke tō yenhom tuen, ku kōc ke buōth Jethu, yai looi ku yekē wak elä,

“Lecku Nhialic! Bēny dōc raan bō ē rienku,

¹⁰ Nhialic dōc bāāny wāda Debit bō! Lecku Nhialic!”

¹¹ Ku jōl la Jeruthalem ku bek luan̄ Nhialic ku ciēeth keriēc ebēn. Nawēn cī piny guō cuōl, ke dhuk Bethanī kek atuōscke kathiäär ku rou.

Jethu aci tim wak bi riau
(Mt 21:18-19)

¹² Naŋon nhiäk, tēwēn jiēl kek Bethanī, Jethu ē nēk cōk. ¹³ Nawēn ke tīŋ tim cīt ŋaap ke cī nhom thiāŋ ayör, go la cōl bi

yök ke cī luōk. Nawēn le yet ke yök ke ayör kepēc, rin tēden ye yen luōk aŋoot. ¹⁴ Go Jethu lueel, “Acīn raan kōŋ miēthku bēn cam lanayōn.” Ku wēt kēnē ēcī kacken ye buōth piŋ.

Jethu aci la luan̄ Nhialic
(Mt 21:12-17; Lk 19:45-48;
Jn 2:13-22)

¹⁵ Nawēn lek yet Jeruthalem, ke Jethu la luan̄ Nhialic, ku cop kōc kōŋ yaac ayeer kal luan̄ Nhialic yic. Ku wel agen kōc war wēū yiic, ku thōc kōc yōōc wei ē kuōr.

¹⁶ Ku cī kuat raan la kē muk pāl bi ret luan̄ Nhialic löōm.

¹⁷ Ku jōl kōc piōōc, “Acī gōt elä athör theer wēl Nhialic yiic, ‘Luan̄diē aci looi bi ya tēn ye kōc wuōt ebēn rōōk thīn, ku yeen acäk wel bi ya luan̄ cuēr.’”

¹⁸ Wēt kēnē aci kōc kāk Nhialic ku kōc piōōc löōŋ piŋ ku wickē dhēl nēk kek ye. Ku keek aake cī riōōc Jethu rin cī kōc ebēn puōth miēt piōōcde yic.

¹⁹ Nawēn la thēi bēn, ke Jethu kek atuōscke jiēl geeu.

Atuuc Jethu aaci tim wäär
tij ke ci riau
(Mt 21:20-22)

²⁰ Naŋon nhiäk dēēt, tēwēn kueny kek dhēl yic, ke ke tīŋ tim cīt ŋaap wäär cī Jethu wak ke cī riau. ²¹ Go Piter kēwäär cī Jethu lueel tak ku lueel, “Raan piōōc tīŋ tim wäär ca wak aci riau.”

²² Go Jethu bēēr, “Gamkē Nhialic. ²³ Wek alēk yic, na le raan yöök gən kēnē, cuat

rot wüir, ku cī diu ku gēm lən
bī kē cī lueel rot looi, ka tiinj
rot. ²⁴ Kēya, alēk we, kuat
kē thiēc tē rōök yīn, gam lən
bī yīn ye yōk, ku kē wīc aba
yōk. ²⁵ Ku tē rōök yīn, ke yī
pēl wēt piny tēnē raan dēt, rin
bī Nhialic adumušōmku pāl
piny aya. [²⁶ Na cūi wēt ye pāl
piny tēnē kōc kōk, ke Nhialic
acūi awācdu pēl piny.”]

*Bāny Itharel aa riel Jethu
yōōnyic*

(Mt 21:23-27; Lk 20:1-8)

²⁷ Gokē bēn dhuk
Jeruthalem, ku tēwēn cieth
Jethu kal luanj Nhialic yic, ke
bānydīt kāk Nhialic ku kōc
piōōc ē lōōj ku jəl aa kōcdīt
baai, bō tēnē ye. ²⁸ Ku thiēckē
ēlā, “Ee yīn ye riel nō tō yīguōp
ye yīn luui kēlā? Ku yeŋa yīk
yī ē riel kēnē ba keek aa looi?”

²⁹ Go Jethu bēēr tēnē ke,
“Wek aba thiēēc wēt kēnē aya,
na bēēr kē, ke wek aba lēk
raan cā yīēk riel ye ŋen kākā
looi.” ³⁰ Lēkkē ŋa, “Joon raan
kōc muōōc nhūm, yōk riel yen
kōc gām lōkwēi tēnē Nhialic,
aye rielde ē rot?”

³¹ Gokē guēēk yic kamken
ku luelkē, “Na luelku, ‘Ke yōk
tēnē Nhialic,’ Ka thiēc, ‘Aye nō
kēc wek wētde gam?’ ³² Ku na
luelku, ‘Ke rielde ē rot,’ ke yōk
aa jōny keek rin cī raan ēbēn
ye gam.” ³³ Gokē dhušk Jethu,
“Akucku.”

Go Jethu lēk ke, “Na ye kēya,
ke wek aacā lēk riel ye ŋen
kākā looi.”

12

*Jethu acī jam ē waal bī rēēc
bāny nyuōōth*

(Mt 21:33-46; Lk 20:9-19)

¹ Nawēn ke Jethu jam waal
tēnē kōc man ye ēlā, “Monytui
ēcī dom looi ku cum yic tiim
ē luok ku rōk. Ku looi tēn
ye mīth tim guōr thīn bik ya
mōu. Ku wec kāt piny. Ku
jəl dom riōp yic kōc kōk, ku
le keny wun dēt. ² Nawēn le
tē cī tiim luok thōōj, ke tooc
aluōnyde tēnē ke bik la gām
abākke. ³ Gokē alony dōm ku
thatkē ku copkē ciēēn yecin.
⁴ Go raan la dom alony dēt
bēn tooc, gokē yup nhom, ku
banjē apei. ⁵ Go alony dēt
bēn tooc, gokē nōk, ku jōlkē
aloony kōk aa that ku nākkē
aloony kōk. ⁶ Ku ē manhde
yen ēcī jal dōj bī bēn tooc. Go
jāl tooc ku lueel, ‘Anjēc abīk
la theek,’ ⁷ Go kōc awēn cī
riōp dom yic lueel ē kamken,
‘Kēnē ē manh raan la dom,
bī kāj lōk thōn akōldā. Bāk
nāku ku kākā aabi dōj kek
yol!’ ⁸ Gokē dōm ku nākkē ku
cuētkē guāpde wei.”

⁹ Ku jəl Jethu ke thiēēc,
“Yeŋō bī raan la dom looi?
Abi bēn ku nēk kōc awēn cī
riōp dom yic. Ku riōp dom
yic kōc kōk. ¹⁰ Kēckē wēt cī
gōt athōr thēer wēl Nhialic yic
kēnē kaŋ kueen?”

‘Mēn wāār yen cī atēēt kuc,
yen acī bēn a mēn ril
apei.

¹¹ Kēnē ē ye luoi Bēny,
ayeku tīj ke path ku dhēēj
yonyīn!’ ”

12 Go bāny Itharel puōth dak ku wickē bik dām, rin acik ηic lōn jiem Jethu ē rienken. Ku rin riōc kek kōc juēc tō thīn, gokē puōl ku jielkē.

Jethu awic bī wēēη wētajuēr

(Mt 22:15-22; Lk 20:20-26)

13 Go kōc ke man Jethu, Parathī kōk, ku kōc Antipāth Ÿerot tuōc tēnē ye bik la wēēη, bī wēt rac lueel. 14 Ku bik ku luelkē tēnē ye, “Raan piōc, aηicku yīn ē jam yith. Yīn acie diēer kāk ye kōc kōk tak. Ku yīn acie diētden ye kuēc nhom. Ku yīn ē kōc piōc bik kāk wic Nhialic looi dhēl la cōk. Lēk Ÿo na ye tāktākdu, bukajuēr dhiel aa gam, Ÿok kōc Itharel tēnē Cithēr Bēnyaknhom, kua cuk bī gām ye?”

15 Ku Jethu ecī ruēnyden ηic, ku bēer, “Yeηō wic wek ye bāk Ÿa deep ē wēt? Bēēikē ē wēnh kēnē ba tīη.”

16 Gokē jal yiēk wēēth. Goke thiēc, “Ye nhom ηa, ku ye rin ηa kākā cī giēet wēēth kōu?” Gokē bēer, “Aa kāk Cithēr Bēnyaknhom.” 17 Go Jethu lēk ke, “Gāmkē Cithēr Bēnyaknhom kēde, ku gāmkē Nhialic kēde.”

Gokē puōth dak rin cī Jethu ruēnyden ηic.

Nhialic abī kōc cī thou cōl aa ben pīr

(Mt 22:23-33; Lk 20:27-40)

18 Nawēn ke kōc kōk akut Thaduthī. Akut cīi ye ye gam lōn bī Nhialic kōc cī thou bēn cōl apīr, bō tēnē Jethu ku

thiēcē ēlā, 19 “Raan piōc, Mothith acī lōη gōt ēlā tēnē Ÿo, ‘Na thou wāmēnh ē raan, ku nyiēēη tik piny ke cīn mīth, ke wāmēnh koor ala Ÿōt tik bī mīth dhiēēth Ÿōn mēnhē.’ 20 Na thōōηku lōn tō mīth tik thīn kadhorou. Ku thiēc wēn dīt ku thou ke cīn mīth. 21 Go wēn buōth ye la Ÿōt tik ku thou aya ke cīn mīth cī dhiēēth. Ku loi kēnē rot aya tēnē mēnh ye kek diāk. 22 Ku looi rot kēya tēnē wāmāthakēn kōk, keek ēbēn kadhorou acīn mīth cīk nyāāη piny. 23 Ku lek tuēη ku thiēcē, tē le kōc cī thou rōt Ÿōt akōldā, bī Ÿa tīη ηa rin cī yen rēer ke ke ēbēn kadhorou?”

24 Go Jethu bēer, “Wek aa kōc ril nhīim cīn kē ηiēcē, rin cīi wek wēl cī gōt athōr thēer wēl Nhialic yic ye gam. Ku acāk ye gam aya lōn bī Nhialic kē ye lueel ka bī looi, lēu bī looi. 25 Rin tē le kōc cī thou rōt Ÿōt, aaciī bī thiēcē ku aaciī bī thiaak, aabi rēer kecīt atuuc nhial. 26 Ku na ye rin wēt bī kōc cī thou rōt Ÿōt, ke we kēc athōr cī Mothith gōt kueen rin bun dēp, tēwāār cī Nhialic jam tēnē ye ēlā, ‘Ÿen ē Nhialic Abaram, ku Ithāk ku Jakop.’ 27 Kōc cī thou ke ηic Nhialic aa pīr alanden. Yeen ee Nhialic kōc pīr, ku kōc cī thou aya. Acāk wuōc!”

Lōη ril lēu bī theek kam ē lōōη

(Mt 22:34-40; Lk 10:25-28)

28 Raan piōc lōōη kōc Itharel ē tō thīn tēwēn teer Jethu wēl kek Thaduthī. Na

le tñ ke Jethu ye wälken njec bëer, go bën tēnē ye ku thiēc, “Ye lõn nen yen ril apei kam lööñ?”

29 Go Jethu bëer, lõn ril akñ, “Pienkē kəc Itharel, Bányda ë Nhialic ku ee tök. 30 Nhar Bēny, Nhialicdu puşu ebēn, ku wēiku ebēn, ku nhiamdu ebēn, ku riöldu ebēn. 31 Lõn dēt ril ye kek rou akñ, yñ adhil raan dēt nhiaar cimēn nhiēr yñ rot. Acñ lõn dēt ril apei wär ë lööñkä karou.”

32 Go raan piöoc ë lööñ lueel tēnē Jethu, “Ee yic raan piöoc cit tē ca luēl ye, acñ Nhialic dēt, Nhialic ë tök. 33 Ku raan adhil Nhialic nhiaar piānde ebēn, ku nhiamde ebēn, ku rielde ebēn. Ku adhil raan dēt nhiaar cimēn nhiēr yen rot. Lööñkä karou kek adhil ë theek, tēn tē bi Nhialic näk yök ku dor ë yñik nhñm.”

34 Wēn tñ Jethu ye ke cñ bëer apath, go lək ye, “Yñ acñ mec kek bāāny Nhialic.” Ku tēn acñ raan kam kəc man Jethu cie bēn thiēc.

Jethu acñ kəc piöoc lõn yen raan ë tooc Nhialic
(Mt 22:41-46; Lk 20:41-44)

35 Tēwēn piöoc Jethu luan Nhialic, ke lueel, “Anjiekē lõn ye kəc piöoc ë lööñ kəc Itharel ye lueel lõn Raan cñ lõc ku dəc, abñ ya raan dhiēnh Debit? 36 Debit guşp ecñ Wēi Nhialic yök bi lueel elä,

‘Acñ Nhialic lueel tēnē Bánydiē, “Nyuc ë tēn kõñdiēn cuēc,

yet tē bi yēn kəc aterdu dhuök ciēn yicök.” ’

37 “Ye kēdē ye Raan cñ lõc ku dəc manh Debit, ku yēn aye Debit cəol ‘Bánydiē?’ ”

Jethu alək kəc bik röt tiit kəc gēt lööñ Itharel

(Mt 23:1-36; Lk 20:45-47)

Ku kəc juēc awēn cñ wēt Jethu piñ aacñ puşth miēt. 38 Tēwēn piöoc yen ke ke lueel, “Tietkē röt, ku duökkē kəc piöoc lööñ kəc Itharel ye kiēt. Kəc cath kek alēthken dīt bär, röt teem yñ yəc yic bi ke aa muşşth athēk. 39 Ayekē nhiaar bik nyuc tuēñ thöc kəc dīt tēn amat, ku yñ path aköl yai, 40 ku keek aa käk lēer tuşör nyñ, ku röökkē apei bik kəc wēñ lõn puşth kek. Kəckä, aabi tēm awuşcdit tet apei!”

Ajuēr lēer

(Lk 21:1-4)

41 Tēwēn cñ Jethu nyuc tē ye wēu juaar thñ luan Nhialic, ke döt kəc juēc wēu cuat kēnē ajuēr yic. Ku kəc juēc ajiēk aake cñ wēu juēc ya tāau thñ. 42 Nawēn ke lēer anāñ bō ku cuet wēu reen lik thñ. 43 Go Jethu lueel tēnē kəc ken ye buşth elä, “Wek alək yic, lēer kēnē acñ Nhialic kēden cñ juaar nhiaar tēnē kəc kək ebēn. 44 Rin keek aa cik juaar wēuken juēc yic, ku yen anāñ, acñ kēnē bi yen pir dhuol thñ ebēn.”

13

*Luanj Nhialic Jeruthalem
abi thuor piny*

(Mt 24:1-2; Lk 21:5-6)

¹ Tëwën jiël Jethu luanj Nhialic, ke lueel raanden tõj ye buoath tènë ye, “Raan piöoc, tijn, ye luanjdit dhëej njö kënë!”

² Go Jethu bëer, “Yöotdit dhëej ye tijnkä, aabi thuor piny ebën, ka cïn alel tõj bi köoc alel dët nhom.”

*Acï Jethu lek atuöccke lon bi
ke maan*

(Mt 24:3-14; Lk 21:7-19)

³ Tëwën rëer Jethu gon Olip nhom, ke ci yenhom wël luanj ë Nhialic, ke thiëc Piter ku Jemith ku Joon ku Andria wën rëer kek ë röt. ⁴ “Lëk yo, ye nen bi kënë rot looi? Ku yenjö bi ye nyuoath lon ci tën bi kakkä röt looi thio?”

⁵ Go Jethu lek ke, “Tiëerkë nhüm ku duökkë röt col aduön. ⁶ Köc juëc aabi bën ë rienkië, ku ye njek lueel, ‘Ke yen Raan ci löc ku dac,’ ku aabi köc juëc duön. ⁷ Të tijn wek tönj ke loi röt aköldä, bi dhiëeth ayi köc wuön tök röt nöc, ke duökkë diëer, kakkä adhil röt looi. Ku kärec köc aabi röt looi aya, ku acie lon ci thök ë piny bën. ⁸ Rin köc paan tök aabi kenhüm tuööm ku thërkë, ku wuot aabi thör kamken. Ayiëkyiëk piny juëc aabi röt looi bëei juëc yic. Ku cönjit apeï abi töu thïn. Kakkä kek aa käk tuenj.”

⁹⁻¹⁰ Ku lek Jethu atuöccke, “Wët Nhialic abi kanj lek köc

ë pinynhom ebën, ke thök ë piny këc bën. Muökkë wenhüm bäk puöth riel kärec bi we yök yic. Wek aabi köoc bäny nhüm ë rienkië bäk ke lek Wët Puöth Yam. ¹¹ Ku të dam we ku yëth we luk yic, duökkë diëer të bi wek la jiem thin. Lak tuenj ke we piöoc wëtdië pinynhom ebën rin acie wek jam, ee Wëi Nhialic.” ¹² Ku ben Jethu lueel, “Raan kek wämënh aabi röt aa gaany bik röt col anak. Ku wärken mith aabi miëthken luom, ku mith aabi köc ke dhiëth ke luom bi ke col aa näk aya. ¹³ Köc ebën aabi we maan rienkië. Ku raan bi ye puöu deet agut të bi yen thou, abi pir akölrüëc ebën.”

*Kërec bi rot looi tènë köc
Jeruthalem*

(Mt 24:15-28; Lk 21:20-24)

¹⁴ Piënkë alëk we aya, “Ala aköl bi wek kërac apeï tijn. (Raan kuën adhil wët kënë deet yic.) Na rëer Judia ku tijn ë kënë, ke yin adhil rinj gat nhüm roor ba la thiaan.

¹⁵⁻¹⁶ “Ku raan tö dom yic acii ben dhuk baai bä alanhde la lööm. Ku raan rëer ayeer, acii ben la yöt bi la guik kë nyiëi. ¹⁷ Diäär liec ku diäär muk mithkor aabi gum apeïdit ye ninkä. ¹⁸ Röökkë bi röt cii loi wiir yic rut. ¹⁹ Köc aabi gum apeï ye ninkä, gum këc kë kanj yök tëwäär cek Nhialic köc agut cit ëmën. Ku acii rot bi ben looi. ²⁰ Na këc Bëny looi bi ninkä col alik, nuot acin raan ci pir. Ku rin köcken ci kuany, aci nin col alik.

21 “Wek alək kënë, ‘Na le raan yöök we tiënkë Raan ci lɔc ku dɔc kɪn,’ tɛdɛ ke lueel, ‘Tiënkë yen akan!’ Ke duɔkkë gam. 22 Rin kɔc juɛc abɪ bɛn ku lueel ŋɛk, ee ɣɛn Raan ci lɔc ku dɔc, ku lueel raan dɛt ɛ ɣɛn raan kək Nhialic tiŋ, ku looi kārɪl apei kɔc ɡɔi. Ku mārək kɔc kɔk cɪ Nhialic kuany, tɛ lɛu kek ye. 23 Tiɛtkɛ rɔt, kəriɛɛc ɛbɛn alək we ɛmɛn bək wen-hiim tiit kək bɪ bɛn!

*Aköl bɪ Manh Raan bɛn
(Mt 24:29-31; Lk 21:25-28)*

24 “Awiɛc ku bək ŋic aya, ye nɪnkä, tɛ cɪ kɔc jal gum apei, aköl abɪ kum nyin bɪ piny cuəl, ku pɛɛi acii bɪ ruɛl. 25 Kuɛl aabi rɔt yäak ku löönykɛ. 26 Ku Manh Raan abɪ tiŋ ke bɔ pial yiic kek diik ku riɛldit apei. 27 Ku yeen abä atuuc nhial tooc bik kɔcken cɪ lɔc kuɔt yiic pinyinhom ɛbɛn.

28 “Ŋiɛckɛ ɛ kënë tim cit ŋaap, tɛ looi yen yöök ku looi yiith, ke kɛr aci thiök. 29 Kɛya, tɛ tiŋ wek kakkä ke loi rɔt, ke ŋiɛckɛ lɔn cɪ yen thiök apei. 30 Alək we, wek aacii bɪ mää r tɛ cək kakkä rɔt looi. 31 Nhial ku piny aabi liu, ku wɛtdiɛ acii bɪ kaŋ mää r.

*Rɛər yi cɪ rot guir
(Mt 24:36-44)*

32 “Acɪn raan ŋic aköl bɪ kakkä rɔt looi. Na cək atuuc nhial, ayi Wɛnde, ka cik ŋic, ɛ Wä rot yen aŋic ye. 33 Rɛərəkɛ we cɪ rɔt guir rin wek akuc aköl bɪ kënë rot looi. 34 Kënë, acit kënë rot looi tɛnɛ raan

la keny, ku nyiɛɛŋ aluɔɔnyke baai, ŋɛk ke luɔide. Ku lɛk raan cɪ nyiääŋ baai thok bɪ rɛər ke tit akölaköl. 35 Kɛya, wek adhɪl rɛər we tit aya, rin acäk ŋic yen tɛ bɪ Bánydun bɛn thɪn, lɔn bɪ yen bɛn thɛɛi, ku lɔn bɪ yen bɛn wɛər ciɛl yic, ku lɔn yen dhiɛn thɔn ajiith, ku lɔn yen nhiäknhiaäk ɛ rial. 36 Na guɔbɛn, ke we cä yök we nin. 37 Kɛ ya lɛk we, alək kɔc ɛbɛn. Rɛərəkɛ we tit, ke we tir nhiiim!”

14

Amat nɛk Jethu

(Mt 26:1-5; Lk 22:1-2; Jn 11:45-53)

1 Nɪn karou Yan Ayum cɪn yic luɔu nhom tuɛŋ, kɔcdit kək Nhialic ku kɔc piöoc lööŋ aake wɪc tɛ bɪ kek Jethu dɛɛp thɪn, bik dɔm ke kuc ku näkkɛ.

2 Ku luelkɛ, “Acuk dɔm aköl yai, ɣok aabi tiit bɪ kɔc juɛc kaŋ jäl, rin na dɔmku ku näkku, ke kɔc ŋoot yai yic, tɛdɛ ke kɔc juɛc aa thär kek ɣo.”

*Maria aci tɛ theek yen
Jethu thɪn nyuɔɔth*

(Mt 26:6-13; Jn 12:1-8)

3 Ku tɛwɛn rɛər Jethu Bethanɪ pan raan atuet cɔl Thaimon, tɛwɛn miith yen, ke tik bɔ kek tɔny koor cɪ cuɛɛc ɛ tiɔm ril la yic miök ŋir cɔl naar, ye ɣɔc wɛɛu juɛc apei. Ku kuem thok ku luuŋ miök Jethu nhom ɛbɛn. 4 Go kɔc kɔk ke rɛər thɪn puɔth dak ku jɛɛmkɛ kamken. “Yɛŋö tuuk

yen miök n̄ir? ⁵ Miök n̄ir kënë n̄uöt aci ƣaac wëeu juēc wär wëeu ye d̄öm raan ë ruöön tök, ku yik wëeu k̄ac n̄öŋ.” Ku nyienykë tik ap̄ei.

⁶ Go Jethu lueel, “Pälkë, yeŋö nyieeny wek ye? Acī kēpath looi tēnē ƣa. ⁷ Rin k̄ac n̄öŋ aabi rēer kek we akōlaköl. Ku na wiēckë bāk ke kony ka luōikë. Ku ƣen aciī bī rēer kek we akōlaköl. ⁸ Tiŋ kënë, aci kē lēu bī looi tēnē ƣa looi. Acī bēn bā bēn t̄ac bī guāpdiē guiir bī jal thiök. ⁹ Wek alēk yic, kuat tē bī Wēt Puōth Yam piöc thīn pinynhom, kē ci tiŋ kënë looi, abi ƣa lueel bī ye a tak.”

Judath aci Jethu ƣaac
(Mt 26:14-16; Lk 22:3-6)

¹⁰ Nawēn ke Judath, raan tōŋ atuuc kathiäär ku rou, la tēnē k̄acdīt kāk Nhialic bī Jethu la luōm tēnē ke. ¹¹ Gokë puōth miēt ap̄ei wēn piŋ kek wētde, ku thōnkē lōn bī kek ye gām wëeu juēc. Ku j̄al tē bī yen Jethu d̄öm thīn wic.

Jethu aci miēth yai cam kek atuöccke
(Mt 26:17-25; Lk 22:7-14, 21-23; Jn 13:21-30)

¹² Nawēn aköl tuen̄ Yandīt Ayum cīn yic luōu, nēk amēl rin yai, ke Jethu thiēēc k̄acken ye buōth ëlä, “Ye tēnen wic yīn ƣo buk miēth yai la guiir thīn?”

¹³ Go Jethu k̄acken ye buōth tooc karou ku lēk ke, “Lak geeu Jeruthalem, ku wek abi rām kek raan ƣēēc tööny piū, biaathkë, ¹⁴ pan le yen thīn, ku lēkkë raan

la baai. Aye Raan piöc lueel, “Ye ƣön nen bī ƣen miēth yai cam thīn ƣok k̄ackiēn ƣa buōth?” ¹⁵ Ku abi we nyuōth ƣön nhial lääu yic cī guiir yic. Guierkë miēthda ë tēēn.”

¹⁶ Go k̄ac ye buōth j̄al ku lek geeu Jeruthalem, ku yökkë kēriēēc ëbēn cīt tēwēn cī Jethu ye lēk ke thīn. Ku j̄olkë miēth yai guiir.

¹⁷ Nawēn la thēi bēn, ke Jethu bō kek atuöccke thiäär ku rou. ¹⁸ Tēwēn mīth kek, ke lueel Jethu, “Wek alēk yic, raan tök kamkun abā luōm ku ë raan mīth kek ƣa.”

¹⁹ Gokë puōth riääk ku j̄olkë gāi ku thiēckë tök-tök, “Makei! Ye yic? Ye ƣen?” Ku riēökkë puōth ap̄ei.

²⁰ Go Jethu bēer, “Ee raan tök kamkun wathiäär ku rou, raan yecin rēk aduök yic kek ƣa. ²¹ Ee yic, Manh Raan abi nök cīt tē cī gāt ye rienke athör thēer wēl Nhialic yīc. Ku raan bī ye luōm abi gum ap̄ei. Ku an̄uēēn tēnē ye diēt kēc cak dhiēeth.”

Guiirku röt apath buk guöp Bēny rām

(Mt 26:26-30; Lk 22:14-20; 1Kor 11:23-25)

²² Tēwēn mīth kek, ke Jethu lōm ayup ku d̄öc, ku bēny yic ku gēm ke ku lueel, “Lōmkë kënë, ku camkë, kënë ee guāpdiē.”

²³ Ku lööm adun̄ cī thiän̄ muōn abiēc, ku leec Nhialic ku gēm ke, ku dēkkë thīn ëbēn, ²⁴ ku lueel tēnē ke, “Kënë ë riēmdiē, riēm ë d̄öör kek Nhialic, bī kuēr rin k̄ac ëbēn.

25 Alëk we, ɣen aciï bï ben dek mušn abiëc pinynhom tën kek we, ɣet aköl bï ɣok ye dek ɣodhie pan Nhialic.”

26 Nawën cïk jal thök ke ket waak, ku lek ɣon Olip cök.

Jethu aci kë bï Pïter ye jai lueel

(Mt 26:51-35; Lk 22:31-34; Jn 13:36-38)

27 Ku lueel Jethu tënë ke, “Wek kackië, wek aabi kat ɣa cïmën këwäär cï ɣöt athör thëer wël Nhialic yic ëlä, ‘ɣen abä abiöök cäl anäk ku amël abï wëer.’” 28 Ku tē cï ɣen jöt ran yic, ke ɣen abï kaŋ la Galilia ba we la tiit thïn.”

29 Go Pïter lueel tënë ye, “ɣen aciï bï kat tē cök kəc ëbën kat!”

30 Go Jethu lueel tënë ye, “Alëk yï, ë wëer kënë, ke thön ajith këc kiu rou, yïn abä jai arak diäk.”

31 Go Pïter dhuök ye, “Na cök ɣa nök kek yï, ke yïn acä bï kaŋ jai.” Ku lueel atuuc cök ëbën këya.

Jethu aröök ke ɳic lön bï ye nök

(Mt 26:36-46; Lk 22:39-46)

32 Nawën ke Jethu kek kacken ye buöth la tē ye cäl Jethemani, ku lueel tënë ke, “Nyuöckë tën ku yiënkë, ɣen ala röök.” 33 Ku cöl Pïter ku Jemith ku Joon bik la kek ye. Ku jöl rëer ke nëk atiëël, ku dhiëeu apei yepuöu. 34 Ku lueel tënë ke, “ɣen adhiau puöu apei, ee thou ɣuöp. Rëërkë tën ku yiënkë.”

35 Ku le tuen tēthin-nyööt, ku rëëny rot piny ku röök ëlä,

“Na lëu rot, ke kërëc tit ɣa aciï bö.” 36 Ku lueel, “Wä, yïn ë keriëc ëbën lëu, nyaai ë kërëc kënë tënë ɣa. Ku acie wët piändië ë wët piändu.”

37 Nawën ke dhuk tënë ke ku yökke ke nin.

Go lueel tënë Pïter, “Thaimon, niënkë? Cäk yiën tēthin-nyööt?” 38 Ku lueel tënë ke, “Yiënkë ku röökkë bï we cïi them jakrëc. Puöu ë gam ku ɣuöp acin riël.”

39 Ku ben jäl ku le röök cïmën awën. 40 Go ben dhuk tënë ke, ku ben ke yök ke nin, rin cï nin ke göök apei. Ku muumkë nhïim kë bik lëk ye, rin cï kek ɣup riöc.

41 Nawën dhuk tënë ke kën ye kek diäk, ke thiëc ke, “Nöt we nin! Lääŋkë? Njäckë lön cï tën nin thök, tiëŋkë Manh Raan aci luöm kəc rëc. Ëmën, tē bï ye jäl thön kəc rëc aci ɣëët. 42 Raan cä luöm aci bën. Jatkë röt, lokku buk röm.”

Jethu aci döm

(Mt 26:47-56; Lk 22:47-53; Jn 18:3-12)

43 Tëwën ɳot jiem yen, ke Judath raan ye kek thiäär ku rou bö ke cath kek kəc juëc muk paal ku atuel, ke cï kəcdit käk Nhialic, ku kəc gät lööŋ, ku kəcdit baai tooc. 44 Ku Judath ëcï kəc awën cath kek ye, lëk tē bï kek raan wickë bik bën döm ɳiëc thïn, ëlä, “Raan ba muöth ku ciëem yen ë raan wiëckë, damkë ku kuathkë ku tietkë röt ë kacke apath.”

45 Kaam wën ɣëët Judath, ke la tënë Jethu nyin yic ku

lueel, “Bëny.” Ku muöõth ke ciim. ⁴⁶ Gokë däm ku derkë. ⁴⁷ Go raan tök kam kəc ye buöõth wën kääc thïn palde miëet bei ku tök alony lui pan raandit käk Nhialic yiic abï tεem wei ⁴⁸ Go Jethu ke thiëc, “Cäk bën we muk atuel ku paal bäk ya bën däm. Cäk tak lön ye yen raan kəc rum? ⁴⁹ Yen ë rëer ke we akölaköl ya piöcc luaj Nhialic, ku wek aa këc ya däm. Ku kënë aci rot looi ë rin bi kë ci göt athör thεer wël Nhialic yiic yenhom tiεεj.”

⁵⁰ Ku jəl kacken ye buöõth nyään piny ku ketkë. ⁵¹ Ku riënythii dët cej alanh acuat ë buõth Jethu. Nawën wïc kəc awën kuath Jethu bik däm, ⁵² ke nyiëëj alath kecin ku ket kecin kë cej.

Jethu aci yäth luaj bäny Itharelyic

(Mt 26:5-68; Lk 22:54-55, 63-71; Jn 18:13-14, 19-24)

⁵³ Ku jölkë Jethu yäth pan Kaipa luk yic, ci bäny käk Nhialic ku kəc piöcc lööj, ku kəcdit baai kenhüim mat thïn. ⁵⁴ Ku Pïter ë biöth ke mec kəc cök ciëen agut tē yeet yen luk yic. Ku nyuuc bi yöc aya tēwën yöc kəc bäny tiit thïn. ⁵⁵ Bäny käk Nhialic aake ci nyuc bik Jethu wïc guöp awuöc ci looi, rin bi kek ye tēm thou, ku acin awuöc cik yök. ⁵⁶ Kəc juëc aake ci Jethu luöm ë lueth ku wëlken akëc röm.

⁵⁷ Nawën ke kəc kök jət röt, ku lueelkë luenh kënë Jethu guöp. ⁵⁸ Acuk piñ ke lueel,

“Yen abï luaj Nhialic ci raan looi kënë thuör piny, ku na ye aköl ye nin diäk, ke yen abï dët buth nyiende, ke cie kënë ë looi raan.” ⁵⁹ Agut ke aya aa këc wëlken röm.

⁶⁰ Go Kaipa rot jət kenhüim ku thiëc Jethu, “Cin kë dhuk nhom wël ci lueel yiguöpkä yiic?”

⁶¹ Go Jethu biët ku cüi jam. Go Kaipa ben thiëc, “Ye yök yipuöu ye yin Raan ci ləc ku dəc, Manh Nhialic yeku door?”

⁶² Go Jethu bëer, “Ee yen, ku wek aabi Manh Raan tiñ ke ci nyuc cuëny Nhialic njic këj looi ëbën, ku büi ke pial nhial.”

⁶³ Go Kaipa aläthke ret yiic yeköu ku lueel, “Yenö njot wicku kəc kök bi ben jam käk ci looi. ⁶⁴ Wek aci tē tōon yen Nhialic thïn piñ. Yenö yen wëtdun?” Gokë mat yic kedhie bi dhiel nök.

⁶⁵ Ku jəl kəc kök Jethu aa nuööt. Ku derkë nyin ku gutkë kecin ku yöökkë, “Mεεk raan yi gut.” Ku däm apu-ruuk ku biëkkë.

Pïter ajei Jethu

(Mt 26:69-75; Lk 22:56-62; Jn 18:15-18, 25-27)

⁶⁶⁻⁶⁷ Tēwën rëer Pïter piiny ke yöc mac, ke nyan lui pan Kaipa bö. Ku tēwën tiñ yen Pïter, ke döt apei ku lueel, “Yiin aya, yin yi rëer kek Jethu raan Nadharet.”

⁶⁸ Go jai, ku lueel, “Yen aci raandun ye lueel njic dien. Ku kë ye lueel acä cak deet yic

aya.” Ku ler ayeer. Ku kaam thiin awën, ke thøn ajith kiu.

⁶⁹ Go nyan awën tiŋ ku ben lëk kɔc kääc thïn, “Mony kënë ë raanden.” ⁷⁰ Go Piter ben jai. Ku kaam awën, ke lueel kɔc ke kääc thïn tënë Piter, “Ee yic, yïn ë raanden, rin yïn ee raan Galilia.”

⁷¹ Go Piter rot kuëen, “Nhialic abä nök tē cii yen yic luel. Yen akuc raan jiem wek ë riinke.”

⁷² Nyin yic, tēwën ye dhiën ajith yic rou bëek piny, ke Piter tak kēwäär cī Jethu lëk ye, “Tuen ke thøn ajith kēc kiu kënë ye kek rou, ke yïn abä jai arak diäk.” Ku wel yenhom wei kɔc yiic ke cī guöp yär ku dhiεu.

15

Kɔc Itharel aaci Jethu gaany tënë Pilato

(Mt 27:1-2, 11-14; Lk 23:1-5; Jn 18:28-38)

¹ Nayon nhiäk rial yic, ke kɔcdit kāk Nhialic, ku kɔcdit baai ku kɔc piöoc lööŋ mēt tē bik luöi Jethu. Gokë rek ku kuεthkë tënë bēny Pilato.

²⁻³ Kɔc luk aake cī Jethu gaany lön cī yen käreεc apēi looi. Go Pilato thiëc, “Ye yïn bēnyaknhom kɔc Itharel?” Go Jethu bëër, “Ee yen, cīt tē ca luël ye.” ⁴ Go Pilato ben thiëc, “Cii kajuëc cī yī gaanykä ye bëër, piŋ kakkith yeke kuεen yiguöp.”

⁵ Go Jethu biεt ku cii wēt Pilato bëer. Go Pilato gäi.

Jethu aci tēm thou

(Mt 27:15-26; Lk 23:13-25; Jn 18:39-19:16)

⁶ Ruöön ëbën, aköl Yan Ayum cīn yic luou, bēnyaknhom ë raan tōk kam kɔc cī mac lony, tē wic kɔc baai ye bi lony. ⁷ Ke mony cɔl Barabath ë mac, kek kɔc cī kɔc nök ke thär kek kɔc mac baai. ⁸ Go kɔc juëc apēi la tënë Pilato, ku thiëckë bi ke luöi kē ye looi aköl yai. ⁹ Go Pilato ke thiëc, “Wiëckë ba Jethu bēnyaknhom Itharel, lony tënë we?” ¹⁰ Ee ŋic lön yen tiεel ku män mēen kɔc luk Jethu, yen aabi kek Jethu tënë ye.

¹¹ Ku kɔc ater Jethu aake ye kɔc kuööt thook, bik lëk Pilato bi ya Barabath yen lony. ¹² Go Pilato ke thiëc, “Yenö ba looi tënë raan yakë cɔl ke bēnyaknhom kɔc Itharel?”

¹³ Gokë rek yic röldit, “Apiëet tim cī rüu köu.”

¹⁴ Go Pilato ke ben thiëc, “Yenö? Ye awäc ŋö cī looi?” Gokë ben rek yic röldit apēi, “Apiëet tim cī rüu köu.”

¹⁵ Go Pilato Barabath lony rin wic yen kɔc bik puöth miεt. Ku wën cī yen apuruuk yöök bik that ku ŋakkë nhom ë kuöoth, ke gēm ke bik la piäät tim cī rüu köu.

Apuruuk aaci Jethu bui

(Mt 27:27-31; Jn 19:2-3)

¹⁶ Go apuruuk Jethu kuaath ayeer pan bēny. Ku cɔlkë apuruukken kök bik röt mät ke. ¹⁷ Ku rukkë alanh mathiäŋ Jethu köu. Ku jölkë kër la kuöoth riic yiic ku ŋek kek yenhom. ¹⁸ Ku jölkë aa cɔl, ku muöthkë ku buikë, “Mädho bēnyaknhom Itharel.” ¹⁹ Ku yuupkë nhom

wai, ku ŋuutkë guöp, ku gutkë kenhiäl piny bik nyuöth ciët leckë. ²⁰ Wën cï kek ye jal bui, ke ke bïi alanh mathiäj awën bei, ku dhukkë aläthke yeköu, ku kuathkë bik la piäät tim cï rïiu köu.

Jethu aci piäät tim cï rïiu köu
(Mt 27:32-44; Lk 23:26-43; Jn 19:17-27)

²¹ Tëwën cï tim cï rïiu Jethu göök këtkët, ke mony cäl Thaimon, raan pan Thirene, wun Alekdhändër ku Ruputh, ë bö baai ke kuany dhël yic ke la geeu. Go apuruuk döm riel bï tim cï rïiu ket. ²² Ku yeetkë tē cäl Golgotha, ku wëtde yic, gøn la ŋeŋ-ŋeŋ cït apen nom raan. ²³ Ku gëmke Jethu muön abiëc cï liäap wäl kec cäl mir bï dek, go kuc ye. ²⁴ Gokë jäl piäät tim cï rïiu köu. Ku cuetkë gek bik alëth Jethu tek kamken. ²⁵ Ee ye tē cït lunyluny yök yen ë piëët kek ye tim cï rïiu köu. ²⁶ Ku jölkë awuöc yekë tak ke cï Jethu looi, göt nhial tim cï rïiu köu ëlä, "BENYŊAKNHOM ITHAREL." ²⁷⁻²⁸ Ku piëëtkë cuër karou kek Jethu tiim cï rïiu kööth aya, raan tök löŋ cuëc ku raan tök löŋ cam.*

²⁹ Ku jöl köc ke ye tēëk tëwën Jethu aa cuiit ku latkë ku luelkë, "Cie yin wäär ye lueel löŋ bï yin luanŋ Nhialic thuör piny ku buth nin kadiäk. ³⁰ Na ye këya, yeŋö cïi yin rot kony ku bär piny tim cï rïiu köu!"

³¹ Këya, ee ye köcken ater bui ku luelkë kamken. "Ee köc kök kony ku cïi rot kony. ³² Raan cï löc ku döc cï Nhialic nhiaar ku yik riel, cï rot looi bï ya bányda, jöl bën piny tim cï rïiu köu ëmën, buk jäl tïŋ ku gamku!" Ku aci köc awën cï piäät tiim kööth cimënde aa bui ku lëëtkë aya.

Jethu aci thou ayic
(Mt 27:45-56; Lk 23:44-49; Jn 19:28-30)

³³ Nawën aköl ciel yic ke muöth loi rot yet tään aköl pan awën, ³⁴ Nawën tään aköl, ke Jethu cöt röl düt, "Eloi, Eloi, lama thabakthani?" Ku wëtde yic, "Nhialicdië, Nhialicdië, yeŋö pël yin ya wei?"

³⁵ Nawën piŋ köc kök ke kääc thïn, ke luelkë, "Piëŋkë acäl Elija." ³⁶ Go raan tök kat ku lut alath muön wac yic. Ku tēü wai thok ku yök Jethu thok, ku lueel, "Titku buk tïŋ löŋ bï Elija bën bï bën bëëi bei tim cï rïiu köu!"

³⁷ Ku jöl Jethu keŋ apëi, ku thou.

³⁸ Ku kaam wën ka alanh ye gëëŋ, bï luanŋ Nhialic tek yic alöŋthïn rëet yic ë rou, jök nhial yeet piny. ³⁹ Go bëny apuruuk tö thïn lueel wën tïŋ yen tē cï Jethu thou thïn, "Mony këne ë ye Manh Nhialic alanden!"

⁴⁰⁻⁴¹ Diäär aake tö thïn, ku keek aake daai tēmec. Wäär rëer Jethu Galilia, ee ye diäarkä buöth bik miëth aa looi tënë ye. Ku diäär juëc

15:21 Rom 16:13 15:24 Wk 22:18 * 15:27-28 Athör kök theer wël Nhialic aa 15:28 mat thïn ëlä, "Yeen aci nök cimën köc käreec looi." Acï yenhom tiëeŋ. 15:29 Wk 22:7; 109:25; Mk 14:58; Jn 2:19 15:34 Wk 22:1 15:36 Wk 69:21 15:38 B.bei 26:31-33

kök ke cath kek ye, wäär le yen Jeruthalem aake tō thīn aya. Kam ē diäarkä Maria Magdalena, ku Thalome, ku Maria man Jemith thii kek Jothep aake tō thīn.

Jethu aci thiök

(Mt 27:57-61; Lk 23:50-56; Jn 19:38-42)

⁴²⁻⁴³ Wēn col piny, bī aköl cīi kōc Itharel ye luui guō bēn, ke Jothep raan gen Arimatheo bō. Ku ē ye raan kōcdīt luḡ Itharel, ku yeen aya ēcī Wēt Puōth Yam gam. Nawēn le tūḡ lōn cī Jethu thou, ke riil yenyin ku ler tēnē Pilato, ku thiēec guōp Jethu bī la thiök. ⁴⁴ Go Pilato gāi lōn nadē ke Jethu cī guō thou. Ku cōal bēny apuruuk ku thiēec lōn cī Jethu guō thou ayic. ⁴⁵ Nawēn piḡ tēnē bēny apuruuk lōn cī Jethu thou, go guāpde puōl bī Jothep nyaai. ⁴⁶ Go Jothep kōc tooc bīk alanh ḡer la ḡōc, ku bīi guōp Jethu piny tim kōu, ku der alanh awēn. Ku tēū raḡ cī wec kuur yic. Ku lōr alēl dīttet raḡ thok. ⁴⁷ Maria Magdalena ku Maria man Jothep aake daai, ku tūḡkē tē cī ye thiök thīn.

16

Jethu aci rot jōt raḡ yic

(Mt 28:1-8; Lk 24:1-12; Jn 20:1-10)

¹ Naḡōn thēēi aköl cīi kōc Itharel ye luui, ke Maria Magdalena ku Thalome ku Maria man Jemith la miök nīr ḡōc bī kek guōp Jethu la tōc.

² Naḡōn nhiäk rial, aköl Nhialic, abō aköl nyin ke la raḡ nhom. ³ Wēn ḡoot kek dhēl yic, aake rōt thiēec, “Yeḡa ba aleldīt tō raḡ thok la laar wei?” ⁴ Nawēn jōtkē kenyīn ke tūḡ alēl ke cī laar wei. ⁵ Gokē la raḡ yic, ku tūḡkē riēnythii ē kōḡ cuēc ke rēer ke ceḡ alanh ḡer. Gokē gāi apēi.

⁶ Go lueel, “Duōkkē gēi, anḡec wek awīc Jethu raan gen Nadharet wäär cī piāāt tim cī riūu kōu. Aliu ē tēn, aci rot jōt. Tiēḡkē tēwäär cī kek ye tāau thīn. ⁷ Lakkē ku lēkkē kōcken ye buōth ku Pīter, lōn yen Jethu aci la Galilia. Abāk la yōk thīn cimēn wäär cī yen ye lēk we.”

⁸ Gokē la aḡeer raḡ yic ku ketkē, ke lēth, ke cī gāi. Acīn raan cīk lēk wēt kēnē dhēl yic, rin cī kek riōc.[

Jethu aci rot nyuōth Maria Magdalena

(Mt 28:9-10; Jn 20:11-18)

⁹ Wēn cī Jethu rot jōt ē raḡ yic ḡōn nhiäk rial aköl Nhialic, ke kōḡ rot nyuōth Maria Magdalena wäär cī yen jakrēc kadhorou cuōp wei yeguōp. ¹⁰ Go la ku lēk atuuc Jethu ke rēer thuōu yic ke dhiau, lōn cī Jethu rot jōt. ¹¹ Nawēn piḡkē tēnē ye lōn cī Jethu bēn pīr, ku aci tūḡ, gokē cīi gam.

Jethu aci rot nyuōth kōcken ye buōth karou

(Lk 24:13-35)

¹² Nawēn ke Jethu nyuth rot atuōccke karou ke cī rot waar, tēwēn kueny kek baai yic. Ku cīk ḡic lōn ye

yen Jethu. ¹³ Gokë dhuk Jeruthalem nyin yic bïk kacken la lëk, ku akëc kacken gam.

Jethu aci rot nyuəth kacken ye buəth thiäär ku tök

(Mt 28:16-20; Lk 24:36-49; Jn 20:19-23)

¹⁴ Nawën ke Jethu jəl rot nyuəth tənë atuöcke kathiäär ku tök ke ke mïth. Ku nyieeny ke rin këc kek gam, ku rin cï kek nhïim riël bïk wët kəc cï ye tïj ke cï pïr, cïi gam. ¹⁵ Naçon aköl dët ke lëk ke, “Lak pinynhom ku lëkkë kəc ëbën Wët Puəth Yam Nhialic. ¹⁶ Raan bï gam ku yök lökwëi, abï pïr akölrïëc ëbën, ku raan bï jai acïi bï kony. ¹⁷ Kəc cï gam abï yiëk riël kënë, aabï jakrəc aa cuəp wei ë riënkië, ku aabï jam thok kək. ¹⁸ Aabï kecin aa tääu kəc tuany nhïim, ku aabï pial. Na cəkkë käpieny kuany, ku dekkë kək ë kəc luaaŋ, kacïn kë näk ke thïn.”

Jethu aci yəth pan Nhialic

(Lk 24:50-53; Lk 1:9-11)

¹⁹ Nawën cï Jethu nïn nök ke ke, ke yəth pan Nhialic ku nyuuc köŋ cuëc ë Nhialic. ²⁰ Ku jəl atuuc Jethu thiëi pinynhom ke ke lëk kəc. Ku jəl kəkken jəŋ göi yekë ke looi kenhïim aa tiëeŋ, rin tö riël ë Nhialic ke ke.]*

16:15 Luoi 1:8 **16:19** 1:9-11 * **16:20** Athör theer juëc la cök ku kəc theer ŋic ke Marko 16:9-20 akëc mat thïn.

Wël Jethu cï Luka göt Wët nhom

Wël Jethu cï Luka göt, aa Jethu nyuöøth lön ë yen raan wäär cï Nhialic lueel ka bï tuöcc pinynhom, bï kəc Itharel ku kəc cie kəc Itharel bën luök. Acï Luka göt lön Jethu acï Wëi Nhialic cöl bï, “Wët Puøth Yam bën nyuøth kəc njon nyin.” Ku wëlkä, aa la yiic käk wïc raan ëbën. Käk miët puöu aa rëer wël cï Luka göt yiic aya, cimën bën Jethu pinynhom, acï luëel thïn cök tuen yiic, ku tē thöök wël thïn aya, ku wäär ler Jethu nhial. Anyiköl la tuen ë wët kënë, ku juëñ bï gam kəc cï gam rot juak la nhial Jethu cök, aaci raan tön kënë göt aya athör Luoi Atuuc Jethu yic.

Aban 2 ku 6 (tjñ käk cï göt athöör yic bö ciëen) aatö kajuëc yeke yök athör kënë yic ë rot. Cimën anyikööl diet atuuc nhial, ku këwäär cï abiök Jethu la neem wäär dhiëeth ye. Ku la Jethu luan Nhialic wäär ë yen dhök. Ku wël waal raan path pan Thamaría ku manñ cï mää. Ee wëlkä yiic, ee röök yen acï ber yic bï tæet kəc puøth. Ku Wëi Nhialic, ku käk cï diäär looi ë luoi Jethu yic, ku pël bï Nhialic adumuööm päl piny.

Käk tö thïn
Wët Nhom 1:1-4

Dhiëth ku mæeth Joon raan kəc muöcc nhüim ku jöl a Jethu 1:5–2:52

Luoi Joon raan kəc muöc nhüim 3:1-20

Miöc ë nhom ku thëm Jethu 3:21–4:13

Luoi Jethu ëbën pan Galilia 4:14–9:50

Jäl pan Galilia ku la Jeruthalem 9:51–19:27

Nin ciëen kadhorou thuönde nhom tuen 19:28–23:56

Jön rot ku nyooth rot ku la nhial ë Bëny 24:1-53

1 Tënë Thiöpiluth, cït tē ye piëñ ye, acï kəc juëc them bik käk cï röt looi kamkua göt.

2 Aaci gët käk cï kəc cï ke tjñ, ku kəc lui wët Nhialic lëk yo tēwäär jöck kakkä röt. 3 Këya, Bánydië, wën cï yen käk cï röt looi muk cök tēwäär jöck kek röt, aca tak ba ke göt apath tënë yï, 4 rin bï yin kajuëc cï piöcc tënë yï jäl njic lön cïi kek ye lueth.

Atuny Nhialic acï dhiënh
Joon lueel

5 Wäär ye Yërot bënyñaknhom pan Judia, raan käk Nhialic cöl Dhäkaria ë tö thïn, ku yeen ë ye raan akut kəc käk Nhialic cöl Abija, ku yeen ë la tinjen cöl Elithabeth, nyen kuat Aron. 6 Dhäkaria ku Elithabeth aake ye kəc path tënë Nhialic, rin keek aake rëer ke cïn gup awuöc ke thek lööñ Nhialic. 7 Ku keek aake cïn mïth rin Elithabeth ëcï dhiëth, ku keek aake cï dhiöp kedhie aya.

⁸ Naγon akāl tōk, yen ke kuēer kōc akut Dhākaria bik luui luanj Nhialic, ⁹ ke kōcken akut cuet gek, go lōōny tēnē ye bī ya yen la adōj njir took ariāk nhom luanj Nhialic. Go la luεek. ¹⁰ Ku tēwēn took yen adōk luεek, ke kōc juēc awēn cī guēer aake rōōk ayeer.

¹¹ Kaam wēn, ka atuny Nhialic nyuth rot ye ke kääc lōj cuēc ariāk nhom tēwēn took yen adōj njir thīn. ¹² Tēwēn tīj Dhākaria ye, go riōōc apēi ku muum nhom. ¹³ Go atuny Nhialic lēk ye, “Dhākaria! Duk riōōc, rōōkdu acī Nhialic piñ, ku emēn tiējdu Elithabeth abī manh moc yōk. Na la dhiēēth, ka bī cōl Joon. ¹⁴ Wek aabī puōth miēt wedhie wek tiējdu tē le ye dhiēēth. Ku kōc juēc aabī puōth miēt ke we aya, ¹⁵ rin yeen abī ya raan tōj ril kam kōc kāk Nhialic tīj. Ku yeen acī bī ya dek kuat muōn la yic luou. Ku yeen abī Wēi Nhialic la yeguōp ke cōk ηoot man yāc, ¹⁶ ku yeen abī kōc Itharel cōl adhuk Nhialic Bānyden. ¹⁷ Abī kañ tuōl tēnē Bēny kek riēl thōj cimēn riēl Nhialic wāār tō tēnē Elija. Ku Joon abī wārken ē mīth cōl anhiar miēthken. Ku kōc ril nhūim emēn cie wēt Nhialic ye piñ, aabī kenhūim waar. Ku kēya, yen ē tē cī Joon kōc cōl aa guiir rōt thīn rin bēn Bānyda.”

¹⁸ Go Dhākaria lueel tēnē atuny Nhialic ēlā, “Ba njic kēdē lōn bī kēnē rot looi? Yen acī dhiōp ku tiējdiē acī dhiōp

aya.”

¹⁹ Go atuny Nhialic dhuōk ye, “Ee yen Gabriel, rēer Nhialic lōōm ku yen acī tooc ba yī bēn lēk wēt puōth kēnē. ²⁰ Rin kēc yīn wēt ca lueel gam, yīn abī rēer yī cie jam, yet tē bī kēnē rot kañ looi akōlden bī yen rot looi ke cīt tēde.”

²¹ Tēn awēn, kōc aake tit Dhākaria ke cī gāi kē rēer yen luanj Nhialic apēi kēlā. ²² Nawēn le bēn bei ke cī jam, gokē njic lōn le yen kē cī rot nyuōth ye, tēwēn ye yen nyuuth yecin ku cī jam.

²³ Nawēn la nīn luui Dhākaria luanj Nhialic thōk, ke dhuk paande. ²⁴ Nawēn ke tiējde Elithabeth yōk meth, ku jōl rēer baai pēi kadhiēc ke cie la ayeer. ²⁵ Ku jōl ya lueel, “Nhialic acī kēnē looi tēnē ya bī piathde nyuōth ya, ku acī kē ye ya dhōl guōp rin cī yen rol jal nyaai!”

Atuny Nhialic acī dhiēnh Jethu lueel

²⁶ Tēwēn ye pēi Elithabeth dātem, ke Nhialic tooc atuōnyde Gabriel gen Nadharet tō pan Galilia, ²⁷ tēnē nyan bīm cōl Maria, ku ē thiεek mony cōl Jothep, raan dhiēnh Bēnyñaknhom Debit. ²⁸ Go atuny Nhialic bēn tēnē ye ku lueel ēlā, “Madho, yīn athiāj dhēēj Nhialic. Bānyda atō ke yī!”

²⁹ Go Maria riōōc ku muum nhom wēn piñ yen wēlkā, ku thōōj yepuōu kāk tō ē wēt kēnē yic. ³⁰ Go atuny Nhialic

lueel tēnē ye, “Duk riöc Maria, yin anhiεεr Nhialic. ³¹ Yin abī meth yök, manh moc. Ku na la dhiēeth ka ba cäk ke cöl Jethu. ³² Abī ya raandit apεi Nhialic nhom. Ku abī cöl Wēn Nhialic Madhöl. Ku Nhialic Bānyda abī bāany Debit wundit yiēk ye, ³³ ku abī ya bēny pan yī Jakop akölrīēc ēbēn, ku bāanyde aciī bī thök alanden!”

³⁴ Go Maria lueel tēnē atuny Nhialic, “Bī rot looi kēdē. Yēn ē nyēn bīm kēc thiaak?”

³⁵ Go atuny Nhialic bēn lēk ye, “Wēi Nhialic abī lööny yīguöp ku rielde abī bēn yinhom. Manh thin dhēḡ ba dhiēeth abī cöl Wēn Nhialic. ³⁶ Ku dēt akīn aya, molēn Elithabeth cī dhiöp aci meth jāl yök cök a wäär ye ye tīḡ ke ciēt cī rol. Päike aa dātem ēmēn. ³⁷ Rin ḡic Nhialic kāḡ looi ēbēn. Acīn kē gök ye.”

³⁸ Go Maria lueel, “Yēn alony Bānyda, abī looi tēnē ya cimēn wētdu.” Go atuny Nhialic jāl.

Maria aci Elithabeth la neem

³⁹ Nawēn nīn lik cök, ke Maria lööny dhöl ke cīn gāäu bī la pan yī Dhākaria rēēr tēthöny pan Judia. ⁴⁰ Ku ler pan Dhākaria ku muöth Elithabeth. ⁴¹ Kaam wēn piḡ Elithabeth Maria ke muöth ye, ke manh liεc yen riāḡ yeyic. Ku go Wēi Nhialic guö lööny yeguöp. ⁴² Ku lueel röldit tēnē Maria, “Yin aye

leec diäär yiic ēbēn, ku lec manh yānydu. ⁴³ Yenjö thieek ḡayic abī man Bānydiē ḡa bēn neem? ⁴⁴ Kaam wēn piḡ yēn yīröl yī muöth ḡa, ke manh tō ḡayic mit puḡu ku le nyoōḡ-nyooḡ. ⁴⁵ Yin amit guöp rin cī yin wēt Bānyda gam, lōn bī wēt cī lēk yī rot tiεεḡ!”

Waak Maria

⁴⁶ Go Maria lueel, “Yin Bānyda yin apiaany ḡapuḡu,

⁴⁷ ku yēn aci puḡu miēt tēnē Nhialic pīr yēn,

⁴⁸ rin cī yen aluōnyden cie kuēc nhom lieec.

Ku akölē le tuēḡ, riēc ēbēn abā leec rin cī Nhialic yēn dōc,

⁴⁹ rin cī Nhialic Madhöl kädit looi tēnē yēn.

Yen aril ku adhēḡ.

⁵⁰ Ku yeen alir puḡu tēnē kuat raan ēbēn, kuat riöc ē yeen.

⁵¹ Nhialic aci kōc bāḡ nhiam thiāi pinyinhom köḡden ril.

⁵² Ku aci bāny ril piēk piny thōcken nhīim, ku jōt kōc cīi nhiam cie kuēc nhīim nhial.

⁵³ Ku ee kōc ḡōḡ wīc kāḡ, yiēk kājuēc ku nyiēḡ ajieek.

⁵⁴ Ku aci wētden cī thōn wärkuan dīt tiεεḡ nhom ku kony aluōnyke, kōc Itharel.

⁵⁵ Cimēn wäär cī yen ye lēk wärkuan dīt, Abaram ku mīth cī lōk dhiēeth!”

⁵⁶ Ku jōl Maria rēēr kek Elithabeth tēcīt pēi kadiäk ku dhuk panden.

Joon aci dhiëeth

57 Nawën ke pëi Elithabeth thök, ku dhiëeth manh moc.
58 Nawën piñ kəc akeu nhom ku kəc ruääi ke ye lön cï Nhialic ye lieec, ke mit puöth apëi.

59 Nawën aköl ye nin bët, ke kəc bö bi meth bën ñoot. Ku wickë bik cäk rin wun Dhäkaria. 60 Go man kuec ku lueel, "Acöl Joon." 61 Gokë lueel tënë ye, "Acin raan ruääi ke we cï cäk ë rinkä." 62 Ku nieukë wun nyin, ku thiëckë tē bi yen meth cäk thïn.

63 Go Dhäkaria agen gëtgët cöl ku gët, "Acöl Joon." Gokë gäi ebën. 64 Ku kaam thiin awën ke go ñieç jam ku leec Nhialic. 65 Go kəc thiäak ke ke gäi, ku thiëi wëlkä pan Judia yic, ku ye kəc ebën jam ë ke. 66 Ku kuat raan cï wëlkä piñ ë gäi ku lueel, "Manhë, bi jäl yiëndë aköldä?" Rin ë yic, riel Bänyda arëer kek ye.

Waak Dhäkaria

67 Go Wëi Nhialic lööny Dhäkaria guöp, ku lueel maany cï Nhialic nyuöth ye ëlä,

68 "Lecku Bëny, Nhialic Itharel! Rin cï yen bën bi kacke bën luök.

69 Ku cöl raan pïr yo atul yön Debit aluonyde.

70 Wëtde aci kəc käkke tïñ lueel theer,

71 lön bi yen yo kony aleikua ku kəc man yo.

72 Acï Nhialic lueel lön bi yen wärkuan düt lieec,

ku muk löñ ë döör cï yen mäath döm ke ke nhom.

73-74 Cimen cï yen mël kuëñ tënë Abaram wäditda, ku thön lön bi yen yo kony aleikua,

yoç aabi këde ya looi ke cïn diëer,

75 tē yer yoç puöth ku lok cök yenhom akölaköl tē pïr yoç.

76 Ku yin manhdië, yin abi ya raan käk Nhialic tïñ, yin abi la tuëñ yenhom ba dhöl la guir tënë yeen.

77 Ba lëk kəc tē bi kek pïr akölrüëc ebën yök thïn, tē pël adumuöömken piny.

78 Nhialic alir puöu, ku yen abi raan cüt ruel cöl abö pinynhom.

79 Ku yen abi ruel tënë kəc tö muööth yic, rëer thou yic, bik dhöl ye kəc döör ke Nhialic jäl yök."

80 Ku Joon aci jäl düt ku yik Wëi Nhialic riel düt. Ku pïr roor tē cï ceñ ë rot yet aköl tul yen Itharel nhom.

2*Jethu aci dhiëeth**(Mk 1:18-25)*

1 Bënyñaknhom cöl Cithër ëcï wët lueel bi kəc bëëi meç ke kueen. 2 Ku kën yen ë tē joç kuën ë kəc rot tēwäär ye Kuirino bëny pan Thiria. 3 Go raan ebën la bi la göt rin, ñek pan wundüt ku ñek pan wundüt.

4 Go Jothep jäl Nadharet tö Galilia bi la gen Bënyñaknhom Debit, tö pan Judia cöl

Bethalem, rin ye yen raan dhiënh Debit. ⁵ Acì la bìk riënken la gõt kek Maria wïc kacken bìk gäm ye, ku ë liac.

⁶ Tëwën rëer kek Bethalem, ke nïn bì Maria dhiëth thök. ⁷ Ku dhiëeth wënde, ku der kōu alath ku tēu diaany yic wën liiu tēnē anīn yōn jōōl.

⁸ Ku kōc biōök aake rēer pan wën, ku aake ruu tiēt ë thākken. ⁹ Kaam wën ka atuny Nhialic tul kelōm ku ruel ƣer Nhialic kekōth bì ke riaal. Gokē riōōc apēi. ¹⁰ Go atuny Nhialic lēk ke, “Duōkkē riōōc, ee wēt path yen alēk we, wēt bì thāi ëbën puōth miēt thīn. ¹¹ Rin akōlē, gen Debit tēn, Bēny Pīr kōc acì dhiëeth, ku yen ë Raan cì Nhialic lōc ku dōōc. ¹² Ku abāk ŋic kēlā, wek aabī meth yōk, manh cì der kōu alath, ku acì tōōu gōl cōk.”

¹³ Kaam awën ka atuuc juēc kōk mēt rōt thīn ku leckē Nhialic ku luelkē,

¹⁴ “Yeku Nhialic door, Acìēŋ tō nhial, ku dōōr pinynhom tēnē kōc nhiēer.”

¹⁵ Nawën cì atuuc juēcä dhuk nhial, go kōc awën lueel kamken, “Lok Bethalem buk kāk cì lēk ƣo la tīŋ, ku kāk cì Bānyda nyuōth ƣo.” ¹⁶ Gokē la ke ban kekōth, ku yōkkē Jothep kek Maria ku Meth ke cì tāau gōl cōk. ¹⁷ Nawën tīŋ abiök meth, ke lēk kōc ëbën kāwën cì atuny Nhialic lueel ë riënke. ¹⁸ Go kōc cì wël kōc abiök piŋ gāi apēi. ¹⁹ Go Maria wēlkā ëbën piŋ apath, ku muk ke yepuōu. ²⁰ Go kōc abiök

awën dhuk ke lec Nhialic, rin kāk cìk piŋ ku tīŋkē ke, kecīt tēwäär cì atuny Nhialic lēk ke.

Jethu acì cāk

²¹ Nawën akōl ye nïn bēt, akōl yen bì ye ŋoot, go cāk ke cōl Jethu, rin wäär kek cì atuny Nhialic lueel wäär ŋot kēc Maria liēc ye ye.

Jethu acì ƣāth luāŋ Nhialic

²² Nawën cì nïn thiārŋuan thök cīt lōŋ Mothith, ke Jothep kek Maria la luāŋ Nhialic Jeruthalem bìk meth la nyuōōth, ²³ cīmēn lōŋ cì Mothith nyooth thēer ēlā, “Manh moc, ku ye kaai abi juēr Nhialic.” ²⁴ Ku keek aya aacì kuōr karou juaar cīmēn lōŋ Bēny.

²⁵ Ku mony cōl Thaimon ë ciēŋ Jeruthalem, ku ë raan path apēi ku ë riōōc Nhialic. Ku ë tit Raan Pīr kōc Itharel, ku Wēi Nhialic ë tō yeguōp. ²⁶ Ku ëcì Wēi Nhialic lēk ye lōn cīi yen bì kaŋ thou, tē kēc yen Raan cì Nhialic lōc ku dōōc kaŋ tīŋ. ²⁷ Nawën ƣēth Maria ku Jothep Jethu luāŋ Nhialic, bìk kē ye lōŋ Mothith lueel la looi, ke tēu Wēi Nhialic Thaimon puōu bì la luāŋ Nhialic aya. ²⁸ Go Thaimon Jethu jōt ku leec Nhialic ku lueel, ²⁹ “Ee yīn Bēny, yīn acì wētdu tiēēŋ nhom, jōl aluōnydu puōl bì jāl, ke cì la lāŋ.

³⁰ Tē bì yīn kacku kuōny thīn aca tīŋ nyiēnkiē,

³¹ ku aca guir thēi nhom

32 ku ee piny mer bī kəc cie kəc Itharel kāŋ tīŋ ku bī Itharel thändu aleec thīn.”

33 Kaam wən kēēc Jothep kek Maria ke cī gāi wəl lueel Thaimon rin meth Jethu, 34 go Thaimon ke dəc ku lueel tēnē Maria, “Yen manh kēnē aci Nhialic ləc bī kəc juēc Itharel muər ku pīir kəc kək. Ku yeen abī ya raan bī wēt Nhialic nyuəth, ku abī kəc juēc wəl rəc aa luəel yeguəp. 35 Ku yīn Maria, yīn abī reem puəu ciət yī cī gut pal, bī wēt tō kəc juēc puəth jəl ŋic thīn.”

36 Ku tīŋ kək Nhialic tīŋ cəl Ana ē tō thīn, ku ē ye nyan mony cəl Paniel, raan dhiēnh cəl Acer kuat Itharel yic. Ana ēcī dhiəp apēi, ku ēcī thi-aak ku rēer kek muənyde run kadhorou ku thou muənyde. 37 Ku jəl Ana lək rēer ke ye lēer ruəön thiərbət ku ŋuan. Ēcie jəl luan Nhialic, ē ye cool ku ruu ke loi kək Nhialic, ku rök ku theek mieth. 38 Ku akölē guəp aci rot mət kəc wən, ku leec Nhialic ku lueel wətde rin meth, tēnē kəc ye tiit lən bī Nhialic thänden Itharel wēer bei.

Jethu aci dhuək Nadharet

39 Nawən cik kəriēec ēbən jəl looi cimēn lōŋ Nhialic, ke Maria ku Jothep dhuk Galilia Nadharet panden. 40 Ku jəl Jethu dīt ku ril apēi, ku ŋic kāŋ ku dəc Nhialic.

Jethu ē tō luan Nhialic

41 Ruəön ēbən Jothep kek Maria aake ye la Jeruthalem

rin Yandīt Ayum cīn yic luəu. 42 Nawən cī run Jethu jəl aa thiäär ku rou, ke cath ke ke bik la yai yic Jeruthalem. 43 Nawən cī yai thök ke dhuk ciēen, ku kuckē lən cī Jethu dōŋ geeu, 44 ē cik tak lən cieth yen ke kəc kək, ku ciethkē yet thēi. Nawən ke wickē kam kəc ruāāi ke ke ku kəc ŋickē. 45 Nawən cik yök, gokē dhuk Jeruthalem bik bən la wic thīn. 46 Na aköl ye nīn diäk, ke jolkē yök luan Nhialic Jeruthalem, ke cī nyuc kam kəc piöoc lööŋ Nhialic ke piŋ wəlken, ku yeke thiēec. 47 Go kəc ēbən gāi wən piŋ kek ye ke jam cimēn raan ŋic kāŋ apēi, ku tē bēer yen wəlken aya. 48 Nawən tīŋkē manhden ke gēi ku lueel man, “Yenö manhdiē looi yīn kēnē tēnē yō? Yīn acuk wic apēi yök wuur.”

49 Go lək ke, “Yenö wiēckē ya? Kuöckē lən dhil yən kək ē Wä looi?” 50 Ku aa kēc wēt cī lueel deet yic.

51 Go Jethu jəl ke ke ku dhukkē Nadharet, ku jolkē ceŋ ke ye wəlken piŋ, ku jəl man kəkä muk yepuəu. 52 Ku jəl Jethu dīt ku ŋic kāŋ apēi. Ku Nhialic ē mit puəu tēnē ye, ku yen lən kəc aya.

3

Piöoc ē Joon raan kəc muəc nhūim

(Mt 3:1-12; Mk 1:1-8; Jn 1:19-28)

1 Ŵon yen ruəön thiäär ku dhiēc ke Tiberiöth ye bēny, ku Pilato ke ye bēnydīt

mac Judia, Antipäth Yërot
 ë ye bëny Galilia ku Pilipo
 wämënh ë mac Ituria kek
 Trakonitith, ku Lithaniath ë
 ye bëny Abilene, ² ku Anath
 kek Kaipa aake ye bënydit
 käk Nhialic. Tëëñë, ke Nhialic
 lëk wët Joon wën Dhäkaria tō
 roor. ³ Go Joon bëëi tō wār
 Jordan yōu kueny yiic ke wëët
 kōc, “Pälkë luoi käreç, ku calkë
 röt aa muçc nhïim, rin bi
 adumušōmkun päl piny tënë
 we.” ⁴ Cïmën cï ye gōt athōr
 Ithaya yic raan käk Nhialic
 tiŋ ëlä,

“Raan kākkië tiŋ abï kēcīt lōōr
 gut yic bi yen kōc caal
 tēde ë rot,

ku lëk keek ëlä,
 ‘Guierkë dhël ë Bëny, luoiķë
 dhōlke bik la cōk.

⁵ Thōnykë yōn la tiām piny
 ku dhuškkë yōn thōny nhïim
 piny,
 ku cōkkë dhël cie yic neer,
 ku thōōŋkë dhōl la yiic ŋōny
 nhïim.

⁶ Ku raan ëbën, abï tē ye
 Nhialic yook luāk thïn
 tiŋ!’ ”

⁷ Ku lëk kōc juēc bō tënë ye
 bi ke bën muçc nhïim, “Awek
 dhiënh kăpieny! Yeŋa lëk we
 bāk kat kërëçc bō?” ⁸ Luoiķë
 kāk ye nyooth lōn cï wek mušl
 käreç yakë ke looi. Ku duškkë
 wepuōth tōŋ ku luēlkë yok
 aa mīth Abaram. Alëk we
 lōn lēu Nhialic bi aleelkă çal
 aaye mīth Abaram. ⁹ Ku ëmën
 yëp acï ther bi ke tiim yep, rin
 na ye tim cie luok, ka yep ku
 cuet ë mεεç.”

¹⁰ Go thän awën Joon thiëçc
 ëlä, “Na ye këya, buk ŋō looi?”

¹¹ Go Joon bëër, “Raan la alëth
 karou, adhil tōk yiëk raan cïn
 alath, ku raan la miëth adhil
 looi këya.”

¹² Go kōc ajuër kut bën
 tënë ye aya bi ke bën muçc
 nhïim, ku thiëckë, “Raan
 piōoc buk ŋō looi?” ¹³ Go
 lëk ke, “Duškkë wëeu ye lōōm
 ë ruëeny tënë kōc.” ¹⁴ Go
 apuruuk bën ku thiëckë ëlä,
 “Na yook, buk ŋō looi?” Go
 lëk ke, “Duškkë kōc ye rum,
 ku duškkë kōc ye gaany wët ë
 lueth, ku yakë puōth la yum
 ariōpdun yic.”

¹⁵ Go ŋäthden jäl dit, ku
 yekë tak lōn nadë ke mony abï
 dhiel a Raan cï Nhialic lōc ku
 dōc. ¹⁶ Go Joon lëk ke ëbën
 ëlä, “Wek aa ya muçc nhïim
 piū ë path, ku raan dit ku ril
 apeï tënë ya abō, raan na cōk
 aa warke ka cā lēu ba ke dōk.
 Ku ë yic yēn acïi path ba lēu,
 ba ya aluonyde. Ku yeen abï
 kōc kōk weyiic muçc nhïim
 Wëi Nhialic, ku muçc kōc kōk
 nhïim ë mac. ¹⁷ Yeen acït raan
 muk lōk kām ye rap kōōm, bi
 rap tek thook kek miël. Ku
 wiū rap ku tōu ke. Ku yōot
 miël many cie thou.”

¹⁸ Wël kōk cīt kākă acï
 Joon lëk kōc apeï bi yen Wët
 Puōth Yam piōc thïn.

*Joon raan kōc muçc nhïim
 acï mac*

¹⁹ Ku Joon ëcï Antipäth
 Yërot, bëny Galilia jām guōp
 käreçc apeï, rin cï yen Yërodia
 tiŋ wämënh rum bi ya tiēŋde,

ku looi käjuéc rεc kōk aya.
 20 Go Antipāth Yērot Joon
 mac, ku kēnē ē kēreεc dēt cī
 mat kāracken cī looi yīic.

Jethu acī muəc nom
 (Mt 3:13-17; Mk 1:9-11)

21 Nawēn cī thān awēn
 muəc nom ebēn, ku Jethu
 ke cī muəc nom aya. Kaam
 wēn rōök yen ke nhial liep
 rot. 22 Ku bō Wēi Nhialic
 yenhom kecīt kuur ē dit. Ku
 piŋ rōl Nhialic nhial ke lueel,
 “Yīn ē manhdiēn nhiaar. Yēn
 amit puəu kek yī.”

Kuat Jethu
 (Mt 1:1-17)

23 Wäär jōck Jethu pišōcde
 cōk, ke ruönke aake ye
 thiārđiäk.

Ku ē ye raan ebēn taklōn ē yen
 wēn Jothep, wäär wēn
 Yeli,

24 wēn Mathat, wēn Lebī, wēn
 Melki, wēn Janai, wēn
 Jothep,

25 wēn Matathia, wēn Amoth,
 wēn Nayum, wēn Ethli,
 wēn Nagai,

26 wēn Manth, wēn Matathia,
 wēn Themein, wēn
 Jothek, wēn Joda,

27 wēn Joanan, wēn Retha,
 wēn Dherubabel, wēn
 Cealtiel, wēn Neri,

28 wēn Melki, wēn Adi,
 wēn Kotham, wēn
 Elmadam, wēn Er,

29 wēn Jocua, wēn Elieđ-
 her, wēn Jorim, wēn
 Mathat, wēn Lebī,

30 wēn Thaimon, wēn Juda,
 wēn Jothep, wēn
 Jonam, wēn Eliakim,

31 wēn Meliea, wēn Mena,
 wēn Matatha, wēn
 Nathan, wēn Debit,

32 wēn Jethe, wēn Obet, wēn
 Boath, wēn Thalmon,
 wēn Nacon,

33 wēn Aminadap, wēn Ad-
 min, wēn Arni, wēn
 Yedhron, wēn Peredh,
 wēn Juda,

34 wēn Jakop, wēn Ithäk, wēn
 Abaram, wēn Tera,
 wēn Nayör,

35 wēn Theruk, wēn Reu, wēn
 Pelek, wēn Eber, wēn
 Cela,

36 wēn Kainan, wēn Arpak-
 cat, wēn Cem, wēn Noa,
 wēn Lamek,

37 wēn Methuthela, wēn
 Enok, wēn Jaret, wēn
 Malaleel, wēn Kenan,

38 wēn Enok, wēn Theth, wēn
 Adam wēn Nhialic.

4

Jethu acī jōŋrac them
 (Mt 4:1-11)

1 Go Jethu jāl wār Jordan
 ke cī Wēi Nhialic la yeguəp,
 ku yēth roor tē cīi ceŋ, 2 tē
 cī jōŋrac ye bēn la them thīn
 nīn thiārŋuan. Ku ēcie mīth
 ē nīnkā yīic ebēn, nawēn cīk
 thōk ke jōl cōk nōk.

3 Go jōŋrac rot cuət ye ku
 lueel, “Na ye Wēn Nhialic ke
 lēk alel kēnē bī ya ayup.” 4 Go
 Jethu bēēr, “Acī gōt thēer ēlä,
 ‘Raan acie pīr ayup ē rot.’ ”

5 Go jōŋrac yāth tēthōny, ku
 nyuth bēēi pinynhom ebēn
 nyin yic. 6 Ku lueel tēnē ye,
 “Kākkā ebēn aaci gām ya, ku
 alēu ba ke gām raan ca tak.

⁷ Këya, na dor ya ka bi ya kaku ebën.” ⁸ Go Jethu bëër tènë ye, “Acì gõt ëlä, ‘Yin abì Nhialic Bánydu door ku loi wëtde yetök!’ ”

⁹ Go jəŋrac ɣəth Jeruthalem, ku tēu luanj Nhialic nhom ku lueel, “Na ye Wēn Nhialic ke yì cuet rot piny tēmec kënë, ¹⁰ rin ëcì gõt ëlä Nhialic abä atušöcke lək bik yì tiit, ¹¹ ku mukke yì kecin, ba yicök cii cək dəeny aləl.”

¹² Go Jethu bëër, “Acì lueel thɛɛr ëlä, ‘Duk Nhialic Bánydu them ë path.’ ”

¹³ Nawēn cì jəŋrac Jethu jəl them ë dhölkä yiic ebën, ke nyiēŋ piny ku pəl kaam koor.

*Jethu acì luəide jəək Galilia
(Mt 4:12-17; Mk 1:14-15)*

¹⁴ Go Jethu ke tš Wēi Nhialic yeguöp, dhuk Galilia. Go guo piŋ Galilia ebën, ¹⁵ rin pišöcde tš ye kəc Itharel kenhüm mat thün, ee ye leec raan ebën.

Kəc Nadharet aa kəc Jethu gam

(Mt 13:53-58; Mk 6:1-6)

¹⁶ Go Jethu jəl tēden awēn ku ler ɣenden Nadharet tšwäär muk ye thün. Nawēn aköl löŋ, ke la tēn amat kəc Itharel cīt tš ye luši ye akölaköl. Nawēn jət rot bi wēt Nhialic kueen, ¹⁷ ke gēm athör Ithaya, raan kək Nhialic tiŋ. Go athöör pet yic ku yök tš cì ye gõt thün kēlä,

¹⁸ “Wēi Nhialic atš ke ɣen rin acä löc,

ba Wēt Puöth Yam lək kəc ŋjəŋ.
Bēny acä tooc

ba lək kəc cì loony ku kəc mac,
ku kəc rēer win jəŋrac
yic,

lön bi keek lony, ku lön bi kəc
cì cəər ben daai,
ku ba lääu nhom tènë kəc
gum, bēn lək keek.

¹⁹ Ku ba rušön bi Nhialic
kəc bš tènë yeen döc, bēn lək
keek.”

²⁰ Ku mat Jethu athör yic ku
gəm ku nyuuc. Go kəc ke tš
amat yic kenyin wəl ye ebën.

²¹ Go Jethu lək ke, “Wēt cək
piŋ ca kueen athör thɛɛr wəl
Nhialic yic acie nhom tiɛɛŋ ya
aköl.”

²² Go kəc ke tš thün gai
ebën ku leckē rin wəl puöth
cì lueel. Ku yekē röt thiēc
ëlä, “Kënë, lēu bi rot looi kēdē,
yeen cie wēn Jothep?”

²³ Go Jethu bëër, “Ee yic,
wek aaba lək kääŋ ye lueel
ëlä, ‘Aküm kəŋ rot cəl apuəl,’
Ku abäk lək ɣa ba kək cək
piŋ ke ca looi Kapernaum,
looi aya ɣenda ë tēn. ²⁴ Ku
le tuen ku lueel, ‘Acin kəc
kək Nhialic tiŋ ye wəl yekē
lueel gam panden.’ ²⁵ Ku
cimēn ŋic wek ye lön cì Elija,
raan kək Nhialic tiŋ, tiŋ lēer
cəl Dharepath kony. ²⁶ Ku
Dharepath ë ye tiŋ wundēt cəl
Thidon. Ku diäär lēr Itharel
aake wic kušony wäär nek
cək kəc, rin kēc deŋ tueny
run kadiäk ku abak bi cək
dīt apei pan Itharel. Ku Elija
akēc bēn tušc ke. ²⁷ Ku dēt
aya, wäär ye Elica raan kək

Nhialic tñj, kəc juęc cĩ tuet aake tō pan Itharel, ku acĩn atuen tōñj cĩ Elica bēn kony, acĩ bēn la kony Naman raan pan Thiria.”

²⁸ Go kəc ke tō tēn amat puōth riääk ebēn wēn piñ kek wēlkä, ²⁹ ku jətkē röt ku göömkē piny. Ku yēthkē ayeer geeu ke yekē pik bīk γεετ gət nhom tē cĩ γευ buth thñn, ku yēthkē agala nhom rin wīc kek ye bīk la piěk wīir. ³⁰ Go bak keciel yiic ku jiēl.

Jethu ala riel ē yen jəñrac cuəp wei

(Mk 1:21-28)

³¹ Go Jethu la Kapernaum gen tō Galilia, tē ye yen kəc piöc thñn aköl cĩ kəc Itharel ye luui. ³² Ku piöcde eci kəc göi ē tēn aya, rin kāk ye lueel aa wēl yith ye nyuəth lən le yen riel Nhialic. ³³ Nayəñ akäl tək tēwēn piöc yen, ke raan tō kam kəc tēn amat, ke la guəp jəñrac jam ke cĩ yeröl jət apei ēlä, ³⁴ “Yenö wīc tēnē yo Jethu raan gen Nadharet? Ca bēn ba yo bēn rac? Yin anjiec, yin ē raan puəth la cök bö tēnē Nhialic.” ³⁵ Go Jethu jəñrac dušm thok piny, “Biētē, ku bäär bei yeguəp.” Go jəñrac mony awēn wiet piny kenhñm ku bñi bei yeguəp ke cñn tətök cĩ yiěk ye.

³⁶ Go kəc gäi apei ku thiäckē röt, “Yenö kēnē? Ye piöc yam kek riel Nhialic. Mony kēnē ala riel ye yen jak yöök ku gamkē wētde aya.” ³⁷ Go lēc ku piathde guə thiēi baai yic ebēn.

Jethu acĩ kəc tuany kony
(Mt 8:14-17; Mk 1:29-34)

³⁸ Kaam awēn jiēl yen tēnē amat kəc Itharel ke la pan yñ Thaimon. Go man tñj Thaimon yök ke cĩ juäi göök, gokē lək Jethu. ³⁹ Go la ku kēęc yelösm tēwēn cĩ yen təc thñn ku yöök juäi bñ jal. Go juäi guə päl piny ku looi miēth tēnē ke.

⁴⁰ Ye thēn kēnē, wēn cĩ aköl lööny piny, ke kəc guēer kek kacken tuany tēnē Jethu, ku tēyu yecin kenhñm, gokē pial ebēn. ⁴¹ Ku bö jakrec bei kəc juęc gup ke dhiau ēlä, “Yin ē Wēn Nhialic.” Go Jethu ke yöök bīk cñi jam, rin njic kek ye lən ye yen Raan cĩ ləc ku dəc.

Jethu ē kəc Galilia lək wēt Nhialic
(Mk 1:35-39)

⁴² Nayəñ nhiäk riel, akēc piny bak ke Jethu jiēl baai ku le tēde ē rot. Go kəc juęc la wīc. Nawēn lek yök, gokē ləñ bñ rēer Kapernaum ku cñi ke nyiēñ piny. ⁴³ Go bēer, “Yen adhil Wēt Puəth Yam rin bääny Nhialic la piöc bēi kək yiic aya, yen ē kēn tuuc ya ba bēn looi.” ⁴⁴ Go pan Galilia kuany yic ke piöc kəc tēn amat.

5

Kəc cĩ Jethu kañ buəth
(Mt 4:18-22; Mk 1:16-20)

¹ Yəñ akäl tək tēwēn piöc Jethu wär cəl Jenetharet yəu, ke kəc juęc apei wēt bīk wēt Nhialic bēn piñ. ² Go riäth karou tñj agör yəu ke cĩ amēi

nyään piny ku jiëlke bik bi-
aiken la thuak. ³ Go Jethu
thuæt riän tök yic, ku ë ye riän
mony cäl Thaimon, ku lëk ye
bī piëk wüür tēthin-nyööt. Ku
jäl nyuc riäi yic ku piöök kōc.

⁴ Nawën cī thök ë jam, ke lëk
Thaimon, “Gæerkë riäthkun
tēthiän ku cuatkë biaikun bāk
rec dām.”

⁵ Go Thaimon bēer, “Bēny,
yok aaci ruu mäi wën akōu
ku acin kë cuk dām. Ku na
ca lueel, ka buk cuat.” ⁶ Ku
cuatkë buoi. Gokë rec juëc
apei dām abī buoi yiic duër
ræet. ⁷ Gokë amëiken kōk tō
riän dēt yic cäl bik ke bën
kony. Gokë bën, ku tekke
rec riäth karou yiic ku thiēnkë
kedhie abik duër dūr.

⁸ Nawën tīj Thaimon kë cī
rot looi, ke gut yenhiäl piny
Jethu nhom ku lueel, “Bēny,
jäl tēnë ya, yen ë raan la
guöp adumuööm.” ⁹ Rin yen
Thaimon, ku kōc awën mäi
kek ye aake cī gäi rec juëc
cik dām. ¹⁰ Ku kōcken cath
kek ye Jemith ku Joon, wëët
Dhubedi, aake cī gäi aya. Go
Jethu lëk Thaimon, “Duk riöc,
ëmën le tuen aa kōc kek aaba
ya dām.” ¹¹ Gokë riäth yöc
wär thok ayeer, ku nyiēnkë
këriëec ëbën piny ku buöthkë
Jethu.

Jethu acä atuet cäl apuäl
(Mt 8:1-4; Mk 1:40-45)

¹² Yōn akäl tök Jethu ëcī la
keny gen dēt, ku raan cī tuet
ë tō thīn. Nawën tīj Jethu ke
gut yenhiäl piny ku lēj, “Bēny

anjæc alëu ba ya kony ba pial,
kony ya.”

¹³ Go Jethu njään nyinde tīj
ku wic bī kony. Ku jät yecin
ku gōöt ku lueel, “Awiëc, pi-
aalël!” Kaam thiin awën ke
tuet jiël. ¹⁴ Ku cäl Jethu ajiël
ku thōn apei, “Duk kënë la lëk
raan dēt. Lōor ku nyuöth rot
raan kāk Nhialic, ku bī caath,
ku juar kån cīt tē ye löj Moth-
ith ye lueel thīn, bī raan ëbën
njic lōn cī yin pial.”

¹⁵ Ku tēwën cī Jethu ye cak
thōn këya, ke wët go thiëi piny
abī kōc juëc aa guëer tēnë
Jethu bik piööcde bën piñ, ku
kony ke bik pial. ¹⁶ Ku ye la
tēde ë rot tē cīn yic kōc ë rēer
thīn bī la rōök.

Jethu acī raan cī ruai kony
(Mt 9:1-8; Mk 2:1-12)

¹⁷ Nayōn akäl tök, ke kōc
kōk akut Parathi, ku kōc piöök
löön nyuc bik piñ tē piöök
Jethu kōc thīn. Ku aake bö
bëi yiic Galilia ku Judia ku
Jeruthalem. Ku Nhialic ëcī
Jethu yiëk riël bī kōc tuany
kony. ¹⁸ Kaam wën ke kōc bö
ke ket raan aduany alom. Ku
wic kōc awën ket ye bik yäth
yöt tēnë Jethu. ¹⁹ Nawën cīn
tē yēth kek ye tēnë Jethu rin
cī yöt thiän kōc, gokë la nhial
ku nanykë yöt nhom löj awën
rēer Jethu thīn. Ku lueeckë
raan aduany piny kek biönde
yenhom.

²⁰ Ku wën tīj yen gamdīt
tō ke ke, ke lueel, “Mäthdië,
adumuöömku aaci päl piny.”

²¹ Go kōc piöök löön kōc
Itharel ku kōc akut Parathi

wën rëer thïn, jäl tak ku luelkë kepuõth, “Yeŋa kënë Nhialic jääm guõp kälä? Yeŋa adumuõõm päl piny, ee Nhialic ë rot.”

²² Go Jethu käk yekë tak guõ ñic ku lueel, “Yeŋõ ye wek ye tak lön lueel yeŋ lueth? ²³ Ye kënë puäl yic kakkä yiic ba lueel, ‘Adumuõõmku aaci päl piny’ tädë ke lueel, ‘Jõt rot ku cathë?’ ²⁴ Ku aba nyuõth we ëmën lön le Manh Raan riel pinynhom bä adumuõõm päl piny.” Ku lëk raan aduany, “Alëk yï, jõt rot ku kuany biõŋdu ku lør baai.”

²⁵ Go rot jõt nyin yic kenhïim ke dæei kek ëbën, ku kueny biõŋden awën cï ye täac thïn, ku ler baai ke lec Nhialic. ²⁶ Ku jöl kuat raan tõ thïn ëbën gäi ku riõõckë. Ku leckë Nhialic ku luelkë, “Yok aaci kediit jän gäi tïj ya aköl.”

Jethu aci Lebï cöl
(Mt 9:9-13; Mk 2:13-17)

²⁷ Nawën ke Jethu jiël geeu, ku tëwën cieth yen ke tïj raan ajuër kut cöl Lebï ke rëer täden ë luõi. Go Jethu lëk ye, “Buõth ya.” ²⁸ Go Lebï luõide puäl ku buõth.

²⁹ Nawën ke Lebï loi miëth paande bi yen Jethu gõõ. Go kóc juëc bën, kóc ajuër kut ku kóc kök, ku nyuuckë ke ke bik mïth. ³⁰ Go kóc akut Parathï ku kacken piõõc löõj la ñoomñoom ku luelkë tënë kóc Jethu buõth, “Yeŋõ ye wek mïth ku dëkkë kek kóc ajuër kut, ku kóc la gup adumuõõm?”

³¹ Kaam wën piñ Jethu ë wët kënë, ke lëk ke, “Acie kóc puäl kek akïim wïc, aa kóc tuany. ³² Yeŋ akëc bën ba kóc ye tak lön puõth kek bën kony. Yeŋ aci bën bi kóc rëc la gup adumuõõm kepuõth dhuõk ciëen.”

Wët löj thëk ë miëth
(Mt 9:14-17; Mk 2:18-22)

³³ Gokë bën lueel tënë ye, “Kóc Joon buõth aa lac thek ë miëth ku röökkë. Ku aye kóc akut Parathï buõth looi aya, ku kockun yï buõth aa mïth ku dëkkë.”

³⁴ Go Jethu bëer ku lueel, “Yakë wïc bi kóc cï bën ruääi yic rëer ke cï mïth? Acie tädë! Na rëer raan thiëk ke ke, ka cïk loi këya. ³⁵ Aköl bi athiëk dõm ku nyiëei keyiic, yen aköl bi kek thek.”

³⁶ Ku ben Jethu kääñ dët bën thõõth aya tënë ke, “Acin raan bi abañ alath rët wei alanh yam kõu bi la buõõp ë dhiäth alath kõu. ³⁷ Ku acin raan bi muõn abiëc ë yam puõk tõny theer yic. Na looi këya, ke muõn abiëc yam abi tõny puõt yic, ku muõn abiëc abi luuñ wei ku tõny abi kuem. ³⁸ Acie këya, muõn abiëc yam adhil puõk ë tõny yam yic. ³⁹ Ku acin raan wïc bi muõn abiëc yam dek tã cï yen muõn abiëc cï ceñ kañ dek, abi lueel, ‘Muõn abiëc cï cien añuëen.’ ”

6

Jethu aci kuc löj aköl löj kóc Itharel
(Mt 12:1-8; Mk 2:23-28)

¹ Naʒon aköl cii kɔc Itharel ye luui, Jethu kek kɔcken ye buɔθh aake cath ke kuany dhël yic kam dum. Go kɔcken ye buɔθh rap thonʒ ku koikë ke kecin, ku camkë ke. ² Go kɔc akut Parathï kɔk lueel, “Yeñö ye wek luui aköl cï löñdan Itharel pëen bi kɔc cii ye luui thïn?”

³ Go Jethu bæer, “Këckë kë cï Debit looi wäthæer kañ kueen? Wäär nek cɔk ye kek kacke, ⁴ go la luañ Nhialic ku lööm ayum yaath cï tööu tënë Nhialic ku ciem, ku gëm kacke aya bik cam. Ku ayum kënë ecï löñda pëen bi kuat raan ë path cii cam. Ee raan kãk Nhialic yen ë ye cam ë rot.” ⁵ Ku wit Jethu wëtde ëlä, “Manh Raan ë bëny këriëc ëbën agut aköl löñ.”

Jethu aci mony cï cin ruai kony

(Mt 12:9-14; Mk 3:1-6)

⁶ Naʒon aköl dët, aköl cii kɔc ye luui ke Jethu la tën amat kɔc Itharel ku piöoc. Ku mony cï cin cuëc ruai ë tö thïn. ⁷ Go kɔc kɔk piöoc lööñ Mothith, ku kɔc kɔk akut Parathï ke tö thïn wïc bik tiñ, lon bi Jethu mony kënë kony bik la luom, rin cï yen ye kony aköl cii kɔc ye luui. ⁸ Ku Jethu ë ñic kë tö kepuθh, go lëk mony awën cï cin ruai, “Jot rot ku bäär tuen tën kɔc nhïim.” Go bën ku këëc. ⁹ Go Jethu ke thiëc, “Yeñö ye löñda päl ʒo buk looi aköl cii kɔc ye luui? Ye këpath aye kërac, bi raan kony bi pïr, kua pël wei bi thou?” ¹⁰ Ku

döt ke ëbën ku lëk mony awën cï cin ruai, “Nyoth yicin.” Go yecin nyooth. Go ciënde piath. ¹¹ Tëënë, go kɔc ater Jethu puθh riääk apëi, ku matkë kë bik looi tënë ye.

Jethu acä atuuc kathiaär ku rou kuany

(Mt 10:1-4; Mk 3:13-19)

¹² Naʒon akäl tök ë nïnkä yiic, ke Jethu la gət nhom të cii cen bi la röök, ku jol ruu röök tënë Nhialic. ¹³ Nawën bak piny ke cɔl kɔcken ye buɔθh, ku kuany raan thiäär ku rou keyiic ku ciëk ke ke cɔl atuuc. ¹⁴⁻¹⁶ Kɔc ke cï kuany ayï, Thaimon (cï Jethu bën cäk ke cɔl Piter), Andria (mënh koor ë Thaimon), Jemith, Joon, Pilipo, Bartholomeo, Lebï, Thomath, Jemith wën Alpawuth, ku Thaimon (raan la puðu ater), Juda wën Jemith ku jol a Juda Ithkariöt, raan wäär cï Jethu bën luom bi döm.

Kɔc juëc aa Jethu buɔθh

(Mt 4:23-25)

¹⁷⁻¹⁸ Go Jethu bën piny ku këëc tëthöñ nhom gət cök kek kɔcken ye buɔθh, ku kɔc juëc kɔk ke bə Judia ku Jeruthalem. Ku kɔc bëëi kɔk tö wärkäu cimën Tire ku Thidon, aake cï bën bik bën piñ piöoc Jethu, ku bi ke bën kony tueny tö kegup. Ku kɔc ke la gup jakrac aake cï bën aya go Jethu ke kony. ¹⁹ Ee wïc kuat raan ëbën bi gɔt, rin riël yen kɔc kony bik pial ë ye yök yeguθp ë path tö cï ye gɔt.

Kēŋ miēt ē puōu ku rēec ē puōu

(Mt 5:1-12)

20 Go Jethu yenhom wēl kōcken ye buōth ku lueel,

“Wek aa mit gup wek kōc ŋōŋ, rin ye bāāny Nhialic kēdun!

21 Wek aa mit gup wek kōc nēk cōk emēn, rin wek aabī kueth akōldā!

Wek aa mit gup wek kōc dhiau emēn, rin wek aabī dōl.

22 Wek aa mit gup tō mēen week, ku cop week wei ku lat week,

ku yekē kuc week ciēt yakē jakrēc rin ye wek kackiē yēn Manh Raan!

23 “Wāthēer wārken dīt aake cī kāk cīt kākā looi tēnē kōc kāk Nhialic tiŋ. Kēya, tē looi kākā rōt tēnē week, ke we mit puōth rin wek aabā ariōpdīt yōk tēnē Nhialic.

24 Tē rēc yen thīn tēnē week, wek kōc cī jak emēn, rin cī wek pīr path yōk thīn.

25 Tē rēc yen thīn tēnē week, wek kōc cī kueth emēn, rin wek aabī cōk nōk.

Ku tē rēc yen thīn tēnē week, wek kōc dal emēn, wek aabī tōu tiōp nhom ku dhiaaukē!

26 Ku tē rēc yen thīn tēnē we tē bī kōc ēbēn jam kāpath ē rienkun,

rin wārken dīt aake ye jam kēlā,

wāthēer tēnē kōc aa lueth rōt cōl aye kōc kāk Nhialic tiŋ.

Nhiar kōc man yī

(Mt 5:38-48; 7:12)

27 “Ku wek alēk kēnē wek kōc piŋ wēlkiē, Nhiarkē kōc aterdun, ku yakē kāpath looi tēnē kōc man we. 28 Thiēc Nhialic bī kōc ye wīc diēt yī yōk kērac dōc, ku rōōk rin kōc yī bui. 29 Tē maŋ raan yīgēm, ke wēl gēm dēt aya. Kēya cīmēn ē kēnē, na wīc raan alath tēnē yī ke duk pēn alanh dēt aya. 30 Na wīc raan kēdāŋ tēnē yī ke gām ye, ku duk raan cī kēdu nyaai thiēc bī cool tēnē yī. 31 Loi kēpath tēnē kōc kōk cīmēn nhiēr yīn kēpath bī looi tēnē yī aya.

32 “Na ye ke nhiaar kōc nhiar yī kepēc, ke yī yōk lēc Nhialic? Ayī kōc kārēc looi aa nhiar kōc nhiar ke aya.

33 Ku na ye kāpath looi tēnē kōc kāpath looi tēnē yī kepēc, ke yī yōk lēc Nhialic? Ayī kōc kārēc looi aa kāpath looi tēnē kōc nhiar ke. 34 Ku na ye kēdu gam tēnē raan ye ŋōōth ciēt bī cuōt akōldā, ke Nhialic mit puōu tēnē yī?

Agut kōc kārēc looi aa kākken gām kōc rēc kōk cīt ke, rin ye kek ye tak ciēt kākken bī dhuōk ke ēbēn akōldā. 35 Na ye kēya, nhiar kōc aterdun, ku loi kāpath tēnē ke. Yakē kākken gam ē path ku duōkkē ye ŋōōth lōn bī we cuōt. Wek abā acutdīt apeī yōk. Ku wek aabī ya mīth Nhialic Madhōl, rin alir puōu tēnē kōc ēbēn, agut kōc na cōk kēpath looi tēnē ke, ke cī ke tiŋ puōth, ku kōc rac aya.

36 Liērē puōth cīmēn ye Wuurdun puōu liēr.

Duökkë kəc ye luök wei
(Mt 7:1-5)

37 “Duökkë kəc ye luök wei bī Nhialic we cīi ye luök wei. Duökkë kəc kək ye tēm awuöc bī Nhialic we cīi ye tēm awuöc. Pälkë wēt piny tēnë kəc kək bī Nhialic wēt päl piny tēnë we. 38 Na ye kəc kək muöc ke Nhialic abī muöc aya. Abā athēmdīt cīi cīenku lēu bīk muk yiäk yī, rin kāk ye looi tēnë kəc kək, kek aabī Nhialic looi tēnë yī.”

39 Ku lək Jethu ke kääñ elä, “Lēu raan cī cöar bī cöar dēt thel? Cīk lēu bīk lööny adhuöm yic kedhie? 40 Acīn manh piöoc dīt tēnë raanden piöoc. Ku manh piöoc na le piöocde thöl ka cīt raanden piöoc. 41 Yenjö ye yīn kërēec dīt ye looi kuc, ku ye tīñ kërēec cī wāmuuth looi? 42 Acīi lēu ba wāmuuth wēēt bī kërēec thiin ye looi puöl, tē cīi yīn rot kəñ wēēt ba kārēc ye looi puöl. Awēēñkui! Kanjë kārēc yakē ke looi puöl, ku abāk lēu bāk wāmāthkun jāl wēēt bīk kārēc thii yekē ke looi puöl.”

43 Ku la Jethu tueñ ku lueel elä, “Tim cī cil tēpath acie luök mīth rēc, ku tim cī cil tērac acie luök mīth path. 44 Kēya, tim aye ñic ē miēthke. Acīi lēu ba mīth tim dēt la kuany tim dēt cök. 45 Raan path ē luui kāpath, rin kāpuōth tō yepušu. Ku raan rac ē luui kārēc, rin kārēc tō yepušu. Wēl ye ke lueel, aa kāk tō yīpušu nyuōth.

Kääñ rin kəc karou cī bēēi
keer
(Mt 7:24-27)

46 “Yenjö ye wek ya cöol, ‘Bēny, Bēny’ ku wek aa cie kē ca lueel ye looi? 47 Kwat raan ē bēn ku piñ wēt diē ku theek ya ku looi, 48 acīt raan cī yōnde ñic buth tēthōny. Nawēn la aboor bēn, ku cək piū yōt gōöl piny, ku yōt cīi yic cək pāk rin cī ye ñic buth. 49 Ku raan wēlkiē piñ ku cīi ya thek bī ke looi, acīt raan yōt buth tō ye aboor tēek. Na la aboor bēn ke wit yōt!”

7

Jethu acī raan lui pan bēny
apuruuk kony
(Mt 8:5-13)

1 Tēwēn cī Jethu kēnē wīc bī lək kəc thöl, ke la Kapernaum.

2 Ee gen kēnē raan lui pan bēny apuruuk ē tuany, ka tiit piny. Ku bēny ē nhīar raanden luoi apeī. 3 Nawēn piñ Jethu, ke toc kəc dīt Itharel bīk Jethu la thiēc bī bēn bā aluonyde bēn kony. 4 Gokē la tēnē Jethu ku lāñkē ku luelkē elä, “Apath ba bēny apuruuk kēnē kony. 5 Anhiar kackua, ku ē yen buth tēdan ye yok mat thīn.”

6 Go Jethu la ke ke. Ku kaam wēn bī yen baai dōöt, ke bēny apuruuk toc māthke bīk la lək ye elä, “Bēny, duk rot nāk cāth rin yēn acie raan path nadē ke yī bō atiēmdiē yic. 7 Ku yēn akēc la tēnē yī rin ñic yēn ye lōn ye yēn raan rac. Luel wēt ē path ku

aluonydië abī pial. ⁸ Rin ɣen aya, ɣen arëër bānydīt cök, ku ɣen ala apuruuk rëër ɣacök. Aya lëk ηek, 'Lɔər!' Ka la, ku lëk ηek, 'Bäär tən,' Ka bā, ku aya lëk aluonydië, 'Loi kënë!' Ka looi."

⁹ Go Jethu gāi wən piŋ yen wëlkä, ku wël yenhom thān awən buəth ye ku lueel, "Acin raan ca kaŋ yök kam kəc Itharel la gam cīt gam ē mony kënë." ¹⁰ Nawən dhuk kəc awən cī tooc baai, ke yök alony bēny ke cī pial.

Wən lëer gen Nain cī thou acī pūr

¹¹ Nawən ke Jethu la gen Nain, ku ē cath kek kəcken ye buəth ku kəc juēc kək.

¹² Nawən dōtkē geu ke rām kek kəc ket raan cī thou. Ku raan cī thou ē ye wān tōŋ. Ku kəc juēc aake cath kek tiŋ lëer kënë. ¹³ Nawən tiŋ Jethu tiŋ kënë, ke ηeer yic ku lëk ye älā, "Duk dhiau." ¹⁴ Ku lëk kəc bīk kəc ku gəot biōŋ awən cī raan kuəm piny, ku lueel, "Riēnythii, jət rot." ¹⁵ Go riēnythii awən cī thou rot jət ku jīem ku cəl Jethu ajiël kek man.

¹⁶ Go raan ebən riəc ku leckē Nhialic ku luelkē, "Raan kək Nhialic tiŋ ril apeī acī tuöl ē kamkua. Ku Nhialic acī bən bī kacke bən lušk."

¹⁷ Ku jəl kē cī Jethu looi piŋ raan ebən pan Judia, ku wušt kək thiäak ke ye.

Joon acī kacke tuəc Jethu (Mt 11:2-19)

¹⁸ Go kəc Joon buəth kākkih ye lueel rin Jethu lëk

Joon. Go kəc karou kamken tuəc tənē Jethu bīk la thiēc älā, ¹⁹ "Ye yin raan bī bən aye raan dēt yen buk tiit?"

²⁰ Nawən yëetkē tənē Jethu ke luelkē, "Joon raan kəc muəc nhiim acī ɣo tooc buk yī bən thiēc, ee yin raan bī bən aye raan dēt yen buk tiit?"

²¹ Ku kaam awən thiēc kek, Jethu ē kony kəc juēc tuany apeī, ku kəc cī jakrec dəm. Ku kəc cī cəər. ²² Go wētden bëer ku lueel, "Lak ku lëkkē Joon kək cäk tiŋ ku kək cäk piŋ, cəər acī ben daai emən, ku aduany acī ya cath ku kəc cī tuet acī tuet jal kegup, ku miŋ acī ya piŋ, ku kəc cī thou aaci röt jət. Ku Wēt Puəth Yam alëk kəc ηōŋ nyin. ²³ Ku raan mit guöp ē raan cie puəu ē rou wētdië yic."

²⁴ Nawən cī kəc Joon jäl, ke Jethu jam ku tēt kəc Joon, "Ye raan yindē yen cī wek la ror cī ceŋ bāk la tiŋ? Ye raan puəl yic ye wel nom ē path cimən ye yom aruöör wel nom? ²⁵ Ye raan yindē yen cäk la tiŋ? Ye raan ceŋ alëth path apeī? Kəc ciēŋ alëth dhēŋ ku yekē müith path cam akōlaköl aa kəc pan bēnydīt. ²⁶ Lëkkē ɣa, yeŋö cäk la tiŋ? Ye raan kək Nhialic tiŋ. Ee yic. Ku alëk we, yeen adīt tənē raan kək Nhialic tiŋ. ²⁷ Rin Joon yen aye athör thēer wël Nhialic jam rienke älā,

'ɣen abī raan tək kam kəc kākkië lueel, cəl alëk kəc bī dhël la guiir tənē yīn.' "

28 Ku ben Jethu lëk ke ëlä, “Acin raan kuat kəc cı dhiëeth pinynhom dit tënë Joon. Ku yeen aņot wër raan koor tō bääny Nhialic yic.”

29 Kuat kəc cı wëtde piņ, agut kəc ajuër kut aaci kəpuəth looi Nhialic ņic, ku cəlkə röt aa muəc Joon nhüim. 30 Ku kəc akut Parathı ku kəc piöoc lööņ Mothith, aaciı jai kə wıc Nhialic bi guir tënë ke, rin cı kek kuc bi Joon ke cıı muəc nhüim.

31 Ku ben Jethu thięc, “Yeņö ba thöņ kek riëc akölë? Thöņkë kek ņö? 32 Keek aa cıt mıth cı kenhüim mat laar yic leņ kegup, ye lueel ëlä,

‘Yok aaci waak pəth ye keek ket tē looi ruäı ket, ku wek aa kęc dier!

Yok aaci kək ye looi thuəu yic thöņ,

ku wek aakęc dhiau!’

33 “Rin Joon raan kəc muəc nhüim ëcie bëi kuany yiic ke mıth ku dək ë məu, ku ayakë lueel, ‘Lən le yen guəp jəņrac!’

34 Ku Manh Raan aci bən ku ye mıth kek kəc ku dək ke ke, ku ayakë lueel, ‘Jethu akok, ku a dək määu. Ku amääth kek kəc ajuër kut ku kəc la gup adumuəm!’ 35 Ku luoi puəth Nhialic ë rot nyuəth kək ye kəc ke buəth yiic looi.”

Tiņ rac cı jäl piath

36 Naņon akäl tək ke raan tək kəc akut Parathı cəl Jethu bik la mıth. Go Jethu la pan raan akut Parathı ku nyuuc bi mıth. 37 Nawën piņ tiņ adëjöök, ņic geu yic ëbën, lən cı raan akut parathı Jethu

caal paande, ke bö kek töny koor cı cuëc tiəm ril apɛi, la yic miök ņir ye ɣəc wëu juęc apɛi. 38 Ku le ɣöt, ku nyuuc Jethu lööm, ku dhiëu ke cie nhom gušt Jethu cök. Go piı awën dhiëu yen Jethu luak cök. Goke weec nhimken nhom. Ku ciim cök ku təc cök miök ņir awën muk. 39 Nawën tiņ raan akut Parathı wën cı Jethu gəņ ë kënë, ke jam yetök ëlä, “Na mony kënë ye raan kək Nhialic tiņ, ņušt aci tiņ ye gəot ņic, ye tiņ yindë, rin adëjöök.”

40 Go Jethu wët Thaimon guə ņic ku lueel tënë ye, “Thaimon! Ala kə więc ba lək yi. Päl yiı yic piny.” Go bëer, “Ye kënë ņö, Raan ë piöoc?”

41 Go Jethu lək anyiköl kënë, “Monytui ë kəny kəc karou. Raan tək kek wëu ye dəm raan ruəon tək, ku raan dët kek wëu ë pən tək. 42 Ku akëckë lëu kedhie bik wëu cool. Go wëu puəl, ku cı ke ben kəony. Na ye yi, yeņa kamken bi mony kënë nhiaar apɛi?” 43 Go Thaimon bëer, “Aya tak ë raan cı wëu juęc päl piny tënë ye.” Go Jethu bëer, “Këdu ë yic!”

44 Ku wël yenhom tik ku lək Thaimon, “Ca kə looi ë tiņ tënë ɣa tiņ? ɣen aci bən paandu ku yin akęc ɣa yiěk piı ba cök lək. Ku yen tiņë acä lək cök piuken nyin, ku wuuny ke nhimken nhom. 45 Yin akęc ɣa ciim wën bi ɣen cıt tē ye miäth kəc ë ciëņda yic. Ku yeen ë ɣa ciim cök ëmën ku ëmën, təwën rëer ɣen

ë tèn. ⁴⁶ Yin akëc ya cak lor apath ba təc nom, ku yeen acä təc cök miök n̄ir. ⁴⁷ Ku alëk yī lön nhiërdit cī nyuəth thīn aye nyooth aya lön cī adumušmken juëc päl piny. Rin raan cī kāklik päl piny tēnē ye, ee nhiër koor nyuəth.”

⁴⁸ Ku lëk tik, “Adumušmku aaci päl piny.” ⁴⁹ Go kəc awën mīth kek ye aa jīem wei ku yekē lueel ëlä, “Yenja kënë jam lön ë yen adumušm päl piny?”

⁵⁰ Ku ben Jethu lëk tik, “Gamdu aci kony. Ləor ke döör Nhialic.”

8

Diäär ke ye cath kek Jethu

¹ Nawën ke jīel, ku kueny gēeth yiic ku bēi ke piöc Wēt Puəth Yam rin bääny Nhialic. Ku atušöcke kathiäär ku rou aake cath kek ye. ² Diäär juëc aake cath kek ye aya. Diäär kök kamken aake cī Jethu kony jakrəc ku tuaany, Maria Magdalena cī jakrəc kadhorou jäl yeguöp. ³ Ku Joanan tiñ mony cəl Kudha raan kāk pan bēny Antipäth Yërot tiit, ku Thuthana ku diäär juëc kök ë Jethu kek kacken ye buəth kony wëüken.

Kääñ dom path ku dom rac (Mt 13:1-9; Mk 4:1-8)

⁴ Go kəc juëc aa guëer tēnē Jethu gēeth yiic, go ke lëk kääñ kënë, ⁵ “Raan pušr ëci la dom bī la pur. Ke wën ye yen rap wēer dom yic ke kōth abëk

lööny dhöl yic tē ye kəc tēek thīn, ku tet diet ke aya. ⁶ Ku lööny kōth kök aləl nom tē koor tiöp thīn. Nawën ci-ilkë, ke ke go guə riau rin kęc meiken yet piny apath. ⁷ Ku lööny kōth abëk tē ye tiim la kuəth cil thīn, na la tiim juäk ke ke dec rap ku cik lok apath. ⁸ Ku lööny kōth kök tiəm path yic, ku ciilkë ku lokkë apath ke dit nhiim apai.”

Ku wit Jethu lönje ëlä, “Pieñkë tē le wek yith.”

Wēt thəəth ë kääñ

(Mt 13:10-17; Mk 4:10-12)

⁹ Go kacken ye buəth thiëc, “Kääñ kënë wētde yic yenö?” ¹⁰ Go Jethu bēer, “Wek anyuth Nhialic bäänyden cäk n̄ic thēer. Ku kəc kök aabi kãñ n̄ic ë kēñ ya lëk ke yiic, rin na cək alön ye kek daai, ka cū kãñ bī tiñ. Ku na cək alön ye kek wēt piñ, ka cik bī deet yiic.”

Jethu aci kääñ raan pušr teet yic

(Mt 13:18-23; Mk 4:13-20)

¹¹ Ku lëk Jethu ke, “Kääñ kënë wētde yic akīn. Kōth cī com aa cit wētdiën ya pišöc tēnē we. ¹² Kəc kök aa cit kōth cī lööny dhöl yic, ye diet ke tet. Tē piñ kek lön Nhialic, ke jōñrac bö ku nyiëi lön awën kepuəth bik wēt Nhialic cū piñ, ku bī ke kony bik pīr. ¹³ Kəc kök aa cit kōth cī com aləl nom, aa lön Nhialic gam nyin yic ke mit puəth. Ku aacie kepuəth ë deet, aa lön Nhialic guə wai wei tē nek ke rin wēt Nhialic. ¹⁴ Kəc kök aya aa cit kōth cī lööny tē ye

tiim la kuəoth cil thīn, keek aa lōŋ Nhialic piŋ. Ku kajuēc ke diir rin pīr pinyinhom ē tēn, nhiēr jīeek ku kəpuəth yekē wīc kepuəth aa bēn thīn, ku rækē lōŋ Nhialic kepuəth. ¹⁵ Ku kəc kək aa cīt kəth cī puur tiəm path yic. Keek aa lōŋ Nhialic piŋ ku gamkē apēi, ku kajuēc path aaye yök tēnē ke rin ye kek kepuəth δεετ.”

*Kääŋ ē mermer
(Mk 4:21-25)*

¹⁶ Ku ben lək ke, “Acīn raan cī mermer kaŋ ɣəth ɣöt ku kum nyin, tēdē ke tēəu agen təc cök. Aye təəu ɣöt ciel yic rin bī ɣöt amer yic tēnē kəc bə ɣöt. ¹⁷ Kəriēec ēbēn cī thiaan abī bēēi bei kəc nhīm, ku kəriēec ēbēn cī kum nhom, abī ɣəth aɣeer ruel yic. ¹⁸ Piəkē ku dətəkə apath tē ye wek wəl piŋ, rin raan la kədāŋ abī bēn muəc, ku na ye raan cīn kədāŋ, ke kəthiin ye tak lən tō yen tēnē ye, abī nyaai aya.”

*Man Jethu ku wämāthakēn
aacī Jethu nyaai*

(Mt 12:46-50; Mk 3:31-35)

¹⁹ Go man Jethu kek wämāthakēn bēn tēnē ye, ku cīn tē le kek tēnē ye rin juēc kəc ɣööt apēi. ²⁰ Go raan tək lək Jethu, “Moor ku wämāthakui aa kääc aɣeer, ku aa wīc yī.” ²¹ Go Jethu lueel tēnē ke, “Ma ku wämāthkiē aa kəc wēt Nhialic piŋ ku loikē.”

*Jethu acī yom cəl akääc
(Mt 8:23-27; Mk 4:35-41)*

²² Naɣon akäl tək, ke Jethu la riäi yic kek kəcken ye buəoth ku lək ke, “Lok teemku wār aləŋtui.” Gokē riäi gēer wīir. ²³ Tēwēn gēr kek, ke Jethu go nin. Kaam awēn niin yen ke yomdit apēi jət rot, ku loi atiaktiak rot abī riäi duēr thiəŋ piū, ku duerkē diir. ²⁴ Gokē pušc ku luelkē, “Bānyda, Bānyda! ɣok aa muəu.” Go Jethu rot jət ku rəl yom ku atiaktiak. Gokē kəc ku la wār dīl. ²⁵ Ku thiēc ke, “Tē gamdun tēnēn?” Gokē nhīm la cət ku rišcəkē riēldīt cīt kēnē, ku jīemkē kamken, “Ye raan yīndē kēnē, na cək a yom ku atiaktiak ē ke piŋ wētde?”

*Jethu acī raan la guəp
jakrəc kony*

(Mt 8:28-34; Mk 5:1-20)

²⁶ Gokē wār Galilia teem ku lek tō cəl Jeratha tō wār Galilia aləŋtui.* ²⁷ Tēwēn kēec Jethu piny riäi yic, ke mony ē gen kēnē la guəp jakrəc bə tēnē ye. Mony kēnē ēcie ceŋ aləth ku ēcie rēer baai, ee ye rēer rēŋ nhīm.

²⁸ Nawēn tiŋ Jethu ke lor nhom ke loi wuəu, ku cuet rot piny yenhom ku looi kiēu apēi, “Jethu, wēn Nhialic Madhəl yeŋō wīc ba looi tēnē ɣa? Yīn alāŋ duk ɣa tēm awuəc.” ²⁹ Ee jam kēlä rin cī Jethu jəŋrac yšc bī jal yeguəp. Ee ye jəŋ kēnē dəm arak juēc, na cək dər piny bī rek cin ku cök ku tit, ke ɳot ke tueny ku dhəŋ luəŋ kəth yecök. Ku ɣəth jək roor tē cī ceŋ.

8:16 Mt 5:15; Lk 11:33

8:17 Mt 10:26; Lk 12:2

8:18 Mt 25:29; Lk 19:26

* **8:26** Jeratha acəl Gadara aya, tiŋ Mt 8:28

³⁰ Go Jethu jäl thiëec, “Cəl yī ŋa?” Go bēēr, “Yok aa kut.” Ee lueel këya rin cī jak juëc la yeguöp. ³¹ Go jakrɛc jam ku lɛŋkê Jethu bī ke cī cop tēthuth dīt yic, ye kɔc rɛc ɣāth thīn.†

³² Ku duut dīr baai ē nyuāth ɣɔt cök ē tēn awēn. Go jakrɛc Jethu lōŋ bī ke cəl aa la dīr gup. Goke pušl. ³³ Go jakrɛc bēn bei yeguöp ku lek dīr baai gup, ku riŋkê agör yic, ku thootkê wīir ku moukê ebēn.

³⁴ Nawēn tiŋ rōör ke biöök dīr kē cī rot looi, ke kat bīk wēt la lək kɔc rēēr geeu ku kɔc tō bēyi yiic. ³⁵ Go kɔc ebēn jal wēt bīk kē cī rot looi la tiŋ. Nawēn lek ɣet tēnē Jethu, ke yök mony wāär la guöp jakrɛc ke cī nyuc Jethu cök, ke ceŋ alēth, ke la nhom cök. Gokē rišöc. ³⁶ Ku kɔc ke cī kēnē tiŋ, aaci tē cī mony la guöp jakrɛc kuony thīn la lək kɔc kɔk. ³⁷ Go kɔc Jeratha ebēn rišöc, kulëkkê Jethu bī jäl panden. Go Jethu la riäi yic ku dhuk.

³⁸ Go mony wēn cī Jethu jakrɛc cəl ajiël yeguöp, Jethu thiëec bī cath kek ye. Go Jethu jai ku lək ye, ³⁹ “Lōör baai tēnē kacku ku lək ke kājuëc cī Nhialic looi tēnē yī.” Go mony kēnē jäl ke kuony ɣeu yic, ke ye kɔc lək kāk cī Jethu looi tēnē ye.

Jethu aci tik kony ku cəl nya aben pīr

(Mt 9:18-26; Mk 5:21-43)

⁴⁰ Wēn cī Jethu tem ku dhuk wār alɔŋtui, ke lor kɔc juëc

apēi, kɔc ke tit ye. ⁴¹ Tēwēn ke mony cəl Jariöth, bēny tēnē amat kɔc Itharel bö aya. Nawēn tiŋ Jethu, ke cuet rot piny yecök ku lēŋ bī la paande, ⁴² rin nyanden tōŋ ye ruönke thiäär ku rou ëcī dhal apēi. Go Jethu gam ku lööny dhöl. Ku buəth kɔc juëc ke cīk kum apēi.

⁴³ Ku tiŋ tuany këc thëkde kōu kaŋ tɛem rušön thiäär ku rou ē tō kɔc yiic. Ku yeen ëcī wēu juëc gām akīm, ku acīn akīm tōŋ cī tuaanyde cəl aŋuëŋ. ⁴⁴ Go bēn Jethu kōu ku ɣɔt alanhde thok. Go riem kšöc nyin yic. ⁴⁵ Go Jethu thiëc, “Yeŋa cā ɣɔt?” Nawēn cīn raan gēm ye rot, go Pīter lueel, “Bēny aa kɔc juëc cī kum kek aa yī pīk.”

⁴⁶ Go Jethu bēn lueel, “Ala raan cā ɣɔt rin aca ŋic lōn le yen raan ca kony?” ⁴⁷ Nawēn tiŋ tiŋ awēn lōn cī ye ŋic, go bēn tēnē Jethu ke cī rišöc, ke lēth ku cuet rot piny yecök. Ku lək Jethu, kɔc nhīim ebēn yen kēnē ɣɔt yen ye, ku tē cī tuaanyde ɣuə ŋuëŋ thīn ē kaam thiin awēn. ⁴⁸ Go Jethu lueel tēnē ye, “Nyaandië gamdu aci kony. Lōör, ke döör Nhialic.”

⁴⁹ Kaam wēn jīem Jethu, ke raan riŋ pan Jariöth ku lək ye, “Nyaandu aci ɣet wei, duk raan piöc ben rāam nhom.”

⁵⁰ Ku Jethu ëcī wēt ē mony piŋ, go lək Jariöth, “Duk rišc, dɛet yīpuöu ku gam wēt yic. Nyaandu abī pial.” ⁵¹ Wēn ɣeet yen baai, ee cīn kɔc cī pušl bīk la ɣöt kek ye, ee

† 8:31 Eye tak lōn jakrɛc aaye mac piiny tēthuth bī ke jal tēm awuöc.

Piter ku Joon ku Jemith, ku jəl aa wun ku man meth kepēc. ⁵² Tëwën le Jethu yöt, ke yök kəc ke näk röt, ke dhiau. Go lək ke, “Duökkë dhiau. Meth akęc thou, anin.”

⁵³ Gokë dəl guöp rin njic kek ye lön cı yen thou. ⁵⁴ Go meth dəm cin ku lək ye, “Manhdië jət rot.”

⁵⁵ Go wëike dhuk ku jət rot nyin yic. Ku lək Jethu ke bık yiěk miëth. ⁵⁶ Go kəc ke dhiëth meth gäi apeı, ku thön Jethu ke bık kē cı rot looi cü lək kəc kək.

9

*Jethu acä atuöccke
kathiaär ku rou tooc*

(Mt 10:5-15; Mk 6:7-13)

¹ Ku cəl Jethu kəc ye buöth kathiaär ku rou, ku yik ke riel bi kek jakrec aa la cuöp wei, ku riel bi kek kəc cəl aaye pial aya, ² ku tooc ke bık aa la piöc wët bääny Nhialic ku konykë kəc tuany. ³ Ku lək ke, “Duökkë muk käk la keny, cımën wai ku jökgöo ku müth yakë cam dhöl yic, ku wëeu ku duökkë muk alëth kək. ⁴ Yakë rëer pan ye we lor thın yet tē bi wek jäl. ⁵ Ku na ye pan cü we lor thın, ke we jiël ku tanjë wecök, bi nyooth lön cı wek kucë ke.”

⁶ Go atuuc jäl, ku kuenykë bëi yiic ke piöc Wët Puöth Yam ku konykë kəc bık pial kuat pan cı kek la thın.

Antipäth Yërot aci diëer

(Mt 14:1-12; Mk 6:14-29)

⁷ Antipäth Yërot, bënydıt pan Galilia, ee cı käjuęc loi röt

pij ëbën. Go diëer rin ë ye kəc kək lueel lön Joon raan wäär kəc muöc nhüim aci ben pır. ⁸ Ku lueel kəc kək ë Elija yen aci ben tuöl, ku kəc kək ë yekë lueel, lön ë yen raan tök kam kəc käk Nhialic tij yen aci ben pır. ⁹ Go Antipäth Yërot lueel, “Yen aci Joon cəl atëem nhom bei! Yenä kënë ye yen wëlke pij ë bak?” Ku ë wic bi röm kek ye.

*Jethu aci miëth koor juak bi
kəc juęc cam*

(Mt 14:13-21; Mk 6:30-44;
Jn 6:1-14)

¹⁰ Go atuuc Jethu dhuk ku lëkkë käk cık looi ëbën. Ku jiël kē ë röt ku lek gen cəl Bethaida. ¹¹ Nawën pij kəc juęc tē cı yen la thın, ke buöthkë. Go Jethu ke lor ku jıem tënë ke rin wët bääny Nhialic, ku kony kəc cı ye thiëc, bık pial.

¹² Nawën la piny cuöl, ka atuöccke kathiaär ku rou bö tënë ye ku luelkë, “Cəl kəc aa jiël bık la bëi yiic bık la wic tē niin kek thın, ku lek yöc miëth camkë, rin tē rëer yok thın ë ror cü cej cın kē kuany thın.”

¹³ Go Jethu bëer, “Miackë ke miëth.” Gokë lək ye, “Käk mukku aa yuöp kadhiëc ku rec karou. Wic buk miëth yöc tënë ë kəc juëckä?” ¹⁴ Kəc ke tō thın aake röör tiim kadhiëc. Go lək kacken ye buöth, “Calkë kəc aa nyuc, thiär dhiëc akuöt tök yic.” ¹⁵ Go kəc ye buöth kəc cəl anyuc piiny këya. ¹⁶ Go ayuöp

awën kadhiëc ku rec karou lööm ku döt nhial ku læc Nhialic. Ku bény ayuöp yüic, ku gëm ke kacken ye buoath bik ke tek agut rec tënë kac. 17 Ku mïthkë abï miëth ke göök, ku jäl kacken ye buoath awuthueei ayuöp ku rec cï döŋ kuany gäacdït kathiaär ku rou.

Pïter aci Jethu ŋic

(Mt 16:13-19; Mk 8:27-29)

18 Nawën akäl tök, tëwën röök Jethu ë rot, ke kac ye buoath bö tënë ye. Go Jethu ke thiëëc, “Lëkkë ya, ye jän tak, ye yën ë ŋa?”

19 Gokë lueel, “Ayekë lueel lön ye yïn Joon raan kac muöc nhïim. Ku lueel kuat dët lön ye yïn Elija. Ku kac kök ayekë lueel, lön ye yïn raan kam kac käk Nhialic tïŋ theer cï ben pïr.”

20 Goke thiëëc, “Na week yakë lueel lön ye yën ŋa?” Go Pïter bëër, “Yïin nhom guöp, yïn ë raan cï Nhialic löc ku döc.” 21 Kë ca lueel ë yic Pïter. Ku thön ke apei ëlä, “Duökkë lëk raan dët.”

Jethu ee jam Arëemde ku Thuände

(Mt 16:20-28; Mk 8:30-9:1)

22 Nawën ke lëk Jethu ke ëlä, “Manh Raan abï dhïel reem, ku abï kacdït baai ku bäny käk Nhialic, ku jäl aa kac piöoc löŋ kac Itharel jai, ku abïk nök, ku yeen abï nïn kadiäk nök piiny ran yic ku ben jät bi pïr.” 23 Ku lueel tënë ke ëbën, “Na ye raan wïc bä buoath, ka dhil nhom määär kãpuath

bï yök piërde yic pinynhom ë tën. Ku dhil puöu riel ku buoath ya akölaköl, cak alön wïc kac kök ye bik nök ë rienkië. 24 Rin raan wïc ye bi wëike kony abï muör. Ku na ye raan mär wëike ë rienkië, ka bi wëike muk akölrïëëc ëbën. 25 Yenö bi raan kuany thïn bi jak apei pinynhom ku mër wëike? 26 Na ye raan guöp yär ë ya ku piöcdië, ke Manh Raan abï guöp yär ye aya, aköl dhuk yen diëkde yic ku diik Wun yic, ku diik atuuc Nhialic. 27 Ku le tuen ku lueel, wek alëk yic ala kac kök rëër ë tën, aaci bi thou agut të bi kek ya tïŋ, kek riel ye nyuoath lön ye yën bëny cï Nhialic löc.”

Jethu aci guäpde rot waan

(Mt 17:1-8; Mk 9:2-8)

28 Nawën nïn kabët cök cï yen kakkä lueel, ke Jethu cöl Pïter ku Jemith ku jäl a Joon, ku lek gät nhom bik la röök. 29 Tëwën röök yen ke wan yenyin, ku yer aläthke apei bik la diardiar. 30 Kaam thiin awën ke röör tul ku jïëmke kek ye. Ku keek aake ye yï Mothith ku Elija. 31 Keek aaci bën ke la gup dhëëŋ Nhialic ku jïëmke tënë Jethu të bi yen la thou thïn Jeruthalem, rin bi yen kë wïc Nhialic jäl thöl. 32 Ku Pïter kek kac awën cath ke ye, aake ye nïn muör puöth. Nawën liepkë kenyïn ke tïŋ læc Jethu, ku röör karou ke kääc yelööm. 33 Nawën jiël ë röörkä, ke lueel Pïter tënë Jethu, “Bëny, apath buk rëër ë

9:19 Mt 14:1-2; Mk 6:14-15; Lk 9:7-8

14:27 9:24 Mt 10:39; Lk 17:33; Jn 12:25

9:20 Jn 6:68-69

9:28 2Pit 1:17-18

9:23 Mt 10:38; Lk

tën. ʏok aabi duël kadiäk looi tök tənë yī, ku tök kek Mothith ku tōŋ dēt kek Elija.”

(Kënë jiem yen këya, ee kuc kënë bi lueel.)

³⁴ Kaam wën ɲot jiem yen, go kecīt rur piny paat abi ciën tē yekē tīŋ. Gokē rišöc wën kum rur ke piny. ³⁵ Ku piŋkē Nhialic ke jam luäät yic ëlä, “Kënë ë Wëndië, yen aca loc, piŋkē wëtde.” ³⁶ Nawën cik röl ben piŋ, ke ye Jethu yen tīŋkē ë rot. Go kəc Jethu buəəth kakkä muk kepuəəth ku cik ke lək raan dēt.

Jethu aci dhəŋ la guəp jəŋrac kony

(Mt 17:14-18; Mk 9:14-27)

³⁷ Nawën dhukkē piny gət nhom aköl dëëtë, ke lor kəc juëc apëi. ³⁸ Kaam awën ke raan tök thän awën yic, cöt ke cie röl jot ku lueel, “Raan piöoc, yīn aləŋ bā manhdië tīŋ, yen ë mänh tōŋ tō ɣanhom. ³⁹ Të dəm ë jəŋ ye, ka dhiau nyin yic, ku wit piny ku ləth ku yīk thok ayək. Jəŋ kënë aciī ye lac päl piny, ku aye cəl anäk rot apëi. ⁴⁰ ʏen aci kəcun yī buəəth ləŋ bik cuəp wei yeguəp, ku akëckë lëu.”

⁴¹ Go Jethu lək ke, “Wek kəc cie lac gam, ba rëer ke we, ke ɣa cī guəp la cut wëlkun?” Ku lək wun meth, “Bëëi manhdu tën.”

⁴² Kaam wën le dhök tənë Jethu, ke wit jək piny ku ləth. Go Jethu jək yöök bi jäl yeguəp, ku kony dhök bi pial. Ku lək wun bi jäl kek ye. ⁴³ Ku jəl raan ëbën gäi riël Nhialic.

Jethu aci ben jam ë Thuənde
(Mt 17:22-23; Mk 9:30-32)

Tëwën ɲot rëer kəc ke cī gäi kajuëc cī looi, ke lueel tənë atušöcke, ⁴⁴ “Piŋkē wëlkä apath ku calkē ke aa lööny wepuəəth, rin Manh Raan abi thön kəc bi ye nök.”

⁴⁵ Ku kəcken ye buəəth aake kəc wët kënë deet yic, wët ëci moony tənë ke rin bik cī det yic. Ku keek aake cī rišöc bik thiëc kē cī lueel.

Kəc Jethu buəəth aaci wët teer

(Mt 18:1-3; Mk 9:33-37)

⁴⁶ Nawën ke kəc ye buəəth teer wët lən yeŋa kamken yen dīt apëi. ⁴⁷ Ku Jethu ë ɲic kē tō kepuəəth. Ku dəm meth ku cəl akääc yelööm. ⁴⁸ Ku lək ke, “Raan manh koor cīt manh kënë lor ë riŋkië, acä lor. Ku raan ɣa lor, acie ɣen ye lor, ee Wä Aciëŋ ë toc ɣa. Rin raan koor kamkun ëbën, yen ë raandit.”

Raan cī ɣo man ë raanda

(Mk 9:38-40)

⁴⁹ Nawën ka atuny cəl Joon bö tənë Jethu ku lək ye, “Bëny, ɣok aaci mony dēt tīŋ keye jakrəc cuəp wei kəc gup ë riŋku, ku acuk pëen rin acie raanda.” ⁵⁰ Go Jethu lək ye kek atuuc kək aya, “Duökkë ye pëen, rin raan cī we man ë raandun.”

Jethu akëc kəc Thamaria lor

⁵¹ Nawën cī nin bi Jethu ɣäth nhial thiök, go tak bi dhiël la Jeruthalem. ⁵² Ku tooc kəc yenhom tuəŋ bik tē

10

bī kek la nyuc thīn la guir
pan tō wun Thamaria. ⁵³ Go
kōc pan awēn kuc rin ŋic kek
ye lōn Jethu ala Jeruthalem.*

⁵⁴ Nawēn le kōc Jethu buōth,
Jemith ku Joon, ŋic lōn cī kōc
baai kuc bīk Jethu lor ke
luelkē, “Bēny, cuk mac cōl abō
piny nhial bī pan kēnē rac?”
⁵⁵ Go Jethu ke duōm thook
piny, ⁵⁶ ku bērkē pan dēt tō
tuej.

*Raan buōth Jethu adhil
puōu riēl*

(Mt 8:19-22)

⁵⁷ Tēwēn kuēny kek dhēl
yic, ke rām kek mony dēt cī
ye bēn lēk Jethu ēlā, “Yīn aba
biaath kuat tē ler yīn thīn.”

⁵⁸ Go Jethu bēēr, “Luōny aa
la yōōtken yekē ke wuut, ku
diēt pār aa la yōōtken aya. Ku
yēn Manh Raan yēn acīn baai
pinynhom tēn.”

⁵⁹ Ku lueel Jethu tēnē mony
dēt, “Buōth ya.” Go bēēr,
“Bēny, cōl yēn akōŋ wā la
thiōk.” ⁶⁰ Go Jethu bēēr, “Cōl
kōc cīt kōc cī thou aa thiōk
kacken, ku yīn bāār ba Wēt
Puōth Yam bēn la piōōc.”

⁶¹ Ku lueel mony dēt, “Yīn
aba buōth Bēny, ku cōl yēn
akōŋ kackiē la tōōŋ.” ⁶² Go
Jethu lēk ye, “Yīn acīt raan
dhie pur, na tūŋ raan dēt
cath, ke cuēt pur piny ku kēēŋ
nhom ku ruēc. Kēya, raan ye
kāk kōk nyaai luōi ca guiēr ye
yic, acīn kēpuōth lēu bī looi rin
bāāny Nhialic.”

Luōi kōc thiārdhorou ku rou

¹ Nawēn ē kēnē cōk,
ke Jethu kuany kōc kōk
kathiārdhorou ku rou kam kōc
ye buōth, ku tooc ke tuej bī
kōc karou aa cath, bīk la gēeth
ku bēēi ke bī yēn la thīn yīic.
² Ku lēk ke, “Kāk tem ajuēc ku
kōc luōi aa lik. Rōōkkē Bēny la
nhom kāk tem bī kōc luōi cōl
aa juak rōt. ³ Lak! Ku ŋiēcē,
wek atuōc cīmēn amēl ē kam
gal. ⁴ Duōkkē wēēu ku jōkgōō
ku war kōk muk. Ku duōkkē
ye kōōc dhōl yīic bāk kōc aa
muōōth. ⁵ Tē yēet wek baai
ke kaŋkē lueel, ‘Kōc baai yakē
dōōr.’ ⁶ Ku na ye kōc rēēr ē pan
kōc nhiar dōōr, ke rōōkkun
aabī ke dōōc. Ku na yekē kōc
man dōōr, ke rōōkkun aacīi ke
bī kony. ⁷ Ku yakē rēēr ē pan
ku miēthkē ku dēkkē kāk yekē
yiēk we, rin apath bī raan lui
ariōpde yōk. Duōkkē ye jāl
pan ku lak pan. ⁸ Na lor kōc
gen cī wek la thīn we, ke we
cam kuat miēth cīk gām we.
⁹ Ku kuōnykē kōc tuany ku
lēkkē ke, ‘Bāāny Nhialic acī
thiōk ke we.’ ¹⁰ Ku na lak gen
cīi we ye lor thīn, ke we jiēl ku
luelkē, ¹¹ ‘Yōk aabī tōr gēndun
tēj wei yōcōk bī dōŋ kek we.’
Ku dhiēlkē deet apath, bāāny
Nhialic acī thiōk. ¹² Awuōc bī
Nhialic tēm kōc Thidon akōl
lūŋdīt abī kuur tēnē awuōc bī
tēm kōc ē gen.

* **9:53** Kōc Itharel la luāŋ Nhialic Jeruthalem, aake cīi kōc Thamaria ye lor rin
mēn kek rōt. **9:54** 2Bŋ 1:9-16 **9:61** 1Bŋ 19:20 **10:2** Mt 9:37-38 **10:3**
Mt 10:16 **10:4** Ith 10:7-14; Mk 6:8-11; Lk 9:3-5 **10:7** 1Kor 9:14; 1Tim 5:18
10:11 Luōi 13:51 **10:12** Cāk 19:24-28; Mt 11:24; 10:15

Gεeth kēc luoi käreç puol thin

(Mt 11:20-24)

13 “Wek kəç gen Koradhin ku Bethaida, wek aa tiit käreç apei, rin kajuëc jəŋ gōi cək tɨŋ cɨ ke looi gεethkun yiic, ku ke cɨ looi Tire ku Thidon, gεeth wäär ceŋ kəç rac, ɲušt kəç ɛ gεethkə aaci kepuəth dhušk ciëen thεεr, ku pälkə luoi käreç. 14 Ku Nhialic abi we tēm awuöçdit Aköl luŋdit, awuöç bi dit apei tənə awuöç bi tēm kəç Tire ku Thidon. 15 Ku wek kəç Kapernaum yakə tak lən bi we jat nhial? Wek aabi cuat pan mac.”

16 Ku lueel Jethu tənə kəç wən cɨ tooc, “Raan piŋ wətdun ɛ wətdië piŋ, ku raan we dhəl gup acə dhəl guöp, ku raan dhäl yaguöp ɛ raan toc ya dhəl guöp.”

Kəç wən cɨ tooc aaci dhuk

17 Go kəç thiärdhorou ku rou wən dhuk ke cɨ puəth miət ku luelkə, “Bəny agut jakrəç aya aaci wətda piŋ ɛ rienku.” 18 Go Jethu lək ke, “Riəl jəŋrac aci riääk ku tiəŋ ke lööny piny cimən many nhial. 19 Wek aca yiək riəl bi wek aa cath kəpieny ku kith nhīm ɛ path. Ku wek aca yiək riəl wēr wek alɛikun ku kəç man we. Ku acin kə kəŋ we nək. 20 Ku duškkə puəth jəl miət rin cɨ jakrəç wətdun piŋ, miətke puəth rin cɨ rienkun gət pan Nhialic.”

Jethu amit pušu

(Mt 11:25-27; 13:16-17)

21 Nawən ke Wəi Nhialic cəl Jethu amit pušu ku lueel, “Wä, Bəny nhial ku piny! Yin alεεç rin cɨ yin kək cɨ thi-aan tənə kəç ɲic kəŋ cɨ piöç, nyuəth kəç kor kēc piöç. Ee tēde, Wä, yen ɛ kən yɨ yuum pušu. 22 Kəriëçc ɛbən aaci Wä gäm ya. Acin raan ɲic Wənde ɛ Wun ɛ rot, ku acin raan ɲic Wuŋ ɛ Wənde ku kəç cɨ Wənde ləç bi nyuəth ke.”

23 Təwən rēer Jethu kek kəcken ye buəth ɛ röt, ke wəl yenhom ke ku lueel, “Wek aala gup duaar bək kək tiəŋkə tɨŋ. 24 Ku alək we, ɛcɨ kəç juēc kək Nhialic tɨŋ ku bənydit wic bik kək yakə tɨŋkə tɨŋ, ku aa kəkə ke tɨŋ. Ku ɛ cik wic aya bik kək yakə piŋ, piŋ, ku aa kəkə ke piŋ.”

Käəŋ raan path pan Thamaria

25 Raan piöçc ɛ löŋ kəç Itharel, ɛcɨ bən ku wic bi Jethu deep ɛ wət ku thiëçc, “Raan piöçc, yeŋö ba looi ba pɨr akölrüëçc ɛbən pan Nhialic?” 26 Go Jethu bəër, “Ye Löŋ Mothith lueel kədə ɛ wət kənə? Yeŋö ye deet yic thɨn?”

27 Go bəër, “Yin adhil Nhialic Bənydu nhiaar yipušu ɛbən, ku wəiku ɛbən, ku yinhom ɛbən, ku nhiaar raan dət cimən nhiεεr yin rot.”

28 Go Jethu lueel, “Aca ɲic bəër. Loi kəkə, ku pɨr pan

Nhialic akölrüec ebën aba yök.”

²⁹ Go monytui wïc bï wët deet apath rin wïc yen ye bï rot kony, ku ben Jethu thiëc, “Raandiën ba nhiaar yenja?”

³⁰ Go Jethu bëer ku lueel, “Monytui, ke ye raan Itharel, eci jäl Jeruthalem bï la Jeriko. Go röm ke cuër dhël yic ku rumkë aläthke ku wëüke ebën, ku näkkë ku jolkë nyään piny ke duër thou. ³¹ Nawën ke raan käk Nhialic, ke ye raan Itharel, bï ke kuany dhël kënë yic, go monytui tiñ ku wëen thok piiny. ³² Nawën ke raan dhiënh Lebï ben bën, go mony kënë tiñ ku bër. ³³ Go raan pan Thamaria bën ke kuany ë dhël kënë yic. Nawën tiñ mony kënë piiny ke ñeer yic. ³⁴ Go rot cuët ye, ku muoc yöntöök yiic miök ku muön abiëc ku der keyiic, ku jot akaja köu ku yëth pan jööl, ku rëer yelööm ë wëer wën. ³⁵ Naçon nhiäk, ke gem wëü tënë raan lui pan jööl ku lëk ye, ‘Löc mony kën töök apath, na la dhuk ku le wëü ca lök muör ë rienke të lik wëüküë, ka ba bën cool.’ ”

³⁶ Ku wit Jethu wëtde ku lueel ëlä, “Na ye yi, ke raan ci cuër ban, yenja kam koc awën kadiäk ë raande?” ³⁷ Go lueel, “Raan ci ye kony yen ë raande.” Go Jethu lueel, “Löör, ku ye luui këya.”

Martha kek Maria

³⁸ Tëwën ciëth Jethu kek atuöccke ke la Jeruthalem, gokë nyuc gen thiin tö dhël yic. Go tiñ cäl Martha ke

yäth baai. ³⁹ Ku Martha a la nyankën cäl Maria, ci bën nyuc Jethu lööm bï piöcde pin. ⁴⁰ Go Martha puöu riäk rin këc Maria ye kony lui miëth tënë jööl. Go bën tënë Jethu ku lueel, “Bëny, ye këpath yen looi nyankäi ci yen ya päl lui ë rot tëtھےer awën? Lëk ye bā bën kony.”

⁴¹ Go Bányda bëer ku lueel, “Yin Martha, yin adieer rin awic ba käjuëc tö yipuöu looi ebën, ⁴² ku ë tök yen aril, Maria acä aban ñuëen kuëny bei, ku acii bï nyaai tënë ye.”

11

Jethu anyuth yo tē bï yok aa röök thin

(Mt 6:9-13; 7:7-11)

¹ Yon akäl tök Jethu ë rök, nawën ci rökde jal thök, ke lueel raan tök kam koccken ye buöth tënë ye, “Bëny, piöc yo tē bï yok aa rök thin, cimën wäär ci Joon raan koc muoc nhim koccken ye buöth piöc.” ² Go Jethu lëk ke, “Yakë lueel këlä tē rök wek, ‘Wādan tö nhial, bï rienku aleec.

Bï bānydu bën yoyiic.

³ Muoc yook miëth aköläköl.

⁴ Ku päl adumuömkua piny tënë yook, rin ye yok wët puöl tënë koc rec yook. Ku duk yook cäl athem kërac.’ ”

⁵⁻⁶ Ku ben Jethu lëk koccken ye buöth, “Tëdë, na yin ala mäthdu ku lör tënë ye waköu wëer ciël yic ku luel tënë ye,

‘Mäthdië gäm ya ayuöp kadiäk. Rin mäthdiën cī la keny aci bēn paandië, ku yen acin miëth gäm ye.’⁷ Ku bēer yōöt alon thīn ku lueel, ‘Duk ya rēem nom. Yōt aci gur thok, ku yok aaci tōc yok miëthkië. Yen acii rot ben jōt ba yi gäm ayuöp.’⁸ Ku la Jethu tuen ku lueel, na cōk alon cii monyē rot jōt bī gäm ayuöp rin yen mäthdu, ka ŋot bī rot jōt bī gäm kuat kē wīc, rin yīn acii guöp bī riōc ē ye, ku lōr tuen ke thiēc.⁹ Kēya alēk we, thiēc, ku abī Nhialic gäm yi, na wīc kēdāŋ tēnē Nhialic ka yōk. Ku ē tēde aya, na gut yōt thok, ka ŋany thok tēnē yī.¹⁰ Raan thiēc aye gām ke wīc, ku raan la kē wīc aye yōk. Ku yōt aye ŋaany thok tēnē raan wīc ye.¹¹ Yenja kamkun na le meth, ku thiēc manhde miëth ke gēm kēpiiny tē wīc yen rēc.¹² Ku na wīc tuōŋ ajith, ke dōm kiëth ku gēm ye.¹³ Na ŋiēc kē wek kōc ē luui kārēc bāk miëthkun aa gām kāpath, ke cāk lēu bāk ŋic lōn bī Wuurdun tō nhial ye ŋic apēi bī Wēi Nhialic tuōc kōc thiēc ye.”

Jethu aye yōök lōn le yen guöp jōŋrac

(Mt 12:22-30; Mk 3:20-27)

¹⁴ Naŋon akāl tōk ke Jethu ē cop jōŋrac wei raan guöp, ku ēcie jam. Nawēn cī jōŋē jāl yeguöp ke mony awēn jam. Go thān awēn tō thīn gāi apēi,¹⁵ ku lueel kōc kōk, “Ee Beldhebul bēny jakrēc yen ē ye

yiēk riel bī ke aa cuōp wei.”¹⁶ Ku ē wīc kōc kōk bīk deep wēt, ku thiēc kē bī kēnē jāŋ gōi looi, bī nyuōth ke lōn ye Nhialic kākke gam.¹⁷ Ku Jethu ē ŋic kē yekē tak, go lēk ke, “Na tek kōc paan tōk keyiic ku thēr kē ē kamken, ke pan kēnē abī riāāk. Ku na tuum dhiēnh tōk yenhom aya ku thēr kē kamken ē rōt, ke dhiēnh kēnē abī wēr aya.¹⁸ Kēya, na tek jakrēc keyiic ku thēr kē ē kamken ke cii thōk? Ayakē lueel lōn ye yen jakrēc cuōp wei riel ye Beldhebul gām ya.¹⁹ Ku na ye riel Beldhebul yen ye yen jakrēc cuōp wei, ke ye riel ŋa yen ye kōckun yakē buōth ke cuōp wei? Calkē ke aa lēk we yic.²⁰ Ku na ye riel Nhialic yen ye yen jakrēc cuōp wei, ke ŋiēc kē lōn cī bāāny Nhialic bēn tēnē we.

²¹ “Na tit raan ril paande thok ē tōŋ ku kōt, ke kākke aacii nyiēi.²² Ku na mēt raan dēt ril, ka wer ye. Ku jōl kāk muk bī yen rot tiit nyaai ēbēn, ku tek kāk cī rum.

²³ “Raan kēc rot māt ya acie raandië, ku raan cii ya kony bī kōc lēk wēt Nhialic, ee kōc thiēi.

²⁴ “Tē cī jōŋrac jāl raan guöp, ee piny yōöp tēdēt bī yen lōŋ thīn. Na cīn tē yōk, ka lueel, ‘Yen abī dhuk tēnē raan wāār jīel yen thīn.’²⁵ Ku dhuk ku yōk raan wāār, ke cīt yōn cī guuir yic apath,²⁶ ku dhuk ku le bēn kek jakrēc apēi kōk kadhorou wār ye, ku lek yeguöp.

Ku p̄ir ē raan kēnē ē jāl rēēc ap̄ei tēnē p̄irden tuen̄j.”

²⁷ Kaam wēn j̄iēm yen kēlā, ke tik jam rōldit k̄oc yiic ku lēk ye, “T̄iŋ ē dhiēth yī ku muk yī amit guōp ap̄ei.”

²⁸ Go Jethu bēēr ku lueel, “Ee yic, ku k̄oc mit gup alanden aa k̄oc wēt Nhialic piŋ ku loikē.”

Jethu akuec bī kēnē jāŋ gōi looi

(Mt 12:38-42)

²⁹ Tēwēn cī k̄oc juēc kenhūim kut Jethu lōōm, ke lueel, “Yenō be riēēc akōlē rēēc kēlā? Ee riēēc ye wic bī kēnē jāŋ gōi t̄iŋ. Ku acin kē bī nyuōth ke. Ee kēnē jāŋ gōi wāār cī rot looi tēnē Jona yen abik t̄iŋ.

³⁰ Cīmēn wāār cī Jona raan kāk Nhialic t̄iŋ jāl a kit tēnē k̄oc Ninibe, kēya Manh Raan abī jāl a kit tēnē k̄oc akōlē ēbēn. ³¹ T̄iŋ bēny wāār jiēl pan Athia abī rot jot akōl luŋdīt ku gēk riēēc akōlē, rin cī yen jāl tēmec ap̄ei bī wēl puōth bēnyŋaknhom Tholomon la piŋ, ku ŋen jam kēn, ŋen adīt tēnē Tholomon. ³² Akōl luŋdīt k̄oc gen Ninibe aabī we gōk rin cī kek kepuōth waar, ku pālke luōi kārēc wāār cī Jona ke lēk. Ku alēk we, ŋen jam kēnē, ŋen adīt tēnē Jona.

K̄oc cī gam aacit awai ku mermer

(Mt 5:10; 6:22-28)

³³ “Acin raan cī mermer kaŋ ŋāth ŋōt ku kum nyin. Aye tōōu tēn ye yen ŋōt mer yic th̄in, bī piny amer tēnē

raan la ŋōt. ³⁴ Puōn path acit nyin path. Raan path nyin ē daai apath, acī thōŋ kek raan cī cōor cie daai apath. ³⁵ Kēya, luōikē rōt bāk puōth la cōk, ku duōkkē puōth cōor. ³⁶ Na yin aŋer puōu, ke yin acit raan kēc cōor ē daai apath cīmēn dhie ye mac piny riaal.”

Jethu ē k̄oc piōoc lōōŋ ku Parathī lēk lōn nhiēm kek
(Mt 23:1-36; Mk 12:38-40)

³⁷ Nawēn cī Jethu thōk ē jam, ke cōal raan tōŋ akut Parathī paande bīk la mīth, go la ku nyuuc ku mīth ke kēc yecin ku yecōk lōok cīmēn ciēŋ k̄oc Itharel. ³⁸ Kēnē, acī raan akut Parathī wēn la baai bēn gōi ap̄ei. ³⁹ Go Jethu lueel tēnē ye, “Wek k̄oc akut Parathī, aa wegup aŋeer kek yakē lōok, ku piāthkun aacī thiāŋ kārēc ap̄ei. ⁴⁰ K̄oc cīn kē ŋiēckē! Kēc Nhialic yen cak guōp, puōu alōŋth̄in cak aya? ⁴¹ Biōkrueel aye nyuōth puōn ŋer tē muōoc yin k̄oc, ku acie miōc ye yin biōkrueel nyuōth ē path.

⁴² “Tē rēēc yen th̄in tēnē we, k̄oc akut Parathī. Wek aa Nhialic juēr kālīk, kāk cit tōk ē thiāār yic kākkin yakē ke puur ē dum yiic, ku kuat wēl kōk ēbēn. Ku wēt la cōk ku nhiēr Nhialic akuōckē looi. Kākka aa dhiēlkē looi, ku luōikē kākka aya.

⁴³ “Tē rēēc yen th̄in tēnē we, k̄oc akut Parathī. Ayakē nhi-aar bāk aa nyuc tuen̄j thōc kōcdit nh̄iim tēn amat, ku ye

we mušöth athëek yon ë yoc yiic. ⁴⁴ Të rëc yen thin tënë we, wek aa thön kek rëj cïn kë ye ke njic, ye kóc cath kenhüm ë path, ku käreç cik thiaan keyiic piiny aaci njic.”

⁴⁵ Nawën, ke raan tök kóc piöoc ë lööj jot rot ku lueel tënë ye, “Bëny, tē jiem yin kälä, ke yin ë yō lat aya.”

⁴⁶ Go Jethu bëer, “Wek kóc piöoc ë lööj, käreç aa tit we aya. Wek aa kóc piöoc kãril apci cie lëu bi ke looi. Ku wek aacie kóc kony aya ë luaiden.

⁴⁷ Të rëc yen thin tënë we. Awëënkui, wek aa rëj path buth tënë kóc kãk Nhialic tñj, kóc wäär nëk wärkun dit.

⁴⁸ Acãk gam lön këwäär cï wärkun dit looi apath, ku na we tö thin nuöt wek cï näk aya. Rin aaci kóc kãk Nhialic tñj nõk ku buöthkë räjken.

⁴⁹ Ku rin ë wët kënë yen aci Nhialic ye lëk we ëlä, ‘Wek aaba tuöc kóc kãkkië tñj ku atuuc. Ku wek aabi kóc kök nõk ku cuöpkë kóc kök wei.’

⁵⁰ Riëc akölë abï tëm awuöc rin cï yen kóc kãk Nhialic tñj nõk tëwäär cek piny yëët ëmën, ⁵¹ jöck ë nääk Abel yet nääk Dhäkaria wäär näk luanj Nhialic. Ku ben Jethu lëk ke, riëc akölë abï tëm awuöc rin ë kãkkä ëbën!

⁵² “Të rëc yen thin tënë we, wek aa yic moony tënë kóc ku acãk ye gam kek week ë röt. Ku wek aa kóc kök wïc yic bik gam gël!”

⁵³ Nawën wïc Jethu bi jäl, ke jiëem kóc akut Parathï ku kóc piöoc lööj guöp apci, ku

thiëckë wël juëc ku wickë bi ke dhial dhuk nhüm, ⁵⁴ rin wïc kek ye bik deep wët bik döm, tē le yen wët rëc lueel.

12

Duk riöc luelyic (Mt 10:26-27)

¹ Wën cï kãkkä röt looi, ke kóc juëc apcidit aake cï kenhüm kut Jethu lööm abï ciën tē ye cök cak la piny. Tëwën ke Jethu køj jam tënë kocken ye buöth ku lëk ke, “Tietkë röt, ku duökkë ye luui cimën kóc akut Parathï, kóc ë kóc ruëeny.

² Acïn kë ye moony arëk abï cï tiëc. Tëdë ke lëu bi kädäj thiaan abï cï njic. ³ Na cök a wët luel waköu ka jot pinj nhiäk aköl. Ku këriëc ëbën cãk njäi weyith yööt alöjthïn ke yöt cï thiöök thok a jot ye kóc kök pinj.

⁴ “Ku alëk we wek mëthkië, duökkë riöc kóc guäpkun nõk ë path. Aa we nõk ku na lä ka cïn kädët ben kë looi. ⁵ Ee Nhialic yen adhil kóc riöc, rin na cï nõk ka la riel aya bi cuat pan mac. Alëk we, ee Nhialic ë rot yen adhil kóc riöc. ⁶ Diet thii kor kadhiëc cit amuör, cï ke ye yoc wëëu lik? Ku acïn tök ë kamken cï Nhialic kañ muör nhom, ⁷ agut nhimkun tö yinhom anjic Nhialic akuenden. Duökkë riöc, wek aa awär amuör juëc.

⁸ “Alëk we, raan ye gam kóc nhüm lön ye yen raan Manh Raan, aba gam aya lön ye yen raandië atuuc Nhialic nhüm. ⁹ Ku raan jei kóc nhüm lön cï yen ye raandië, abï Manh

Raan kuc aya atuuc Nhialic nhüim.”

¹⁰ Ku ben Jethu lëkke, “Kuat raan wët rac lu_εel Manh Raan guöp abī päl piny tēnē ye, ku raan lueel kër_εac Wēi Nhialic guöp, acīi bī kanj päl piny tēnē ye.

¹¹ “Tē yēth yī tēn amat luk yic, bāny dīt ku bāny kor nhüim, duk di_εer tē bī yīn rot kuony thīn ku wët ba lueel, ¹² rin Wēi Nhialic abī cōl anjic kē ba lueel.”

Raan ajak kuc kān

¹³ Go mony dēt rot jōt kōc yiic ku lueel, “Bēny lëk wāmāāth bā yiëk abäkkië kāk cī wā nyānjo yiic.” ¹⁴ Go Jethu bēer, “Māthdië, yeņa cā kuany ba ya bēny, ba kān tēk we?” ¹⁵ Ku lëk kōc awēn tō thīn, “Tietkē rōt, duōkkē jī_εek cōl arum wepuōth. Acīn raan rēer piērdē yecin cōk alōn le yen kājuëc.”

¹⁶ Ku lëk ke kääñ kēnē, “Th_εer raan ajak ē tō thīn, ku duōmde ēcī luōk rap juëc apēi. ¹⁷ Go jal jam ku lueel, ‘Yeñō ba jal looi? Yen acīn duēl lāāu yic bī yen ke tōōu thīn.’ ¹⁸ Nawēn ke tēk ku lueel, ‘Kē ba looi akīn. Duēl kēnē aba ŋaany, ku ben duēldīt apēi looi bī yen rap ku kāk kōk baai tāāu thīn. ¹⁹ Ku jal lëk rot yatōk. Mony mit guöp, yīn ala müith juëc apēi bī run juëc nōk, jōl pīr apath, miēthē ku dëkkē, ku jōl puōu miēt!’ ²⁰ Go Nhialic lëk ye, ‘Raan kuc kāñ! Ee wēer kēnē, yīn abī thou ku kājuëc

ca tāu rot kē, bīk lōk aa kāk ē ŋa?’ ”

²¹ Ku wit Jethu wētde elā, “Kēnē, yen ē rot looi tēnē kōc kājuëc tōōu ē riēnken, ku acīn jī_εek Nhialic tō kepuōth.”

Raan adhil Nhialic ŋōōth

(Mt 6:26-34)

²² Ku wēl Jethu yenhom kōcken ye buōōth ku lueel, “Kēya alëk we, bāk rōt cīi cōl anëk di_εer kē bāk cam bāk pīr. Ku di_εerkē aya kāk bāk ceñ. ²³ Wēi anjuēñ tēnē miēth, ku guöp raan anjuēñ tēnē alēth. ²⁴ Daaikē diēt pār nhial, aacie pur rap ku temkē ke, ku tēükē ke atuok yic, ku aa ŋot ke pīr rin ye Nhialic ke yiëk miēth. Ku wek aa ŋuēñ apēi tēnē ke. ²⁵ Yeņa kamkun na diir ē wēike ke juak ruōnke? ²⁶ Na cāk kāk thiikā ye lēu, yeñō ye wek di_εer kāk kōk? ²⁷ Tiēñkē yōk cil tē dhēñ kek thīn, aacie luui ku aacie luui alēth. Ku alëk we na cōk a bēnyñaknhom Tholomon cīmēnden wāār ē bāānyde yic, ēcīi la alēth la kit dhēñ cīmēn yāñ tōk ē yōkkē yiic. ²⁸ Ku na ye Nhialic wel cil ē path cōl adhēñ kēlā, wel tō thīn akōlē ku na nhiäk nīn lik ke ril wei ku took ke mac, ke Nhialic cīi we bī kuēc nhüim, wek aa kōc la gam thīn koor.

²⁹ “Duōkkē wenhüim ye yiëk kē bāk cam ku kē dëkkē akōlakōl. ³⁰ Aa kōc kuc wēt Nhialic pinyñhom ē tēn kek aa kepuōth yiëk kākā. Ku Nhialic Wuurdun anjic lōn wīc wek kākā. ³¹ Na ye kēya, yakē

ke wïc käk bääny Nhialic, ku aabi yiëk we aya.

Jiëek cie rop atö pan Nhialic (Mt 6:19-21)

³² “Duökkë riöc wek kəc buöth ya rin Wuurdun amit puösu bi we yiëk ë bäänyë. ³³ Yaackë käkkuun ku gämke wëüu kəc nöh. Kënë abi jaakduun juak yic pan Nhialic. Ku jiëek pan Nhialic acie thök, ku acie riääk cimën jiëek pinynhom, rin acin cuër tö thïn. Ku acii aruöp ye rac. ³⁴ Ku piändu abi ya rëer akölaköl tē tōu jaakdu thïn.

Rëer yi cī rot guir

³⁵ “Rëer yi cī rot guir akölaköl, ku rëer yi muk mermer rin kuat kē bi rot looi bi yök waköu, ³⁶ cimën alony lui baai tit bānyden cī la yan thiëek yic ke bi dhuk baai. Na bi ke go yöt guö njaany thok tēnē ye. ³⁷ Aloony mit gup aa loony ye bānyden yök ke tit tē dhuk yen baai. Alök we alanden, bēny abā alanhden luoi ruök, ku col ke aa nyuc bik mith ku luui tēnē ke. ³⁸ Tēdē, ke bēny abi dhuk baai wëer ciel yic, tēdē ke dhuk bēek ë piny. Ku aloony mit gup aa loony bi bāny yök ke tit. ³⁹ Wek aa lēu kënë bāk deet yic ë röt. Na raan ye wëer alöh bi cuär bēn n̄ic, ka rëer ke yiën bi cuär kärke cii kual. ⁴⁰ Ke week aya rëerkē we tit, rin wek aa kuc aköl bi Manh Raan bēn.”

⁴¹ Go Piter lueel, “Bēny, ye yok lēk ë kääñ kënë aye kəc ebēn?” ⁴² Go Bēny dhuk nhom

ku lueel, “Na ye këya, yeña alony path ku n̄ic käh apeï? Yeen alony bi bēny nyään kärke yiic paande, bi kacke ya gäm mieth akölaköl. ⁴³ Alony mit guöp alony bi bēny yök ke loi luöide apath tē dhuk yen. ⁴⁴ Alök we, abi alony kënë tääu kärke yiic ebēn. ⁴⁵ Ku na ye alony ye tak lön cii bānyde bi lac dhuk. Ku ye rëer ke nāk aloony kök, röör ku diäär. Ku ye cool ke mith ku dök abi wiëet. ⁴⁶ Ke bānyde abi la luät yeguöp aköl cii ye tak lön yen aköl bi yen bēn. Ku yeen abi bēny tēm awuöcdit ku met tē rëer kəc r̄ec thïn.

⁴⁷ “Ku aluan̄ n̄ic kē wïc bānyde bi looi, ku rëer ke cii rot guir bi kē wïc bēny looi, ka bi tēm awuöcdit apeï. ⁴⁸ Ku aluan̄ kuc kē wïc bānyde ku looi awuöc bi yen that thïn, ka bi ya awuöc koor. Kājuëc aa wïc tēnē raan cī gäm kājuëc, ku raan cī gäm kājuëc apeï awïc kājuëc apeï tēnē ye. ⁴⁹ Yen aci bēn ba piny bēn cuöny. Ku anhiaar diët cī dēp theer. ⁵⁰ Yen atiit këracc apeï, yen abi gum ku rem ya apeï yet aköl bi kënë thök. ⁵¹ Yakē tak lön cī yen bēn ba döör bēn looi pinynhom? Alök we acie ye. Ee lön bi kəc keyiic tek. ⁵² Many la yic kəc kadhiëc abi yeyic tek. Kəc kadiäk aabā nhiaar ku man rou ya. Tēdē, kəc karou aabā nhiaar ku man kəc kadiäk ya. ⁵³ Mith röör kek wärken aabi kenhüim tuööm ë riënküë. Ku yen ë lön nyiir kek märken. Ku man

athiëek kek tñj wënde aabi röt maan aya.”

⁵⁴ Ku ben Jethu lëk thän awën tō thñn, “Na tiñkë luät nhial, ka guəkë lueel lön deñ abī tueny, ku tueny ayic. ⁵⁵ Ku na dōm bī la dīl, ku ruel akōl apēi, ka luēlkë lön bī piny tuōc, ku tuc ayic. ⁵⁶ Yeña wiëckë bāk ruëeny! Awëëñkui? Wek aa kē bī rot looi ñic tē tñj wek kākka nhial. Ku cāk kē loi rot emën ñic ayic?”

⁵⁷ “Yeñö cīi wek yic bāk looi ye ñic? ⁵⁸ Cīmën na yëth raan yī luk yic, ke yī lōc wët waar yic, ku döörkë ke kēc yī guō yāth luk yic. Na cīi lōc looi kēlä, ka yëth yī luk yic tēnē bāny, ku bēny abī la thön apuruuk, ku mac yī. ⁵⁹ Alëk yī, yīn acīi bī kañ lony, yet tē bī yīn kēthiin kōny tēnē yī kañ cool.”

13

Na cīi luoi käreç päl ke yīn acīi pīr

¹ Nawën ke kōc bö tēnē Jethu, ku lëkkë ye lön cī bānydīt Pilato kōc Galilia cōl anāk, kōc ke cī kāk juërkë Nhialic la nōk luañ Nhialic Jeruthalem. ² Go Jethu bēër. “Yakë tak lön kōc Galilia cī nōk emën aa käreç apēi wër kek kōc Galilia kōk looi? ³ Acie yic! Ku cāk ñic lön wek aabi thou aya cīmēnden, tē cīi wek käreç yakë looi päl, ku wēlkë wepuōth Nhialic? ⁴ Ku na kōc wäär kathiäär ku bēt wīk yōn bäär apēi kenhūim Thiloam bīk thou ebën, ye kek kōc käreç looi Jeruthalem kepēc? ⁵ Aacie ke! Ku alëk we, na

cāk luoi käreç päl, ke wek aabi thou ebën cīmēnden.”

Kääñ tim cie luok

⁶ Go Jethu ke lëk kääñ kēnē, “Monytui ëcī tim luok com duōmde. Nawën thōōñ tē cī yen luok, ke bö bī bēn bet. Go ciën mīth yōk yenhom. ⁷ Go pušu riääk apēi, ku lëk raan lui dom yic bī yep wei, ku lëk ye, ‘Aca tiit run kadiäk ku acīn manh tōñ ca yōk yenhom. Yeñö päl ye bī dom rooc ë path ke cie luok?’ ⁸ Go raan ë luoi bēër, ‘Bēny, päl ë ruōñn tōñ kēnē ë path, aba guuir ku tääu dhiääp yecök. ⁹ Na lok ruōñntui ka path, ku na cīi lok, ka jōl cōl ayep.’ ”

Jethu acī tñj tuany kony akōl cīi kōc ye luui

¹⁰ Tēwën akōl cīi kōc ye luui ke Jethu piōc tēn amat kōc Itharel, ¹¹ ke tik ë tō thñn ke la guōp jōñrac cī ye dhoñ kōu, bī yekōu cīi ye jōt ruōñn thiäär ku bēt. ¹² Nawën tñj Jethu ke cōl ku lëk ye, “Tik, yīn acī kony.” ¹³ Ku tēëu yecin yekōu. Ku kaam thiin awën ke la kōu cök. Go Nhialic leec.

¹⁴ Ku raandīt tēñ amat ëcī pušu dak apēi rin cī Jethu ye kony akōl cīi kōc ye luui. Ku lëk kōc awën tō thñn, “Yok aa la nīn kadātem ye kōc luui. Ke raan alëu bī bēn akāl tōk kam ë nīnkā yiic bī bēn kony, ku acie akōl cīi kōc ye luui.”

¹⁵ Go Bēny bēër ke tōñ guōp, “Aa wek kōc la gup ruëeny! Le raan tōk ë kamkun cie yäkke ye lony akōl cīi kōc ye luui bī ke la wiëc wal ku pīu? ¹⁶ Ku

tiŋ kënë, nyan many Abaram cī bēny jak dhoŋ kəu, bī ya rēer ke duəl ē runkā kathiaār ku bēt, cīi path bī kony aköl cīi kəc ye luui bī la cök?”
 17 Tēwēn lueel yen ye kələ, ke kəc awēn man ye yār gup, ku mit thān dūit awēn tō thīn puōth kāk kəc gōi cī Jethu looi.

Kääŋ käu koor nyin ye tiemde dit apeī

(Mt 13:31-32; Mk 4:30-32)

18 Ku la Jethu tuen ke jam ku lueel, “Bääny Nhialic cīt ŋō? Yenō ba thōōŋ ke ye?
 19 Aba thōŋ manh tim koor nyin cī raan com duōmde. Go dit abī ya tim dīttet ye diet yōōtken yik kērke kōth.”

20 Ku ben lueel, “Yenō ba ben thōŋ bääny Nhialic?
 21 Acīt lon cī tik puər ayumdit tet yic, na lä ke piäär ēbēn.”

Kuany dhəl la pan Nhialic yic

(Mt 7:13-14, 21-23)

22 Ku bēer Jethu ke kuany gēeth ku bēēi yiic ke la Jeruthalem. 23 Go raan tōk thiēec, “Bēny! Le kəc lik bī poth bik la pan Nhialic?”

Go Jethu bēer, 24 “Thamkē bāk bak dhəl ye kəc gum thīn yic, rin alək we lən wic kəc juēc ye bik la alon thīn, ku acik bī lēu. 25 Tē jōt wun baai rot ku riit yōt thok, wek aabī kōōc ayeer ku jälkē yōt tōōŋ thok ku luēlkē, ‘Bēny, ŋany yōt thok tēnē yo,’ ku abī bēer tēnē we, ‘Akuōc tē būi wek thīn.’ 26 Ku abāk lək ye, ‘Yok aaci mīth ku dēkku kek yī, ku yīn aci piōōc

ē gēethkua yiic!’ 27 Ku abī dhuk nhom ku lueel, ‘Alək we bāk piŋ, wek aaci bō yōt rin wek aacā ŋic. Jälkē, kəc luui ē kärecl!’ 28 Ku tē cī yī cuōp wei, ke yīn ariāk puōu ku dhiau aba yīthok a kac tē tiŋ yīn Abaram, ku Ithāk ku Jakop ku kəc kāk Nhialic tiŋ, ke rēer bääny Nhialic yic pan Nhialic, ku gəl yī wei thīn! 29 Ku kəc aabī bēn pinynhom ēbēn ku camkē yan bääny Nhialic. 30 Ku kəc tō ciēēn emēn aabī tō tuen. Ku kəc tō tuen aabī dhuk ciēēn.”

Jethu ku Antipāth Yērot

(Mt 23:37-39)

31 Tēēn, ke kəc akut Parathī bō tēnē Jethu ku lēkkē ye, “Jäl ē tēn rin bēny Antipāth Yērot awic bī yī nök.”

32 Go Jethu lueel, “Lak ku lēkkē raan la guōp awandit lōn yēn abī la tuen akölē ayī nhiäk ya cop jakrēc wei kəc gup, ku luoi kāk jāŋ gōi ye yēn kəc kony. Ku na ye nīn diäk ke yēn abī luōidiē thōl pinynhom. 33 Ku akölē ku nhiäk ku aköl dēētē, yēn ala tuen ya lui rin aci path bī raan kāk Nhialic tiŋ nök tēdēt cie Jeruthalem.

34 “Kəc Jeruthalem! Kəc Jeruthalem! Kəc ē kəc kāk Nhialic tiŋ nök, ku biōōkkē kəc cī tuōc we aleel. Ye arakdē cī yēn ye wic ba we kuōōt yiic, ku kuony we cimēn adhie ye ajith miēthke kuōm piny yewuōk, ku wek aaci kuc.

35 Nhialic abī we nyāŋ pandun. Ku athōn we bāk

njic, wek aacii ya bi ben
tjij yet aköl bi wek röt
guiir, ku luärkë ya yai
ke yakë lueel, 'Lecku
raan bö rin Bänйда.' "

14

Jethu aci raan tuany kony

¹ Nawën ke Jethu la pan
raan akut Parathï aköl cii kəc
ye luui bi la mïth. Ku kəc ke tō
thïn aake döt Jethu apëi.

² Go raan ci but yōōm ku
kōk ëbën bën tēnē ye. ³ Go
Jethu jam ku thiëec kəc piöōc
ë löōj ku kəc akut Parathï,
"Ci löj pēen bi raan tuany
kony aköl cii kəc ye luui tēdē
ke kony?" ⁴ Gokë cii bēer.
Go Jethu mony awën cōl ku
kony ku cōl ajiël. ⁵ Ku jōl lēk
ke, "Yenja kamkun ë tēn, na
ci manhde, ayi wēnde löōny
yiith aköl cii kəc ye luui, ke
pël yiith ku cii bii bei nyin
yic?" ⁶ Ku wēt kēnē aci ke
nyōj nhïim kē bēer kek ye.

⁷ Wën ci yen ye tjij aya
ke jōōl awën ci cōl aaye njek
tēden nyuuc yen thïn lōc, ke
luel käänj kēnē, ⁸ "Tē ci yi cōl
yai yic, duk la ku nyuc tēn
kōcdit, tēdē ke raan ben dīt
tēnē yi aci cōl aya. ⁹ Na bii,
ke raan awën cōl we wedhie
abi yōōk ba rot jōt ba thōōc
pāl ye. Ku yin abi jāl dhuk
thōc tō ciēen yiic ke yi ci guōp
yār. ¹⁰ Tē ci yi cōl, ke yi la
ku nyuc thōc tō ciēen yiic rin
na la raan la baai bën, ka bö
tēnē yi ku lueel, 'Jōt rot, bäär
tuenj tēn mätthiē.' Kēnē abi
cōl athiek yic jōōl nhïim ëbën.

¹¹ Kēya, kuat raan dīt puōu
rot yāth tuenj ë rot abi Nhialic
dhušk ciēen, ku raan lir puōu
ë rot dhušk ciēen abi Nhialic
yāth tuenj."

¹² Ku lueel Jethu tēnē mony
awën ci ye gōōj, "Na loi miēth
bi yin kəc gōōj, ke duk ke
cōl mätthku ku paan moor, ku
kəc ruāai kek yi ku kəc ajiēek
thiëek bääikun, rin aabi bën
cōl. Ku na looi rot kēya, ke
kēwäär ca luōi ke yen acolke
tēnē yi. ¹³ Na loi miēth cōl yin
kəc, ke cōl ke kəc njōj, ku kəc
ci duany, ku kəc ci njōl ku cōōr,
¹⁴ rin na la kəc röt jōt thou
yic aköldä, ke yin abi Nhialic
cuōōt rin wäär ci yin ke cōl
kəc cii ye lēu bik miēethku
cool."

Jethu aci bääny Nhialic thōjyan thiëek

(Mt 22:1-10)

¹⁵ Go mony dēt mïth kek
kəc lueel tēnē Jethu wën pinj
yen kēnē, "Kəc mit gup aa kəc
bi cōl yai yic, bääny Nhialic
yic."

¹⁶ Go Jethu lēk ye, "Monytui
ëci yandit apëi looi ku cōl kəc
juēc. ¹⁷ Nawën ci müth yai
guiir, ke toc aluōnyde bi kəc
wic ke yai yic la cōl, 'Bäk,
kēriëec ëbën aci thōk ë guiēr.'
¹⁸ Gokë wël juēc lueel ked-
hie bi kek kenhïim kōl. Ku
lueel raan wën ci alony kanj
yōk ëlä, 'Yen aci piny gōōc, ku
yen adhil la ba la tjij. Lōōr
ku lēk bēny lōn acin kē maan
yen cii yen la yai yic.' ¹⁹ Ku
lueel raandēt, 'Yen aci miōōr
kathiaär ye kəc pur gōōc, yen

ala ba ke la them, loor lek bēny lon acin kē maan tēnē ye.’²⁰ Ku lueel raan ye kōc diāk, ‘Ÿen aci piac dōm nya, acā lēu ba la yai yic.’

²¹ “Go alony dhuk baai kule wēlkā lek bānyde. Go bānyde pušu riāk ku lek aluonyde, ‘Loor dhōl yiic ku kam bēēi geeu, ku cōl kōc lim dhōl yiic ku kōc cī duany, ku kōc cī ŋōl ku cōōr bīk bēn.’²² Go alony lueel, ‘Bēny, kē ca lek ya aca looi ku piny aŋot lāāu.’²³ Go bēny ben lek aluonyde, ‘Loor kuany baai yic ku dhōl yiic geeu, ku lek kōc ēbēn bīk dhīel bēn bī paandiē thiāŋ.’²⁴ Alēk yī, kōc wāār ca kaŋ cōōl acin miēth yai bīk ben yōk paandiē!’ ”

Kē dhil raan looi bī ya raan buōth Jethu

(Mt 10:37-38)

²⁵ Kōc juēc aake cath kek Jethu. Nawēn ke wēl yen-hom kōc ku lueel, ²⁶ “Na ye raan bō tēnē ya, ku cīi wun ku man ku tienŋde ku miēthke, ku wāmāthakēn ku nyiērakēn, ku wēike man, ka cie raan buōth ya. ²⁷ Ku raan cie gum ku buōth ya, acīi lēu bī ya raan buōth ya. ²⁸ Na wīc raan bī yōndīt bāār apēi buth, yenjō bī kaŋ looi? Nadē ke cīi wēēu muk bī kaŋ kuēēn nyīn bī ŋic lon le yen wēēu juēc bī yen yōt buth bī thōl? ²⁹ Na jōk cōk ku le ciēn wēēu juēc bī yen ye thōl, ka bī kōc yōt tīŋ ke kēc thōk aa bui, ku yekē lueel,

³⁰ ‘Mony kēnē aci yōt jōk bī buth ku akēc thāāp.’

³¹ “Na jot bēnyŋaknhom tōŋ ke la apuruk tim thiāār bī la thōr kek bēnyŋaknhom dēt la apuruk tim thiār-rou, ke cīi bī kaŋ tak lon bī yen tōŋ lēu kek ē bēny kēnē? ³² Na yōk ke cīi tōŋ bī lēu, ka toc kōc ke bēnyŋaknhom tui ŋot mec kek apuruōōkke bīk dōōr looi.” ³³ Kēlā aya, acin raan kamkun lēu ye bī ya raan buōth ya agut tē bī yen kākke kaŋ puōl.

³⁴ “Awai, apath. Ku na thōōk kōu alēi ke ben dhuōk thīn kēdē? ³⁵ Awan cīt kēnē acie ben piath. Aye puōk wei. Piēŋkē tē le wek yīth.”

15

Kāāŋ amēl cī mār

(Mt 18:12-14)

¹⁻² Kōc ajuēr kut ku kōc kārēc looi aake cī bēn tēnē Jethu bīk piōōcde bēn piŋ. Ku kēnē, ee kēc kōc akut Parathī ku kōc piōōc lōōŋ nhiaar, rin ye Jethu kōc rēc mēēn jāŋ lor, ku mīth ke ke aya. ³ Goke lek kāāŋ kēnē.

⁴ “Na la raan tōk kamkun amāāl buōt, ku mār amāl tōk, ke cīi thiārthoŋuan ku dhoŋuan nyiēēŋ piny roor, ku le amāl tōŋ cī mār kaŋ wīc yet tē bī yen ye yōk? ⁵ Ku na yōk ka mit pušu apēi ku jot yekēt. ⁶ Ku na le yet baai ka cōl māthke ku kōcken akeu nhom ku lek ke, ‘Ÿen aci pušu miēt rin cī Ÿen amāldiēn wāār cī mār yōk. Loiku yai.’ ⁷ Kēlā aya, miēt pušu dīt abī tō pan

Nhialic, rin raan tōŋ kērac looi cī yepuōu dhuōk ciēen rin adumuōōmke. Ku miēt puōu kōc tō pan Nhialic, rin ē raan tōŋ, aciī bī thōŋ kek miēt puōu rin kōc path kathiārdhoŋuan ku dhoŋuan cīn awuōc cīk looi, bī kek kepuōth dhuōk ciēen.”

8 “Tēdē, tik ala wēēth thiāār milāŋ yer, ku mār wēnh tōk. Yeŋō bī looi? Abī mac dēēp ku wīc apēi arēk bī yōt a weec yic agut tē bī yen ye yōk. 9 Tē cī yen ye yōk ka cōl māthke ku kōc akeu ēbēn ku lēk ke, ‘Ÿen amit puōu apēi, wēēukiēn wāār cī mār aaca yōk. Loiku yai.’ 10 Kēlā aya, atuuc Nhialic aa puōth miēt rin raan tōŋ kārēc looi cī yepuōu waar ku dhuk Nhialic.”

Kāāŋ manh cī mār

11 Ku la Jethu tueŋ ku lueel, “Monytui ē tō thīn ku ē la wāt karou. 12 Go wēn koor lēk wun, ‘Gām ya kāk ba tēk ya akōldā?’ Go wun kāŋ tek tēnē ke. 13 Nawēn nin lik cōk ke wēn koor yōc kākke ēbēn, ku jiēl bī la wun dēt, wun cī yen wēēuke bēn la thōl thīn dēŋ ē māū ku wīcwīc adējōk. 14 Wēn cī yen wēēu thōl ke cōŋdīt apēi loi rot ye pan awēn, ku jōl rēēr ke nēk cōk apēi. 15 Nawēn le kākke dhal ke luēk rot pan raan tōk ē kōc pan awēn. Go raan la baai cōl aye dīr baai biōōk. Ku gēm ke kē camkē. 16 Ku ē ye wīc diēt cōk yeyāc thiōōŋ kē ye dīr cam, ku acīn raan cīi ye gām ye. 17 Nawēn jōl kērēc cī looi tak yic yepuōu ke lueel, ‘Ye kōc luoi kadē tō tēnē wā ē

kueth abī miēth dōŋ piny, ku yēn akīn duēr thou ē tēn rin cōk! 18 Ÿen abī dhuk tēnē wā ku lēk ye, wā yēn acā awuōc looi tēnē Nhialic ku tēnē yī. 19 Ÿen aciī ben a cōl yī, loi ya ke ya cīt alony ye riōp.’ 20 Ku jōl jāl pan awēn ku dhuk tēnē wun.

“Tēwēn ŋoot yen tēmec ke baai, ke tīŋ wun ke bō. Go puōu la yum ku riŋ tēnē ye ku pēet yic ku cim gēm. 21 Go wēnde lueel, ‘Wā yēn aci kērac looi tēnē Nhialic ku tēnē yī. Ÿen aciī ben piath nadē ke ya cōl ē yī.’ 22 Go wun aluōnyke cōl ku lueel, ‘Riēŋkē! Bēēikē alanh path ku tāāukē yekōu. Ku cuōthkē cin joth milāŋ tōc ku tāāukē war yecōk. 23 Ku bēēikē muōar thiin cuai apēi ku nākkē bī yōk yai looi, 24 rin manhdiēn kēnē ē cīt mānh cī thou ku aci bēn pīr. Yeen ēcī mār ku aci yōk.’ Ku jōlkē yai cam.

25 “Tēwēn looi kākkā rōt, wēndīt ēcī la luui dom yic. Nawēn dhuk ku jōl bī baai dōōt, ke piŋ lōōr yic ku diēr. 26 Go aluōny tōk cōl ku thiēc kē diēr kōc baai. 27 Go alony awēn lēk ye, ‘Wāmuth aci bēn, ku wuur aci muōar wāār cuk muk apēi bī cuai nōk bī yai looi rin cī yen dhuk ke puōl guōp.’

28 “Go wēndīt puōu riāāk apēi ku kueec bī cīi la baai. Go wun bēn tēnē ye ku lēŋ bī la baai. 29 Go lēk wun, ‘Ÿen aci luui apēi ē runkā ēbēn tēnē yī, ku acīn tōŋ ca lēk ya ba looi cī yēn kaŋ kuec ba cīi loi. Ku ē runkā ēbēn acīn mēn manh

ë thök ca kaŋ yiëk ɣa bi ɣen luui yai ɣok mäthkië. ³⁰ Ku wën dhuk wëndu ke ci wëëuku la muör adëjök köth, ke yi loi yai ku näk muör töŋ yen cuai apëi ɣäkkua yiic.’ ³¹ Go wun bëër, ‘Manhdië, yin arëër kek ɣa akölaköl, ku käk mušk ëbën aa käkku. ³² Ku ë yic buk yai looi rin wämuuth ë cit manh ci thou, ku ëmën aci pïir, ee ci määär ku ëmën aci yök.’ ”

16

Kääŋ raan luoi kony rot ruëeny

¹ Ku ben Jethu lueel tënë kocken ye buoŋth ëlä, “Wäthëer raan ajak ë tö thïn, ku yeen ë la raan kärke guuir baai, ku raan kënë ëci luom tënë ye rin ci yen wëëuke muör. ² Go cööl ku lueel, ‘Yenö kë ya piŋ keye lueel ë rienku? Nyoth wëëu ca dom ku wëëu ci määär thook ëbën, rin yin acii bi ben ɣot yi lui tënë ɣa.’ ³ Go mony wën lueel yepuöu ëlä, ‘Ba nõ looi tē cop bëny ɣa luoidië yic? ɣen akuc puör ë dom ku ɣen abi guöp yär tē ye ɣen lim. ⁴ Ëmën, kë ba looi aca jäl ɣic, kë bi ɣen cöl ala kəc juëc mäath ke ɣa, bïk ɣa aa lor bääiken tē cop ɣa wei luoidië yic.’

⁵ “Go kəc la gup këny bënyde cööl ku lueel tënë raan ci kaŋ bën, ‘Käk bëny këny tënë yi yekë dë?’ ⁶ Go lueel, ‘ɣen aköny tönydit miök bian tök.’ Go raan käng guuir baai lëk ye, ‘Kënë aci ya akuëndu, nyuc ku gät thiärdhiëc.’ ⁷ Ku thiëc

raan dët, ‘Na yïin, këny tö yïguöp ye dë?’ Go lueel, ‘Ee gäny rap tiem tök.’ Go lëk raan wën, ‘Gät buot kabët.’

⁸ “Go wun baai raanden la guöp awan leec wën ci yen rot kony. Rin tē ye riëc akölë kärke luoi thïn kamken anuëën tënë mïth bääny Nhialic.” ⁹ Go Jethu la tuen ku jiem, “Këya alëk we, luoi kë jiek pinynhom bi wek ke la mëth, rin na la jaakdun thök ke wek aabi lor pïr akölrüëc ëbën yic. ¹⁰ Raan ɣic kälük muk apath ë käjuëc ɣic muk aya, ku raan kuc kälük muk, acie käjuëc ë ɣic muk. ¹¹ Na yin acie käk ciëŋ pinynhom ë tē ɣic muk, ke yi bi deet puöu këdë bi yi gäm jiek tö pan Nhialic? ¹² Na yin acie nõöth puöu lon bi yin kën raandä ɣic muk, ke yena bi gäm kë cök a këdu?

¹³ “Acin alony lëu ye bi luui tënë bëny karou, ka man raan tuen ku nhier raan ye kəc rou. Tëdë ka thek raan tuen ku dhël raan dët guöp. Acii raan lëu bi Nhialic ku jiek nhia kedhie.”

¹⁴ Go kəc akut Parathi, kəc nhia wëëu, käkka piŋ ëbën ku dälkë Jethu guöp. ¹⁵ Go Jethu lëk ke, “Wek aa röt nyuoŋth kəc nhim ciët wek kəc path ku Nhialic anic kë tö wepuöth. Rin käk ye kəc juëc yiëk kepuöth apëi ciët kek ril, aaye Nhialic tiŋ ke kor.

¹⁶ “Wäthëer agut tēwäär tul Joon, kəc aake ye löŋ Mothith ku wël ci kəc käk Nhialic tiŋ göt, theek. Ku ëmën, Wët

Puoth Yam rin bääny Nhialic alëk kəc, ku awic kuat raan ëbën bī rot riεeny thīn. ¹⁷ Ee këya, apuəl yic bī kāk tō nhial ku pinynhom riääk, tēn tē bī wēt thiin koor tō Lōŋ yic cuat wei.

¹⁸ “Raan liši tienjde ku thiεek tiŋ dēt, ka cā akər looi. Ku mony thiak tiŋ cī muonyde lišši, ka cī akər looi aya.”

Raan cī jak kok miēth ku Ladhāro

¹⁹ Go Jethu kääŋ bēn thōōth ku lueel, “Raan tōk ē tō thīn ku eēi jak apēi, ku ē ceŋ alēth dhēŋ ku ē ye yai looi paande akōlakōl. ²⁰ Ku raan laaŋ cəl Ladhāro la guōp tētōok juēc apēi ē tō thīn aya. Ku ē ye nyuc yōn raan ajak thok, ²¹ bī lim awuthueei ē lōōny piny. Ku jōk aake ye bēn aya ku nyankē tētōok yiic.

²² “Nawēn ke laaŋ kēnē thou, go atuuc Nhialic wēike tāäu Abaram yōu nhial pan kəc path cī thou. Nawēn ke mony ajak lōk thou aya ku thiäk, ²³ ku tēū wēike pan mac, ku rem thīn apēi. Nawēn ŋēēr yenyin nhial ke tiŋ Abaram tēmec, ku Ladhāro ke tō yeyōu. ²⁴ Go dhiau ku lueel, ‘Wā Abaram liec ya, ku toc Ladhāro bī ciεen tōk luōt thok pīu yiic, ku gōot yaliep bī liemdiē lier, rin ŋen arem apēi ē tēn!’

²⁵ “Go Abaram bēēr, ‘Manhdiē, tak lōn cī yīn kāpath yōk wāär pīr yīn ku yōk Ladhāro kārēc. Ku yeen awac puōu emēn ku yīn arem apēi. ²⁶ Ku

dēt aya, tēthuth mec yic apēi atō kamkua bī ciēn raandan la lōŋtui, ku cīn raandun bō tēnē ya ē tēn.’ ²⁷ Go mony ajak wēn lueel, ‘Wā Abaram yīn alāŋ ba Ladhāro tuōoc panda, ²⁸ tēnē mīth wā kadhiēc bī ke la wēēt bīk cīi bō ē tēn bī ke reem aya.’

²⁹ “Go Abaram lēk ye, ‘Mothith ku kəc kāk Nhialic tiŋ aa tō thīn, cəl ke aa piŋ wēlken.’ ³⁰ Go mony ajak bēn lueel, ‘Kēnē aciī ye lēu, Wā Abaram! Ku na jōt raan rot kəc cī thou yiic ku le tēnē ke, ka pāl kārēc yekē ke looi.’ ³¹ Go Abaram lueel, ‘Na cīk wēl Mothith ku wēl kəc kāk Nhialic tiŋ piŋ, ka cīi wēt raan cī thou ku bēn pīr piŋ aya.’ ”

17

Ba raandēt thōoc kërəc yic
(Mt 18:6-7, 21-22; Mk 9:42)

¹ Naŋon akāl tōk ke lueel Jethu tēnē kōcken ye buōth, “Kāk kəc cəl aloi adumuōōm aa rōt dhiel looi akōlakōl. Ku raan kākā cəl aloi rōt abī kërəc apēi yōk. ² Ee ŋuēēn tēnē ye diēt cī ruōk yeth aleldīt tet, ku pīk wīr bī mou, bī kəc thiikā cīi cəl aloi adumuōōm. ³ Tietkē rōt!

“Na loi menhkui adumuōōm, ke nyieny, ku na dhuk yepuōu ciēen kērēc cī looi, ke yī pēl wēt piny tēnē ye. ⁴ Ku na looi kërəc tēnē yī arak dhorou akāl tōk, ku bīi tēnē yī arak dhorou aya, ku thiēc yī ba wēt pāl piny, ke yī pēl wēt piny tēnē ye.”

⁵ Naŋon akōl dēt ke lueel atuuc tēnē Bēny Jethu, “Yōk

aa wïc gamdīt, lëk ɣo tē bī ɣok ye yök thīn.”⁶ Go Bēny bēēr, “Na gamdun cök kuur bī ciēt manh ɲaap, ka lëukē bāk tim dīit tui yōök ēlä, ‘Nyuēn rot bei piiny agut mei, ku lōr pith rot wīir!’ Ke wētdun aloi rot.

⁷ “Na thōōŋku lōn raan tōk kamkun ala alony cī la pur, tēdē ke cī la biōök amēl. Na le dhuk dom yic, ye lëk ye, ‘Lōc bēn ba bēn mīth?’⁸ Acīi bī lëk ye kēya! Tēdē aba lueel tēnē ye, ‘Guir miēth tēnē ɣa, ku tīt ba kaŋ mīth ku dēk, na lä ciēen ke yīn abī jāl mīth ku dēkē.’⁹ Ku aloony aa cie leec tē looi kek luoiden.¹⁰ Athōŋ kek we aya, na luōikē kē ca lëk we bāk looi, ka luēlkē, ‘Ŷok aa loony ē path, ee luōida yen acuk looi ku acīn dēt.’ ”

Atuet thiäär acī kony

¹¹ Nawēn la Jethu Jeruthalem, ke tēk kam Thamaria ku Galilia.¹² Nawēn yeet gen thiin tō dhēl yic ke rām kek atuet thiäär. Gokē kōōc tēmec,¹³ ku luēlkē, “Jethu Bēny, liec ɣo.”¹⁴ Nawēn tiŋ ke ke lueel, “Lak ku nyuōthkē rōt kōc kāk Nhialic.”*

Tēwēn ɲoot kek dhēl yic, ke tuet jiēl kegup.¹⁵ Go raan tōk dhuk tēnē Jethu wēn cī yen ye tiŋ ke tuet cī jāl yeguōp, ku leec Nhialic apei rōldīt,¹⁶ ku cuēt rot piny Jethu nhom ku leec. Ku mony kēnē ē raan Thamaria.¹⁷ Kēnē acī Jethu cōl athiēc ku lueel, “Cie raan thiäär yen cī kony bī tuet jāl kegup? Kōc kōk kadhoŋuan

aako?¹⁸ Yenō yen raan wun dēt yen dhuk bī Nhialic bēn leec?”¹⁹ Ku lëk ye, “Jōt rot ku jāl. Gamdu acī piir.”

Bääny Nhialic

(Mt 24:23-38, 37-41)

²⁰ Naɣon akāl tōk ke kōc akut Parathī thiēc Jethu, “Bī bääny Nhialic yecök jōök nen?” Go Jethu bēēr ku lueel, “Bääny Nhialic acie kēnē na bīi ke tiŋ kōc nyīn?²¹ Ku acīn raan lēu ye bī lueel, ‘Daai tēn, yen akīn, tēdē ke lueel, yen akan.’ Rin bääny Nhialic atō wepuōth.”

²² Ku lueel Jethu tēnē kōcken ye buōōth, “Tē bī wek ɣa, ɣen Manh Raan nhiaar diēt ɣa cök rēer ke we akāl tōk abō. Ku ɣen acīi bī rēer tēn.²³ Abī kōc kōk lëk we lōn cī ɣen dhuk ɣen atō tēn, ke duōkkē gam, ku duōkkē ɣa cök wïc.²⁴ Rin tē dhuk Manh Raan, ka guō kē ɲic. Abāk tiŋ cimēn bir deŋ dhie yen nhial reet yic, ku tiŋ lōŋ ku lōŋē.²⁵ Ku ɣen abī kaŋ gum apei, ku riēēc akōlē acīi wētdiē bī gam.²⁶ Tē le Manh Raan bēn, ke kē bī rot looi abī ciēt kēwäär loi rot wäär piir Noa.²⁷ Ee nīnkā kōc aake rēer ke mit puōth, keye mīth ku dēkkē ku loikē ruēi ɣet akōl le Noa riāi yic, ku bō aboor ku moukē ēbēn.²⁸ Ku bēndiē abī thōŋ aya kek kēwäär loi rot wäär piir mony cōl Lot. Ee nīnkā kōc aake ye mīth ku dēkkē, ku ɣōckē kāŋ ku ɣōckē ke wei, ku purkē ku loikē ɣōōt.²⁹ Ku akōl wēn

* **17:14** Rin bī kōc kāk Nhialic ke tiŋ lōn cī kek pial bīk aa rēer ke kōc. (Leb 14:1-32)

17:26 Cāk 6:5-8

17:27 Cāk 7:6-24

jiël Lot Thodom, ke Nhialic cəl den atueny ë mac ku nək kəc ëbën,³⁰ yen abi ciët aköl bi Manh Raan dhuk.

³¹ “Të le akölë bën, ke raan rëër ayeer aciï ben la yöt bi la guik kē muk. Ku raan tō dom yic aci dhuk baai aya. ³² Takke kēwäär cī rot looi tēnē tiŋ Lot.† ³³ Raan wic ye bi wēike kony aabi muər, ku na ye raan mār wēike ë rienkië ka bi wēike muk akölrïëc ëbën. ³⁴ Wakōu ë ninkā kəc karou aabi tō yōöt ke nin. Raan tōk kamken abi ləc ku nyεεi ku dōŋ raan tōk. ³⁵ Kēlä aya, diäär karou aabi luui ë tōk luɔiden baai, tiŋ tōk abi yāth nhial ku nyiëëŋ tiŋ tōk piny. ³⁶ Ku abi rot looi kēlä aya tēnē kəc lui dom yic. Raan dēt abi yāth nhial ku nyiëëŋ raan dēt piny.”

³⁷ Go kocken ye buəth thiëc, “Bëny, bi ke yāth tēnēn?” Go Jethu bëër, “Të rëer guöp kē cī thou thïn, aye cor yenhom mat thïn.”

18

Lëer ku bëny luək

¹ Naɔn aköl dēt ke Jethu lək kocken ye buəth kääŋ bi ke piöc bik dhiel aa rōök akölaköl ku cik dhör. ² Ku lueel, “Wāthëer bëny luək ë tō thïn gen tōk. Ku ëcie riöc Nhialic ku ë dhäl kəc gup ëbën. ³ Ku tiŋ lëer ë tō ë gen kēnē aya. Ku ë ye lac bën tēnē bëny, ku lēŋ bi luək yic tēnē mony luk kek. ⁴⁻⁵ Go

bëny wëtde cīi kuëc nom. Nawën le tak ke lueel, ‘Na cək alon cīi ɣen ye riöc ë Nhialic, ku cā kəc thek, ke rin ë tiŋ kēnē ya rääm nom ë bak, aba tiŋ ba dhiel luək yic, na cā loi kēlä, ka bi ya cool ë bën ku cut yaguöp.’ ”

⁶ Ku jəl Jethu lək ke, “Piɛŋkë tē ye bëny kuc luk jiem thïn. ⁷ Cīi Nhialic lëu bi luk ɲiɛc looi tēnē kocken cī ləc, kəc ye rōök aköl ku wëër? Bi ke cəl ke mec tēnē ye? ⁸ Alək we, abi luk ɲiɛc looi tēnē ke. Ku na la dhuk, ɣen Manh Raan, ye kəc kadë ba yök ke la gam pinyhom?”

Kääŋ raan akut Parathï ku raan ajuër kut

⁹ Ku lueel Jethu kääŋ kēnē aya tēnē kəc röt yök ciët kek path kepëc, ku dhälkë raan ëbën guöp. ¹⁰ “Kəc karou aake cī la luaŋ Nhialic bik la rōök, raan akut Parathï nhiam apeï ku raan ë kut ajuër kəc tuöör nyïn. ¹¹ Go mony nhiam akut Parathï bën ku këc ku rōök ë rot ëlä, ‘Yin alεεc Nhialic, ɣen aciï thōŋ kek kəc kək, kəc kək kəc kək tuöör nyïn, kəc ë luui käreɛc ë diäär kəc kək kəɔr. Yin alεεc rin ɣen aciï thōŋ kek raan ajuër kut kēnē. ¹² ɣen ë thek ba cīi mith, arak rou nin kadhorou yiic, ku yin aya juër tōk thiäär yic kækkiën ya yök luɔi yic ëbën.’

¹³ “Ku raan ajuër kut aci bën ku këc tēmec ku cīi yenyin ɲëër nhial wën rōök yen, ku gut yepuəu amääth bi nyuəth lən ë yen käreɛc looi

17:29 Cäk 18:20–19:25 17:31 Mt 24:17-18; Mk 13:15-16 † 17:32 Tiŋ Lot ɣan cī yenhom wel bi riäŋ Thodom tiŋ, nawën ke yuam abi ciët ɲenh awai. (Cäk 19:26)

17:33 Mt 10:39; 16:25; Mk 8:35; Lk 9:24; Jn 12:25

ku lueel, 'Nhialic liec γa, γen ē raan la guōp adumuōōm.'
 " 14 Ku jəl Jethu lək ke, "Mony kēnē, ku acie raan akut Parathī, aci dhuk baai ka adumuōōmke cī pāl piny tēnē ye. Rin raan nhiam rot γāth tuenγ abī dhuōk ciēen, ku raan lir puōu rot tōōu ciēen abī γāth tuenγ."

Jethu adōc mīth

(Mt 19:13-15; Mk 10:13-16)

15 Kōc kōk aake mīth bēēi tēnē Jethu bī ke bēn dōoc. Go kōc Jethu buōoth ke lāāt. 16 Go Jethu mīth caal yelōōm ku lueel, "Calkē mīth aa bō tēnē γa, duōkkē ke pēn. Rin raan wīc ye bī la bāāny Nhialic yic adhīl gam cimēn ē mīth thiikā. 17 Alēk we, raan wīc ye bī bāāny Nhialic yōk adhīl wēt Nhialic gam, cimēn ye manh koor wēt kōc ke dhiēth ye gam."

Raan ajak

(Mt 19:16-30; Mk 10:17-31)

18 Go raandīt kōc Itharel Jethu thiēc, "Raan piōōc path, yeņō ba looi ba pīr akōlriēc ēbēn yōk?" 19 Go Jethu lək ye, "Yeņō ye yīn γa cōol raan path? Acīn raan path, ee Nhialic ē rot.

20 "Ku na bēēr wētdu, ke yīn anjic kāk ye lōōn Nhialic lueel, 'Duk tiņ raandā kōr, duk raan nāk, duk cuēēr, duk kuēēn wēt lueth.

Thek wuur ku moor.' "

21 Go mony wēn bēēr, "Lōōnkā aaca muk nhīim ēbēn tēwāār koor γen agut ēmēn."

22 Nawēn piņ Jethu kēnē, ke lueel tēnē ye, "Ala lōn ηot kēc ē looi. γaac kākku ēbēn ku gam wēēu tēnē kōc ηōn, yīn abī jīεek la yōk pan Nhialic ku bāār buōth γa." 23 Nawēn piņ mony kēn ē wēlkā, ke mēen rin ē jak apēi.

24 Go Jethu tiņ ke cī puōu dak ku lueel, "Abī yic riel tēnē kōc ajīεek bīk la bāāny Nhialic yic. 25 Alēk we alanden, apuol yic bī thōrōl bak with cōk, tēn tē bī raan ajak la bāāny Nhialic yic." 26 Go kōc awēn piņ ē wēlkā Jethu thiēc, "Na ye kēya, yeņa bī la pan Nhialic?" 27 Go Jethu bēēr, "Kāk cīi raan ke lēu aaye Nhialic looi."

28 Go Pīter lueel, "Na γook, γok aaci kākku nyāān wei ku buōthku yī!" 29 Go Jethu lək ke, "Wek alēk yic, raan nyiēēn panden wei, ku tiēnγe ku wāmāthakēn ku kōc ke dhiēth ye, ayī miēthke rin bāāny Nhialic, 30 abī kājuēc yōk ē riēc kēnē yic, ku pīr akōlriēc ēbēn bī bēn akōldā yic."

Jethu ajam ē Thuande kēn yic diāk

(Mt 20:17-19; Mk 10:32-34)

31 Nawēn ke Jethu cōol kōcken ye buōth kathiāār ku rou tēden rōt ku lək ke, "Emēn γok aa la Jeruthalem, tē bī kāwāār cī kōc kāk Nhialic tiņ gōt rin Manh Raan kenhīim la tīεεn thīn. 32 Abī la thōn kōc cie kōc Itharel bīk bui ku lēētkē, ku nūutkē nyin, 33 ku abīk that ku nākkē, ku na ye akōl ye nīn diāk, ke yeen abī pīr ku

jot rot ran yic.” ³⁴ Ku kɔc ye buɔɔth aake kɛc kakkä deet yiic. Wɛtde yic aci thiaan tɛnɛ ke, ku keek aaci kɛn jɛɛm Jethu kuc.

Jethu aci cɔɔr kony bi daai

³⁵ Nawɛn dɔtkɛ Jeriko, ke mony ci cɔɔr ɛ rɛɛr dhɛl yɔu ke lim. ³⁶ Nawɛn piŋ kɔc cath rɔt, ke thiɛc, “Yɛŋɔ loi rot?” ³⁷ Go lɛk ye lɔn ɛ Jethu raan Nadharet yen atɛk dhɛl yic. ³⁸ Go cɔɔt, “Jethu, wɛn Debit liec ya.”

³⁹ Go kɔc ke tɔ tuɛŋ läät ku lɛkkɛ ye bi biɛt. Go ɲot kiu apei, “Wɛn Debit kony ya.”

⁴⁰ Go Jethu kɔɔc ku lɛk kɔc bik mony kɛnɛ thɛl tɛnɛ ye. Nawɛn ci yɛɛt tɛthiɔk, ke thiɛc Jethu, ⁴¹ “Yɛŋɔ wic ba looi tɛnɛ yi?” Go bɛɛr, “Bɛny awiɛc ba bɛn daai.” ⁴² Go Jethu lɛk ye, “Daaiɛ! Gamdu aci kony.” ⁴³ Go guɔ daai nyin yic, ku buɔɔth Jethu ke lec Nhialic. Nawɛn tiŋ kɔc juɛc ke tɔ thɛn kɛ ci rot looi, ke lec Nhialic ɛbɛn.

19

Jethu ku Dhäkeo

¹ Nawɛn ci Jethu yet Jeriko ku bɛr yic. ² Ke raan ajak cɔl Dhäkeo ɛ tɔ thɛn ke ye raandit kam kɔc ajuɛr kut, ³ ku yeen ɛ wic bi Jethu tiŋ ku ɛ ciek apei. Go ciɛn tɛ tiŋ yen Jethu rin kɔc aake juɛc. ⁴ Go riŋ tuɛŋ ku ler ɲaap nhom, ɲam bii Jethu tɛɛk yecök. ⁵ Nawɛn yɛɛt Jethu ɲam awɛn cök ke tiŋ Dhäkeo nhial, go cɔɔl ku lueel,

“Dhäkeo, lɔc bɛn piny, yaköl yɛn abi cool paandu.”

⁶ Go Dhäkeo bɛn piny ku lor Jethu ke ci puɔu miɛt apei. ⁷ Nawɛn tiŋ kɔc ke tɔ thɛn ɛ kɛnɛ, ke la ɲoomɲoom ku luelkɛ, “Mony kɛnɛ aci la cool pan raan rac.” ⁸ Go Dhäkeo wɛlken cii kuɛɛc nhiiim ku jot rot ku lɛk Bänyda, “Bɛny, ɛmɛn thiin yɛn abä abɛk ɛ wɛɛukiɛ yiɛk kɔc ɲɔŋ, ku na ca kɛn raandä cam ruɛɛny, ka ba dhuk arak ɲuan.”

⁹ Go Jethu lɛk Dhäkeo, “Yaköl, yiin ku kacku wek aaci pir akölrɛiɛc ɛbɛn yök, rin yiin aya yin ɛ manh Abaram, ¹⁰ rin Manh Raan aci bɛn bi kɔc ci määw wic, ku kony ke.”

Kääŋ aloony kathiaär

¹¹ Tɛwɛn piŋ kɔc ɛ wɛlkä, ke Jethu thɔth kääŋ rin ɛci thiɔk ke Jeruthalem. Ku ɛ yekɛ tak lɔn bi bäany Nhialic rot guɔ la jɔɔk thɛn. ¹² Ku jɔl lueel, “Monytui, ke ye raan gal bɛny, ɛci la wun dɛt mec apei bi la ruök bi ya bɛnyɲaknhom. Ku jɔl dhuk wuɔnden. ¹³ Ku wɛn kɛc yen guɔ jäl, ke cɔl aluɔonyke kathiaär, ku ye ɲɛk gäm wɛɛu ku lɛk ke, ‘Lökkɛ luui ɛ wɛɛukä yet aköl bi yɛn dhuk.’ ¹⁴ Ku yeen ɛ mɛɛn kɔcken mɛc, gokɛ kɔc tuɔɔc yecök bik la lueel, ‘Mony kɛnɛ acuk wic bi ya bɛnyɲaknhom.’

¹⁵ “Cɔk awɛn cii kacke ye wic ka ɲot ci ya bɛnyɲaknhom, ku dhuk ku cɔɔl aloonyken wäär ci gäm wɛɛu, bi bɛn ɲic ye wɛɛu kadɛ ci raan tɔk ya juak wɛɛu wäär ci yiɛk ye yiic.

16 Go alony tuen bēn ku lueel, 'Bēny, wēēu wāār ca gām ya, γεν acī wēēu juēc tēnē ke arak thiäär yök thīn.' 17 Go bēny lēk ye, 'Aca ηיע looi, yīn alony path, ku rin cī yīn kālik ηיע muk apath, yīn abī ya bēny gεεth kathiäär.' 18 Go alony ye kek rou bēn ku lueel, 'Bēny, γεν acī wēēu juēc arak dhiēc yök tēn wēēu wāār ca gām ya.' 19 Go bēny lēk alony kēnē aya, 'Yīn abī ya bēny gεεth kadhiēc.'

20 "Ku ben alony dēt bēn ku lueel, 'Bēny, wēēnkun wāār aa kīk. Aake ca der yiic alan-hthiin ye kōc kenyīn wuuny ku tāāu ke. 21 γεν ya cī riōōc yī, rin ye yīn raan cie kēdu puōl. Yīn ē kē cie kēdu lōōm, ku yīn ē tem rap kēc ē puur.' 22 Go bēny lēk ye, 'Yīn alony rac, dak rot. Wēlkun ca lueel kek aabī luōk wei. Anjic lōn ye γεν kē cie kēdiē lōōm, ku γεν ē rap tem rap kēc puur. 23 Yenō kēc yīn wēēukiē gām kōc ηic luui wēēu rin na la dhuk akōldā ke yök ke cī keyiic juak?' "

24 "Ku yōōk bēny kōc wēn kāāc thīn, 'Nyaai kē wēēu tēnē ye ku gamkē ke tēnē raan la wēēu juēc.' 25 Gokē lēk ye, 'Bēny yeen ala wēēu juēc apēi.' 26 Go bēny lēk ke, 'Raan la kān abī gām kājuēc kōk, ku raan cīn kān, abī kēthiin tō tēnē ye nyaai aya. 27 Ku kōc man γεν kā, kōc cīi γεν wīc ba ya bānyden, bēēikē ke γanhom tēn ku nākē ke ya daai ē ke.' "

Jethu acī la Jeruthalem ke

ciēm yai

(Mt 21:1-11; Mk 11:1-11; Jn 12:12-19)

28 Wēn cī Jethu kākkā lueel, ke jiēl bī la Jeruthalem ke wat atuōōcke nhīim. 29 Tēwēn cī kek thiōk ke Bethpeec ku Bethanī, tēthiäär kek gōn Olip, ke tooc kōc ye buōōth karou tuen 30 ku lēk ke, "Lak bēēi tō tuen yiic. Tē yeet wek, wek aabī manh akaja cīn raan cī kan cath ye yök ke mac. Luōnykē ku bēēikē tēn. 31 Na le raan thiēc we, yenō lony wek ye? Ke lēkkē ye, awīc Bānyda." 32 Gokē la ku yōkkē manh akaja cīt tēwēn cī Jethu ke than thīn. 33 Tēwēn lony kek manh akaja, ke lēk raan la akaja ke, "Yenō lony wek manh akaja?" 34 Gokē bēēr, "Awīc Bānyda."

35 Gokē manh akaja γāth tēnē Jethu ku kumkē kōu alāthken, ku nyuc Jethu yekōu. 36 Tēwēn lōōny yen dhōl, ke kōc juēc thieth alāthken dhēl yic. 37 Ku wēn lōr yen piny gōn Olip nhom, go kōcken ye buōōth puōth miēt ēbēn, ku leckē Nhialic rin kājuēc dīt jān gōi cīk tīn ku wēkkē apēi ēlā,

38 "Bī Nhialic bēny ηaknhom cī bēn rin Bānyda dōōc.

Dōōr pan nhial ku lēc tēnē Nhialic."

39 Go kōc akut Parathī kōk ke tō kōc yiic lueel tēnē Jethu, "Bēny cōl kōckun yī buōōth aa bit." 40 Go Jethu bēēr, "Alēk we, na cōk kē biēt, ka aleel ē rōt, aa loi wuōōu."

41 Nawën lek Jeruthalem dööt, ke dhiau wën tñ̄ yen γεῡ nom, 42 ku lueel, “Döör akölrüec ebën eci we dööt kɔc Jeruthalem, ku wek aaci jai e ye. Ku emen acäk bi ben tñ̄. 43 Ala aköl bi kɔc aterdun ben ku golkë we abi ciën tɔyör bakkë. 44 Aabi we nöc ebën agut mith rëer ke we. Ku gen Jeruthalem abi thuör piny ebën, abi ciën alal kääc alal dët nom, rin këc wek aköl ci Nhialic ben bi we kony nic.”

Jethu aci la luan Nhialic

(Mt 21:12-17; Mk 11:15-19; Jn 2:13-22)

45 Nawën lek yet Jeruthalem ke Jethu la luan Nhialic. Ku cop kɔc kan̄ yaac ayeer kal luan Nhialic yic. 46 Ku lëk ke, “Aci göt athör theer wël Nhialic yic lon ci Nhialic ye lueel elä, ‘Luan dië aci looi bi ya ten ye kɔc ebën rööc thin.’ Ku yeen acäk wel bi ya luan cuer.”

47 Ku jol a piöoc luan Nhialic akölaköl. Go kɔc käk Nhialic ku kɔc gët löön̄ ku kɔcdit baai wic bik nöc. 48 Ku acin dhel cik leu bik yök bi kek ye looi, rin ye kɔc ebën rëer yelööm ke pin̄ wëlke, ku wickë bi ciën tön̄ cik pin̄.

20

Bäny Itharel aa riel Jethu yöñ̄ yic

(Mt 23:27; Mk 4:27-33)

1 Nayon̄ akäl tök, tawën piöoc Jethu kɔc e Wët Puoth Yam luan Nhialic, ke bénydit

käk Nhialic, ku kɔc gät löön̄ ku kɔcdit baai bö tënë ye. 2 Ku thiëckë, “Ee yin, lëk yo ye riel njo tō yiguöp ye yin luui kälä? Ku yen̄a yik yi e riel kënë?”

3 Go Jethu bëer tënë ke, “Wek aba thiëec aya, lëkkë ya, 4 riel ye Joon kɔc gam lökwëi yök tënë Nhialic aye rielde e rot?” 5 Gokë kan̄ guëek yic kamken e röt ku luelkë, “Na luelku ka yök tënë Nhialic, ka lueel elä, yenjo këc wek wëtde gam? 6 Ku na luelku ke rielde e rot, ke yok aa näk, rin ci raan ebën ye gam lon Joon e ye raan käk Nhialic tñ̄.” 7 Gokë dhušk Jethu, “Yok aa kuc tē yök yen rielde thin.”

8 Go Jethu lëk ke, “Na ye këya, ke wek aacä lëk riel ye yen kakkä looi.”

Jethu ajam e waal bi rëec bäny nyuoth

(Mt 21:33-46; Mk 12:1-12)

9 Ku ben Jethu jam e waal tënë kɔc ku lueel, “Monytui eci dom looi ku cum yic tiim e luak, ku riöp yic kɔc kök. Ku kenny wun dët, ku le pei juëc nöc wei. 10 Nawën le tē ci tiim luak thöön̄, ke tooc alonyde tënë kɔc wäär ci riöp dom yic bik la gam abäkke. Gokë alony dom ku thatkë ku copkë ciëen yecin. 11 Go alony dët ben tooc, gokë ben dom ku thatkë ku banjke ape. Ku toockë ciëen ke cin kë cik gam ye. 12 Go alony dët ye kek diäk ben tooc, gokë yiëk tëtök aya ku copkë wei. 13 Go wun dom lueel, ‘Yenjo ba looi? Yen abi

manhdiën nhiaar tooc, tēdē ka bik la theek.’¹⁴ Nawēn tīŋ kɔc cī riōp dom yic manhde, ke luelkē, ‘Kēnē ē manh raan yen la dom, ku ē yen abī kāŋ lōk thōn akōldā. Bāk nākku ku kākā aabī dōŋ ke yo.’¹⁵ Ku thelkē ayeer dom yic ku nākē.” Ku jol Jethu ke thiēec, “Yenō bī raan la dom looi tēnē ke?”¹⁶ “Abī bēn ku nēk kɔc awēn cī riōp dom yic, ku riōp dom yic kɔc kōk.” Nawēn piŋkē ē wēt kēnē ke luelkē, “Diēt cīi rot looi!”

¹⁷ Go Jethu ke dōt apēi ku thiēec ke, “Yenō ye wēt kēnē cī gōt kēlā thēer teet yic, ‘Mēn wāar yen cī atēet kuec, yen acī bēn a mēn ril.’”

¹⁸ Ku lēk Jethu ke, “Na deeny raan yecōk mēn ka duōny bī ruōth. Ku na wīk raan nhom ka niōn yic.”

Jethu awic bī wēēŋ wēt ajuēr

(Mt 22:15-22; Mk 12:13-17)

¹⁹ Go kɔc piōoc lōōŋ ku bāny kāk Nhialic wic bik Jethu dōm nyin yic, rin cī kek ye ŋic lōn aa kek ke jiēm Jethu gup ē waal. Ku keek aaci riōoc kɔc awēn tō thīn.²⁰ Gokē kɔc kōk riōp thook bik rōt looi ciēt ke ye kɔc path tēnē Jethu, bik aa la thiēec bik deep rin na le wēt rēec lueel, ke dōmkē ku yēthkē tēnē bānydīt mac baai.²¹ Ku bik tēnē Jethu ku thiēckē ēlā, “Raan piōoc, anicku lōn wēt ye lueel ku kē ye piōoc ee yic. Yin acie dīt raan ye kuēec nhom. Ku yīn ē kɔc piōoc bik kē wic Nhialic looi dhēl la cōk.²² Lēk yo, na ye tāktākdu buk ajuēr

dhīel aa gam, yok kɔc Itharel tēnē bēnyŋaknhom Cithēr kua cuk bī gām ye.”

²³ Ku Jethu ēcī ruēenyden ŋic, ku bēer,²⁴ “Nyuōthkē ya wēēu, ku thiēec ke, ye nhom ŋa ku ye rin ŋa kākā cī giēet ē wēēth kōu?” Gokē bēer, “Aa kāk Cithēr bēnyŋaknhom.”

²⁵ Go Jethu lēk ke, “Na ŋieckē kēya, gāmkē Cithēr bēnyŋaknhom kēde ku gāmkē Nhialic kēde.”

²⁶ Ku acīn wēt rēec cī Jethu lueel kɔc nhīim lēu bī ya awuōc bī kek ye dōm. Ku wēt cī lueel ēcī ke gōi ku bitkē.

Nhialic abī kɔc cī thou cōl aa ben pīr

(Mt 22:23-33; Mk 12:18-27)

²⁷ Go kɔc kōk akut Thaduthī. Akut cīi yeen ye gam lōn bī Nhialic kɔc cī thou bēn cōl apīr, bēn tēnē Jethu ku thiēckē ēlā,²⁸ “Raan piōoc, Mothith acī lōŋ gōt ēlā tēnē yo, ‘Na thou wāmēnh ē raan ku nyiēēŋ tik piny ke cīn mīth, ke wāmēnh koor ala yōt tik bī mīth dhiēēth yōn mēnhē.’

²⁹ Na thōōŋku lōn tō mīth tik thīn kadhorou, ku thiēk wēn dīt, ku thou ke cīn mīth.³⁰ Go wāmēnh buōth ye la yōt tik, ku thou aya ke cīn mīth cī dhiēēth.³¹ Ku looi rot kēya tēnē mēnhē ye kek diāk. Ku kēya tēnē ke ēbēn kadhorou, aaci thou ke cīn mīth cik nyāāŋ piny.³² Nawēn ke tik thou aya.³³ Ku lek tuēŋ ku thiēckē, tē le kɔc cī thou rōt jot akōldā, bī ya tīŋ ŋa, rin cī yen rēer ke ke ēbēn kadhorou?”

³⁴ Go Jethu bēēr, “Thiēŋ ye kəc röt thiaak ē kēn pinynhom tēn. ³⁵ Ku kəc path bī röt jət thou yic, kəc ye pan Nhialic kēden, aacie thiēēk ku aacie ē thiaak, ³⁶ ku aaci bī ben thou rin aa thōŋ kek atuuc Nhialic. Ku aa mīth Nhialic rin cī kek röt jət thou yic. ³⁷ Ku Mothith guōp ē jam lən ye kəc cī thou bēn pīr, wār gēt yen tē cī Nhialic rot nyuōth ye ē bun dēp yic, ku jīēm rin Bēny ēlä, ‘Ee Nhialic Abaram, ee Nhialic Ithāk ku ee Nhialic Jakop.’ ³⁸ Wētde yic ē lən ye yen Nhialic ē kəc pīr, ku acie Nhialic kəc cī thou, rin kəc ēbēn aa pīr tēnē ye.” ³⁹ Go kəc piōōc lōōŋ ke kääc thīn jam ku luelkē, “Aca ŋiēc dhuk nhom raan piōōc.” ⁴⁰ Ku thök jamden rin ē cīk wīc bīk bēn thiēēc.

Jethu aci kəc piōōc lən yen raan ē tooc Nhialic

(Mt 22:41-46; Mk 12:35-37)

⁴¹ Ku luel Jethu tēnē ke, “Yenō ē ye luel lən raan cī ləc ku dəc ya raan dhiēnh Debit? ⁴² Rin aye Debit guōp luel athör waak yic ēlä,

‘Acī Nhialic luel tēnē Bānydiē, “Nyuc ē tēn kōŋdiēn cuēc,

⁴³ yet tē bī ŋen kəc atərdu dhuōk ciēēn yīcök.” ’

⁴⁴ “Ye kēdē ye yen manh Debit, ku yeen aye Debit cəł, ‘Bānydiē?’ ”

Jethu alēk kəc bīk röt tiit kəc gāt lōōŋ Itharel

(Mt 23:1-36; Mk 12:38-40)

⁴⁵ Tēwēn piŋ kəc ēbēn wētde, ke Jethu wēl yenhom kəcken ye buōōth ku luel, ⁴⁶ “Tiētē röt ku duōkkē kəc piōōc lōōŋ Itharel ye kiēt. Kəc cath kek alēthken dīt bār, röt teem ŋōn ŋəc yīc bī ke aa muōth athēēk. Ayekē nhiaar bīk nyuc tuēŋ thōc kəcdīt tēn amat, ku ŋōn path akōl yai. ⁴⁷ Ku keek aa kāk lēēr tuōōr nyīn, ku rōōkkē apēi bīk kəc wēŋ lən puōth kek. Kəckā aabī tēm awuōc ril apēi.”

21

Ajuēr lēēr

(Mk 12:41-44)

¹ Kaam wēn ke Jethu cī nyuc tē ye wēū juaar thīn luan Nhialic, ku dōt kəc wēū cuat kēn ajuēr yic. Ke kəc juēc ajīēk aake cī wēū aa tāū thīn.

² Nawēn ke tiŋ lēēr anjāŋ bō ku cuet wēū reen lik thīn aya. ³ Go Jethu luel, “Wek alēk yic, lēēr kēnē aci Nhialic kēden cī juaar nhiaar tēnē kəc kək ēbēn. ⁴ Rin aa cīk juaar wēūken juēc yīc, ku yen anjāŋē, aci kēn bī yen pīr dhuəl thīn ēbēn.”

Luan Nhialic Jeruthalem abī thuōr piŋy

(Mt 24:1-2; Mk 13:1-2)

⁵ Tēwēn jiēl kek luan Nhialic, ka atuuc kək jam tē dhēēŋ luan Nhialic thīn ku aleel pēth cī ye buth, ku kādheŋ cī gām Nhialic bī ye door. Go Jethu bēēr, ⁶ “Kākkith yakē tiŋ ēmēn, ala akōl bī ke thuōr piŋy ēbēn, ka cīn alēl tōŋ bī kōōc alēl dēt nhom.”

Acī Jethu lēk atuööcke lön bī ke maan

(Mt 24:3-14; Mk 13:3-13)

⁷ Go kē thiëc, “Raan piöc, ye nen bī kēnē rot looi, ku yenjö bī ye nyuöth lön tē bī kēnē rot looi acī thiök?”

⁸ Go Jethu lēk ke, “Tiëerkē nhīim ku duökkē röt cöl aduöñ. Rin kōc juëc aabī bēn ē rienkiē ku ye ñek lueel, ‘Ke yen raan cī lōc ku dōc, aköl bī yen bēn akīn.’ Duökkē ke buöth.

⁹ Ku duökkē riöc aköldä tē tñj wek tōñj, ku aliäap baai ke loi röt. Käk kē abī röt kañ dhiel looi tuenj, ku acie lön cī thök piny guö thiök.”

¹⁰ Ku ben Jethu lueel älä tēnē ke, “Wuöt aabī kenhīim tuööm ku thērkē, ku bēēi mēc bānydit abī thör kamken.

¹¹ Ayiēkyiēk piny dit juëc aabī röt looi, ku tuaany ku cōñdit apei aabī röt looi yōn juëc yiic. Ku käre c kōk aabī röt looi, ku kädīt kōc cöl ariöc aabī tñj nhial. ¹² Ku tuenj bī käk kē röt looi, wek aabī gum apei, ku wek aabī yāth tēn amat ku mēc we. Ku wek aabī yāth luk yic bāny nhīim ē rienkiē.

¹³ Ku ē yen tēn bī wek kōc ebēn lēk Wēt Puöth Yam thīn. ¹⁴ Ku duökkē diēer tē bī wek röt kuony thīn, ¹⁵ rin wek aba kony ba we cöl anjic wēl puöth bāk lueel, kāk cī kōc aterdun we bī jöōny, tēdē ke dhäl kāk kōc yakē lueel.

¹⁶ Wek aabī kōc ke dhiēth we, ku wāmāthakun, ku kōc ruāāi ke we ku māthkun gaany. Ku kōc kōk kamkun aabī nōk. ¹⁷ Ku raan ebēn abī we maan

ē rienkiē, ¹⁸ Ku wek aabī kony na cōk a nhiēm tōñj nhom ka cīi bī mää. ¹⁹ Deet bī wek wepuöth dēet abī we cöl apir.

Jethu ajam wēt riāñ Jeruthalem

(Mt 24:15-21; Mk 13:14-19)

²⁰ “Aköl tñj wek Jeruthalem ke cī apuruuk wuöt kōk gool, ke ñieckē lön tē bī ye rac acī bēn. ²¹ Ke kōc rēēr Judia aa dhil riñ gat nhīim, ku kōc rēēr geeu Jeruthalem aa dhil jāl, ku kōc tō bēēi yiic ayeer aacīi la geeu. ²² Rin tēnē, kek aa nīn bī kōc tēm awuöc bī kē cī göt athör thēer wēl Nhialic yic yenhom tiēñ. ²³ Diäär liēc ku diäär muk mīth kor aabī gum apei dīt ē nīnkā. Kōc ē wunē, aabī gum apei ku aabī Nhialic tēm awuöc. ²⁴ Kōc kōk aabī nōk tōñj yic, ku kōc kōk aabī dōm ku la ke mac wuöt kōk yiic. Ku Jeruthalem abī wuöt kōk dōm ku rēckē apei, ku mackē yet aköl bī bānyden thök.

Aköl bī Manh Raan bēn

(Mt 24:29-31; Mk 13:24-27)

²⁵ “Kāk kēc kañ tñj aabī röt looi tēnē aköl ku pēei ku kuēl. Ku kōc wuöt pinyhom ebēn aabī puöth jēth, ku riööckē atiaktiak dīt loi rot wēr yiic.

²⁶ Ku kōc aabī riöc apei rin kāk loi röt pinyhom. Kāk tō nhial ebēn, aköl ku pēei ku kuēl aabī röt yāäk. ²⁷ Ku Manh Raan abī tñj ke bö nhial pial yiic kek diik ku riēldīt apei.

²⁸ Tē looi käk kē röt, ke we deet wepuöth ku rēerkē ē

cök rin tē bī we lušk käreç yic acī yēēt.”

²⁹⁻³⁰ Ku ben Jethu ke lēk kääñ kēnē, “Tē tīñ wek tim cīt ŋaap ayī tiim kōk ke loi yīth yam, ka ŋieckē lōn cī kēr thišk.

³¹ Kēya, na tiēñkē kakkā ke loi rōt, ke ŋieckē lōn cī bääny Nhialic thišk. ³² Alēk we, wek aaciī bī mää rē cök kakkā rōt looi. ³³ Nhial ku piny aabi liu, ku wētdiē aciī bī kañ mää r.

Rēērke we cī rōt guir

³⁴ “Guiērke rōt, ku rēērke we tīr nhīim. Duōkkē akōl bī ŷen bēn cōl ayōk we ke we kēc rōt guir. Duōkkē rōt cōl ayōk we pīr pīr rac, bāk aa rēēr we cī wiēet ē mōu akōlakōl, ku yakē rēēr we tēk kāk pīr pinynhom. Akōl kēnē abī la ciēl wegup ke cāk ŋic, ³⁵ cīmēn lān adhie wēi adēēp. Ku kēnē abī bēn tēnē kuat raan pīr pinynhom ēbēn. ³⁶ Rēērke we tīt ku rōōkkē akōlakōl bāk la riēl bī wek kē bī rot looi gōōk, bāk kōōc ŷanhom ŷen Manh Raan we cī diēer.”

³⁷ Ku jōl Jethu ē nīnkā nōk ke ye piōōc luāñ Nhialic, na bō thēi ke jiēl bī la nin gōn Olip nhom. ³⁸ Ku kōc aake ye guēēr luāñ Nhialic rial bik piōōcde bēn piñ.

22

Amat nēk Jethu

(Mt 26:1-5; Mk 14:1-2; Jn 11:45-53)

¹ Nawēn la tē bī Yan Ayum cīn yic luōu looi thišk. ² Ke kōcdit kāk Nhialic ku kōc piōōc lōōñ wīc dhēl path bī

kek Jethu nōk, rin riōōc kek ciēt la aliām bī rot looi.

³ Ku raan tōk kam kōc ye buōōth kathiāār ku rou cōl Juda Ithkariōt, ēcī bēny jōñrac la yepuōu. ⁴ Go la tēnē kōcdit kāk Nhialic ku bāny apuruuk luāñ Nhialic tiit, bī tē bī yen ke kuōny thīn, bik Jethu dōm la guēēk yic. ⁵ Gokē puōth miēt wēn piñ kek ye lōn bī yen ke kony, ku thōnkē lōn bī kek ye riōp. ⁶ Go gam, ku wīc tēpēth bī yen Jethu dōm thīn ke cīn kōc ŋic ye.

Jethu aci miēth thēi cī guir rin yai cam

(Mt 26:17-25; Mk 12:21; Jn 13:21-30)

⁷ Akōl bī Yan Ayum cīn yic luōu looi ēcī bēn, akōl ye amēl nōk rin yai. ⁸ Go Jethu Pīter ku Joon tooc ku lēk ke, “Lak bāk miēth yai la guir tēnē ŷo.”

⁹ Gokē thiēc, “Ye tēnen wīc yīn ŷo buk miēth yai la guir thīn?”

¹⁰ Go Jethu bēēr, “Tē le wek geeu Jeruthalem, ke wek aabi rōm kek mony ŷēēc tōny ē piū. Biaathkē pan le yen thīn. ¹¹ Ku lēkkē raan la baai, aye Raan piōōc lueel, ‘Ye ŷōn nēn bī ŷen miēth yai cam thīn ŷok kōckīēn ŷa buōōth?’ ¹² Ku abī we nyuōth ŷōn nhial lāau yic cī guir yic. Guiērke miēth ē tēēn.”

¹³ Gokē la ku yōkkē kēriēēc ēbēn cīt tēwēn cī Jethu ye lēk ke thīn. Ku jōlkē miēth yai guir.

*Guirku röt apath buk guöp
Bëny rəm*

(Mt 26:26-30; Mk 14:22-26;
1Kor 11:23-25)

14 Tëwën bī kek jāl mīth ke Jethu nyuc tēde ku nyuc atuöccke aya, 15 ku lëk ke, “Aca wīc apēi ba miēth Yan Ayum cīn yic luou kēnē cam kek we ku ba jāl gum. 16 Alëk we lōn acā bī bēn cam yet tē bī wēt tō yeyic yök bāāny Nhialic yic.”

17 Ku lööm aduŋ cī thiāŋ muōn abiēc, ku leec Nhialic ku lueel, “Lōmkē kēnē ku tēkkē ē kamkun. 18 Alëk we lōn ŷen acīn muōn abiēc dēt ba bēn dek yet akōl bī bāāny Nhialic bēn.”

19 Nawēn ke lōm ayup ku leec Nhialic, ku bēny yic ku gēm ke ku lueel, “Kēnē ē guāpdiē cī juaar riēnkun. Yakē looi kēlā bāk ŷa ya tak.”

20 Nawēn miēth cōk ke ben aduŋ la yic muōn abiēc lööm aya ku lueel, “Kēnē ē dōōr yam ke Nhialic cī thany ē riēmdiē bī kuēr ē riēnkun.”

21 “Ku yen kīn, raan bā luōm arēēr tēn, ku amīth kek ŷa! 22 Ku ē tēde, Manh Raan adhil thou cīt tē cī Nhialic guiēr ye. Ku raan bā luōm abī gum apēi!”

23 Gokē röt thiēc tōk, tōk, yeŋa kamkua lēu bī ya yen loi kēnē.

*Atuuc aacī wēt tēer raan dīt
kamken*

24 Kaam wēn aya ke kōc ye buōth teer wēt lōn nadē, “Yeŋa kamken yen bī ya raan

dīt apēi.” 25 Go Jethu lëk ke, “Pīnyhom tēn bāny kōc cie kōc Itharel aa la riel tēnē kōcken mēckē, ku kōc mac baai aa röt cōol, ‘Kōc māāth ke kōc baai.’ 26 Ku acie tēde tēnē we, rin raandīt kamkun adhil rot dhuōk piny bī ciēt raan koor. Ku raan tō tuenŋ adhil rot dhuōk ciēen bī luui tēnē kōc kōk.” 27 Ku thiēc ke, “Yeŋa yen dīt, ye raan ye luōōi aye raan ē luui? Cie raan ye luōōi? Ku ŷen kamkun ŷen acīt raan ē luui.

28 “Wek aacī kōōc ke ŷa kārīl cā yök yiic, 29 ku cīt mēnē cī Wā ŷa looi ba ya bēny, wek aba yiēk ē bāāny kēnē aya. 30 Wek aabī mīth ku dēkkē kek ŷa bāānydiē yic, ku nyuōōckē thōc nhiim bāk luŋ thān Itharel yic thiāār ku rou looi.”

*Jethu acī kē bī Pīter ye jai
lueel*

(Mt 26:31-35; Mk 14:27-31;
Jn 13:36-38)

31 Ku ben Jethu lueel, “Thaimon, Thaimon piŋ wēt diēnē, bēny jakrēc acī thiēc bī gām riel bī we them ēbēn, bī kōc path tek thook tēnē kōc rēc, cīmēn dhie ye rap kōōm bī miēl tek thok rap yiic. 32 Ku ŷen acī rōōk riēnku yīn Thaimon bī gamdu dhiel riel. Ku na ca jal dhuk tēnē ŷa, ke yī kony wāmāthakui kōk.”

33 Go Pīter bēēr, “Bēny acīn kē bā gēl bī ŷa cīi mēc kek yī, ku thuōōu kek yī aya.”

34 Go Jethu lueel tēnē ye, “Alëk yī Pīter, nhiäk bēēk piny

ke thən ajith kēc kiu, yin abä jai arak diäk lən kuc yin ya.”

³⁵ Nawën ke Jethu thiëc kacken ye buoath, “Të tooc yen we bäk Wët Puoath Yam la lëk kəc, ku wek aacın wëëu ku jökgəo la keny ayi war, yakë yök lən le yen kë liu tənë we?” Gokë bëër, “Acın kädäj.” ³⁶ Go Jethu lueel, “Ëmën, na la raan wëëu ke muk ke, ku muk jökgəo aya. Ku na yin acın pal, ke yi yooç alëth abëk wei ku yooç. ³⁷ Luoikë ë kënë rin aye wël ci göt thëer ë riënkië lueel, lən ye yen raan tök kam kəc käreç looi. Ku wët kënë abi yenhom tiëñj ëmën.”

³⁸ Go kəc ye buoath lueel, “Bëny, paal karou aa kık.” Go bëër, “Aa juëc.”

Jethu aröök ke njic lən bi ye näk

(Mt 26:36-46; Mk 14:32-42)

³⁹ Nawën ke Jethu jiël ku ruëc kacken ye buoath, ku ler gən Olip nhom cimënden yen ye looi akölaköl. ⁴⁰ Nawën lek yet tēden adhie, ke lëk ke, “Röökkë Nhialic bi we cii them jakrëc.”

⁴¹ Ku nyiëñjke piny ku le tuenj tēthin-nyooç, ku gut yenhial piny ku röök, ⁴² ku lueel, “Wä, na lëu rot ke kërëç tit ya acii bö. Ku acie wëtdië ë wëtdu.” ⁴³ Go atuny nhial rot nyuöth ye ku deet puşu, ⁴⁴ rin ë dhiau apëi yepuşu. Ku ben röök apëi abi tuc kuër yeguöp cimën riëm.

⁴⁵ Ku jət rot tēwën röök yen thin ku dhuk tənë kəc ye buoath, ku yök ke ke nin rin ci

riääk ë puşu ke cöl agök. ⁴⁶ Go lueel tənë ke, “Yenö niin wek? Jatkë röt ku röökkë bi we cii them jakrëc.”

Jethu acı döm

(Mt 26:47-56; Mk 14:43-50; Jn 18:3-11)

⁴⁷ Jethu ë njot jam tēwën bii kəc juëc ke wët Juda nhüim, raan tök kam kəc ye buoath kathiäär ku rou. Ku ler tənë Jethu ku muösth ke ciim. ⁴⁸ Go Jethu lueel, “Juda ca ya ciim ba Manh Raan nyuöth kəc döm ye?”

⁴⁹ Nawën tiñ kəc ye buoath ke rëër kek ye kë bi rot looi, ke luelkë, “Bëny, cuk thär? Yök aa muk paalkua.” ⁵⁰ Go raan tök kamken palde miëet bei, ku tök alony lui pan raandit käk Nhialic ku teem yinyden cuëc wei. ⁵¹ Go Jethu lueel, “Acie këya.” Ku gəot mony awën yic tēwën ci tök pal, ku kony bi dëm.

⁵² Ku jəl Jethu jam tənë raandit käk Nhialic ku bany apuruuk luanj Nhialic tiit, ku kəçdit baai ci bën bik ye döm, ku lueel, “Cäk bën we muk paal ku atuel ciët ya ye raan kəc rum? ⁵³ Yen ë rëër kek we luanj Nhialic akölaköl, ku akëckë kanj them bäk ya döm. Ku ëmën wek aaci puşl bäk kë tō wepuöth looi. Ku tənë jənjrac abi la riel bi kërëç wic looi.”

Pieter ajei Jethu

(Mt 26:57-58, 69-75; Mk 14:53-54, 66-72; Jn 18:12-18, 25-27)

54 Gokë Jethu döm ku yëthkë pan raandit käk Nhialic. Ku Pïter ë biöth ke mec kəc cök ciëen. 55 Ku apuruuk aake ci many yöckë took kal yic. Go Pïter rot mät ke ku nyuuc bi yoc. 56 Nawën tïj nyan lui pan bëny Pïter ke nyuc mac lööm, ke döt apeï ku lueel, “Mony kënë ë ye rëer kek Jethu aya.”

57 Go Pïter jai ku lueel, “Mony kënë acä cök ñic yin nyenë!” 58 Ku kaam thiin awën ke mony dët tïj Pïter ku lueel, “Yin ë raanden aya.” Go Pïter bëër, “Acie yen mäthdië.”

59 Ku kaam awën, ke wët yen raan Jethu, ben mony dët muök yeguöp apeï ku lueel, “Acin diu lön ye mony kënë rëer kek Jethu, rin ë raan Galilia.”

60 Go Pïter bëër! “Mäthdië, kë ye lueel acä cak deet yic.” Ku kaam wën ñot jiem yen ke thön ajith kiu. 61 Go Jethu yenhom wel ku döt Pïter. Go Pïter këwäär ci Bëny Jethu lëk ye ëlä, “Tuenj ke thön ajith këc kiu ya aköl, aba lueel arak diäk lön kuc yin ya.” 62 Ku ler ayeer ke ci guöp yär ku dhieeu apeï.

Jethu aci bui ku that

(Mt 26:67-68; Mk 14:65)

63 Tën awën ke kəc ke tit Jethu, ee yekë bui ku thatkë, 64 ku derkë nyin ku guutkë kecin ku yöökkë, “Mëekë! Yenja yi gut?” 65 Ku lueelkë käreç apeï yeguöp.

Jethu aci yäth luñ bány Itharelyic

(Mt 26:59-66; Mk 14:55-64; Jn 18:19-24)

66 Nawën bak piny, ke kəcđit Itharel ku kəcđit käk Nhialic, ku kəc piöoc lööñ mat kenhüm. Ku bii Jethu luöñden yic. 67 Ku lëkkë ye, “Na ye Raan ci lóc ku dəc, ke lëk yo.” Go Jethu bëër, “Na lëk we ke wek aaci wëtdië bi gam, 68 ku na thiëc we, ka cäk bi bëër. 69 Ku ëmën ler tuenj, Manh Raan abi nyuc lön cuëc Nhialic Madhöl.”

70 Gokë rek yic ëbën, “Na ye këya, ye Wën Nhialic?” Go Jethu bëër, “Ee yen, cit tē cäk luël ye.” 71 Gokë lueel, “Acin dët wicku kəc kök bi bën jam käk ci looi. Yok aaci wël ci lueel ë thuñde pinj.”

23

Kəc Itharel aaci Jethu gaany tënë Pilato

(Mt 27:1-2, 11-14; Mk 15:1-5; Jn 18:28-38)

1 Go kəc luk röt jät ëbën ku yëthkë Jethu Pilato nhom raan Roma. 2 Ku gəonykë ku luelkë, “Yok aaci mony kënë yök ke rəc kackua nhüm, ke ye lëk ke bik ajuër cii ye täau piny tënë bënyñaknhom Roma. Ku aye lueel aya lön ye yen Raan ci lóc ku dəc, bënyñaknhom.”

3 Go Pilato thiëc, “Ye yin bënyñaknhom kəc Itharel?” Go Jethu bëër, “Ee ya, cit tē ca luël ye.”

4 Go Pilato yenhom wël kəcđit käk Nhialic ku thän awën ku lueel, “Acin awuöc ca yök ee raan kënë guöp.”

5 Gokë ñot ke jam apeï ku luelkë, “Tëden yen kəc piöc thän ajök aliääp Judia yic ëbën.

Acī jōok Galilia ku yen kīn cī bēn Jeruthalem ēmēn.”

Jethu acī yāth Antipāth Yērot nhom

⁶ Nawēn piŋ Pilato ē wēlkā ke thiēc lōn yen raan Galilia. ⁷ Nawēn le ŋic lōn ye Jethu raan wun mac Antipāth Yērot, ku yeen ē rēer Jeruthalem ē nīnkā, ke cōl Jethu ayēth yenhom. ⁸ Go Antipāth Yērot puōu miēt wēn tīŋ yen Jethu, rin ēcī kājuēc piŋ ē rienke. Ku ēcī Yērot wīc apēi bī Jethu tīŋ, ku ŋōōth aya bī kāk ye Jethu ke looi tīŋ. ⁹ Go Jethu jal thiēc wēl juēc, go Jethu biēt kecīn wēt tōŋ dhuknhom. ¹⁰ Go kōcdīt kāk Nhialic ku kōc piōōc lōōŋ rōt cuōt tuēŋ, ku lueelkē wēl rēc apēi Jethu guōp. ¹¹ Go Antipāth Yērot kek apuruōōkke Jethu bui ku lēētkē. Ku rukkē alanh dhēŋ apēi cīt alanh bēny yekōu, ku toockē ciēēn tēnē Pilato. ¹² Ku jōl Antipāth Yērot kek Pilato, wāār man rōt jal māāth akōlē.

Jethu acī tēm thou

(Mt 27:15-26; Mk 15:6-15; Jn 18:39-19:16)

¹³ Go Pilato kōcdīt kāk Nhialic ku kōcdīt baai, ku kōc kōk cōol ēbēn, ¹⁴ ku lēk ke, “Wek aacī mony kēnē bēēi yanhom, ku luēlkē lōn ē yen raan rēc kōc nhīim bīk aliāāp looi. Ku ēmēn yēn acī wēt wīc yic wenhīim, ku akēc yōk ke la guōp awuōc cōk alōn cī wek ye gaany kājuēc apēi. ¹⁵ Na cōk a Antipāth Yērot ka kēc yōk ke la guōp awuōc, yen ale yen ye cōl adhuk yanhom. Acīn awuōc cī mony kēnē looi lēu

bī ye nōk. ¹⁶ Aba cōl athat ku luōny.” ¹⁷ Ruōōn ēbēn akōl Yan Ayum cīn yic luōu, Pilato ē raan tōk kam kōc cī mac lony tē wīc kōc baai ye bī lony. ¹⁸ Go thān awēn tō thīn wuōōu looi, “Nāk! Ku lony Barabath tēnē yō.” ¹⁹ Barabath ēcī mac rin aliām cī rot looi geeu, ku rin cī yen raan nōk.

²⁰ E wīc Pilato bī Jethu lony, ku ben jam tēnē ke. ²¹ Gokē bēn kiu apēi, “Apiēt tim cī rīiu kōu.”

²² Go Pilato bēn jam tēnē ke, kēnē yen yic diāk ku lueel, “Yēŋō? Ye awāc ŋō cī looi? Acīn awuōc ca yōk ke cī looi lēu bī ye nōk! Aba cōl athat ku cal ajiēl.” ²³ Gokē ŋot ke kiu apēi rōldīt, lōn dhil Jethu piāāt tim cī rīiu kōu. Ku kēden wēn yekē lueel acī yenhom bēn guōt.

²⁴ Go Pilato wētēden gam ku tēm Jethu awuōc wēn wīckē. ²⁵ Ku lony Barabath, raan wāār cī mac rin aliāāp, ku rin cī yen raan nōk. Ku yīk ke Jethu bīk la luōoi tēden wīckē kepuōth.

Jethu acī piāāt tim cī rīiu kōu

(Mt 22:32-44; Mk 15:21-32; Jn 19:17-27)

²⁶ Gokē Jethu kuaath ayēer. Ku wēn kuēeth kek ye, ke mony cōl Thaimon raan pan Thirene bō baai, nawēn cī tim cī rīiu Jethu gōōk, gokē dōm ku cōlkē akēt tim ke buōōth Jethu cōk. ²⁷ Ku buōōth kōc juēc apēi ku diāār dhiau rienke aya. ²⁸ Go Jethu yenhom wēl ke ku lueel, “Diāār Jeruthalem, duōkkē dhiau ē

rienkië, dhiaaukë ë rienkun ku rin miëthkun. ²⁹ Rin nin bi ye lueel ëlä aaci thiök, 'Diäär mit gup aa diäär këc mïth kañ thuëët!' ³⁰ Ku ë yen tën bi ye aa lueel thïn aya ëlä, 'Añuëën buk ciët kəc ci thou, kəc ci wiëk nhïim, kəc ci kë ci wiïk kenhïim kuöm piny.' ³¹ Na ye këcït këne rot looi ke tim təc, ke yenjö yakë tak ke bi rot looi tē le yen riël.*

³² Ku kuath apuruuk kəc karou aya, kəc la gup awuöcdit tet bik ke la nök kek Jethu. ³³ Nawën lek tē cöl Ithkal dööt, ke piëët Jethu tim ci riïu ksu ku kəc awën karou, raan tøk ləñ cuëc ku raan dët ləñ cam.† ³⁴ Go Jethu lueel, "Wä, päl piny tënë ke, keek aa kuc kë loikë."

Ku cuët apuruuk gëk bik alëth Jethu tek kamken. ³⁵ Ku jöl kəc juëc köcc ë tēën ke daai ye. Ku tën awën ë ye kəcđit Itharel bui ku luelkë, "Ee kəc kək kony, cöl akony rot tē ye yen Raan ci Nhialic ləc ku döcc."

³⁶ Ku bui apuruuk aya. Ku bik tënë ye ku gëmkë muön abiëc ci wac, ³⁷ ku luelkë, "Na ye bëny kəc Itharel ke yi kony rot." ³⁸ Ku piëëtkë tim ci ye göt thïn këlä nhial tim Jethu nhom, "KĒNĒ Ē BĒNYŅAKNHOM ITHAREL."

³⁹ Go raan tøk kam kəc awën ci piäät kek ye lat ku lueel, "Ciï ye Raan ci Nhialic

ləc ku döcc? Kony rot ku kony yo aya." ⁴⁰ Go raan dëëtë puşu riääk ku nyieeny, "Ciï ye cak riöcc Nhialic agut tē thou yïn aya? Yok aaci tēm thou cïmënde. ⁴¹ Ku awäcđa adhïlku jöt rin yok aa col kë cuk looi, ku mony këne acin këreec ci looi." ⁴² Ku lueel tënë Jethu, "Tak ya tē yeet yïn Bäänydu yic." ⁴³ Go Jethu lëk ye, "Yïn alëk yic, yaköl yïn abi rëer kek ya pan Nhialic."

Jethu aci thou ayic
(Mt 27:45-56; Mk 15:33-41;
Jn 19:28-30)

⁴⁴ Nawën təcït aköl ciël yic ke muöth loi rot pan awën, ku ciï aköl ruel yet tään aköl. ⁴⁵ Ku tēwën ka alanh ye gëëñ bi luan Nhialic tek yic aləñ thïn rëet yic rou. ⁴⁶ Ku cöt Jethu röldit ku lueel, "Wä, wëikië aaca than yicin." Aci wëlkä lueel ku thou.

⁴⁷ Nawën tïñ bëny apuruuk kë ci rot looi, ke lec Nhialic ku lueel, "Mony këne ë ye raan path alanden." ⁴⁸ Nawën tïñ kəc ke ci kenhïim kut tēën bik daai kë ci rot looi, gokë dhuk baai ke gut kepuöth. ⁴⁹ Kəc ke ñiëc kek Jethu ëbën, agut diäär ke buöth ye wäär jiël yen Galilia, aake daai ë kakkä ëbën.

Jethu aci thiök
(Mt 27:57-61; Mk 15:42-47;
Jn 19:38-42)

23:30 Yoth 10:8; Ny 6:16 * **23:31** Wëtdë yic ee duër a këlä, "Na ye kë cït këne rot looi tënë raan cïn awuöc ci looi, ke ye tak yenjö bi rot looi tënë raan la guöp awuöc."

† **23:33** Tën këne ee ye cöl këlä rin thiëk yen kek gəndit la guëñ-ñeñ cït apen nhom raan. **23:34** Wk 22:18 **23:35** Wk 22:7 **23:36** Wk 69:21 **23:45** B.bei 26:31-33 **23:46** Wk 31:5 **23:49** Lk 8:2-3

50-51 Mony cəl Jothep ë tō thīn. Ku yeen ë raan gen Arimatheo, pan Judia. Jothep ë ye raan path la cök, ku yeen ë n̄jth b̄en b̄ääny Nhialic. Ku yeen ë ye raan akut luk k̄ac Itharel.

52 Nawën le t̄iñ l̄on c̄i Jethu thou, ke la t̄enë Pilato ku thiëc guöp Jethu. 53 Ku b̄ii piny tim k̄ou ku der alath, ku t̄ëu rañ c̄i wec kuur yic, rañ c̄in raan c̄i kañ thiök thīn. 54 Ee ya aköl n̄in dhiëc, aköl ye k̄ac röt guiir rin aköl c̄ii k̄ac ye luui, ee b̄i guo b̄en.

55 Nawën c̄i guöp Jethu b̄ëi piny tim k̄ou, ke diäär wäär bö kek Jethu Galilia, buoath Jothep ku t̄iñkë t̄ë c̄i guöp Jethu täau thīn rañ yic, 56 ku dhukkë baai ku lek miök n̄ir guiir b̄i kek guöp Jethu b̄en t̄ac. Nawën aköl c̄ii k̄ac ye luui, ke ke l̄oñ c̄it t̄ë ye l̄oñ Mothith luël ye.

24

Jethu ac̄i rot j̄ot rañ yic

(Mt 28:1-10; Mk 16:1-8; Jn 20:1-10)

1 Nayon nhiäk rial aköl Nhialic, ke diäär la rañ nom kek miök n̄ir c̄ik guiir. 2 Ku yökkë alel c̄i rañ kum nom ke c̄i laar wei. 3 Nawën lek rañ yic ke c̄ii guöp Jethu yök thīn. 4 T̄ëwën këëc kek ke c̄i ḡai, ke r̄oor karou ceñ alëth yer apēi c̄i la toptop b̄ö, ku këëckë kelöm. 5 Go diäär riöc ku gutkë kenh̄im piny. Go r̄oor wën lueel t̄enë ke, “Yen̄ö ye wek raan p̄ir b̄en w̄ic t̄en

k̄ac c̄i thou? 6 Ac̄ii t̄ö t̄enë, ac̄i rot j̄ot. Takkë këwäär c̄i l̄ëk we ëlä wäär n̄oot yen Galilia, 7 l̄on Manh Raan ab̄i th̄on k̄ac rec b̄ik piäät tim c̄i r̄iū k̄ou, ku ab̄i b̄en p̄ir aköl ye n̄in diäk.” 8 Go diäär wël wäär c̄i Jethu l̄ëk ke tak.

9-10 Maria Magdalena, ku Joanan, ku Maria man Jemith ku diäär k̄ök, kek aake c̄i la rañ nom. Nawën dhukkë ke la k̄ac Jethu buoath kathiäär ku t̄ök ku atuuc k̄ök, l̄ëk kë c̄i rot looi. 11 Go atuuc tak l̄on ë yen w̄et lueth, ku c̄ik gam. 12 Go P̄iter rot j̄ot ku riñ rañ nom b̄i la t̄iñ. Nawën guñ yekou piny ku t̄iñ rañ yic, ke t̄iñ alëth wäär c̄i guöp Jethu der kepëc. Go dhuk baai ke c̄i ḡai aya kë c̄i rot looi.

Jethu ac̄i rot nyuöth k̄acken ye buoath karou

(Mk 16:12-13)

13 Ya aköl t̄oñ awën, ke k̄ac Jethu buoath karou j̄ot röt b̄ik la pan cəl Emauth, ku ë mec kek Jeruthalem t̄ë c̄it kilomiter thiäär ku t̄ök. 14 T̄ëwën cieth kek ke jam ku takkë k̄äk c̄i röt looi, 15 ke Jethu bö ku cieth ke kuany keyöth. 16 Ku mär këdän kepuöth b̄ik c̄ii n̄ic. 17 Go Jethu ke thiëc, “Yen̄ö bakë lueel t̄ëth̄er awën cieth wek?” Gokë k̄öc ku d̄otkë piny ke c̄i kenyin wel. 18 Go raan t̄ök kamken cəl Kliöpath w̄etde b̄ëer, “Adhil a yin raan t̄oñ r̄ëer Jeruthalem kuc k̄äk c̄i röt looi thīn ye n̄inkä yiic.”

19 Go Jethu thiëc, “Ye kãñö?” Gokë bëër, “Aa kãk cï röt looi tënë mony cəl Jethu, raan Nadharet. Kãk cï looi ku wël cï lueel aye nyuəəth lən ye yen raan ril kãk Nhialic tñj. Ku acï Nhialic ku kəc ëbën gam lən ril yen keriëëc ëbën yic ye lueel ku looi. 20 Acï kockuan dît kãk Nhialic ku kəc piöoc lööñ dãm ku gëmke bãny mac baai bï tēm thou, ku piëtkë tim cï rïiu kəu. 21 Ku ë yeku njöəth lən ye yen raan bï kəc Itharel waar kãrec yiic. Ku ë nïn kadiäk ëmën tēn looi kãkkã röt. 22-23 Diäär kők akuötda yic, aake cï riëel rañ nhom wën anhiäk, ku lek dhuk ke wët cï yook bën cəl agëi lən liiu guäpde rañ yic. Ku lən cï kek atuuc Nhialic cie lëk ke lən piir Jethu tñj. 24 Go kəc kők kamkua riñ bïk la tñj. Ku yökkë ayic lən liiu guöp Jethu rañ yic, cît tē cï diäär ye lueel thïn.”

25 Go Jethu lëk ke, “Wek aa kəc cïn kē njieckë! Wek aacie kãk cï kəc kãk Nhialic tñj lëk we ye lac gam! 26 Kēc kəc kãk Nhialic lueel wäär, lən bï Raan cï ləc ku dəc kãjuëckã kañ guum bï jal la Bäänyde yic.” 27 Ku tēt Jethu ke kãk cï lueel rienke wël theer Nhialic yiic, jöök athör Mothith agut kãk cï kəc kãk Nhialic tñj göt.

28 Nawën cïk thišk kek pan awën le kek thïn, ke Jethu loi rot ke cît raan bër tuen. 29 Gokë pëen ku luelkë, “Rëër ke yo, akəl acï cuəl.” Go la baai ke ke. 30 Tëwën cï kek nyuc bïk mïth, ke Jethu löm ayup ku döc ku bēny yic, ku gëm ke. 31 Nyin yic tēwën ke

nïckë ku mër bïk cïi ben tñj. 32 Gokë röt thiëëc ë röt, “Yö kēc puöth ayum tēwën jiëem yen kek yo, ku teet wël cï göt theer tënë yo.”

33 Ku jötkë röt nyin yic ku dhukkë Jeruthalem. Ku yökkë kəc Jethu buəəth kathiäär ku tök ku kəc kők ke cï kenhïim mat, ku lëkkë ke, 34 “Bëny acï rot jöt ayic, ka cï rot nyuəəth Pïter.” 35 Ku jəl kəc wën bö Emauth karou kē cï rot looi dhël yic teet, tē cï kek bëny njec thïn wën bëny yen ayup yic.

Jethu acï rot nyuəəth atuöcke

(Mt 28:16-20; Mk 16:14-18; Jn 20:19-20; Luu 1:6-8)

36 Wën njot jiëem kek, ke Bëny bö ku kēëc kamken ku lueel, “Bï döör arëer ke we.”

37 Gokë pëk wei ku riööckë ëbën ku takkë lən yen atiëp yen yekë tñj. 38 Goke thiëëc, “Yenjö riööc wek? Yenjö ye wek diu lən cïi yen ye ya? 39 Tiëñkë yacin! Ku tiëñkë yacök, ee yen ayic. Gatkë ya, ku abäk tñj rin atiëp acie la adiöön ku yom cïmën ye wek ke tñj kek ya.” 40 Ku wën lueel yen kënë, ke nyuth yecin ku yecök ke. 41 Ku njot cïk gam, rin miët diit cï kek puöth miët ku gäi diit cï kek gäi. Go Jethu ke thiëëc, “Le miëth camkë tō thïn?” 42 Gokë gãm rëc cï tuak 43 ku cuet ke dëei kek ëbën.

44 Ku jəl lëk ke, “Kãkkã gup aa kãk ca lëk we wäär njot rëer yen ke we, lən bï keriëëc ëbën cï göt Löñ Mothith yic, ku athör kəc kãk Nhialic tñj ku diet Nhialic yic aya ë rienkië,

aa dhil röt tiεεη tēden.” ⁴⁵ Ku kony ke bīk wēl thεεr Nhialic deet yiic, ⁴⁶ ku lēk ke, “Ayakē tīη tē cī ye gāt thīn lōn Raan cī lōc ku dōc, ē bī gum ku jōt rot raη yic akōl ye nīn diāk. ⁴⁷ Ku acī wēl cī gōt lueel aya lōn dhil kōc pinynhom ēbēn, jōck Jeruthalem lēk bīk kepuōth wēl Nhialic, bī kāracken pāl piny. ⁴⁸ Wek aacī kākkā tīη ke cī kenhūim tiεεη. ⁴⁹ Ku wek abī tuōc Wēi Nhialic wāār cī Wā lueel. Rēērke geeu yet akōl bī riel nhial kēnē bēn tēnē we.”

Jethu acī yāth pan Nhialic

(Mt 16:19-20; Luōi 1:9-11)

⁵⁰ Nawēn ke Jethu jiēl ke ke ku lek Bethanī. Ku jōt yecin nhial ku dōc ke. ⁵¹ Tēwēn dōc yen ke, ke jiēl tēnē ke ku jōt ē nhial. ⁵² Gokē door ku dhukkē Jeruthalem ke cī puōth miεt. ⁵³ Ku keek aake ye lac rēēr Luanη Nhialic ke lec Nhialic.

Wël Jethu cï Joon göt Wët nhom

Wël cï Joon göt aa Jethu nyuəəth ke ye Wët theer Nhialic tō thīn ē lanayon ku emēn, ku abī tō thīn ē lanayon ku emēn, ku abī tō thīn atheer, “Ku Wët aci bēn a raan ku ciēn kek ɣo.” Cīmēn ye athōor nhom guəp ye lueel, Joon ē gāt wēlkā rin bī kəc kuen ye nɪc lən nadē ke Jethu yen Aluēk, Wēn Nhialic wāar cī lēk kəc. Ku kəc bī wētde gam aabī pīr. (20:31)

Jethu aye nyuəəth aban tuen yic, lən ē yen Wët Nhialic. Ku wël kək bō ciēn ē kēnē cök, aa kək juēc jān gōi cī Jethu looi. Ku kakkā aa Jethu nyuəəth aya lən ē yen Wēn Nhialic, ku ē yen Aluān wāar cī lueel. Kakkā cök, kək jān gōi cī rōt tiēn aaci teet yiic. Aban athōr kēnē ē ɣo lēk tē cī kəc kək wēt Jethu gam thīn ku buəətkē. Ku dhāl kəc kək wēlke ku cīk wētde gam.

Jək cökdit 13 yet 17 ala yic tē cī Jethu kek kəcken ye buəəth rēer thīn ē tək wēer akōl wāar dəm ye. Ku ēcī jam tēnē kəcken ye buəəth nāakde nhom tuen tē bī kek rōt guēer thīn, ku deet kepuəəth. Cök ciēn aa ɣo lēk dōmdōm Jethu, ku luənde ku piēt cī ye piāat tim cī riū kōu, ku jōn rotde. Ku jəl a nyooth cī yen rot nyuəəth tēnē kəcken ye buəəth jōn rotde cök ciēn.

Anyikōl tin cī kəar ye yök cökdit 8 yic, jək cök koor 1 yet 11 aci nyāan wei kək cī gāt theer yiic. Ku akēc kəc tuen kek ke war gētget wël Jethu yiic göt. Ku aye kəc kək göt aya tēdēt.

Joon ē miəc pīr akōlriēc ebēn bī gām kəc tē gem wēt Raan cī ləc ku dəc, deet kəc puəəth. Ku ē miəc bī rot jək emēn ke bī gām kəc bī Jethu gam, lən ye yen dhəl ku yic ku pīr.

Käk tō thīn

Käk cī göt tuen 1:1-18

Joon raan kəc muəc nhūm ku kəc cī Jethu kan buəəth 1:19-51

Piöoc ē Jethu 2:1-12:50

Nīn ciēn kadhrou thuənde nhom tuen 13:1-19:42

Jōn rot ku nyooth rot Bēny 20:1-31

Käk cī göt ciēn nyooth rot dēt Galilia 21:1-25

Wēt Pīr

¹ Wātheer kēc nhial ku piny cak, Wēt ē tō thīn, ee rēer kek Nhialic, ku Wēt ē ye Nhialic.

² Wēt ē rēer kek Nhialic wāar cek kan. ³ Kājuēc rēer nhial ku piny ebēn aake cak ē ye. Ku acīn kək tō thīn kēc ke cak ke yeen liu thīn. ⁴ Kuat kək tō thīn ebēn aa pīr yök tēnē ye. Ku piērde aci ruel gām raan ebēn. ⁵ Piērde yen ē ruel dēp apēi muəəth yic, ku akēc lēu bī kuəm nyin piny.

⁶ Nhialic ēcī atuənyde tooc, raan cəl Joon. ⁷ Aci bēn bī kəc bēn lēk bīk ruel nɪc. Aci bēn bī

* 1:4 Wēt yen aci bēn aa piir 1:6 Mt 3:1; Mk 1:4; Lk 3:1-2

læk ke bī raan ebēn wēt piŋ ku gɛm. ⁸ Yeen ecie yen ruel, aci bēn bī kəc bēn læk ruel. ⁹ Ku Wēt yen ē ye ruel ayic, ruel cī bēn pinynhom tēnē raan ebēn.

¹⁰ Wēt ē tō pinynhom, ku Nhialic ē cak piny ē ye, ku akēc kəc pinynhom ŋic. ¹¹ Yeen aci bēn tēnē kək ke cī cak, ku akēc kəcken cī cak lor. ¹² Ku aci kəc abək bēn lor ku gamkē wētde, goke gām riel bīk aa mīth Nhialic. ¹³ Keek aacie mīth Nhialic cīt tē ye kəc dhiēeth thīn, cīmēn ye mīth la wun dhiēth ke. Ee Nhialic guōp yen ē Wunden.

¹⁴ Wēt aci bēn a raan ku ciēŋ ke ɣo. Ku dieəkde acuk tiŋ, diik Wēn tōŋ Nhialic. Ku ē yen bīi yic, ku lier puōu Nhialic tēnē ɣo.

¹⁵ Ku Joon aci tuōl ku læk kəc ē rienke elä, “Kēnē yen ē raan wäär ye ɣen jam ē rienke, raan wäär ya lueel elä, ‘Yen abī lək bēn ɣacök, ku adīt tēnē ɣa. Yeen ē rēer thīn wäär ke ɣa kēc cak dhiēeth.’ ”

¹⁶ Rin kəpuōth ē yen Wēn Nhialic, yen aci ɣo dəc ebēn, dəc tək ē dəc dēt cök. ¹⁷ Wäthɛer löŋ ecī Nhialic gām kəc ē Mothith, ku emēn Nhialic aci yic ku lier piānde gām kəc ē Jethu raan cī ləc ku dəc. ¹⁸ Acīn raan cī Nhialic kaŋ tiŋ tēɣon. Ee Wēn tōŋ thōŋ kek Nhialic, rēer Wun lösm yen aci ɣo cəl anɪc Nhialic.

Athön Joon raan kəc muəc nhūm
(Mt 21:12-13; Mk 1:1-8; Lk 3:1-18)

¹⁹ Kəcdīt Itharel Jeruthalem aake cī kəc kək Nhialic ku kəc kuat Lebī tuəc tēnē Joon, bīk la thiēc elä, “Ye yīn ŋa?”

²⁰ Ku Joon akēc bēn jai bī wētden dhuk nhom. Acī bēn bēer ē cök ku lueel elä, “Acie ɣen Raan cī ləc ku dəc.”

²¹ Gokē thiēc, “Aye yīn ŋa? Ee yīn Elija?” Go bēer, “Acie ɣa.” Gokē bēn thiēc, “Ye yīn raandīt kək Nhialic tiŋ bī bēn?”† Go dhušk ke, “Ųeil Acie ɣa.” ²² Gokē lueel, “Læk ɣo, ee yīn ŋa? Ųok aa dhil wēt dhušk kəc ke toc ɣo. Ye rot yök ē yīn ŋa?” ²³ Go Joon bēer, “Ųen ē jam apɛi roor tē cīi cen, ‘Guierkē dhəl Bēny bī la cök cīmēn wäär cī Ithaya raan kək Nhialic tiŋ ye lueel.’ ”

²⁴ Röörkä aake tooc kəc akut Parathī, ²⁵ ku jəlkē Joon bēn thiēc elä, “Yenō ē yīn kəc muəc nhūm tē cīi yīn ye Raan cī ləc ku dəc, ku yīn acie Elija ku cīi ye raandīt kək Nhialic tiŋ?” ²⁶ Go Joon dhušk ke, “Ųen ē kəc muəc nhūm piū ē path, ku raan arēer kamkun ē tēn ku acäk ŋic, ²⁷ raan yen lək bēn ɣacök ciēen, ku acä lēu ba warke dək.” ²⁸ Kēn ē loi rot pan cəl Bethanī, wār Jordan kōu tēwäär ye Joon kəc muəc nhūm thīn.

Amälthiin Nhialic

²⁹ Naɣon aköl dēt ke Joon tiŋ Jethu ke bö tēnē ye, go lueel, “Tiēnkē Amälthiin Nhialic yen bā adumuösm kəc pinynhom nyaai, kan abö. ³⁰ Yen ē raan ye ɣen jam ē rienke wäär ē ɣen ye lueel elä, ‘Yen abī lək bēn

† 1:21 Raan kək Nhialic tiŋ bī tuōl, bī bēn Raan cī ləc ku dəc bēn lueel. Tiŋ L.rou 18:15, 18; Mt 4:5 1:23 Ith 40:3

Ƴacök, ku adit tēnē Ƴa. Yeen ē rēēr thīn wäär ke Ƴa kēc cak dhiēeth.’³¹ Aacā ŋic bī Ƴa yen ŋa, ku Ƴen acī bēn ku Ƴa kēc muƳoc nhīim piū rin bī Ƴen ye cɔl aŋic kēc Itharel.”

³² Ku ecī Joon lueel aya elä, “Ƴen acī Wēi Nhialic tīŋ ke bō kecīt kuur ē dit, ku nyuuc yenhom. ³³ Ku ē ŋot kēc ŋic, ku ecī Nhialic raan toc Ƴa ba kēc aa muƳoc nhīim piū, lēk Ƴa elä, ‘Raan bī yīn Wēi Nhialic tīŋ ke bō ku nyuuc yenhom yen ē raan bī kēc muƳoc nhīim Wēi Nhialic.’ ³⁴ Ee yic, aca tīŋ ku alēu ba lueel, wenhīim lōn ē yen Wēn Nhialic.”

Kēc cī Jethu kaŋ buƳoth

³⁵ Ƴon aköl dēt, Joon ē kääc kek kacken ye buƳoth karou tēwäär aköl. ³⁶ Nawēn tīŋ Jethu ke tēk tēthiök ke ke, go Joon döt apēi ku lueel, “Tiēŋkē, yen akan yen Amäl Nhialic.” ³⁷ Ku jōl piŋ kēc ye buƳoth awēn karou kēya, gokē Jethu buƳoth. ³⁸ Nawēn wel Jethu yenhom, ke tīŋ ke ke buƳoth ye, go ke thiēec, “Yeŋö wiēckē?” Gokē lueel, “Rabi, rēēr tēnen?” (Ku wētde yic, “Raan Piöoc.”)

³⁹ Go lēk ke, “Bäk, bäk bēn tīŋ.” Gokē la ku tīŋkē tē rēēr yen thīn. Ku ē ye tāāŋ aköl, ku jōlkē rēēr kek ye abī piny cɔl.

⁴⁰ Raan tōk kam kēc wēn karou cī wēt Joon piŋ ku buƳoth Jethu, ee ye Andria wāmēnh Thaimon Pīter. ⁴¹ Nayōn nhiäk rial, ke Andria rām ke mēnhē, go lēk ye, “Ƴok aaci Methaya yök.” (Ku wētde

yic Raan cī lōc ku dōc.) ⁴² Ku Ƴēth Thaimon tēnē Jethu. Go Jethu döt apēi ku lueel, “Yīn ē Thaimon wēn Joon, yīn abī cɔl Kepa.” (Ku yen Pīter wētde yic ee kuur.)

Jethu acī Pilipo ku Nathaniel cɔl

⁴³ Nawēn aköl dēt ke Jethu la Galilia, ke rām kek Pilipo, go lēk ye, “Buoth Ƴa.” ⁴⁴ Ku Pilipo ē raan Bethaida, ku ē gen yī Andria ku Pīter aya. ⁴⁵ Go Pilipo Nathaniel yök ku lēk ye, “Ƴok aaci raan wäär cī Mothith gāt ē rienke athör lööŋ yic, raan yen cī kēc kāk Nhialic tīŋ gāt ē rienke aya, acuk yök. Yen ē Jethu wēn Jothep raan Nadharet.”

⁴⁶ Go Nathaniel lueel, “Ye kēpiath ŋö lēu bī tuöl Nadharet?” Go Pilipo bēēr, “Bäär ba tīŋ.”

⁴⁷ Nawēn tīŋ Jethu Nathaniel ke bō, ke jam rin Nathaniel ku lueel, “Raan kēnē ē raan Itharel ayic guöp, kecīn guöp ruēeny.”

⁴⁸ Go Nathaniel lueel, “Ca ŋic kēdē?” Go Jethu bēēr, “Yīn guo ŋic wēn rēēr yīn ŋaap cök, tēwēn kēc Pilipo la bī yī la cɔl.”

⁴⁹ Go Nathaniel bēēr ku lueel, “Raan piöoc, yīn ē Wēn Nhialic, yīn ē Bēny Itharel.”

⁵⁰ Go Jethu bēēr, “Ca jāl gam rin cī Ƴen ye lēk yī lōn cī Ƴen yī tīŋ wēn rēēr yīn ŋaap cök? Yīn abī kädīt kōk wār ē kākka tīŋ!”

⁵¹ Ku ben mat thīn, “Wēt yic alēk we, wek aabi nhial tīŋ ke liep rot, ku atuuc Nhialic aa

bäk tñj ke bö piny tēnē Manh Raan ku lek nhial.”

2

Yan thiëk pan Kana

¹ Nin kadiäk cök ciēen, ke ruäai loi gen Kana pan Galilia. Ku man Jethu ē tō thñn, ² ku Jethu ēcī cōol yai yic aya kek kacken ye buoath.

³ Nawēn la mōu thök, ke lēk man ye, “Mōu aci liu tēnē ke.”

⁴ Go Jethu lueel, “Tiñjē, yīn aci kē luōi dhil lēk ya. Akāldiē aṇot kēc yēēt.” ⁵ Go man lēk kōc luōi, “Luōikē kāk bī lēk we ēbēn.”

⁶ Ku tōnydīt kadātem aake cāp kōc lōm. Tōnykā aake ye ke pīu tāau thñn bī kōc kecōk aa lōk, cīt tē ye lōj ciēēj kōc Itharel ye nyuoath thñn. Ku tōōny tōk ē jōt tē cīt tēn aduōk thiār-rou, tēdē aduōk thiārdiäk. ⁷ Go Jethu lēk kōc luōi, “Thiārñkē tōnykā pīu.” Gokē tōny thiōōj abīk thook alic. ⁸ Ku jōl Jethu lēk ke, “Gēm kē ye tōnykā yīic, ku gām kē ke raan yen wun ruāai.” Gokē looi kēya, ⁹ ku jōl raandīt kōc athiēk awēn pīu thiēep, pīu cī waar bī ya mōu. Ku akuc tē bīi mōu thñn, aa kōc luōi wēn thiōj tōny kek aa njic ye. Go raandīt kōc athiēk wun nya cōol, ¹⁰ ku lēk ye, “Raan ēbēn ē muōn path kaṇ gam tuēj, ku na cī kōc jāl kueth ke muōn lir ajōl lōk gam. Ku yīn cī muōn path waan ciēēn agut ēmēn.” ¹¹ Kēnē yen ē kēdīt jāj gōi cī Jethu kaṇ looi gen Kana pan Galilia. Ku yen aci diēde

nyuoath, ku aaci kōcken ye buoath jāl gam.

¹² Nawēn ē kēnē cōk, ke Jethu la Kapernaum kek man ku wēēt wun ku kōcken ye buoath, ku rēerkē thñn ē tēēn nīn lik.

Jethu aci la luanj Nhialic

(Mt 21:12-13; Mk 11:15-17; Lk 19:45-46)

¹³ Ŷōn cī Yan Ayum cīn yic luōu jāl thiōk, ke Jethu la Jeruthalem. ¹⁴ Ku jōl ler kal luanj Nhialic yic, ke yōk kōc ke Ŷōc wei thñn ē Ŷōk ku amēl ku jōl aa kuōr. Ku kōc wēēu waar yīic aake cī nyuc thñn aya. ¹⁵ Go waat nai ē wiēn, ku cop kōc wei kal luanj Nhialic yic kek Ŷākken ku thākken ku weer wēēu wei, ku wel agenken yīic. ¹⁶ Ku lēk kōc kuōr yaac wei, “Nyaaikē kāk kē ē tēn, ku duōkkē Ŷōn Wā cōl aye Ŷōn Ŷōc.” ¹⁷ Go kōcken ye buoath wēl cī gōt athōr thēer wēl Nhialic yic tak. Wēl ye lueel ēlā, “Yīn Nhialic, nhiēr Ŷōndu adēp yapuōu cimēn mac.”

¹⁸ Go kōcdīt Itharel bēn ku thiēckē, “Ye kēdīt jāj gōi yīndē ba looi ba nyuoath Ŷo, lōn le yīn yic ba kēcīt kēnē looi?”

¹⁹ Go Jethu bēer ku lēk ke, “Rackē luanj Nhialic kēnē, ku aba bēn looi nīn kadiäk.”

²⁰ Gokē lueel, “Aci ruōōn thiārñuan ku dātem nōk bī jāl thök, ku luel ka ba looi nīn kadiäk yīic?” ²¹ Ku luanj Nhialic jīēm Jethu ē guāpde.

²² Ku na wāar la jōt raṇ yic, ke kōcken ye buoath tak kēwāar

cī lueel. Ku gamkē wël theer Nhialic cī gõt, ku wël cī Jethu lëk kəc. ²³ Tëwäär rëer yen Jeruthalem yai yic, ke kəc juëc gam wëtde wën tiŋ kek kækken jän gõi cī looi. ²⁴ Ku aake ŋic Jethu ëbën ku yen akëc rot nyuõth ke. ²⁵ Ku acin kën nadë ke wïc raan dët bi ye nyuõth kəc, rin anic käk tō raan puõu.

3

Jethu ku Nikodemo

¹ Raan akut Parathī cäl Nikodemo, ku ë ye raandit kəc Itharel ë tō thïn, ² nayon akõu wëer tøk ke la tënë Jethu ku lueel, “Raan piöoc, anicku yin ë raan piöoc cī Nhialic tooc. Rin acin raan loi käk jän gõi cimën yin, tē liu Nhialic kek ye.”

³ Go Jethu bëer, “Yin alëk yic, acin raan bi bäany Nhialic tiŋ, tē cii ye ben dhiëeth dhiën dët.”

⁴ Go Nikodemo lueel, “Bi raan ben dhiëeth kädë? Lëu bi dhuk man yac bi jal ben dhiëeth?”

⁵ Go Jethu bëer, “Wët yic alëk yi, raan këc ben dhiëeth ë piu ku Wëi Nhialic, acii bäany Nhialic bi yök. ⁶ Raan aye dhiëeth kəc ë path, ku Wëi Nhialic ë pïr yam ye Nhialic gäm kəc. ⁷ Duk ye gäi tē lëk yen yi, lon dhil we ben dhiëeth. ⁸ Wëi Nhialic acit mën dhie ye raan yom piŋ ke wuu, ku cii tē bii yen thïn ku tē le yen thïn ŋic. Yen ë tën kəc bi ben dhiëeth Wëi Nhialic.” ⁹ Go Nikodemo thiëc, “Bi kënë rot lëu kädë?”

¹⁰ Go Jethu lëk ye, “Yin ë raan piöoc kəc pan Itharel ku kuc kënë! ¹¹ Wët yic alëk yi, yok aa jam käk ŋicku ku luelku käk cuk tiŋ. Ku ŋot we jei bäk wëtda cii gam. ¹² Na cäk wëtdië gam tē jiem yen käk pinynhom, ke we bi wëtdië gam kädë tē jiem yen tënë we käk Nhialic? ¹³ Acin raan cii kaŋ la nhial bi käk Nhialic bëei, ee raan bō nhial Manh Raan bō piny nhial.”

¹⁴ Cimën wäär cī Mothith luŋ wëeth cit këpiiny jat nhial roor bi yen kəc cī këpiiny cam aa döc, ke Manh Raan adhil yäth nhial, ¹⁵ rin bi raan gam wëtde ëbën pïr akölrïëc ëbën yök. ¹⁶ Nhialic anhiar kəc pinynhom apëi. Yen agem yen Wënden juöl, bi raan ëbën wëtde gam cii mär, ku pïrkë akölrïëc ëbën. ¹⁷ Ku Nhialic akëc Wënde tuöc piny bi kəc bën luök wei, ee rin bi thäi pinynhom pïr ë rienke.

¹⁸ Raan gam wëtde acii bi luök wei, ku raan cī jai bi wët cii gam aci luök wei, rin këc yen wët Wën tööŋ ë Nhialic gam. ¹⁹ Ku kën bi ke luök wei akïn, ruel aci bën pinynhom ku kəc aa nhiar muõth tën ruel rin aa luui käreç.

²⁰ Raan ëbën käreç looi ë ruel maan ku cii la yer yic, rin cii yen käreç ye looi wïc bi ke ŋic. ²¹ Ku raan luui kápath ë bën yer yic bi luõide nyuõth, rin cī ke luõi Nhialic.

Joon aci ben jam rin Jethu

²² Nawën ke Jethu kek kocken ye buõth la pan Judia, ku rëer thïn ke ke, ku

muɔɔc kɔc nhïim pïu. ²³ Ku Joon ë ye kɔc muɔɔc nhïim aya tē cɔl Aenon thiääk kek Thalim la yic pïu juēc. Ku kɔc aake ye la bï ke la muɔɔc nhïim. ²⁴ (Ku Joon ë ɲot kēc guɔ mac.)

²⁵ Nawën ke kɔc Joon buɔɔth kɔk jɔl teer kek raan Itharel rin lõk ye kɔc kegup lõk, ²⁶ gokē la tēnē Joon ku luelkē, “Raan piöoc, lēu ba mony wäär rēēr kek yï wār Jordan alɔɲtui tak, raan ye yïn jam ë riεnke? Yen amuɔc kɔc nhïim emēn, ku kɔc juēc aala tēnē ye!”

²⁷ Go Joon bēēr, “Acïn tē bï raan kēdāɲ yök tē kēc Nhialic ye gām ye. ²⁸ Week wepēc acäk piɲ ke lēk we elä, ‘Yen acie Raan cï lõc ku dɔc, ku yεn aci tuɔɔc tuenj ë path yenhom.’ ²⁹ Raan thiěk yen ë raan bï gām nya, ku mǎthde ë kɔɔc ku ë puɔu miεt tē piɲ yen rɔlde. Yen ë miεt piändiē aya emēn. ³⁰ Yen abï dhiel dīt apēi ku yεn abï kuur.”

³¹ Raan bō nhial adīt tēnē kɔc ebēn, ku raan piiny ë kēn piny. Raan bō nhial atō kɔc nhïim tuenj ebēn. ³² Ee kɔc lēk kāk cï tiɲ ku kāk cï piɲ, ku acïn raan wētde gam. ³³ Ku raan cï gam, aci gam lõn ye Nhialic yic lueel. ³⁴ Raan cï Nhialic tooc yen ë jam wēl Nhialic, rin aye Nhialic gām riεl Wēike ebēn. ³⁵ Wun ë Wēnde nhiaar ku tēxu kēriēēc ebēn yecin. ³⁶ Raan gam wēt Wēn ë Nhialic abï pīr akōlriēēc ebēn, ku raan cï wēt

Wēn Nhialic bï gam aci pīr akōlriēēc ebēn bï yök, rin acïn kē bï riääk puɔu ë Nhialic nyaai tēnē ye.

4

Jethu ku tiɲ pan Thamaria

¹ Nawën ke ɲic Jethu lõn cï kɔc akut Parathï ye piɲ, lõn nadē ke kɔc aa bēn tēnē ye bï ke bēn muɔɔc nhïim, ku lõn cï yen la kɔc juēc ye buɔɔth wār kɔc Joon buɔɔth. ² (Ku acie yen ye kɔc muɔɔc nhïim, aa kɔcken ye buɔɔth.) ³ Nawën piɲ wēt ye lueel, go jāl pan Judia ku dhuk Galilia. ⁴ Ku ë bï dhiel yet pan Thamaria rin yen ë dhēl tēek yen thïn.

⁵ Go yet pan Thamaria cɔl Thikar thiääk ke piny wäär cï Jakop gām wēnde Jothep. ⁶ Ku yinh cï Jakop cɔl awec ë tō thïn. Nawën cï Jethu dak ë cāth, go nyuc yith lõm. Ku ë ye akōl ciεl yic.

⁷ Go tiɲ pan Thamaria bēn yiith bï bēn gem pïu, go Jethu lēk ye, “Muɔc yεn pïu ba dek.” ⁸ (Ku kɔcken ye buɔɔth aake cï la geeu bïk la yɔɔc miēth.)

⁹ Go tiɲ pan Thamaria lēk ye, “Kēdē wēn? Yïn ë raan Itharel ku thiēc ya, yεn raan Thamaria ba yï muɔɔc ë pïu?” (Kɔc Itharel aake cie dek kek kɔc Thamaria.)

¹⁰ Go Jethu bēēr, “Na yï ɲic miɔc Nhialic ku raan thiēc yï pïu ɲuɔt aca thiēēc, ku ɲuɔt aci muɔɔc pïu pīr.”

¹¹ Go tik lueel, “Bēny, yïn acïn kē gem yïn pïu, ku yith

amec yic, ba pïu pïr yök tēnen?
 12 Ye yïn dīt tēnē wädīt Jakop
 raan cī yo gām yinh kēnē, ku
 dēk thïn yen ye nhom kek
 miēthke ku yäkke?”

13 Go Jethu bēēr, “Kuat raan
 dek pïukä abī rou bēn nök,
 14 ku raan bī dek pïu ba yiäk
 ye acī rou bī ben nök, ku
 pïu bī yiäk ye aabī ya dhama
 yeyic ye pïu pïr kuēr thïn, ku
 yïk ye pïr alanden.”

15 Go tik lēk ye, “Bēny, yiäk
 yēn pïukä bī rou ya cī ben nök,
 ba cī ben bēn tēn ba bēn gem
 pïu.” 16 Go Jethu lēk ye, “Lōor
 cōl muonydu bāk bēn tēn.”

17 Go tik lueel, “Yēn acīn
 moc.” Go Jethu bēēr, “Kēdu
 ē yic, lōn cīn yīn moc. 18 Yīn
 acī kaŋ rēēr kek rōör kadhiēc,
 ku mony rēēr kek yī ēmēn acie
 muonydu. Yīn acī yic lueel.”

19 Go tik lueel, “Bēny aca
 ŋic, yīn ē raan kāk Nhialic
 tīŋ. 20 Wārkuan thēer pan
 Thamaria aake ye Nhialic
 door ē gōn kēnē nhom, ku
 ayakē lueel wek kōc Itharel
 lōn dhil yök Nhialic la door
 Jeruthalem.”

21 Go Jethu lueel, “Gam
 wētdiē, yīn tīŋē tē bī wek
 Wā door acī thiök, ku acie
 gōn kēnē nhom ku acie
 Jeruthalem. 22 Wek kōc
 Thamaria wek kuc raan yakē
 door, ku yök kōc Itharel yök
 aa ŋic raan yeku door rin pïr
 abō tēnē Itharel. 23 Ku akōl
 ajōl bēn, ku acī guō bēn ēmēn
 guōp, tē bī riēl Wēi Nhialic kōc
 cōl aa dor Wā cīmēnde, kek
 aa kōc wīc Wā bīk ye door.
 24 Nhialic ē Wēi, ku rin riēl

Wēike yen alēu ye bī door
 cīmēnde.”

25 Go tik bēn lēk ye, “Aniēc
 lōn bī Raan cī lōc ku dōc bēn.
 Na le bēn ka bī yo nyuōth
 kēriēēc ēbēn.”

26 Go Jethu bēēr, “Yēn ē yēn,
 raan jam kek yī.”

27 Ku kaamthiin wēn jīēm
 kek, ke kōcken ye buōth bō
 ku gēikē apēi rin jīēm yen
 kek tik. Ku acīn raan tōk
 kamken cī tik thiēēc, “Yēŋō
 wīc, ku yēŋō jīēm yen kek
 ye?”

28 Go tik tōnyden pïu nyāāŋ
 piny, ku ket ke dhuk geeu ku
 lēk kōc.

29 “Bāk tiēŋkē mony cā lēk
 kēriēēc ēbēn ca looi. Nadē
 ke ye Raan cī lōc ku dōc?”

30 Gokē bēn bei geeu bīk la
 tēnē Jethu.

31 Ku kaamthiin wēn, ke lēk
 kōcken ye buōth ye, “Raan
 piōōc, jōl miēth.”

32 Go bēēr, “Yēn ala miēth,
 cīn kē ŋiēckē thīn.”

33 Go kōcken ye buōth rōt
 jal aa thiēēc kamken, “Tēdē le
 raan cī miēth bēēi tēnē ye?”

34 Go Jethu lēk ke, “Miēthdiē
 ee lōn ba wēt raan toc yēn looi,
 ku thāāp luōi cī gām ya. 35 Cāk
 kāāŋ ye lueel dhie ēlā, ‘Pēi
 kaŋuan aŋoot ku rap abī tem.’
 Ku alēk we, jatkē wenyīn bāk
 dum tīŋ, yemēn rap aacī luōk
 ku apath bī ke tem! 36 Raan
 rap tem aye riōp ku ē kōth
 pïr tem alanden, kēya raan
 cumcum ku raan tēmtēm aabī
 puōth miēt kedhie. 37 Kāāŋ acī
 ya yic. ‘Raan tōk ē com ku
 tēm raan dēt.’ 38 Wek tuōc
 bāk rap la tem dom yic ku ē
 dom kēc wek luui thīn. Kōc

kök aaci luui thïn ku wek aa röt kony luaiden.”

³⁹ Go kəc juēc Thamaria ë gen wën yic wët Jethu gam, rin cï tik wët lueel ëlä, “Këriëc ëbën ca looi aci lëk ya.” ⁴⁰ Nawën bö kəc Thamaria tënë ye ke länjkë bï reër ke ke. Go Jethu nïn karou nök thïn tëën.

⁴¹ Go kəc kök juēc wëtde jäl gam rin wël ye lëk ke, ⁴² ku lëkkë tik, “Ëmën, yok aaci wët jäl gam, ku akëcku gam rin wëlkun ca lueel, ku ë rin cï yok wëtde piŋ ku ŋicku lön ë yen Aluaŋ kəc pinynhom ëbën alanden.”

Jethu aci manh bëny kony

⁴³ Nawën cï nïn karou nök thïn tëën, ke Jethu jəl jäl ku ler lön Galilia. ⁴⁴ Rin yen Jethu guöp ëcï lueel lön, “Raan käk Nhialic tïŋ acie theek wuönden.” ⁴⁵ Nawën yeet Galilia ke lor apëi, rin wäär cï kek käk cï Jethu looi yai yic tïŋ, wäär cï kek la Yan Ayum cïn yic luou yic Jeruthalem.

⁴⁶ Go Jethu ben dhuk gen Kana tō Galilia, tēwäär cï yen pïu waar thïn bï ya muön abiëc. Ku raandit kam kəc mac baai cï manhde tuaany Kapernaum ë tō thïn.

⁴⁷ Nawën piŋ lön cï Jethu jäl Judia ku ben dhuk Galilia, ke la tënë ye ku lëŋ bï la Kapernaum bï manhden cï thiök ke thou kony bï pial.

⁴⁸ Go Jethu lëk ye, “Acin raan bï ye gam kamkun tē këc wek kit ku kädit jän göi tïŋ.”

⁴⁹ Go raandit awën bëër ku lueel, “Bëny, bäär lokku ba

manhdië dööt.” ⁵⁰ Go Jethu lëk ye, “Ləor, manhdu abi pir.” Go mony wën wët Jethu gam ku jiël. ⁵¹ Wën cieth yen dhël yic, ke räm kek kacken luoi ku luelkë, “Manhdu aci yör.”

⁵² Go ke thiëc aköl alon jəl manhde ŋuëën. Gokë lueel, “Waraköl täänj aköl yen ë jiël juai yeguöp.” ⁵³ Go wun ŋic lön ë yen aköl alon wäär cï Jethu ye lëk ye ëlä, “Manhdu abi pir.” Ku jəl wët Jethu gam kek kacke ëbën.

⁵⁴ Kënë, yen aye kädit jän göi cï Jethu looi rou, wäär le yen dhuk Judia ku ler Galilia.

5

Raan tuany ruöön 38 aci kony

¹ Nawën ke yan kəc Itharel ë tō thïn, go Jethu la Jeruthalem yai yic. ² Ku tēthiäak kek tē cəl Kal Amël Thok, pul ë tō thïn, pul cəl Bethaida thon kəc Itharel.

³ Ku kəc juēc tuany aake ye tōc thïn, kəc cï cəor ku kəc cï ŋəl ku kəc cï duany. Ku keek aake ye pïu tiit bik la tiaktiak,

⁴ rin atuny Nhialic ë ye bën pul yic, ku cəl pïu ala tiaktiak, ku raan cï kaŋ la wïir tē cï pïu röt tiak, ke kony kuat tueny tō yeguöp. ⁵ Ku raan tuany ruöön thiardiäk ku bët ë tō thïn. ⁶ Nawën tïŋ Jethu puək yic ke cï tōc, ku anic lön cï ye tuaany run juēc, go thiëc, “Wic ba pial?”

⁷ Go raan tuany bëër, “Bëny, acin raandiën tō tēn bï ya yäth wïir tē tiak pïu röt thïn, rin na

them ba la thïn, ke raan dët ë kaŋ wër thïn.”

⁸ Go Jethu lëk ye, “Jot rot ku löm biõŋdu ku cathë.” ⁹ Go raan wën guo pial ku kueny biõŋde ku cieth. Ku aköl looi kën rot ë ye aköl cii koc Itharel ye luui, ¹⁰ go koc Itharel lëk mony ci kony, “Yaköl, aköl cii koc ye luui, ku akëc puöl tënë yi ba biõŋdu ket.”

¹¹ Go bëër, “Acï raan cä kony ba pial lëk ya ëlä, ‘Löm biõŋdu ku cathë.’”

¹² Gokë thiëec, “Yeŋa yen raan ci lëk, ‘Löm biõŋdu ku cathë?’”

¹³ Ku raan ci kony ë kuc raan kony ye, rin koc juëc aake tō ë tēwën ku Jethu ëci la liepläj wei.

¹⁴ Nawën ke yök Jethu luan Nhialic, go lëk ye, “Tiŋ yin acï pial ëmën, päl adumuõõm, tédët ke kédët rac apëi abi röt bën luõi yi.”

¹⁵ Go mony wën jäl ku le lëk bäny Itharel lön ë Jethu yen acï ye kony bi pial. ¹⁶ Gokë jock bik Jethu aa jöör rin ci yen raan kony aköl cii koc ye luui. ¹⁷ Go Jethu bëër tënë ke ëlä, “Wä ë luui akölaköl, ku yen adhil luui aya.”

¹⁸ Ku jam kënë acï bäny Itharel rac puõth apëi, ku wickë bik nöc, ku acie rin ci yen löŋ aköl cii koc ye luui thoŋ rot, ee rin ci yen ye lueel lön ye Nhialic Wun, ku këya acï rot looi bi thöŋ kek Nhialic.

¹⁹ Go Jethu jal bëër, “Wët yic alëk we, acin kë ye Wät looi piände ë rot, kë ye looi

ë tök, ee kë ci tiŋ kë ye Wun looi. Ku kë ye Wun looi aye Wënde looi aya. ²⁰ Rin Wun ë Wënde nhiaar, ku nyuth këriëec ye looi. Ku kädit tënë këwën aabi nyuõth ye, ku wek aabi jal gäi ëbën. ²¹ Cimën ye Wun koc ci thou jot ku yik ke pir, ke Wënde aya ë pir yiëk koc wic ye. ²² Wun guõp acin raan ye luõk wei. Ku acï Wënde yiëk riel bi looi tënë ke ëbën. ²³ Rin bi koc ëbën Wënde theek cimën ye kek Wun theek. Kuat raan cie Wënde ye theek, acie Wun ye theek raan toc ye.

²⁴ “Wët yic alëk we, raan pin wëtdië, ku gem wët raan toc ya pir akölrüëec ëbën atō tënë ye. Acï bi luõk wei, yeen acï jäl thou yic ku yök pir. ²⁵ Wek aa lëk yic, aköl bi bën, ku acï guo bën tē bi koc ci thou röl Wën Nhialic pin, ku koc bi ye pin aabi pir. ²⁶ Cimën ye pir bën bei tënë Wun, këya, yeen acï Wënde looi bi ya tē ye pir bën bei thïn aya. ²⁷ Ku yeen acï Wënde yiëk riel bi luk looi tënë koc, rin ye yen Manh Raan. ²⁸ Duõkkë gëi ë wët kënë, aköl bi koc ci thou rölde pin rën yiic abö, ²⁹ ku keek aabi bën bei ränken yiic, koc ci ñiëc luui apath aabi röt jot ku aabi pir, ku koc ci luui käreëc aabi röt jot ku aabi luõk wei.

³⁰ “Acin kë lëu ba looi piändië ë rot, yen ë wët teem kecit kë ci Nhialic lëk ya, këya wët ca teem ala cök rin acie wët piändië yen wiëc ba looi, ee wët wic raan toc ya ë rot.

³¹ “Na jaam ë rienkië ke

kē luēel acie gam ciēt ye yic. ³² Ku raan dēt jam ē rienkiē atō thīn, ku anjiec lōn kē ye lueel rienkiē ē yic. ³³ Atuc aa cāk tuōc tēnē Joon ku yeen acī wēt yic lueel. ³⁴ Acie lōn bī ɣen la raan jam ē rienkiē, aya lueel yen kēnē rin bī wek pīr. ³⁵ Joon ē ye kēcīt mermer dēp ku mer piny, ku week ē yakē wic kaam thin-nyōot bāk puōth miēt thīn ruelde. ³⁶ Ku raan jam ē rienkiē atō thīn, ku wētde aril tēnē wēt cī Joon lueel ē rienkiē luoi ya ke looi, luoi cī Wā yiēk ɣa ba ke looi, keek aa jam ē rienkiē ku nyoothkē lōn cī Wā ɣa tooc. ³⁷ Ku Wā aya, raan toc ɣa, yen ajam ē rienkiē aya. Wek aa kēc rōlde kaŋ piŋ ku akēckē kaŋ tiŋ, ³⁸ ku wēt cī lueel acāk ye muk wepuōth, rin cīi wek wēt raan cī tooc ye gam.

³⁹ “Athōr Nhialic ayakē kueen, rin ye wek ye tak lōn bāk pīr akōlriēec yōk thīn. Ku keek aya aa jam ē rienkiē! ⁴⁰ Ku ŋot cāk wic bāk bēn tēnē ɣa bāk pīr yōk thīn.

⁴¹ “Acā wic bī kōc ɣa leec. ⁴² Ku wek ŋiec, ku anjiec lōn tōu nhiēr Nhialic wepuōth. ⁴³ ɣen acī bēn kek riēl ē Wā, ku kuēckē bāk ɣa lor, ku na bō raan dēt kek riēlde ē rot ke yen abāk lor. ⁴⁴ Anhiarkē bāk lēc yōk tēnē raan dēt, ku acāk ye them bāk lēc yōk tēnē Nhialic, ye kēdē yen bī wek ɣa gam? ⁴⁵ Ku emēn duōkkē tak lōn bī ɣen we luōm tēnē Wā. Mothith guōp yen abī we luōm, ku ē Mothith yen acāk

ŋōōth wepuōth. ⁴⁶ Na we cī Mothith gam alanden, ke wek ŋot we gam ɣa aya, rin cī yen wēl gōt ē rienkiē. ⁴⁷ Ku rin ye wek kuēc gām wēl cī gōt, ke lēukē kēdē bāk wēl ca lēk we gam?”

6

Jethu acī miēth koor juak bī kōc juēc cam

(Mt 14:13-21; Mk 6:30-44; Lk 9:10-17)

¹ Ye tēēn ke Jethu tem wār Galilia cōl Tiberia aya. ² Go kōc juēc buōoth rin cī kek kādīt jāŋ gōi, cī yen kōc tuany kony tiŋ. ³ Go Jethu la gōt nhom ku nyuuc kek kōcken ye buōoth. ⁴ Ku yan kōc Itharel, Yan Ayum cīn yic luōu ēcī thiōk. ⁵ Nawēn ciēeth Jethu piny ke tiŋ kōc juēc ke bō tēnē ye, go Pilipo thiēec, “Ye tēno bī ɣok miēth kueth kōc ēbēn ɣōoc thīn?” ⁶ Acī kēnē lueel ku bī Pilipo them, rin ŋic yen kē bī looi.

⁷ Go Pilipo bēēr, “Rin bī raan tōk ayum thin-nyōot yōk, ka wic wēēu juēc apei bī ayuōp ɣōoc.” ⁸ Go Andria, mēnh Thaimon Pīter, ku ē ye raan tōk kam kōcken ye buōoth lueel, ⁹ “Dhōk atō thīn tēn ke muk ayuōp kadhiēc ku rec karou, ku aacīi kōckā ēbēn bī lēu.”

¹⁰ Go Jethu lēk ke, “Calkē kōc anyuc piiny.” (Ku noon ē dīt thīn ē tēēn. Go kōc nyuc ēbēn piiny.) Ku rōōr kepēc aake ye tēcīt tēn tiim kadhiēc. ¹¹ Go Jethu ayuōp lōōm ku leec

Nhialic, ku tek ke tēnē kəc wēn cī nyuc ēbēn. Ku ben looi kēya kek rec, bī raan ēbēn kueth cīt tē wīc. ¹² Wēn cī kek kueth ēbēn, ke lēk kəcken ye buəθh, “Kuanykē abēk cī dōŋ piny, bī ciēn kē riääk.” ¹³ Gokē ke kuany ēbēn, ku thiəŋkē gāc thiääk ku rou abēk ayuəp cī dōŋ piny, tēnē ayuəp kadhiēc wēn cī ke tēk kəc bīk cam.

¹⁴ Nawēn tīŋ kəc wēn luəi ril cī Jethu looi ke luelkē, “Kēnē ē raan kāk Nhialic tīŋ yen bī dhiel bēn pinynhom.” ¹⁵ Go Jethu jāl ŋic lən bī kek bēn bīk ye bēn dəm riel, ku loikē bī ya bēnyŋaknhom, go bēn dhuk gat nhūm ē rot.

*Jethu acī cath pīu nhūm
(Mt 14:22-33; Mk 6:45-52)*

¹⁶ Nawēn cī piny cuəl, ke kəcken ye buəθh la piny wār thok, ¹⁷ ku lek riäi yic, ku dhukkē ciēen wār aləŋtui ləŋ Kapernaum. Nawēn ke wēer jəl yic dīt ke Jethu ŋot kēc bēn tēnē ke. ¹⁸ Kaam wēn ke yomdīt jət rot ku loi atiaktiak rot apēi. ¹⁹ Ku kəcken ye buəθh, aake ye tēcīt meel kadiäk ayī ŋuan wēn tīŋ kek Jethu ke cath pīu nhūm, ke bō tēthiök kek riäi, gokē riəöc apēi, ²⁰ Go Jethu lēk ke, “Duökkē riöc, ee ŋen.” ²¹ Gokē jat riäi yic, ku go riäi guə yet wār thok tēwēn le kek thīn.

Kəc aa wīc Jethu

²² Naŋon nhiäk ke tīŋ kəc ke cī dōŋ wār aləŋtui, lən ē yen riän tōkalinŋ yen acī dōŋ. Ku aŋickē lən kēc Jethu la riäi yic

kek kəcken ye buəθh, ku aake cī jāl ē röt. ²³ Go riēth kək ke bō Tiberia bēn wār thok tēthiääk ke tēwäär ciem kəc juēc ayup thīn, wēn cī Bēny lēc gam. ²⁴ Nawēn tīŋkē lən liu Jethu thīn, ku liu kəcken ye buəθh aya, gokē kεεc riäth yiic ku lek Kapernaum bīk Jethu la wīc.

Jethu ayum ē pīr

²⁵ Nawēn lek Jethu yök wār aləŋtui ke lēkkē ye, “Raan piöoc, ye nen bī yīn ē tēn?” ²⁶ Go Jethu bēer, “Wēt yic alēk we, wek aa wīc ŋa rin cī wek ayup cam tēcīt tē wiēcē, ku acie rin cī wek luəikiēn ril deet yiic. ²⁷ Duökkē lui rin miēth riääk, luöikē rin miēth reer rin pīr akölriēec ēbēn. Miēth kēnē abī Manh Raan yiēk we rin Wun, Nhialic acī rielde gām ye ku tooc.”

²⁸ Gokē thiēc, “Buk ŋö looi buk luəi wīc Nhialic looi?”

²⁹ Go Jethu bēer, “Luəi wīc Nhialic bāk looi akīn, ē lən bāk wēt raan cī tuösc gam.”

³⁰ Gokē lueel, “Ye kin riel ŋö ba looi buk tīŋ ku buk wētdu gam? Yenö ba looi?” ³¹ Wārkuan thēer aacā ayum löny nhial cam roor, cimēn cī ye göt athör thēer wēl Nhialic yiic elä, ‘Ayum nhial acī yiēk ke bīk cam.’ ”

³² Go Jethu lueel, “Wēt yic alēk we, kē cī Mothith yiēk we acie ayum pan nhial, ee Wä yen ē we yiēk ayum yic bō pan nhial. ³³ Rin ayum ye Nhialic gam ē yen raan bō piny pan nhial, ku yīk thāi pinynhom pīr.”

³⁴ Gokë thiëc, “Bëny, muoc ɣo ayum kënë akölaköl.”

³⁵ Go Jethu lëk ke, “Ÿen ayum ë pîr,” Ku raan bö tënë ɣa acii cök bi kaŋ nök, “Ku raan gam wëtdië acii rou bi nök. ³⁶ Ëmën, aca lëk we lön ci wek ɣa tiŋ, ku aŋot këckë gam. ³⁷ Raan ëbën ci Wä yiëk ɣa, yen abï bën tënë ɣa. Ku raan bi bën tënë ɣa acä bi cuop wei, ³⁸ rin ci ɣen bën pan nhial ba wët raan toc ɣa bën looi, ku acie wët piändië. ³⁹ Kë wïc raan toc ɣa ba looi akïn, bi ciën kë mär kam käk ci yiëk ɣa, ku ba ke jot ëbën aköl ciëen. ⁴⁰ Rin kë wïc Wä akïn, lön raan ëbën tiŋ Wënde ku gëm wëtde, abï pîr akölrïëc ëbën yök thïn, ku keek aaba jot bik pîr ëbën aköl ciëen.”

⁴¹ Go koc Itharel luööp guöp rin ci yen ye lueel ëlä, “Ÿen ayum ci bën piny pan nhial.” ⁴² Ku luelkë, “Monyë cie Jethu wën Jothep? Wun ku man aa ŋicku. Ku yeŋö ye yen ye lueel lön ci yen bën piny pan nhial?”

⁴³ Go Jethu bëër, “Duökkë lum kamkun. ⁴⁴ Acin raan lëu ye bi bën tënë ɣa të këc Wä ë toc ɣa ye thël ɣen, ku aba jot bi pîr aköl ciëen. ⁴⁵ Acï koc käk Nhialic tiŋ göt ëlä, ‘Koc ëbën aabi Nhialic ke piöc.’ Raan ëbën piŋ wët Wä ku piöc tënë ye ë bën tënë ɣa. ⁴⁶ Ku acie rin nadë yen raan ci Wä kaŋ tiŋ, raan bö tënë Nhialic, yeen ë rot, yen ë raan ci Wä kaŋ tiŋ. ⁴⁷ Wët yic alëk we, raan gam wët ala pîr alanden. ⁴⁸ Ÿen ayum ë pîr. ⁴⁹ Wärkun theer

aacä ayum löny nhial cam roor ku aaci thou. ⁵⁰ Ku ayum bö piny pan nhial, yen acit kën na ciem raan ka cie bën thou. ⁵¹ Ÿen ayum ë pîr ci bën piny pan nhial. Raan cam ayum kënë, ka pîr akölrïëc ëbën. Ayum yen ba yiëk ye ë riëŋdië ɣa gam bi koc ëbën pîr.”

⁵² Go koc Itharel teer apeï kamken, ku thiëckë, “Lëu mony kënë këdë, bi riëŋde yiëk ɣo buk cuet?”

⁵³ Go Jethu bëër, “Wët yic alëk we, të ci wek Manh Raan cuet ku dëkkë riemdië ka cin pîr bäk yök wëikun yiic. ⁵⁴ Raan cuet riëŋdië ku dek riemdië ala pîr alanden, ku abï jot aköl ciëen bi pîr. ⁵⁵ Rin riëŋdië ë miëth alanden, ku riemdië ë këdek alanden. ⁵⁶ Raan cuet riëŋdië ku dek riemdië abï pîr ɣayic, ku ɣen abï pîr yeyic. ⁵⁷ Wä pîr acä tooc, ku ë rin rienke yen abï ɣen aya, ku këya raan cuet ɣen abï pîr ë rienkië. ⁵⁸ Ku yen kin ayum bö piny pan nhial, acii thöŋ kek ayum ci wärkun theer cam ku lökkë thou. Raan cam ayum kënë abï pîr akölrïëc ëbën.”

⁵⁹ Wëlkä aaci Jethu lueel wäär piöc yen koc tën amat Kapernaum.

Wël pîr akölrïëc

⁶⁰ Nawën piŋ koc juëc ye buoöth wëlkä, ke luelkë, “Piöc kënë aril apeï. Yeŋa lëu bi ke piŋ?” ⁶¹ Go Jethu ŋic lön jiëem kek wël wën, ku lëk ke, “Wiëckë bäk jäl rin ë wëlkä? ⁶² Yeŋö bäk looi të tiŋ wek Manh Raan ke dhuk nhial

tëwën rëer yen thïn? ⁶³ Ee Wëi Nhialic yen ë pîr gam, ku riel raan acîn kë ye kony. Wël ca lëk we aa wëi ku aa pîr. ⁶⁴ Ku këya acîi kôc kôk kamkun ye gam.” (Rin ëcî Jethu guo ñic tuen lôn ye yîna cîi bî gam, ku yenja bî ye gaany.) ⁶⁵ Ku ben lueel, “Ee rin wët kënë guöp yen alëk yen ye we, lôn acîn raan lëu ye bî bën tënë ya, tē këc Wä ye looi bî yic pial tënë ye.”

⁶⁶ Ku rin ë wëlkä, ke kôc juëc kam kôc ye buoath dhuk ciëen, ku cîk ben cath kek ye. ⁶⁷ Go Jethu atuöcke thiäär ku rou thiëc, “Na week, wiëckë bäk jäl aya?”

⁶⁸ Go Thaimon Pîter bëer tënë ye, “Bëny, buk la tënë ña? Yîn ala wël pîr alanden. ⁶⁹ Ku ëmën acuk gam ku acuk ñic lôn ë yîn raan dhëñ bô tënë Nhialic.”

⁷⁰ Go Jethu bëer, “Cie yen ya kuany we wathiäär ku rou? Ku raan tök kamkun ajet ye jöñrac.” ⁷¹ Yeen ë jam rin Judath, wën Thaimon Ithkariöt. Rin Judath, na cök alôn ë yen raan tök kam atuöcke kathiäär ku rou, ka wïc bî ye luom.

7

Jethu ku wämäthakën

¹ Wën ë wëlkä cök ciëen, ke Jethu kuëny bëi Galilia yiic, ku ë këc wïc bî la keny Judia, rin wïc bány Itharel tö Judia ye bik nök. ² Ku yan kôc Itharel cöl Yan Duël ëcî thiök. ³ Go wämäthakën lëk ye, “Jäl ë tën ku lör Judia bî

kockun yî buoath luoidun ye looi tîñ. ⁴ Acîn raan kë looi thiaan tē wïc yen ye bî ñic apath. Rin ye yîn kakkä looi, ke yî cöl kôc pinynhom aa ñic yî.” ⁵ Agut wämäthakën aakëc wëtde gam, yen aa lueel kek ye këya.

⁶ Go Jethu lëk ke, “Akäldië guöp ajet këc yëet. Ku na ye we, ke kuat aköl ëbën apath. ⁷ Acîn tē bî kôc pinynhom we maan, ku keek aa man ya rin aya lueel, lôn rëec luoken. ⁸ Lak yai yic, ku yen acîi la ë yan kënë yic, rin aköldiën bî yen la akëc guo bën.” ⁹ Yeen acî jam këya ku jöl rëer pan Galilia.

Jethu ala Yan Duël yic

¹⁰ Nawën cî wämäthakën la yai yic, ke Jethu lök la aya, ku akëc la ke ñic, yeen acî la ke mony rot.

¹¹ Ku bány Itharel aake wïc Jethu yai yic, ku thiëckë, “Tö monyë tënëen?”

¹² Ku aluop ë dit apeï ë rienke. Aye kôc kôk lueel, “Yeen ë raan path.” Ku lueel kôc kôk, “Acie këya, yeen ë raan kôc duöñ.” ¹³ Ku acîn raan ye jam ë rienke kôc nhïim, rin riöc kek bány Itharel.

¹⁴ Wën cî nin abëk yai thök, ke Jethu la kal luaj Nhialic yic ku jöl kôc piöc. ¹⁵ Go bány Itharel gäi apeï ku luelkë, “Ye raan kënë käh ñic këdë ku akëc kañ piöc.”

¹⁶ Go Jethu bëer, “Wël ya piöc acie wëlkië aa wël bô bei tënë Nhialic, Acieñ cî ya

tooc. ¹⁷ Raan wïc ye bī kē wïc Nhialic looi, abī ŋic lɔn nadē kē ya piöc abō tēnē Nhialic, ku acie riēldiē ē rot. ¹⁸ Raan jam riēlde ē rot ē læc yen aye wïc, ku raan wïc læc tēnē raan toc ye, yen ē raan path, ku acin ruēēny tã yepušu. ¹⁹ Kēc Mothith lõŋ Nhialic nyuõth we? Ku acin raan lõŋ theek kamkun. Yenõ ye wek ye wïc bāk ya nõk?”

²⁰ Go kɔc juēc wën bēēr, “Yin ala guöp jɔŋrac, yeŋa wïc ye bī yi nõk?”

²¹ Go Jethu bēēr, “Kēdit jän göi tøk aca looi guøkē gāi wedhie. ²² Mothith aci we thɔn bāk miēthkun aa ŋoot, ku acie Mothith guöp yen cī wēt kēnē jɔk, aa wärkun thæɛr, ku kēya wek a dhök ŋoot aköl cīi kɔc ye luui. ²³ Ku emēn na ŋot dhök aköl cīi kɔc ye luui rin bī lõŋ Mothith cīi dhäl yic, yenõ ye wek puõth riääk tēnē ya, rin cī yen raan tøk kony bī pial aköl cīi kɔc ye luui? ²⁴ Duökkē raan ye guo tēm awuöc wēt kōu ayeer, yakē raan tēm awuöc wēt ē yic.”

Ye Jethu raan cī læc ku dɔc?

²⁵ Go kɔc kök Jeruthalem lueel elä, “Cie raan kēnē yen wickē bīk nõk. ²⁶ Tiēŋkē! Yen kīn jam kɔc nhīm, ku acin kē luelkē ē rienke. Tēdē, cīi bāny ŋic lɔn ē yen Raan cī læc ku dɔc? ²⁷ Na la Raan cī læc ku dɔc bēn, ka cīn raan bī ye ŋic tē bī yen thīn, ku aŋicku ebēn yen tē bīi mony kēnē thīn.”

²⁸ Nawēn piöc Jethu luan Nhialic ke lueel röldit, “Ee tēdē, wek aa ŋic ya ku aŋieckē yen tē bī yen thīn. Ku yen akēc bēn wētidiē ē rot, ku yeen raan toc ya ala yic ku yeen akuöckē, ²⁹ Ku yeen aŋieç rin bī yen tēnē ye, ku yen acā tooc.”

³⁰ Gokē wïc bīk dɔm, ku acin raan cī yecin tääu yeguöp rin kēc akälde guo bēn. ³¹ Go kɔc juēc thän wën yic wētde gam ku luelkē, “Tē bī Raan cī læc ku dɔc bī kädit jän göi looi cimēn ē raan kēnē?”

Apuruuk aaci tooc bīk Jethu la dɔm

³² Nawēn piŋ kɔc akut Parathī lɔn ye kɔc juēc wën wēlkä loop kamken rin Jethu, ke keek ku bāny kāk Nhialic toc apuruuk luan Nhialic tiit bīk Jethu la dɔm. ³³ Go Jethu lueel, “Yen abī rēer kamkun tēthin-nyöot, ku yen abī la tēnē raan yen cā tooc. ³⁴ Wek abā wïc, ku wek aaci ya bī yök, rin acin tē bī wek la tē rēer yen thīn.”

³⁵ Go bāny Itharel lueel kamken, “Bī la dā buk cīi ben yök? Cī bī la gæeth Gīrik yiic tē ciēŋ kɔc Itharel thīn, ku bī kɔc Gīrik piöc? ³⁶ Aye lueel, wek abā wïc ku wek aaci yen bī yök, ku wek aaci bī la tē rēer yen thīn, yenõ wïc bī lueel?”

Kuēer piü ē pīr

³⁷ Aköl ciēn yen aköl dit nīn yai. Akölē, Jethu aci rot jɔt ku lueel röldit, “Kuat raan nēk rou abī bēn tēnē ya ku bī dek. ³⁸ Cimēn cī ye gõt athör thæɛr

wël Nhialic yic ëlä, 'Raan gam wët dië, kuëer piu ë pïr abï rëer yepuü.' " 39 Kënë aci Jethu lueel rin Wëi Nhialic, bi kác gam wëtde lõk yök. Ku tënë, Wëi Nhialic a kéc guo gam tënë kác, rin kéc Jethu guo la diëkde yic.

Kác aaci keyiic tek

40 Kác kók kam kác wën aaci kënë piñ ku luelkë, "Raan kënë ë raan kák Nhialic tiñ alanden!" 41 Go kác kók lueel, "Yen ë Raan ci lõc ku dác!" Ku lueel kác kók, "Raan ci lõc ku dác aaci bi bën pan Galilia! 42 Aci gõt athör thëer wël Nhialic yic lõn Raan ci lõc ku dác abï ya raan dhiënh Debit, ku abï dhiëeth Bethalem, gen wäär ciëñ Debit thïn."

43 Go kác wën keyiic tek ë riënke. 44 Ku wickë bïk dóm, ku acin raan ci yecin tääu yeguöp. 45 Nawën dhuk apuruuk ciëen tënë bány kák Nhialic ku kác akut Parathï, gokë ke thiëc, "Yenö kéc wek ye bëi?" 46 Go apuruuk bëer, "Acin raan ci kan jam cimën ë mony kënë!" 47 Go kác akut Parathï ke thiëc, "Ci we duöñ aya? 48 Le raan tök kam bány, ayï kam kác akut Parathï ci wëtde gam cäk kan piñ? 49 Kockä aa kuc lõñ Mothith, ku aa kác ci Nhialic lám kërac." 50 Go raan tök kam kác akut Parathï, raan ci kan la bi Jethu la tiñ, cöl Nikodemo lëkke, 51 "Na ye lõñ ciëñ panda, ka cin tē bi yok raan luök wei ke këcku kan

piñ thok tuen, ku ñicku kë ci looi."

52 Gokë bëer, "Yiin aya, ye raan Galilia? Kuen athör thëer wël Nhialic, ku aba ñic lõn acin raan kák Nhialic bën Galilia."

[53 Nawën ci raan ëbën dhuk paande,

8

Tiñ ci käl piny ke kør

1 ke Jethu la gon Olip nhom. 2 Nayon nhiäk dur yic ke dhuk luan Nhialic. Go kác ëbën guëer yelööm, ku nyuuc piny ku jock piöoc cök tënë ke. 3 Go kác piöoc lõñ ku kác akut Parathï tik bëi, ku ë tiñ ci käl piny ke kør. Ku cökë akääc kác nhïim ëbën, 4 ku luelkë tënë Jethu, "Raan piöoc, tiñ kënë aci käl piny ke kør. 5 Mothith aci lõñ lëk yo athör yic lõn kuat tiñ loi këcit kënë, adhil bisök aleel bi thou. Na yiin ëmën, ye lueel këdë?" 6 Keek aake jam kälä bïk Jethu deep bïk wët yök bïk la luöm. Go Jethu gun ku gët piny yecin.

7 Nawën ñot ke kääc ku yekë thiëc, ke jot yeköu ku lëk ke, "Na le raan kamkun cin adumuööm cii kan looi, ke biök alel tuen yeguöp." 8 Ku ben gun ku gët piny yecin. 9 Nawën cik wët kënë piñ, ke jiël ëbën ke wath röt, ku kån kócdit jäl tuen, agut tē döñ Jethu ë rot, ku tiñ wën ke ñot kääc yenhom. 10 Go yeköu jot ku lëk ye, "Tökë tēno? Cin raan cii döñ bi yi luök wei?"

11 Go bëër, “Acin raan Bëny.” Go Jethu lueel, “Apath, ke yïin acä bï luök wei aya. Läär ku duk adumuööm ben looi.”[†]*

Jethu ee mermer pinynhom

12 Go Jethu bën jam tënë kəc ku lueel, “Yen ë ruel pinynhom, kuat raan buöth ya abï ruel pïr yök, ku acïi bï kañ cath muööth yic.” 13 Go kəc akut Parathï lëk ye, “Ëmën, yïn ajam ë rienku, ku wët ca lueel acin kë ye nyuööth.”

14 Go Jethu bëër, “Acie këya, na cök alön jiem yen ë rienkië, ke wët lueel ë yic, rin yen anjic tē bïi yen thïn. Ku wek aa kuc tē bïi yen thïn ayi tē ler yen thïn. 15 Wek aa wët teem cimën wët raan, ku yen acin raan ya gäm awuöc. 16 Ku tē bï yen wët teem, ke wët ba teem abï jal a yic, rin acie yen tem wët, Wä ë toc yen arëër ke ya. 17 Wët aci göt löndun yic lön tē lueel kəc karou wët tök luk yic, ke wët den ë ya yic. 18 Yen ajam ë rienkië, ku Wä cä tooc ajam ë rienkië aya.”

19 Gokë thiëc, “Tö Wuur tēno?” Go Jethu bëër, “Wek aacïi ya njic, ku wek aacïi Wä njic. Na we njic ya, nuöt wek aa njic Wä aya.”

20 Wëlkä ebën aaci Jethu lueel wäär piöoc yen luan Nhialic, yön cï kākken ajuër tōu thïn. Ku acin raan cie däm rin këc akälde guo bën.

Wek aacïi la tēdiën ler yen thïn

21 Go Jethu bën lëk ke, “Yen abïjal ku wek abä wic, ku wek aabi thou awäckun yiic. Tē le yen thïn, acie yen tē bï wek la thïn.”

22 Tëwën, ke lueel bāny Itharel, “Aye lueel lön cïi yok bï la tē le yen thïn. Ye ciët bï rot nök?”

23 Go Jethu bëër, “Wek aa kəc piny tën, ku yen ee raan bö nhial. Wek aa kəc piny kënë nhom, ku yen acie raan pinynhom tën. 24 Ee rin kënë yen aci yen ye lueel lön bï wek thou adumuöömkun yiic. Ku wek aabi thou adumuöömkun yiic tē këc wek ye gam, lön ë Yen tö thïn, yen ë Yen.”

25 Gokë thiëc, “Ye yïn na?” Go Jethu bëër, “Wët aca lëk we tēwën jöök yen wët cök.† 26 Yen ala wël juëc ba ke lueel ë rienkun, ku wël juëc bï yen ke we luök wei. Ku raan cä tooc guöp ala yic, ku yen ë kəc lëk kuat kë ca piñ tēnē ye.”

27 Gokë këc deet lön jiem Jethu wët Wun. 28 Go Jethu bën lueel tēnē ke, “Aköl bï wek Manh Raan jat nhial, ka bäk jal njic lön, ‘Yen tö thïn Yen ë Yen.’ Ku abäk deet yic aya lön acin kë ya looi ruöt dië, ku aa ya ke lueel wël cï Wä piöoc tēnē ya. 29 Ku raan cä tooc arëër ke ya, ku akëc ya nyääh piny yatök, rin ye yen wët nhiëer looi akölaköl.”

30 Go kəc juëc cï Jethu piñ ke jam ë wëlkä wëtde jal gam.

* **8:11** Athör theer juëc aacie (7:53–8:11) ye mat thïn. Ku athör kək ee bën Jn 21:24 cök, ku kək ë Lk 21:38. Ku athör tök ee lək bën Jn 7:36 cök. **8:12** Mt 5:14; Jn 9:5

8:13 Jn 5:31 † **8:25** Yenö ben yen jam tēnē we.

Kəc lääu nhüm ku kəc aloony

³¹ Go Jethu lək kəc Itharel cī wētde gam, “Na piēnkē wēl ca pišöc, ke wek aa kəckiēn buəth ɣa ayic, ³² ku wek aabi yic njic, ku yic abi we wēēr bei.”

³³ Gokē bēēr, “Yok aa kəc dhiēnh Abaram, ku acin kəc kək cii ɣo kaŋ loony. Ku na luel, ‘Wek aabi wēēr bei,’ ke yenjö wic ba lueel?”

³⁴ Go Jethu lək ke, “Yic alək we, raan ebēn cā adumušömm looi yen alony adumušömm. ³⁵ Alony acie raan mac thok alanden, ku Wät yen ee raan thinn lanayən. ³⁶ Na cī Wät we wēēr bei, ke wek aabi rēer ke cinn loony alanden.

³⁷ “Anjic lön ye wek dhiēn Abaram. Ku anjot wiēckē bāk ɣa nök, rin pišöcdiē acäk ye gam. ³⁸ Kē cī Wä nyuəth ɣa yen aya lueel, ku wek aa loi kē cī wärkun lək we.”

³⁹ Gokē bēēr tēnē ye, “Abaram yen ē wāda.” Go Jethu wēt dhuk nhom ku lueel, “Na we mīth Abaram alanden, njuəth wek aa loi kēcīt kē cī Abaram looi. ⁴⁰ Kēriēc ebēn ca looi ē rin ba we lək yiny ca piŋ tēnē Wä, ku anjot wiēckē bāk ɣa nök. Abaram acin kē cī looi cīt kēnē! ⁴¹ Wek aa loi kē cī wärkun looi.” Gokē lueel, “Nhialic yetök yen ē Wāda, ku yok aa miēthke guöp.”

⁴² Go Jethu bēēr tēnē ke, “Tē ye Nhialic wuurdun guöp, njuəth wek nhia ɣa, rin cī ɣen bēn tēnē Nhialic, ku emēn ɣen atö tēn. ɣen akēc bēn wētdiē ē

rot, ee yen acä tooc. ⁴³ Yenjö cii wek kē ya lueel ye deet yic? Ee rin cii wek ye lēu bāk wētdiē piŋ. ⁴⁴ Ee jəŋrac yen ē wuurdun, ku ayakē nhiaar bi ya kēn wuurdun yen yakē looi. Yen ē raan ē tir tēthēer ɣən, ku akēc yic kaŋ lueel rin ye yen alueeth, ku ye wun lueth ebēn. ⁴⁵ ɣen aluel yic, ku rin ē kēnē yen akēc wek ɣa gam. ⁴⁶ Yenja kamkun lēu ye bi awuəc nyooth ɣaguöp rin adumušömm ca looi? Na lueel yic, ke ye rin njö cii wek ɣa ye gam? ⁴⁷ Raan bö tēnē Nhialic ē wēt Nhialic piŋ, wek aacii bö tēnē Nhialic, ku yen ē kē cii wek wēt bi piŋ.”

Jethu ku Abaram

⁴⁸ Go kəc Itharel bēēr tēnē Jethu, “Kēcku wēt yic lueel wēn lön ē yinn raan pan Thamarja, ku jəŋrac atö yiguöp?”

⁴⁹ Go Jethu bēēr, “Acin jəŋrac tō ɣaguöp, ɣen ē Wä theek ku wek aa ɣa dhöl guöp, ⁵⁰ ɣen acii lēcdiē wic. Raan wic ye atö thinn, ku ē wēt teem bā kony. ⁵¹ Wēt yic alək we, raan piŋ wētdiē acii bi thou akölrēc ebēn.”

⁵² Go kəc Itharel lək yen. “Emēn, anjicku alanden lön tō jəŋrac yiguöp. Abaram aci thou, ku kək kək Nhialic tiŋ aaci thou aya ku njot ye lueel, ‘Raan piŋ wētdiē acii bi thou akölrēc ebēn.’ ⁵³ Abaram wāda aci thou, nadē ye lueel lön diit yinn tēnē Abaram? Ku kək kək Nhialic tiŋ aaci thou aya. Ye tak ye yinn ē nja?”

⁵⁴ Go Jethu bēēr, “Na ɣa cī rot leec, ɲuət lɛc kēnē acie lɛc acīn. Ee Wā yen ē raan ɣa leec, ku yeen gušp ayakē lueel ke Nhialicdun. ⁵⁵ Yeen akēckē kaŋ ɲic, ku yeen aŋiɛc. Na luɛl lɔn kuc ɣen ye, ke ɣen abī ya alueeth cīmēndun, ku yeen aŋiɛc, ku ɣen ē wētde looi pušu ēbēn. ⁵⁶ Wuurdun Abaram aci pušu miɛt apei lɔn bī yen akōl bēndiɛ tɪŋ, aci tɪŋ ku aci pušu la yum.” ⁵⁷ Go kɔc Itharel lɛk ye, “Yīn aŋot yī kēc rušōn thiārdhiɛc dōōt, ku yīn ca Abaram tɪŋ?” ⁵⁸ Go Jethu bēēr, “Wēt yic alɛk we, wāār kēc Abaram guɔ dhiēēth, ‘Ke ɣen atō thīn.’ ” ⁵⁹ Gokē aleel kuany bī kek ye bišōk, go Jethu rot thiaan ku jiēl ɣōn Nhialic.

9

Jethu aci raan cī dhiēēth ke cī cɔər kony

¹ Tēwēn ciɛth Jethu, ke tɪŋ raan cī dhiēēth ke cī cɔər. Go kɔcken ye buɔth thiēɛc, ² “Raan piōōc, ye adumušōm cī ɲa looi cɔl ye adhiēth ke cī cɔər? Ye adumušōmde aye adumušōm kɔc ke dhiēth ye?”

³ Go Jethu bēēr, “Kē cī yen cɔər acie rin adumušōm cī looi, ayī rin adumušōm cī kɔc ke dhiēth ye looi, yeen aci cɔər bī riel luai Nhialic tɪŋ yegušp. ⁴ ɣok aa dhil la tuenɣ ɣo lui luai raan cā tooc ɣet tē ɲot ruel akōl, wakōu abō, ku acīn raan bī ye lēu bī luui. ⁵ ɣet akōl ɲoot ɣen pinynhom, ke ɣen ē ruel tēnē kɔc.”

⁶ Tēwēn cī yen jam kēlā, ke ɲuut piny ku nueen tiɔp luɛth, ku rɔoth tiɔp mony wēn nyin, ⁷ ku lɛk ye, “Lɔər lɔk yīnyin wār Thiloam.” (Ku wētde yic, “Cī tooc.”) Go mony wēn la ku lɔok yenyin, ku le dhuk ke ye piny tɪŋ. ⁸ Go kɔc akeu nhom ku kɔc cī ye kaŋ tɪŋ ke lim thiɛc, “Cie mony dhie cool nyuc piiny ke lim kēnē?”

⁹ Go kɔc kōk lueel, “Ee yeen gušp.” Ku lueel kɔc kōk, “Acie ye ē raan thōŋ kek ye.” Go mony wēn nhom lueel, “Ee ɣen raan wēn gušp.”

¹⁰ Gokē thiēɛc, “Cī rot lēu kēdē ba bēn daai?”

¹¹ Go bēēr, “Mony cɔl Jethu aci tiɔp nueen ku rɔoth ɣanyin ku lɛk ɣa, ‘Lɔər wār Thiloam ku lɔk yīnyin.’ Guɔ la, ku kaam wēn lɔok ɣen ɣanyin, ke ɣa tɪŋ piny nyin yic.”

¹² Gokē thiēɛc, “Yen ako?” Go bēēr, “Akušc.”

Akut Parathī awic wēt tē cī cɔər kuony thīn

¹³ Gokē mony wēn cī cɔər thel tēnē kɔc akut Parathī. ¹⁴ Akōl nueen Jethu tiɔp ku rɔoth raan nyin bī daai, ee ya akōl cī kɔc ye luui. ¹⁵ Go kɔc akut Parathī mony wēn bēn thiēɛc tē cī ye liɛp nyin thīn. Go lɛk ke, “Yeen aci tiɔp tāau ɣanyin, ku laak ɣanyin, ku ēmēn alēu ba piny tɪŋ.”

¹⁶ Go kɔc kōk akut Parathī lueel, “Raan cī kēnē looi aci lēu bī bēn tēnē Nhialic, rin aci lōŋ cī kɔc ye luui thek.”

Go kɔc kōk lueel, “Lēu kēdē bī raan la gušp adumušōm

kädit jāj göi, cīt kakkä, looi?”
Gokë keyiic tek kamken.

17 Go kəc akut Parathī mony wən bən thiëc, “Yiin ye lueel lən cī yen yī liep nyin apath, ku yiin ye lueel ye yen ŋa?” Go bëēr, “Ee raan kāk Nhialic tiŋ.”

18 Ee kēc bāny Itharel gam lən cī yen cəər ku ben nyin kuək, agut tē bī kek kəc ke dhiëth ye cəəl, 19 ku thiëckë ke, “Ye manhdun kënë? Ayakë lueel lən cī ye dhiëeth ke ye cəər; lëu kədë, bī piny tiŋ?”

20 Go wun ku man bëēr, “Aŋicku lən ye yen manhda, ku lən cī ye dhiëeth ke ye cəər. 21 Ku akucku tē cī yen piny jāl tiŋ thīn, yok aa kuc raan cī ye liep nyin aya. Thiëckë, yeen aci dīt ku alëu bī kədə bëēr ë rot.” 22 Wun ku man aaci jam kälä rin riöc kek bāny Itharel, rin cī kek ye mat lən kuat raan gam Jethu lən ë yen Raan cī ləc ku dəc, ka dhil cuəp wei tən amat kəc Itharel. 23 Rin kënë, yen ë lueel wun ku man ye ëlä, “Yeen aci dīt, thiëckë!”

24 Gokë mony wən cī dhiëeth ke cī cəər bən cəəl arak dēt, ku lëkkë ye, “Kuëŋ ë Nhialic nhom lən bī yīn yic lueel. Aŋicku lən mony kënë ë raan adumušəm.”

25 Go mony wən bëēr, “Akuöc lən ye yen raan la guöp adumušəm, wēt yen ŋiəc, yen a ya ye cəər ku ëmən yen ë piny tiŋ.”

26 Gokë thiëc, “Yenö cī looi tənë yīn? Cī nyiënkü kuek kədë?”

27 Go bëēr, “Aca lək we wenthëer, ku acäk ye piŋ. Ye

rin ŋö wic wek wēt bāk bən piŋ? Tëdët wiëckë aya bāk ya kəcken ye buəth?”

28 Gokë lat ku luelkë, “Yin aci ya raanden ye buəth, yok aa kəc Mothith. 29 Aŋicku lən cī Nhialic jam tənë Mothith, ku na ye monytui, ka cəcku kuc aya tē bī yen thīn!”

30 Go mony wən bëēr, “Kë gëi kəc akīn! Akuöckë tē bī yen thīn, ku yeen guöp aci nyiënkīe liep! 31 Aŋicku lən cī Nhialic wēt kəc adumušəm ye piŋ, ku yeen ë wēt kəc thek ye ku loikë luoiden cī lək ke piŋ. 32 Yənthëer cək pinynhom akəc kaŋ piŋ lən le yen raan cī dhiëeth ke ye cəər cī kuek nyin. 33 Na cie lən bī raan kënë tənë Nhialic, ka cī lëu bī kəcīt kënë looi.”

34 Gokë bëēr, “Yin aci dhiëeth ku muk yī adumušəm yic, ku wic ba yo pišöc?” Ku cəpkë wei tənë amat.

Cöör ë puöu

35 Go Jethu piŋ lən cī kek ye cuəp wei. Nawən yök ke lueel, “Ye wēt Manh Raan gam?”

36 Go mony wən bëēr, “Bëny, lək ya ye ŋa, rin ba lëu ba gam.”

37 Go Jethu lək ye, “Yeen aca tiŋ, ku yen ë raan jam kek yī ëmən.”

38 Go mony wən lueel, “Bëny aca gam.” Ku gut yenhiəl piny Jethu nhom.

39 Go Jethu lueel, “Yen aci bən pinynhom tən ba wēt teem, rin bī cəər piny tiŋ, ku bī kəc piny tiŋ jāl cəər.”

40 Go kəc kək akut Parathī rëer kek ye wël cī lueel piŋ ku

thiëckë, “Ee ciët wïc ba lueel lön ye yök cöör aya?”

⁴¹ Go Jethu bëër, “Na we ye cöör ke wek aa cïn gup awuöc, ku rin ye wek ye lueel lön ye wek piny tñ, ke wët kënë aye nyooth lön le wek gup awuöc.”

10

Kääñ abiöök

¹ Go Jethu lueel, “Wët yic alëk we, raan cie tëek kal amël thok, ku lir nhom tädët, yeen ë cuär, ku ë raan rum kån.

² Ku raan tæk kal thok yen abiöñ amël. ³ Raan tit kal abï kal ñaany thok tënë ye, ku piñ amël rölde tã cööl yen amälke ë rienken, ku thel ke ayeer.

⁴ Ku tã ci ke yäth ayeer, ka cath tuen kenhïim ku buöth amël cök rin ñic kek rölde. ⁵ Aacï raan dët bi buöth cök, aabi kat ye rin kuc kek rölde.”

⁶ Kääñ kënë aci Jethu thäth ke, ku wët lueel tënë ke akëckë deet yic.

Jethu abiöñ path

⁷ Go Jethu bën lueel, “Wët yic alëk we, yen ee kal thok tënë amël. ⁸ Koc kök ëbën ci kañ bën ñanhom tuen, aa cuär ku aa koc rum kån, ku rölden akëc amël piñ. ⁹ Yen ë kal thok. Raan bö thïn thuñdië abï luök, yeen abï bën alonñhïn ku ler ayeer, ku yök wël path. ¹⁰ Cuär ë bën rin bi cuëer, ku nek kån ku rëc ke. Yen aci bën bik pïr yök, pïrdit alanden.

¹¹ “Yen abiöñ path. Abiöñ path aye wïc bi thou rin amälke. ¹² Raan lui ariöp ku

cie raan abiöök ku cie wun amël, ku tñ gäl ke bö, ka päl amël ku ket, bi gäl thuëet amël yiic ku thiëi ke roor. ¹³ Raan lui ariöp ë kat rin ë raan lui ariöp ë path, ku aliu puöu kegup.

¹⁴⁻¹⁵ “Yen abiöñ path. Cïmën ñic Wä yen ku ñic Wä, këya yen anic amälkië ku amälkië aa ñic ya. Ku awiëc ba thou ë rienken. ¹⁶ Amël kök aa tã thïn ku aa kækkië ku aa liu thïn kal kënë yic. Keek aaba bëëi aya, ku aabi röldië piñ, ku keek aabi ya luöny tökaliñ kek raan tön biöök ke.

¹⁷ “Wä anhiar ya rin awiëc ba piërdië puöl rin bi yen ye bën yök. ¹⁸ Acïn raan bi piërdië nyaai tënë ya. Yeen aya puöl wët piändië ë rot. Yen ala riel ba päl wei, ku yen ala riel ba bën lööm.”

¹⁹ Go koc Itharel keyiic bën tek kamken rin ë wëlkä. ²⁰ Koc juëc kamken aa yekë lueel, “Yeen ala guöp jöñrac! Yeen amuöl! Yenö ye wek wëlke piñ?”

²¹ Go koc kök lueel, “Lëu raan la guöp jöñrac bi jam cïmën yen! Lëu jöñrac kädë bi cöör cöl akuek yenyin?”

Koc Itharel aa kuc Jethu

²² Aköl looi Yan Döc luañ Nhialic Jeruthalem aci bën, ku piny ë ye mëi. ²³ Ku Jethu ë cath puök yic, cöl puök Tholomon tã luañ Nhialic.

²⁴ Go koc Itharel guëer yelööm ku luelkë, “Yët nen bi yïn yo cöl arëer yo diu puöth? Lëk yo yic la gëi, ye yïn Raan ci löc ku döc?”

25 Go Jethu bēer, “Wēt aca lēk we ku wek aacie wētdiē ye gam. Luōikiēn ya looi ē riel Wā, kek ajam ē rienkiē. 26 Ku wek aacie wētdiē ye gam rin cīi wek ye amālkiē. 27 Amālkiē aa rōldiē piŋ ku keek aŋiēc ku keek aa ɣa buoθh cōk. 28 Pīr akōlriēēc ēbēn aya yiēk ke, ku keek aaciī bī kaŋ thou athēer, ku aciŋ raan lēu ye bī ke rum tēnē ɣa. 29 Kē cī Wā yiēk ɣen awār kēriēēc ēbēn, ku aciŋ raan lēu ye bī ke rum Wā cin. 30 Wā ku ɣen ɣok aa tōk.”

31 Go kōc Itharel aleel ben kuany bīk biōōk. 32 Go Jethu lēk ke, “Luōi puoθh juēc cī Wā yiēk ɣen ba ke looi, aa ca looi wenhīim, ye luōi tōŋ nen kamken yen wīc wek ye bāk ɣa biōōk aleel?”

33 Go kōc Itharel bēer, “Yīn acuk wīc buk yī biōōk aleel rin luōi path, ku ē rin ye yīn Nhialic dōl guōp. Yīn ē raan ē path, ku wīc ba rot looi ba ya Nhialic!”

34 Go Jethu bēer, “Acī gōt lōŋdun yic guōp lōn cī Nhialic ye lueel, ‘Wek aa Nhialic.’ 35 Aŋicku lōn wēt cī gōt athōr wēl thēer Nhialic yic ē yic alanden, ku kōckā aci Nhialic cōl, ‘Nhialic,’ kōc cī Nhialic thōn wētde. 36 Ku na ɣen, ke Wā cā cōl ku tuuc ɣa pinynhom, ku ye kēdē ye wek ye lueel lōn cī ɣen Nhialic dōl, ye rin cī ɣen ye lueel lōn ye ɣen Wēn Nhialic? 37 Duōkkē wētdiē gam tē cīi ɣen luōi Wā loi. 38 Ku na ya ke looi, ku cōk alōn cīi wek wētdiē gam,

ke we dhil luōikiē gam, bāk ŋic alanden lōn Wā arēer kek ɣa ku ɣen atō Wā yic.”

39 Gokē wīc bīk dōm, go ke kāl nyīn.

40 Go Jethu ben dhuk ciēen wār Jordan alōŋtui tēwāār ye Joon kōc muooc nhīim thīn, ku rēer thīn tēen. 41 Go kōc juēc bēn tēnē ye ku luelkē, “Joon akēc kārīl looi, ku kēriēēc ēbēn cī lueel rin ē mony kēnē aaci ɣa yith.” 42 Ku gam kōc juēc wētde ē tēnē.

11

Thon Ladhāro

1 Raan cōl Ladhāro, ku ē rēer Bethanī, ēcī tuaany. Bethanī ē gen rēer Maria thīn kek nyankēn cōl Martha. 2 Maria kēnē yen ē nyan wāār cī Bānyda tōc cōk miōk ŋīr, ku wuuny ke nhiēmke. Ku ē mēnhē Ladhāro yen ēcī tuaany. 3 Go nyiērakēn wēt tuōc Jethu, “Bēny, mātħdun nhīar aci tuany.”

4 Nawēn piŋ Jethu ke lueel, “Tuēny kēnē aciī Ladhāro bī nōk, kēnē aci rot looi bī Nhialic leec thīn. Ku yen ē tē bī Wēn Nhialic lēc yōk thīn.”

5 Ku Jethu ē nhīar Martha kek nyankēn ku Ladhāro. 6 Nawēn cōk piŋ lōn cī Ladhāro tuaany, ke nāk nīn karou tēwēn rēer yen thīn. 7 Ku jōl lēk kōc ye buoθh, “Benku dhuk ciēen pan Judia.”

8 Go kōc ye buoθh lueel, “Raan piōōc, wāār ēmēn thiōōk, ee wīc kōc Itharel bīk

yī bišök aleel, ku ye wïc emën ba bën dhuk thïn?”

⁹ Go Jethu bëër, “Akäl tök cī yic la aköl ku waköu? Të cieth raan ke ruel dīt ke yeen acie köth, rin ala ruel yen piny tīj. ¹⁰ Ku na cieth waköu ka köth, rin liu ruel tēnē ye.” ¹¹ Jethu acī wēlkā lueel ku met dēt thīn, “Māthda Ladhāro acī nīn wit, ku yen ala ba la pušöc.”

¹² Go kōc ye buōth lueel, “Bēny, na cī nīn ka bī ŋuēēn.”

¹³ Ku wēt wïc Jethu bī lēk ke ē lōn cī Ladhāro thou. Gokē tak lōn jīem yen wēt nīn ē path. ¹⁴ Go Jethu gai yic tēnē ke, “Ladhāro acī thou, ¹⁵ ku yen acī pušu miēt ē rienkun ba kēc rēer kek ye, rin bāk gam. Jōlku la tēnē ye.” ¹⁶ Go Thomath, cōl Acueek, lēk atuuc, “Lokku yodhie kek Raan piöoc, rin buk la thou kek ye.”

Jōn rot ku pīr aabö tēnē Jethu

¹⁷ Nawēn yet Jethu ke yök lōn cī Ladhāro thiök ka la nīn kaŋuan raŋ yic. ¹⁸ Bethanī amec kek Jeruthalem tēcīt tēn meel karou, ¹⁹ ku kōc juēc Itharel aake cī bēn bīk Martha kek Maria bēn dēt puōth, rin wāmēnhden cī thou.

²⁰ Nawēn piŋ Martha lōn bī Jethu, ke la ayeer bī la rōm kek ye, ku dōŋ Maria bei. ²¹ Go Martha lēk Jethu, “Bēny, na yī tō thīn, ŋuōt wāmāāth akēc thou. ²² Ku aŋiec lōn na cōk amēn ke Nhialic abī kēriēc ebēn ba thiēc ye, gām yī.”

²³ Go Jethu lēk ye, “Wāmuuth abī rot jōt bī pīr.”

²⁴ Go Martha bēer, “Aŋiec lōn bī yen rot jōt bī pīr aköl ciēen.”

²⁵ Go Jethu lēk ye, “Yen ē jōn rot ku pīr. Raan gam wēt diē, na cōk alōn thou yen ka bī pīr. ²⁶ Ku kuat raan pīr ku gem wēt diē acī bī kaŋ thou. Ca kēnē gam?”

²⁷ Go lueel, “Ee kēya, Bēny. Aca gam lōn ye yīn Raan cī lōc ku dōc, Wēn Nhialic, bī dhiel bēn pinyhom.”

Jethu adhiu

²⁸ Nawēn cī Martha wēlkā lueel, ke dhuk ciēen ku cōl nyanakēn Maria amāāth ku lueel, “Raan piöoc atō tēn ku awic yī.” ²⁹ Nawēn piŋ Maria wēt kēnē, ke jōt rot ku lōc la ayeer bī la rōm kek ye. ³⁰ Ku Jethu ē ŋot kēc yet baai, a ŋot rēer tēwēn rēm yen thīn kek Martha. ³¹ Go kōc Itharel wēn rēer yōōt kek Maria rin bīk dēt pušu, buōth cōk, wēn tīj kek ye ke cī rot jōt ku bēn yekōu ayeer. Ee cīk tak lōn ler yen raŋ nom bī la dhiu thīn.

³² Wēn yeet Maria tēwēn rēer Jethu thīn, ke cuet rot piny yecök ku lueel, “Bēny, na yī tō thīn tēn ŋuōt wāmāāth akēc thou.”

³³ Nawēn tīj Jethu ke dhiu, ku kōc Itharel awēn ruēc ye ke dhiu aya, go keŋ yepušu ku ŋeer yic apei. ³⁴ Go ke thiēc, “Cāk thiök tēno?” Gokē lueel, “Bēny, bāär ba tīj.”

³⁵ Go Jethu dhiu. ³⁶ Go kōc Itharel lueel, “Tiēŋkē tē nhiēr yen ye thīn.”

³⁷ Go kōc kōk kamken lueel, “Acī raan cī cōr liep nyin,

kęc looi? Ku yenjö kęc yen Ladhäro kuöny bei thou yic?”

Ladhäro aci ben pir

³⁸ Go Jethu yic ben ηεεr apei ku ler ranj nhom, ku ranj eci wec kuur yic, ku kuurdit aci tääu yethok. ³⁹ Go Jethu ke yöök, “Nyaaikë kuur.”

Go Martha, nyanakën raan ci thou bæer, “Bëny, aci nhi-any. Nin ci ye thiök aa nuan.”

⁴⁰ Go Jethu lëk ye, “Kęc lëk yi lön bi yin lec Nhialic tñj tē gēm yin?” ⁴¹ Gokë kuur laar wei. Go Jethu yenyin nääar nhial ku lueel, “Wä yin alεεc rin ye yin ya piñ, ⁴² ku anjεc lön ye yin ya piñ akölaköl, ku aluεel rin bi kęc tō thñn tēn ye gam, lön ci yin ya tooc.”

⁴³ Kaam wën ci yen wëlkä lueel ke cöt röldit, “Ladhäro, bäär ayeer.” ⁴⁴ Go bën ayeer ke ci duut cök ku cin alanh thiékthiék, ku aci der nyin alath. Go Jethu lëk ke, “Däkkë ku calkë acath.”

Amat nek Jethu

(Mt 26:1-5; Mk 14:1-2; Lk 22:1-2)

⁴⁵ Go kęc juęc Itharel ci bën bik Maria bën neem, kē ci Jethu looi tñj, ku gamkë wētde. ⁴⁶ Ku dhuk kęc kök ciēñ kamken tēnē kęc akut Parathī, bik kāk ci Jethu looi la lëk ke.

⁴⁷ Go kęc akut Parathī ku kęc kāk Nhialic mat kek bēny luk, ku luelkë, “Buk nō looi? Mony kënë ee luoi ril apei looi! ⁴⁸ Na pälku bi la tuenj kälä, ke kęc ebën abi wētde gam, ku bāny Roma aabi bën bik luanj Nhialic thuör piny ku rεckë panda.”

⁴⁹ Go Kaipa yen ye raandit kęc kāk Nhialic ē rušön kënë lueel, “Wēt tök akuöckë! ⁵⁰ Cäk ye tñj lön anjēñ tēnē we bi raan tök thou rin kęc, tēn tē bi wušnda riääk ebën?” ⁵¹ Ku akęc wēt kënë lueel piände ē rot, ku ē rin ye yen raandit kęc kāk Nhialic ē rušön kënë. Ku ē luel kāk tuenj bi röt looi lön bi Jethu thou rin thän Itharel, ⁵² Ku acie riεnken kepec, abi thou aya bi miñh Nhialic ci thiēi pinynhom kušöt yiic bik aa tök.

⁵³ Jök aköl kënë ke bāny aake guir bik Jethu nök. ⁵⁴ Kēya, go Jethu kęc ben acath ē path kam kęc pan Judia, ku jiël bi la gen cöl Epraim tēthiök ke ror, ku rēer thñn kek kęc ye buöth.

⁵⁵ Ku Yan Ayum cñn yic luoi kęc Itharel eci thiök, go kęc juęc jäl bääiken yiic bik la Jeruthalem, bik kęc wuuny kek kegup yandit nhom tuenj la looi. ⁵⁶ Gokë Jethu wic, ku thiëckë röt kamken wën ci kek guēer luanj Nhialic, “Yenjö yakë tak? Bi bën yai yic, kua cii bi bën?” ⁵⁷ Ku kęc kāk Nhialic ku kęc akut Parathī aake ci wēt lueel, lön raan njic tē rēer Jethu thñn adhil wēt lëk ke, ku bi döm.

12

Maria aci tē theek yen Jethu thñn nyuöth

(Mt 26:6-13; Mk 14:3-9)

¹ Nin kadätem Yan Ayum cñn yic luou nhom tuenj, ke Jethu la Bethani, pan ciēñ Ladhäro thñn, raan wäär ci jöt bei thou yic. ² Gokë miēth guir tēnē

ye, miëth cï Martha bën luui thïn apei. Ku Ladhäro atö kam kóc ke rëer thïn aya. ³ Go Maria karjac cï thiän miök nïr cöl naar, ye ƣoc wëeu juëc lööm, ku puk Jethu cök ku wuuny nhimken nom. Go aņir miök ƣöt rum yic ebën. ⁴ Go raan tök kam kóc Jethu buoath, cöl Judath Ithkariöt, raan bi ye luom lueel, ⁵ “Yeņö këc miök nïr kënë ƣaac wëeu juëc wär wëeu ye döm raan tök, ku yik ke kóc nōņ?” ⁶ Ku ecie rin nhiër kóc nōņ yen lueel yen kënë, ee rin ye yen cuär, ee ye wëeu akut muk, ku ë ye rot kony thïn.

⁷ Go Jethu lueel, “Pälkë, calkë amuk miök rin aköl bi ƣa thiök. ⁸ Kóc nōņ aabi rëer thïn akölaköl kek we, ku ƣen acii bi rëer kek we akölaköl.”

⁹ Go kóc juëc Itharel jäl nïc lön tö Jethu Bethani, gokë la thïn, ku acie rin Jethu yetök, ee rin bik Ladhäro la tiņ aya, raan wäär cï Jethu jöt kam kóc cï thou. ¹⁰ Go kóc käk Nhialic wët mat yic bik Ladhäro nök aya, ¹¹ rin wët Ladhäro yen aye kóc juëc Itharel banyken puöl ku gamkë wët Jethu.

Jethu aci la Jeruthalem ke ciemyai

(Mt 21:1-11; Mk 11:1-11; Lk 19:28-40)

¹² Naƣon nhiäak dët ke akutdit kóc cï bën Yan Ayum cïn yic luou yic, piņ wët lön biï Jethu Jeruthalem. ¹³ Gokë ayör agëp lööm, ku lek bik la lor, ku ketkë ëlä, “Lec tënë Nhialic!

Nhialic dóc raan bö rin Bëny! Nhialic dóc Bëny Itharel!”

¹⁴ Go Jethu akaja yök ku nyuuc yeköu, cit tē cï gät ye athör thëer wël Nhialic yic,

¹⁵ “Duökkë rioc kóc Itharel! Yen kin, Bánydun abö, ke cï nyuc akaja köu.”

¹⁶ Ku kakkä aake këc kocken ye buoath deet yiic, nawën cï Jethu rot jöt ke lec, ke jölkë nïc lön cï kakkä göt athör thëer wël Nhialic yic, ku lön cï kek kakkä looi tënë ye.

¹⁷ Ku kóc juëc ke rëer thïn wäär cï Jethu Ladhäro caal aƣeer raņ yic, ku jöt kam kóc cï thou, aake kë cik tiņ tët kóc. ¹⁸ Ku rin wët kënë aya yen aa lor kóc juëc ye, rin cï kek luoidit jän göi cï looi piņ. ¹⁹ Go kóc akut Parathï lueel kamken, “Cäk ye tiņ lön cïn yen kë yökku thïn. Tiēņkë, aye thëi ebën buoath cök.”

Kóc Girik kök aa wïc Jethu bik tiņ

²⁰ Kóc Girik kök aake tö kam kóc cï la Jeruthalem bik Nhialic la door thïn. ²¹ Gokë bën tënë Pilipo, raan Galilia pan Bethaida ku luelkë, “Bëny, ƣok aa wïc Jethu buk tiņ.”

²² Go Pilipo wët lëk Andria, ku lekkë karou tënë Jethu bik la lëk ye. ²³ Go Jethu bëer, “Emën, aköl bi Manh Raan ya leec apei aci ƣuo ƣëët. ²⁴ Wët yic alëk we, nyin rap ë rëer ke ye tök ë path, tē këc ye täau tiop yic bi ciët kë cï thou. Na le yic pät bi ciët kë cï thou, ka jöl luök mïth juëc. ²⁵ Raan

nhiar piërde, abī muør ku raan man piërde pinyinhom tēn abī muk tēnē pīr akōlriēc ēbēn. ²⁶ Kwat raan wīc ye bī ɣen luōōi ka dhil ɣa buōōth cōk, rin tē rēer ɣen thīn, aluonydiē abī rēer thīn aya, ku Wā abī kwat raan luui ɣa leec.

Jethu ajam wēt Thuōnde

²⁷ “Piāndiē arem emēn, ku ba nō lueel? Ba lueel, “Wā, duk kēreec tit ɣa cōl abō?” Ku kēnē ē yen cī ɣen bēn thīn, rin ba areem akōl kēnē thōl. ²⁸ Wā, cōl rienku alec!”

Go rōl jam nhial ku lueel, “Aca cōl alec ku aba bēn cōl alec.”

²⁹ Go kōc ke kāac thīn tēen rōl piŋ ku luelkē, “Deŋ aci mār.” Go kōc kōk lueel, “Atuny Nhialic aci jam tēnē ye.”

³⁰ Tēēnē, go Jethu lēk ke, “Ee cie tēnē ɣa yen jīem rōl kēnē, ee rienkun. ³¹ Emēn, ē tē bī luk teem tēnē kōc tō pinyinhom, ku bēny jakreec abī cuōp wei. ³² Tē cī ɣa jat nhial, ke ɣen abī kōc ēbēn miēet tēnē ɣa.” ³³ Ku wēn lueel yen kēnē, ke wīc bī nyuōōth yen tē bī yen thou thīn.

³⁴ Go akut bēer tēnē ye, “Wēt cī gōt athōr yic ē ɣok lēk lōn bī Raan cī lōc ku dōc, pīr akōlriēc ēbēn. Na yīn lēu kēdē ba lueel lōn bī Manh Raan jat nhial? Ku yeŋa yen Manh Raan?”

³⁵ Go Jethu bēer, “Aŋoot tēthin nyōot bī ruel rēer kamkun. Lakkē tuenj dhōldun yic emēn tōu ruel

tēnē we bī muōōth we cīi dōt, rin raan cath muōōth yic akuc tē ler yen thīn. ³⁶ Gamkē ruel emēn ŋoot yen kek we, rin bāk aa kōc ruel.” Tēwēn cī Jethu wēlkā lueel ke la ayeer ku thīeēn rot tēnē ke.

Kōc Itharel aa kuc ē gam

³⁷ Na cōk amēn cī yen luui rilkā ēbēn looi kenhīim guōp, ke keek aa kēc wētde gam, ³⁸ bī wēt cī Ithaya, raan kāk Nhialic tīŋ kaŋ lueel thēer yenhom tīeēŋ, wētdeŋ wāar lueel ēlā,

“Bēny, yeŋa cī wēt cuk lēk kōc gam?”

Yeŋa cī Bēny nyuōōth riēl?”

³⁹ Ku rin ē kēnē aciŋ tē bī kek gam, rin wēt kēnē aya, aci Ithaya lueel ēlā,

⁴⁰ “Aaci Nhialic dhōny nyīn, ku mēr kepuōth.

Bīk kāŋ cīi tīŋ kenyīn, ku cīk wēt det kepuōth.

Bīk rōt wēl ɣen ku ba keek kony.”

⁴¹ Ithaya aci kēnē lueel rin cī yen lēc Jethu tīŋ ku jīem rienke.

⁴² Ku emēn aya, ke bāny kōc Itharel aake cī wēt Jethu gam, ku akēckē lueel kōc nhīim, rin riōc kek kōc akut Parathī bīk ke cīi cop wei tēn amat. ⁴³ Aake lēc kōc nhiaar tēnē lēc Nhialic.

Jethu abī luk looi tēnē kōc ēbēn

⁴⁴ Go Jethu lueel rōldīt kōc nhīim, “Raan gam wētdeē acie wētdeē rot yen ye gam, ee wēt raan toc ɣa gam aya. ⁴⁵ Ku raan tīŋ ɣa, ka tīŋ raan cā tooc

aya. ⁴⁶ Үен асi бѣн сiмѣн руел пиньном, бi раан ѳбѣн гам вѣтдиѳ сii ben рѳер мусsоth yic. ⁴⁷ Раан пiн вѣтдиѳ ку сii лsк лооi, ке Үен асiн вѣт ба тѣм ye, rin кѳс Үен бѣн ба кsц пиньном бѣн лyк, Үен асi бѣн ба ке бѣн пiир. ⁴⁸ Раан куец ѳ Үа ку сii вѣтдиѳ гам, раан бi ye тѣм аwuсc абi тs thиn, ку вѣтдиѳn ca лѳк кsц абi ye лyк акsл сiѳѣн. ⁴⁹ Ку ѳ кѳya, rin кѳс Үен jam вѣт пиандиѳ rot, ку ѳ Wа Асiѳn toc Үа, yen асi Үа thsн кѳ ба dhиeл луеел ку jaам ѳ yic. ⁵⁰ Ку аnиeс лsн ye вѣтде пiр акsлриѳeс ѳбѣн бѳѳi. Kаk ya луеел aa kаk сi Wа nyuсth Үа ба ке луеел.”

13

Jethu асi кsцкен ye буsath лsк сsк

¹ Ee ye акsл Yan Ayum сiн yic луsу ном туeн. Go Jethu nиc лsн сi акsл жиeл yen pinьnom тѣн jаl бѣн, ку бi la тѣнѳ Wun. Yeen асi кsцкен рѳѳр pinьnom nhiaар аланден, ку nhиeр ке Үет тѳ бi вѣт thsк.

² Jethu ку кsцкен ye буsath аake сi nyuc бiк miѳth thѳi cam. Ku jаnрac ѳсi вѣт тsау Judath, wѣn Thaimon Ithkariot пуsу, бi Jethu gaany. ³ Go Jethu nиc лsн сi Wun риeл ѳбѣн тsау yecin, ку ѳ nиc лsн сi yen бѣн тѣнѳ Nhialic, ку ѳ ben dhuk тѣнѳ ye. ⁴ Go rot cuсt wei тѳwѣn mиth kek thиn ку dѳk аланh кsу, ку ruk аланh wуsny ye аnум. ⁵ Ку jаl пiу пуsк адуsк yic ку лsк кsцкен ye буsath сsк, ку wуuny ке

аланh wуsny wѣн сi руsк ye аnум. ⁶ Ку jаl бѣн тѣнѳ Thai-mon Pитер, go Pитер лѳк ye, “Ye yиn бa лsк сsк, Bѣny?”

⁷ Go Jethu бѳѳр тѣнѳ ye, “Ke луsи асii ye deet yic ѳмѣн, ку аба лsк deet yic.”

⁸ Go Pитер луеел, “Yиn асii Үа бi каn лsк сsк асiн.” Go Jethu бѳѳр, “Na сa yi лsк сsк, ке yиn асiн тѳ бi yиn ben a raandiѳ.”

⁹ Go Thaimon Pитер луеел, “Bѣny, na ye кѳya ке yi duk Үа лsк сsк ѳ rot, лsк Үacin ку Үаньном аya.”

¹⁰ Go Jethu луеел, “Раан сi лаак асiн гуsр асул, ку абi yecsк лsк rot. Wek aa Үер ѳбѣн, ке раан тsк камkun yen асii Үер.” ¹¹ Jethu ѳ nиc раан бi ye gaany, yen ѳ луеел yen ye ѳlа, “Wek aa Үер wedhie, ке раан тsк yen асii Үер.”

¹² Nawѣn сi Jethu ке лsк сsк, ке ben аланhde руsк ку nyuuc тѳден wѣн рѳер yen thиn, ку thiѳeс ке, “Cаk kаk ca лооi тѣнѳ we ѳмѣн deet yiic? ¹³ Wek aa Үа сsл раан пиsсc ку Bѣny, ку yeen аpath бsк лооi кѳya, rin ѳ Үа. ¹⁴ Үен ѳ Bѣny ку Раан пиsсc тѣнѳ we, ку nот we лаак сsк. Ке week аya, wek аabi wecск лsк камkun, nѳk kek nѳk. ¹⁵ Wѳt path аca nyuсth we, бsк лооi сiмѣн сi Үен ye лооi тѣнѳ we. ¹⁶ Wѳt yic алѳк we, асiн аlony dit тѣнѳ бsnyde, ку асiн аtuny dit тѣнѳ раан toc ye. ¹⁷ ѳмѣн nиc wek вѣт yic кѣнѳ, тѳ лооi wek ye, ке miѳt пуsу dit абsк ysк thиn.

18 “Ÿen aciï jam ë rienkun ëbën, Ÿen aŋic kəc ca kuëny bei. Ku wët cï göt athör theer wël Nhialic yic ëlä, ‘Raan mïth yok aduän tök yic acie nhom wël ya,’ adhil yenhom tiëŋ. 19 Wek aa lëk wët kënë ëmën ke këc rot guo looi, rin aköl bi yen rot looi ka bäk jäl gam lön, ‘Ye Ÿen Yeen.’ 20 Wët yic alëk we, raan lor raan ca tooc, acä lor aya, ku raan lor Ÿen ka lor raan toc Ÿen aya.”

Kë cïn Judath puðu aci lueel
(Mt 26:20-25; Mk 14:17-21;
Lk 22:21-23)

21 Nawën cï Jethu wëlkä lueel, ke ŋeer yic ku lueel, “Wët yic alëk we, raan tök kamkun abi ya gaany.”

22 Go kəc ye buoath kenyin liäath kamken ke cï nhïim la dil apëi wët ye lueel. 23 Ku raan töŋ nhïeer Jethu kam kəc ye buoath, ëcï nyuc Jethu lööm, 24 go Pïter nieu nyin ku lueel, “Thiëc, ye raan nen yen jiëem yen rienke.”

25 Go atuny kënë rot cuöt Jethu ku thiëc, “Bëny, ye yen ë ŋa?”

26 Go Jethu bëer, “Ee raan bi Ÿen ayup luöt kada yic ku yiëk ye.” Ku lööm ayum ku lut kada yic ku yik Judath, wën Thaimon Ithkariöt. 27 Tëwën lööm Judath ayup, ke jəŋrac go la yeguöp. Go Jethu lëk ye, “Kë wïc ba looi, ləc looi.” 28 Ku acin raan kam kəc ke mïth kek ye cï wët deet yic, ye rin ŋö yen jiëem Jethu këya tënë ye. 29 Ku rin yen Judath yen wëëuken muk, ke cï kocken

kök tak lön cï Jethu ye lëk ye bi la Ÿoc kä wickë rin yai, tädë ke cï lueel bi kəc ŋəŋ muoc.

30 Ku kaam wën lööm Judath ayup, ke la aŸeer. Ku ë ye wakou.

Löŋ Yam

31 Wën cï Judath jäl, ke lueel Jethu, “Ëmën ləc Manh Raan aci nyuöth kəc, ku ləc Nhialic aci nyuöth kəc ë ye. 32 Ku tē cï ləc Nhialic nyuöth kəc ë ye, ke Nhialic abi ləc Manh Raan nyuöth yeguöp, ku abi lac looi nyin yic. 33 Miëthkië, Ÿen aciï bi rëer kek we apëi. Wek abä wïc, ku alëk we ëmën yen wët ca lëk kəc Itharel, ‘Acin tē bi wek la tē ler Ÿen thïn.’ 34 Löŋ yam ayiëk we, nhiarkë röt kamkun, cïmën cï Ÿen we nhiaar, këya, ke wek aa dhil röt nhiaar kamkun. 35 Na nhiarkë röt kamkun ka bi ŋic kəc ëbën lön ye wek kockiën ya buoath.”

Pïter ajei Jethu

(Mt 26:31-35; Mk 14:27-31;
Lk 22:31-34)

36 Go Thaimon Pïter thiëc, “Na yïin lördë Bëny?” Go Jethu bëer, “Tē ler Ÿen thïn acin tē buoath yin Ÿacök ëmën, ku yin abä buoath aköldä.”

37 Go Pïter thiëc, “Bëny, yeŋö cïi Ÿen ye lëu ba yi buoath ëmën? Atou Ÿapuðu ba thou ë rienku.”

38 Go Jethu bëer, “Lëu ba thou alanden ë rienkië? Wët yic alëk yi. Tē ŋot këc thən ajith kiu, aba lueel arak diäk lön kuc yin ya.”

14

Jethu ee dhël la tënë Wun

¹ Go Jethu lëk ke, “Duökkë diëer ku rëërkë we rac puöth. Gamkë Nhialic ku gamkë ya aya. ² Pan Wä ala yic yööth juëc, ku yen ala ba piny la guuir tënë we. Na cie yic wët kënë, nuöt akëc lëk we. ³ Ku tē cī yen la ba piny la guuir tënë we, ke yen abī dhuk ba we mat tēdië rin bāk rëer tē tōu yen thīn. ⁴ Ku dhël bī wek yet tē le yen thīn anjäckë.”

⁵ Go Thomath lëk ye, “Bëny, yok aa kuc tē le yīn thīn, ku buk dhël bī yok yet tē tō yīn thīn njic kädë?”

⁶ Go Jethu bëer tënë ye, “Yen ee dhël ku yic ku pīr, acīn raan la tënë Wä tē cīi yen rienkië.” ⁷ Ku lëk ke, “Emën cī wek ya njic, ke wek aabī Wä njic aya, ku emën yet tuen, anjäckë ku acäk tīj.”

⁸ Go Pilipo lueel, “Bëny, nyuöth yo Wuur, yen ee kē wicku yetök.”

⁹ Go Jethu bëer, “Yen acī cen apēi kek we, ku yīn anot yī kēc ya njic, Pilipo? Raan cā tīj, acī Wä tīj aya. Yenö ë yīn ye lueel, ‘Nyuöth yo Wuur?’ ¹⁰ Kēc gam yīn Pilipo, lōn rëer yen Wä yic ku Wä yayic?” Ku jōl Jethu lëk kacken ye buöth, “Wël ca lëk we aacie wël bö bei tënë ya. Wä rëer yayic, yen ë luōide looi. ¹¹ Gamkë wëtdië lōn rëer yen Wä yic ku lōn tō Wä yayic. Na liu gam ke gamkë rin luōikië. ¹² Wët yic alëk we, raan gam wëtdië abī luōi ya looi a looi, ku tēdēt abī luōidit tënë luōidië a looi, rin

ler yen tënë Wä. ¹³ Ku kēriëc ëbën bāk thiëc ë rienkië aba looi, rin bī lēc Wun nyuöth rin Wēnde. ¹⁴ Tē thiëc wek kädān ë rienkië, ka ba looi.

Athōn bī Wēi Nhialic bēn

¹⁵ “Na nhiarkë ya, ke we piñ lööñkië. ¹⁶ Yen abī Wä thiëc ku abī we yiëk raan dēt kōc kony, ku ye Wēi ë yic bī rëer kek we akōlriëc ëbën. ¹⁷ Acīn tē bī kōc pinynhom ye gam, rin acik lēu bik tīj ku cik lēu bik njic. Ku yeen anjäckë rin yen adōñ kek we ku aciëñ kek we.

¹⁸ “Wek aacā bī puöl wepëc, yen abī dhuk tënë we. ¹⁹ Anjoot tēthin-nyuöt ku kōc pinynhom aacīi ya bī bēn tīj ku wek aabā tīj, ku rin piir yen, ke wek aabī pīr aya. ²⁰ Tē ler akōltui bēn ka bāk njic lōn tō yen Wä yic ku lōn rëer yen weyiic.

²¹ “Raan gam lööñkië ku looi ke, yen ë raan nhīar ya. Ku raan nhīar ya abī Wä nhīaar, ku yeen aba nhīaar aya, ku yen abī rot nyuöth ye.”

²² Go Judath lueel, ku yeen acie Judath Ithkariöt, “Bëny, bī rot lēu kädë ba rot nyuöth yo ku cīi rot nyuth kōc pinynhom?”

²³ Go Jethu bëer tënë ye, “Raan nhīar ya, ka piñ wëtdië ku yeen abī Wä nhīaar, ku yok aabī bēn tënë ye yok Wä buk pīr kek ye. ²⁴ Raan cīi ya nhīar acie wëtdië ye piñ. Wët cäk piñ tënë ya acie wëtdië, ee wët bö tënë Wä raan toc ya.

²⁵ “Wëlkä aaca lëk we emën njoot yen kek we. ²⁶ Ku raan kōc kony, Wēi Nhialic bī Wä

tuõõc ë rienkië yen abï we piõõc këriëec ëbën ca lëk we.

²⁷ “Dõör aya nyääñ piny ke we, ku dõördië guõp ayiëk we. Acã ye gãm we cïmën ye kãc piny ye yiëk kãc. Duõkkë yiic ñeër ku duõkkë riõc. ²⁸ Acãk piñ ke luëel tënë we ëlä, ‘ÿen ajiël ku ÿen abï la dhuk tënë we.’ Na nhiarkë ÿa ke wek aabi puõth miët rin ler ÿen tënë Wã, rin adit tënë ÿa. ²⁹ Kënë aca lëk we ëmën ke ñot këc rot guõ looi, na le rot looi ke bãk gam. ³⁰ Acã lëu ba jam apei kek we ëmën, rin jõñ pinynhom abõ. Ku yeen acin riel tënë ÿa. ³¹ Ku adhil kãc pinynhom ñic lön nhiëer ÿen Wã, yen ë rin ye ÿen këriëec ëbën ye thõn ÿa looi.

“Bãk, jiëlku tën.

15

Jethu yen abiëny yic

¹ “ÿen abiëny yic ku Wã ë raan dom, ² yen ee kuat kër cie luõk tõ ÿakõu teem wei, ku teem kuat kër luõk nhom, rin bi nyãc bi ñieç luõk apei. ³ Wek aaci jãl piath rin piõõc ca yiëk we. ⁴ Rëërkë akut yic kek ÿa, ku ÿen abï rëer akut yic kek we. Kër acie luõk ë rot, alëu bi looi tã rëer yen abiëc yic. Këya, acãk lëu bãk luõk tã cii wek rëer ÿayic.

⁵ “ÿen abiëc ku wek aa kër. Raan rëer ÿayic ku ÿen yeyic abï luõk apei, rin week acin kë lëukë bãk looi tã liu ÿen tënë we. ⁶ Raan cie rëer ÿayic ka ya cuat wei cïmën kër tim ku bi riel, ku kuat kërka aabi

kuõõt yiic ku cuet ke mæec tã bi kek dëp thïn. ⁷ Na rëërkë ÿayic, ku rëer wëlkië wepuõth ke këriëec ëbën bãk thiëec ku wiëckë, ka bãk yõk. ⁸ Læc Wã aye nyuõõth tã lok wek apei, ku këya, ke wek aabi ya kãckiën ÿa buõõth. ⁹ Wek aa nhiaar cïmën nhiëer Wã ÿen, rëërkë nhiërdië yic. ¹⁰ Na thekkë lõõñkië ke wek aabi rëer nhiërdië yic cïmën ci ÿen lõõñ Wã buõõth yiic, ku rëer nhiërde yic.

¹¹ “Kënë aca lëk we, bi miët puõu tõ tënë ÿa tãu wepuõth aya, ku bi miët piãndu thããp ë dit. ¹² Ku lõñdië akïn, nhiarkë rõt cïmën ci ÿen we nhiaar. ¹³ Nhiërdit tet lëu raan bi yiëk mãthke, ee gem wëike ë rienken. ¹⁴ Ku wek aa mãthkië tã looi wek kãk ca lëk we. ¹⁵ Wek aacã bi ben cõal aloony, rin alony akuc kãk ye wun baai looi. Ku wek aaya cõal mãthkië, rin ci ÿen këriëec ëbën ca piñ tënë Wã nyuõõth we. ¹⁶ Aacie wek cã lãc, ee ÿen aci we lãc, ku wek aaca tooc bãk la bãk la luui apei, luoi bi dõñ atheer. Ku Wã abï këriëec ëbën cãk thiëec ë rienkië yiëk we, ¹⁷ kë thõn we akïn, nhiarkë rõt kamkun.

Mãn kãc pinynhom

¹⁸ “Na man kãc pinynhom we, ke dhiëlkë tak lön ci kek ÿa kañ maan. ¹⁹ Na we kãc pinynhom, ke kãc pinynhom aabi we nhiaar rin ye wek kacken, ku wën ci ÿen we kuëny bei pinynhom, ke wek aacie kãc pinynhom, ku rin ë wët këne, kãc pinynhom aa

man we. ²⁰ Muökkē wēt ca lēk we nhom, ‘Acin alony dīt tēnē bānyde.’ Na jörkē ya, ke keek aabī we jöör aya, na piņkē wēt diē, ke keek aabī wēt dun piņ aya. ²¹ Ku keek aabī kāk kā looi ēbēn tēnē we rin ye wek kackiē, rin kuc kek raan cā tooc. ²² Na ya kēc bēn ku cā jam tēnē we, ŋuōt aa kēc gup la adumuōōm, ku cīt ēmēn kēlā, acin tē bī ke bēn puōl rin adumuōōmken. ²³ Raan man ya, ee Wā maan. ²⁴ Na ya kēc luōikā kaņ looi kamken, kāk cīn raan cī ke kaņ looi, ŋuōt aa cīn gup adumuōōm, cīt ēmēn kēlā, aacī kāk ca looi tiņ, ku keek aa ŋot ke man ya ku Wā aya. ²⁵ Ku kēnē adhīl rot looi kēya bī wēt cī gōt lōņden yic rot tiēē, ‘Keek aa man ya ē path ke cīn wēt yic.’

²⁶ “Raan kuōny abī bēn, Wēi Nhialic abī yiny Nhialic nyooth, ku yeen abō tēnē Wā. Yeen aba tuōc we tēnē Wā, ku yeen abī jam ē riēnkiē. ²⁷ Ku week aya wek aabī jam ē riēnkiē rin cī wek rēer ke ya thēer.

16

¹ “Kēnē aca lēk we bāk gamdun cīi pāl. ² Wek aabī cuōp wei tēn amat. Ku kaam abī bēn, tē bī kuat raan nāk we ye tak lōn na looi kēnē, ke yeen aluui Nhialic. ³ Keek aabī kāk kā looi tēnē we, rin kuc kek Wā ku kuckē ya. ⁴ Kāk kā aaca lēk we, rin akōl bī kek kāk kā looi, ka jālkē tak lōn cī yēn ye kaņ lēk we.

Luōi Wēi Nhialic

“Wēlkā aa kēc lēk we wāar tuēņ rin rēer yēn kek we. ⁵ Ku ēmēn yēn ala tēnē raan cā tooc, ku aņot cīn raan kamkun ya thiēc, ‘Na yīn lōr dē?’ ⁶ Ku ēmēn cī yēn ye lēk we, wek aacī puōth jīeth. ⁷ Wēt yic alēk we, aņuēēn tēnē we lōn jīel yēn, rin na cā jīel ke raan kōc kony acīi bī bēn tēnē we. Ku na jāl ke yen aba la tuōc we. ⁸ Ku na bīi, ka bī nyuōth kōc pinynhom lōn rēec kek rin wēt adumuōōm, ku rin wēt ciēēņ path ku wēt luņ Nhialic. ⁹ Keek aa rēc rin wēt adumuōōm, rin kēc kek ya gam, ¹⁰ rin wēt ciēēņ path cī ladiē tēnē Wā nyuōōth, ku kē cīi wek yēn bī bēn tiņ. ¹¹ Ku keek aa rēc rin luk, rin cī bēny pinynhom tēn luōk wei.

¹² “Yēn ala kājuēc kōk ba lēk we, ku ēmēn aril yic bāk ke muk wenhīim. ¹³ Ku na bō Wēi Nhialic yen ē yic, ka bī we nyuōth wēl yith ēbēn. Yeen acīi bī jam wēlke ē rot, ku kāk ye piņ aabī lēk we. ¹⁴ Yeen aba leec, rin bī yen kēdiēn ba lueel lōom ku nyuth we. ¹⁵ Kāk Wā ēbēn aa kākkiē, ku ē yen acī yēn ye lueel lōn bī Wēi kāk ba yīek ye lōom, ku jōl ke lēk we.

Rēec puōu ku miēt puōu

¹⁶ “Aņoot kaam thin nyōōt, ku wek aacīi ya bī tiņ, ku na ben a kaam thin nyōōt ke we abī yēn bēn tiņ.”

¹⁷ Go kōc kōk kam kōcken ye buōōth lueel, “Kēnē wētde yic yeņō? Aye lēk yo, kaam thin-nyōōt ke week aacīi ya bī bēn tiņ, ku ben a kaam thin-nyōōt

ku wek aabī ya tīŋ? Ku lueel aya, ‘Ee rin ler ɣen tēnē Wā.’”¹⁸ Gokē thiēc, “Kam thin-nyoot kēnē wētde yic ako? Kē wic bī lueel akucku!”

¹⁹ Go Jethu ŋic lōn wic kek ye bīk thiēc, ku lēk ke, “Aca lueel, ‘Kam thin nyoot ke wek aacī ya bī tīŋ, ku na ben a kaam dēt ke wek aabī ya tīŋ.’ Ye wēt kēnē yen yakē thiēc kamkun?”²⁰ Wēt yic alēk we, wek aabī dhiau ku dhuōrkē apei, ku kōc pinynhom aabī puōth miēt, ku wek aabī puōth rēēc, ku rēēc piāndun abī wel tēnē we bī ya miēt puōu.²¹ Na thiōk tik kek dhiēth ka rac puōu rin cī akōl reem ye ɣēēt, ku na cī meth jāl dhiēēth ka arēem wēn acī ben tak rin cī yen puōu miēt, rin cī yen meth dhiēēth pinynhom.²² Ku acīt kēnē tēnē we aya, wek aa rēc puōth emēn, ku wek aabā ben tīŋ, ku wek aabī kueth miēt ē puōu, kuat miēt puōu cīn raan bī ye ben nyaai tēnē we.

²³ “Na la akōl kēnē bēn ke wek aacī ya bī ben thiēc kēdāŋ. Wēt yic alēk we, kēriēc ebēn bāk thiēc ē rienkiē abī Wā yiēk we.²⁴ ɣet yakōl acīn kē cāk thiēc ē rienkiē, thiēc kē ku abāk yōk, bī miēt puōu dīt tēnē we.

²⁵ “Kākkā aake ya lēk we waal, ku tē cī ɣen bī ben jam waal acī thiōk, ku ɣen abī ya jam tēnē we wēl la gei rin Wā.²⁶ Tē le akōl kēnē bēn, ke wek aabī Wā thiēc ē rienkiē. Ku acā bī lēk we lōn bī ɣen ya rōōk ē rienkun tēnē Wā,²⁷ rin Wā anhiar we rin nhiēr wek ɣa,

ku rin cī wek ye gam lōn ɣen a ɣa bō tēnē Nhialic.²⁸ ɣen abō tēnē Wā ba bēn pinynhom, ku pinynhom aba puōl ku dhuōk tēnē Wā.”

²⁹ Go kōcken ye buōth lēk ye, “Tīŋ, yīn ajam gei emēn ke yī cī ben jam waal.³⁰ Acuk ŋic emēn lōn ŋic yīn kēriēc ebēn, ku yīn aacī tīt bī yī thiēc, rin wēt kēnē acuk ŋic lōn bī yīn tēnē Nhialic.”

³¹ Go Jethu bēēr tēnē ke, “Cāk jāl gam emēn?”³² Piēŋkē tēdāŋ abī bēn, ku acī thiōk ayic, tē bī wek wēr bī ŋek ala panden, ku wek aabā nyāāŋ piny ɣatōk. Ku acie ɣen ɣatōk rot, rin Wā arēēr kek ɣa.³³ Wek aaca lēk kēnē rin bāk aa tōk kek ɣen, bāk dōōr yōk. Kōc pinynhom aabī we jōōr, ku dētkē wēpuōth ɣen acī kārēc pinynhom lēu!”

17

Jethu arōōk rin kōcken ye buōth

¹ Nawēn cī Jethu wēlkā thōl lueel, ke ŋēēr yenyin nhial ku lueel, “Wā, akōl acī ɣēēt. Yiēk lēc Wēndu ku bī Wēndu yī yiēk lēc.² Rin yīn acī bāāny yiēk ye kōc nhiim ebēn, bī pīr akōlriēc ca gām ye yiēk kōc ebēn.³ Ku pīr akōlriēc akīn, bī kōc yī ŋic lōn yīn ē Nhialic la cōk, ku ŋickē Jethu raan cī lōc ku dōc wāār ca tuōōc pinynhom.⁴ ɣen acī lēcdu nyuōth pinynhom, ku luoī ca yiēk ɣa ba looi aca thāāp.⁵ Wā, gām ɣa lēcdu yīnhom tēn emēn, lēc wāār rēēr kamkua ɣok yī, wāthēr ke piny kēc cak.

⁶ “Yin aca nyuəəth tənē kəc ca yiək ɣa pinynhom. Keek aake ye kacku, ku ē yin aci ke gām ɣa, ku keek aaci wētdu gam. ⁷ Ke emēn anjickē lən kəriēēc ebēn ca yiək ɣa abō tənē yī. ⁸ Wā ɣen aci wēt ca lək ɣa lək ke, gokē gam, ku anjickē ayic yen lən bii ɣen tənē yī, ku acik gam lən cī yin ɣa tooc.

⁹ “ɣen ē rōök ē rienken. ɣen acie rōök rin kəc tō pinynhom, ee rin kəc ca yiək ɣa rin ye kek kacku. ¹⁰ Käkkiē ebēn aa kākku, ku lēcdiē aye nyuəəth keyiic. ¹¹ Ku emēn ɣen abō tənē yī, ɣen aci ben a raan rēer pinynhom, ku keek aatō pinynhom. Wā dhēŋ, tit ke riel ē rienku, rin wäär ca yiək ɣa, bik aa tōk cīmēn ɣok ɣo yī. ¹² Wäär rēer ɣen ke ke, aaca muk riel ē rienku, keek aaca ke tiit ku acin tōŋ cii määk kamken. Arək ke raan wäär yen bī dhiel määk ē rot, rin bī wēt cī gōt athōr thēer wēl Nhialic yenhom tiēŋ. ¹³ Ku emēn ɣen abō tənē yī, ku kākka aa ya lueel ɣa ŋoot pinynhom bī miēt piändiē rēer kepuəəth ke dīt alanden. ¹⁴ ɣen aci wēt lək ke, go kəc pinynhom ke maan, rin cii kek ye kəc pinynhom tēn. Cīmēn cii ɣen ye raan pinynhom tēn aya. ¹⁵ Yin acā bī thiēēc ba ke nyaai pinynhom, ku yin aya thiēēc ba ke tiit jōŋrac. ¹⁶ Keek aacie kəc piiny tēn cīmēn cii ɣen raan piny tēn. ¹⁷ Mac ke wēt yic, rin wētdu ē yic. ¹⁸ Keek aca ke tuəəc pinyn-

hom cīmēn cī yin ɣa tuəəc pinynhom. ¹⁹ ɣen ē rot mac ē rienku, ku bik rōt mac aya wēt yic.

²⁰ “ɣen aci rōök rienken rōt, ɣen arōök aya rin kəc bī gam rin piəəcden. ²¹ ɣen arōök rin bī kek aa tōk. Wā, cəl ke aaye tōk ɣoyiic cīmēn tō yin kek ɣa ku ɣen kek yī. Cəl ke aaye tōk rin bī kəc pinynhom ye gam lən cī yin ɣa tooc. ²² ɣen aci lēc ca yiək ɣa, aca yiək ke bik aa tōk cīmēn ye ɣok tōk. ²³ ɣen arēer keyiic cīmēn rēer yin ɣayic bik aa tōk ebēn, bī kəc pinynhom ŋic lən cī yin ɣa tooc, ku lən nhiēer yin ke cīmēn nhiēer yin ɣa.

²⁴ “Wā, keek aaca yiək ɣa, ku awiēc bik rēer tē rēer ɣen thīn, bik lēcdiē tiŋ, lēc ca yiək ɣa, rin nhiēer yin ɣa wäär kēc piny guə cak. ²⁵ Wā raan la cök, kəc pinynhom aa kuc yī, ku yin anjēc, ku kəckā anjickē lən cī yin ɣa tooc. ²⁶ Yin aca nyuəəth tənē ke, ku aba ŋot luəəi kēya, rin bī nhiēerdu tənē ɣa tō keyiic, ku ba tōu keyiic aya.”

18

Jethu aci dām
(Mt 26:47-56; Mk 14:43-50;
Lk 22:47-53)

¹ Tēwēn cī Jethu rōök kēya, ke jiēl kek kəcken ye buəəth ku teem wār cəl Kidron. Ku gōr ē tō thīn tēnē, go Jethu la thīn kek kəcken ye buəəth. ² Ku Judath raan gəony ye ē ŋic tē cī yen la thīn, rin cī Jethu kan rōm thīn kek kəcken ye

buoath arak juēc. ³ Go Judath la gör yic kek akut apuruuk, ku kɔc kɔk luanj Nhialic tiit, cī kɔc kāk Nhialic ku kɔc akut Parathī tuooc thīn. Keek aake muk tɔnj ku mermer, ⁴ ku Jethu ē njic kēriēc ēbēn bī rot looi tēnē ye, go ke lor nhīim ku thiēc ke, “Yeŋa wiēcckē?”

⁵ Gokē bēer, “Ee Jethu raan Nadharet.” Go lueel, “Ee ŋen.” Ku Judath, raan gɔony ye ē tō thīn ke ke. ⁶ Kaam wēn lēk Jethu ye ke, “Ee ŋen,” Ke riŋ ciēen kekōth ku wīikkē piny. ⁷ Go Jethu ke bēn thiēc, “Yeŋa wiēcckē?” Gokē lueel, “Ee Jethu raan Nadharet.”

⁸ Go Jethu lueel, “Aca lēk we wēnthēer lɔn ye yen ya. Na wiēcckē ya, ke we pāl kɔckā bīk jāl.” ⁹ Yeen acī jam kēlā bī wēt cī kaŋ lueel ēlā rot tiēŋ tēdē, “Wā, na cɔk a raan tōkaliŋ kam kɔc ca yiēc ya, ka kēc muor.”

¹⁰ Ku Thaimon Pīter ē muk pal. Go miēet bei ku tōk alony raandīt kāk Nhialic ku teem yīnyden cuēc wei. Ku alony ē cɔl Malko. ¹¹ Go Jethu lēk Pīter, “Dhušk paldu jɔkgode yic. Ye tak lɔn cī ŋen arēem cī Wā yiēc ya bī guum.”

Jethu acī yāth Anath nom

¹² Go akut apuruuk kek bānyden ku kɔc Itharel ke tīt, Jethu dɔm ku derkē, ¹³ ku kɔŋkē yāth tēnē Anath. Ku Anath ē ye wun tiŋ Kaipa, raandīt kāk Nhialic ye ruōōn kēnē. ¹⁴ Ee Kaipa yen ēcī ye kaŋ lēk kɔc Itharel lɔn ŋuēēn yen bī raan tōk thou rin kɔc.

Pīter ajei Jethu

(Mt 26:69-70; Mk 14:66-68; Lk 22:55-57)

¹⁵ Go Thaimon Pīter kek raan dēt Jethu buoath, ku raan Jethu buoath kēnē ē njic raandīt kāk Nhialic guōp apēi, go la kal pan raandīt kāk Nhialic yic kek Jethu. ¹⁶ Ku dōŋ Pīter ayeer kal thok. Go atuny wēn njic kek raandīt kāk Nhialic dhuk ayeer, ku jīēm kek nyen tit kal thok, ku bīi Pīter alɔŋthīn. ¹⁷ Go nyen tit kal thok Pīter thiēc, “Cīi ye raan tōk kam kɔc mony kēnē buoath?” Go Pīter bēer, “Ųei, ŋen acie raande.” ¹⁸ Ku wiir ē tō thīn, go aloony ku kɔc tīt many cool took, ku kēēcckē many wēn lōōm bīk yōc. Go Pīter la ku kēēc ke ke bī yōc aya.

Jethu aluk raandīt kāk Nhialic nom

(Mt 26:59-66; Mk 14:55-64; Lk 22:66-71)

¹⁹ Go raandīt kāk Nhialic Jethu thiēc rin wēt kɔcken ye buoath, ku rin wēt piōōcde. ²⁰ Go Jethu bēer, “Ųen ē cool jam akōlakōl tēnē raan ēbēn kɔc nhīim, ku piōōcdiē ēbēn aya looi tēn amat ku luanj Nhialic tē ye kɔc Itharel guēer thīn. Ku ŋen acīn kē ca kaŋ lueel ke muōony. ²¹ Ku yenō thiēc yīn ya? Thiēc kɔc cī wēlkiē piŋ. Thiēc ke wēl ca lēk ke, rin aa njic wēl ca lueel.”

²² Tēwēn cī Jethu jam kēlā, go raan tōk kam kɔc tīt ke kāac thīn buōōk nyin ku lueel, “Cīi riōc ba jam kēlā tēnē raandīt kāk Nhialic?”

²³ Go Jethu bëër tēnē ye, “Na ca kušc jam, ke lëk kəc tē cī ɣen kušc jīem thīn. Ku na ye yic yen ca lueel, ke yeŋö meŋ yīn ɣa?”

²⁴ Go Anath tuəc tēnē Kaipa raandit kək Nhialic, ke ɲot dər cin.

Pīter aci Jethu ben jai

(Mt 26:71-75; Mk 14:69-72; Lk 22:58-62)

²⁵ Pīter ē ɲot kääc tēwēn ke ɣöc mac. Go kəc kək lueel tēnē ye, “Cīi ye raan tək kam abiöth ē mony kēnē?” Go Pīter jai ku lueel, “ɣei, ɣen acie raande.” ²⁶ Go muəny tək kam aloony raandit kək Nhialic, ruäai kek raan wēn cī Pīter tək yīc wei, jam ku thiëc, “Kəc yī tīŋ kek ye gör yic?” ²⁷ Go Pīter ben jai, ku kiu thən ajīth nyin yic.

Kəc Itharel aaci Jethu gaany tēnē Pilato

(Mt 27:1-2, 11-14; Mk 15:1-5; Lk 23:1-5)

²⁸ Gokē Jethu thəl wei pan Kaipa ku ɣēthkē pan bēnydīt Roma, Pilato. Ku piny ē ye nhiäknhiäk dur yic. Go kəc Itharel cīi la aləŋthīn pan bēnydīt, ku bik röt tiit ajuëc rin cī yai thiök, ku bik miēth Yan Ayum cīn yic luəu cam. ²⁹ Go Pilato la aɣeer tēnē ke ku thiëc ke, “Ye awäc ɲö cäk yök ye mony kēnē guəp?”

³⁰ Gokē bëër, “Na cīn awuöc cī looi ɲuöt akëcku bēi tēnē yī.”

³¹ Go Pilato lək ke, “Week gup lömkē ku luəkē luk kē cīt löŋ ciēŋ pandun.”

Go kəc Itharel bëër, “Akəc pušl tēnē ɣo buk raan tēm thou.” ³² Kēnē aci rot looi bī wēt cī Jethu lueel rot tiēŋ tēde, wēn lueel yen kuat thon bī yen thou.

³³ Go Pilato dhuk kal yic ku cəol Jethu ku thiëc, “Ye yīn Bēnyaknhom kəc Itharel?”

³⁴ Go Jethu bëër, “Wēt kēnē ye wētdu aye kəc kək kek cī ye lək yī ē rienkië?”

³⁵ Go Pilato bëër, “Ye tak lən ye ɣen raan Itharel? Aa kacku guəp kek kəcken dīt kək Nhialic, kek aa bīi yī tēnē ɣa. Yeŋö ca looi?”

³⁶ Go Jethu bëër, “Bäanydië acie bäany pinynhom. Na bäanydië ye kēn pinynhom, ɲuöt kackië aaci thör bī ɣen cīi tēu kəc Itharel cin. Acie këya, bäanydië acie kēn pinynhom tēn.”

³⁷ Go Pilato ben thiëc, “Yīin, ye bēnyaknhom?” Go Jethu bëër, “Aye lueel lən ye ɣen bēnyaknhom. ɣen aci dhiëth ku ɣen aci bēn pinynhom rin wēt tōŋ kēnē, ba jam wēt yic. Ku kuat raan cī yic ɲic ē wētdië piŋ.”

³⁸ Go Pilato thiëc, “Ku yic ye kēn ɲö?” Ku ben dhuk aɣeer tēnē kəc Itharel ku lək ke, “Acīn awuöc ca lēu ba yök yeguəp bī ye luök wei.

³⁹ Ku yeen ē wēt piändun ba raan tōŋ cī mac lony rin Yan Ayum cīn yic luəu. Wiëckē ba Bēnyaknhom kəc Itharel luəny we?”

⁴⁰ Gokē dhuök ye ke loi kiëu, “Acie këya! Acie yen wicku. Barabath yen awicku.”

Ku Barabath ë ye cuär kəc rum.

19

Jethu aci tēm thou

(Mt 27:15-31; Mk 15:6-20; Lk 23:13-25)

¹ Go Pilato Jethu dəm ku cəl athat. ² Ku jəl apuruuk kër thii tim la kuəəth riic yiic ku ηək kek yenhom, ku tēükē alanh mathiän yekəu, ³ ku bikkē tēnē ye ku luelkē, “Madho, Bēnyñaknhom, Bēny kəc Itharel,” ku mañkē nyin.

⁴ Go Pilato bən dhuk ayeer ku lək kəc wən cī kenhūm kut, “Yeen aba thəl ayeer tēnē we tēnē, ku bāk tīj lən cīn yen tē bī yēn awuəc yök yeguöp ba luək wei.” ⁵ Kēya, go Jethu bən ayeer ke ceñ ηakηak cī looi kuəəth ku alanh mathiän yekəu. Ku lueel Pilato tēnē ke, “Yen kīn, yen raan!”

⁶ Nawēn tījkē, ke kəc kək Nhialic ku kəc tīt kiu ku luelkē, “Piäät tim cī rīiu kəu.” Go Pilato lək ke, “Damkē kek we bāk piäät tim cī rīiu kəu, yēn akēc awuəc yök yeguöp.”

⁷ Gokē wēt dhuk, “Yök aa la lōj ciēñda ye lueel lən dhil ye nək, rin aci lueel lən ye yen Wēn Nhialic.”

⁸ Nawēn piñ Pilato wēt kēnē, ke riəc apēi. ⁹ Ku dhuk kal yic ku thiēc Jethu, “Yīn bäär tēnēn?” Go Jethu biət ku cīi bēer thok acīn. ¹⁰ Go Pilato lək ye, “Cīi wīc ba jam kek ya? Tak yīnhom lən nadē ke yēn ala riəl ba yī puəl, ku yēn ala riəl aya ba yī cəl apiēēt tim cī rīiu kəu.”

¹¹ Go Jethu bēer, “Yīn ala riəl tēnē ya rin cī Nhialic ye yiäk

yī, ku ë yen ale raan cä tääu yiicin guöp awuəc rac apēi.”

¹² Nawēn piñ Pilato wēlkä, ke wīc apēi bī dhəl yök bī yen Jethu puəl. Go kəc Itharel kiu tēnē ye ku luelkē, “Tē lony yīn ye ka ye nyooth lən cīi yīn mäəth kek Bēnyñaknhom. Kuat raan rot looi bī ya bēnyñaknhom, ee raan ater Bēnydan ηaknhom.”

¹³ Nawēn piñ Pilato ë wēlkä, ke thel Jethu ayeer ku nyuuc thöny luk tō laar cəl, “Piny cī guir kuər,” Ku ë cəl Gabata thoñ kəc Itharel. ¹⁴ Ku aköl kēnē yen aköl guir kəc röt rin Yan Ayum cīn yic luəu. Nawēn tēcīt aköl ciəl yic, ke lək Pilato kəc Itharel, “Bēnydun ηaknhom akīn!”

¹⁵ Gokē kiu tēnē ye, “Näk! Näk! Piäät tim cī rīiu kəu!” Go Pilato ke thiēc, “Wiēcē ba Bēnydun ηaknhom piäät tim cī rīiu kəu?”

Go kəc kək Nhialic bēer, “Bānyda ë tōk, ee bēnyñaknhom Roma!”

¹⁶ Go Pilato ke yiäk Jethu bīk la piäät tim cī rīiu kəu.

Jethu aci piäät tim cī rīiu kəu

(Mt 27:32-44; Mk 15:21-32; Lk 23:26-43)

Gokē Jethu dəm. ¹⁷ Ku ler ayeer ke ket timden cī rīiu, ke jīəl geeu bī la tē cəl Golgotha. (Ku wētde yic, gən la guēñ-ñēñ cīt apen nhom raan.)

¹⁸ Ku jolkē piäät tim cī rīiu kəu. Ku piētkē kəc karou aya tiim cī rīiu kəəth, raan tōk lōj cuēc ku raan dēt lōj cam. Ku Jethu ciəl kamken. ¹⁹ Go Pilato awuəc gət bī tääu tim cī

rīiu nhom. Ku kēn cī gōt akīn, “JETHU RAAN NADHARET, BĒNYŅAKNHOM ITHAREL.”

²⁰ Ku kōc juēc aake cī kēnē kueen, rin tēn cī Jethu piāät tim cī rīiu kōu thīn, acīi mec ke γεu. Ku wēt ēcī gōt thoŋ kōc Itharel ku thoŋ kōc Roma ku thoŋ Girik. ²¹ Go kōcdīt kāk Nhialic Itharel lēk Pilato, “Duk ye gōt, ‘Bēnyŋaknhom kōc Itharel,’ aŋuēēn ba gōt, ‘Acī mony kēnē lueel, ŋen ē bēnyŋaknhom kōc Itharel.’ ”

²² Go Pilato bēēr, “Kē ca gōt arēēr ke ca gōt.”

²³ Nawēn cī apuruuk Jethu piāät tim cī rīiu kōu, ke lōm alāthke ku tekkē keyiic ŋuan, abaŋ tōk tēnē apuruōk tōk. Ku lōmkē alanh kōu aya cī kōoc kēdiēt tōk, jōok yeyeth ŋet piny. ²⁴ Ku luelkē kamken, “Dukku tem kōu, cuetku gēk buk tiŋ bī lōony tēnē ŋa.” Kēnē acī rot looi bī wēt cī gōt athōr thēer wēl Nhialic yic rot tiεεŋ tēde,

“Keek aacī alāthkiē tek kamken, ku cuetkē gēk rin alanhdiēn kōu.”

Kēnē yen acī apuruuk looi ayic.

²⁵ Ku tēthiōk kek tim cī rīiu Jethu, diāär aake kāac thīn, man ku nyankēn ē man, Maria tiŋ Klopāth ku Maria Magdalena. ²⁶ Nawēn tiŋ Jethu man ku raan ye buōath nhiεεr ke kāac aya ē tēēn, ke lēk man, “Tik manhdu akīn.”

²⁷ Ku ben lēk raan ye buōath wēn, “Moor akīn.” Ku yakōl

guōp ke wic raan ye buōath awēn piny paande.

Jethu acī thou ayic

²⁸ Nawēn ŋic Jethu lōn cī kēriēēc ēbēn thāāp, ke lueel bī wēt cī gōt athōr thēer wēl Nhialic yic rot tiεεŋ, “Ųen anēk rou.”

²⁹ Ku tōny cī thiāŋ muōn wac ē tō thīn, gokē alath luōt mōu yic, ku tēēukē wai thok, ku ŋōokkē yethok. ³⁰ Nawēn cī Jethu muōn wac joooc ke lueel, “Wēt acī thāāp.” Ku gut yen-hom piny ku thou.

Jethu acī gut puōu

³¹ Go kōc Itharel Pilato thiēēc bī ke puōl bīk kōc cī piāät tiim cī rīiu kōth dhoŋ kuōl, ku nyεεikē guāpken tiim cī rīiu kōth. Ku ē loikē kēlā rin ye yen akōl niēn Dhiēc, ku acīk ye wic bī guāpken rēēr tiim cī rīiu kōth akōl niēn Dātem, rin yen akōl yandīt apēi. ³² Go apuruuk la ku dhoŋkē kuōl raan tōk ku kuōl raan dēt, ē kōc cī piāät tiim cī rīiu kōth kek Jethu. ³³ Nawēn bīkkē tēnē Jethu, ke tiŋkē lōn cī yen thou ku cik ben dhoŋ kuōl. ³⁴ Go apuruōŋ tōk Jethu gut puōu tōŋ, go riεm ku piū kuēr nyin yic. ³⁵ Ku raan cī kēnē tiŋ acī lueel rin bī wek ye gam aya. Wēt cī lueel ē yic, ku yeen aŋic lōn ye yen wēt yic yen lueel. ³⁶ Kēnē acī rot looi bī wēt cī gōt athōr thēer wēl Nhialic yic rot tiεεŋ, “Acīn yuōōmden bī dhoŋ.” ³⁷ Ku ben lueel tēdēt athōr yic ēlā,

“Ku aabi daai raan yen cık gut.”

Jethu aci thişk

³⁸ Nawën ë kënë cök ciëen, ke Jothep raan gen Arimatheo b̄s tēnē Pilato ku thiëc bi guşp Jethu nyaai. (Jothep ë ye raan Jethu buoath ci gam, ku aye moony rin rişoc yen bāny Itharel.) Go Pilato lēk ye lōn ci guşp puşl tēnē ye. Go Jothep la ku le nyaai. ³⁹ Go Nikodemo, raan wāār ci kaŋ la tēnē Jethu wakou, rot māt Jothep ku ë muk miök n̄ir cəl mira ci liäap wäl dēt cəl aloe. ⁴⁰ Go rōör wën karou guşp Jethu lööm ku derkē kōu alath ke ci wäl n̄ir tāau th̄in, rin kënë yen ë tē ye kōc Itharel guiēr guşp raan ci thou bi jāl thişk. ⁴¹ Ku tēwën ci Jethu nōk th̄in gör ë tō th̄in, ku raŋ yam ë tō gör yic, ku ë c̄in raan ci kaŋ thişk th̄in. ⁴² Ku rin bi yen aköl yan kōc Itharel nhiäk, ku rin thişk raŋ aya, gokē guşp Jethu tōşu th̄in.

20

Raŋ aci yic lääu

¹ Riēl yic aköl Nhialic ke piny ŋot la durdur, ke Maria Magdalena la raŋ nhom, go alēl t̄in ke ci nyaai raŋ thok. ² Go riŋ tēnē Thaimon Piter, ku tēnē raan dēt Jethu buoath nhiēer Jethu, ku lēk ke, “Kōc aaci Bēny nyaai raŋ yic ku akucku tē ci kek ye tāau th̄in.”

³ Go Piter ku raan Jethu buoath dēt wën lööny dhöl, ku lekkē raŋ nhom. ⁴ Ku keek aake la ke kat kedhie, go raan

Jethu buoath dēt wën kat apei tēnē Piter, ku ye yen kaŋ yet raŋ nhom. ⁵ Go guŋ ku t̄in alanh wāār ci Jethu der, ku akēc la alōnth̄in. ⁶ Go Thaimon Piter guo bēn ku ler raŋ yic. Go alēth t̄in ke rēer piiny, ⁷ ku alanh ci Jethu kum nhom ec̄i rēer kek alēth kōk, ec̄i mat yic tēde rot. ⁸ Go raan Jethu buoath dēt wën ci kaŋ yet raŋ nhom jāl la alōnth̄in, ku gem. ⁹ (Ku keek aake ŋot ke kēc wēt athör thēer wël Nhialic deet yic, athör ye lueel lōn bi yen rot dhiel jōt thou yic.) ¹⁰ Go kōc ye buoath jal dhuk bei.

Jethu aci rot nyuōth Maria Magdalena

¹¹ Kaam wën Maria ë kääc ayeer tēthiäk kek raŋ ke dhiau. Ku tēwën ŋot dhiēu yen ke guşŋ ku luiit raŋ yic, ¹² Ku t̄in atuuc nhial ci ruk alēth yer karou, ke rēer tēwāār ci guşp Jethu tōşu th̄in, tōk tē la yenhom ku dēt tē la yecök. ¹³ Gokē thiëc, “Tik, ye rin ŋō dhiēu ȳin?” Go lueel, “Keek aaci Bānydiē nyaai, ku akuoc tē ci kek ye tāau th̄in.”

¹⁴ Kaam wën lueel yen kënë, ku jōl wel yenyin ke t̄in Jethu ke kääc yelōm, ku akēc ŋic lōn ë yen Jethu. ¹⁵ Go Jethu thiëc, “Tik, ye rin ŋō dhiēu ȳin? Yeŋa w̄ic?” Go tak lōn ë yen raan lui dom yic, ku lēk ye, “Bēny, na ye ȳin ci ye nyaai, ke lēk ya tē ci ȳin ye tōşu th̄in, ku yen abi la ba la lööm.”

¹⁶ Go Jethu lēk ye, “Maria.” Go yenhom wël ye ku lueel

thon kɔc Itharel, “Rabuni,” ku wētde yic, “Raan piöc.”

17 Go Jethu lək ye, “Duk ɣa ɣot rin ɣen ɲot ɣa kəc ɣet nhial tənē Wä. Ku yīn lɔr tənē wämāthkiē ku lək ke, ‘ɣen ad-huk ciēn tənē ye, yen ē Wä, ku ye Wuurdun, Nhialicdiē ku ye Nhialicdun.’ ”

18 Go Maria Magdalena jāl ku le lək kɔc ye buoθh lɔn cī yen Bēny tīŋ, ku lək ke wēl cī Jethu lək ye.

Jethu aci rot nyuθh kɔcken ye buoθh

19 Naɣon thēēi ya aköl Nhialic wēn, ke kɔc ye buoθh aake cī röt mat ɣon cī riit thok, rin riöc kek bāny Itharel. Go Jethu bēn ku kēec kamken ku lueel, “Bi döör rēer kek we.” 20 Wēn cī yen jam kēlä, ke nyuth ke yecin ku yeləm. Go kɔc ye buoθh puθh miēt apēi wēn tīŋ kek Bēny. 21 Ku ben Jethu lək ke, “Bi döör rēer kek we, cimēn cī Wä ɣa tooc, ke wek aa ba tooc aya.” 22 Wēn cī yen jam kēlä, ke jol wēēi kenhūim ku lueel, “Lömkē Wēi Nhialic. 23 Na pälkē adumuššm kɔc piny, ka pēl piny, na cäk ke pēl piny, ka cīi pēl piny.”

Jethu ku Thomath

24 Ku Thomath, cɔl Acueek, raan tōk kam kɔc kathiäär ku rou ye buoθh, ee liu thīn wēn bīi Jethu. 25 Go abiöθh kək lək ye, “Bānyda acuk tīŋ.”

Go Thomath lək ke, “Na cie tētōök wäär cī ye piäät kek tiēŋ yecin, ku tääu ɣacin ē

tētōökkä yiic, ku tääu ɣacin yeyou aya, ka cä kəŋ gam.”

26 Nawēn nin kabēt cök, ka abiöθh aake cī röt bēn mat ɣot ku Thomath ē rēer thīn ke ke, ku ɣot ēcī riit thok. Go Jethu bēn kšöc kamken ku lueel, “Bi döör rēer kek we.” 27 Ku jol lək Thomath, “Tääu yicin tēn, ku tīŋ cienkiē ku jot yikök ba yicin tääu ɣayou. Päl kēnē yīn kəŋ dhöl yiic, ku gam!” 28 Go Thomath bēer, “Bānydiē ku Nhialicdiē.”

29 Go Jethu lək ye, “Ca gam rin cī yīn ɣa tīŋ? Ye kēpuoθh bī yiēndē tənē kɔc bī gam ke kəc ɣa tīŋ!”

Wēt wic athör kēnē bī nyuθh kɔc

30 Jethu aci kädit jāŋ ɣōi looi kɔcken ye buoθh nhūim, ku keek aa kəc ɣöt athör kēnē yic.

31 Ku kakkä aaci ɣöt rin bāk gam lɔn ye Jethu Wēn Nhialic cī lɔc, ku bāk pīr yök ē rienke tē cī wek gam.

21

Jethu aci rot nyuθh kɔc ye buoθh kadhorou

1 Nawēn ē kakkä cök ciēn ke Jethu ben rot nyuθh kɔcken ye buoθh wār Tiberia ɣou. Ku tē cī luōi ye akīn.

2 Thaimon Pīter kek Thomath (cɔl Acueek), ku Nathaniel (raan Kana pan Galilia), ku wēēt Dhubedi, ku kɔc kək karou Jethu buoθh, aake rēer tētök ebēn. 3 Go Thaimon Pīter lək kɔc wēn, “ɣen ala mei.”

Gokē lək ye, “ɣok aabi cath kek yī.” Gokē la ku lek riāi yic,

ku acin kë cik döm ë wëër këne yic ëbën.

⁴ Tëwën bii akäl nyin, ke Jethu ë kääc wär yau, ku akëc kocken ye buoath njic lön ë yen Jethu. ⁵ Go lëk ke, “Riënythii, cïn kë cäk döm?” Goke bëër, “Acin këdänj.”

⁶ Go lëk ke, “Cuatkë buoi lön cuëny riäi, ku käj aa bäk döm thïn.” Gokë buoi cuat ku göök ke bik miit rin juëc rec apeï.

⁷ Go raan Jethu buoath nhieër Jethu lëk Piter, “Kën ë Bëny.” Nawën piñ Thaimon Piter lön ye yen Bëny, ke ruk alanhde yeköu (rin cï yen aläthke däk bei ëbën) ku thuëet wiir. ⁸ Go abiöth kök lök bën ke cath riäi, ke thel buoi ke cï thiäj rec. Ku keek aake cii mec apeï kek agör, aake cit akääth bian tök. ⁹ Nawën keëckë piny ke tiñ many ë miim ke dëp ku rec ke cï tääu mæec kek ayup. ¹⁰ Go Jethu lëk ke, “Bëëikë rec abëk rec awën cäk döm.”

¹¹ Go Thaimon Piter la riäi yic ku miit buoi wär thok ke cï thiäj rec düt, ku rec ëbën aa buoat ku thiärdhiëc ku diäk. Tëwën cök rec juëc këlä, buoi akëc yic reet. ¹² Go Jethu lëk ke, “Bäk, miëthkë.” Ku acin raan tök kam kóc ye buoath cï ye cak thiëëc, “Ye yin ña?” Rin njic kek ye lön ye yen Bëny. ¹³ Go Jethu rot cuot ku lööm ayup ku yik ke ku ben looi këya kek rec.

¹⁴ Këlä, Jethu aci rot nyuöth kóc ye buoath kën yen yic diäk, tëwën cï yen rot jot kam kóc cï thou.

Jethu ku Piter

¹⁵ Wën cï kek mïth ke lëk Jethu Piter, “Thaimon wën Joon, nhiar ya apeï tën tē nhieër kockä ya?”

Go bëër, “Ee këya Bëny, anjic lön nhieër yen yï.”

Go Jethu lëk ye, “Biöök amälkië apath.” ¹⁶ Ku ben Jethu lëk ye, “Thaimon, wën Joon nhiar ya apeï?”

Go bëër, “Ee këya Bëny anjic lön nhieër yen yï.”

Go Jethu lëk ye, “Biöök amälkië apath.” ¹⁷ Ku ben Jethu thiëëc arak dët ye kek diäk, “Thaimon, wën Joon nhiar ya?”

Go Piter puöu dak rin cï Jethu ye thiëëc arak dët ye kek diäk, “Nhiar ya?” Ku lëk ye, “Bëny, yin anjic këriëëc ëbën, ku yin anjic lön nhieër yen yï.”

Go Jethu lëk ye, “Biöök amälkië apath, ¹⁸ Wët yic alëk yï, wäär not ye yin riënythii ke yin ye rot guiir ku löör tē wic piändu, ku tē bi yin dhiöp ke yin abi yicin yaak tuen, ku raan dët abi der ku thel yï tē cii wic ba la thïn.”

¹⁹ Käkkä aaci Jethu lueel bi nyuöth Piter tē bi yen thou thïn, ku bi kóc cöl aaye Nhialic leec thïn. Ku jöl Jethu lëk ye, “Buoath ya.”

Jethu ku raan dët ye buoath

²⁰ Go Piter yenhom wel ku tiñ raan dët ye buoath nhieër Jethu ke buoath ke, raan wäär thiäak kek Jethu wäär mïth kek, cï Jethu bën thiëëc ëlä, “Bëny, yeña bi yï la gaany?”

²¹ Wën tiñ Piter ye, ke lëk

Jethu, “Bëny, na raan dätë, bï yiëndë?”

²²Go Jethu bæër, tënë ye, “Na wiéc bï pïr yet aköl bï yen bën, ke yenö tënë yï? Yïin emën buoθh ya.”

²³Go wët thiëi piny kam kɔc buoθh Jethu lɔn raan Jethu buoθh kënë acïi bï thou. Ku akëc Jethu lueel lɔn cïi yen bï thou. Acï lueel, “Na wiéc bï pïr yet aköl bï yen bën ke yenö tënë yï?”

²⁴Raan kënë yen ë raan Jethu buoθh jam käk cï tïŋ, ku yen ë gët ke aya, ku aŋic lɔn wët cï lueel ë wët yic.

²⁵Emën käjuéc kök aatö thïn, käk cï Jethu looi. Na ke cï gät piny ëbën, tök ku tök, ke yen aya thöŋ lɔn piny ëbën acïi lëu bï athör gät jət.

Luoi Atuuc Jethu Wët nom

Luoi Atuuc Jethu, athör buōth athör Wël Jethu cï Luka göt. Wët ril yen gët Luka athör kënë, ee lön bï nyuaōth tē cï Wëi Nhialic kōc ke kōŋ Jethu buōth kuony thïn, ku bïk Wët Puōth Yam rienke thiäi piny Jeruthalem ku Judia yic ebën, ku Thamaria ku jöl a pinynhom ebën aya. (1-8) Yeen, anyiköl ē cāth kōc cï gam, cimēn wäär jōck yen rot kam kōc Itharel agut tē bï yen jäl a gam tēnē kōc pinynhom ebën. Ee wïc raan gät athör bï kōc ye kueen ŋic ku detkē yic aya, lön kōc cï gam aacie kōc ke man kōc Roma mac baai, ku lön nadē, gam kōc cï gam ē tē ye kōc Itharel yanhden theek thïn yen ē jöl thääp.

Alēu bï luoi Atuuc Jethu tek yic ē diäk, ku bï nyooth tē cï Wët Puōth Yam ye lueel rin Jethu thiēi piny thïn, ku jōck akuut kōc cï gam kecök. Luoi Atuuc aci tek yic kēlä, (1) Cāth kōc cï gam, jōck Jeruthalem la nhial Jethu cök ciēen, (2) Wët Puōth Yam aci yet wuōt kōk yiic pan Palethtinia, (3) Ku ler tuen̄ aya lōŋ wārdit Adēkdiēet agut bï yet Roma.

Kēdiit cï tic Luoi Atuuc Jethu yic, ee luoi Wëi Nhialic cï bēn kek riel kōc cï gam gup Jeruthalem aköl Yan Ayum cïn yic luou, ku ler tuen̄ ke tiit ke. Ku yik akut kōc cï gam kek kōcken dit riel, kajuēc cï röt

looi yiic cï lueel athör yic. Wët kōc cï gam tuen̄ aci gët kāk cï lēk kōc yiic, ku kāk cï röt looi cï gët athör Luoi Atuuc Jethu yic, aa riel ē wët kēnē nyuaōth pïr kōc cï gam yic, ku jöl amēt ē rot akut kōc cï gam yic aya.

Kāk tō thïn

Guiēr kōc ŋic kāk cï röt looi
1:1-26

Lōŋ cï Jethu lueel ciēen
ku athōnde 1:1-14

Raan cï kuany nyin Ju-
dath 1:15-26

Kē cï nyooth Jeruthalem
2:1-8:3

Kē cï nyooth Judia ku
Thamaria 8:4-12:25

Luoi Paulo 13:1-28:31

Atuc tuen̄ 13:1-14:28

Amat nom gen
Jeruthalem 15:1-35

Atuc ē rou 15:36-18:22

Atuc ē diäk 18:23-21:16

Paulo aci mac Jeruthalem
ku Cetharia ku Roma
21:17-28:31

1-2 Tēnē Thiöpiluth athördiēn tuen̄ yic, ŋen aci gët kāk cï Jethu looi, ku kāk cï piōc tēwäär jōck yen luōide cök, agut aköl jot ye nhial. Tēwēn kēc Jethu guō ŋāth nhial, ēcī wët than piny ē riel cï Wëi Nhialic yiēk ye, tēnē kōc cï lōc bïk atuōccke. ³ Nïn thiärŋuan thuōnde cök ciēen, Jethu ēcī rot nyuaōth arak juēc tēnē atuōccke, ku bïk ŋic, ke cïn diu, lön nadē ke yeen aŋot pïr. Yeen ēcī atuōccke tïŋ ku jīēm ke ke kāk bääny Nhialic. ⁴ Ku nawēn cā atuōccke kenhīim mat tētök, ke thōn ēlä, “Duōkkē jīel Jeruthalem. Tietkē Wëi Nhialic cï Wā thōn

bī tuōc we, wäär ca lēk we.
 5 Joon aci kōc muōc nhūm ē
 piu, ku nīn lik, Wēi Nhialic bī
 we muōc nhūm abī tuōc we.”

Jethu aci yāth nhial

6 Nawēn cī Jethu rōm kek
 atuōccke, ke thiēckē, “Bēny, ba
 kōc Itharel cōl aa ben mac
 emēn?”

7 Go Jethu bēēr ēlā, “Akōl
 le yen kē bī looi, ku kāk bī
 looi, aaye Wā guuir rielde, ku
 acīn kēdun thīn bāk ŋic ye nēn
 bī kek rōt looi. 8 Ku na la
 Wēi Nhialic bēn, ka bī we
 yiēk riēl, ku wek aabī jam
 riēnkiē Jeruthalem ku Judia,
 ku Thamaria, ku jōl a pinyn-
 hom ēbēn.” 9 Wēn cī yen jam
 kēya, ke jōt nhial, ku ē dēēi
 kek, ku kum luāt bīk cī ben
 tīŋ.

10 Ku jōlkē liith ke dōt nhial,
 ku Jethu ke jiēl. Tēēn nyin
 yic ke rōōr karou cī ruk alēth
 yer bō, ku kēēckē atuuc lōm,
 11 ku luelkē, “Kōc Galilia, yeŋō
 ye wek kōōc ke we dōt nhial?
 Yen Jethu, cī nyaai tēnē we ku
 yēth nhial, abī la dhuk tēcīt tē
 cī wek ye tiēŋ thīn ke la nhial.”

Mathayo aci kuany nyin Judath

12 Kaam wēn, ka atuuc
 Jethu jiēl gōn Olip nhom
 thiāāk kek gēu ke cīt
 kilomīter tōk, ku dhukkē geeu
 Jeruthalem. 13 Keek aacī jāl
 yet geeu ku lek yōn yen ciēŋ
 kek thīn. Atuuc Jethu, aake
 yī Pīter ku Joon, ku Jemith
 ku Andria, ku Pilipo, ku
 Thomath, ku Bartholomeo,

ku Matheo, ku Jemith wēn
 Alpawuth, ku Thaimon, raan
 man kōc thāi bīk panden mac,
 ku jōl a Judath wēn Jemith.
 14 Keek aake ye lac rōm ku
 rōōkkē ke ya akut, kek diāār
 kōk ku Maria man Jethu ku
 wāmāthakēn.

15 Nīn lik cōk, ke kōc cī
 gam cīt raan buōt ku thiār-
 rou ēbēn, aake cī kenhūm
 mat. Go Pīter rot jōt ku jiēm,
 16 “Wāmāthkiē, wēt cī gōt athōr
 Wēl Nhialic yic abī rot dhiel
 tiēēŋ. Wēi Nhialic ēcī wēt lēk
 Debit kē bī rot looi akōldā
 tēnē Judath, raan bī Jethu
 nyuōth kōc dōm ye. 17 Judath
 ē ye raan akuōtda, ku yeen ēcī
 Jethu kuany bī la aban luōi bī
 looi luōide yic.”

18-19 (Wēēu cī Judath riōp
 luōi rēc cī looi, aacī yen ke
 dom yōōc, dom yen reet yen
 yeyic thīn ku thou. Kēnē,
 aacī kōc ke ciēŋ Jeruthalem
 piŋ ēbēn, ku jōlkē dom kēnē
 aa cōl thuōŋden, rin cōl Akel-
 dama, ku wētde yic “Ee Dom
 Riēm.”)

20 “Ku aci gōt athōr Waak
 Nhialic yic ēlā,
 ‘Bī yōnde yic ciēn kē tō thīn, ku
 cīn raan ciēŋ thīn.’

“Ku ēcī gōt aya kēlā,
 ‘Bī raan dēt nyiēnde lōōk yic
 luōi yic.’

21-22 “Kēya, raan adhīl rot
 māt yō, ku bī ŋic cīmēnda lōn
 cī Jethu Bānyda rot jōt ran
 yic. Raan buk māt yōyiic ad-
 hīl a raan tōŋ akuōtda. Ku ē
 raan ŋic kāŋ tēyōn jōōk Joon

luoiden miśc nom cök, ku jöl a tēwäär ye yok cath kek Jethu agut aköl jiël yen tēnē yo bi yāth nhial.”

²³ Ku jölkē kōc karou gut rin, Jothep ku ē njic aya ke cöl Barthabath (ē cöl Juthtuth aya), ku Mathayo. ²⁴ Ku röökkē elä, “Bēny, yin anjic kē tō raan ebēn pušu, kēya, nyuōth yo raan tōj nhiar kamken karou, ²⁵ ku bi luui ke ya atuuç nyin Judath wäär ci nyään piny, ku ler tēnē yen ye tēde.” ²⁶ Ku jölkē cuet gēk, ku bik raan tōk kuany kam ē kōckā karou. Ku raan yen cik bēn lōc ē ye Mathayo, ku jöl met akut atuuç kathiäär ku tōk yic.

2

Bēn Wēi Nhialic

¹ Na la aköl Yan Ayum cīn yic luou bēn, ka atuuç Jethu kuut kenhūim yōn tōk. ² Kam wēn ke pēk wei arōöl dēt piņkē nhial, ku yen arōöl kēnē ē cīt arōöl yomdīt ril. Ku jöl arōöl yōn awēn rēer kek thīn thiōj yic. ³ Ku tiņkē lōk mac cīt liep ke tek rot piny, ku raan tōk kamken ē ye kē cīt liem mac nyuc yenhom. ⁴ Keek ebēn, aake cī Wēi Nhialic lööny kegup ku jīemkē thok kōk, rin cī Wēi Nhialic ke yiēk riel ku bik jam thok kōk cie thuōkken.

⁵ Kōc juēc Itharel ke ciēj wuōt kōk yiic pinynhom, kōc ke ye Nhialic door aake rēer Jeruthalem ē nīnkā. ⁶ Wēn cī kek arōöl piņ, go kōc juēc rōt

kuōōt. Kōc ke cī rōt kuōōt aake cī gāi, kē ye atuuç Jethu jam thuōkken. ⁷ Wēn cī kek gāi apēidīt gokē jam ke cī kerōt jōt apēi, “Keek kōc jam kēlä aa kōc Galilia! ⁸ Ye kēdē, bik aa jam thuōkkua? ⁹ Yook ebēn yok aa kōc wuōt kōk cimēn Parthia, Mede ku Elam, ku jöl aa Methopotamia, Judia, ku Kapadokia, ku Pontuth ku Athia. ¹⁰ Ku jöl aa Prigia ku Pampilia. Ku jöl a Ijip ku bēi kōk pan Libia thiääk kek Thirene. Ku kōc kōk yoyiic aa kōc wun cöl Roma. ¹¹ Kōc kōk aa kuat Itharel. Ku kōc cie kōc Itharel cī yāthken waar bik yanh Itharel gam. Ku kōc kōk yoyiic aa kōc pan Kret ku pan Arab. Ku ē yen jōt ye yok ke piņ ke jam thuōkkua, ke luel kādīt cī Nhialic looi.” ¹² Aake cī gāi, ku muumkē nhūim kē bik luel, gokē rōt aa thiēc kamken, “Yējō ye nyuōth yen kēnē?”

¹³ Go kōc kōk atuuç Jethu bui, ku luelkē elä, “Kōckā aaci wīeet mōu!”

Jam Pīter tēnē kōc Itharel

¹⁴ Tēnē, ke Pīter kam atuuç Jethu kathiäär ku tōk jōt rot, ku kēc ku jöl jam ke cī yerōl jōt tēnē kōc Itharel awēn cī rōt kuōōt, “Wek wārkiē, wāmāthkiē Itharel, ku jöl aa wek kōc ciēj gen Jeruthalem, piēņkē wētdiē apath, ku ba we lēk kē cī rot looi. ¹⁵ Kōc yakē luel ka cī muōl mōu, aa kēc wīeet, tēcīt tē ye wek ye tak thīn, aköl akēc tōj, anjot ye riel. ¹⁶ Ku wēt cī Juel raan kāk Nhialic tiņ luel wäär akīn,

17 'Acï Nhialic lueel, lön kë
bï looi aköl le nin thök
akïn,

Ƴen abi Wëikië tušc kəc ebën.

Wätkun ku nyiërkun aabi kë
bï rot looi aköldä lëk
kəc.

Riënythii kun aabi nyuöðth,
ku röörkun dit aabi
nyuääth arak juëc aya.

18 Ee yeen, agut aluakkië röör
ku diäär, ninkui bi bën.

Ƴen abi wëikië tušc kəc ë
ninkä, ku keek aabi käk
bï röt looi aa lëk kəc.

19 Ƴen abi kädit jän göi looi
nhial, ku kajuëc jän göi
aaba looi pinynhom.

Pinynhom abi thiän riem, ku
mac, ku jöl a tol düttet.

20 Aköl abi nüp nyin, ku pëei
abi thiëth cimën riem
ee kaam këc aköldit puøth bën
Bänyda guo yëët.

21 Ku raan bi Nhialic röök ku
bi ye kony abi poth bi
cï la pan mac.'

22 "Piënkë wëlkä, wek
wämäthkiën cöl Itharel! Jethu
raan pan Nadharet ë ye raan
cï riël Bänyda nyuöðth ke
cïn diu käkken dit jän göi cï
Nhialic looi rienke. Ee kë
ñieckë kek we, rin aaci röt
looi kamkun. 23 Cït të cï
Nhialic ye guieer thïn, Jethu ë
bi thön we, ku bäk nök cimën
cï wek ye puøl ku bi kəc rëc
la gup adumuööm nök, ku
piëtkë tim cï riïu ksu. 24 Ku
yeen aci Nhialic cöl aben pïr
thou yic, wën cï yen Jethu
nyaa rielde thou yic, rin ëcï
rot kəñ lëu yen lön bi Jethu
teem thou yic.

25 "Anjicku lön ëcï rot bi lëu
rin ëcï Debit lueel ëlä,
'Ƴen ee Nhialic tïñ yanhom
akölrüëc ebën,
ku yen athiök kek Ƴen, ku Ƴen
acin kë bā diir.

26 Rin ee wët kënë, Ƴen amit
puðu.

Ku wël ya lueel aa wël raan
mit puðu.

Ku cək amën bi Ƴen thou, ke
Ƴen abi thiök ke Ƴa ñöth
kë bi Nhialic luöi Ƴen,

27 rin Nhialic aci guäpdië bi
puøl bi rëer kam kəc cï
thou,

ku Nhialic aci Ƴa bi puøl
ba dhiäth rañ yic Ƴen
raande.

28 Yin Nhialic, yin acä nyuöðth
dhël pïr akölrüëc ebën,
ku jöl aa rëerdu kek Ƴen, abä
cöl amit puðu.'

29 "Wämäthkië, wek aaba
dhiël lëk kë ñieç rin wädan dit
cï wëlkä lueel. Yen Debit aci
thou ku thiäk, ku ranje kïn aa
dëei yok, agut cï ya aköl. 30 Yen
Bënyñaknhom wäär pïr yen ë
ye raan kəñ tïñ, käk bi röt looi
aköldä, ku lëk ke kəc, ku ë ñic
kë cï Nhialic lueel ke bi luöi
ye. Nhialic ëcï yepuðu töñ
lön nadë ke bi raan tök kuatde
yic, looi keye bëny cimënde.
31 Debit ëcï kë bi Nhialic looi
tïñ, go jäl jam lön bi Raan
cï ləc ku dəc rot jöt rañ yic
wën cï yen ye lueel ëlä, 'Yen
ë këc nyääñ kam kəc cï thou,
guäpde ë këc dhiäth rañ yic.'

32 "Nhialic ëcï Jethu jöt bei
rañ yic bi bën pïr, ku Ƴen
ku atuuç kək Jethu acuk tïñ

yen yiny cī rot looi. ³³ Jethu acī jat nhial ku nyuuc kōḡ cuēc Wun, ku ē yen acī yok tuōc Wēi Nhialic, cīt tēwäär cī Nhialic ye luēel thīn. Ku kē cāk tīḡ ku piēḡkē ēmēn ē ye kēn cī Nhialic lueel ka bī tuōc yen acī lōōny yogup. ³⁴ Acie Debit yen cī la nhial, ee cī lueel,

‘Ee cī Nhialic lēk Bānydiē,
“Nyuc ē tēn kōḡdiēn
cuēc,

³⁵ agut akōl bī yēn kōc man
yīin cōl aloi nhīim, ku
bik yīcōk.” ’

³⁶ “Wek kōc pan Itharel
ēbēn, dhiēlkē ḡic alanden lōn
nadē ke Jethu yen cāk piāāt
tim cī rīiu kōu, yen acī Nhialic
looi bī ya yen Bēny, ku ye
Raan cī lōc ku dōc.”

³⁷ Wēn cī kōc cī rōt kuōōt wēt
Pīter piḡ, gokē ya tak yic ke
diēer kē bik looi, ku thiēckē
Pīter ku atuuc kōk Jethu, “Buk
ḡō looi wāmāthakua?”

³⁸ Go Pīter bēēr, “Dhuōkkē
wepuōth ciēēn adumuōōmkun
yiic, ku calkē rōt aa muōc
nhīim bāk aa kōc Jethu Krītho,
ku bī Nhialic adumuōōmkun
pāl piny, ku wek aabī Nhialic
muōc wēike, ku bī lōōny
wegup. ³⁹ Kēnē yen cī Nhialic
yepuōu tōōḡ, ka bī yiēk we
ku miēthkun, ku kōc bēēi kōk
mec, ku kōc ēbēn ye Bānyda
Nhialic cōl bik aa kacke.”

⁴⁰ Pīter acī kōc lēk ku jiēēm
kenhīim ēlā, “Kuōnykē rōt ku
bāk liu awuōc yic, awuōc yen
bī tēm kōc rēc akōlēl!” ⁴¹ Kōc
juēc ē kōc awēn yiic aacī kē
cī Pīter lēk ke gam, ku cōlkē
rōt amuōc nhīim, ku ē cīt tēnē

raan tiim kadiāk kek aacī bēn
muōc nhīim akōl kēnē, ku
mētkē akuōtden yic.

⁴² Keek aacī rēer bī atuuc
Jethu ke piōōc, ku yekē atuuc
Jethu kony kāk yekē looi yiic
ku mīthkē tētōk, ku yekē rōm
ku rōōkkē tētōk.

*Tē cī kōc cī wēt Jethu gam
pūr thīn kamken*

⁴³ Kājuēc jāḡ ḡōi aacī Nhialic
cōl aa looi atuuc Jethu, ku yen
acī kōc juēc cōl ariōc. ⁴⁴ Kōc
cī gam ēbēn aacī rēer bik cen
tētōk, ku yekē rōt kony ked-
hie bik kāḡ aa wēēr kamken.

⁴⁵ Aacī kāk tō ke ke bēēi yiic
aa yaac wei, ku yekē wēēu
tēk rōt, ku raan tōk ē ye yiēk
wēēu bī kākken wīc lēu. ⁴⁶ Kek
kōc cī wēt Jethu gam aake
ye rōm akōlakōl luēk Nhialic
kōc Itharel yic, ku yekē rōm
bāāiken yiic ku mīthkē ke cīi
mīith bēth ku rēērckē ke mit
puōth, ⁴⁷ ku yekē Nhialic leec
ku lec kōc kōk ke aya. Ku
ye Nhialic akuōtden juak yic
akōlakōl kōc kek cī Nhialic cōl
aa poth kērac yic.

3

Raan aduany acī kony

¹ ḡōn akāl tōk, tāāḡ akōl, tē
ye kōc rōōk, Pīter ku jōl a Joon
aake cī la kal luanḡ Nhialic ye
kōc Itharel rōōk thīn bik la
rōōk. ² Wēn cī kek yet kal cōl
Kal Dhēḡ thok, ke yōk mony
cī dhiēēth ke ye aduany. Yen
mony kēnē ē ye cool tē jōt ye
kal thok, ku bī kōc la kal luanḡ
Nhialic ya lim wēēu. ³ Nawēn
tīḡ Pīter ku Joon ke la kal yic
gokē lim. ⁴ Gokē dōt nyin ku

lëk Pïter ye, “Daai ë yook!”
⁵ Goke döt, ku ye yök yepuðu
 ciët la kë bï yök tënë ke.

⁶ Go Pïter lëk ye, “Υεν acin
 wëëu ba yiëk yï, ku yïn aba
 yiëk kë tō kek γα, ‘Yïn aya yōök,
 rin Jethu raan Nadharet, jōt
 rot ku ba cath!’ ” ⁷ Ku
 dōm kõŋ cuëc, ku kony bï
 rot jōt. Kaam wën ke cök
 ku kuiëc monytui go guo riel,
⁸ ku puur rot nhial ku këëc
 cökke ku ciëth. Ku ler kal
 luanŋ Nhialic ke keek ke cath
 ke thuëet nhial, ke lec Nhialic.
⁹ Ku kōc tō luanŋ Nhialic ëbën ë
 cïk tïŋ ke cath, ke lec Nhialic,
¹⁰ ku wën cï kek ye ŋic ke
 mony dhie nyuc kal cōl Kal
 Dhëŋ thok ku lim, gokë gāi
 apëidit ku nyamkë kethook,
 ku yekë röt thiëc kë cï rot
 looi tënë ye.

Jam Pïter luanŋ Nhialic

¹¹ Wën cï mony aduany
 Pïter ku Joon kuak yiëth, go
 kōc ke tō kal luanŋ Nhialic
 yic gāi ëbën, ku riŋkë tëwën
 rëer kek thïn kät cök, Kān
 Tholomon kal luanŋ Nhialic
 yic. ¹² Nawën tïŋ Pïter kōc,
 ke lueel, “Wek kōc Itharel,
 yeŋō ye wek gāi kë cï rot
 looi, ku yakë lïith γo? Yakë
 tak lōn nadë ke ye riëlda ku
 piathda γopëc yen kony yök
 mony këne bï cath? ¹³ Nhialic
 wārkuān dīt Abaram, ku
 Ithāk, ku Jakop yen acï riel
 yiëk aluonyde Jethu. Ku yen
 aa cāk gam tënë kōc kek ke
 mac baai, ku wek aacï jai bï
 Pilato cïi lony cōk alōn wïc

yen ye bï lony. ¹⁴ Yen Jethu
 ë ye raan Nhialic ku ë ye raan
 path, ku wek aacï kuc ye, ku
 lëkkë Pilato bï wëtdun gam
 bï raan yen cï kōc nōk lony,
 ku ye Jethu yen nëk. ¹⁵ Ku
 ë këya, wek aacï raan nōk
 raan yen dhël pïr nyooth, ku
 yeen acï Nhialic jōt raŋ yic bï
 pïr ku acuk tïŋ ke cï rot looi.
¹⁶ Ee rielde yen Jethu, yen
 acï mony aduany cōl acath.
 Kë cāk tïŋ, ku ŋiëckë ë loi ku
 wët cï yök Jethu gam, ee wët
 cï yök wët Jethu gam yen acï
 ye cōl apuōl, agut tē ciëth yen
 wenhïim cīt ëmën.

¹⁷ “Ku ëmën wek wāmāthkië,
 aŋiëckë yen kë cāk looi kek
 we ku bānykun cï wek Jethu
 nōk, ee luōikë ke kuōckë. ¹⁸ Ēcï
 Nhialic lëk kōc kāk Nhialic
 tïŋ theer lōn bï raan luāk kōc
 gum, ku yen acï rot dhiëel
 thïn ke ye yic këya. ¹⁹ Ke
 yeen, pālķë luōi kāreç, ku ye
 wët Nhialic yen gamkë, ku bï
 Nhialic adumuōōm cāk looi
 pāl piny, ²⁰ ku na luōikë këya,
 ka akōldā ke Nhialic abï we
 yiëk riel Wëike, ku abï we tuōc
 Jethu yen cï lōc tënë we ku bï
 we kony. ²¹ Jethu abï rëer pan
 Nhialic agut akōl bï kāŋ ëbën
 bēn waar piiny bik aa yam, cīt
 tē cï Nhialic ye luëel thïn theer
 wāar tënë kōcken kākke tïŋ.

²² “Yeen ëcï Mothith lueel
 ëlä, ‘Nhialicdun abï we tuōc
 raan kāŋ tïŋ, cïmën cï yen γa
 tuōc we, ku yeen abï ya raan
 kuatdun. ²³ Ku wek aadhil
 këriëc ëbën bï lëk we gam. Ku
 raan cïi wël raan kāŋ tïŋ bï

gam, aciī bī mat kɔc Nhialic yiic.’ ²⁴ Ku kɔc kəŋ tɪŋ, la kē cik lueel agut cī Thamuel, ku kɔc cī lɔk bēn yecök aaci kē loi rot ē ninkä lueel. ²⁵ Käk cī Nhialic lueel ka bī luoi we, kāk cī kɔc kəŋ tɪŋ lēk we aa kakkun. Ku week dhielkē röt mat thīn, ku bāk kē cī Nhialic lēk wärkun dit ka bī yiēk ke tek wedhie. Cīmēn ɣon cī yen ye lēk Abaram älä, ‘Ku kuatdu yic yen abī ɣen kɔc pinynhom dɔɔc.’ ²⁶ Ke yen Nhialic aci raan bī kēde bēn looi lɔc, cɔl Jethu ku tuuc tuen, ku bī we dɔɔc, ku bī we cɔl awel wepuöth wei luoi käreɕ yiic.”

4

Pīter ku Joon aaci ɣäth luk yic

¹ Tēwēn jɪɛm Pīter tēnē kɔc ku Joon ke kääc yelööm, ke kɔc kök kāk Nhialic, ku bēny apuruuk ɣon Nhialic tiit, ku jɔl aa kɔcdit kök, kɔc akut Thaduthi bö. ² Keek aake cī puöth mit wēt ye Pīter ku Joon kɔc piöc lɔn nadē ke Jethu aci rot jɔt kam kɔc cī thou. Kēnē aye nyuöth lɔn nadē raan cī thou alēu bī ben pīr. ³ Gokē ke dɔm ku lek ke mac agut ɣon nhiäk, rin cī aköl cuɔl. ⁴ Ku kɔc juēc cī wēt Pīter piŋ aaci gam, ku juakkē röt bīk ciēt tiim kadhiēc.

⁵ Nawēn aköl dēētē ke bāny Itharel ku kɔcdit baai, ku jɔl aa kɔc piöc lööŋ, kuut kenhüim Jeruthalem. ⁶ Keek aacä amat jäl looi kek raandit kāk Nhialic cɔl Anath, ku jɔl aa Kaipa, ku Joon, ku

Alekdhändēr, ku kɔc kök many Anath thok. ⁷ Keek aaci Pīter ku Joon cɔl aabi kenhüim, ku jɔlkē ke thiēc, “Ee luoi kē kēdē ku bī raan aduany cath? Ye riel njo yen tō kek we ku ye rin ŋa yen looi wek ye?”

⁸ Go Pīter ke cī guöp thiän riel Wēi Nhialic, dhuök ke, “Wek bāny ku kɔcdit baai. ⁹ Na yakē ɣo thiēc yaköl kēpuöth cī looi tēnē raan aduany ku tē cī ye kuony thīn, ¹⁰ ka dhielkē ŋic, ku adhil kɔc Itharel ŋic ebēn, lɔn raan kääc wenhüim ke cī pial, ee riel Jethu raan Nadharet wäär cäk piäat tim cī riūu kōu, ku jɔt Nhialic ran yic. ¹¹ Jethu ē yen raan cī wētde göt athör thær wēl Nhialic yic älä, ‘Mēn yen cī wek kuc wek atēet loi ɣöt, yen aci bēn yök ke ye mēn ril apeidit.’

¹² “Ee yen Jethu yen abī kɔc cɔl apoth la pan mac, ee yen raan tööŋ yen cī Nhialic yiēk riel pinynhom ku bī ɣo kony.”

¹³ Go bāny luk jäl gāi wēn cī kek Pīter ku Joon tɪŋ tē cī kek puöth ril thīn, ku keek aake ye kɔc ē path kēc piöc. Yeen acik ŋic lɔn nadē ke keek aake ye cath kek Jethu. ¹⁴ Ku acin kē cik lueel, rin cī kek raan aduany wēn cī kony tɪŋ ke kääc kek Pīter ku Joon. ¹⁵ Go bāny Pīter ku Joon yöök bīk la aɣeer ɣööt ku lökkē jääm yic kepēc. ¹⁶ Ku jɔlkē röt jäl thiēc kamken, “Ye kēn njo buk luoi ē kockä? Raan ebēn Jeruthalem anic kē cī rot looi, kēdit jän göi cit ē kēn cik looi, ku aciī lēu

buk jai. ¹⁷ Ku rin buk cii päl, bi kē cī rot looi thiēi baai yic, ke keek abuk yōök bik cii ben jam tēnē raan dēt rin Jethu.”

¹⁸ Ku jōlkē Pīter ku Joon caal yōt ku lēkkē ke, cōk alōn ben nō yiēndē, ke duōkkē ben jam, duōkkē kōc ben piōōc rin Jethu. ¹⁹ Go Pīter ku Joon dhuōk ke, “Week nhūim alēukē bāk guō luk tē ye Nhialic tiēn ye lōn bi ya wētdun yen buk gam, ku lōn ye yen wēt Nhialic. ²⁰ Yōok acuk lēu buk kōōc, buk cii ben jam rin Jethu, rin cī yōk kākken cī looi tiēn, ku piñku wēl cī lueel.” ²¹ Go bāny luk ke thōn apeī bik cii ben jam rin Jethu, ku lonykē ke bik jāl. Ee cī bāny luk tiēn lōn ril yen yic, bik ke tēm awuōc, rin kōc aake tō kelōm ku aake ye kiu, ku aake lec Nhialic wēt kēpuōth cī rot looi.

²² Mony aduany yen cīk cōl apuōl ē ye raandit, ruōnke aake ye thiārñuan ku tē kac.

Kōc cī gam aaci rōōk bik cii riōc

²³ Nyin yic tēwēn cī ke lony, ke Pīter ku Joon dhuk tēnē kōc akuōtten, ku lēkkē ke kā cī kōcdit kāk Nhialic ku kōcdit baai lēk ke. ²⁴ Nawēn piñkē ē wēlkā, ke rōōk Nhialic puōu ēbēn ēlā, “Bēny, yīn Aciēn nhial ku piny ku wēr ku kāk pīr thīn ēbēn!” ²⁵ Yīn aci Wēiku tooc bi Wādan dit thēer Debit, raan ye aluōnydu wētdu lēk kōc, ku ēcī lueel ēlā, “Yenō cī kōc cie kōc Itharel puōth riāāk apeī kēlā,

yenō cī kōc kekōōth wel bik kārēc aa looi tēnē Nhialic?”

²⁶ Bānydit ē pinynhom aake cī rōt guīir, ku mat kōc ke mēc bēi kenhūim, bik kērac luōi Nhialic ku jōl a Raan cī lōc ku dōc, raan bi Nhialic tuōōc piny.’

²⁷ “Ku yeen ē ye yic, Antipāth Yērot ku Pilato aake cī mat kedhie Jeruthalem ē tēn kek kōc cie kōc Itharel, ku jōl aa kōc Itharel rin Jethu aluanñdun cīn guōp acuōl, ku yeen ē yen ca looi ke ye Raan cī lōc ku dōc. ²⁸ Keek aake cī kenhūim mat, ku bik kākken ke ca tak riēdu thēer, ka bi rōt looi, bik ke looi. ²⁹ Ku yeen ēmēn bēny, tiēn ke aaci yōk cuēk thook, kony yōk, yōk aluakku, ku buk wētdu aa lēk kōc ke cīn riōōc. ³⁰ Kony yō, tar yīcin riēl kōñdu, buk kōc aa kony ku yiēk yō riēl buk kādīt kōc gōi aa looi rin aluanñdun cīn guōp acuōl Jethu.”

³¹ Wēn cī kek jāl thōk rōōk, ke la kē yiēk tēn awēn mēt kek thīn. Keek aake cī Wēi Nhialic bēn kegup, ku jōlkē guō jōk bik wēt Nhialic piōōc tēnē kōc ke cīn riōōc.

³² Akut kōc cī gam ēcī mat ē tōk. Ee cīn raan tōōn ye luel kamken lōn nadē kāk tō kek ye aa kākke yetōk, ku aake kāk rēer ke ke rōm. ³³ Atuuc Jethu aake cī Nhialic yiēk riēdit, ku bik aa lueel ke cii riōc lōn cī Jethu Bānyda rot jōt ran yic. Ku keek aya, aake cī Nhialic dōc apeidit. ³⁴⁻³⁵ E cīn raan tōn nōñ akuōtten yic. Kōc ke

la dum kamken ku yōōt aake cīk yaac, ku bīikē wēēu cīk kek kāṅ yaac, ku yekē ke gām atuuc Jethu. Ku wēēu aake yekē tēk rōt cīt kēwīc raan tōk kamken.

³⁶⁻³⁷ Ku kēya, Jothep raan dhiēnh Lebī, dhiēth pan Thaipruth, ku yeen ē ye atuuc Jethu cōl, ke cōl Barnaba (ku wētde yic “Ee raan kōc riēel puōth”) ecī duōmde yaac wei aya, ku bīi wēēu ēbēn ku gēm ke atuuc Jethu.

5

Anyikōl Ananiath kek Thapira

¹ Mony cōl Ananiath ē tō thīn ku jōl a tiēṅde Thapira. Keek aake cī abēk kākken baai yaac wei. ² Ku yen Ananiath ecī wēt mat yic kek tiēṅde ku bīk wēēu abēk thiaan, ku yīkkē atuuc Jethu abēk. ³ Go Pīter Ananiath jāl thiēēc ēlā, “Yīn Ananiath, ē rin ṅō cōl yīn rot alēu jōṅrac, ku ba Wēi Nhialic bēn lēk lueth, ku yīn amuk abēk wēēu kek cī yīn ke kākku yaac wei? ⁴ Tēwāār kēc yīn kāk paandu yaac, aake ye kākku, ku wēēu cī yīn ke yaac aa kākku aya. Ye rin ṅō tēk yīn kē cīt kēnē ba looi? Yīn aacie yok ca wēēṅ, ee Nhialic yen aca wēēṅ!” ⁵ Kaam wēn piṅ Ananiath ye, ke wiēēk piny ku thou. Ku kōc ke cī ye piṅ aaci bēn riōōc. ⁶ Go riēnythii ke rēēr yōōt guāpde kuōth ku jōtkē, ku lek thiōk.

⁷ Kaam wēn looi kēnē rot, ke tiṅ Ananiath bō yōn wēn tō Pīter thīn, ku ē kuc kē cī rot looi. ⁸ Go Pīter thiēēc

ēlā, “Lēk ya yic, ye kākka kek wēēu ēbēn cī wek kāṅ yaac wek muōnydu?” Go Thapira bēēr, “Ee tēden, aa kek wēēu ēbēn.”

⁹ Go Pīter lēk Thapira ēlā, “Yeṅō tēk wek ye wek muōnydu bāk Wēi Nhialic them? Yeṅō looi wek kēcīt kēnē, ca kōc bō kā piṅ cōk? Aa kōc ke cī muōnydu la thiōk, ku ēmēn aya aabi jōt bīk yī la thiōk.” ¹⁰ Kaam wēn, ke Thapira wiēēk piny ku thou nyin yic. Go riēnythii bēn yōt, ku tiṅkē ke cī thou, gokē jōt ku lek thiōk muōnyde lōōm. ¹¹ Kōc ke tō yōn Nhialic ku kōc kōk cī kē cī rot looi piṅ, aaci bēn riōōc apeidit.

Kākdīt jāṅ gōi cī rōt looi

¹² Kākdīt jāṅ gōi apei aake cī atuuc Jethu aa looi kam kōc. Kōc ke cī wēt Jethu gam aake ye mat ke ya akut Kān Tholomon cōk. ¹³ Ee cīn raan tōk kam kōc cie kōc akuōtden cī ye tak bī met keyiic, cōk aa lōn ye kōc juēc ke leec. ¹⁴ Ku kōc juēc apeidit, yōōm rōōr ku diāār ke cī wēt Jethu gam, aake ye rōt mat akuōtden yic. ¹⁵ Wēt kāpuōth ye kōc Jethu looi, aake cī kōc tuany cōl aaye kōc ruāāi ke ke jat dhōl yiic, ke cī tāac biōk yiic, ku bī Pīter ke dōc tē cieth yen. Na cie kēya, ku cōk a atiēmde ke kum ke piny ku bīk pial. ¹⁶ Ku kōc juēc bēēi thiāāk kek Jeruthalem yiic, aaci kōcken tuany ku kōcken kōk la gup jakrec bēn aa bēēi, ku aaci ke bēn aa kony.

Atuuc Jethu aaci gum

17 Tëwën, ke raandit kāk Nhialic, ku kōcken rēēr ke ye, ku jəl aa kōç ye buōōth tō akut Thaduthi yic, aake cii puōth mit tēnē atuuc Jethu. Gokē tak ku bik kērac looi tēnē ke. 18 Ku dōmkē atuuc Jethu ku riitkē ke yōn ye kōç mac thīn. 19 Ku ē wēēr kēnē, ka atuny Nhialic bō ku tuērke ke bei yōōt, ku wēt kenhīim ayeer, ku lēk ke ēlä, 20 “Lakkē luanj Nhialic, ku bāk kōç la piōōc wēt pīr yam cī Jethu lēk we.” 21 Go atuuc Jethu wēt cī lēk ke piñ, ku lek luanj Nhialic durdur yic, ku jōkkē piōōc wēt Nhialic. Go raandit kāk Nhialic kek kacke, kōçdit baai Itharel cōl ku bik bēn luk yic, ku bik mat. Ku jōlkē thok tuōōc tēnē apuruuk tit yōn mēç, ku bik atuuc Jethu kuēēth luk yic. 22 Tëwën yeet kōç wēn cī tooc, ke keek akēç atuuc Jethu la yōk yōt, gokē dhuk ku lek thok lēk bāny luk ēlä, 23 “Wēn yeet yōk, yōk aaci yōt yōk ke riēet thook ku kōç tit ke kāāc yethok. Nawēn nanyku thok ka cīn raan tōōj cuk yōk alōnthīn.” 24 Nawēn piñ bēny apuruuk luanj Nhialic tiit ku jəl aa kōçdit kāk Nhialic, gokē gāi kē cī rot luōi atuuc Jethu. 25 Kaam wēn, ke raan bō yōt ku lēk ke ēlä, “Piēnkē kēdiēēn, kōç kek ke cāk riēet yōt, aa rēēr luanj Nhialic ēmēn, ku aa piōōc kōç wēt Jethu!” 26 Tēēn, go bēny apuruuk la kek apuruuk bik ke diēç, ku biikē ke luk yic. Keek akēç atuuc Jethu kuaath, wēt riōōc kek ciēt ke bī

kōç ke nhīar atuuc Jethu biōōk aleel.

27 Tëwën cī apuruuk atuuc Jethu jāl bēēi luk yic, go raandit kāk Nhialic ke thiēç ēlä, 28 “Wek aa we cī thōn apēidit ku bāk kōç cī ben piōōc wēt Jethu. Tiēnkē kē cāk looi! Cī wek kōç piōōc ēbēn Jeruthalem, ku week awiēckē ku bī aa yōk ye gōk lōn nadē ka yōk aa cōl Jethu anāk.”

29 Go Pīter kek atuuc Jethu wēt raandit kāk Nhialic dhuk nhom ēlä, “Yook, ee Nhialic yetōk yen alēuku buk theek, ku aacie kōç ē path. 30 Wek aaci Jethu nōk, ku piāātkē tim cī rīūu kōu, ku yeen aci Nhialic wārkuan dīt jōt thou yic. 31 Jethu aci Nhialic jōt bei ranj yic, ku le nyuōōc kōjden cuēç ku looi ye bēny, ku ē raan bī kōç kuōny bei kārēç yiic. Ku yeen abī kōç Itharel pāl kaam, ku bik kenhīim waar bik cī ben luui kārēç, ku bī Nhialic adumuōōmken pāl piny. 32 Yōk aaci kāk cī Nhialic looi tīj, ku Wēi Nhialic aya, yen cī Nhialic tuōç kōcken wētde gam, ee kāk cī Nhialic looi nyuōth kōç.”

33 Tëwën piñ bāny luk wēt cī atuuc Jethu lēk ke, gokē puōth riāāk apēidit, ku wickē bik ke nōk. 34 Go raan tōk kam bāny, Gamaliel, raan akut Parathi. Ku yeen ē ye raan piōōc lōōj. Ku ē ye raan theek kōç Itharel apēidit, rot jōt luk yic ku lēk apuruuk ku bik atuuc Jethu kuaath ayeer luk yic. 35 Ku jəl bāny luk lōk jāām nhīim ēlä, “Wek kōç wuōnda

Itharel, takkë wenhüim apath kē wiëckë bāk luōi ē kōckä. ³⁶ Wäär ē run thiōkkä yiic raan cōl Theudath ēcī tuōl, ku nyooth rot ke ya aciēŋ dīt ril tōr, abī raan buōt kaŋuan rōt māt ye. Yen Theudath aci bēn nōk, ku kōc ke cī wētde gam aaci bēn thiāi, ku ē yen thōk wētde. ³⁷ Raan cōl Judath ku ē ye raan wun cōl Galilia, ēcī bēn tuōl aya ruōōn ŋōn kueen kōc, ku yeen ēcī kōc rac nhüim agut bī raan tēdīt wētde gam, ku yekē buōōth cōk. Yeen aya aci bēn nōk, ku wēer kōcken wäär ye buōōth. ³⁸ Ku emēn alēk we, aŋuēēn bī ciēn kēreec luōikē tēnē ke. Aŋuēēn bāk ke puōl! Na yekē loikē, kē cī raan tak bī looi, ka ŋuōt bī guō yāi. ³⁹ Ku na ye Nhialic yen cī ke yiēk riel, ka cāk bī lēu. Rin wek aabī rōt yōk ke ye Nhialic yen thār kek we. Go bāny luk wēt Gamaliel gam.”

⁴⁰ Ku cōōlkē atuuc Jethu yōt, ku tēmkē ke awuōc bī ke that, ku thōnkē kenhüim bīk cīi ben jam rin Jethu. Ku jōlkē ke lony. ⁴¹ Tēēn atuuc Jethu aaci jal jāl luk yic ke cī puōth la yum wēt cī Nhialic ke cōl agum, rin cī ke that wēt Jethu. ⁴² Ku yekē kōc piōōc wēt Puōth Yam Jethu Krītho akōlakōl luāŋ Nhialic kōc Itharel, ku bāāiken yiic aya.

6

Kōc kadhorou ē kōc kony luōi aaci kuany

¹ Tēwēn cī akuēn kōc biōth rot juak, akēēk ēcī rot looi kamken, kōc Itharel kek

ke ciēŋ Jeruthalem, ku kōc Itharel jam thoŋ Girik. Kōc Itharel jam thoŋ Girik ē yekē lueel lōn nadē ke lēērken aake cie kuēēc nhüim, rin cīi ke ye muōōc tē tek wēēu ye tēk lēēr akōlakōl. ² Go atuuc Jethu kathiāār ku rou kōc cī gam ebēn cōl ku lēkkē ke elā, “Yeen acie yic tēnē ŋo buk luōi piōōc wēt Nhialic puōl ku ye wēēu kek yeku tek. ³ Ke yen, wek wāmāthkua, kuanykē kōc kadhorou weyiic, kōc path la gup riel Wēi Nhialic ŋic kāŋ. Ku keek abuk cōl aaye wēēu muk, ku yekē ke tek. ⁴ Ku ŋok aabī ŋonhüim yiēk rōōk ku jōl a piōōc wēt Nhialic.”

⁵ Kōc ke cī gam aake cī puōth miēt wēt cī atuuc Jethu lēk ke, ku kuanykē kōc. Kōc ke cik kuany aake yī Ithipin, raan la gam la guōp Wēi Nhialic, ku jōl aa Pilipo, ku Prokoruth, ku Nikanora, ku Timon, ku Parmena, ku Nikola, ku yeen ēcie raan Itharel, ee ye raan pan cōl Antiōk cī yanhde puōl ku gem yanh kōc Itharel. ⁶ Ku jōl kōc cī kuany ŋāth tēnē atuuc Jethu, gōkē rōōk rienken ku tēēukē kecin kenhüim bīk ke dōōc.

⁷ Ku piōōc wēt Nhialic ēcī la tuēŋ ke juak rot. Akuēn kōc biōth Jeruthalem ē yic juak akōlakōl, ku akuēndīt apēi kōc kāk Nhialic aci bēn gam.

Bāny Itharel aaci Ithipin dōm

⁸ Ithipin ēcī Nhialic dōōc bī cōl aril apēi, go kāk dīt jāŋ gōi apēidīt looi kam kōc. ⁹ Ku kōc abēk akut amat tēn kōc Itharel aake cie wētde ye gam, ku

keek aake ηic lɔn ye ke cɔl kɔc lāāu nhūm, wēt ye kek kɔc aa loony cī pušl. Ku yen akut kēnē, ee la yic kɔc wun cɔl Thirene ku Alekdhändria ku Cilicia ku Athia, ee cīk jɔk bīk aa teer kek Ithipin. ¹⁰ Ku yen Ithipin ēcī Wēi Nhialic yiēk riēl ηic yen ke wēl apei, na lueel wēt, ka cīn raan lēu ye bī wētde dhɔl yic. ¹¹ Gokē kɔc kɔk riɔp, ku bīk aa lēk kɔc Itharel ēlā, “Yok aaci Ithipin piŋ ke jiēm Mothith ku Nhialic gup!” ¹² Tēwēn cī kɔc cī riɔp aa jam kēya, tēēn ke keek aaci kɔc Itharel, ku kɔcken dīt, ku jɔl aa kɔc piōōc lōōŋ rac nhūm. Ku dɔm kɔc Itharel Ithipin ku Ƴēthkē luk yic. ¹³ Ku bīikē kɔc kɔk bīk Ithipin bēn cāk thok ku luelkē ēlā, “Mony kēnē, cɔl Ithipin ē luanɔan Itharel ku lōōŋkuan Mothith dhɔl yiic. ¹⁴ Acuk piŋ ke ye lueel lɔn nadē ke Jethu raan pan Nadharet abī luanɔan Itharel thuɔr piny, ku wēer ciēŋdan thēer Mothith yic.” ¹⁵ Go kɔc ke cī nyuc luk yic ēbēn Ithipin jāl dōt apei, ku tiŋkē ke cīt nyin atuny Nhialic.

7

Jam Ithipin

¹ Ku jɔl raandīt kāk Nhialic Ithipin thiēc ēlā, “Yekē yith kek kāk cī kɔckā yī gaany?” ² Go Ithipin dhuk ku lueel, “Wek wārkiē ku wāmāthkiē, piēŋkē wētidiē! Nhialic Madhɔl yen ye leec

raan ēbēn, ēcī rot nyuōth wādan dīt Abaram Ƴɔn ηot ciēŋ yen pan Methopotamia, wāār kēc yen guɔ kōk bī la ceŋ pan Ƴāran. ³ Ku yen Abaram ēcī Nhialic yōōk ēlā, ‘Nyāāŋ paandu ku kacku piny ku lɔr piny ba nyooth tēnē yi.’ ⁴ Go Abaram wuōnden nyāāŋ piny ku ler bī la ceŋ gen Ƴāran. Na wāār cī wun Abaram thou, go Nhialic Abaram yōōk bī bēn ceŋ ē wun yen ciēŋ wek thīn ēmēn. ⁵ Acīn aban piny cīi Nhialic yiēk Abaram, ku ēcī thɔn lɔn bī yen Abaram gām ē piny kēnē bī ya piēnyde kek mīthken bī lōk dhiēēth akōldā. Tēwāār yen lēk Nhialic Abaram ē wēt kēnē, ke Abaram ē cīn mīth cī dhiēēth. ⁶ Nhialic ē cā Abaram yōōk ēlā, ‘Miēthku aabī ceŋ wun thāi kōk run buɔt kaŋuan. Ku keek aabī ya aloony kɔc ē wun bī kek ceŋ thīn, ku aabī ya jōōr apei dīt. ⁷ Ku Ƴen abī kɔc kek bīk aa luōōi mac, ku na la run juēc thōk, ke keek aabī jāl ye wun kēnē. Ku aabī bēn bīk Ƴen bēn door ē tēn.’ ⁸ Ku ē tēēn aci Nhialic lēk Abaram bī miēthke aa ηoot, ku yen ē kīn ye nyuōth lɔn cī kek dōōr. Ku Abaram aci wēnden Ithāk bēn ηoot nīn kadhorou cōk ciēēn wāār dhiēēth ye. Ku ηot Ithāk Jakob, ku ηot Jakob wātke kathiāār ku rou. Aa kek wārken dīt kuat Itharel ēmēn.”

⁹ “Wēēt Jakob aake man mēnhden cɔl Jothep. Gokē Ƴaac ku bī a lony pan Ijip.

Ku Nhialic ë nhar Jothep.
¹⁰ Go Jothep kony bi puut bei käreç yiic. Na la Jothep yäth bënyñaknhom Ijip nhom, ke yik Nhialic riël bi këñ ñic ku ye raan path. Go bënyñaknhom ruök bi ya yen bëny pan Ijip. Ku looi aya bi a yen tö tueñ käk paande yiic. ¹¹ Ku cök ëci tuöl pan Ijip ëbën ku jöl a Kanaan. Ku yen cöñ këñ ëci kəc bañ apei. Ee ril yic ku bi wärkuan düt miëth yök.
¹² Nawën le Jakop piñ lön tö rap Ijip, go wätke kek wärkuan düt ëmën tooc ku bik la. ¹³ Na ben wärkuan düt ben dhuk cäth yic rou, go Jothep rot tët ke lön ë yen mënhdën ku jöl bënyñaknhom Ijip manyde ñic aya. ¹⁴ Ku tuc thok wun Jakop, ku bi lək wun kek manyden ëbën kathiärdhorou ku dhiëc bik bën Ijip. ¹⁵ Go Jakop jäl la, ku ë yen tē cī Jakop ku wärkuan düt bën la thou thün. ¹⁶ Gup wärkuan düt aake cī bën la thiök tē cöl Cikem, ku tē cī ke thiök thün, ee ye piny çöç Abaram wëü tënë thäi cöl Yämor.

¹⁷ “Na la nïn thiök, nïn kek ke cī Nhialic ke Abaram yöök lön nadë ka la këpuöth bi luöi ye, ke akuën kockuan ke tö Ijip ëci ye yic juak apei. ¹⁸ Ku ëci rot looi bi bëny dët kuc Jothep pan Ijip mac. ¹⁹ Ku yen bëny këñ ë ye wärkuan düt wëñ ku kuc ke ciëñ. Ku ye ke cöl acuët miëthken roor ku bi mïth thou. ²⁰ Ku

tëñ ë yen ë dhiëth Mothith, ku yen ë ye manh adhëñ tënë Nhialic, ku muk baai pëi kadiäk. ²¹ Ku nawën la cuat wüir, go nyen bënyñaknhom la kuany ku muk ku looi ye manhde. ²² Mothith aci piöç tēcīt tē ñic kəc Ijip këñ thün, agut abi ya raandit tet ku ye raan ñic këñ apei düt jam yith, ku jöl a luoi aya.

²³ “Na la run Mothith yet thiärñuan, go yenhom tak ku bi wämäthakën Itharel la tñ tē ciëñ kek thün. ²⁴ Tëwën cī yen wämäthakën la tñ, go raan tök keyiic yök ke nək raan Ijip, go mënhdën näk kony, ku guur raande agut tē nək yen raan awën thär kek raande. ²⁵ (Ee cī Mothith tak lön nadë ka bi kacke deet yic, lön bi Nhialic ye looi bi ke wëër bei loony yic. Ku akëckë deet.) ²⁶ Nayon nhiäk ke yök kəc Itharel karou ke thär, go la ku dök ke. Ku jöl ke yöök ëlä, ‘Pieñkë këdië wek röörkä. Wek aa kəc ruäi. Yenö kuc wek ceñ kamkun?’

²⁷ “Go raan tön wën cī raan tiaam Mothith piëk wei, ku thiëc ëlä, ‘Yenja cī looi ba ya bännda. Ku ye bëny dët lëu ba luönda luk? ²⁸ Wic ba ya nöc cimen wäraköl nək yin ke raan Ijip?’ ²⁹ Tëwën piñ Mothith ë wët këñ, go kat ku le ceñ Midian. Ku aci bën la dhiëth dhäk karou ë tēñ.

³⁰ “Wën cī Mothith ceñ ruöñ thiärñuan Midian, go

7:10 Cäk 41:39-41

7:11 Cäk 42:1-2

7:13 Cäk 45:1, 16

7:14 Cäk 45:9-10,

17-18; 46:27

7:15 Cäk 46:1-7; 49:33

7:16 Cäk 23:3-16; 33:19; 50:7-13; Joc 24:32

7:18 B.bei 1:7-8

7:19 B.bei 1:10-11, 22

7:20 B.bei 2:2

7:21 B.bei 2:3-10

7:23 B.bei 2:11-15

7:29 B.bei 18:3-4

atuny Nhialic rot nyuõth ye. Ku atuny nhial ëcī Mothith tñj kecīt bun dëp roor liëet tēthiääk kek gån Thinaĩ. ³¹ Go Mothith gāi kē cī tñj, ku cot rot but lööm ku bī tñj apath. Go röl Nhialic piñ ke ye lueel, ³² ‘Ee ɣen Nhialic ye wärkuõn dīt door. Nhialic Abaram, ku Ithäk, ku Jakop.’ Go Mothith riõõc arëk bī lath ku cīi kēwën ben dõt. ³³ Go Nhialic Mothith yõõk, ‘Dëk war bei, rin tē kēëc yin thīn, ee tē thek. ³⁴ ɣen acī tērëec guum kackië thīn pan Ijip tñj. ɣen acī dhiëndən piñ. Ku ɣen acī bën ku ba ke bën kony. Bäär emën, ba yī tuõc Ijip.’ ”

³⁵ Ithipin acī la tuen ke jam luk yic ëlä, “Mothith ëcī kōc Itharel kuc bīk wētde cīi piñ. Ee cīk thiëec ëlä, ‘Yeña looi yī ba ya bānyda ku ye luäkkua luk?’ Yen Mothith ë yen cī Nhialic tooc ku bī ya bēny, ku ye raan kony Itharel. Ku yen abī atuny Nhialic cī rot nyuõth ye bun dëp yic, kony luõide yic. ³⁶ Yen Mothith acī kōc Itharel wēt nhūim bei Ijip ke loi kāk jāñ gōi pan Ijip, ku wäär teem wär aruõõr, ku jol a wäär rëer kek ror liëet run kathiärñuan. ³⁷ Mothith ëcī kōc Itharel yõõk, ‘Nhialic abī we tuõc raan bī we bën piõõc wētde, raan kāk Nhialic tñj cimën cī yen ɣa tuõc we. Ku yen raan bī tuõc we abī ya raan kuatdun.’ ³⁸ Mothith ë yen rëer kek kōc Itharel ke ciëñ ror liëet. Ee rëer kek

wärkuan dīt. Ku jol a atuny nhial yen cī jam tēnē ye gån Thinaĩ nhom. Ee yen ye Nhialic yõõk ku bī wētden pīr akölrīëec ëbën bën lëk kōc.

³⁹ “Ku wärkuan dīt aake cī kuc ku bīk wēt Mothith cīi piñ, keek aakëc luui wētde. Ku wickë bīk dhuk Ijip. ⁴⁰ Gokë Aron yõõk, ‘Thäth ɣo jak bī ke aa ket tuen kōc wat ɣonhūim tē cieth yok. Akucku yen kē cī rot looi tēnē Mothith yen wäär wēt ɣo bei Ijip.’ ⁴¹ Keek aaci mīlāñ thõõth ke ye jōñ cīt manh wen, ku loikë yai bī kek yanhdən cīk looi aa door. Ku yekë jal näk. ⁴² Tëën Nhialic acī yekõu bën wël ke. Ku pël ke bīk aa kuël tō nhial kek yekë door, cimën cī ye gõt athör kōc kāk Nhialic tñj yic ëlä,

‘Wek kōc Itharel! Ee cie ɣen, ɣen yakë näk ɣōk.

ɣon tō wek ror liëet run kathiärñuan.

⁴³ Ee ye duël jōñdun cōl Molok yakë ket.

Ku jol atim ciëer, jōñdun cōl Repan cāk guan.

Aa kek ke jakkun cāk ke looi, bāk keek aa door.

Ke wek aaba tuõc wei, bāk yet Babilon kōu ciëen.’

⁴⁴ “Wärkuan dīt aake la Duël yen ye nyuõth lon nadë ke Nhialic arëer ke ke ror liëet. Duël acī yik tēcīt tē cī Nhialic ye lëk Mothith thīn, cī looi tēcīt tē cī ye nyuõth Mothith thīn. ⁴⁵ Ku yen duël kēnē ëcī wärkuan dīt aa thōn miëthken wäthëer, agut tē bū Jocuā ye

ë piny cuk bën rum tēnē kōc ke la ye. Wäär ye Nhialic ke cuōp wei tē bīi yok. Ku jōl duēl rēer agut wäär ye Debit bēnyḡaknhom. ⁴⁶ Debit ē nhīēer Nhialic. Ku ēci Nhialic thiēec ku bī puōl bī luak yīk, luḡ bī Nhialic Wundit Jakop ceḡ thīn. ⁴⁷ Ku ē Tholomon yen aci luak bēn buth.

⁴⁸ “Ku yen Nhialic Madhōl acie ceḡ yōōt yiic yōōt ke yīk. Cīmēn ye kōc kāk Nhialic tīḡ ye luel ēlā,

⁴⁹ ‘Aci Nhialic luel, ke nhial yen tō thōnydiē thīn, ku piny yen aye ḡen ḡacōk tāāu thīn.

Ye ḡōn yīndē yen bāk yīk tēnē ḡen?

Ye tēnen yen lēu bī ḡen lōḡ thīn!

⁵⁰ Cie ḡen ḡa looi kākā ēbēn!”

⁵¹ “Tēril wek nhīim thīn! Wek aaci kuc bāk wēt Nhialic cī piḡ, rin thōḡ wek puōth kek kōc kēc Nhialic gam cīmēn wārkun dīt thēer. Wek aaci kuc bāk wēt cī Wēi Nhialic lēk we cī gam.

⁵² “Le raan kāk Nhialic tīḡ cī wārkuōn dīt puōl ke kēckē nōk? Wārkuōn dīt aaci kōc cī Nhialic tooc nōk, kōc ke cie ya luel lōn raan bī kē wīc Nhialic bī looi, abī bēn. Ku ēmēn yen acāk gaany ku acāk cōl anāk. ⁵³ Aa wek cī lōōḡ Nhialic thōn, lōōḡ kek ke cī atuny nhial thōn wārkuōn dīt. Ku keek aa kēckē ke gam!”

Ithipin aci biōōk aleel

⁵⁴ Tēwēn piḡ bāny luk wēl Ithipin, gokē puōth riāāk

apeidit ku kackē kethook tēnē ye. ⁵⁵ Ku yen Ithipin ēci Wēi Nhialic thōḡ guōp, go yenyin wel nhial ku dēei, ku tīḡ riel dīit Nhialic, ku tīḡ Jethu aya ke kāac Nhialic lōōm kōḡ cuēc.

⁵⁶ Go Ithipin bāny luk yōōk jalkē tīḡ, “ḡen aci nhial tīḡ ke liep yethok, ku ḡen aci Manh Raan tīḡ ke kāac Nhialic lōōm kōḡ cuēc.”

⁵⁷ Go bāny luk keyith kum ku reelkē apeī. Ku riḡkē Ithipin guōp, ⁵⁸ Ku ḡēthkē aḡeer geeu ku lek biōōk aleel agut tē thou yen. Kōc kek ke nāk ye aake cā alēthken nyḡ riēnythii cōl Thawul ku bī ke lōk tiit. ⁵⁹ Keek aaci Ithipin jāl biōōk aleel, ku Ithipin ē ye Nhialic cōl, “Bānydiē Jethu, lor wēikiē!” ⁶⁰ Ithipin ēci yenhīōl guōt piny ku lueel ke cie rōl jōt apeidit, “Nhialic! Duk ke ḡāk kēreec cīk luōi ḡa!” Wēt kēnē aci lueel, ku thou nyin yic. Nāāk cī Ithipin nōk ēci raan cōl Thawul gam. Ku mony cōl Thawul ē tō thīn. Ku yeen ēci lōn nēk Ithipin gam.

8

Thawul aci kōc cī gam cōl agum

¹ Akōl nēk Ithipin, yen akōl jōōk yen rot bī kōc ke cī wēt Jethu gam Jeruthalem gum apeidit. Kōc ke cī wēt Jethu gam aake cī kat bīk rōt thiāi wuōt kōk yiic, wuōt Judia ku Thamaria, ku atuuc Jethu kek aake cī dōḡ Jeruthalem kepēc.

² Kōc ke cī wēt Nhialic gam

piänden ebën, aa kek cî Ithipin bën la thiök, ku jölkë dhiau apëi rienke.

³ Ku ëcî Thawul them bî kəç cî wēt Jethu gam cəl agum, rin yeen ë ye la panë ku panë, ke kuany bëxi yiic ebën, ku ë ye kəç cî wēt Jethu gam yəç bei yōöt yiic, rōör ku diäär, ku kuεεth ke bî ke la mac.

Wēt Puoth Yam acî piöçc Thamaria

⁴ Kəç ke cî wēt Jethu gam, cî thiëi wušt kək yiic aake cî la cath wušt yiic ebën, ku piöçckë kəç wēt Nhialic. ⁵ Pilipo ëcî cath bî la gen Thamaria ku le kəç piöçc thîn wēt Jethu Kritho. ⁶ Kəç ke cî kenhüim aa kuööt, aake cî kepuöth aa tääu piny ku bîk kë lueel Pilipo aa piñ apath. Keek aacî wēt Pilipo aa piñ ku tiñkë kək jəñ göi cî aa looi. ⁷ Kəç juëc aacî jakrəc aa bën bei kegup ke dhiau apëi, ku kəç cî ruai, ku kəç kək cî nəl aacî Pilipo cəl aa puəl. ⁸ Këya, kəç Thamaria aacî puöth bën miët apëidit.

⁹⁻¹⁰ Ku mony cəl Thaimon ë ciëñ gen Thamaria, ku yeen ëcî kəç cəl agëi kəkken ye looi. Yeen ëcî rot looi ke ye raandit apëi, ku kuat kəç ke ciëñ geu ebën aake cî kepuöth tääu piny ku piñkë wëtde. Ku ë cik aa lueel ëlä, “Jəñ cəl Riëldit yen acî bën piny cimën Thaimon.” ¹¹ Ku ë yic, Thaimon ëcî kəç Thamaria cəl agëi tēwäär yen kəkken kë looi jəñ tō yeguöp, ku kəç aake ye wëtde buöth yic ku detkë

yic. ¹² Nawën la kəç Thamaria wēt Pilipo gam, wēt piöçc yen kəç Wēt Puöth Yam rin bääny Nhialic, ku rin Jethu Kritho, go rōör ku diäär gam bîk röt cəl aa muəç nhüim. ¹³ Yen Thaimon aya ëcî wēt Nhialic gam, ku cəl rot amuəç nhom, ku jölkë rëer tək kek Pilipo, ku yeen ëcî bën gäi tēwën tiñ yen kəkdit jəñ göi ye Pilipo looi.

¹⁴ Go atuuç Jethu ke tō Jeruthalem piñ lən nadë ke kəç Thamaria aake cî wēt Nhialic yet tēnë ke. Gokë Piter ku Joon tooc bîk la tēnë ke. ¹⁵ Nawën cî Piter ku Joon yet Thamaria, gokë rōök ku bî Wëi Nhialic lööny kəç Thamaria gup. ¹⁶ Kəç Thamaria aake cî muəç nhüim rin Jethu Kritho ku Wëi Nhialic ë ntuət këc lööny kegup. ¹⁷ Go Piter ku Joon kecin tääu kenhüim go Wëi Nhialic lööny kegup.

¹⁸ Tēwën cî Thaimon ye tiñ ke Wëi Nhialic cî lööny kegup, wën cî Piter ku Joon, atuuç Jethu, keek dəç, go wïc bî Piter ku Joon gäm wëü, ¹⁹ ku jəl ke yöök, “Yiëkkë ya riël kënë aya, rin na le raan daac, ke Wëi Nhialic lööny yeguöp.”

²⁰ Go Piter wēt Thaimon dhuk nhom ku lueel, “Anjüëñ diët yî ku wëüku cuët pan mac ebën, rin ë yin ye tak diët yî yəç miöç Nhialic wëü. ²¹ Yin acie raan akuötda ku acin këñ yî mat ke yə, rin piändu acii la cök tēnë Nhialic. ²² Dhuök yipuöu ciëñ, ku päl luoi kərəc, ku rōök Nhialic ku bî kərəc ye tak cimën ë këñë

päl piny. ²³ Yen aye tiŋ yġuöþ lön til yin ɣo apɛidit, ku yġin aci käreꞑ ye ke looi muör.”

²⁴ Go Thaimon Piter ku Joon yöök. “Röökke tēnē Nhialic rienkiē, ku bī ciēn kēreꞑ loī rot tēnē ɣa kāk cā lueel yiic.”

²⁵ Tēwēn cī Piter ku Joon kɔꞑ Thamaria lēk lön ye wēt Nhialic ye lēk ke yic, gokē dhuk Jeruthalem. Ku tēwēn dhuk kek, aake ye kɔꞑ piöc Wēt Puoꞑth Yam Nhialic ē hēxi juēc cik tēek yiic pan Thamaria.

Pilipo ku bēny wēu Ithiopia

²⁶ Atuny Nhialic ēcī Pilipo lēk elā, “Guir rot ku kueny dhöl yic, dhöl jiēl Jeruthalem bī la Gadha.” (Dhöl kēn acie bēn tēek emēn.)* ²⁷ Go Pilipo rot guir ku lööny dhöl. Ku tēn, ke yök raan Ithiopia, raan cī la Jeruthalem bī Nhialic la door. Ku yen mony kēnē ecī roc. Ku ē ye bēny wēu muk wēu tiŋ cəl Kandake, tiŋ ye bēny Ithiopia, ²⁸ ku yen ē dhuk Ithiopia riän thel mathiän. Tēwēn cieth yen dhöl yic, ee kuen athör Ithaya raan kāk Nhialic tiŋ. ²⁹ Ku ecī Wēi Nhialic lēk Pilipo, “Lɔꞑr ku cath keyi thiäk rot riän thel mathiän.” ³⁰ Go Pilipo jäl rin tēthiääk kek ye ku piŋ ke kuēn athör Ithaya yic. Go jal thiēc, “Ye deet yic yen kē kuen?”

³¹ Go bēny tōsu wēu dhuk nom, “Ba jal deet yic kēdē, ke cīn raan cie tēt yic ɣa?” Ku yök Pilipo bī la nhial riäi yic, bī cath kek ye. ³² Kēnē yen

kueen athör theer wēl Nhialic yic akīn,

“Yen ee cīt amäl thel ku bī la teem röl,

acit manh amääl cie dhiau tē teem nhiemde wei, ee cīn wēt ye lueel.

³³ Yeen ee cī rac guöþ, ku kɔꞑ aake cīi kuc bīk yienyde cīi gam.

Acīn raan mīthken bī döŋ bī lōk lueel,

bī käreꞑ riēc akölē lōk a lueel, rin cīi piērde pinyn-hom guo cəl athök.”

³⁴ Ku jal bēny tōsu wēu Pilipo yöök, “Lēk ɣa, Ithaya jiēm rin ŋa, jiēm rienke aye rin raandä?” ³⁵ Go Pilipo jal jam, ku jök jamde kēthiöök awēn cī bēny tōsu wēu kueen athör theer wēl Nhialic yic. Ku jal lēk Wēl Puoꞑth Yam rin Jethu. ³⁶ Tēwēn cieth kek dhöl yic, ke ɣet tē tōu piū thīn, go bēny tōsu wēu Pilipo jal thiēc, “Piū akik, yeŋö bā pēen ke ɣa cī muoꞑ nom?”

³⁷⁻³⁸ Bēny tōsu wēu pan Ithiopia aci raan kuath riäi yöök bī riäi cəl akäac, ku jal Pilipo ku bēny wēu la piny ku lek piū yiic, ku muoꞑ Pilipo bēny wēu Ithiopia nom. ³⁹ Nawēn cik jäl bēn bei piū yiic, go Wēi Nhialic Pilipo diēr piny. Ku bēny tōsu wēu akēc Pilipo bēn tiŋ, go lööny dhöl ke dhuk panden, ku yeen ē mit pušu apɛi. ⁴⁰ Pilipo aci rot yök ke cī ɣet gen cəl Adhotuth, ku ler ku piöc kɔꞑ Wēl Puoꞑth Nhialic gēeth yiic ebēn, gut tē ɣet yen gen cəl Cetharia.

* **8:26** Dhöl kēnē acie bēn tēek emēn rin diit liēt thīn.

8:33 Ith 53:7-8

9

Thawul aci wēt Jethu gam
(Luoi 22:6-16; 26:12-18)

1-2 Thawul aci la tuenj ke riëc ye yen kɔc buoθh Bëny riääc lɔn nək yen ke. Ee ci la tənë raandit kāk Nhialic, ku bi ye la yiək athöör tənë bāny akut yanh Itharel rëer gen Damathkuth, ku aye athörkä lək kɔc Itharel tō Damathkuth, lɔn na la Thawul kɔc ci wēt Jethu gam yök, diäär ku röör, ke bi dɔm, ku kuεeth ke Jeruthalem.

3 Tëwën ciεth Thawul dhöl yic ke la Damathkuth, ku wën ci yen jal thiök kek γεu, ke kam thiin wën ke tñj mac la biliny nhial, ku yer piny ëbën yelööm. 4 Ku wïik piny ku piñ raan röl ke jam ku lək ye, “Thawul, Thawul! Ye rin nõ cɔl yin ya agum?”

5 Go Thawul thiëc ëlä, “Ee yin na Bëny?” Go röl wën ci piñ dhuök ye, “Ee yen Jethu, yen raan jör. 6 Ku yïin jɔt rot ëmën ku lɔr geeu, ku yin abi lək kē ba dhiel looi.”

7 Röör ke cath kek Thawul aake ci kōc, ke bit, ku keek ë cïn raan cik tñj, ku aake ci röl raan jam piñ. 8 Go Thawul rot jɔt, nawën liep yenyin, ke cie piny ye tñj. Go kɔc ke cath kek ye dɔm cin ku thelkē, ke la Damathkuth. 9 Ku jɔl rëer nïn kadiäk ke cie daai, ku yeen ë nïnkä yiic kadiäk ëcie dek pïu ku ëcie mïth.

10 Raan cɔl Ananiath ci wēt Nhialic gam ë rëer Damathkuth. Ku ë la kën ci rot nyuöθh ye, ku ë ye tën ci Nhialic ye

cɔl thïn, “Ananiath.” Go Ananiath gam ku bëer, “Yen akïn Bëny.”

11-12 Go Bëny lək ye, “Jɔt rot, ba la dhöl cɔl, ‘Dhöl la cök,’ ku na yet pan raan cɔl Judath ke yi thiëc raan cɔl Thawul, raan wun Tarthuth. Yen Thawul aröök, ku yeen ala kē ci rot nyuöθh ye lɔn ci yen ke raan kāk Nhialic cɔl Ananiath tñj ke bō yöt, bi ye bën dɔc, rin bi yen ke piny ben tñj.”

13 Go Ananiath bëer, “Bëny, kɔc juëc aacä lək käreç apçi ye raan kënë luoi kɔc ci wëtdu gam tō Jeruthalem. 14 Ku yeen aci bën Damathkuth tənë, ke ci raandit kāk Nhialic yiək riël, ku bi kɔc yi door bën dɔm.”

15 Go Nhialic lək Ananiath, “Lɔr yen aca lɔc, ku bi ya aluanđië. Yen abi ya cɔl anjic kɔc cie kɔc Itharel, ku jɔl aa bānydīt pinyhom ëbën, ku jɔl aa kɔc Itharel. 16 Ku aba nyuöθh ye, yen yen, yen tē bi yen guum thïn wëtđië.”

17 Go Ananiath lööny dhöl ku ler yon wën rëer Thawul thïn, ku jɔl dɔc. Ku yök Ananiath ëlä, “Yin wämääθh Thawul, Jethu yen Wën Nhialic nom, yen ci rot nyuöθh yi dhöl yic wäär bi yin acä tooc. Acä tooc, ku ba yi bën dɔc ku ba ben daai, ku bi Wëi Nhialic lööny yïguöp.”

18 Kaam wën, ke kacit kuεc rëc lööny piny Thawul nyin ku ben piny tñj. Ku jɔt rot bi kōc ku cɔl rot amuɔc nom, 19 nawën ci jäl mïth, ke ben riël yök. Thawul aci jäl rëer nïn lik Damathkuth kek kɔc ci gam.

Thawul aci kəç piöç Damathkuth

²⁰ Nawën ke la tən amat kəç Itharel ku jiem rin Jethu. Ee ci kəç aa lək ëlä, “Jethu ë ye Wën Nhialic.”

²¹ Kəç ke ci wët lueel Thawul pin aaci bën gai, ku yekë röt thiëc kamken, “Cie yen mony kënë wäär tō Jeruthalem, yen kəç ci wët Jethu gam nək? Ku cie yen bii yen tənë emën, bi kəç ci wët Jethu gam bën dəm ku kuεεth ke tənë raandit kək Nhialic?”

²² Ku yen Thawul ëci riel piöc yic apeidit, rin kək ke ye lueel, aaye nyuöth lön nadë ke Jethu yen ë raan bi Nhialic tooc bi kəç bën luök, aake ye yith kəç rac nhüim, ku ë cïn kën ye kəç Itharel tō Damathkuth bën bëër.

²³ Nawën ci nin juëc thök, ke kəç Itharel kuut kenhüim ku jölkë tē bi kek Thawul nək thin cät. ²⁴ Ku yen Thawul ëci bën lək kē ci kəç Itharel maç yic, kē bik luoi ye. Aake ci dhöl la ayeer kal geeu yic bën aa tiit thook aköl ku wëër, rin na tēek thin ke nək. ²⁵ Nayon akäl tök ke tēu kacken ye buöth alom yic, ku luëñkë tēyör pany ksu, ku jölkë luaac piny ë wiën.

Thawul aci dhuk Jeruthalem

²⁶ Thawul aci bën dhuk Jeruthalem ku them bi rot mat akut yic, akut abiöth. Ku akëc kəç ke ci wët Jethu gam, gam lön ci Thawul rot wel ku bi ya raanden, ku keek aake ye riöc ë ye. ²⁷ Go Barnaba döm cin ku yëth tənë atuuc Jethu. Ku jöl tët yic

atuuc Jethu yen tē ci Thawul Jethu tiñj thin dhöl yic ke la Damathkuth, ku lön ci Jethu jam tənë ye. Ku yeen aya ëci tët yic atuuc Jethu, yen tē ci Thawul kəç piöc thin ke cii riöc Damathkuth rin Jethu. ²⁸ Ku këya Thawul aci bën rëer ke ke. Ku jöl a cath gen Jeruthalem yic ke piöc kəç rin Jethu ke cie nyin ye riöc. ²⁹ Yeen aya aci ya jam ku teer wël kek kəç Itharel jam thon Girik, ku ëci kockä duër bën nək. ³⁰ Nawën le kəç akuötde yök lön wic ye bi nək, gokë nyaai ku yëthkë tē cöl Cetharia ku jölkë la tuöc Tarthuth.

³¹ Ku tēen, yen ë tē ci kəç ci wët Nhialic gam nhüim bën lääu, ku rëerkë ke cïn riöc gεεth yiic ebën, Judia, ku Galilia ku jöl a Thamaria. Akut kəç ke ci wët Nhialic gam ëci yeyic juak, ku ëci dit rin ye Wëi Nhialic ke kony, rin ë kek rëer ke thek bëny Jethu.

Piter aci la Lida ku Jopa

³² Piter aci bëëi juëc tēek yiic, na ye yon akäl tök ke la kəç ci wët Nhialic gam ciñj pan cöl Lida neem. ³³ Go Piter mony cöl Ainieth yök Lida, ku yen mony kënë akëc cath run kabët rin ci yen ruai. ³⁴ Go Piter lək Ainieth ëlä, “Ainieth, Jethu Kritho aci cöl apuəl. Jöt rot ku löm biöñdu.” Go Ainieth rot jöt nyin yic. ³⁵ Go kəç ke ciñj Lida ku Caron Ainieth ün ke cath, gokë wët bëny Jethu gam.

³⁶ Ku tiŋ cəl Tabitha cī gam ē ciēŋ Jopa. (Ku riēnke yen tiŋ kēn thoŋ Ġirik ē cəl Dorkath, ku wētde yic, “Ee lōcc.”) Ku ē ye kāpath looi ku kony kəc ŋōŋ. ³⁷ Ke tēēn ēcī tuany nawēn ke thou. Go guāpde lək ku tōu yōn nhial. ³⁸ Pan cəl Jopa ēcī mec apeī ke Lida. Nawēn piŋ kəc akut cī wēt Jethu gam lən rēer Pīter Lida, gokē kəc karou tooc bīk la lək ye ēlä, “Ləc bēn tēnē yo.” ³⁹ Go Pīter rot jal guiir ku lööny dhöl kek rōör awēn karou. Nawēn le Jopa, ke yēth yōn nhial. Ku guōp ēcī diāār lēer gōōm piny ke dhiau. Ku yekē alēth cī kəcc yen Tabitha yon piir yen jāl aa nyuōth Pīter. ⁴⁰ Go Pīter kəc cəl ala ayeer yōöt, ku jəl yenhiəl guöt piny bī rōök, ku wēl yenhom guōp raan ku lueel, “Tabitha, jət rot!” Go Tabitha ye nyin jāl liep. Nawēn tiŋ Pīter go yekōu jət piiny. ⁴¹ Go Pīter dām kək ku kony bī rot jət. Ku jəl Pīter kəc akut cī wēt Jethu gam cəl, ku jəl aa diāār lēer, ku jəl ke nyuōth Tabitha ke cī pīr. ⁴² Thoŋ cī Pīter Tabitha cəl aben pīr acī jāl thiēi Jopa yic ēbēn. Ku tēēn kəc juēc aaci wēt bēny Jethu bēn gam. ⁴³ Ku jəl Pīter ceŋ nīn juēc pan raan biök duny cəl Thaimon.

10

Kornelio aci Pīter caal paande

¹ Mony cəl Kornelio ē tō gen Cetharia. Ku yen ē ye bēny mac apuruk buōt, “Ke ye cəl apuruuk Italia.” ² Ku

yeen ē ye raan path riōcc Nhialic. Yeen ku kacke aake ye Nhialic door. Ee ye kəc Itharel ŋōŋ nyin kony, ku ē ye lac rōök tēnē Nhialic.

³ Naγon akāl tōk, tōōŋ akāl, ke kēdāŋ bō kēcīt nyuōth, ku tiŋ atuny nhial ke bō ku lueel tēnē ye, “Kornelio!”

⁴ Go Kornelio atuny nhial dōt ke cī riōcc ku lueel, “Ye kēnē ŋō Bēny?” Go atuny nhial dhuök ye, “Nhialic aci rōökku piŋ, ku aci kuōny ye looi tēnē kəc ŋōŋ nyin tiŋ aya. Ku awic bī ke dhuk nhiim. ⁵ Tuōcc kəc Jopa ēmēn bīk mony cəl Thaimon Pīter la cəl. ⁶ Yeen arēer pan raan duny biök cəl Thaimon, wār nhom.” ⁷ Tēwēn cī atuny nhial awēn luel ē wēlkā jāl, ke Kornelio cəl kəc karou ken lui baai, ku cəl apurukden tūt baai ē Nhialic door, ⁸ ku lək ke wēt cī atuny nhial lueel, ku tooc ke Jopa.

⁹ Naγon akāl dēēt, ke rōör awēn ŋoot dhöl yic, ke cī thiök kek Jopa, ke Pīter la yōn nhial thok tēcīt akāl ciel yic bī la rōök. ¹⁰ Ku jəl cək nək, ku wic bī mīth. Tēwēn guiir miēth ke kēcīt nyuōth loi rot tēnē ye, ¹¹ ku tiŋ nhial ke cī rot liep, ku luēc kēdāŋ rot piny, kēdiit la tēyēi, la guök kaŋuan, ¹² la yic kuat läai ēbēn, ku kək wuc keyōth piiny ku diet pār nhial. ¹³ Ku piŋ röl ke lək ye, “Jət rot Pīter, nək lei ku cuet.”

¹⁴ Go Pīter lueel, “Acie tēde Bēny! Yēn akēc kaŋ mīth kək cie cam cīt kakkā.”

¹⁵ Go röl bēn jam tēnē ye, “Duk tak lən le yen ke cī path

bī cam tē cī Nhialic ye lueel ka path.”¹⁶ Kēnē acī rōl awēn ber yic arak diāk, nawēn ke wiēn mit, ku dhuk nhial.

¹⁷ Ku gēi Pīter kē wīc Nhialic bī lēk ye ē nyuōth kēnē yic. Ku ē kaam awēn ke kōc cī Kornelio tooc aacī tē rēer pan Thaimon thīn njic, ka kääc yōl thok. ¹⁸ Ku cōōtkē ku thiēckē, “Le jāl tō baai tēn cōl Thaimon Pīter?”

¹⁹ Tēwēn njot wīc Pīter ye bī nyuōth deet yic, ke lēk Wēi Nhialic ye, “Pīter, piēnj yīyic, ala kōc kadiāk cī bēn wīc yī. ²⁰ Guir rot ku lōr piny, ku duk wēt ciēth kek yōnj yic ba cīi la ke ke, ee yen acōl ke aabō.” ²¹ Go Pīter la piny ku lēk ke, “Ee yen raan wiēckē. Yenō bīi wek?”

²² Gokē bēer, “Yok aacī bēny apuruuk Kornelio tooc. Yeen ē raan path Nhialic door, ku yeen atheek kōc Itharel ēbēn. Acī atuny Nhialic lēk ye bī yī caal paande, rin bī yen wēt ba la lēk ye piņ.” ²³ Go Pīter ke cōl, “Bāk nienkē ē wēer kēnē.”

Nawēn bak piny ke Pīter jīel ke ke, ku cath kōc kōk cī gam Jopa kek ye aya. ²⁴ Na akōl dēet ke yet Cetharia tē tiit Kornelio ye thīn, kek kacke ku mātken cī cōl. ²⁵ Tēwēn dōōt Pīter baai, ke lor Kornelio ku gut yenhiaal piny yenhom. ²⁶ Go Pīter cōl ajōt rot bī kōōc ku lueel, “Yen guōp, yen ē raan ē path.” ²⁷ Ku jōl Pīter jam kek Kornelio agut tē yeet kek yōt, ku yōk kōc juēc ke cī kenhīim mat, ²⁸ ku lueel tēnē ke, “Anjēckē lōn lōjdan Itharel

ē raan pēen bī cīi la bēei kuat dēt yiic, ku cīi mēt ke ke. Ku acī Nhialic nyuōth ya lōn acīn raan lueel ka la guōp kārēc. ²⁹ Kēya, wēn cī yīn ya tuōc, yen acī bēn ke cīn diu, ku awiēc ba njic aya, yenō tuc yīn ya.”

³⁰ Go Kornelio lueel, “Wäär nīn kadiāk cōk yen ya rōōk yōōt ē tēn, tēcīt mēnē tāānj akōl, kaam wēn ke raan ceņ alēth yer apēi bō ku kēēc yanhom, ³¹ ku lueel, ‘Kornelio! Nhialic acī rōōkku piņ, ku acī kuōny ye looi tēnē kōc njōnj nyīn tiņ. ³² Tuōc raan Jopa bī mony cōl Thaimon Pīter la cōl. Yeen arēer pan raan duny biōk cōl Thaimon tō wār nhom.’ ³³ Guō yī tuōc nyīn yic. Ku yīn acī kēpath looi ba bēn. Ēmēn, yok aa rēer tēn ēbēn yo dēei Nhialic, buk kē cī Nhialic lēk yī ba lueel, piņ.”

Lōnj Pīter

³⁴ Go Pīter jāl jam elā, “Aca deet yic ēmēn lōn ē yic, Nhialic acie kōc ē poc yiic. ³⁵ Kuat raan ye door ku looi kēpath, aye gam. Acīn kēde kek kuat. ³⁶ Yīn anjic wēt cī lēk kōc Itharel, Wēt Puōth Yam cī Jethu Bēny mac kōc ēbēn bēei bī kōc dōōr ke Nhialic. ³⁷ Yīn anjic kākdit cī rōt looi pan Itharel ēbēn, jōok wun Galilia, lōk wēi wäär ye Joon lēk kōc cōk ciēen. ³⁸ Yīn anjic Jethu raan Nadharet, raan cī Nhialic lōc ku cōl Wēike abō tēnē ye ku gēm riēl. Jethu ē ye la yōn juēc yiic, ku looi kēpath tēnē kōc. Ku kony kōc la gup jakrēc. ³⁹ Yok aacī kājuēc cī

looi gen Jeruthalem ku pan Itharel ebën tñ, ayi kē cī ye piäät tim cī riūu kōu bī nōk. 40 Ku ben Nhialic cōl apir ku jōt bei piiny ran yic akōl ye nin diäk, ku cōl anyuth rot ŷo. 41 Ku acie kōc ebën aa ŷook kōc ŷok cī Nhialic lōc buk ŋic. ŷok aaci mīth ku dēkku kek ye wäär jōn rotde cōk ciēn. 42 Ku lēk ŷo buk wētde lēk kōc, ku luelku lōn ē yen aci Nhialic lōc bī luk looi tēnē raan ebën, kōc pīr ku kōc cī thou. 43 Kōc ebën, kōc kāk Nhialic tñ aaci jam rienke, ku luelkē na gam raan wēt Jethu, ke Nhialic apēl kāracke piny rienke.”

Kōc cie kōc Itharel aaci Wēi Nhialic lööny kegup

44 Tēwēn ŋot jīem Pīter, ke Wēi Nhialic lööny kōc awēn piñ gup. 45 Ku kōc Itharel wäär bō Jopa kek Pīter aake cī gāi, rin cī kek Nhialic tñ ke cī miōcde gām kōc kuat dēt cie kōc Itharel aya. 46 Rin aa cīk tñ ke jam thok kōk, ku luelkē, “Nhialic adit.” Go Pīter jam, 47 “Kōckā aaci Wēi Nhialic bēn tēnē ke cimēnda aya. Nadē, le raan bī ke pēen bī ke cī muōc nhūim?” 48 Ku cōl ke aa muōc nhūim rin Jethu Krītho. Ku lēk Kornelio Pīter bī rēer ke ke nin lik.

11

Pīter acā akut Jeruthalem lēk kē cī looi

1 Atuuc Jethu ku kōc kōk cī gam pan Judia yic ebën, ee cīk piñ lōn nadē ke kōc cie kōc Itharel aake cī wēt Nhialic yet tēnē ke. 2 Tēwēn cī Pīter yet

Jeruthalem, go kōc ke wic ye ku bī kōc cie kuat Itharel aa ŋoot ye jāam guōp elā, 3 “Yin yi ye jāl pan kōc cie ŋoot, ku yin yi ye rōm ke ke!” 4 Go Pīter ke tēt kēriēc ebën cī rot looi, 5 “Wäär ē la kēn ca tñ ke ŷa rōōk gen Jopa. Ee la kēdiit la tēŷēi, la guōk kanuan, ca tñ ke luēc piny nhial, ku tēu piny ŷalōōm. 6 Ku jāl luiit yic, guō lāai baai ku lāai roor ku jōl aa lāai wuc keyiic, ku diet roor tñ thīn. 7 Ku piēñ rōl ke ye lēk ŷa, ‘Jōt rot Pīter, nāk lāai ku cuet!’ 8 Guō lueel, ‘Acie yic, Bēny! Acin mīth rēc ca kan cam cīt kākā.’ 9 Guō rōl ben piñ nhial. ‘Duk tak lōn le yen kē cī path bī cam tē cī Nhialic ye lueel ka path.’ 10 Kēnē aci rot looi arak diäk, ku jōl kēdiit la tēŷēi la guōk kanuan awēn tō lāai thīn, miit ku dhuk nhial. 11 Kaam thiin awēn ke rōōr kadiäk cī tuōc ŷa tē cōl Cetharia ŷēt pan awēn rēer ŷen thīn. 12 Ku ēcī Wēi Nhialic lēk ŷa, ba nhom cī thiek ba cath ke ke. Ku jōl kōckā kadātem akutdan kōc cī gam yic ŷa ruac, jāl Jopa agut Cetharia, ku lok pan Kornelio. 13 Ku lēk Kornelio ŷo lōn cī yen atuny nhial tñ ke kāac yenhom ŷōnde ku lēk ye, ‘Tuōc raan Jopa tēnē mony cōl Thaimon Pīter bī bēn. 14 Yen abi lēk wēl bī yin ku miēthku cōl apoth kērac yic.’ 15 Nawēn jaam, ke Wēi Nhialic lööny kegup cimēn ŷōn tuēñ kōñ yen lööny ŷogup. 16 Ku jāl kēnē cī Bēny Jethu lueel ŷōn tak, ‘Joon ē ye

kɔç muɔç nhïim ë piu, ku wek aabi muɔç nhïim Wëi Nhialic.’¹⁷ Acie kë lëu bi baai dhöl lɔn ci Nhialic këne yen ci yiék yo, yiék kɔç cie kɔç Itharel aya, ku ë yik yo wët ci yok wët Bëny Jethu gam, ke ɣen ya ɲa, ba them ba Nhialic gël nhom!”

¹⁸ Nawën pinjë wël ci Pïter lueel, gokë cii ben jääm guöp ku leckë Nhialic ëlä, “Kën yen ë wïc Nhialic aya, ku bi kɔç cie kɔç Itharel këreç yekë looi puöl, ku bik met pïr akölrïëç ëbën yic!”

Kɔç ci gam pan cɔl Antiök

¹⁹ Kɔç ke ci gam aake ci wëer rin ci kek riöç lɔn nëk ke cimën wäär ci Ithipin nök. Kɔç kök ke yiic aaci yet pan cɔl Ponicia ku Thaipruth ku Antiök. Ku keek aake ye kɔç Itharel kepëc kek aake ye lëk wët yam Jethu. ²⁰ Ku kɔç kök ke ci gam, ku aake ye kɔç pan Thaipruth ku Thirene, aake ci la Antiök ku lek Wët Puöth Yam lëk kɔç cie kɔç Itharel aya. Aa cik aa lëk thoŋ puöth yam rin Bëny Jethu. ²¹ Aake ci Nhialic yiék riel. Go kɔç juëc gam ku yekë Nhialic door.

²² Thoŋ ci kɔç cie kɔç Itharel gam Antiök aci yet tënë kɔç ci gam Jeruthalem. Gokë Barnaba tuɔç Antiök. ²³ Wën ci yen yet ku tiŋ të ci Nhialic kɔç Antiök daac thïn, ke jɔl puöu miët ku jiëem kenhiim ku bik aa kɔç path yer puöth, nhïar Nhialic piänden ëbën. ²⁴ Barnaba ë ye raan path ci Nhialic gam piände ëbën, ku ë la guöp Wëi Nhialic. Kɔç juëc aaci wët Bëny bën gam.

²⁵ Ku jɔl Barnaba jäl ku ler pan cɔl Tarthuth ku bi Thawul la wïc. ²⁶ Nawën le yök, gokë bën Antiök. Ku jolkë rëer Antiök ë ruöön, ku keek aake ye röm kek kɔç ci gam, ku aaci akut dit apeï bën piöç. Antiök yen ë tën kɔŋ kɔç ci gam aa cɔl thïn ka Krithiaan.

Barnaba ku Thawul aaci tuɔç Jeruthalem

²⁷ Ruöön yen rëer Barnaba kek Thawul Antiök, yen ë tën jiël kɔç kök käk Nhialic tiŋ Jeruthalem ku lek Antiök. ²⁸ Raan tök ke yiic cɔl Agabuth ëci Wëi Nhialic yiék riel, ku bi lëk kɔç lɔn le yen cɔndiit bi bën pinynhom ëbën. (Cɔŋ këne aci bën bën ɣon ye Klaudiöth bënyŋaknhom.) ²⁹ Ku abiöth aaci raan tök keyiic ëbën la këne ci ya tuöc wämäthaken ci gam ciëŋ wun Judia. ³⁰ Ku keek aaci wëëu kuööt yiic, ku jolkë Barnaba ku Thawul tooc bik ke ɣäth tënë kɔçdit akut kɔç ci gam.

12

Kɔç ci gam aaci ŋuöt ke gum apeï

¹ Ë runkä cɔk ëci baai kööl agut Judia, go bëny Judia cɔl Ƴërot Agrïpa kɔç abëk kɔç ci gam yiic cɔl aban. ² Yeen aci mënh Joon cɔl Jemith cɔl atök yeth pal. ³ Na le tiŋ ke kɔç Itharel mit puöth kë ci looi, go Pïter cɔl adöm ku mac, (yen këne ë loi rot ɣon ciëm Yan Ayum cïn yic luou.) ⁴ Nawën ci Pïter döm ku mac, ke thön akuut apuruuk kanjuan bik aa

tiit. Ku akušt tōk ē la yic kōc kaŋuan. Ee cī Yērot Agrīpa tak ku bī Pīter yāth luk yic akōl Yan Ayum cīn yic luou cōk ciēn. ⁵ Ku Pīter acī jāl rēer mēc yic. Ku kōc cī gam aake ye rōok rienke apeī tēnē Nhialic.

Atuny Nhialic acī Pīter luōny bei yōn mēc

⁶ Wēer yen bī Yērot Agrīpa ye cōl abīi luk yic rial, Pīter ē nin kam apuruuk karou ke tit ye. Ee cī rek cīn arēk karou, ku yōn mēc ē tit thok apuruuk kek ke lui akōlē. ⁷ Tēwēn nyin yic ka atuny Nhialic bō ku kēēc yōt thok ku mer yōt yic. Ku mēŋ Pīter kēt ku puōc bī rot jōt ku lēk ye, “Lōc rot jōt! Ku ban yīkōu!” Nyin yic, ke luōŋ awēn cī ye rek lōōny wei yecin. ⁸ Ku lueel atuny nhial, “Dut yīyic ku rušk warku.” Go Pīter yeyic duut ku ruk war, ku lēk atuny nhial ye, “Paat alanhdu yīkōu ku buōth ya.” ⁹ Go Pīter jāl biaath cōk ayeer, Pīter ē kēc kēn loi rot deet yic, lōn nadē ke kē looi atuny nhial ē yic. Ēcī tak ciēt ye nyuōth. ¹⁰ Keek aacī jal tēek akušt tōk lōōm, akut apuruuk ke tīt, ku benkē rēēt akut dēt ye kek rou lōōm ku jōlkē yet kal thok, kal ye gur thok wēeth cī yethok wēl geeu. Go kal yethok ŋaany ē rot ku lek ayeer. Keek aacī jāl la ke cath dhēl yic, nawēn ka atuny nhial mār.

¹¹ Ku jōl Pīter kē lui rot ye deet yic ku lueel, “Ēmēn aca jal ŋic lōn ye yen yic kēnē awēn ya tīŋ kēcīt nyuōth!

Nhialic acā tuōc atuōnyde bā bēn kuōny bei Yērot Agrīpa cin, ku jōl aa kāk ke ye kōc Itharel tīŋ ke bik luōi ya.”

¹² Nawēn ŋic lōn rēer yen tērac, go la pan Maria man Joon Marko. Ku kōc juēc aake cī kēnhīim kut thīn ē ke rōōk. ¹³ Ku jōl Pīter yōt tōŋ thok ayeer, go nyan aluaak lui baai cōl Roda la bī raan yōt gut thok la tīŋ. ¹⁴ Ku ēcī Pīter ŋic rōl, go puōu miēt apeī, ku go guō kat ke kēc yōt liep thok, ku le lēk kōc lōn yen ke Pīter yen akāac ayeer. ¹⁵ Go kōc awēn rēer yōt lēk ye, “Yīn acī muōl!” Go lēk ke lōn ē yic yen acī lēk ke. Gokē lueel, “Ka atiēmde yen acī bēn.”

¹⁶ Ku la Pīter tuēŋ ke tōŋ yōt thok, gokē yōt ŋaany thok. Gokē tīŋ ku gēikē. ¹⁷ Go Pīter lēk ke bik biēt, ku jōl tēt yic ke yen tē cī Nhialic ye bēēi bei thīn yōōt ē mēc yic ku lēk ke, “Lēkkē Jemith ku wāmāthkuan kōk yen kē cī rot looi.” Ku jiēl bī la tēdēt. ¹⁸ Na la piny bak, go apuruuk ke tīt nhīim la cōt, ku yekē rōt thiēēc kamken, “Yēŋō cī rot looi tēnē Pīter?” ¹⁹ Go Yērot Agrīpa apuruuk yōōk bik yōōp. Ku akēc kē bēn yōk. Go apuruuk cōl adet thook, ku lēk kōc kōc nōk bī ke nōk. Tēwēn cī ē kēnē rot looi go Yērot Agrīpa jāl Judia, ku ben la ceŋ Cetharia.

Antipāth Yērot acī thou

²⁰ Nawēn cī Yērot Agrīpa puōu riāak tēnē bāny Tire ku Thidon, gokē la ke ya akut bik la tīŋ. Ku ē cik kaŋ lēk

Blatuth raan kāk pan bēny tiit bī wētden gam. Ku jolkē la tēnē Yērot Agrīpa ku thiēckē bī dōōr ke ke, rin keek aake ye mīith yōk wun yen mεc Yērot Agrīpa.

²¹ Naγon akōl yen cī Yērot Agrīpa lueel bī yen mat ke ke, go ruk alēthken bāāny ku nyuuc thōnyde nhom ku jιεm ke kαc. ²² Ku jol kαc duōot aa looi ēlä, “Acie raan yen jam, Aciēk.” ²³ Ee tēēn, Yērot Agrīpa acī atuny Nhialic bēn cōl atuany, rin cī yen rot looi bī a yen ye door ku cie Nhialic yen ye door. Nawēn ke cuet kām tō yeyāc yic, ku thou.

²⁴ Wēt Nhialic acī bēn la tuen ku kαc juēc acī bēn gam.

²⁵ Ku Barnaba kek Thawul aaci luōiden bēn thōl, ku dhukkē Jeruthalem ke cath kek Joon Marko.

13

Barnaba ku Thawul aaci loe ku toc ke

¹ Kαc ke cī gam Antiök aake la yiic kαc ke ye kāk Nhialic tūη, ku jol aa kαc ē kαc cī gam piōc, ku keek aake ye yī Barnaba ku Thaimon. (Raan col) ku Lukiōth (raan pan Thirene) ku Maneen (ku yen ē ye mēthē bēny cōl Antipāth Yērot) ku Thawul. ² Tēwēn ye kek rōök thīn tēnē Bānyda, ku yekē mīith theek ke ye dhēl dēt dōōr kek Nhialic, go Wēi Nhialic lēk ke ēlä, “Pālkē Barnaba ku Thawul ku bīk luoi ca lōc ke aa looi.”

³ Ku jol kαc cī gam miēth aa theek ku rōökkē ku jolkē Barnaba ku Thawul dōoc ku

jolkē ke cōl ajiēl bīk luoi cī Nhialic lōc ke la luoi Nhialic.

Barnaba ku Thawul aaci keny Thaipruth

⁴ Barnaba ku Thawul aake cī Wēi Nhialic tooc bīk la gen cōl Theleukia ku lek teem kōu riāi ku lek gen tō gool nhom wār ciēl yic cōl Thaipruth. ⁵ Na lek yet gen dēt cōl Thalamith, gokē kαc aa piōc wēt Nhialic tēn amat kαc Itharel. Ku Joon Marko ē cath ke ke rin bī keek aa kony luoi.

⁶ Keek aaci cath ku temkē Thaipruth kōu, ku lek gen Papoth yen le kek raan dēt tiēt cōl Bar-Jethu ke ye raan Itharel, yōk thīn. Ku ēcī rot a nyuōth ciēt ye raan kαc lēk wēt Nhialic. ⁷ Yen Bar-Jethu ē ye mēthē bēnydit cōl Therjiuth Pauluth, bēny wun tō gool nhom wār ciēl yic. Ku yeen ē ye raan pel nyin apēi. Bēny ēcī Barnaba kek Thawul tuōc ku bīk bēn tēnē ye, rin ē wīc bī piōc wēt Nhialic.

⁸ Ku yen luōiden bī kek bēny piōc ēcī tiēt Elimath (aa kek rienke thon Gīrik) duēr rac, rin cī yen ye them bī bēny rac nhom bī wēt Nhialic cī gam.

⁹ Ke Thawul, ku anjic aya lōn cōl ye Paulo, ēcī Wēi Nhialic la yeguōp, go tiēt tūη ku dōt apēi, ¹⁰ ku lēk ye, “Yīn mānh jōηrac. Yīn raan la ater kek kāpath ēbēn. Yīn athiāη guōp kārεc, ku aye them akōlakōl ba yith Nhialic wel bīk aa lueth! ¹¹ Yīn abīi Nhialic jak guōp ēmēn. Yīn abī cōor ku yīn abī nīn nōk ke yī cīi piny ben tūη.” Nyin yic Elimath, ēcī kēn macār guō paat nyin piny,

ku jøl cath ke wïc raan bï ye dãm cin bï thel. ¹² Nawën tîj bënnydit kē cï rot looi, go wēt Nhialic gam rin yeen ēcï gāi apēidit kāk cï ke ye piöç wēt Nhialic.

Barnaba ku Paulo aaci la Antiök tō Pithidia

¹³ Paulo ku jøl aa kocken cath kek ye aaci wär teem riäi ke jiël Papoth ku lek Perga, wun cøl Pampilia. Tēwën, Joon Marko aci bën puök ke ke ku dhuk Jeruthalem. ¹⁴ Ku ben kē jäl Perga ku yeetkē Antiök tō wun cøl Pithidia. Nawën aköl lōj, aköl cïi kōc ē luui, go Barnaba ku Paulo la tēn amat ku nyuuckē thïn. ¹⁵ Nawën cï lööj Mothith, ku jøl aa wël kōc kāk Nhialic tîj kueen, go bāny tēn amat wēt lēk Barnaba ku Paulo elä, “Wämäthakua wek aa wïcku bāk kōc jāam nhïim, tē le yen wēt bï ke rieel puöth bāk lēk ke.” ¹⁶ Go Paulo rot jət, ku nyooth yecin bï kōc biēt. Ku jøl jam elä, “Wek mēthkiē pan Itharel, ku jøl aa kōc cie kōc Itharel Nhialic door, piēnkē wēt diē. ¹⁷ Nhialic kōc Itharel ēcï wärkuan dīt lōc ku looi ke ke ye kuatdīt ril tōr tēwäär ciēj kek ke ye alei wun cøl Ijip. Keek aake cï Nhialic bēēi bei Ijip rielde. ¹⁸ Ku aci kārēc yekē luoi ye guum roor ruöñn thiärñuan. ¹⁹ Ku Nhialic aci wuöt kadhorou cuöp wei pan Kanaan. Ku looi kacke bï aa kek la piny, ²⁰ tēcīt run buot kañuan ku thiär dhiēc.

“Wën cï kēn rot looi, go Nhialic ke yiēk kōc mac ke agut tē tul raan kāk Nhialic tîj cøl Thamel. ²¹ Nawën thiēckē Nhialic bï ke yiēk bēnyñaknhom, go Nhialic ke yiēk Thawul raan many Kic, kuat Benjamin yic, ku bï ya bēny ruöñn thiärñuan.

²² “Nawën cï Thawul nyaai bāāny yic, go Nhialic Debit looi ke ye bēnyñaknhomden. Ku kēn cï Nhialic lueel rieñke akin, ‘Aca yök lōn Debit, wën Jethe yen ē raan yen wiēc. Ku ē yen raan bï kāk wiēc kē bik röt looi, aa looi.’

²³ “Ē ye Jethu raan kuat Debit, yen cï Nhialic looi ke ye raan bï kōc Itharel luök, tēcīt tē cï yen ye lueel thïn wäär. ²⁴ Wäär kēc Jethu luōide jōk, ke Joon ēcï kōc Itharel kañ lēk wēt Nhialic. Ku ye ke yōök bik muöl luoi kārēc, ku cōlkē röt aa muōc nhïim piū. ²⁵ Na wäär cï luoi Joon thiök kek thök, go kōc thiēec elä, ‘Yakē tak ya ña? Acie yen raan tietkē. Raan tietkē abi lōk bën yacök. Ku acie yen raan lēu ye ba warke dāk bei yecök.’

²⁶ “Wek wämäthkiē Itharel, mïth Abaram, ku jøl aa wek kōc cie kōc Itharel rēer tēn Nhialic door. Wēt bï kōc kony bï kōc cïi la pan mac aci lēk yo. ²⁷ Ku yeen akēc kōc ke ciēj Jeruthalem ku bānyken ñic, lōn nadē ke yen raan bï kōc bën kony. Ku keek akēc wël deet yiic aya, wël ke ye kōc

13:17 B.bei 1:7; 12:51 **13:18** Kn 14:34; L.rou 1:31 **13:19** L.rou 7:1; Joc 14:1

13:20 Bāny 2:16; 1Tha 3:21 **13:21** 1Tha 8:5; 10:21 **13:22** 1Tha 13:14; 16:12;

Wk 89:20 **13:24** Mk 1:4; Lk 3:3 **13:25** Mt 3:11; Mk 1:7; Lk 3:16; Jn 1:20, 27

käk Nhialic t̃iŋ l̃ək ke wäär ye kueen akōlakōl, akōl lōŋ. Ku keek aaci w̃el kōc kāk Nhialic t̃iŋ cōl aa t̃iŋ kenh̃im, rin c̃i kek Jethu cōl anak. ²⁸ Cōk alōn c̃in yen yiny c̃ik yōk b̃i ke ye t̃em thou, gok̃e ŋuōt ke thiēc Pilato b̃i dhiel nōk. ²⁹ Ku w̃en c̃i kek k̃eriēc ēb̃en looi, kāk ke c̃i gōt athōr th̃eēr w̃el Nhialic yic riēnke, gok̃e jat piny tim c̃i r̃iūu k̃su ku lek thiēc raŋ yic. ³⁰ Ku yeen aci Nhialic cōl aben p̃ir. ³¹ Ku aaci rot nyuōth kōc ke ye cath kek ye kam Galilia ku Jeruthalem ñin juēc yiic. Kek kōckā, kek aaci kāk c̃i rōt looi t̃iŋ, ku l̃ekk̃e ke kōc Itharel.

³²⁻³³ “Ku yōk aaci b̃en buk we b̃en l̃ək thoŋ path c̃i Nhialic yepuōu tōŋ ke b̃i luōi wārkuan d̃it. Aci luōi yo ēm̃en yōk miēthken, rin c̃i yen Jethu cōl aben p̃ir ke c̃i thou. C̃im̃en c̃i ye gōt ēlā waak rou athōr th̃eēr w̃el Nhialic yic,

‘Ỹin ee w̃endiē, ỹen aci ya Wuur akōlē.’

³⁴ “Ku yen k̃enē yen ē k̃e c̃i Nhialic lueel, lōn b̃i yen ye cōl aben rot jōt thou yic, ku b̃i c̃i kōŋ dhiāth raŋ yic,

‘Ỹin aba yiēk yath, ku ỹin aba dōc c̃it t̃ewäär,
c̃i ỹen yapuōu taan̄ th̃in t̃enē Debit.’

³⁵ “Ku ē yic alanden, ēc̃i lueel k̃elā w̃ēt d̃ēt c̃i gōt yic, ‘Ỹin acā aluōnydu b̃i puōl b̃i dhiāth raŋ yic.’

³⁶ “Ku yen Debit ē ye kāk Nhialic looi wäär p̃iir yen, ku

jōl thou ku thiäk t̃ē c̃i wārken d̃it thiēc th̃in. Ku guāpde aci b̃en dhiāth raŋ yic. ³⁷ Ku k̃en ak̃ec rot looi t̃enē raan c̃i Nhialic jōt bei raŋ yic.

³⁸⁻³⁹ “Awiēc bāk ŋic wek wāmāthkiē Itharel, lōn nadē ke rin Jethu yen abi k̃ārec pāl piny t̃enē kōc. Raan b̃i w̃ētde gam abi adumuōmke pāl piny t̃enē ye. Ku k̃enē ē k̃ec lōŋ Mothith looi wäär t̃enē we. ⁴⁰ Tāāuk̃e wenỹin piny apath b̃i k̃e c̃i kōc kāk Nhialic t̃iŋ, c̃ik l̃ək kōc ēlā rot c̃i lui we,

⁴¹ ‘Tiēŋk̃e wek kōc kōc dōl gup!
Gāik̃e ku wek aabi liu,
rin k̃e luōi akōlē!
Acie k̃e bāk gam, cōk alōn b̃i raandā ye teet yic t̃enē we!’ ”

⁴² W̃en jiēl Paulo ku Barnaba t̃en amat, goke yōk ku b̃ik b̃en b̃en akōl d̃ēt amat b̃ik w̃ēt lōōŋ Nhialic b̃en ber yic. ⁴³ W̃en c̃i kōc jāl amat yic, ke Paulo ku Barnaba ruēc kōc juēc Itharel, ku kōc juēc cie kōc Itharel c̃i ciēŋ kōc Itharel gam. Ku jōl Paulo kek Barnaba l̃ək ke b̃ik kepuōth d̃eēt, ku b̃ik p̃ir ke ŋōth piath Nhialic.

⁴⁴ Naw̃en akōl d̃ēt amat, ke kōc juēc ap̃ei bō amat yic aabi ciēt kōc ēb̃en geeu kek c̃i guēer b̃ik b̃en piŋ w̃ēt Nhialic.

⁴⁵ Naw̃en t̃iŋ kōc Itharel akut d̃iit k̃enē ke d̃om tiēl ke. Ku yek̃e w̃ēt lueel Paulo dh̃ōl yic ku yek̃e lat. ⁴⁶ Ku Paulo kek Barnaba aaci b̃en jam ap̃ei k̃elā ke c̃i riōc, “K̃en yen b̃i rot kaŋ looi tuēŋ, ee lōn b̃i we l̃ək w̃ēt Nhialic. Ku

na cäk ku ec bäk wēt Nhialic cii gam, ku yakē röt yök ke we cie kōc wic pīr akōlriēec ēbēn, ke wek aa buk nyāān piny ku lok tēnē kōc kōk cie kōc Itharel. ⁴⁷ Rin γok aaci Nhialic yōök ēlä, ‘Wek aaca looi ke we cit mermer tēnē kōc cie kōc Itharel, rin bi raan ēbēn pinyhom poth la pan gam.’”

⁴⁸ Nawēn piŋ kōc cie kōc Itharel wēt kēnē, gokē puōth miēt ku leckē wēt Nhialic cik piŋ. Ku kōc ke ci lōc bik aa kōc pīr akōlriēec ēbēn aake ci bēn gam.

⁴⁹ Wēt Nhialic aci bēn yet bēiikē yiic ēbēn. ⁵⁰ Go kōc Itharel, kōcdit baai γεu yic ēbēn bēn rac nhīm agut diāār kōcdit cie kōc Itharel Nhialic door. Ku aaci Paulo ku Barnaba bēn cuōp wei panden. ⁵¹ Go atuuc Jethu mēl kuēēn ku tenkē kecōk rin ci kek puōth riāāk tēnē ke. Ku jielkē ku lek pan cōl Ikonია. ⁵² Kōc ke ci gam Antiōk aake ci Wēi Nhialic la kegup, ku keek aake mit puōth apeī.

14

Paulo ku Barnaba aa kōc Ikonია lek Wēt Puōth Yam

¹ Kēcīt kēwāār ci rot looi tēnē Paulo ku Barnaba Antiōk acie yic bēn ber aya tēnē ke Ikonია. Paulo ku Barnaba aake ci la γōn ye kōc Itharel mat thīn, ku jīemkē arēk bi kōc juēc Itharel ku kōc cie kōc Itharel wēt Jethu gam. ² Ku kōc kōk Itharel ci ku ec bik wēt cii gam, aaci kōc Ikonია luōm thook bik kenhīm wēl

Paulo ku Barnaba. ³ Ku Paulo kek Barnaba aaci rēer Ikonია nin juēc. Ku jīemkē apeī rin Jethu ke cii riōc, ku wēt yekē lueel ēbēn ē yic, rin ci Jethu ke yiēk riel bik kāk jān gōi aa looi. ⁴ Ku kōc juēc tō geuu aake ci keyiic tek, kōc kōk aake wēl kōc Itharel piŋ ku gam kōc kōk wēt atuuc Jethu.

⁵ Nawēn ke mēt kōc Itharel yic kek kōcken dīt ku kōc Konya bik agaac jōak, ku wickē bik ke nōk. ⁶ Nawēn la kōc piōōc wēt ci mat yök cōk, gokē rin tē cōl Likonia tō geeth Lithtra ku Derbe thīn. ⁷ Ku piōōckē Wēt Puōth Yam Bāny Jethu ē geethkā yiic.

Paulo aci duēr nōk Lithtra

⁸ Mony ci ruai, cie cath, yecōk γōc piiny tēwāār dhiēēth ye ē tō gen Lithtra. ⁹ Ku ē ye wēl Paulo piŋ. Go Paulo tiŋ ke ci gam ku peth bi kony. Go dōt, ¹⁰ ku lueel, “Jot rot ba kōōc!” Go rot wuōl nhial ku cieth.

¹¹ Nawēn tiŋ kōc juēc kē ci Paulo looi, gokē jam apeī thoŋden Likonia, “Acieēk cit kōc aaci bēn piny nhial tēnē γo!” ¹² Ku ciēkkē Barnaba ke cōl Deuth ku ciēkkē Paulo ke cōl γermith rin ē yen raan ye wēlken lueel.* ¹³ Go raandit jōn cōl Deuth door, jōn rēer yiēnde kal thok miōōr la yiēth adir ci cuēec yōök bēi. Ku wic kek kōcken juēc rēer ke ye bik atuuc door ē ke.

¹⁴ Nawēn piŋ Barnaba ku Paulo ke wickē bik looi, gokē alāthken rēt yiic kekōth bik nyuōōth lōn cii kek kēcīt kēnē

13:47 Ith 42:6; 49:6

13:51 Mt 10:14; Mk 6:11; Lk 9:5; 10:11

* 14:12 Aa rin

jakken.

wic, ku rinke ciel than awen yic ku lueelke, ¹⁵ “Yenjo looi wek kenene? Yok aa koc e path cimendun. Yok aaci ben buk Wet Puoth Yam Jethu ben lueel, ku buk we nyaai kak yakē doorka yiic rin cin kek wetden yic, ku bak aa door Nhialic ton pir, ci nhial ku piny ku wer kek kakkith to thin ebēn cak. ¹⁶ Wathēer Nhialic eci koc puol bik kakken cik tak aa door. ¹⁷ Ku Nhialic e rot nyuoth akolakol kapuoth ye looi yiic tenē koc. Ee deŋ col atueny ku lok kan ebēn cit tēden ye kek luok, ku mitkē puoth.” ¹⁸ Cok awen kec kocka welken lac gam, ka cik ben leu bik koc dok bik miöör cii nak.

¹⁹ Nawen ke koc Itharel kok bö Antiök gen to Pithidia, ku bö koc kök Ikonia, ku reckē koc nhim ku biöökke Paulo ku yöckē ayeer geeu, ku takkē lon ci yen thou. ²⁰ Nawen la koc ci gam kenhim kut yelööm, ke jot rot ku dhuk geeu. Nayon nhiäk ke la Derbe kek Barnaba.

Paulo ku Barnaba aaci dhuk gen Antiök to Thiria

²¹ Paulo ku Barnaba aaci Wet Puoth Yam lek koc Derbe ku gam koc juēc wet Jethu. Nawen ke dhuk Lithtra. Ku lek Ikonia ku jol a Antiök to Pithidia. ²² Ku lekkē koc ci gam bik gamden muk apath, ku lek tuen ke nhia Jethu. Ku lekkē ke piöcden yic elä, “Koc ci gam ebēn aa dhil gum e pir kenē yic rin bi kek met baany Nhialic yic aköldä.” ²³ Ku kuanykē kocdit akuut koc ci gam yiic ebēn, ke ci kan röök

tenē Nhialic. Ku thekkē mieth rin bi kek Nhialic kan door. Ku jolkē ke than Bēny Jethu cin, raan ci kek welke gam.

²⁴ Tēwen kueny kek Pithidia yic, gokē ben Pampilia. ²⁵ Ku piöökke Wet Puoth Yam tenē koc gen Perga ku lek Atalia. ²⁶ Ku tēen ke gēr, ku dhukkē Antiök, tēwäär ci koc ci gam ke thōn Nhialic thin rin luaiden cik thöl.

²⁷ Wēn ci kek yēet Antiök, ke kuut koc ci gam nhim ku lekkē ke kajuēc cik looi riel Nhialic, ku nyooth Nhialic lon alēu bi koc cie koc Itharel gam aya. ²⁸ Ku rēerkē Antiök pi juēc kek koc ci gam.

15

Löŋ Mothith

¹ Koc kök pan Judia aaci ben Antiök, ku piöökke koc ci gam elä, “Wek aacii Nhialic bi kony te cii we dhil ŋoot, cit te ci löŋ Mothith luēl ye.” ² Go Paulo kek Barnaba jam apei rin e wet kenē kek koc awen bö Judia. Nawen ke mat yic, bi Paulo ku Barnaba ku koc kök Antiök la Jeruthalem bik wet kenē la jām yic kek atuuc Jethu ku kocdit kök.

³ Go akut koc ci gam ke jal tooc, ku wēn tēek kek Ponicia ku Thamaría, ee cik lek koc lon ci koc kök cie koc Itharel wet Nhialic gam. Wet kenē aci koc ci gam ebēn col amit puoth.

⁴ Nawen yēetkē Jeruthalem e ke lor akut koc ci gam, ku atuuc Jethu ku kocdit, koc cik ben lek kajuēc ci Nhialic ke

kony bĭk ke looi. ⁵ Go kəꝋ kək akut Parathĭ cĭ gam röt jat nhial ku luelkĕ, “Keek aa dhil ŋoot ku lĕk ke bĭk lõŋ Mothith dhial theek.”

⁶ Go atuuꞑ Jethu ku kəꝋdĭt kenhĭim mat bĭk wĕt kĕnĕ tak yic. ⁷ Wĕn cĭ kek wĕt jāam yic apĕi, ke Pĭter jət rot ku lueel, “Wek kackiĕ anjĕckĕ lõn ŋen acĭ Nhialic lõc wäär kamkun, ba Wĕt Puəth Yam lĕk kəꝋ cie kuat Itharel, rin bĭ kek wĕt Bĕny piŋ ku gamkĕ. ⁸ Ku Nhialic anjic kĕ tō raan ěbĕn puəu, acĭ nyuəꝋth lõn yeen alĕu kəꝋ kək cie kəꝋ Itharel bĭk gam aya cĭmĕn cĭ yen Wĕike cəl abō tĕnĕ ke, cĭmĕn wäär cĭ yen ye luəi ŋo aya. ⁹ Acĭ nyuəꝋth lõn ŋok kəꝋ Itharel ku thāi kək, ŋok aa thōŋ ěbĕn, ku nyĕei käreꝋ kepuəth rin cĭ kek gam.

¹⁰ “Na ye kĕya, ke yenō looi wek kĕ cĭ Nhialic nyuəth we bāk cĭi loi, rin wĭc wek ye ě path bāk tĕ bĭ yen puəu riĕek thĭn tĭŋ. Tĕ jət ŋok kəꝋ cĭ gam nhĭim kĕril kĕc wārkuan dĭt ku ŋo aya, kaŋ lĕu buk ŋāac? ¹¹ Acie tĕde! Ayeku gam lõn bĭ ŋo kony rin piath Bĕny Jethu, ku abĭ ya tĕde aya tĕnĕ ke.”

¹² Go akut ěbĕn biĕt ku piŋkĕ kək jāŋ gōi cĭ Nhialic cəl aa looi Barnaba ku Paulo ke, kam kəꝋ kək cie kəꝋ Itharel. ¹³ Wĕn cĭ kek thök jam, ke Jemith jət rot ku bĕer ělä, “Piĕŋkĕ wĕtdiĕ wek kəꝋ akuətda! ¹⁴ Acĭ Thaimon tĕt ŋo tĕ cĭ Nhialic ye nyuəꝋth thĭn lõn ye kəꝋ cie kuat Itharel kacke aya, rin cĭ yen kəꝋ kək

nyaai keyiic bĭk aa kacke. ¹⁵ Ku wĕl kəꝋ kək Nhialic tĭŋ aaci röm kek ě wĕlkā alanden. Cĭmĕn cĭ ye gət athör theer wĕl Nhialic yic ělä,

¹⁶ ‘Ku lueel Bĕny, ŋen abĭ dhuk, ku ŋen abĭ many Debit cĭ riääk bĕn jət nhom. Ku bĕn kəkken cĭ riääk cök piny bĭk riĕl.

¹⁷ Ku kĕya, kəꝋ ěbĕn aabi Bĕny wĭc, kəꝋ cie kəꝋ Itharel ca cəl bĭk aa kackiĕ.

¹⁸ Yen ee wĕt cĭ Bĕny lueel akan, Bĕny yen cĭ wĕt kĕnĕ cəl anjic theer.’

¹⁹ “Ku la Jemith tuenŋ ku lueel, na ye ŋen, ke ŋok aaci kəꝋ cie kəꝋ Itharel cĭ Nhialic dhuök rĕm nhĭim. ²⁰ Anjĕĕn buk ke gät athör ku lĕkku ke, bĭk cĭi mĭth kuat miĕth cĭ ke jakreꝋ door, ku titkĕ röt bĭk gup cĭi la akər. Ku cĭk riem cam ku cĭk cuĕt riŋ lān kĕc teem röl bĭ riem kuĕr. ²¹ Rin lõŋ Mothith acĭ kuen run juĕc yiic, ŋon ye kəꝋ Itharel mat thĭn akööl cĭi kek ě luui yiic, ku wĕlkā aaye piöc geeth yiic ěbĕn.”

Athör cĭ gät kəꝋ cie kəꝋ Itharel cĭ gam

²² Nawĕn ke atuuꞑ Jethu, ku kəꝋdĭt kek kəꝋ akut kəꝋ cĭ gam ěbĕn, mat wĕt yic bĭk rōor abĕk akut yic kuany, ku bĭk ke tuəꝋ Antiök kek Paulo ku Barnaba. Gokĕ Judath cəl Barthabath aya, ku Thilath kəꝋ theek akut rin luoiden,

kuany. ²³ Ku gëmkë ke athör kënë tënë kəc cï gam Antiök,

“Yok atuuc Jethu ku kəcđit, miëthakun, yok aaci miäthda tuöc miëthakua cie kuat Itharel ciëŋ gen Antiök, ku pan Thiria ku Cilicia. ²⁴ Acuk piŋ lön cï kəc kök akuötda yic la ku rëckë wepuöth käk yekë lueel, ku keek aa këcku ke tooc bik käckä aala lueel.

²⁵ Këya, yok aaci yonhüim mat ku gamku buk kəc kuany ku tucku ke we. Ku aabi la kek wämäthkuan nhiarku Barnaba ku Paulo, ²⁶ cï wëiken gam bik luu rin Jethu Kritho. ²⁷ Wek aa tucku Judath ku Thilath, bik we lëk wël cï göt athör kën yic aya. ²⁸ Acï Wëi Nhialic tääu yopuöth bi ciën löŋ ril dët metku ë lööŋ cï gät we kä yiic. ²⁹ Ku wek aa cïi käckä dhil loi, duökkë ye mïth miëth yeke jakrëc door, duökkë riëm cam, duökkë cuët riŋ län këc teem röl bi riëm kuër, ku tiëtkë röt bäk gup cïi la akər. Na luoi käckä cït ëmën cï yok ke lëk we, ke luoidun abi piath. Yenakan.”

³⁰ Ku toockë atuuc Antiök, Nawën cik yet, ke mat kəc cï gam ëbën nhüim ku gëmkë ke athöör. ³¹ Wën cï kek athöör kueen ë ke mit puöth rin cï wël cï göt athöör yic ke dëet puöth. ³² Judath ku Thilath, kəc ke jam nyin Nhialic aya, aaci jam apëi kek kəc cï gam bik ke dëet puöth ku ril kë puöth. ³³ Tëwën cï kek nin nöc ke ke lony wämäthakua dhöl

bik dhuk ke puol gup tënë kəc ke toc ke. [³⁴ Ku Thilath acie nom bën waar ku döŋ.]

³⁵ Paulo ku Barnaba aake cï pëi nöc Antiök, ke piöoc wët Bëny kek kəc juëc kök tënë kəc Antiök.

Paulo ku Barnaba aaci puök

³⁶ Nawën cik pëi nöc Antiök, ke Paulo yöök Barnaba, “Dhukku ciëen gëeth wäär yiic cï yok Wët Puöth Yam piöoc thïn, buk wämäthakua la neem, ku buk tiŋ lön le kek tuen apath kek gamden.”

³⁷ Ku ë wïc Barnaba bi Joon Marko cath ke ke, ³⁸ ku akëc Paulo tak lön puöth yen bi cath ke ke rin aci bën dhuk Pampilia, ku cïi rëër ke ke bik luoiden thääp kedhie. ³⁹ Wët kënë acik tëer apëi nawën ke puök. Ku jiël Barnaba kek Joon Marko ku geerkë Thaipruth. ⁴⁰ Ku cöl Paulo Thilath bi cath kek ye, ku pël miëthakën ke dhöl bi Nhialic ke cöl aa cath ke puol gup. ⁴¹ Ku jolkë la Thiria ku Cilicia kek Thilath, ke deet kəc cï gam puöth bik gamden muk apath.

16

Timothï aci cath kek Paulo ku Thilath

¹ Paulo aci cath bi la Derbe ku Lithra të ciëŋ Krithian cöl Timothï thïn. Man Timothï ëcï gam aya, ku yeen ë ye nyan kuat Itharel, ku wun ë ye Gïrik. ² Kəc le yok gam tök ëbën Lithra ku Ikonía, aake ye ñiec jam rin Timothï. ³ Go Paulo Timothï cöl anot rin wïc

yen ye bĭk cath. Ee looꞑ kĕya rin aꞑic kɔc Itharel ke ciĕꞑ Derbe ku Lithtra ĕbĕn lɔn ye wun Timothĭ Gĭrik, kuat cie ŋoot. ⁴ Tĕwĕn ye kek jăl gen ku lek gen, aake lōōꞑ cĭ atuuc Jethu ku kɔcđit tō Jeruthalem guir tĕt kɔc cĭ gam, ku lĕkkĕ ke bĭk aa luuꞑ cĭt tĕ wĭc atuuc Jethu ku kɔcđit tō Jeruthalem ye thĭn. ⁵ Kĕya, kɔc akut kɔc cĭ gam aacĭ cōk puōth bĭk gamden cĭi war, ku kɔc cĭ gam aacĭ rōt aa juak akōlakōl.

Paulo ku Thilath aacĭ la Troath

⁶ Paulo ku Thilath aacĭ Prigia ku Galatia bar yic, rin cĭ Wĕi Nhialic ye nyuōth ke bĭk Wĕt Puōth Yam cĭi piōc ĕ bĕi Athia kă yiic. ⁷ Tĕwĕn cĭ kek aken Mithia dōt, ke wickĕ bĭk la pan cɔl Bithinia, ku keek aacĭ Wĕi Nhialic nyuāāth bĭk cĭi tĕk thĭn. ⁸ Gokĕ Mithia bar yic ku lek Troath. ⁹ Ku ĕ wĕĕr kĕnĕ Paulo acĭ kĕdāꞑ tĭꞑ kĕcĭt raan Mathedonia ke kăac yenhom ku lĕꞑ. “Băar yĭn Paulo Mathedonia ba ȝo bĕn kony.” ¹⁰ Wĕn cĭ Paulo nyuōth ĕ kĕnĕ, goku rōt guir buk la Mathedonia, rin acuk ŋic lɔn cĭ Nhialic ȝo cɔl buk Wĕt Puōth Yam la piōc tĕnĕ kɔc Mathedonia.

Paulo ku Thilath aacĭ la Pilipi

¹¹ Goku jăl Troath ĕ riāi ku gĕrku buk teem Thamodhraki, naȝon nhiāk dĕĕt ȝo la Nipolith. ¹² Ku jiĕlku Nipolith ku lok Pilipi gen tuĕꝼ ye kaꝼ thiōak tĕ le kɔc Mathedonia, ku yen ĕ ye

gen rĕĕr kɔc Roma thĭn. Ku năkku nĭn juĕc geeu. ¹³ Nawĕn akōl cĭi kɔc Itharel ĕ luuꞑ ke ȝo jiĕl geeu, ku lok wăryȝu tĕ yeku tak lɔn ye kɔc Itharel kenhĭim mat thĭn bĭk rōok. Ku nyuucku piiny ku jĭεmku tĕnĕ diāār ke cĭ kenhĭim mat thĭn aya. ¹⁴ Kam kɔc cĭ wĕlkua piꝼ ĕ kɔc ke tō thĭn yiic, ee tĭꝼ gen Thiatira cɔl Lidia, ku ĕ ye ȝoc wei alĕth mĭthiōōꝼ ril ȝōnyden yic apei. Lidia ĕ ye Nhialic door, ku ĕcĭ Nhialic cōk puōu bĭ wĕt lueel Paulo piꝼ. ¹⁵ Wĕn cĭ ye gām lōkwĕi kek kɔc ciĕꝼ baai kek ye, ke cɔl ȝo ku lĕk ȝo, “Băk, rĕĕrkĕ paandiĕ, tĕ cĭ wek ye gam lɔn cĭ ȝen gam ayic.” Ku lĕꝼ ȝo buk la baai.

Paulo ku Thilath aacĭ mac Pilipi

¹⁶ Naȝon akāl tōk, tĕwĕn le ȝok tĕ ye kɔc la rōok thĭn, ke ȝo rām kek nyan alony la guōp jōꝼ ye cɔl alĕk kɔc kĕ bĭ rot looꞑ. Ku yĕen ĕcĭ wĕĕu juĕc apei bĕi tĕnĕ kɔcken cĭ ye loony. ¹⁷ Nawĕn ke buōth Paulo ku ȝo ĕbĕn ke loi duōt, “Kɔckă aa lui rin Nhialic Madhɔl. Aa yĭn lĕk tĕ bĭ Nhialic yĭ kuōny thĭn.” ¹⁸ Ku looꞑ kĕya nĭn juĕc, agut bĭ Paulo puōu riāāk, ku wel yenhom ku lĕk jōꝼ tō nya guōp, “Rin Jethu Krĭtho băar bei ĕ nya guōp!” Ee kaam wĕn, ke jōꝼrac jiĕl yeguōp. ¹⁹ Nawĕn le kɔc cĭ yĕen loony tĭꝼ, ke nyan alony cĭn wĕĕu ye bĕn bĕi tĕnĕ ke, gokĕ Paulo dɔm ku Thilath ku thelkĕ ke luk yic. ²⁰ Ku ȝĕthkĕ ke băny nhĭim ku luelkĕ, “Rōōrkă aa

kɔç Itharel, ku keek aa loi aliääp genda. ²¹ Aa yook piöç buk kâk liu ciεηda ku löñkua yiic, aa looi. Yok aa kuat Roma. Këya, yok aaci dhil luui kâk yekë lëk yo buk ke looi.”

²² Ku met thän awën kääç luk kôu wëtten yic ku biëkkë ke, ku ret bány alëth Paulo ku Thilath yiic keköth, ku cölkë ke aa that. ²³ Wën cï apuruuk Paulo ku Thilath that ku biëkkë ke apeï, ku riitkë ke yön mëc, ku yöök bëny apuruuk ë tiit kɔç cï mac, bi ke der rin bi kek cï kat. ²⁴ Nawën piñ apuruuk ë wët kënë, ke riitkë yön tã ciëen ku rekkë kecök, ku mæckë ke gurgurdit thiek kôu.

²⁵ Nawën təcit wëer ciel yic, ke Paulo ku Thilath aake rök ku ketkë waak door kek Nhialic, ku kɔç kök ke cï mac kek keek aake piñ. ²⁶ Kaam awën ke piny yiëk rot apeï, ku yiëk tëwën cï yön mëc buth thïn aya. Nyin yic tëwën ke yööt nany kethook, ku dâk luñ werwer kecök.

²⁷ Go bëny apuruuk wën tit yöt thok rot puur ku tiñ yööt ke nany thook, ku tek lön cï kɔç cï mac röt kual, go palde miëet bei, ku wic bi rot nök. ²⁸ Go Paulo rël apeï, “Duk rot näk! Yok aatö tën ëbën!”

²⁹ Go bëny apuruuk mac cööl, ku riñ yöt ku wiik Paulo ku Thilath cök ke leth. ³⁰ Nawën ke wët nhïim ayeer ku thiëc ke, “Wek bëny, yenö ba looi bi ya kony?”

³¹ Gokë lueel, “Gam wët Bëny Jethu, ke yin akony wek kacku.” ³² Nawën ke jöl wët

Bëny Jethu piöç tënë ye ku tënë kɔç kök tã paande ëbën. ³³ Ku ë wëer kënë, ke Paulo ku Thilath nyëi bëny apuruuk wën ke bi tëtöçken la lök yiic ku dër keyiic, ku muç nhom nyin yic kek kacke ëbën. ³⁴ Ku yëth Paulo ku Thilath paande ku gëm ke miëth. Ku jöl puöu miët kek kacke rin cï yen wët Nhialic jal gam.

³⁵ Naçon nhiäk ke bëny geeu toc bëny apuruuk, “Lak, lëkkë bëny apuruuk tit yön mëc bi Paulo ku Thilath lony.”

³⁶ Go bëny apuruuk tit lëk Paulo, “Bány aaci wët tooc rienkun bi we lony. Këya, wek aaci puöl bäk jâl ke cïn awuöc yik we.”

³⁷ Go Paulo lueel tënë bëny apuruuk, “Yok aa këc yäth luk yic, ku yok aaci bëny cöl athat thëi nhom ku mac yo, ku yok aa kɔç Roma! Ku ëmën, awickë buk jâl yo cïi ñic? Acie tède! Kek bëny nhïim, aa dhil bën tën bik yo bën luöny bei.”

³⁸ Go bëny apuruuk wët cï Paulo ku Thilath lëk ke la kuany yic tënë bëny geeu. Nawën piñkë lön ye Paulo ku Thilath kɔç Roma, gokë riöç.

³⁹ Ku lek bik ke la löñ, bik wët päl piny tënë ke, ku biikë ke bei yön mëc ku lëkkë ke bik jâl geeu. ⁴⁰ Go Paulo ku Thilath jâl ku lek pan Lidia. Ku matkë kenhïim thïn kek kɔç cï gam, ku jiemkë tënë ke wël deet kek kepuöth ku jielkë.

17

Kɔç Thethalonika aaci wët Paulo maan

¹ Paulo ku Thilath aaci tēek gεεth karou yiic, gen Ampipoli ku Apolonia, ku jolkē bēn Thethalonika tē rēer tēn ye kɔc Itharel kenhūim mat thīn bik rōök. ² Go Paulo, cimēnden thεεr, la tē ye kɔc Itharel kenhūim mat thīn, ku akōöl yiic kadiäk, akōöl cii kɔc Itharel ye luui, ke Paulo jol kāk cī gōt athör thεεr wēl Nhialic yic aa tεεr kek kɔc. ³ Ku nyuth ke kē cī gōt athör thεεr wēl Nhialic yic, ee lōn bī Jethu Krītho raan cī Nhialic tooc abī dhiel gum, ku jōt rot thou yic. Ku lueel Paulo ēlä, “Jethu jιεεm γεn rιεnke tēnē we ēmēn, yen aci Nhialic lɔc ku dɔɔc.” ⁴ Go kɔc kōk kāk cī Paulo lueel yōk ke ye yith, ku mētkē rōt Paulo ku Thilath, ku yen lan kɔc juēc Gīrik Nhialic door aya, ku diäär kōk kɔcdīt.

⁵ Ku kɔc Itharel aake cī tiεεl dōm rin cī kɔc juēc wēt Paulo gam, ku kuutkē kɔc aliäap dhöl yiic, ku matkē keyiic ku loikē duɔɔt, ku mēkkē pan Jathon ku wickē Paulo ku Thilath yōöt yiic bik ke bēēi ayeer tēnē kɔc. ⁶ Nawēn cik ke yōk, gokē Jathon ku kɔc kōk cī gam thēl tēnē kɔcdīt geeu ke loi duɔɔt ēlä, “Rōörkā aacä liäap looi gεεth juēc yiic, ku ēmēn aaci bēn genda. ⁷ Ku aaci Jathon nyuöc paande. Keek aaci lööŋ bēnyaknhom Roma dhöl yiic, ku luelkē ka la bēnyaknhom dēt yam cɔl Jethu.” ⁸ Ku wēlken kă, aaci thändīt γεu ku bāny liäap nhūim. ⁹ Ku jol bāny Jathon ku wāmāth kōk awēn cɔl aa tēūu wēūu piny bik rōt waar, ku

pälkē ke bik jäl.

Paulo ku Thilath aaci la Beria

¹⁰ Tēwēn cī piny cuɔl, ke kɔc cī gam cɔl Paulo ku Thilath aa la Beria. Nawēn cik yet, ke la tē ye kɔc Itharel mat thīn. ¹¹ Aye kɔc Itharel tō Beria nhi-aar bik wēt Paulo piŋ tēnē kɔc Thethalonika. Ku aake wēl Nhialic kuen akōlakōl, bik tiŋ lōn ye kāk ye Paulo lueel yith. ¹² Kɔc juēc aaci wēt Jethu ye Paulo lēk kɔc bēn gam. Ku diäär juēc kɔcdīt Gīrik, ku rōör juēc Gīrik aaci wēt ye Paulo lueel bēn gam aya.

¹³ Nawēn le kɔc Itharel tō Thethalonika piŋ lōn cī Paulo wēt Nhialic la piöc Beria aya, gokē bēn ku kuutkē kɔc thook bik aliäap looi. ¹⁴ Tēwēn nyin yic, ke kɔc cī gam cɔl Paulo ajiēl kek kɔc kōk bik la wath thok, ku dōŋ Thilath ku Timothī Beria. ¹⁵ Ku kɔc awēn ruεc Paulo aaci bēn ger kek ye, bik yet Athen. Ku dhukkē Beria kek athōn Paulo tēnē Thilath ku Timothī, bik rōt lac māt ye.

Paulo aci la Athen

¹⁶ Tēwēn tiit Paulo Thilath ku Timothī Athen, ee kēc pušu la yum wēn tiŋ yen γεu ke cī thiāŋ yīk ye kek jakken door thīn. ¹⁷ Go jäl a teer kek kɔc Itharel, ku kɔc wušt kōk Nhialic door tē ye kɔc Itharel mat thīn kek thān dēt guēer tē ye kɔc kenhūim mat thīn geeu, bik wēlkä bēn piŋ. ¹⁸ Go kɔc kōk piöc Epikuria ku Ithtak jam kek ye aya. Ku lueel kɔc kōk, “Yenō wic raan kēnē kēc piöc, bī lueel?” Ku ben kɔc kōk lueel, “Yen ē

ciët jam rin jak kucku.” Ee luelkë këya rin Paulo ë piöçc rin Jethu, ku lön ye kəc röt jöt thou yic.* ¹⁹ Gokë Paulo cöl amat yic, amat ë röm gön cöl Ariöpakuth nhom ku luelkë, “Awicku buk piöçcdun yam ye lueel këne ñic. ²⁰ Kök yeku piñ ke ye lueel, aaci thöñ kek käk cuk kañ piñ, ku awicku buk wëtten yic, ñic.” ²¹ (Rin anhiëer kəc ke dhiëth Athen, ku thäi kök la rëer thïn, bïk kəc aa lëk wël yam cik piñ, ku piñkë käk yam tënë kəc kök aya.)

²² Go Paulo rot jöt ku këëc amat Ariöpakuth nhom ku lueel. “Kəc Athen! Aya tiñ kajuëc yiic lön ye wek jak juëc theek. ²³ Rin tē ciëth yen gëndun yic, ku daai kakkun yakë door, yen ë yik yök aya ke ci göt nhom këlä, “Tënë Nhialic kuc.” Yen kë yakë door këne, yen ë këne ya lëk we, ku acäk ye ñic. ²⁴ Nhialic ci piny cak ku käk tō thïn ëbën, yen ë Bëny nhial ku piny. Ku acie ceñ luëk ci buth yiic bi ye aa door thïn. ²⁵ Ku yeen aya, acie wïc kök bi luöi ye, rin ë yen atō piir yecin, ku ë yen këriëc ëbën wïc raan, gäm raan. ²⁶ Nhialic aci raan tök kañ cak tuen, ku raan töñ këne yen abii thäi bei thïn ëbën, ku jöl ke aa thiëi pinynhom ëbën bi kek ceñ thïn. Ku tuen këc yen ke cak, ëci guuir, ye nen, ku ye tēnen bi kek ciëñ thïn. ²⁷ Aci cak rin bi kek ye wïc bïk ñic, tēdë abik yök tē wïc kek ye. Ku ë

yic Nhialic aci mec kek yo. ²⁸ Cimën ci raan dët ye lueel ëlä thëer, ‘Yen acöl yo aa piir, ku ciëñku cimën këne!’ Ku aci kəcun wak lueel aya ëlä, ‘Yok aa miëthke aya.’

²⁹ “Cimën ye yok mith Nhialic, acuk dhil tak lön Nhialic acit milän, ayi alë ci atët guan bi thöñ Nhialic. ³⁰ Akëc Nhialic kuëc nhom, bi kəc tēm awuöc wäär këc ye ñic, ku ëmën ë kəc lëk pinynhom ëbën, bïk kërec yekë looi puöl. ³¹ Rin aci guuir bi la aköl töñ bi raan ci ləc luk looi tënë kuat raan ëbën pinynhom. Ku yen aci nyuöth raan ëbën lön bi yen këne looi, jön ci yen raan bi luk looi jöt rañ yic!”

³² Tëwën piñ kek Paulo ke jam jön rot thou yic, ke bui kəc kök, ku lueel kəc kök ëlä, “Awicku, ba këne bën ber yic, buk piñ.” ³³ Go Paulo jäl amat yic. ³⁴ Ku mët röör kök röt ye, ku gamkë wët ci lueel, kam ë röörkä ë ye raan kəc amat cöl Diönithiöth, ku tiñ cöl Damarith, ku kəc kök ke ci gam aake tō thïn aya.

18

Paulo aci la Korinth

¹ Wën ci Paulo jam amat yic, ke jiël Athen ku ler Korinth. ² Ku rëm thïn kek mony Itharel cöl Akuila, dhiëth Pontuth, ke puoc bën Italia kek Prithkila tieñde, rin ci Klaudiöth, Bënyñaknhom kəc Itharel cuöp wei Roma. Go Paulo la bi ke la neem. ³ Ku rëer ku luui ke ke, wën ci yen

* 17:18 Aa kəc akut ë këñ lueel pan Girik.

ke yök ke ye cuëc alëth dhil ye guöt piny cit duël, ku ƣoockë ke cïmën yen aya. ⁴ Ku ë ye jam apëi tē ye kōc Itharel mat thïn akōöl cïi kōc ye luui yiic, bï ke lëk yith, rin bï kōc Itharel ku kōc Girik wët Nhialic gam aya.

⁵ Nawën la Thilath ku Timothï bën Mathedonia, ke Paulo päl kākken ke ye looi ku yik yenhom piöoc wët Jethu, ku tēt kōc Itharel lōn Jethu yen aluaŋ bï Nhialic tuöc pinynhom. ⁶ Nawën ke jönykë ku luelkë käreç rienke, go yecök teŋ ku lëk ke, “Na cäk määb bäk Nhialic kuc, ka wek aabi röt gök ë röt! Acin raan bäk gök. Ëmën wek aba puöl ku la wët Jethu piöc tēnë kōc cie kōc Itharel.” ⁷ Goke jal nyään piny, ku ler pan raan cie raan Itharel Nhialic door cōl Titioth Juthtuth bï la rēer thïn. Ku pan Titioth ë thiääk kek tēn amat kōc Itharel. ⁸ Raandit tēn amat cōl Krithputh ëci wët Nhialic gam, yeen ku kacke ëbën ku kōc kōk Korinth aake cï wët Jethu piŋ ku gamkë, ku muoc Paulo kenhïim.

⁹ Naŋon wëer tōk, ke Paulo tiŋ kädän këcit nyuöth, ku lëk Nhialic ye ëlä, “Duk riöc ë kōckä, lōr tueŋ yï jam tēnë ke, ku duk dhör kë loi yic, ¹⁰ rin ƣen arëer kek yï. Acin raan bï ye lëu bï yiëk tētök, rin kōc juëc rëer ë tēn aa kackië.” ¹¹ Go Paulo rëer geeu ruöön tōk ku abak, ke piöoc kōc wët bö tēnë Nhialic.

¹² Nawën cï Galio bēnyŋaknhom Roma, jal looi

bï ya bēnydüt pan Girik, ke kōc Itharel mat keyiic ku dōmkë Paulo ku ƣëthkë luk yic tēnë Galio. ¹³ Ku luelkë tēnë ye, “Mony kēnë, awic kōc bïk Nhialic aa door dhöl cïi thääny kek lōnda.”

¹⁴ Tëwën wic Paulo ye bï jam, ke luel Galio tēnë kōc Itharel ëlä, “Na ye awuoc yen cï looi, ŋuöt ƣen acä yic päl piny ku piëŋ wëtdun. ¹⁵ Ku ëmën nëk ater we ë path wët rin ku wël ku löŋkun, wek aa dhil këdun lueel wepëc. ƴen acie bēny kāk cit kākä.” ¹⁶ Ku cōl ke aa nyëei luk yic. ¹⁷ Gokë Thothenth, raandit tēn amat dōm ku biëkkë luk yic. Ku kēnë akëc Galio kuëc nhom.

Paulo acï dhuk Antiök

¹⁸ Paulo ëci nïn juëc nōk Korinth kek kōc cï gam, nawën ë ke tōöŋ ke, ku ler riäi yic kek Prithkila ku Akuila, riän la Thiria. Ku wën këc kek guo la wïir bïk ger, ee cï kuëëŋ Kankëria tēnë Nhialic, ku cōl rot amut nhom. ¹⁹ Nawën ë ke ƣet Epethuth, tē cï Paulo Prithkila ku Akuila bën nyään thïn. Ku ler tēn amat kōc Itharel, ku jïem apëi ke ke. ²⁰ Ku pēen kōc amat bï lök rëer kek ke, go cïi gam. ²¹ Ku lëk ke ëlä wën jiël yen, “Na ye yen kë wic Nhialic, ke ƣen abi dhuk tēnë we.” Ku ler riäi yic ku jiëlkë Epethuth.

²² Wën le yen ƣëet Cetharia, ke la Jeruthalem ku muöth akut kōc cï gam, ku jōl la Antiök. ²³ Nawën cï nïn nōk Antiök ke jiël ku ler wuöt Galatia

ku Prigia ku deet kɔc cì gam thìn èbèn puòth.

Apolo ë kɔc Epethuth ku Korinth piöc

²⁴ Go raan Itharel cɔl Apolo, dhiëth Alekdhändria pan Ijip, bèn Epethuth. Yen ë ñic wël theer cì gõt athör theer wël Nhialic yic, ku ë ñic jam apɛi. ²⁵ Ku ëcì piöc dhël Bëny ku nhiëer ke ku jiëem ku piöc kɔc yith rin Jethu. Ku kakkä aake pëk thook miöc nhom wäär ye Joon looi. ²⁶ Ee ye këriëc èbèn ñiëc teet yiic apath tèn amat ke cüriöc. Tëwën piñ Prithkila ku Akuila wëlkä, gokë yäth panden ku tëtke dhöl cì Nhialic nyooth tènë kɔc.

²⁷ Ku jɔl Apolo tak bī la pan Girik, go kɔc cì gam Epethuth kony ku gëtkë athöör tènë kɔc cì gam tō pan Girik, ku lëkkë ke bīk ñiëc lor apath tē yeet yen. Ku yeen acī bèn aa raan cì kɔc cì Nhialic kuony dhëñde bīk gam, bèn kony apɛi wën yeet yen. ²⁸ Rin wëlken ril cì lueel aacī yen kɔc Itharel thöl nhüim amat yic, ku nyuth ke yith wël theer Nhialic cì gõt yiic lɔn Jethu yen ë raan cì lɔc ku dɔc.

19

Paulo acī la Epethuth

¹ Tëwën rëer Apolo Korinth, ke Paulo jɔl cath bī wušt kuany yiic ku yeet Epethuth. Tëën, acī kɔc kök abiöth yök thìn ² ku thiëc ke, “Cī Wëi Nhialic lööny wegup wën cì wek gam?” Gokë dhušk ye,

“Akëcku cak piñ lɔn tō Wëi Nhialic thìn.”

³ Go Paulo ke thiëc, “Na ye këya, ye miöc nhom nõ cäk yök?” Gokë bëër, “Ee miöc nhom ye Joon gäm kɔc.”

⁴ Go Paulo lëk ke, “Miöc ye Joon kɔc muöc nhüim aye looi tènë kɔc cì kepuöth wël wei käreç yiic. Ku lëk kɔc Itharel wek aa dhil Jethu raan bī lök bèn yacök gam.”

⁵ Wën piñ kek ë wët kënë, ke muöc nhüim bīk jäl aa kɔc buöth Jethu. ⁶ Ku tëëu Paulo yecin kenhüim, ku bō Wëi Nhialic kegup, ku jiëmkë thok kök, ku jolkë wët cì bèn tènë Nhialic aa luëel. ⁷ Ku rööor aake cit thiäär ku rou èbèn.

⁸ Ku tèn pëi kadiäk, Paulo ë ye la tē ye kɔc Itharel mat thìn, ku jiëem ke ke apɛi lɔn ye wët ye lueel rin bääny Nhialic yic. ⁹ Go kɔc kök nhüim riel keyiic ku cik gëm, ku luelkë käreç apɛi kɔc nhüim rin dhël pīr cī Bëny nyooth. Go Paulo ke nyään piny ku jiël kek kɔc cì gam, ku jolkë wët aa jaam yic akölaköl, yöndit ye mony cɔl Tiranuth jam thìn tènë kɔc juëc. ¹⁰ Ku la Paulo tuen run karou ke loi kënë, abī kɔc ke rëer wun Athia, kɔc Itharel ku kɔc cie kɔc Itharel, wët Bëny piñ.

Aye wëët Ithkiba them bīk jakrɛc cuöp wei

¹¹ Nhialic ëcì Paulo cɔl aloi kāk kɔc gōi këc röt kan looi. ¹² Alanh yen tuc wuuny, ku alanh ye ceñ tèn luoi, aake ye yäth tènë kɔc tuany. Ku tē cī ke yäth, aa tuaany cɔl ajiël ku

jiel jakrɛc kegup aya. ¹³ Eci kɔc kɔk Itharel kɛc gam baai kuany yic ke ye jakrɛc cuɔp wei kɔc gup, aa them aya bik rin Bɛny Jethu aa lueel, ku yekɛ jam tɛnɛ jakrɛc ɛlɛ, “Yin ayɔɔk rin Jethu, ye Paulo jam riɛnke.” ¹⁴ Wɛɛt raandit kɔk Nhialic cɔl Ithkiba kadhorou kek aake ye kɛnɛ looi.

¹⁵ Go jɔnrac lueel tɛnɛ ke, “Yɛn anjic Jethu, ku yɛn aci wɛt Paulo piŋ ku week yakɛ tak ye wek yi ŋa?”

¹⁶ Go raan tɔ jɔnrac yeguɔp thuɛt kegup ku yik ke tɛtɔɔk, ku ret alɛthken yiic kekɔth. Nawɛn ke kat paande kecɛn kɔth alɛth, ke kuɛr gup aya. ¹⁷ Kɔc Itharel ɛbɛn ku kɔc cie kɔc Itharel ke ciɛŋ Epethuth, aake ci kɛ ci raan la guɔp jɔnrac looi piŋ, gokɛ riɔɔc apɛi, ku jɔl rin Bɛny Jethu aa leec apɛi. ¹⁸ Go kɔc juɛc ci gam bɛn ku lekkɛ kɔkɛn rɛc cik looi kɔc nhɛim.

¹⁹ Go acɔr juɛc luui ɛ kɔkkɛ athɔrken bɛɛi ku cuɛnykɛ ke ke dɛɛi raan ɛbɛn. Ku matkɛ wɛɛu ke yɔɔc athɔr yiic gokɛ aa wɛɛu juɛc apɛi. ²⁰ Kɔajuɛc ril ci rɔt looikɛ aaci kɔc cɔk puɔth apɛi, ku jɔl wɛt Bɛny la tuɛŋ ke thiɛi piny, ku gɛm kɔc juɛc.

Kɔc Epethuth aacɛ aliɛɛp looi

²¹ Wɛn ci kɔkkɛ rɔt looi, ke bɔ Paulo puɔu bi la Jeruthalem ke tɛk Mathedonia ku Girik, ku lueel, “Tɛ ci yɛn la ɛ bɛɛikɛ yiic ke yɛn abi dhiɛl la Roma aya.” ²² Go Timothɛ ku Eratuth kɔcken ye kony tuɔɔc Mathedonia, ku lɔk rɛɛr Athia.

²³ Tɛwɛn rɛɛr yen Athia yen ɛci aliɛamdɛt rot looi Epethuth rin dhɛl piir ci Bɛny nyooth. ²⁴ Mony thɔth milɔɔŋ cɔl Demetriɔth ɛ tɔ thɛn. Ku yɛn ɛ ye kɔŋ thɔɔth milɔŋ kecɛt luɛk kor ye ke jɔŋ tik cɔl Artemith door thɛn. Ku kɔcken luoi aake wɛɛu juɛc yɔk ɛ luɔiden kɛnɛ yic. ²⁵ Go kɔcken luoi cɔl ɛbɛn, ku cɔl kɔc kɔk milɔɔŋ thɔɔth kecɛt luɛk Artemith cimɛnden aya, ku lɛk ke, “Week, anjɛckɛ lɔn ye yɔk wɛɛukuan piir yɔk yɔk ɛ luoi kɛnɛ yic. ²⁶ Ayakɛ piŋ ku tiɛŋkɛ yen kɛ looi raan cɔl Paulo. Aye lueel lɔn kɔk ye thɔɔth aacie Nhialic acɛn, ku yɛn aci kɔc juɛc wel nhɛim Epethuth ɛ tɛn, ku jɔl a Athia ɛbɛn. ²⁷ Kɛrɛc abi rot looi rin kɔc aaci bi ŋɛc aa jam ɛ luɔidan kɛnɛ. Ku acie kɛya rot, acɛn kɔc bi ye bɛn aa tak lɔn ye luɔŋ jɔndan cɔl Artemith kɛ thiek yic. Ku acɛn kɔc bi jɔndan cɔl Artemith bɛn aa theek, jɔndan ye raan ɛbɛn Athia ku pinynhom, door!”

²⁸ Wɛn piŋ thɛn awɛn ci kɛnhɛim mat kɛ ci Demetriɔth lueel, ke tuuc kegup ku riɛɛkkɛ puɔth apɛi, ku loikɛ wuɔɔu ku yekɛ lueel ɛlɛ, “Artemith Epethuth adiit apɛi alanden!” ²⁹ Ku jɔl kɔc juɛc gɛu yic ɛbɛn, duɔɔt looi. Ku dɔm thɛn awɛn Gaiɔth ku Arithtarkuth, kɔc pan Mathedonia ke cath kek Paulo, ku riɛŋkɛ ke tɛ ye kɔc geeu kɛnhɛim mat thɛn. ³⁰ Go Paulo wɛc bi la jam kek kɔc wɛn ci kɛnhɛim mat. Go kɔc ci gam pɛɛn bi ci la. ³¹ Ku kɔc kɔk ŋɛc kek ye kɔcdit geeu

yiic aake cī wēt tooc aya bīk lēk, bī cīi bō bī bēn jam kōc nhūim. ³² Tēwēn kōc ke cī bēn amat yic aake loi duōt. Ku ye kōc kōk jam wēl cīi thōŋ kek wēl kōc kōk, rin kōc juēc keyiic aake cōk kēnē mēt kōc kenhūim kuc. ³³ Go kōc kōk tak lōn ē yen Alekdhändēr yen cī kēnē looi, rin cī kōc Itharel ye cōl ala kōc nhūim tuen. Go Alekdhändēr yecin jōt bī kōc cōl abit, ku bī tēt ke lōn cīi kek cōk tō ē wēt kēnē yic. ³⁴ Nawēn lek Alekdhändēr ŋic lōn ē yen raan Itharel, ē ke ŋot ke loi duōt ku ŋuōt yekē kiit yic, “Artemith Epethuth aril apēi alanden.”

³⁵ Nawēn ke jōl raandit bēny geeu lēu bī kōc duōm thook piny ku lueel, “Kōc Epethuth aŋic raan ēbēn, lōn yen gen Epethuth yen ala riēl bī luan Artemith tiit, ku jōl a kuōr yath cī lōny nhial. ³⁶ Acīn raan dhāl ē kākka. Kēya, pālke rōt piny, ku duōkkē lui luoi mith. ³⁷ Wek aaci rōrōrkā bēēi ē tēn, cōk alōn cīn yen kē yaath cī nyaai luēek, ku lōn cīn yen kārec cik luēel jaŋda guōp aya. ³⁸ Na la Dimitriōth kek kōcken luoi raan yekē gaany, ka akōōl ye kōc luk aatō thīn ku bāny aa rēer thīn, alēukē bīk raan wīckē la gaany akōlē. ³⁹ Ku na le kēdēēt ŋuōt wīckē, ka bī luk amatdīt yic. ⁴⁰ Rin alēu bāny Roma kuan mac ŋo bīk lueel lōn cī ŋok aliāāp looi rin kē cī rot looi akōlē, rin acīn raan lēu ye bī lueel, lōn ala wēt puōth looi aliāāp, ku acīn wēt yic lēuku buk lueel aya rin aliām kēnē.” ⁴¹ Wēn

cī yen wēt kēnē lueel, ke dāk amat nhom.

20

Paulo aci la keny Mathedonia ku pan Girik

¹ Tēwēn cī kōc ke wīc Paulo bīk nōk rōt pāl piny, go Paulo kōc cī gam cōl ku mēt ke ke, ku lēk ke wēl deet yen kepuōth ku jōl ke tōōŋ, ku jiēl bī la Mathedonia. ² Ku jōl cath wuōt juēc yiic ku lēk kōc cī gam wēl juēc deet yen kepuōth bēēi cī ke tēek yiic. Ku jōl la wun Girik. ³ Ku rēer thīn pēi kadiāk. Tēwēn guir yen rot bī la Thiria, go ŋic lōn cī kōc Itharel ye thiēn dhēl yic bīk nōk. Go tak ku dhuk ciēēn bī la tēek Mathedonia bī jāl la Thiria. ⁴ Kōc cī yen bēn ruac aayī Thopater, wēn Piruth, raan pan Beria, ku Arithtarkuth, ku Thekunduth kōc Thethalonika, ku Gaiōth, raan Derbe, ku Tikikuth ku Tropimuth, kōc wun Athia, ku jōl aa Timothī. ⁵ Keek aaci la tuen ku lek ŋa tiit ŋok kōc kōk ke cath kek ŋa Troath. ⁶ Ku ŋok aaci cath riāi jāl Pilipi ke ŋo cī Yan Ayum cin yic luōu kaŋ cam. Nawēn nīn kadhiēc cōk, goku ke jal la dōōt Troath, ku ē yen tē cī ŋok nīn kadhrou bēn nōk thīn.

Paulo aci dhuk Troath

⁷ Naŋon thēēi akōl nin dātem, ke ŋok aa ŋo cī ŋonhūim kut ku buk ayup bany yic ku camku ŋok kōc cī gam. Ku jōl Paulo jam, ku le tuen ke jiēm kōc nhūim yet wēer ciēl yic, rin ē bī jāl ŋon nhiāk. ⁸ Ku mēc juēc aake dēp ŋon

nhial tēwēn mēt ɣok thīn. ⁹ Ku mony riēnythii cəl Eyutikuth ēcī nyuc aluūit nyin. Nawēn cī jam Paulo kōu bēr apēi, go nīn nōk abī nin, ku lōōny piny aluūit nyin aɣeer. Ku ɣōt ēcī buth ke cōōc nhom arak diāk. Nawēn lek jət ke yōkkē ke cī thou. ¹⁰ Go Paulo bēn ku cuet rot yekōu ku pēet yic. Ku lēk kōc, “Duōkkē riōc, anjot pūr!” ¹¹ Ku dhuk nhial, ku le rōōk ku banykē ayup ku camkē. Nawēn cī jam ke ke apēi agut bī piny bak, ke jīel. ¹² Ku ɣēthkē riēnythii wēn baai ke pūr, ke cī puōth miēt apēi.

Paulo acī jāl Troath ku ler Miletuth

¹³ ɣok aacī la tuenɣ buk la riāi yic, ku ger ɣo buk la Athoth tēn yen bī Paulo la mēt riāi yic thīn. Ku ēcī lēk ɣo ku buk looi kēya, rin ē wīc bī la Athoth yecōk. ¹⁴ Nawēn le rōm ke ɣo Athoth, go cath kek ɣo riāi ku lokku Mītilene. ¹⁵ Ku tēmku ē riāi ku ɣeetku Kayoth ɣon nhiāk dēt. Na akōl dēēt ke ɣo la Thamoth, nawēn ben bak goku ɣet Miletuth. ¹⁶ Ku ēcī Paulo tak ku bī Epethuth waan thok, rin cī yen ye wīc bī gāau wun Athia. Ku ē ban yekōu rin ē wīc bī them apēi bī ɣet Jeruthalem akōl looi Yan Ayum cīn yic luou.

Paulo acī kōcđit Epethuth tōōɣ

¹⁷ Tēwēn cī Paulo ɣet Miletuth go thok tuōc tēnē kōc Epethuth, ku bī kōcđit kek bāny kōc cī gam rōm kek ye. ¹⁸ Tēwēn cī kek ɣēēt go lēk

ke, “Wek aa njic luōidiē, ku tē cī ɣen cienɣ thīn kek we akōl tōōɣ ɣon ɣēēt ɣen wun Athia. ¹⁹ ɣen akēc rot looi ke ɣa ye raan nhiam. Ku ɣen ɣa loi luōi ɣa ya aluanɣ Nhialic. Ku ɣen ɣa ye rēer ke ɣa dhiau puōu wēt pīr ril yic ye kōc Itharel ye wīc bīk ɣen nōk. ²⁰ ɣen acīn kē ca muōny we, kēn yen bī we kony tēwāār ye ɣen kōc lēk, ku ya kōc piōōc wēt Nhialic agut bāaikun yiic. ²¹ Kōc Itharel ku kōc cie kōc Itharel, aa ca ke aa lēk alanden ku bīk kepuōth dhuōk ciēen ku gamkē wēt Bānyda Jethu. ²² Ku emēn, rin theek ɣen wēt cī Wēi Nhialic lēk ɣa, ke ɣen adhuk Jeruthalem, ku akuōc ɣenō bī rot la looi tēnē ɣa tētui. ²³ Kēn yen njec ē kē cī Wēi Nhialic thōn ɣen geeth ca tēek yiic ē lōn bī ɣa mac, ku kārēc bī luōi ɣa geeth yiic ēbēn aatit ɣa. ²⁴ Ku piērdiē acā ye kuēēc nhom lōn ye yen kēpath tēnē ɣen, ku ē rin wīc ɣen ye ku ba luoi yen cī Bēny Jethu yiēk ɣa ba thōl, yen lōn bī ɣen ye aa lēk kōc, yen thoɣ path tēnhier Nhialic kōc thīn.

²⁵ “ɣen acī cath kamkun, ke ɣa jam wēt bāany Nhialic. Ku anjiec emēn lōn cīn yen raan dēt kamkun bā ben tīɣ. ²⁶ Kēn yen alēk we ku bāk muk wenhūm akōlē, tē le yen raan bī dhēl ca nyooth lōk puōl bī mār, ka cīi ɣen bī gōk. ²⁷ Rin acīn kēdēt ca moony kēc lēk we ye kē wīc Nhialic ēbēn ku bī looi. ²⁸ Tietkē rōt apath ku tietkē kōc cī Wēi Nhialic we looi bāk aa kōc mēc ke.

Calkē rōt aaye abiōk kɔc cɨ wēt Nhialic gam, kɔc cɨ looi bɨk aa kacke thon Wēnde. ²⁹ Anjɛc na la jāl ke kɔc ater Nhialic, cɨt gal cɨ wāth aabi bēn kamkun, ku keek acɨn raan tōk kam kɔc cɨ gam bɨk puōl. ³⁰ Nɨnkui bɨ bēn kɔc kōk akuōtdun yic aabi lueth aa lueel na lēukē ka wēŋ kɔc cɨ gam. ³¹ Tɨetkē wenhɨim, ku duōkkē nhɨim mār, anjɛc wek aca piōōc piu nyin akōl ku wēēr tēn run kadiāk.

³² “Ku ēmēn wek aca pāl Nhialic bɨ we tiit dhēēŋden nhɨɛr yen we. Yen ala riel bɨ we dɔc bāk kāpath yōk, kāpuōth kek ye yiēk kōcken cɨ lɔc. ³³ Acɨn kāpuōth raan dēt cɨmēn luŋ thith, ku mɨlāŋ tōc, ku alēth ca tuōōr nyin. ³⁴ Anjɛckē wepɛc lɔn ke luoi ca looi, cɨ ŋen ke wēēu juēc yōk thɨn aa kek cɨ ŋen kākkiē ku kāk kɔc rēēr kek ŋen ŋɔc. ³⁵ Aca nyuōth we kajuēc yiic ēbēn, lɔn nadē raan luui apɛi yen ē kɔc niōp kony, ku wēl cɨ Bēny Jethu lueel aake muōk ŋanhom ŋɔn cɨ yen ye lueel ēlā, ‘Raan kɔc muōc ē yen puōu miēt apɛi tēn lɔn bɨ raan dēt ye muōc!’ ”

³⁶ Tēwēn cɨ Paulo thōk jam, gokē kenhiol guōt piny ku rōōkkē Nhialic. ³⁷ Keek aaci dhiau tēwēn ye kek Paulo paat yic, ku yekē cɨm ke tōŋkē. ³⁸ Keek aake rɛc puōth wēt cɨ yen ye lueel ēlā, wek aaci ŋa bɨ bēn tūŋ. Ku jōlkē ruac riāi yic.

21

Paulo aci la Jeruthalem

¹ Ÿok aaci kɔc cɨ gam ke bō Epethuth tōōŋ ku jiēlku. Tēwēn cɨ ŋok wār teem riāi, goku yet tē cɔl Koth. Nayɔn akōl dēētē ke ŋo yet pan cɔl Rodeth, ku jiēlku thɨn ku lokku tē cɔl Patara. ² Ee tēēn ŋok aaci riān la Ponicia bēn yōk thɨn, goku kɛc thɨn ku ger ŋo. ³ Ÿok aaci bēn yet tē ye ŋok Thaipruth tūŋ thɨn, ku jɔl riāi cath ke Thaipruth tō kōŋ cam ke ŋo la Thiria. Ÿok aaci bēn la piny riāi yic Tire, ku ē yen tēn bɨ kāk ke tō riāi yic la jat piny thɨn. ⁴ Ÿok aaci kɔc kōk cɨ gam bēn yōk Tire, goku rēēr ke ke nɨn kadhorou. Keek kɔc Tire aake cɨ Wēi Nhialic yōōk ku bɨk Paulo lēk ku bɨ cɨi la Jeruthalem. ⁵ Na la nɨnkuan ke buk nōk ke ke Tire thōk, goku jāl. Keek ēbēn agut diāār ku miēthken aaci ŋo bēn ruac. Nawēn yeetku wath thok ke ŋo gut ŋonhiol piny agōr thok ku rōōkku Nhialic. ⁶ Ku tōŋku ke ku lok riāi yic ku dhukkē baai.

⁷ Ÿok aaci ger jāl Tire agut Ptolimiath, tē yen cɨ ŋok kōckuan cɨ gam bēn la muōōth thɨn ku rēērku ke ke niēn tōk. ⁸ Na akōl dēētē ke ŋo jiēl ku yeetku Cetharia. Tēēnē, ŋok aaci bēn la pan Pilipo raan kɔc piōōc Wēt Puōth Yam Nhialic, ku rēērku kek ye. Yeen ē ye raan tōŋ kɔc kadhorou ke cɨ kuany Jeruthalem. ⁹ Yeen ē la nyiir kanuan kēc thiaak ku keek aake cɨt kɔc kāk Nhialic tūŋ. ¹⁰ Tēwēn cɨ ŋok nɨn nōk

paande ke raan kāk Nhialic tīŋ cəl Agabuth bō wun Judia, ¹¹ bī ɣo bēn tīŋ. Ku lööm ɣəm ye Paulo yeyic duut, ku duut yecök ku yecin ku lueel, kē cī Wēi Nhialic lēk ɣa akīn, raan la ɣəm kēnē abī kōc Itharel la der Jeruthalem cīt ēmēn cī ɣen ye nyuəəth, ku abīk thōn kōc cie kōc Itharel.

¹² Tēwēn piŋ ɣok ē wēt kēnē, ɣook ku jəl aa kōc ē pan wēn, goku Paulo lōŋ bī cī la Jeruthalem. ¹³ Go dhuök ɣo ēlä, “Yeŋö luökē ēmēn dhiεeu wek kēlä, bāk ɣa cəl akōc pušu? Acie lōn bī ɣen la der Jeruthalem yetök yen ca gam, awiēc aya ku ba la thou thīn rin Bēny Jethu.”

¹⁴ Ee kēcku lēu buk dāk, goku pušl, ku jəlku lueel, “Pēlku Nhialic ku bī kē cī tak looi.”

¹⁵ Tēwēn cī ɣok nin ē tēēn, ke ɣo jəl röt guiir ku jiēlku buk la Jeruthalem. ¹⁶ Kōc kōk kam abiöth Cetharia aaci ɣo bēn ruac, ku ɣēthkē ɣo pan raan bī ɣok la rēer thīn cəl Menthon, raan Thaipruth, ku ē ye raan tööŋ kam kōc tuenŋ ke kōŋ wēt Jethu gam.

Paulo aci Jemith la tīŋ

¹⁷ Nawēn ɣeetku Jeruthalem go kōc cī gam ɣo lor ke mit puöth. ¹⁸ Na la aköl dēētē bēn, goku la ɣok Paulo buk la jam kek Jemith, ku kōcdīt kāk Nhialic aake tō thīn. ¹⁹ Keek aaci Paulo jəl muööth ku jəlke kuēny yic kāk cī looi ēbēn tēnē kōc cie kōc Itharel riēl cī Nhialic yiēk ye. ²⁰ Nawēn cīk kāk cī Paulo kuany yiic piŋ,

gokē Nhialic leec. Ku jəlke lēk ye, “Alēu ba tīŋ ēmēn yīn wāmāäthda. Kōc juēc apēidīt ke ye kōc Itharel aaci gam, ku keek aa thek lōŋ Mothith apēidīt. ²¹ Ku acīk piŋ lōn ye yīn kōc Itharel tō wušt kōk yiic pišōc ku bīk Lōŋ Mothith pušl. Ku aca aa lēk ke bīk miēthken cī ye ŋoot ku pälkē tēcīt tē ye kōc Itharel cien thīn. ²² Abīk dhiel piŋ yen lōn cī yīn ɣēēt. Yeŋö buk looi ēmēn? ²³ Anuēēn ba kē buk lēk yī looi. Ala kōc kaŋuan ē tēn cī kuēēŋ. ²⁴ Cath ke ke, ku māt rot kōc bī kegup wuöōny wei, bāk röt kōc ē tōk ku tāäu wēēuken piny, wēēu kāk kek bī kek röt kōc, ku keek aabi kenhīim muut. Kēya, abīk jal ŋic ēbēn lōn wēl cī lēk ke riēnku aa lueth, ku yīn hom yīn adhīl ceŋ tēcīt tē ye lōŋ Mothith ye luēl thīn. ²⁵ Ku kōc cie kōc Itharel cī gam, aa cuk tušc athöör buk lēk ke bīk miith cī ke jakrεc door cī ben ya cam, ku jəl aa riem ku lān dēt cī dec, ku titkē röt bīk gup cī la akōr.”

²⁶ Go Paulo rot māt rōör wēn, naɣon nhiäk ke kōc rot ke ke. Ku jəl la luanŋ Nhialic, ku lēk kōc tē bī nin kōc thök, tēn yen bī kōc jāl a looi tēnē raan tōk keyiic ēbēn.

Paulo aci thel ayeer luanŋ Nhialic

²⁷ Nawēn cī nin kadhoroü thišk ke thök, go kōc kōk Itharel ke bō wun Athia Paulo tīŋ luanŋ Nhialic. Gokē kōc rac nhīim ēbēn ku dōmkē Paulo. ²⁸ Ku luelkē ke cī keröt jət,

“Kɔc Itharel! Kuɔnykë ɣo! Yen raan kën, ee yen piny kuany yic ke piöc kɔc ku ye lueel kɔc Itharel aa kɔc rɛc, ku ë lõŋ Mothith, ku jɔl a luanŋ Nhialic kënë yöŋ yiic. Ku ëmën aci kɔc cie kɔc Itharel bëi luanŋ Nhialic aya, ku bik bën yiëk yic buöŋ yen tən athëek Nhialic!”²⁹ (Ee luelkë yen kën, wët cï kek Tropimuth raan Epethuth tɪŋ ke cath kek Paulo geeu, gokë tak lɔn cï Paulo bën kek ye luanŋ Nhialic.)

³⁰ Go aliäap thiëi kal yic ëbën, ku jɔl kɔc kat ku lek Paulo dɔm, ku thelkë ayeer luanŋ Nhialic. Ku thiökkë kal thok nyin yic. ³¹ Tëwën wïc kek ye bik Paulo nɔk, ke thok ëcï tuɔc tënë bëny apuruuk Roma lɔn nadë ke kɔc ëbën Jeruthalem aa loi ariɛɛr. ³² Go bëny apuruuk lööny dhöl nyin yic kek bány kök apuruuk ku apuruuk, ku rinjë tən tɔ yööm thïn. Nawën tɪŋ thän awën wïc Paulo bik nɔk apuruuk, gokë puöl.

³³ Go bány apuruuk la tënë Paulo ku dɔmkë, ku yöökkë apuruuk bik der cïn arëk karou. Ku jɔlkë thiëc, “Yeŋa yen monyë, ku yeŋö cï looi?”

³⁴ Go kɔc ke tɔ yööm yic wël cïi thöŋ aa lueel. Ku jɔl aliäap rot looi agut bi bány apuruuk ciën kë detkë, kë cï rot looi yic. Gokë apuruuk yöök bik Paulo kuaath tēden rēer kek thïn. ³⁵ Nawën cik jəl cath ku rēetkë tēthöny, ke yööm juak rot apɛi, go apuruuk Paulo jɔt. ³⁶ Gokë

buɔɔth ku yekë kiu ëlä, “Bäk, dhilku nɔk.”

Paulo aci rot kony

³⁷ Tëwën dööt kek tē ye apuruuk rēer thïn, go Paulo lëk bëny apuruuk, “Cï ɣa päl ku ba yi lëk wët diëënë?”

Go bëny apuruuk jəl thiëc, “Ye jam thonŋ Giriik? ³⁸ Ku yïn, cïi ye raan Ijip wäär cï raan tim kanuan muk dhëŋ wat nhïim roor, ku wïc ba thör kek kɔc mac baai?”

³⁹ Go Paulo dhuk nhom, “ɣen ë raan Itharel, dhiëth pan cɔl Tarthuth wun Cilicia, ɣen ë raan gen diit ɲic. Päl ɣa ku ba jam tënë kɔc.” ⁴⁰ Ke yeen aci bëny apuruuk bën puöl ku bi kɔc jääm nhïim, ku jɔl Paulo keɛc nhial tēthöny ku nyooth yecin bi kɔc biët. Nawën cik biët, go Paulo jam tënë ke thuɔŋden.

22

1 “Kɔckien dit ku wek wämäthkië ku wek wärkua, piënkë apath ɣen acin këɛɛc ca looi nɛk ɣa.” ² Nawën piënkë ke jam thuɔŋden, gokë biët, abi piny la dil ku jɔl Paulo la tuenŋ ke jam, ³ “ɣen ë raan Itharel, dhiëth Tarthuth wun Cilicia, ku ɣen ɣa dit Jeruthalem tən ku ë Gamaliel yen acä piöc. ɣen aci piöc tē bi ɣen lööŋ wärkuan dit theɛk thïn, cïmëndun wek kɔc tɔ tən akölë. ⁴ ɣen aci kɔc ke buɔth dhël kën yic cɔl agum. ɣen aci rōor ku diäär cɔl amac. ⁵ Raandit kāk Nhialic ku kɔc akut luk ëbën alëükë ku bik lueel lɔn nadë ke yic yen kë ya

lueel. Keek aacä yiäk athör ku ba ke la yiäk kockkuan Itharel tō Damathkuth. Ke yen aci kōc cī gam bēn la dōm ku rek kecin, ku kuēēth ke ciēn Jeruthalem rin bī ke bēn tēm awuōc.”

Paulo aci tē cī yen a raan cī gam teet yic

6 “Yōn aköl ciel yic ke ya cath, ya cī thiök kek Damathkuth, ke kēcīt mac la biliny nhial ku go ya guō gōöl piny. 7 Ku wiēēk piny ku piēn rōl raan ke jam ku lēk ya, ‘Thawul! Thawul! Ē rin nō cōl yīn ya agum?’ 8 Guō thiēc, ‘Ye yīn ŋa Bēny?’ Go lēk ya, ‘Ee yen Jethu raan Nadharet, ē rin nō cōl yīn ya agum.’ 9 Kōc ke cath kek ya aake cī mac tīn, ku aa kēc rōl jam tēnē ya piñ. 10 Guō thiēc, ‘Yenō ba looi, Bēny?’ Ku aci Bēny bēn lēk ya, ‘Jōt rot ku lōr Damathkuth, ku yīn abī la lēk kēriēēc ēbēn yen cī Nhialic tak ku ba looi tēnē ye.’ 11 Yen ya cī many cā bir nyin cōr, go kōc ke cath kek yen ya thel ku yēthkē ya Damathkuth.

12 “Ku mony cōl Ananiath ē tō Damathkuth, ku ē ye raan Nhialic door ku ē thek lōn kōc Itharel, ku yeen ē thekkē apēi. 13 Yeen ēcī bēn tēnē ya, ku kēēc yalōōm ku lueel, ‘Wāmāāth Paulo, ba pial ba bēn daai!’ Nyin yic nyiēndiē aci rot bēn liep ku tiēn piny. 14 Ku lueel, ‘Nhialic ye wārkuan dīt door aci lōc ku ba kē wīc ba looi tēnē ye ŋic, ku tīn Aluandeen puōth kākā looi, ku piñ rōlde

ke jam. 15 Ku yīn abī ya raan ŋic ē wēt kēnē, ku ba raan ēbēn lēk kē ca tīn ku kāk ca piñ. 16 Ku emēn, yenō ŋuōt tit? Jōt rot ku bī yī muōc nhom, ku cōl adumuōōmku aa lōk wei, ku ba Nhialic ya rōōk.’

Nhialic aci Paulo yōōk bī kōc cie kōc Itharel piōōc

17 “Ku jal dhuk Jeruthalem, ku wēn cī yen la ba la rōōk luan Nhialic, ke ya tīn kecīt nyuōth, 18 ku tiēn Jethu ke lēk ya, ‘Jāl emēn Jeruthalem ku ban yīkōu, rin kōc tō tēn, aaci wēlkun ba ya lueel rienkiē bī gam.’ 19 Guō dhuk nhom, ‘Bēny, anickē apath lōn cī yen a la yōn amat Itharel yiic, ku dam kōc cī gam ku cal ke aa that. 20 Ku ē ca gam wāār ku bī Ithipin nōk raan ye kōc piōōc wētdu, ku ē yen ya cā alēth kōc ke nēk ye lōk tiit.’ 21 Go Jethu lēk ya, ‘Lōr, rin yīn aba tuōc tēmec tēnē kōc cie kōc Itharel.’ ”

22 Go kōc wēn wēl Paulo piñ, agut lōn lueel yen wēt bī ye tuōc tēnē kōc cie kōc Itharel. Gokē duōt bēn looi, “Nyaaikē raan cīt kēn ē pinynhom! Nākkē! Acie raan path bī pīr!” 23 Ku jōlkē aa kiu, ke ya alēthken piēer nhial ku yekē liēet wēer nhial. 24 Go bēny apuruuk Roma apuruuk yōōk bīk Paulo yāth yōt tē ye apuruuk tiit thīn, ku lēkkē ke ku bīk that, rin bī Paulo wēt ye kōc Itharel ye jāām guōp lek. 25 Ku wēn cī kek ye der ku bīk that, go Paulo lēk bēny apuruuk wēn kāāc kelōm ēlā, “Ye lōn lueel

lon nadë ke raan Roma that ë path ke këc yäth luk yic, bi la awuöc yök yeguöp?”

²⁶ Nawën pin bëny apuruuk wët ci Paulo lëk ye, go la tënë bënydit apuruuk ku thiëc, “Yenjö loi? Yen monyë ë raan kəc pan Roma.”

²⁷ Go bënydit apuruuk la tënë Paulo ku thiëc, “Lëk ya, ye raan Roma?” Go Paulo bëer, “Ee yic.”

²⁸ Go bënydit apuruuk lueel, “Yen ë raan kəc pan Roma rin ci yen wëu juëc täau piny tënë kəc mac baai.” Go Paulo bëer, “Yen ë raan pan Roma rin ye kəc ke dhiëth ya kəc pan Roma.”

²⁹ Go kəc kök ke bi Paulo bën thiëc, dhuk ciëen ku nyiënjë thïn, ku bënydit apuruuk ëci riöc wën ci yen ye ñic lon ye Paulo raan kəc Roma, ku rin ci yen ye cäl ader aya.

Paulo aci yäth luk yic

³⁰ Na aköl dëët, wën wïc bëny apuruuk Roma ye bi awuöc ye kəc Itharel Paulo gaany ñic, go Paulo cäl adëk apuruuk cin, tëwën ci ye rek ku yöök kəcüt kək Nhialic ku kəc amat ëbën bik röm. Ku bi Paulo kenhim.

23

¹ Go Paulo kəc amat döt ku lueel, “Kackië, acin kək tš yapuöu, ba ke thiëc rin piërdië, ya dëei Nhialic agut cit akölë.” ² Ee tëën, ke raandit kək Nhialic cäl Ananiath yöök kəc wën kääc tëthiök kek Paulo bik buöök thok. ³ Go

Paulo lëk ye, “Nhialic abi dhiel buöök aya, yin kë cie guöp ye yär! Yin aci nyuc ba luk looi tënë ya cit të ye löñ ye luëel thïn, ku yin añot yi cii löñ dhon kəu rin ci yin kəc yöök bik ya biäk!”

⁴ Go kəc thiääk kek Paulo lëk ye, “Yin alat raandit kək Nhialic!”

⁵ Go Paulo bëer, “Acä ñic, kackië lon ye yen raandit kək Nhialic. Aye athör thëer wël Nhialic lueel, ‘Yin aci kërac dhil luëel bëny mac kacku guöp.’”

⁶ Nawën tin Paulo, ke kəc kök aa kəc akut Thaduthi ku kəc kök ke ye kəc akut Parathi, ke jam apeï röldit tënë kəc luk, “Kackië! Yen ë raan akut Parathi, kəc ke dhiëth ya aake kəc akut Parathi. Yen aci bëei luk yic rin ye yen ye njoöth lon bi kəc ci thou röt jät aköldä!”

⁷ Nyin yic tëwën lueel yen wët këne, ka agöth la nhial kam Parathi ku Thaduthi ku tekkë keyiic. ⁸ Rin aye Thaduthi lueel lon cii kəc röt bi jät thou yic, ku acin atuuc nhial ayi atüip kəc ci thou. Ku Parathi aa kakkä gam ëbën kadiäk. ⁹ Ku juak jam rot apeï kam Parathi ku Thaduthi. Go kəc kök piöoc löön, ke ye kəc akut Parathi, röt jät ke ci puöth riääk apeï ku luelkë, “Acin këreec ci yök ke ci looi! Tëdë, ke atuny nhial, yen aci diët jam tënë ye!”

¹⁰ Ku la agöth nhial apeï, nawën ke bëny apuruuk riöc ciët ke bi Paulo cak nök. Go apuruökke tooc bik Paulo la

nyaai luk yic, ku yëthkë tēden ye kek rēer thīn.

11 Naḡon akōu ke Bēny kāāc Paulo lōōm ku lueel, “Deet yīpuōu! Aca nyuōōth Jeruthalem, lōn ē yīn raandiē, ku yīn adhīl kēcīt ē kēnē looi Roma aya.”

Ee wīc kōc Itharel bīk Paulo nōk

12 Naḡon nhiāk ke kōc kōk Itharel mat kenhīim, ku kuēēnkē lōn cīi kek kuat miēth bī kaḡ cam ku dēkkē tē kēc kek Paulo kaḡ nōk. 13 Kōc ke mat kēnē yic, aake thiārḡuan ku tē kac. 14 Ku lek tēnē kōc kāk Nhialic ku kōcdīt baai ku luelkē, “Yok aaci kuēēḡ apēi ḡodhie buk cīi mīth, ḡet tē bī ḡok Paulo kaḡ nōk. 15 Ku ēmēn, week ku kōc kōk akut, tuōckē wēt tēnē bēnydīt apuruuk raan Roma bī Paulo bēēi tēnē we, ku luelkē lōn wīc wek ye bāk kē cī looi bēn deet, ku ḡok aabi rōt guiir buk nōk kē kēc yēēt wenhīim.”

16 Ku wēn nyankēn ē Paulo ēcī wēt nēk nēr piḡ, go riḡ tē rēer apuruuk thīn ku le wēt lēk Paulo. 17 Go Paulo raan tōk kam bāny apuruuk cōl ku lēk ye, “Yāth riēnythii kēnē tēnē bēnydīt apuruuk, ala wēt wīc bī lēk ye.” 18 Go bēny apuruuk riēnythii wēn yāth tēnē bēnydīt apuruuk ku lueel, “Yēn aci Paulo, raan mac, cōl ku lēk ya ba riēnythii kēnē bēēi tēnē yī, rin ala wēt bī bēn lēk yī.”

19 Go bēnydīt apuruuk dōm cin ku yēth tēden rōt ku thiēc, “Yēḡō wīc ba lēk ya?”

20 Go lueel, “Acī kōcdīt Itharel mat yic bīk yī thiēc bī Paulo yāth luk yic nhiāk, rin wīc kōc luk ye bīk kāk juēc cī Paulo looi la deet. 21 Ku duk wētden piḡ, rin abi la raan thiārḡuan ku tē kac bī ye thiēn bīk nōk. Aaci kuēēḡ bīk cīi mīth ku dēkkē ḡet tē bī kek ye nōk. Ku ēmēn aaci rōt guiir bīk looi, ku aa tit wētdu bīk piḡ.”

22 Go bēnydīt apuruuk lēk ye, “Duk ben lēk raan dēt lōn cī yīn ya lēk wēt kēnē.” Ku cōl riēnythii ajiel.

Paulo aci yāth tēnē bēnydīt Pelik

23 Nawēn ke bēnydīt apuruuk cōl bānyken apuruuk karou ku lueel, “Kuanykē apuruuk buōt karou ku jōl aa raan thiārḡhorou cath mathiārḡ, ku raan buōt karou ke muk tōḡḡ bīk la Cetharia, ku rēerkē ke cī rōt guiir bīk lōōny dhōl ēmēn akāu. 24 Ku wiēckē mīthiōōḡ bī Paulo ke cath, ku yāthkē tēnē bēnydīt Pelik ke cīn kēreec yōk ye dhēl yic.” 25 Ku jōl bēnydīt apuruuk athōr ḡōt ēlā,

26 “Yēn, Klaudiōth Lithiath yēn aḡēt athōr kēnē tēnē yī bēnydīt Pelik path apēi. Yīn aca muōth. 27 Kōc Itharel aake cī mony kēnē dōm ku duērkē nōk. Ku aca piḡ lōn ye yēn raan Roma, ḡuō la kek apuruōōkkīē bīk la kony. 28 Ē wiēc ba awuōc ye kek ye gaany ḡic, ḡuō yāth amat yic tēnē ke. 29 Aca yōk lōn acīn awuōc cīi looi bī ḡok ye nōk, nadē ke macku. Ayekē gaany

käk la thiääk kek lööŋken. ³⁰ Nawën la lëk ya lön cī kəç kək Itharel wēt mat yic bīk mony kënë nək, guə tak ba tuəç tənē yī. Ku lëk kəç awën gəony ye, week lak tənē Bēnydan dīt bāk awuəç cī monyē looi la lueel yenhom.”

³¹ Go apuruuk kēwën cī lëk ke looi. Ku nyεεikē Paulo ē wēēr kën bīk yet Antipatrith. ³² Nawën bak piny, ka apuruuk ke cath kecök dhuk Jeruthalem, ku nyiēŋkē Paulo apuruuk cath mīthiöŋ bīk la kek ye. ³³ Ku yethkē Cetharia, ku gεmkē athöör tənē bēny Pelik ku thönkē Paulo. ³⁴ Nawën cī bēnydīt Pelik athöör kueen, ke thiēc Paulo, “Ye raan wun nən?” Nawën yök lön ē yen raan wun Cilicia ³⁵ ke lueel, “Yen abī wētdu piŋ tē le kəç gəony yī yett.” Ku yöök apuruuk bīk Paulo la muk ku titkē pan wäär buth Antipāth Yērot.

24

Kəç Itharel aaci Paulo gaany

¹ Nawën nīn kadhiēc cök ciēen, ka Ananiath raandīt kək Nhialic la Cetharia kek kəçdīt kək ē baai, ku jəl a raan bī wētden ŋiēc la kuany yic luk yic cəl Tertuluth. Ku lek bēnydīt Pelik nhom ku lëkkē wëlken gəony kek Paulo. ² Go Tertuluth cəl ku jəl Paulo gaany ëlä, “Yīn bēnydīt! Wēt ye yīn raan ŋiēc kəç mac ē yen aci yok rēer run juēc döör yic ke cīn aliäap. Ku kajuēc peth ca looi kek aaci wuönda yäth

tuen. ³ Käpuəthkə aa nhiarku ke ëbën akölaköl. Ku yīn acuk leec yopuəth apēi. ⁴ Acä wic ku ba jam apēi, ku yīn alāŋ ba wël kuēnku yī piŋ. ⁵ Yok aaci mony kënë yök ke ye raan rac. Yen acä aliäap a looi kam kəç Itharel pinynhom ëbën. Ku yeen ē bēny kəç akut Nadharet. ⁶ Yeen awic bī luan Nhialic yiäk yic buööl. Ku yeen acuk döm. Acuk them buk tēm awuəç tēcit tē ye lööŋ panda ye lueel thīn. ⁷ Ke yeen aci bēnydīt apuruuk Lithiath bēn döm bei yocin riel ku nyiēi. ⁸ Ku yöök kəç cī Paulo gaany ku bīk bēn luk yic yīnhom. Tē thiēc yīn ye, ka ba guə ŋiēc kek kək cī yok ye gaany.” ⁹ Ku met kəç Itharel thīn aya ku luekkē lön kək cī Paulo gaany aa yith.

Paulo aci rot kony Pelik nhom

¹⁰ Go bēnydīt baai Paulo jəl yöök bī jam, ku jəl Paulo lueel ëlä, “Aniēc lön ye yīn raan cī luk luök run juēc ē wundaan. Ke yen amit puəu ku ba rot kony yīnhom. ¹¹ Tē lēu yīn ye ba yic ŋiēc, ke wäär tēcit nīn kathiäär ku rou ëmën, yen ē le yen Jeruthalem ba la röök thīn. ¹² Ku kəç Itharel acīn raan cik yök ke gəth ke yen luan Nhialic. Ku keek aakēc ya yök ke ya ye kəç rac nhūim tēn amat Itharel. Ku jəl aa yōn kək yiic aya. ¹³ Ku keek acik bī lēu bīk yī lëk kën ye nyuəəth lön ye kək cik kuēen yaguöp yith. ¹⁴ Wēt lēu ba gam akīn. Yen ē Nhialic ye wärkuan dīt door, door aya dhël yen yekē lueel ka cie yic. Ku yen ē

këriëc ëbën cī gōt lööŋ Moth-ith ku athör kōc kāk Nhialic tūŋ yīc gam. ¹⁵ Ƴen ala ŋōth cīt ŋāthden aya tēnē Nhialic lōn bī kōc ëbën, kōc path ku kōc rac rōt jōt thou yic akōldā. ¹⁶ Ke yeen aya them ku ba kē la cōk looi tēnē Nhialic ku kōc ëbën.

¹⁷ “Ƴen aci run nōk wei Jeruthalem, ke Ƴen Ƴa cī la wēēu ba Ƴāth tēnē kackiē ku la rot kōc. ¹⁸ Ee wēn looi Ƴen ē kēnē yen ē yōk kek Ƴa luan Nhialic ke Ƴa cā guōp wuōōny wei kārēc. Ee cīn yōōm rēēr kek Ƴa, ku ē cīn aliām cī rot looi. ¹⁹ Ku kōc Itharel ke bō wun Athia aake rēēr thīn. Ku keek nhīim, ŋuōt aaci dhiel bēn yīnhom ku bīk kē ca wuōōc bēn lueel. ²⁰ Na cie kēya, ke ē rōōr rēēr ē tēn, ka luel awuōc cīk yōk ca looi wāār cī Ƴa Ƴāth luk yic. ²¹ Kē ŋiēc ē kē tōŋ ca lueel ëlä ke Ƴa kāāc kenhīim, ‘Ƴen aci bēēi luk yic akōl wēt cī Ƴen ye gam lōn nadē ke kōc cī thou aabi rōt jōt bīk pīr.’ ”

²² Ku ē ŋic Pelik apath yen tē ye dhēl pīr kōc Itharel theek thīn. Go luk puōl ku lēk ke ëlä, “Na la bēnydīt apuruuk Lithiath Ƴēēt ke luōŋdun aba tūŋ.” ²³ Ku lēk bēny apuruuk rēēr apuruuk Paulo tiit nhīim ku bī Paulo cīi tiit apil yic, ku yekē kōc māāth kek ye puōl bīk kākken wīc aa bēēi tēnē ye.

Paulo aci jam tēnē Pelik ku Druthila

²⁴ Na la nīn lik thōk, ke Pelik bō kek tiēŋde Druthila, ku ē nyan kōc Itharel. Ku tuc Paulo bī bēēi bī wēt ye Paulo

gam rin Jethu Krītho bēn piŋ. ²⁵ Nawēn la Paulo tuēŋ ke jam wēt path ku lōn bī raan rot tiit kārēc, ku jōl a bēn akōl luŋdīt, go Pelik riōōc ku lueel, “Yīin alēu ba jāl ëmēn. Yīn aba bēn cōol tē cī Ƴen nhom bēn lāāu.” ²⁶ Ku ye ŋōōth lōn bī Paulo ye riōp wēēu. Ku rin ē wēt kēnē aci bēn a tuōc akōlakōl ku jīēm kek ye.

²⁷ Na la run karou thōk, ke Porkiōth Pethtuth wēēr nyin bēnydīt Pelik ke ye bēny. Pelik ē wīc ku bī kōc Itharel nhiaar, go Paulo nyāāŋ mēc yic.

25

Paulo aci thiēc ku bī tuōc tēnē Bēnyŋaknhom

¹ Nin kadiāk cōk ciēn wēn cī Pethtuth Ƴēēt Cetharia, ke jīel thīn bī la Jeruthalem. ² Tēwēn ke kōcdīt kāk Nhialic ku jōl aa bāny Itharel ke gōōny Paulo la tēnē ye, ku lēkkē wētēden. Ku lāŋkē Pethtuth, ³ ku bī ke luōi kē wīckē kepuōth ku bī Paulo bēēi Jeruthalem, rin ē cīk mat yic ku bīk Paulo nōk dhēl yic. ⁴ Go Pethtuth bēēr, “Paulo abi rēēr ke mac Cetharia, rin Ƴen adhuk ē nīnkā. ⁵ Calkē bānykun aa la Cetharia kek Ƴa, ku bīk jāl la kuēn guōp tē le yen awuōc cī looi.”

⁶ Go Pethtuth nīn kabēt aduērkkē aa thiāār kaŋ nōk ke ke, ku jōl la Cetharia. Na akōl dēētē ke la luk yic, ku jōl apuruuk yōōk ku bīk Paulo kuēēth yēnhom. ⁷ Na la Paulo Ƴēēt, go kōc Itharel ke bō Jeruthalem ke kāāc, ke cīk

gööm piny, jöök bik käreec apai lueel yeguöp, ku acin kë cie nyuöth lön ye kakkä yith. ⁸Go Paulo rot kony ëlä, “Yen acin kë ca wuöc lööñ kóc Itharel yiic, ku acin aliäm ca looi luñ Nhialic, agut Bënyaknhom Roma acin wët rëec ca lueel yeguöp.”

⁹Ku wën wic Pethtuth ye bi nyuöth kóc Itharel lön nhiëer yen ke, go Paulo thiëc, “Cilëu ba la Jeruthalem ku ba luñdu la luk thïn lön ye kāk cī kuëen yigüöp yith?”

¹⁰Go Paulo lueel, “Të këc yen thïn ë luñ bëny yic, ku ë yen tē lëu ye bi luñdië tiñ thïn. Acin kërëec ca looi tënë kóc Itharel, cimën ñic yin ye apath. ¹¹Na ca löñ dhoñ köu, ku le kërëec ca looi lëu bi ya tēm awuöc bi ya nök, ka cä lëu ku ba thiëc bi yen puöl. Ku na cïn yiny tō thïn kāk cī kuëen yaguöp, ka cïn raan lëu ye bā thön ke bik ya nök. Ke yeen awiëc ku bi ya bëny yen bi luñdië la luk.”

¹²Go Pethtuth wët cī Paulo lueel kañ guëek yic kek kóc akutden luk, ku jöl dhuk nhom, “Wët cī yin ye lueel ke Bëny Agrīpa yen abī luñdu luk, ke yin abuk tuöc ye.”

Pethtuth aci luñ Paulo tēt yic Bëny Agrīpa

¹³Nin lik cök ciëen ke Bëny Agrīpa kek Bernike bö Cetharia bik Pethtuth këny, bik la lëk ye lön mit kek puöth wët cī yen yëët. ¹⁴Tëwën cī kek rëer nin juëc, ke Pethtuth jöl wët Paulo kuëny yic bëny, “Ala raan rëer ë tën cī Pelik nyääñ piny ke mac.

¹⁵Na wäär lar Jeruthalem, go raandit kāk Nhialic kóc Itharel ku bänken, gaany tënë ya ku wickë ba tēm awuöc. ¹⁶Guö lëk ke lön nadë kóc pan Roma aacie raan cī gaany ye gam, wët kërëec cī looi ke këc kañ tuööm nhom kek kóc cī ye gaany, ku bi rot kony awuöc cī ye gaany.

¹⁷Na wäär ca bën ë tën, ke yen akëc bën gääu. Yen aci bën la luk yic aköl bi niënkië aa rou ë tën, ku yöök apuruuk ku bik ë mony kënë bëëi ba luñde tiñ. ¹⁸Kóc aterde aaci röt bën jöt, ku acin kërëec diit cik bën kuëen yeguöp təcit tën ye yen ye tiëñ thïn. ¹⁹Kë ca bën yök ë lön ye kek teer kek ye tē ye yen Nhialic duöör thïn, ku jöl aa mony dëët cöl Jethu cī thou, ku yen ë mony kënë aye Paulo lueel ka pīr. ²⁰Ee cä dhal ba yic yök rin ë wëlkä, guö Paulo thiëc bi la Jeruthalem ku ba luñde la looi thïn. ²¹Go Paulo lueel ka wic bi puöl ke tiit apuruuk agut tē bi bënyaknhom luñde tiñ. Guö apuruuk yöök ku bik tiit agut tē bi yen ye tuöc tënë bënyaknhom.”

²²Go Agrīpa lëk Pethtuth, “Luñ ë mony kënë aba luk yen ya nhom.” Go Pethtuth dhuk nhom ëlä, “Abi bëëi yinhom nhiäk.”

²³Nawën bak piny ke Agrīpa ku Bernike bö ku lor ke yai, ku luëñkë yön luk kek bänydit apuruuk ku jöl aa bänny ë geu. Ku yöök Pethtuth apuruuk bik Paulo kuëth luk yic alöñ thïn. ²⁴Ku lueel, “Yin bëny Agrīpa, ku jöl aa wek kóc

rëër tən kek ɣo. Mony yen dæi wek kënë ë yen raan cɨ kɔc Itharel rëër ë tən ku jəl aa Jeruthalem gaany tënë ɣa. Ayekë lueel ke loi duɔt lən nadë ka cɨ päl ke pɨr. ²⁵ Ku yeen acɨn awuɔc ca yök cɨ looi lëu bɨ ye tēm awuɔc bɨ nək. Ku yeen nhom acɨ wɨc bɨ ya bēny yen luk luɔŋde, guɔ gam ku ba tuɔc tënë ye. ²⁶ Ku ɣen acɨn yiny puɔth ca yök ba gət ë riənke tënë bēny. Ke yeen aca bēi yinhom, ku ë yin bēny Agrɨpa, rin ba wətde wɨc yic, rin ku bɨ la kē jəl gət. ²⁷ Aya tɨŋ lən cɨ yen path ku bɨ raan cɨ mac tooc ke cɨn kēn wēn cɨ rot deet ye nyuɔth, kek kək cɨ ye gaany.”

26

Paulo acɨ rot kony Agrɨpa nhom

¹ Go Agrɨpa Paulo yōök, “Yin aca puɔl ku ba jam ba rot kony.” Go Paulo yecin nyuɔth bɨ kɔc biət ku jəl jam ëlä bɨ rot kony.

² “Bēny Agrɨpa! ɣen ë rot yök aköl kënë ke ɣa mit guɔp rin bɨ ɣen rot kony yinhom kək cɨ kɔc Itharel ɣa gaany ëbēn. ³ Kënë adhɨl a yic alanden rin yɨn anɨc apath, yen tē ye kɔc Itharel cien thɨn, ku kək ye kek wäac thɨn. Yin aba lōŋ ëmēn ku ba yiguɔp päl piny ku ba wəlkië piŋ.

⁴ “Kɔc Itharel ëbēn anɨckë yen tən pɨr ɣen thɨn tēɣon koor ɣen. Anɨckë tē cɨ ɣen piərdië jaak thɨn ɣon tuen panda ku jəl a Jeruthalem.

⁵ Anɨckë akölaköl, ku acɨk bɨ dhəl lən nadë ke ɣen acɨ kan cien ke ɣa ye raan akut Parathɨ kɔc ke muk lööŋ Nhialic cök apɨi. ⁶ Ku ëmēn ɣen a kääc luk yic ë tən rin ye ɣen wət cɨ Nhialic lək wärkuan dɨt nōsth, ⁷ kēn yen ye kuat kackua kathiäär ku rou nōsth ka bɨk yök, tē ye kek Nhialic door aköl ku wëër. Ku ë rin nōth kënë, yin Bēnydɨt, yen acɨ kɔc Itharel ɣa gaany! ⁸ Yenö ye wek ye yök wek kɔc Itharel ke ril yic bək gam lən ye Nhialic raan cɨ thou jət bei thou yic?

⁹ “Aca them yen ɣen ku ba kəriëc ëbēn looi, kək bɨ rin Jethu raan Nadharet rac guɔp. ¹⁰ Yen ë kēn aca looi Jeruthalem. ɣen ɣa ye bēnydɨt kək Nhialic yiək riəl ku ba kɔc juëc cɨ wət Jethu gam aa dəm ku mac ke. Ku aca ya gam aya, yen lən nək kɔc cɨ tēm awuɔc bɨ ke tēm thou. ¹¹ Aaca cəl aaye tēm awuɔc arak juëc ɣon amat kɔc Itharel yiic, ku aca them ba ke cəl aban bɨk wət Jethu puɔl, ku riääk puɔu apɨi tënë ke, agut ba ke aa luɔp wuɔt kək yiic ku cal ke agum apɨi.

Paulo acɨ tē cɨ yen a raan cɨ gam teet yic

(Lusɨ 9:1-19; 22:6-16)

¹² “Ee rin ë wət kënë yen ë ler ɣen Damathkuth ke ɣa cɨ raandɨt kək Nhialic yiək riəl. ¹³ Nawēn aköl ciəl yic, Bēnydɨt, ke ɣa noot dhəl yic, ke ɣa tɨŋ many ɣer apɨi, wär aköl, ke ruel nhial ke cä gööm

piny kek kɔc ke cath kek ɣa.
 14 Ku wükku piny ebën, ku
 piɛŋ röl ke ye lëk ɣa thuɔŋdië,
 ‘Thawul, Thawul! Yenjö cɔl
 yin ɣa agum? Yin aci rot baŋ,
 rin ye yin ye wic ku ba kəcit
 kədhie ye akaja looi, kə ye yen
 wai ye raan la ye ye yup ke
 kuεεth, wεc ciëen.’ 15 Guɔ
 thiëc, ‘Ye yin ŋa Bëny?’ Go
 Bëny lueel, ‘Ee ɣen Jethu, raan
 ca cɔl agum. 16 Ke yeen jɔt
 rot ku kääc cökku. ɣen aci
 rot nyuöth yi, rin yin aca lɔc
 ku ba ya aluanɔdië, yin abi kɔc
 kök lëk kə ca tiŋ tənë ɣa akölë,
 ku kə ba nyuöth yi aköldä.
 17 Yin aba tiit bi ciën kərəec yi
 yök kɔc Itharel ku kɔc cie kɔc
 Itharel cin, kɔc bi ɣen yi tuɔɔc
 thün. 18 Keek aaba piöc bik
 kəŋ ŋic, ku bik luoi kərəc puöl,
 ku jiël kə riel jəŋrac yic ku lek
 tənë Nhialic, rin gäm bi kek
 wətdië gam, yen aabi kərəc cik
 looi päl piny ku tēü ke kam
 kɔc ci Nhialic lɔc.’

*Paulo aci tē ci yen kɔc piöc
 thün teet yic*

19 “Këya, Bëny Agripa, ɣen
 akəc wət kə ca tiŋ nhial cit
 nyuöth dhöl yic. 20 Wäär tuen
 Damathkuth ku Jeruthalem,
 ku jɔl aa wuöt kɔc Itharel
 yiic ebën, ku kam kɔc cie kɔc
 Itharel, aake ya lëk lɔn bik luoi
 kərəc puöl ku dhukkë Nhialic,
 ku yekë luui kəpath ye nyooth
 lɔn ci kek muöl kərəc. 21 Ee
 rin ë wət kənë, yen aa dɔm
 kɔc Itharel ɣa ke ɣa tɔ kal
 luəŋ Nhialic, ku wickë bik ɣa
 nök. 22 Ku agut ci aköl kənë
 Nhialic acä kony, ku ë wət

kən, yen akëc ɣen ë tən ku ba
 kə ŋic lëk raan ebën, kɔckor
 ku kɔcdit. Käk ya lueel ka bi
 röt looi aa thöŋ kek kək ye
 kɔc kək Nhialic tiŋ ku Mothith
 lueel, 23 lɔn nadë Raan ci lɔc
 ku dɔc abi gum, ku ë yen bi
 rot kaŋ jɔt thou yic, ku ë yen
 abi kɔc Itharel ku kɔc cie kɔc
 Itharel lëk wət bi kɔc kuöny
 bei kərəc yiic.”

24 Tëwën jiεem Paulo ke
 kony rot ë wëlkä, go Pethtuth
 rël, “Paulo! Yin aci muöl. Piöc
 ci yin piöc aci cɔl amuöl!”

25 Go Paulo bëer, “Bënydit!
 ɣen akəc muöl. Wël ya lueel
 aa yith cïn yic muöl. 26 Bëny
 Agripa! Alëu ku ba jam tənë
 yi ke ɣa cii riöc, rin yin anic
 kakkä ebën. Anic alanden lɔn
 nadë ke keek aaca lëk yi ebën
 rin kənë acie kə cii thiaan,
 aa kək ŋic jəŋ ebën. 27 Bëny
 Agripa! Ci wël kɔc kək Nhialic
 tiŋ ye gam? Anic lɔn ye yin ke
 gam!”

28 Go Agripa lëk Paulo, “Ye
 yök yipušu ë kaam thün lɔn bi
 yin ɣa wel ba ya Krithian?”

29 Go Paulo bëer, “Na cɔk
 aa kaamkoor ku kaamdüt,
 rökdië tənë Nhialic ë lɔn bi
 yin ku kɔc kök piŋ kək luεel ke
 aköl röt wel bik ciët ɣa, ku acie
 rin bi ke mac.”

30 Go bëny ku Pethtuth ku
 Bernike, ku kɔc kök ke ci nyuc
 luk yic röt jɔt, 31 ku wën ci kek
 jäl aaci jal aa jam kamken,
 ëlä, “Acin kə ci ë mony kənë
 looi, kə lëu bi ye cɔl anak ku
 mac aya.” 32 Ku jɔl Agripa lëk
 Pethtuth, “Yen ë mony kənë
 ŋuöt aci lony, ke rin ci yen ye

wïc ku bï ya Bënyñaknhom yen bï luõñde la tïñ.”

27

Paulo ayëth Roma

¹ Tëwën cï ye mat ku buk cath riäi buk la Italia, gokë Paulo ku jöl aa kəc kək cï mac thön Juliöth, bëny akut apuruuk Roma, akut cöl, “Akut Bënyñaknhom.” ² Ku lok riän bö Adramitiöm, riän cï guuir bï jäl wath thok wun Athia. Arithtarkuth raan pan Mathedonia wun cöl Thethalonika ë cath kek yo. ³ Na aköl dëëtë ke yo yet Thidon. Juliöth ë ye raan path, ee cï Paulo puöl ku bï kəc mäath kek ye la tïñ, rin bïk la yiëk käk wïc.

⁴ Yok acï bar, ku rin cï yok yonhüim wël yom, goku riäi gëer tē bï yen cath thïn apath, ku ë ye alon ye aköl bën thïn rial pan tō gool nhom wär ciël yic cöl Thaipruth. ⁵ Ku jölku wär teem buk la Cilicia ku Pampilia ku lok Mira pan tō wun cöl Likia. ⁶ Tënë, ke bëny apuruuk yök riän jäl Alekdhändria ke la Italia, go yo yäth thïn.

⁷ Ku riäi ë cath amäath rin yom ë dīt apeï. Ku yok aaci nïn juëc bën nök dhël yic buk jäl yet gen cöl Kniduth. Yom ë këc yo puöl ku buk la dhëldan yen buothku yic, goku ret wanh cöl Thalmone tën yen bï pan thiin tō gool nhom cöl Kret yook käl ë yom. ⁸ Ku ciëthku ke yo göök yom ke yo kuany agör yau, ku yok aaci bën yet tē cöl Wanh Path ë riël, ku ë tën cïi mec kek gen cöl Lathia.

⁹ Ku ciëñku thïn nïn juëc, ku ril yic buk la tuen yo cath wüir, rin ë nïnkä aköl Yan lək kəc kegup wüir ëcï bar, tën yen ye yom rut rot jöt apeï. Go Paulo ke lëk ëlä, ¹⁰ “Kackië, aya tïñ lön cäthda jäl ë tën abï yic riël, riäi abï riääk ku käk tō thïn aabi puk wüir, ku kəc aabi mou aya.” ¹¹ Ku bëny apuruuk ë wët raan kuath riäi ku raan la riäi yen aye piñ, ku kueec wët cï Paulo lueel. ¹² Ku wath thok tē ye riäi mac thïn ëcï path bï kəc mäi thïn. Go kəc juëc keyiic wïc ku bïk la tuen bïk yet Ponik tē lëu yen rot. Yen ë wanh tō Kret, ku ëcie yethok wël lon bër tē ye aköl lööny piny thïn.

Yomdüt aci rot jöt wüir

¹³ Yom thöön rot ëcï jöt ke bö ciëem tē cï raan yenhom wël tē ye aköl lööny piny thïn, go kəc ke cath riäi tak lön nadë ka lëukë bïk la tuen ke cath, gokë riäi lony ku gerkë ke kuënykë agör Kret yau. ¹⁴ Ku kaam thiin awën ke yomdüt ril apeï bö cuëc tē cï raan yenhom wël tē ler aköl thïn, ben bën ke ye piü apeï. ¹⁵ Ku yiëk riäi bï la bëñbëñ, ku ril yic apeï bï gëer tuen tē bï yom thïn, goku puöl buk cöl akuëeth yom. ¹⁶ Yok aaci bën lon wën tēek yok lon ye yom rut yenhom wël thïn, pan thiin tō gool nhom cöl Kauda. Tëën, acuk bën lëu buk riän koor duöt riändit cök. ¹⁷ Ku rin düt yom apeï, gokë duöt riändit köu rin bï yom tiim cï ke riäi looi cïi piir wei, ku jölku duöt piny wüin. Keek aake riëc ciët riänden bï la döt liët yic

wanh Libia thok, gokë alëth ye yom ke riäi kuaath däk bei, ku cölkë riäi ajal yom kuaath. ¹⁸ Yomdit ril awën aci la tuen ke pïu apëi, nawën aköl dëëtë ke jökkë bik käk tō riäi yic cuat wïir. ¹⁹ Nawën aköl ye nïn diäk ke cuet abëk käk gër wïir cienken. ²⁰ Ku cuk aköl ku kuël tïj nïn juëc, ku yom aci la tuen ke pïu apëi. Akëcku bën bën njoëth lön bï yok pïir.

²¹ Nawën cï kōc nïn juëc nök ke cïn miëth cik cam, go Paulo rot jot ku këëc kenhïim ku lueel, “Kackië, na we cï wëtdië piñ wäär bäk riäi cïi geer wei Kret nuöt yok aa këc mam këlä. ²² Ku ë mënë wek aa län, dëetkë wepuöth! Acïn raan tōj bï thou weyiic, ë riäi yetök yen abï riääk. ²³ Ku wën akōu atuny Nhialic yen ye yen raande, ku yen ya door aci bën tënë ya, ²⁴ ku lueel, ‘Duk riöc, Paulo! Yin abï yet Bënyñaknhom nhom, ku rin ë wët këne Nhialic aci yï pël wei, ku kōc cath kek yï riäi yic aabï pïir.’ ²⁵ Këya, kackië, dëetkë wepuöth! Nhialic aca deet puöu, abï këpath looi tēcīt tē cï ye lëk ya thïn wënakōu. ²⁶ Ku yom abï riäi kuaath bï cöl ala gool nhom cök alön bï yen la riääk thïn.”

²⁷ Ku nïn aake cï ya thiäär ku nuan, ku yomdit apëi ë kuath riända wärdit Adëkdiëet yic. Na ye tēcīt wëër ciël yic, ke ye kōc ger riäi yök kepuöth ciët yo cï thiök buk yet agör thok. ²⁸ Gokë wïn cï duöt thok këthiek luaac piny pïu yiic, ku wën ye kek ye luaac piny ëmën ku mën, ke yökkë

lön thiök wär yic. ²⁹ Gokë riöc ciët riäi bï rot dëeny kuör tō pïu yiic, gokë wïin cï duöt thook aleeldit ye riäi däm lu-aac piny riäi thar ciëen, ku jölkë bak piny njoëth. ³⁰ Eci agër kōk them ku bik röt kuël bei riäi yic. Ku jötkë riän thiin koor tō riändit yic bei, ku tēëukë wïir ke ye kōc ciët ke la wïin cï duöt thook aleel luaac piny riäi nhom tuen. ³¹ Go Paulo lëk bëny apuruuk kek apuruöökke, “Na cä agër rëër riäi yic, ke kōc tō riäi yic aaci bï pïir.” ³² Go apuruuk wïin cï riäi mac piny teem kööth ku cölkë ke aa buök kuëer.

³³ Nawën bak piny, go Paulo ke löj bik mïth ku lëk ke, “Wek aaci tüt nïn thiäär ku nuan ëmën, ku keek ë ninkä yiic aci kë cäk cam. ³⁴ Wek ya löj, ku bäk la miëth camkë, wek aa wïc miëth rin ku bäk pïir. Acïn raan tök weyiic la kë bï ye goöt.” ³⁵ Tëwën cï yen wët këne lueel, go Paulo ayup lööm, ku röök ke lec Nhialic kenhïim ëbën, ku bëny ayup yic, ku kōj jök bï mïth. ³⁶ Keek aaci kepuöth bën dëet, ku mïthkë ëbën. ³⁷ Yok kōc yo tō riäi yic, yok aa yo ye buot karou ku thiärdhorou ku dätem. ³⁸ Nawën cï raan ëbën mïth, gokë rap ke tō riäi yic dhëeth wïir rin bï riäi pial.

Riäi aci atiaktiak rac

³⁹ Nawën cï piny bak, ke kōc ger riäi aake këc tē cï kek yëët thïn njic, keek aaci tē cï wär yekōu tot thïn, la yic liëet tïj, gokë tak bik riäi gëer thïn bik la mac. ⁴⁰ Gokë wïin yeke riäi mac piny tēem wei bik

däär piny, ku dääkë wüin cī ke alau duööt piny. Ku jatkë alëth nhial ku bī yom riäi kuaath tuen, bī la agör thok. ⁴¹ Ku riäi acī bēn la tē cāäl ku dööt liëet yic bī ciēn tē ben yen rot nyoon, ku cī aban ciēn dhoŋ atiaktiak abī döŋ ke ya apet.

⁴² Ecī apuruuk tak bīk kōc cī mac ebēn nōk, bī ciēn raan tööŋ kuēŋ ayeer bī kat. ⁴³ Ku ē wīc bēny apuruuk bī Paulo kony bī cīi nāk, go apuruuk yōök bīk ciēn kē loikē tēnē kōc mac. Ku yōök kōc ŋic kuaŋ bīk kaŋ thuëet wūr tuen ku bīk kuēŋ ayeer, ⁴⁴ ku kōc kōk aake bī jal lōk kuaŋ, ke cī tiim riäi cī duōny kuök bīk ke yāth ayeer. Ku ē yen tē cī yok bēn kuēŋ ayeer thīn akan ke yo puol gup.

28

Kē cī rot looi tēnē Paulo Malta

¹ Wēn cī yok yet wār alōŋtui yo puol gup, ke jōlku ŋic lōn cōl pan tō gool nhom Malta ² ku kōc ke ciēŋ thīn aacī yo lor, ku nyuuckē yo apath. Tēwēn ke deŋ tueny ku lir piny apēi, gokē mac took ku cōlkē yo buk yōc. ³ Go Paulo tiim kuar piiny ku tēū ke mēec, tēwēn ke kēpiiny bō bei tiim yiic, ku kēc cin abī nuet thīn. ⁴ Ku tīŋ kōc awēn tō thīn kēpiiny ke cī nuet Paulo cin, ku jīemkē kamken, “Mony kēnē ala cin rim. Ku kēnē acīi yen bī pīr, cōk alōn cī yen poth wūr ke kēc mou.” ⁵ Ku tēn awēn ke Paulo yīr kēpiiny mēec, ke cīn kēreec cīi rot looi tēnē ye acīn.

⁶ Ku ē titkē bīk tīŋ ke cī but

cin, nadē ke wiëek piny nyin yic ke cī thou. Ku tēwēn cī kek tūt apēi ku cīn kē tīŋkē ke cī rot looi tēnē Paulo, ke war kenhūim ku luelkē, “Yeen ala guōp jōŋril apēi.”

⁷ Dum raandit baai cōl Publiōth, aake cī mec kek tēwēn looi kēnē rot thīn tēnē Paulo. Ku yeen acī yo ŋiēc lor aya, ku rēerku yo ye jāälke nīn kadiäk. ⁸ Wun Publiōth ē rēer biōök yic ke cī juäi dōm ku yiāny riem. Go Paulo la yōt tēnē ye, ku rōök ku dōc, go pial. ⁹ Wēn cī kēnē rot looi, go kōc juēc ke tuany bēn, go Paulo ke dōc bīk pial. ¹⁰ Ku gēmke yo kājuēc, ku wēn jiēl yok, gokē kāk bī yok dhēl tēek tāau riäi yic.

Paulo acī jāl Malta bī la Roma

¹¹ Nawēn pēi kadiäk cōk, ke yo jiēl riān cōl, “Jak Acuek,” bō wanh cōl Alekdhändria ku yen acī pēi bēn nōk ke kääc Malta rin yom ē dīt apēi. ¹² Ku yeetku gen cōl Thirakuthe, ku nākku nīn kadiäk thīn. ¹³ Ku jiēlku thīn, ku lok gen cōl Regium. Nawēn bak piny ke wel yom nhom, ku yeetku gen cōl Putōli nīn karou cōk. ¹⁴ Ku yōkku kōc cī gam thīn, ku thiēckē yo buk rēer ke ke nīn kadhorou. Ku jōlku jāl tēn ku lok Roma yocōk. ¹⁵ Wāmāthkuan tō Roma aake cī yo piŋ lōn bīi yok, go kōc kōk bēn gen yōc cōl Apiōth ye jōl nīn thīn bīk yo lor. Wēn tīŋ Paulo ke, ke lec Nhialic, ku riil kēnē puōu.

Paulo acī yēet Roma

16 Wēn cī ȳok ȳēēt Roma, Paulo acī bēny mac Roma puōl bī rēēr ē rot kek apuruk tōḡ tit ye. 17 Nawēn nīn kadiāk cōk, ke Paulo cōl kōc dīt Itharel rēēr Roma bīk rōm kek ye. Nawēn cik kenhīim mat, ke lueel tēnē ke, “Wāmāthkiē! Wēn cōk yen ciēn kēreec ca looi tēnē kackua, ayī lōn kēc ȳen ciēn wārkuandīt dhōl yic, ȳen acī mac Jeruthalem ku thōn ȳa apuruuk Roma. 18 Gokē ȳen thiēēc awuōc ca looi, ku wīckē bīk ȳa lony, rin acīk ȳōk ke cīn kē ca looi lēu ye bī ȳa nōk. 19 Nawēn la kōc Itharel kuc wēt bī ȳa lony, guō luōḡdiē cōl aȳēth tēnē bēnyaknhom Roma mac wuōnda aya, cōk a lōn cīn yen kē gōony ȳen ē kackua. 20 Yen ē kē wīc ȳen we buk rōm, ku jaam kek we, rin ȳen acath ȳa mac rin wēt raan yen ḡōōth kōc Itharel.”

21 Gokē lueel tēnē ye, “Acīn athōr cī ȳēēt tēnē ȳo Judia riēnku, ku acīn wāmāthdan cī bēn kek wēt, lōn le yen kēreec ca looi. 22 Anhiarku buk wēlku piḡ rin aḡicku lōn ye kōc juēc akut tō yīn thīn, jāām guōp.”

23 Kēya, gokē akōl bī kek rōm kek Paulo mat yic, ku kōc juēc aacī bēn akōl kēnē tē rēēr Paulo thīn. Ku jōl Paulo wēt bāāny Nhialic teet yic tēnē ke, jōk riēl yet thēēi. Ēcī them bī nyooth tēnē ke lōn kē ye lueel rin Jethu ē yic, ku nyooth lōn thōḡ lōḡ Mothith ku kāk kōk cī gōt kōc kāk Nhialic tīḡ, kek wēt ye lueel. 24 Go kōc

kōk wēt ye lueel gam, ku kuc kōc kōk. 25 Gokē jāl ke tēer kamken, wēn cī Paulo ye lēk ke ēlā, “Ee yic apei, yen tē cī Wēi Nhialic raan kāk Nhialic tīḡ cōl Ithaya lēk thīn bī lueel ēlā tēnē wārkuandīt. 26 Rin acī lueel ēlā, ‘Lōr luel tēnē kōc Itharel, Wek aabī weyīth diēl piḡ apei ku acāk bī deet, wek aabī wenyīn pāl piḡ apath, ku acāk bī tīḡ.

27 Rin kōckā aa ril nhīim, keek aacī keyīth cuōk, ku keek aacī kenyīn niēen. Njōt keek aa daai, ku njōt keek aa piḡ, ku de-tkē kāḡ yiic, ku lueel Nhialic.

Na cī rot looi kēya, njōt aacī kepuōth wēl ȳen ku kuōny ke.’ ”

28 Ku wit Paulo wētde ēlā, “Alēukē bāk dhiel ḡic, lōn wēt bī kōc kony bī kōc piḡ, bō tēnē Nhialic, acī lēk kōc cie kōc Itharel. Ku abīk piḡ.”

[29 Wēn cī Paulo ē wēt kēnē lueel, ke kōc Itharel jiēl ke tēer apēidīt kamken.]

30 Ku jōl Paulo rēēr run karou pan ye riōp yic, ku ē ye kōc bēn bīk ye bēn tīḡ lor ku nyuuc ke. 31 Ee ye piōōc wēt bāāny Nhialic, rin Bēny Jethu Krītho, ku jiēem tēnē kuat raan ēbēn ke cīi riōc, ku acīn kēnē ye gēl bī cīi ye piōōc.

Athör cī Paulo gät kɔc Roma Wēt nom

Athör Paulo tēnē kɔc Roma ē gät rin bī ke lək lɔn cī yen ye guir bī akut kɔc cī gam Roma la neem. Ee cī Paulo guir bī lək la rēer bī luui kam kɔc cī gam tētui, ku bik jāl kuony dhöl bī la Ithpania. Acī gät bī kɔc cī gam Roma tēt kē njic rin gam, ku tē ye gam pīr kɔc cī gam luəi thīn. Athör kēnē ala yic wēt ril yen gät Paulo athöör rin Wēt Puəth Yam.

Wēn cī yen akuut kɔc cī gam Roma muöth ku lək ke lɔn ē yen röök rienken, ku jəl göc wēt lək ke älä, “Wēt Puəth Yam aye nyuəth tē ye Nhialic kɔc kuony thīn bik la cök yenhom.” Ku kēnē aye Nhialic jɔk ku rēer thīn kēya rin gam ē raan, cīmēn ye athör theer wēt Nhialic ye lueel älä, “Ku raan la cök Nhialic nom abī pīr ē gam.” (1:17)

Ku jəl Paulo ē göc kēnē teet. Raan ebēn, kɔc Itharel ku kɔc cie kɔc Itharel, aa dhil la cök tēnē Nhialic rin keek ebēn aatə adumuööm yic. Kɔc aa la cök tēnē Nhialic tē gem kek Jethu Krītho. Ku ben Paulo män rot kek Jethu raan cī lɔc ku dɔc, yen pīr ē yam teet, lɔn raan cī gam ala döör ke Nhialic. Ku aye Wēi Nhialic bēxi bei riel adumuööm yic ku thou. Cökdīt ē 5 yet 8; Paulo acī jam aya rin löŋ Nhialic, ku riel Wēi Nhialic rot nyuəth pīr raan cī gam yic. Ku gät Paulo lɔn ye kɔc Itharel ku kɔc

cie kɔc Itharel nhīim thöŋ kē cī Nhialic guir tēnē raan ebēn yic.

Ku wit wētde lɔn kuc cī kɔc Itharel kuc Jethu ē luoi Nhialic, rin yen ē tē bī raan ebēn cɔl ayök dhēej Nhialic dhēl Jethu raan cī lɔc ku dɔc. Ku aye Paulo njic lɔn cī kɔc Itharel bī la tuen ke kuc Jethu akölaköl. Ku jəl Paulo gät ciēen tē dhil raan cī gam pīr thīn, ku nhiēr bī raan kɔc kök nhiaar. Paulo acī kārīl gät ke ye luəide tēnē Nhialic, ku luoi raan cī gam tēnē baai ku tēnē raan dēt, ku puən la cök njic kēpath ku kērac. Ku thīk athör cī gät cök muöth ku wēt lec tēnē Nhialic.

Käk tō thīn

Wēt nom ku göc 1:1-17

Kē wīc raan bī pīr 1:18–3:20

Dhēl Nhialic rin pīr 3:21–4:25

Pīr yam rin Raan cī lɔc ku dɔc 5:1–8:39

Kɔc Itharel ē guiēr Nhialic yic 9:1–11:36

Njic ciēej raan cī gam 12:1–15:13

Thök ē wēt ku muöth 15:14–16:27

1 Ee yeten Paulo alony Jethu Krītho. Yeten raan cī Nhialic cɔl ba ya atuuc ba Wēt Puəth Yam luēl.

2 Wēt Puəth Yam, ee wēt cī Nhialic thən theer, ku ēcī kɔc kärke tīŋ lueel tēcīt tē cī gät ye wēt theer Nhialic yīc.

3 Wēt yam kēnē ē wēt Wēn Nhialic cī bēn a raan kuat Bēnyjakhom Debit. 4 Ku Jethu acī nyuəth ē Wēi Nhialic ke ye Bānyda, Wēn ril Nhialic, wäär jöt ye bei

raŋ yic. ⁵ Ku ë rienke yen aci Nhialic ɣen yiëk dhëëŋde ku cəl ɣen aye atuny Jethu, ku ba kəc pinynhom ëbën cie kəc Itharel cəəl bīk gam ku thekkë Nhialic. ⁶ Ku wek kəc cī gam tō Roma aya, wek aaci Nhialic cəəl bāk aa kəc Jethu raan cī ləc ku dəc.

⁷ Këya, ɣen agët tənë we ëbën, wek kəc nhiëer Nhialic, cī ke cəəl bāk aa kacke, Bī Nhialic Wāda ku Bëny Jethu we tuöc dhëëŋ ku döör.

Anjööth Paulo lən bī yen la Roma

⁸ Tuenj, ɣen alec Nhialicdië rin Jethu raan cī ləc ku dəc ë rienkun, rin kəc ëbën pinynhom aaci gamdun ŋic ëbën.

⁹ Nhialic yen luöoi piändië ye ɣen kəc lëk Wët Puöth Yam cī Wënde lëk kəc, anjic tē ye ɣen we ¹⁰ tak thīn akölaköl ë röökkīë yiic. ɣen ë röök lən bī Nhialic ɣa puöl tē wīc yen ye ba we la neem. ¹¹ Rin awiëc apëidit ba we la tīŋ ku ba we gām athiëei Wëi Nhialic bāk riel ë gamdun yic. ¹² Ku kë lueel akīn, rin bī gamda we ku ɣen ɣo dæet puöth ɣodhie. ¹³ Awiëc bāk ŋic miëthakāi lən ë ca guiir arak juëc ba la tənë we, ku ala kën ye ɣen gël ba cīi la. Ee wiëc ba la tənë we ba kəc kək lëk bīk gam kamkun aya, cīmën le ɣen kəc kək pinynhom cī gam cie kəc Itharel.

¹⁴ Rin ala kë cī yiëk ɣa ba dhiel looi tənë kəc ëbën, kəc pəth ciëŋ ku kəc rëec ciëŋden, ku tənë kəc cī piöc ku

kəc këc piöc. ¹⁵ Ku ë wët kënë yen awīc ɣen ye apëi ba we dhiel lëk Wët Puöth Yam wek kəc rëer Roma aya.

Riel Wët Puöth Yam

¹⁶ ɣen acie guöp ë yār Wët Puöth Yam, rin ë yen riel Nhialic kəc cī ye gam kony, kəc Itharel ku kəc pinynhom cie kəc kək Itharel aya. ¹⁷ Ku Wët Puöth Yam aye nyuöoth tē ye Nhialic kəc kuony thīn bīk la cök yenhom. Ku kënë aye Nhialic jək ku rëer thīn këya rin gam ë raan, cīmën ye athör theer wël Nhialic ye lueel ëlä, “Ku raan la cök Nhialic nhom abī pīr ë gam.”

Awuöc ë raan

¹⁸ Rëec puöu ë Nhialic ë rot nyuöoth pan Nhialic tənë kəc man Nhialic. Ku käreec yekë ke looi aa yic gël bī cīi cəl anjic. ¹⁹ Nhialic ë puöu rëec tənë ke rin kë lëu raan bī ŋic rin Nhialic ala gei apëi, aci Nhialic täau raan ëbën puöu bī ŋic. ²⁰ Tëthëer ɣon cek Nhialic nhial ku piny, alëu raan ëbën bī ŋic ë gai lən riel Nhialic ë rëer thīn akölrīëc ëbën, ku yeen ë Nhialic alanden. Kājuëckä aacie tīŋ ku aaye ŋic rin käjuëc cī Nhialic cak. Këya, acīn kë kəŋ kek röt kony. ²¹ Keek aake ŋic Nhialic ku ŋot ke kuc bīk cīi dor. Ku kueëckë bīk cīi gëm alëccden ë yen Nhialic. Ku jəl kākken yekë tak ciënkë konykë ku la piäthken bīth. ²² Na cək alən ye kek ye lueel lən ŋic kek kəŋ, ku acīn kë ŋickë. ²³ Ku lən bī kek ye aa door ë Nhialic

p̄ir akōlriēc ēbēn, ka yekē ke door kāk cūi p̄ir ku raan ē thou. Ku kōk cī kiēt ke cit diēt ku lāāi. Ku kākōk wuc piiny keyōth cimēn kāpieny.

²⁴ Ku rin ē kēnē, aaci Nhialic ke puōl b̄ik aa luui kāre c wic piāthken, kāk la bih. Ku wicwic ē diāār ku kākōk yekē ke looi kamken kāk kɔc cōl ayār gup. ²⁵ Ku lōn b̄i kek kēn yic njickē rin Nhialic gam, ka yekē gam ē lueth ku yekē ke door kāk ke cək Nhialic, ku kueeckē Aciēn yen cak kākā yen dhil ya door akōlriēc ēbēn. Yenakan.

²⁶ Ku ē yen aci Nhialic ke puōl b̄ik aa luui kāre c kɔc yōōr gup. Ayī diāārken aya aaci tē cī kɔc cak th̄in puōl, ku aa rōt lōōm ē rōt. ²⁷ Kēlā aya, rōōr aaci tōc ye kek tōc kek diāār, cit tē cī kɔc cak th̄in puōl, ku rum bal kepuōth b̄ik ke aa lōōm rōōr kōk cit ke. Rōōr tuil rōōr kōk, ku yekē kāre c cit kākā looi, aaye tēm awuōc thōn kek kāre c yekē ke looi. Kāk kēc puōl b̄i ke aa looi kēya.

²⁸ Ku yeen aya rin cī kek kuc b̄ik yiny Nhialic cīi njic, aaci Nhialic puōl aya b̄ik aa tak kāre c ku yekē luui kāre c cīi ke lēu b̄i raan ke looi. ²⁹ Ku aaci puōth thiān kuat kāre c apēi, adumuōōm, kook ku kōōr. Ku aaci puōth thiān aya ē tiēel, nāāk, thōr, ruēeny ku kuith, ku aa luum. ³⁰ Ku aa kegup tōr lueth ku aa man Nhialic. Aa kɔc nhiam, kɔc dhāl kɔc gup c̄in gup athēēk. Kɔc tak dhōl juēc b̄i kek kāre c looi. Kɔc cie kɔc ke dhiēth ke ē

theek. ³¹ Kɔc c̄in gup nh̄im, kɔc kēdān gam ku cik loi. Kɔc c̄in puōth cie yiic ē ηeēr raandā. ³² Cōk alōn njic kek ye lōn kāre c yekē ke looi, alēu ke b̄i Nhialic ke tēm thou, ke keek aacie kākā ē looi kepēc, aa kɔc kōk ke looi lēc nh̄im aya.

2

Luj Nhialic

¹ Yin ac̄in tē b̄i yin rot kony tē luk yin kɔc kōk wei. Rin tē ye yin kɔc kōk luōk wei, ku loi kāwēn yekē ke looi aya, ke yin ē rot dōm ē rot.

² Ku ēmēn anjicku lōn Nhialic ala yic tē luk yen kɔc wei, kɔc kākā looi. ³ Ku na ye kɔc luōk wei, yin raan ē path, ku ηot yī loi ē kākā, ke ye tak lōn b̄i yin luj Nhialic ban? ⁴ Tēdēt aya, yin ē kājuēc rēēr piath Nhialic yiic cimēn piathden dit, gum, ku lāāu ē puōu yōōn yiic, rin akuc lōn aye piath Nhialic nyooth ba yīpuōu dhuōk ciēēn. ⁵ Ku riel ē nhom, ku rin cī yin kuc ba yīpuōu cīi dhuk ciēēn abā awācdu juak yic akōl b̄i riāāk puōu Nhialic, ku tē b̄i yen njic luk th̄in ab̄i rot nyuōth. ⁶ Rin Nhialic ab̄i ηek a gām kē thōn kek tē cī yen luui th̄in. ⁷ Kɔc b̄i kepuōth dēt ku luuikē kāpath ku wickē duar, lēc ku p̄ir akōlakōl, aab̄i Nhialic gām p̄ir akōlriēc ēbēn. ⁸ Ku kɔc ke looi kāk wic piāthken ku kueeckē yic ku buōthkē kāre c jōnrac, aab̄i Nhialic puōu riāāk tēnē ke. ⁹ Kɔc ēbēn ē luui kāre c aaba arēem ku gum rac apēi

yök. Ku abī rot kaŋ looi tēnē kōc Itharel, ku tēnē kōc cie kōc Itharel aya. ¹⁰ Ku Nhialic abī duaar ku læc ku dōör gām kōc luui kăpath, tuerŋ tēnē kōc Itharel ku jol aa kōc kōk cie kōc Itharel, ¹¹ rin Nhialic ē luk ŋiæc looi tēnē kōc ēbēn.

¹² Ku kōc cie kōc Itharel kuc lōŋ Mothith, ku aa kāræc looi luk abī looi tēnē ke cōk alōn kuc kek lōŋ. Ku kōc Itharel aa ŋic lōŋ Mothith, aa kāræc looi ku luk aye looi tēnē ke tēcīt tē ye lōŋ ye luæel thīn. ¹³ Rin acie pīŋ ē lōŋ yen kōc cōl aye kōc path tēnē Nhialic, aa kōc ye looi kē ye lōŋ lueel kek aabī ya kōc la cōk Nhialic nhom. ¹⁴ Ku ē yic, kōc kōk cie kōc Itharel cīn lōŋ, tē looi kek kēdāŋ tēcīt tē ye lōŋ tō kepuōth ē path ye luæel thīn, ke keek aa cīt kōc la lōŋ cōk alōn cīn kek lōŋ Mothith. ¹⁵ Tē ye kek luui thīn aye nyuōth lōn kāk wīc lōŋ aacī gōt kepuōth, aa kăpath ku kāræc yekē ke looi ŋic rin aaye piāthken nyuōth ke. ¹⁶ Ku kēlä aya, cīmēn Wēt Puōth Yam ya lēk we, yen ē kē bī rot looi akōl luk tē bī Jethu Krītho luk looi rin Nhialic tēnē kōc ēbēn, ŋek kek kēden cī thiaan yeyic.

Kōc Itharel aacie lōŋ ye theek

¹⁷ Ku yīn ēmēn, yīn ē rot cōl aye raan Itharel, ku yīn ē rot cōl aye raan muk lōŋ, ku ye jam nhiaam lōn ye yīn raan Nhialic. ¹⁸ Yīn aŋic kē wīc Nhialic ba looi ku yīn aŋic yic rin cī lōŋ ye lēk yī. ¹⁹ Aca gam lōn yīn awat kōc

cī cōar nhīim, ku yīn ē ruel tēnē kōc tō muōōth yic, ²⁰ ku yīn ē kōc piōōc, kōc kuc kāŋ, ku yīn ē raan piōōc mīth. Ku rin le yīn lōŋ aye tak lōn ŋic yīn kāŋ ēbēn. ²¹ Yīn ē kōc kōk piōōc yeŋō cīi yīn rot ye piōōc? Yīn ē kōc wēēt ēlä, “Duōkkē ye cuēer.” Ku yīn cīi ē cuār ē yīenhdū? ²² Aye lueel, “Duōkkē ye kōor.” Cīi akōr ye looi? Yīn aman jak cī kiēt, cīi kăpuōth tō yīik jak cī kiēt yīic ye rum? ²³ Yīn ē jam nhiaam lōn ŋic yīn lōŋ Nhialic, cīi Nhialic ye dhōl guōp tē cīi yīn lōŋde loi? ²⁴ Aye athōr thæer wēl Nhialic lueel ēlä, “Kōc cie kōc Itharel aa kāræc luæel Nhialic guōp ē riēnkun.”

²⁵ Cīæŋ kōc Itharel ye ke ŋoot ē piath tē theek kek lōŋ, ku na cīi lōŋ thek ke yīn acīt raan kēc ŋoot. ²⁶ Na raan cie raan Itharel kēc ŋoot, raan cīi kē wīc lōŋ ē dhōl yic, cīi bī ciēt kōc cī ŋoot? ²⁷ Ke wek kōc Itharel wek aabī kōc kēc ē ŋoot, ku aa lōŋ theek ya yōōk lōn acīn raan bāk gōk, tē le we tēm awuōc rin wek aacie lōŋ ye theek, cōk alōn ŋic wek kē cī gōt ku ŋot we.

²⁸ Yeŋa yen raan Itharel ayic, yen cī ŋoot? Acie raan yeke ŋuōt tīŋ yeguōp ē path yen ya raan Itharel. ²⁹ Raan Itharel guōp, ee ya raan yepuōu alōŋthīn cī piānde ŋoot Wēi Nhialic, ku acie lōŋ cī gōt. Ku raan kēnē acie læc yök tēnē kōc, aye yök tēnē Nhialic.

3

Nhialic acie athönde ye waar yic

1 Ye këpuoth nen wër kac Itharel kac cie kac Itharel? Tëdët ye këpiath nõ ye yök nõüt yic? 2 Käjuëc aaye yök ayic! Tuej, kac Itharel aaci Nhialic thön wëtde bik muk apath.

3 Ku yenjö bi yiëndë tē cīn kac kək Itharel gam? Bi kē cīn kek gam Nhialic cəl awar athönde yic?

4 Acii bi waar yic! Yiny Nhialic adhil tō thīn akōlakōl cək alon ye kac alueth. Cīmēn ye athör thēer wël Nhialic ye lueel ëlä,
“Këya, bi njic lön le yīn yic, wël ye lueel yiic, ku luk yīn yic.”

5 Ku na käreç yeku ke looi ye Nhialic nyuöth lön le yen cök alanden, ke yenjö buk lueel? Buk lueel Nhialic acin yic tē tēm yen yo awuöc? (Ee tē ye kac jieem thīn yen alueth.)

6 Acie tēde! Na Nhialic cii la cök ke lēu bi luk looi tēnē kac pinynhom?

7 Alēu raan dēt bi lueel ëlä, “Na ye lueth ya ke lueel yic Nhialic nyuöth thīn alanden ku juək duarde yic, ke yenjö njot ye ya cəl aye raan cī kërac looi ku tēm ya awuöc?” 8 Yenjö cii ye luel, cīmēn ye kac kək ya cək thok ku luelkē lön cī yen ye lueel ëlä, “Loiku kërac bi këpath bēn.” Ee yic bi kəkä tēm awuöc.

Acin raan la cök

9 Këya, ye yok njüēn tēnē kac cie kac ë kuatda yok kac Itharel?

Acie yic! Aca nyooth wēnthēer lön yok kac Itharel ku kac cie kuatda yok arēer adumuööm yic yodhie, 10 cīmēn ye athör thēer wël Nhialic ye lueel ëlä,

“Acin raan tōj la cök,
11 acin raan kāj deet yiic, acin raan wic yeen bi Nhialic njic.

12 Kac aaci kekōth wël Nhialic, keek aaci rēec ebēn ka cī la biñh,
acin raan këpath looi, acin mēn raan tōk.”

13 “Wël yekē keek lueel aa nhiany, aa cit ran cī njany nhom,
liēpken aaci luel lueth njic.”

“Wël yekē keek lueel aa cit wäl këpiiny kac luaañ.”

14 “Aa wël ye kac lam ku wël rem apei kek aatō kethook.”

15 “Aa kac lac nõk path,

16 riääk ku mam aa döj tē cī kek tēek thīn,

17 ku keek aacii dhēl döör njic.”

18 “Ku riöc, riöc kek Nhialic aliu kāk yekē looi yiic.”

19 Ku añicku kuat kē ye löj lueel, aye lueel tēnē kac la ye rin bi ciēn raan la kē kony yen rot, ku bi raan ebēn kōc Nhialic nhom. 20 Këya, acin raan bi la cök Nhialic nhom tē cək yen ye them bi kē wic löj looi. Kē ye löj looi ë lön bi nyuöth raan lön cī yen kërac looi.

Tē ye Nhialic kac cök thīn

21 Ku emēn tē ye Nhialic kac cök thīn yenhom aci nyooth.

Acī lōŋ ku kɔc kāk Nhialic tīŋ lueel thɛɛr. ²² Nhialic ɛ kɔc cɔk tɛ le kek gam tɛnɛ Jethu Krītho. Ee kɛnɛ looi tɛnɛ kuat raan ɛbɛn cī Raan cī lɔc ku dɔc gam, kɔc Itharel ku kɔc cie kɔc Itharel aa thōŋ ɛbɛn. ²³ Ku rin cī kek ɛbɛn kārɛc looi, ee keek cɔl amec tɛnɛ duaar Nhialic. ²⁴ Ku keek aaci Nhialic muɔɔc dhɛɛŋde piānde ɛbɛn bīk la cɔk tɛnɛ ye. Ku dhɛɛŋ ye yɔk tɛnɛ Raan cī lɔc ku dɔc Jethu yen ɛ kɔc kony bīk kārɛc cīi loi. ²⁵ Jethu aci Nhialic gam rin bī thuɔnde a kɛ ye adumuɔɔm pāl piny tɛ le raan gam tɛnɛ ye. Kɛnɛ aci Nhialic looi bī nyuɔɔth thīn lɔn le yen cɔk. Ku wāthɛɛr Nhialic ɛ lir puɔu, ɛcie kɔc ye tɛm awuɔc rin kārɛc cīk looi. ²⁶ Ku ɛmɛn aci adumuɔɔm cī looi ɛbɛn pāl piny bī nyuɔɔth lɔn le yen cɔk. Nhialic aci kɛnɛ looi rin le yen cɔk. Ku tɛ looi yen kɛnɛ ɛ raan ɛbɛn cī Jethu gam cɔl ala cɔk.

²⁷ Na ye kɛya, yeŋo ye yɔk jam nhiaam ɛ path? Acīn kɛdāŋ! Ku ye wɛt nɛn ye yɔk nhiam? Ye rin cī yɔk lōŋ theek? Acie tɛde, ee tɛ cī yɔk gam. ²⁸ Rin aŋicku raan ɛ la cɔk tɛnɛ Nhialic rin gam ku acie thɛk lōŋ ɛ rot. ²⁹ Ye Nhialic, Nhialic kɔc Itharel kepɛc? Yeen cīi ye Nhialic kɔc cie kɔc Itharel aya? Ee yic ɛ Nhialic kɔc cie kɔc Itharel aya, ³⁰ rin yen Nhialic tōŋ bī kɔc Itharel cɔl ala cɔk ɛ gamden, ku cɔl kɔc cie kɔc Itharel aala cɔk rin gamden aya. ³¹ Yeku lōŋ dhɔl yic tɛ le

yok gam kɛnɛ? Acie tɛde acīn, yok aa lōŋ juak bī riɛl.

4

Gam Abaram

¹ Yeŋo buk jāl lueel rin Abaram wundit thɛɛr kɔc Itharel? Yeŋo cī rot looi tɛnɛ ye? ² Na Abaram la kɛnɛ cī looi bī yen la cɔk tɛnɛ Nhialic, ŋuɔt ala kɛnɛ ye yen nhiam. Ku acīi loi kɛlā tɛnɛ Nhialic. ³ Cīmɛn ye wɛl cī gɔt athɔr thɛɛr wɛl Nhialic yic ye lueel ɛlā, “Abaram aci Nhialic gam ku rin gamde aci Nhialic cɔl ala cɔk tɛnɛ ye.”

⁴ Raan luui aye riɔp, ku wɛɛu ye ye riɔp aacie miɔc, ariɔpden cī yen luui. ⁵ Ku raan cie luui la gam tɛnɛ Nhialic, Nhialic yen kɔc cī kārɛc looi cɔl aala cɔk, ke gamde yen ɛ ye cɔl ala cɔk tɛnɛ Nhialic. ⁶ Ku Debit aci wɛt thōŋ kek ɛ wɛt kɛnɛ lueel wāar yen jam rin raan mit puɔu cī Nhialic gam ke la cɔk tɛnɛ ye, ke cie luai puɔth ye looi,

⁷ “Kɔc mit puɔth aa kɔc cī Nhialic awācken pāl piny, ku wuuny adumuɔɔmken wei.

⁸ Raan mit puɔu ee raan cī Bɛny bī kuɛn guɔp kārɛc cī looi.”

⁹ Ye miɛt puɔu cī Debit jam kɛn kɔc Itharel ɛ rɔt? Acie kɛden kepɛc. Ee kɛn kɔc cie kɔc Itharel aya, ku wek aa we yeku lɛk kɛ cuk yɔk athɔr wɛl Nhialic yic, rin aci wɛt cī gɔt thɛɛr lueel lɔn, “Abaram aci Nhialic gam, ku gamde

acī yen a raan la cök tēnē Nhialic.”¹⁰ Ye nən yen looi kēnē rot? Loi rot tueŋ wäär kēc Abaram ŋoot aye wäär cī ye ŋoot? Ee tueŋ, acie ŋušt cök ciēn.¹¹ Ku ŋušt den jəl ye lək ŋoot ciēn, aye nyuəəth lən gam Abaram acī Nhialic ye gam ke ye raan la cök tēnē ye tueŋ wäär kēc ye cak ŋoot. Ku kēlä, Abaram ē wundit kɔc cī Nhialic gam, ku aaye gam ke ye kɔc la cök tēnē ye cɔk alən kēc ke ŋoot.¹² Ku yen ē wundit kɔc cī ŋoot aya. Ku acie rin cī ke ŋoot, ee rin cī kek dhəl pīr gam thöŋ ke pīr wāda Abaram buəəth yic wäär kēc ye cak ŋoot.

Athön ku löŋ

¹³ Nhialic acä Abaram thən ku mīth bī lək dhiēəth lən bī pinynhom a kēden. Nhialic akēc athön kēnē looi rin theek Abaram löŋ, ee rin cī yen gam, ku gam yen acī yen a raan la cök tēnē Nhialic.¹⁴ Rin na ye kē ye Nhialic thən kɔc gām kɔc löŋ theek, ke gam acin wētde yic, ku cīn kēpuəəth tō athön Nhialic yic.¹⁵ Löŋ ē rēec puəəu Nhialic bēēi, ku tē cīn yic löŋ, acin löŋ ye dhəl yic.

¹⁶ Nhialic ē loi athönde rin gam ku rin dhēəŋde, bī athönde a kēn yic tēnē mīth bī lək dhiēəth tēnē Abaram ēbēn. Ku acie tēnē kɔc la löŋ ē röt, ee tēnē kɔc cī gam aya cīmēn Abaram. Rin Abaram yen ē wādan wēikua yodhie,¹⁷ cīmēn cī ye gət athör thēer wēl Nhialic yiic ēlä, “Yin aca looi ba ya wun kɔc wušt juēc.”

Abaram acī ya Wāda Nhialic nhom, Nhialic cī gam, Nhialic yen kɔc cī thou cəl aben pīr, ku wēt ye lueel ke liu thīn cəl aloi rot.

¹⁸ Abaram acī gam ku ŋēəth kē cīn kē ŋöth thīn, ku yen acī yen bēn a wun kɔc wušt juēc cīmēn cī Nhialic ye lək ye ēlä, “Kockun bī lək dhiēəth aabī juēc ka bī ciēt kuəl.”¹⁹ Wēn cī Abaram cak dhiəp ē ruənke aa cīt buəət, ku ŋic lən tieŋde Thara ke cī dhiəp ke kēc dhiēth, ke ŋot kēc dhör gamde yic.²⁰ Ku rēer ke ŋöth ku cī diu athön Nhialic, ku gamde acī ye bēn yiək riəl ku leec Nhialic.²¹ Ee ŋic, ke cīn diu lən bī Nhialic la riəl bī kē cī thən dhiəl looi.²² Ku ē yen acī Nhialic Abaram gam ke ye raan la cök tēnē ye.²³ Ku wēlkä, “Yen acī gam ke ye raan la cök,” aa kēc gət rienke ē rot.²⁴ Aake gət rienkua yök kɔc bī Nhialic gam aya ke yə la cök, yök kɔc ye gam lən yen Nhialic yen cī Jethu Bānyda jət thou yic.²⁵ Yen acī cəl athou rin adumuəəmkua, ku jət bī pīr bī yə cəl aala cök tēnē Nhialic.

5

Gam yen abī yə luək

¹ Kēya rin gamda Nhialic acī yə cəl ala cök tēnē ye, ku yök aala döör kek ye rin Bānyda Jethu raan cī ləc ku dɔc.² Yök aaci gamda cəl abīi Jethu dhēəŋ Nhialic yic, dhēəŋ yen rēer yök thīn emēn.

Ku ayeku n̄s̄oth ɣo mit pūth l̄n ɣok aa duaar Nhialic r̄m kek ye. ³ Ku acie k̄l̄a rot, ɣok aa pūth mīet aya t̄e guum ɣok, rin gum ē deet pūsu b̄ēi, ⁴ ku gum ku deet ē pūsu aye Nhialic gam. Ku ḡem ye Nhialic ye gam yen ē n̄s̄th b̄ēi. ⁵ Ku n̄s̄th acie ɣo c̄al aȳar gup rin c̄i Nhialic nhīerde c̄al athīn̄ ɣopūth, W̄eiken c̄i ḡam ɣo.

⁶ Rin w̄aar n̄ot c̄in yen t̄e ye ɣok r̄ot kūny th̄in, ke Raan c̄i l̄oc ku d̄oc thou rin kac kuc Nhialic ak̄ol c̄i Nhialic l̄oc. ⁷ Aril yic b̄i raan thou rin raan la c̄ok, c̄ok al̄n l̄eu yen rot b̄i raan d̄et thou rin raan path. ⁸ Ku Nhialic ac̄i nhīer nhīer yen ɣo nyūs̄th ē k̄en̄e yic, rin t̄ew̄aar n̄ot ye ɣok kac la gup adumūs̄m, Raan c̄i l̄oc ku d̄oc ac̄i thou rīnkua. ⁹ Ku em̄en thūnde ac̄i ɣo c̄al ala c̄ok t̄en̄e Nhialic. Ku na c̄i k̄en̄e looi, ke c̄i ɣo b̄i w̄ēer bei ayic rīn̄ pūsu Nhialic yic ak̄ol cīen̄? ¹⁰ Ku w̄aar ye ɣok kac ater t̄en̄e Nhialic, ɣok aac̄i thon W̄ende c̄al aben d̄ōr kek ye. Ku na ye k̄eya, ke p̄ir Raan c̄i l̄oc ku d̄oc c̄i ɣo b̄i kony? ¹¹ Ku acie k̄en̄e ē rot, ɣok amit pūth aya t̄en̄e Nhialic rin B̄anya Jethu raan c̄i l̄oc ku d̄oc ac̄i ɣo d̄ōr ke Nhialic.

Adam ku Jethu

¹² Adumūs̄m ac̄i b̄en pinynhom rin raan t̄ok, ku adumūs̄m c̄i looi yen ac̄i b̄en ke thou. Ku k̄el̄a, thou ac̄i b̄en t̄en̄e raan ēb̄en rin c̄i kek adumūs̄m looi ēb̄en. ¹³ Adumūs̄m ē t̄o pinynhom

w̄aar k̄ec l̄ōn Mothith ḡam kac, ku t̄e c̄in yic l̄ōn t̄o th̄in, adumūs̄m acie kūēc n̄hom. ¹⁴ Ku j̄ok Adam b̄i b̄en Mothith, thou ē n̄ot ye t̄em kac agut kac k̄ec l̄ōn Nhialic dh̄al yic, c̄im̄en w̄aar c̄i Adam w̄et c̄i Nhialic l̄ek ye dh̄al yic.

Adam yen ē ye k̄in raan yen b̄i b̄en. ¹⁵ Ku keek karou aac̄i th̄ōn, rin mīsc Nhialic c̄i ḡam kac ē path ac̄i th̄ōn kek adumūs̄m Adam. Raan t̄ok, Adam, ac̄a adumūs̄m looi, ku ac̄i thou b̄ēi t̄en̄e kac jūec. Ku k̄edit ap̄ei aya, raan t̄ok, Jethu raan c̄i l̄oc ku d̄oc ac̄i mīscd̄it dh̄ēn̄ Nhialic b̄ēi t̄en̄e kac jūec. ¹⁶ Ku mīsc Nhialic ac̄i th̄ōn kek adumūs̄m ē raan k̄en̄e. Ku adumūs̄m t̄ōn k̄en̄e c̄ok kac jūec aac̄i t̄em awūc, ku adumūs̄m jūeck̄a c̄ok, mīsc t̄ōn Raan c̄i l̄oc ku d̄oc Nhialic ac̄i b̄en ku c̄al kac aa ben la c̄ok yenhom. ¹⁷ Rin adumūs̄m raan t̄ok thou ac̄i b̄en pinynhom. Ku k̄edit ap̄ei kac c̄i mīscd̄it Nhialic ɣok c̄i j̄al la c̄ok, aab̄i mac ku p̄irk̄e ak̄olrīēc rin Raan c̄i l̄oc ku d̄oc.

¹⁸ K̄eya, c̄im̄en ye adumūs̄m t̄ok kac c̄al aa t̄em awūc ēb̄en, ke k̄el̄a aya, luoi t̄ōn la c̄ok ē kac ēb̄en c̄al aala c̄ok Nhialic n̄hom, ku b̄i p̄ir ak̄olrīēc t̄en̄e raan ēb̄en. ¹⁹ Ku c̄im̄en c̄i raan t̄ok w̄et Nhialic dh̄al yic, ku b̄i kac jūec c̄al aala gup adumūs̄m, ke k̄el̄a aya, rin c̄i raan t̄ok w̄et Nhialic theek, kac jūec aab̄i la c̄ok. ²⁰ L̄ōn ē ḡem ē rin b̄i luoi k̄arec rot juak, ku t̄e ye k̄arec

rɔt juak th̄in, dh̄ēēŋ Nhialic ẽ rot j̄al juak ap̄ei. ²¹ Ku c̄it lɔn ye adumūs̄m kɔc mac ku b̄ii thou t̄en̄e raan ẽb̄en, ke yeen aya aw̄ic Nhialic b̄i dh̄ēēŋde kɔc mac ku looi ke bik la c̄ok t̄en̄e ye. Ku ḡem ke p̄ir ak̄olrīēc ẽb̄en rin Jethu raan c̄i lɔc ku dɔc, B̄anya.

6

P̄ir rin Jethu

¹ Yeŋo buk lueel ẽm̄en? Buk la tueŋ ke ɣo loi adumūs̄m rin b̄i dh̄ēēŋ Nhialic yeyic juak? ² Acie t̄ed̄e! Acit̄ k̄e c̄i thou t̄en̄e ɣo, aac̄ii ɣo b̄i ben mac. Ye k̄ed̄e b̄i ɣok la tueŋ ɣo p̄ir k̄el̄a? ³ Rin an̄j̄eck̄e ayic lɔn riel adumūs̄m ac̄i dhoŋ k̄ou w̄aar mūɔc ɣonh̄iim buk aa kɔc Jethu raan c̄i lɔc ku dɔc, ku ɣok aac̄i mūɔc nh̄iim ẽ thūnde. ⁴ Ku yeen aya, w̄aar mūɔc ɣonh̄iim, ɣok aa ɣo c̄it kɔc c̄i la raŋ t̄ok yic kek ye thūnde yic. Ku cim̄en w̄aar c̄i Raan c̄i lɔc ku dɔc j̄ot thou yic duaar Wun, ke ɣok aabi p̄ir ẽ p̄ir yam aya.

⁵ Na cuk r̄ot mat kek ye thūnde yic, ke ɣok aabi r̄ot dh̄iel j̄ot thou yic kek ye aya. ⁶ Rin ɣok aa ɣo ye kɔc adumūs̄m, p̄irdan th̄eer ẽc̄i thou tim̄ c̄i r̄īu k̄ou kek Raan c̄i lɔc ku dɔc, b̄i t̄e ye ɣok kɔc adumūs̄m cīen k̄e ben l̄eu t̄en̄e ɣo. Ku buk c̄ii ben aa kɔc t̄o adumūs̄m yic, ⁷ rin raan c̄i thou ac̄ii ben r̄eer riel adumūs̄m yic. ⁸ Na ɣo c̄i thou kek Raan c̄i lɔc ku dɔc, ka yeku gam aya lɔn b̄i ɣok p̄ir kek ye. ⁹ Rin an̄j̄icku lɔn na c̄i

Raan c̄i lɔc ku dɔc j̄ot thou yic, ka c̄ii ben thou, rin thou ac̄ii ben la riel t̄en̄e ye. ¹⁰ Ac̄i thou arak t̄ok rin kɔc ẽb̄en b̄i riel adumūs̄m nyaai, ku pīerde ẽm̄en ẽ p̄ir mit Nhialic pūsu t̄en̄e ye. ¹¹ K̄el̄a aya, yak̄e r̄ot c̄ol aac̄it kɔc c̄i thou t̄en̄e adumūs̄m, ku wek aac̄i p̄ir t̄en̄e Nhialic rin Raan c̄i lɔc ku dɔc Jethu.

¹² Dūkk̄e adumūs̄m c̄ol am̄ec pīerdun b̄ak ke aa theek k̄arec w̄ic gūap̄kun. ¹³ Ku dūkk̄e gūap̄kun p̄el adumūs̄m b̄i ya k̄arec kek yak̄e ke looi. Wek aa dh̄il r̄ot th̄on Nhialic, cīet we kɔc c̄i thou c̄i ben p̄ir. Wek aa dh̄il gūap̄kun th̄on Nhialic ku b̄ak aa k̄acken ye looi k̄e la c̄ok. ¹⁴ Adumūs̄m ac̄ii we dh̄il mac rin wek aac̄ii ŋoot l̄oŋ th̄eer yic, wek aat̄o dh̄ēēŋ Nhialic yic.

¹⁵ Ye k̄e p̄iir ɣok ẽ dh̄ēēŋ Nhialic ke cie l̄oŋ, ɣook pūl buk adumūs̄m aa looi ẽ path? Acie t̄ede! ¹⁶ An̄j̄eck̄e alanden lɔn na th̄onk̄e r̄ot raan d̄et ku yak̄e theek we c̄it aloony, ke wek aa loony ẽ raan k̄en̄e c̄ok ben adumūs̄m we ɣath̄ thou yic, ku k̄eya, th̄ekk̄e Nhialic b̄ak la c̄ok t̄en̄e ye. ¹⁷ Lecku Nhialic, rin wek aa we ye aloony adumūs̄m, ke wek aac̄i yith yak̄e ȳok k̄ak ye pīs̄c̄ t̄en̄e we yiic, gam pīathkun ẽb̄en. ¹⁸ Wek aac̄i w̄eer bei adumūs̄m yic, ku wek aac̄i ya aloony lui k̄ak la c̄ok. ¹⁹ ɴen̄ ajam k̄el̄a ẽ path cim̄en t̄edun ye wek j̄īem th̄in, rin b̄i wek k̄e lueel deet yic. Cim̄en wek aa we

ye guäpkun ebën thön luoi käreç rin cî luoiden we rum puõth. Emën, wek aa dhil röt col aaye aloony käk la cök rin luoi këpath.

²⁰ Wäär ye wek aloony adumuõõm, wek aa we cie diæer luoi la cök. ²¹ Yenõ kën cäk yök luoi ë kakkä yiic, käk ye wek gup yär thün emën? Kakkä, ee thou yen ë yakë yök thün. ²² Ku emën, wek aaci wëër bei adumuõõm yic, ku wek aaci ya aloony Nhialic. Ku piërdun ebën ë këde, ku kë yakë yök thün ë pîr akölrîëëc ebën. ²³ Rin kë ye yök luoi adumuõõm yic, ee thou. Ku miöc Nhialic ë pîr akölrîëëc ebën rin Raan cî loc ku dæc, Jethu Bányda.

7

¹ Anjæc, wek aa kë luæel deet yic miëthakäi cî gam rin wek aa njic lõj. Lõj ë la riel bî raan dæm tæ njot pîir yen. ² Të thöõnj yok ye, ke tinj cî thiaak aci lõj ye puõl bî wïc mony dæt. Ku na thou muonyde ka cîn lõj ben ye gël. ³ Na wïc mony dæt ke muonyde pîr, ka cî ya tinj cî kæç. Ku na cî moc thou, ke lõj gël yeen aliu. Na thiæek mony dæt ka cîn akæç.

⁴ Ku ë yen tæde aya tënë we miëthakäi cî gam. Të thõnj yok ye lõj, ke wek aa cit koc cî thou tënë lõj rin wek abanj guõp Raan cî loc ku dæc. Ku emën wek aa kacke yen raan cî jæt thou yic, rin bî wek aa koc puõth loi wët Nhialic. ⁵ Wäär njot pîir yok ciæenjan thæer cî yo cak thün, käreç ke

cî lõj tääu yopuõth aake lui apæi yogup. Ku aa käk thou kek aake yeku ke looi ebën. ⁶ Ku emën yok aaci bën bei lõj thæer yic rin cî yok thou tënë lõj wäär yen mæç yo. Ku yok aa jæl luoi dhæl yam Wëi Nhialic, ku acie lõj thæer cî gæt.

Lõj ku adumuõõm

⁷ Yenõ buk jæl lueel emën? Ye lõj yen adumuõõm? Acie tæde! Na ye këya ayic, njõt yen akæc adumuõõm njic tën cîi yen ye lõj. Rin njõt akæc njic yen këææc wîny kënë raandä yîpuõu tën këc lõj ye læk yen ëlä, “Duk kën raandä wïc yapuõu.” ⁸ Ku adumuõõm aci lõj wel bî yen yen a duõõnj ba puõu ayiëk kakkök. Ku na cie lõj njõt acin adumuõõm. ⁹ Wäthæer, yen a ya ciën ke ya kuc kë ye lõj lueel. Ku wäär le yen lõj njic, aca bën yök yapuõu læn cî yen lõj dhonj kðu ku ya raan ë thou. ¹⁰ Aca bën yök læn lõj puõth wën njic ke yen bî pîr bæëi, aci bën a kën thou bæëi. ¹¹ Ku adumuõõm aci lõj wel bî yen ke yen a duõõnj, ku rin lõj, yen aci adumuõõm col athou.

¹² Ku ë cîn këææc tæ lõj yic, ee ye lõj Nhialic la cök ku pæth. ¹³ Ye këlä, læn nadë ke këpath yen aci thou bæëi tënë ya? Acie këya! Adumuõõm yen ë looi ye. Aci këpath lööm bî yen thou bæëi tënë ya rin bî tæææc yen thin, yen adumuõõm tic. Ku këlä, rin ë lõj, adumuõõm aye nyuõõth ke ye kërac apeidit. ¹⁴ Anjicku

lõh ë bën tēnē Wēi Nhialic, ku yen ë raan ë path, alony adumuõõm. ¹⁵ Yen acie kē ya looi ye deet yic, rin yen acie kē wiēc ba looi ye looi, ku aya looi ë kē maan ba looi. ¹⁶ Ku na luõõi kē cā wic ba looi, ka ya gam lön lõh apath. ¹⁷ Kēya, acie yen ë kēnē looi ayic, ku adumuõõm rēēr ke ya. ¹⁸ An̄iεc, acin kēpuõth rēēr ke ya, rin cīt tē cī ya cak thīn kek adumuõõm. Rin na cak alön wic yen ye ba kēpath looi, ka cā ë lēu ba looi. ¹⁹ Rin kē ya looi acie kēpuõth ya wic ba looi, ku kēya kē cī path cā ë wic ba looi, yen aya looi. ²⁰ Ēmēn na ya looi kē cā wic ba looi, ka cie yen ye looi, adumuõõm rēēr ke yen yen ë ye looi.

²¹ Kēya, aya yök lön luui lõh kēnē. Tē wic yen ye ba kēpath looi, ke kē cī path yen ë rot tēēm thīn. ²² Ku piāndiē guõp anhiar lõh Nhialic, ²³ ku yen ë lõh dēt tūh ke lui yaguõp, lõh cie la piny kek lõh cī piāndiē gam. Ku yen ë ya cöl aye alony adumuõõm yen lõh lui yaguõp kēnē. ²⁴ Yenõ be kērac ya yök kēlä! Yen̄a bā kony guõp ya yāth thou yic? ²⁵ Lecku Nhialic rin cī yen Bānyda Jethu raan cī lōc ku dōc, cöl akony ya.

Kēya, kēnē yen ë tēdiē, yen nhom piāndiē yic alony lõh Nhialic, ku cīt tē cī ya cak thīn alony adumuõõm.

8

Pir Wēi Nhialic yic

¹ Ku kēya, acin awuõc ye tēm kōc cī ya tōk kek Raan cī lōc ku dōc Jethu, ² rin lõh yam, Wēi Nhialic ë pīr bēēi rin Jethu raan cī lōc ku dōc, acā wēēr bei lõh adumuõõm yic, lõh thou. ³ Kēn kēc lõh lēu bī looi rin tē cī yō cak thīn ke yō cī ril rin adumuõõm, acī Nhialic looi ë tuuc cī yen Wēnde nhom tuõõc ke ye raan cimēnda, ku bī nōk bā adumuõõm nyaai. Ku tē looi yen kēnē, acā adumuõõm tō kōc gup cöl acin riēl. ⁴ Kēnē acī Nhialic looi rin bī luõõi wic lõh dhiēl la cōk yōgup yōk kōc pīr Wēi Nhialic, ku acie tē cī yō cak thīn. ⁵ Kōc pīr cīt tē cī ke cak thīn kek adumuõõm, aake nhūim yiēk kāk ye tē cī cak ke wic, ku kōc pīr cīt tē wic lõh Wēi, aake nhūim tāau kāk wic lõh Wēi yiic. ⁶ Tē yik raan yenhom luõõi kāk adumuõõm, ka thou. Ku na yik raan yenhom kē wic lõh Wēi, ka yök pīr ku dōr. ⁷ Ku raan ë la ater kek Nhialic tē yik yen yenhom kāk luõõi adumuõõm rin acie lõh Nhialic ye theek, ku acī lēu bī lõh Nhialic theek. ⁸ Ku kōc ye theek tē cī yō cak thīn aacie Nhialic cöl amit puõu.

⁹ Ku kēya wek aacī ciēh cīt tē cī we cak thīn, wek aa ciēh cīt tēnē lõh Wēi tē rēēr Wēi Nhialic ke we ayic. Ku na ye raan cī rēēr kek Wēi Jethu raan cī lōc ku dōc, ka cie raande. ¹⁰ Ku na rēēr Raan cī lōc ku dōc kek we, ke guāpkun aacī thou rin adumuõõm ku wēikun aḡot ke pīr rin cī ke looi bīk la cōk tēnē Nhialic. ¹¹ Na Wēi Nhialic yen jōt Jethu thou yic rēēr kek we, ke raan

jot Raan cī lōc ku dōc thou yic, ka bī guōpkun thou cōl aa pīr rin rēer Wēike wegup.

¹² Kēya, miēthakāi yōk aala kē dhilku looi, ku acie lōn bī yōk rēer pirdan thēer cī yō cak thīn yic. ¹³ Rin na piēērkē cīt tē cī we cak thīn, ke wek aabī thou, ku na pāl kē kārēc yakē ke looi rin Wēi Nhialic, ke wek aabī pīr yōk.

¹⁴ Kōc ye Wēi Nhialic nyuōōth, aa mīth Nhialic. ¹⁵ Rin Wēi cī Nhialic gām we acie we cōl aye bēn ya aloony adumuōōm, ku looi we bāk riōōc. Ku Wēi Nhialic ē yō cōl aye mīth Nhialic, ku wek aaci Wēi Nhialic cī we looi bāk aa miēthke yōk. Ku Wēi aci yō cōl aye Nhialic lōn, “Wā! Wā!” ¹⁶ Aye Wēi Nhialic guōp kek wēikua lueel lōn ye yōk mīth Nhialic. ¹⁷ Ēmēn ye yōk miēthke, yōk aabi kākken muk tēnē kacke thōn. Ku kāpuōth muk rin Raan cī lōc ku dōc aya rin tē guum yōk cīmēnde, ke duarde abī ya kēda aya.

Duaar aköldä

¹⁸ Aya tak lōn kāk yeku guum piērda yic ēmēn, aaci kōn thōōn kek duaar bī Nhialic nyuōōth yō, duaar bī rēer kek yō aköldä. ¹⁹ Kāk cī Nhialic cak pinynhom ēbēn aa rēer ke nōth apēi, ke tit akōl bī Nhialic miēthke nyuōōth. ²⁰ Ku kāk cī cak, kōc pinynhom aake bī rēer ke cī puōth mum, ku aacie kek ke cīi yen tak, ee Nhialic yen loi ye kēya. Ku nōth kēnē ē not tō thīn. ²¹ Ku kāk cī cak

aabī waar aköldä rin bīk cīi riāāk, ku bīk lāau nhomdīt mīth Nhialic rōm ke ke.

²² Rin anjicku agut cīt ēmēn, kāk cī cak aa rēer ke dhiau ke rem, arēem cīt arēem tiŋ rōp. ²³ Ku aacie kāk cī cak ē rōt, yōk kōc cī Wēi yōk ke ye miōc tuen ē Nhialic, yōk aa rēer yō dhiau yō rem puōth aya, ke yō tit apēi tē bī Nhialic yō luōi thīn buk aa miēthke, ku cōl guāpkua aa waar rōt bīk aa yam. ²⁴ Rin ē nōth yen ē cōl yō apoth, ku na yeku kē nōthku tiŋ, ka cie nōth acīn. Rin ye ŋa kē tō kek ye nōōth? ²⁵ Ku na yeku nōōth kē cīi tō ke yō, ka yeku tiit ke yō lir puōth.

²⁶ Ku cīt mēn aya, Wēi Nhialic ē bēn aya ku kony yō rin ye yōk cīi ril, rin kuc yōk tē dhil yōk Nhialic rōōk thīn, ke yēn ē Nhialic lōn riēnkua, ku lēn ke dhiau dhiēn cīn wēl ye teet. ²⁷ Ku Nhialic yen kē rēer raan puōu tiŋ, anjic kē lueel Wēike, rin Wēike ē rōōk rin kacke cīt tē wīc Nhialic ye thīn. ²⁸ Ku anjicku kēriēēc ēbēn yic, Nhialic ē luui kāpath rin kōc nhiar ye, kōc cī cōl bīk kēden wīc looi. ²⁹ Kōc kek cī Nhialic lōc thēer, aaci looi aya bīk ciēt Wēnde, ku bī Wēnde a kaai wāmāthakēn juēc yiic. ³⁰ Kēya, Nhialic aci kōc cī lōc cōl ku looi ke bīk la cōk tēnē ye, ku kōc cī cōl aala cōk tēnē ye aaci la duarde aya.

³¹ Kēya, yenō buk lueel rin ē kēnē? Na Nhialic akāac kek yō, ke yenja bī yō maan? ³² Na Nhialic akēc Wēnde nhom guōp ŋuāān wāar ku cōl athou

rienkua ebën. Na cī ʒo gām Wēnde, ke cīi ʒo bī gām kāŋ ebën ē path aya? ³³ Yenja bī la wēt bī luεel koc cī Nhialic lōc gup? Ee Nhialic nhom guōp yen aci ye luεel lōn le kek cōk tēnē ye. ³⁴ Le raan dēt lēu ye bī ke tēm awuōc? Acīn raan agut Jethu aya raan cī lōc ku dōc cī thou, ku jōt raŋ yic bī bēn pīr, ku arēēr kōŋ cuēc Nhialic, ee Nhialic lōŋ rienkua. ³⁵ Yenja bī ʒo tēk bei nhiēr Raan cī lōc ku dōc yic? Lēu aliäap, tēdē ba gum rin ye yīn raan cī gam, ayī nōōŋ, ayī riōōc rin kārεc, ayī lōn bī yī nōk ba thou? ³⁶ Cīmēn cī ye ʒōt athōr thεεr wēl Nhialic yic ēlä,

“Rin wētdu yok aa rēēr kāk nāk ʒook yiic akōl thok ebën, yok aaye looi cīmēn amēl la teem rōt.”

³⁷ Acie tēde, kākā yiic ebën yok aala riεl dīt ye yok kāŋ tiaam rin raan yen nhiar ʒo. ³⁸ Rin anjεc alanden lōn acīn ke tēk ʒo bei nhiērde yic. Cōk athou ayī pīr, cōk atuuc nhial ayī jakrεc, cōk aa kāk loi rōt ēmēn, ayī kāk bī rōt looi akōldā, ayī kākōk ril. ³⁹ Ayī nhial, tēdēt wērdīt cōk piiny, acīn kē lēu ye kuat kākā yiic ebën bī ʒo tēk bei nhiēr Nhialic yic, yeen ē kēda rin Raan cī lōc ku dōc, Jethu Bānyda.

9

Nhialic ku kacke

¹ Kē ya lueel ē yic. ʒen acie jam lueth rin ʒen ē raan, Raan

cī lōc ku dōc. Aye puōndiēn mεc Wēi Nhialic lēk ʒa apeī lōn ʒen aciī lueth luel. ² Rin dak piāndiē adīt apeī, ku tē reem piāndiē thīn rin kackiē acie yop. ʒen ajam rin koc kuatdiē, koc Itharel. ³ Ku na lēu rot ba ke kony, ŋuōt awiēc bī Nhialic ʒa tēm awuōc ku cā ben a raan Raan cī lōc ku dōc. ⁴ Keek aa koc cī Nhialic lōc ku cōl ke aaye kacke, ku nyuth ke duaarde ku looi dōōr ke ke ku gēm ke lōŋ. Ku nyuth ke tē bī kek ye aa duōōr thīn apath. Ku yōkkē kāk cī Nhialic thōn ke. ⁵ Keek aa ke ye kuat koc ŋic thεεr. Ku Raan cī lōc ku dōc, wāār cī yen jāl a raan cīmēnda ē ye raan kuatden. Raan ebën adhīl Nhialic yen mεc kāŋ ebën a leec akōlriēc ebën. Yenakan.

⁶ Acā ye lueel lōn kē cī Nhialic thōn akēc rot looi. Kē cī Nhialic thōn aci rot dhiel looi, rin acie koc Itharel kek ke cī Nhialic lōc ebën. ⁷ Acī Nhialic lueel tēnē Abaram, “Aacie mīth ebën bī dhiēeth tēnē yī kek bī ya mīth Nhialic, aa mīth bī dhiēeth many Itharel kek aabī ya miēthku kek ca thōn yī.” ⁸ Kēya, aye kēnē nyooth lōn aacie mīth bī dhiēeth Abaram ebën kek ke bī ya mīth Nhialic, aa mīth ke cī Nhialic thōn ye kek aake bī ya miēthke. ⁹ Kēnē cī Nhialic lueel akīn wāār thōn yen wēt tēnē Abaram, “Tē le akālde bēn, ke ʒen abī dhuk ku Thara abī manh moc yōk.”

¹⁰ Kē cīt ē wēt kēnē aya, mīth Rabeka karou, wunden ē ye tōk, wādītda Ithāk.

11-12 Acı Nhialic lueel tēnē Rabeka, “Wēndun dīt yen abı ya luui tēnē wēndun koor.” Acı kēnē lueel rin bı nyooth lōn kē cı yen raan tōk lōc keyiic ku pēl raan dēt, ee wıc piānde ē rot bı looi kēya. Nhialic ē luel wēt kēnē tēnē Rabeka, ke Rabeka kēc mıth cak dhiēeth, ke cın kēpath ku kēreec cı ηek looi. Kēnē cı rot looi ē kē cı Nhialic raan tōk cōl ku pēl raan dēt. Ku acie kēnē cı ηek looi kamken. 13 Cımēn ye athōr thēer wēl Nhialic ye lueel ēlä, “Jakop aca lōc ku kuerec Ethau.”

14 Abı kōc kōk aa lueel lōn Nhialic acın yic, ku acie tēde. 15 Rin acı Nhialic lueel tēnē Mothith ēlä, “Na wiēc ba raan dēt ηuään, ka luōi, na wiēc ba puōu löny tēnē raan dēt, ka luōi aya.” 16 Kēya, acie kē wıc raan, tēde kē ye looi, ee lier puōu ē Nhialic. 17 Rin acı Nhialic lueel wēl thēer cı gōt yiic tēnē bēny Ijip ēlä, “Yın aca looi ba ya bēny rin bı riēldiē yı nyuōth, rin bı kōc pinyinhom ēbēn ya pinj.” 18 Kēya, na wıc Nhialic bı raan ηuään, ka looi. Ku na wıc raan dēt bı cōl aril nhom, ka looi aya.

Nhialic ē kōc ηuään ku tēm kōc awuōc

19 Tēdēt yen abı raan dēt thiēec ēlä, “Na ye yen tē ye Nhialic luui thın akan, ke yeñō ye yen raan tēm awuōc? Ku yeña lēu ye ku bı kē wıc Nhialic jōñny?” 20 Ye tak ye yın ē ηa ba yınhom jāām kē cı Nhialic looi? Tōny acie tinj

cuēc ye ye thiēec, “Yeñō cuēec yın ya kēlä?” 21 Tinj cuēc tōny ala yic bı tiōp cuēec tēden wıc yepuōu, ee tōny karou cuēec ē tiōm tōñ yic, amuc yen jōōl muōc ku tōōny ye yen luui baai ē path.

22 Kē cı Nhialic looi athōñ kek ē kēnē. Awıc bı riäk piānde nyuōth ku cōl rielde añic. Ku ηot pēl yepuōu piny tēnē kōc rēec yen puōu thın, kōc rēer ke bı tēm awuōcdit apei. 23 Ku ee wıc aya bı du-aarden dīt nyuōth yo, du-aarden dīt cı yen yo mat thın yok kōcken cı ηuään. Yok kōcken cı guir thēer buk duarde yök. 24 Ku yok kōc cı cōl yok aa yo la yiic kōc Itharel ku kōc cie kōc Itharel aya. 25 Ku kēnē cı Nhialic lueel akın, kē cı gōt athōr Yocia yic raan kāk Nhialic tinj, “Aba cōl kackiē, tē jıēm yen kōc cie kackiē ayic. Aba cōl kōckiēn nhiaar, tē jıēm yen rin kōc cā ke nhiaar.”

26 Ku tēnē yen acı Nhialic ye lueel thın ēlä, “Wek aacie kackiē, tēēn aabi cōl ka wēēt Nhialic tō pir yecin.”

27-28 Ku Ithaya raan kāk Nhialic tinj acı jam apei thēer rin kōc Itharel ēlä, “Na cōk kōc Itharel juēc abik ciēt liēet agōr, ka kōc lik keyiic kek aabi poth, rin Nhialic abı luk lac looi lunj cı yeyic dhuk tēnē kōc pinyinhom ēbēn.”

29 Acit wēt cī Ithaya raan kāk Nhialic t̄ij lueel wāthēer ēlä, “Na Nhialic Madhəl kēc yook nyāṅ kəc ē kuatda yic, ṅuōt yok aaci ciēt kəc gen Thodom ku Gomora.”*

Wēt Puōth Yam ee luel tēnē kəc Itharel aya

30 Kēnē yen ē luēel, “Ee kēc kəc cie kəc Itharel them b̄ik la cök tēnē Nhialic. Ku aaci Nhialic bēn cəl aa la cök rin cī kek ye gam. 31 Ku ēcī kəc Itharel them b̄ik la cök Nhialic nhom rin thēk ē lōṅ, ku acin kē cik bēn yök.” 32 Ku raan dēt abī thiēc ēlä, “Yeṅō cīn yen kē cik yök?” Acin kē cik yök rin acik them b̄ik looi ē röt ku cik Nhialic gam. Kēya, aa cit kəc cī kecök dēeny alēl, 33 alēl yen ye athör thēer wēl Nhialic jam ye ēlä, “Pieṅkē apath, ṅen abā alēl bī kəc cəl aaye kecök dēeny.

Tōṣu Jeruthalem, alēl bī kəc cəl awiēēk. Ku raan bī wētde gam acī bī rac puōu.”

10

1 Miēthakāi, kē wic piāndiē ku rōōkkiē tēnē Nhialic rienken, ee lōn bī kōckien Itharel ṅic tē bī Nhialic ke kuōny thīn. 2 Alēu ba ya raan ṅic ye lōn awickē b̄ik luui apēi b̄ik Nhialic cəl amit puōu tēnē ke. Ku dhēl ye kek ye wic b̄ik Nhialic cəl amit puōu, acik ye deet yic apath. 3 Ku rin kēc kek dhēl ye Nhialic kəc

cəl aala cök tēnē ye deet, acik them b̄ik dhēl yök ē röt, dhēl bī ke cəl aala cök tēnē Nhialic. Ku aa kēc dhēl ye Nhialic kəc cəl aala cök tēnē ye gam. 4 Ku Raan cī lōc ku dōc yen aye lōṅ thök thīn. Ku kēya, Nhialic ē kuat raan cī gam ēbēn cəl ala cök tēnē ye.

Acin raan cī Nhialic ye kony

5 Mothith acī tē ye kəc la cök thīn tēnē Nhialic tē theek ē lōṅ gōt ēlä, “Na loi raan kē ye lōṅ lueel, ke yeen abī lōṅ cəl apir.” 6 Kē ye wēl Nhialic cī gōt thēer lueel rin bī raan la cök tēnē Nhialic rin gam akīn, “Duk rot ye thiēc, yeṅa bī la pan Nhialic.” Rin bī yen Raan cī lōc ku dōc la thiēc bī bēn piny tēnē ṅo. 7 “Duk rot ye thiēc aya, yeṅa bī la piny.” Ku wētde yic bī Raan cī lōc ku dōc la bēēi bei kam kəc cī thou. 8 Kē ye wēl Nhialic cī gōt thēer lueel akīn, “Wēt Nhialic athiök kek yī, arēer yithok ku yīpuōu.” Ku kēnē yen ē wēt tōṅ yeku lēk we. 9 Na ye lueel kəc nhūim ēlä, “Jethu ē Bēny ku gam yīpuōu lōn cī Nhialic ye jōt thou yic, ke Nhialic abī kony. 10 Gam ē bēn bei ṅopuōth ku cəl ṅo aala cök tēnē Nhialic, ku luel ye yok gam lueel ṅothook kəc nhūim aye Nhialic ṅo kony.” 11 Cīmēn cī ye gōt athör thēer wēl Nhialic yic ēlä, “Ku raan bī wētde gam acī bī rac puōu.” 12 Kēnē atō raan ēbēn thīn, rin Nhialic Bēny athōṅ

* 9:29 Kəc Thodom ku Gomora aake cī Nhialic cəl aa nyuōp b̄ik thou ēbēn rin käreac yekē looi, t̄ij Ith 1:9 9:33 Ith 28:16 10:5 Leb 18:5 10:8 L.rou 30:12-14 10:11 Ith 28:16

tënë kɔc ebën, kɔc Itharel ku cie kɔc Itharel aya. Ku ë kɔc röök tënë ye ebën gäm kajuëc path apɛi. ¹³ Cïmën ye wël Nhialic cï göt thɛɛr ye lueel ëlä, “Na le raan Bëny cɔl ke yen akony Bëny.”

¹⁴ Ku yeen acik bï cɔl ayic tɛ këc kek gam. Ku keek aaciï bï gam tɛ këc kek wët piŋ. Ku wët acik bï piŋ tɛ këc ye lëk ke. ¹⁵ Ku bïk wët piŋ kädë tɛ cïn yen raan cï tuöc ke. Cïmën cï ye göt athör thɛɛr wël Nhialic yic ëlä, “Ee këpath apɛi, kɔc bïi wët puöth yam aa bə.” ¹⁶ Ku acie raan ebën yen cï Wët Puöth Yam gam. Acï Ithaya nhom guöp lueel ëlä, “Bëny yɛŋa cï wëtta gam?” ¹⁷ Këya, keek aa wët kaŋ piŋ tuɛŋ ku jolkë gam. Ku wët kënë aye piŋ tɛ piöoc kɔc rin Raan cï lɔc ku dɔc.

¹⁸ Ku ë yic alanden, keek aaciï wët piŋ. Cïmën cï ye göt athör thɛɛr wël Nhialic yic ëlä, “Wël cik lueel apɛi aaci thiëi piny.

Wël thuɔŋden aaci yet pinynhom ebën.”

¹⁹ Ku kɔc Itharel guöp ë nickë. Mothith nhom ke jam nyin Nhialic, yen abï ye kaŋ lueel,

“Wek wundiën Itharel, wek aaba cɔl adəm tiɛl.

Rin kɔc cïi cɔk a wut, wek aaba cɔl ariäak puöth rin kɔc wun cïn kë cik deet.”

²⁰ Ku jam Ithaya nyin Nhialic, ku gɛi yic ëlä, “Ÿɛn acï kɔc ke cïi Ÿɛn wïc yök.

Ÿɛn acï rot nyuöth kɔc ke cie Ÿɛn ë thiëc.”

²¹ Ku acï lëk Ÿo lɔn cï Nhialic ye lueel rin kɔc Itharel ëlä,

“Ÿɛn acä cin taar aköl thok ebën tënë kɔc dhël Ÿɛn, kɔc cie wët dië ye piŋ.”

11

Nhialic ë ŋuäände nyuöth kɔc Itharel

¹ Kë thiëc, cïi Nhialic kuc kacke? Acie tɛde. Ÿɛn nhom guöp, Ÿɛn ë raan Itharel, Ÿɛn ë raan kuat Abaram, raan many Benjamin. ² Nhialic akëc kuc kacke, kɔc yen lɔc ke thɛɛr. Wek aa ŋic käk cï göt athör thɛɛr wël Nhialic yic, kääwäär ye Elija Nhialic cɔl rin käreç cï kɔc Itharel looi, ³ “Bëny, keek aaci kɔc käkku tiŋ nök ku thurkë ariäaku piny, ee Ÿɛn raan töŋ käkku tiŋ cï döŋ, ku keek awickë bïk Ÿa nök.” ⁴ Ku tɛ cï Nhialic ye bëër thïn tënë ye akïn, “Ku Ÿɛn acï rööör tiim kadhorou cɔl arëër kek Ÿa, rööör këc jɔŋ cɔl Baal ye kɔc kök cɔl aye Nhialicden kaŋ door.” ⁵ Ëmën kë thöŋ kek ë kënë acï rot looi, Nhialic acï kɔc lik lɔc rin dhëŋde. ⁶ Nhialic acie kɔc ë lɔc rin käk cik looi. Rin na Nhialic ë kɔc lɔc rin käk cik ke looi, ke ŋuöt aaci dhëŋde ye nyuöth acïn.

⁷ Ku ë yic kɔc Itharel aa këc kënë yen wickë apɛi yök, ku aa kɔc ke cï Nhialic lɔc kek aaci ye yök. Ku Nhialic acï kɔc kök looi bïk kë ye lueel cïi piŋ.

⁸ Cīmēn cī ye gōt athōr thēer
wēl Nhalic yic ēlā,

“Keek aacī Nhalic looi bīk
kāḡ cī ye deet yiic agut
cīt akōlē,

aacīt kōc cie piḡ ku cōorkē.”

⁹ Ku aye Debit lueel,

“Ÿen ee rōōk tēnē Nhalic
lōn bī yen ke deep ku dōm
keek yāiken yiic.

Bīk wīik bī keek tēm awuōc.

¹⁰ Ku cōl Nhalic keek aa la
nyīn dum bīk ciēn kē
yekē tīḡ.

Bī kākken rēc yekē keek looi
ciēt kāthiek kekōth.”

¹¹ Aluēl piāndiē ēbēn lōn na
cōk alōn cī kōc Itharel kecōk
dēeny bīk wīik, ke keek aa
kēc gēēk piny. Ku rin cī kek
adumuōōm looi, ke kuōny
Nhalic acī bēn tēnē kōc cie
kōc Itharel. Kēnē acī rot looi
rin bī tiēl kōc Itharel nōk
ē riēnken. ¹² Ku rin cī kōc
Itharel adumuōōm looi, ke
kōc kōk pinynhom aacī dōc.
Ku rin kēc kōc Itharel kepuōth
yiēk dhēl pīr, dōcdīt acī gam
tēnē kōc cie kōc Itharel. Ku
bī dōc jāl dīt kēdē tē jāl kōc
Itharel mēt thīn.

*Kōc cie kōc Itharel aabī
kony*

¹³ Kē luēl ēmēn ē kē lēk
kōc cie kōc Itharel. Cīmēn ye
Ÿen atuny kōc cie kōc Itharel,
Ÿen abī nhiam luōi cī Nhalic
yiēk ḡa ba looi. ¹⁴ Tēdē,
ke Ÿen abī kōc kuatdiē cōl
adōm tiēl, ku rin luōidiēn ca
looi, Nhalic abī kōc kōk kony
keyiic. ¹⁵ Tēwēn cī Nhalic

kuec ke, go kōc kōk pinyn-
hom cōl aala dōōr kek ye. Ku
tē le kōc Itharel gam aya, ka
bī ciēt kōc cī thou cī bēn pīr.
¹⁶ Na gēm raan abaḡ ayup
tēnē Nhalic, ka ayup ēbēn ē
kēnē Nhalic aya. Ku na ye
mei tim kāk Nhalic ke kēr aa
kākke aya.*

¹⁷ Kēr kōk tim ye com cōl
Olip aacī Ÿep wei, ku nuet kēr
Olip cil roor ē rot tēden wēn,
ku jāl dīt apei abī ciēt Olip ye
com baai, ye ḡiēc muk apath.
Kēya, wek kōc cie kōc Itharel
kōk bēn tēnē kōc Itharel, wek
aa kāpath yōk thīn aya cīmēn
ye kēr Olip piērdēn yōk tēnē
Olip dēt cī ye nuet yekōu.†

¹⁸ Kēya, duōkkē kōc cī Nhalic
Ÿep wei cīmēn kēr tim ye bui.
Acīn kēnē yī cōl anhiām, acie
yīn meeī looi bī riēl, ee meeī
yen ē yī looi ba riēl. ¹⁹ Abī
raan dēt kamkun lueel ēlā,
“Kēr aacī Ÿep wei rin bī ḡo
nuet nyiēnken yiic.” ²⁰ Kēnē ē
yic. Aacī Ÿep wei rin kēc kek
gam, ku dōḡkē nyiēnken yiic
alanden rin cī wek gam. Ku
duōkkē nhiam ē kēnē, riāāckē
kē bī bēn. ²¹ Na kēc Nhalic
kōc Itharel puōl bī ke cī tēm
awuōc, kōc cīt kēr tim cī com
baai ka cīi we bī puōl aya.

²² Ayeku tīḡ ēmēn yen tē
pēth Nhalic thīn, ku tē yen
kōc tēm awuōc thīn. Ee kōc
ca adumuōōm looi tēm awuōc.
Ku ē piath tēnē yī tē ye yīn rēēr
ke yī ḡōth piathde ku looi kāk
ye cōl apath puōu tēnē yī. Ku

11:8 L.rou 29:4; Ith 29:10 **11:10** Wk 69:22-23 * **11:16** Paulo aluel kēnē bī
nyuōōth lōn kōc Itharel aa ḡot ke ye kōc Nhalic, cōk alōn cī kuōny gām kōc cie kōc
Itharel ēmēn. † **11:17** Kōc cie kōc Itharel aa kāpath yōk tēnē kōc Itharel cīmēn ye
kuēl ayi aciēk piērdēn yōk tēnē tim cī yen cil yekōu.

na cii kënë loi, ke Nhialic abi yi yep wei aya. ²³ Ku na dhuk kɔc Itharel kepuoth ciëen ku gamkë wët Nhialic, ka dhuk tēden thæer wäär yep ke wei thîn, rin alëu Nhialic bi ke ben dhušk thîn. ²⁴ Këya, wek kɔc cie kɔc Itharel wek aa cit kër tim Olip ci yep bei Olip cil roor kɔu, ku nuëet ke kek tim Olip ye com. Kɔc Itharel aa cit tim ci com kënë, ku abi yic pial tēnë Nhialic bi kër ci yep wei ben nuëet kek tim yep ke bei thîn.

Kɔc Itharel ebën aabi kony

²⁵ Ala yic këckë kanj njic wämäthkië wiëc ku bāk njic. Na njieckë ë yiny kënë, ka cāk bi ya tak piäthkun ku luëlkë, “Yok aa njic kãj.” Ku yiny kënë akîn. Wët ci kɔc kɔk Itharel kuc bi k cii gëm aci bi tō thîn akōlaköl, abi rëer thîn yet aköl bi akuën kɔc cie kɔc Itharel wic Nhialic bën bäänyde yic tēnë ye. ²⁶ Ku ë yen tē bi Nhialic kɔc Itharel ebën kuony thîn, cimën ye athör thæer wël Nhialic ye lueel ëlä,

“Raan luäk kɔc abi bën Jeruthalem ku nyëi adumuööm kɔc Itharel gup.

²⁷ Ku lueel Nhialic, yen abi döör kënë looi ke keek, tē le yen adumuöömken nyaai.”

²⁸ Rin ci kek kuc Wët Puoth Yam, aci ya kɔc ater tēnë Nhialic, ku kënë aci rot wel ke ye kuöony tēnë we, wek kɔc cie kɔc Itharel. Ku rin ci Nhialic ke lɔc, aci wärken

düt thøn lɔn kuatden aabi ya mäthke akōlaköl. ²⁹ Rin Nhialic acie yenhom ë waar tēnë kɔc ci lɔc ku döc ke. ³⁰ Ku wek kɔc cie kɔc Itharel, wek aa we ci kuc Nhialic wäthæer, ku ëmën wek aci Nhialic nuään rin ci kɔc Itharel Nhialic dhöl. ³¹ Këlä aya, rin nuëen cāk yök, ke kɔc Itharel aa dhäl Nhialic ëmën, rin bi kek nuëen yök ëmën aya. ³² Nhialic aci kɔc ebën cɔl aa cit kɔc ci mac rin ci kek ye dhöl guöp, ku bi nuäände nyuöth ke ebën.

Yok aa dhil Nhialic leec

³³ Käpuoth Nhialic aa juëc apëi. Ku yeen acin kënë ye wuöön, anjic kãj ebën. Yenja lëu ye bi tē yen tek thîn teet yic? Acin raan lëu ye bi tē yen kärke luöoi thîn deet yic. ³⁴ Cimën ye athör thæer wël Nhialic ye lueel ëlä,

“Acin raan njic tē ye Bëny tek thîn, acin raan lëu yeen bi Bëny wëët?”

³⁵ “Acin raan lëu yeen bi Nhialic gãm kädän, rin bi Nhialic yeen kööny.”

³⁶ Rin ë Nhialic yen ë cak këriëc ebën, ku ë yen amuk këriëc ebën, ku këriëc ebën aa tō thîn ë rienke. Yok aa dhil Nhialic leec akölrüëc ebën! Yenakan.

12

Yok aa pîr rin bi yok Nhialic luöoi

¹ Këya miäthakäi, rin ci Nhialic yo nyuöth lier ë piände, alëk we piändië ebën, tē juër wek röt Nhialic bāk ciët

kē nēk ye, ku week ke we piir, ke we loi ē kēnē bāk aa kākke alanden. Kēnē yen ē dhēl dhil wek Nhialic door wepuōth. ² Duōkkē tē ye kōc pinynhom ē tēn luui thīn ye buōth yic, calkē Nhialic awar wepuōth papot, bī we gām nhom yam ku bāk kē wīc Nhialic ŋic, ku kē wīc Nhialic ē kēpeth ye cāl amit puōu, ku le cōk.

³ Ku rin dhēēŋ puōth cī Nhialic yiēk ɣa, alēk we ēbēn. Duōkkē ye tak lōn ye wek kōcdit wēr kōc kōk ŋiny kāŋ, tēn tē rēer wek thīn ēmēn wek kōc ē path, ku ye ŋek rot tōōu tēden thōŋ kek gam cī Nhialic yiēk ye. ⁴ ʏok aa le ŋek ke guōp, ku guōp ala kājuēc, ku kākā aa ye tōk la kēden ye looi. ⁵ Kēlā aya, ɣok aa juēc, ku ɣok aa cīt guāp tōk rin ɣok aa tōk kek Raan cī lōc ku dōc, ɣok aaci mat ē tōk cīmēn kāk cī thōŋ tō guāp tōk yic. ⁶ Kēya, ŋek kamkua adhīl kē cī gām ye luōi tēcīt tē cī Nhialic ye gām ye bī looi. Na ye kē cī Nhialic gām ɣo lōn bī ɣok wētde lēk kōc, ka dhilku looi tēcīt tē dīit gamdan cī Nhialic yiēk ɣo thīn. ⁷ Na cī Nhialic ɣo cāl aye kōc luōi, ka dhilku kony. Na cī ɣo cāl aye piōōc, ke ɣok aa piōōc. ⁸ Na cī ɣo looi buk kōc kōk aa dēet puōth, ka dhil looi kēya. Raan kē tōu kek ye tek kek kōc kōk, adhīl looi puōn biōkruēel. Raan cī Nhialic yiēk riel bī yen kōc mac adhīl looi puōu ēbēn, ku raan lier puōu nyuōth tēnē kōc kōk, adhīl looi ke dal, ke

mit puōu.

⁹ Duōkkē rōt ye nyuōth ciēt we nhīar kōc, dhīelkē kōc nhīaar puōu ēbēn. Mankē kērac ku muōkkē kēpath riel. ¹⁰ Nhiarkē rōt piāthkun ēbēn cīmēn ŋek ke wāmēnh, ku nyuōth tē ye yīn raan dēt theek thīn, ku duk tē bī yī theek thīn yīk yīnhom. ¹¹ Duōkkē rōt dak, luōiikē apeī. Luōiikē Bēny piān tōk. ¹² Rēērke we mit puōth tē cōk kōc kōk we jōor rin le wek ŋōth, ku rōōkkē Nhialic akōlakōl. ¹³ Gām kē kōc cī gam kē wīckē muōkkē liu tēnē ke. Ku luōrkē jōōl bō bāaikun yiic.

¹⁴ Rōōkkē Nhialic rin bī yen kōc jōr we dōc, ku duōkkē rōōk tēnē ye rin bī yen ke tēm awuōc. ¹⁵ Mīet puōu kek kōc kōk mit puōth, ku dhīaukē kek kōc dhīau. ¹⁶ Calkē ɣer piāndun athōŋ tēnē kōc ēbēn. Duōkkē nhīam, dhuōkkē rōt piny ku luōiikē tēnē kōc kor tēnē we. Ku duōkkē ye tak lōn ē wek ŋic kāŋ.

¹⁷ Na loi raan dēt kērac tēnē we, ke duōkkē col kēreec dēt. Loi kē ye raan ēbēn tak ke path. ¹⁸ Luōikē kāpuōth lēukē ke bāk ke looi rin bī wek ŋiec ceŋ kek kōc. ¹⁹ Duōkkē kēdāŋ guur māthkiē, calkē aguur Nhialic. Rin aye Bēny lueel athōr wēl theer yic ēlā, “ʏen abi kēreec cī kōc kōk looi guōōr.” ²⁰ Duōkkē kēnē kōŋ looi, luōikē kē ye athōr theer wēl Nhialic lueel, “Na raan aterdu anēk cōk, ke gām miēth, na nēk rou, ke

gäm kë dek, rin tē looi yin kakkä ka ba cöl ayär guöp.”

²¹ Duökkë këræc cöl arum wepuöth, luöikë këpath bi wek kæræc gël wei.

13

Raan adhil koc mac baai theek

¹ Week ebën wek aa dhil bäny mæc baai theek rin acin raan koc mac tē këc Nhialic ye gam bi koc mac. Ee Nhialic yen ë koc yiék bääny. ² Këya, raan cie wët bëny mæc baai ë gam, ee bääny ci Nhialic gam dhöl yic, ku raan loi kë cit këne abï tēm awuöc. ³ Rin bäny aaciï koc këpath looi ye riöc, aa koc kæræc looi kek aa riöc ke. Ye looi këpath yen abï bëny yi aleec. ⁴ Rin yen aluui Nhialic këpath kony yen yi, ku na loi kæræc, ke yi riöc ye rin riël tō kek ye aciï muk ë path. Rin bëny ë Nhialic luöïi ku nyooth riäak puöu Nhialic, ku tēm koc kæræc looi awuöc. Ee koc awuöc looi cöl agum. ⁵ Këya, wek aa dhil bäny theek ku acie rin ë wët këne rot, ku yeen aya anjæckë wepuöth lön ë kë dhiëlke looi. ⁶ Këne yen ë wët dhil wek ajuër tääu piny aya, rin bäny aa luui tēne Nhialic tē looi kek luöiden ë cök bik koc mac. ⁷ Tääu ajuër piny ajuër yen ba juaar tēne ke, ku nyuöthkë athëëkdun ebën tēne bäny.

Koc aa dhil röt nhiaar ë kamken

⁸ Duökkë röt cöl akööny raan dët, kë tō thïn ë tök yen adhil looi, ku ë kë bi wek

röt nhiaar kamkun, ku raan nhiaar koc ebën ë kë wïc löŋ yen aye looi. ⁹ Lööŋkä, “Duk akör loi, duk raan näk, duk cuëer, duk këne raandä wïc yi puöu,” lööŋkä ku lööŋ kök aa met löŋ töŋ ye lueel ëlä, “Yin adhil koc ebën nhiaar cimën nhiæer yin rot.” ¹⁰ Raan nhiaar raan dët ka cïn kæræc ye raan këne looi tēne ye. Këya raan nhiaar koc kök, ee kë wïc löŋ yen aye looi.

¹¹ Wek aa dhil këne looi rin anjæckë lön aköl dhil wek nhüim tir aci bën. Rin aköl bi Nhialic yo kony aci thiök emën tēn tēwäär tuen gem yok wët. ¹² Acit lön nadë ke waköu athök ku aköl abö, pälku kæræc yeke looi muöth yic waköu, ku këya lömkë käk bi yo cöl apir apath aköl bi Jethu dhuk. ¹³ Yok aa dhil röt mac apath cimën koc ë rëer yer yic aköl cïn kë yekë thiaan. Wek aaciï röt met akut luui kæræc yic, kæræc cimën wiæet ë määu ku winy ë diäär. Ku duökkë ater ye looi ku tielkë röt kamkun. ¹⁴ Lömkë Bëny Jethu Kritho, bi thiäak ke we. Duökkë wepuöth ye yiék käk we cöl aloi adumuööm, bäk këne yen wïc piändun looi.

14

Duk koc kök ci gam luk wei

¹ Gamkë raan koor gamde bi rëer ke we, ku duökkë ye teer ke ke käk yekë tak, käk ciï ril. ² Gam raan dët, ee ye cöl acam kuat miëth ë path, ku raan koor gamde acin kuat riŋ ye cuet. ³ Ku raan cïn

kën ye yen ke kuc bī cam, acī raan kuc mīth kōk dhāl guōp. Ku raan kuc mīth kōk acī raan cīn kën ē yen kuc bī cam ye yōōk lōn ē yen kērac looi, rin kē ye raan cīn kën ye yen kuc looi acī Nhialic gam. ⁴ Ye yīn ē ŋa, ba kē cī alony raan dēt looi, lueel ke yic, tēdē ke cie yic? Ee wun alony yen alēu ye bī lueel lōn le aluonyde cōk ku lōn cī yen la cōk. Ku yen abī la cōk rin abī Bēny cōl ala cōk.

⁵ Aye kōc kōk tak lōn ala akōl dīt tēnē aakōōl kōk, ku aye kōc kōk tak lōn akōōl aa thōŋ ēbēn. Ŋek adhīl kē ye yen ye tak kēya ŋic apath. ⁶ Raan kën looi aye looi rin wīc yen Bēny bī theek. Ku raan cīn kēnē ē yen ke kuc bī cam, aye looi rin wīc yen ye bī athēēk nyuōōth tēnē Bēny, rin ē Nhialic leec rin miēth. Ku raan kuc bī mīth kōk cī cam aye looi kēya rin athēēk tēnē Bēny, ku athēēk gām Nhialic.

⁷ Acīn raan tōk kamkua pīr rienke ē rot, ku na thou raan acie thou rienke ē rot. ⁸ Na pīrku ke rin Bēny, ku na thouku, ke rin Bēny aya. Tē pīr yok ayī tē thou yok, ke yok aa kōc ē Bēny. ⁹ Rin Raan cī lōc ku dōc acī thou ku jōt rot bī pīr rin bī yen a Bēny kōc pīr ku kōc cī thou. ¹⁰ Ku kēya, yenō ye wek miēthakun luōk wei, tēdē ke dhālkē gup, rin yook yodhie yok aabī kōōc Nhialic nhom luk yic akōldā. ¹¹ Cīmēn ye athōr thēer wēl Bēny cī gōt ye lueel ēlā,

“Cīmēn pīr ŋen ayic, aluēel

alanden lōn raan ēbēn abā door.

Ku abī raan ēbēn lueel lōn ye ŋen Nhialic.”

¹² Kēya, ŋek yoyiic abī Nhialic ya tēt kēden cī looi, ku ye rin ŋō yen looi yen ye.

Duk kōc cī gam thōōc adumuōōm yic

¹³ Yok aacī rōt dhil tēm awuōc kamkua, ku duk kē bī raan dēt cōl aloi awuōc loi. ¹⁴ Ku rin ye ŋen raan buōth Bēny Jethu aŋiēc alanden lōn acīn miēth rēēc yetōk ē rot. Ku na gēm raan lōn miēth arac, ka rac tēnē ye. ¹⁵ Na cōl wāmuuth arac puōu rin ciēm yīn miēth ye tak lōn rēec yen, ka ye kē loi nyuōōth lōn yeen acī nhīar. Ku duk wāmuuth cī Raan cī lōc ku dōc thou rienke rēc miēth ye cam. ¹⁶ Duk tē ye yīn kākkun path luōōi thīn cōl aye kōc kōk tak lōn rēec yen. ¹⁷ Rin bāāny Nhialic acie cām ku dēk, ee la cōk ku dōr ku miēt puōu ye Wēi Nhialic gam. ¹⁸ Ku kuat raan, Raan cī lōc ku dōc luōōi kēlā ē Nhialic cōl amit puōu, ku cōl raan ēbēn agam kēden ye looi.

¹⁹ Kēya, adhīlku them buk kāk kōc kēēk nyaai ku loiku kāk kōc kōk kony bīk riel gamden yic. ²⁰ Na ye kēya, duk kē cī Nhialic looi rēc rin miēth, mīth aa path ēbēn. Ku na ye raan dēt cōl aloi adumuōōm rin kē ye cam, ka cī path. ²¹ Kēpath akīn, duk rīŋ cuet ku duk mōu dek, ku duk kuat kē bī wāmuuth cōl aloi adumuōōm loi. ²² Kēya, kē ye tak ke path ē kākkā, muk kamkun

wek Nhialic. Na cii raan ye lueel lɔn kē cī looi awuɔc, tē looi yen kē ye tak ke ye yic, ke yeen amit puɔu. ²³ Ku na ye raan puɔu rou tē cɛm yen kuat müith kɔk, ka ye Nhialic cɔl aye kērac yen looi tē cɛm yen ye, rin acie gam yen cɔl ye aloi ē kēnē. Ku na yeku kēdān looi ēbēn ke cīn gam, ke yeen adumuɔm.

15

¹ ʏok kɔc ril ē gamda yic, ʏok aadhil kɔc cii ril kony bik la tuen kek gamden apath, ku acie kēnē ʏo cɔl amit puɔth yen dhilku aa looi. ² Nɛk ʏoyiic adhil wāmāathdan cī gam luɔi kēpath, kē bī yeen cɔl amit puɔu. ʏok aa dhil kēnē looi rin bī ʏok gamde cɔl adhil riɛl. ³ Rin Raan cī lɔc ku dɔc akēc kē cī looi looi rin bī yen ke puɔu miɛt, cīmēn ye athör thɛɛr wēl Nhialic ye lueel ēlä, “Wäär let yī, lēēt aaci bēn aa kākkiē.” ⁴ Kēriēc ēbēn cī gōt athör thɛɛr wēl Nhialic yic ē ʏo piɔɔc, rin wēl thɛɛr Nhialic aa ʏo cɔl anɔth, ku aa ʏo deɛt puɔth. ⁵ Bī Nhialic yen kɔc cɔl agum, ku deet kepuɔth we yiək dōr kamkun, cīmēn ye wek kɔc buɔth Raan cī lɔc ku dɔc Jethu. ⁶ Rin week ēbēn bāk Nhialic wun Bānyda Jethu Krītho aa leec.

Wēt Puɔth Yam aci lēk kɔc cie kɔc Itharel

⁷ Nhiarkē rōt kamkun rin bī kɔc ēbēn Nhialic leec, luɔikē kēnē cīmēn tē cī Jethu we nhiaar thīn. ⁸ Rin alēk we lɔn cī Raan cī lɔc ku dɔc a raan

luui kɔc Itharel, ku nyuth ke lɔn kē cī Nhialic lueel ē yic, rin bī kāk cī thōn wārkuan dīt aa yith. ⁹ Ku dēt aya, bī kɔc cie kɔc Itharel cɔl aa lec Nhialic rin lier piānde, cīmēn cī ye gōt athör thɛɛr wēl Nhialic yic ēlä, aci Bēny Debit lueel, “Kēya, tē rēer ʏen kam kɔc cie kɔc Itharel ke wek ba gām lec.

Ku waak alɛɛc aba ket tēnē ʏiīn.”

¹⁰ Ku ben athör thɛɛr wēl Nhialic lueel ēlä,

“Miɛtkē puɔth wek kɔc cie kɔc Itharel kek kɔc cī Nhialic lɔc.”

¹¹ Ku ben athör thɛɛr wēl Nhialic lueel aya,

“Wuɔt ēbēn aa dhil Bēny leec, ku kɔc ēbēn aa dhil ye leec apɛi.”

¹² Ku ben Ithaya lueel athör thɛɛr wēl Nhialic yic ēlä,

“Ala raan many Jethe wun Debit bī bēn.

Abi Nhialic looi bī ya Bēny kɔc cie kɔc Itharel.

Ku nāthden abi tō tēnē yeen.”

¹³ Bī Nhialic nɔth bēi ku cɔl we athiān miɛt puɔu dīt apɛi ku dōr, cīmēn ye wek ye gam bī Wēi Nhialic we cɔl aala nɔth dīt apɛi.

Luɔi Paulo kam kɔc cie kɔc Itharel

¹⁴ Wāmāthkiēn cī gam, ʏen nhom, anjɛc alanden lɔn week nhūm wek aa path apɛi, wek aa nɔc kē bāk dhiɛl looi ku alēukē bāk rōt piɔɔc kamkun.

¹⁵ Wek aca gāt athōr puɔu ēbēn ke cīn kē muɔny rin kāk wiēc ba ke bēn lēk we, rin

dhëej cī Nhialic gām ya, ¹⁶ ba ya raan luui Jethu Kritho, ba luui rin koc cie koc Itharel. Yen ē luoi kāk raan Nhialic looi tē lēk yen koc Wēt Puōth Yam. Rin bī koc cie koc Itharel ciēt kē cī Nhialic door, kē cī Nhialic gam apei. Ku bī Wēi Nhialic ke cōl aye kacke.

¹⁷ Yen anhiām luoidiēn ya luoi Nhialic, rin cī yen mat kek Raan cī lōc ku dōc Jethu. ¹⁸ Yen abī jam kāk cī Raan cī lōc ku dōc cōl aluoi ē rōt, kāk ya lueel ku kāk ya looi aaci koc cie koc Itharel cōl athek Nhialic, ¹⁹ rin kārīl ku kāk koc gōi, cī Wēi looi dhēl ril. Kēya, yōn ca ke tēek ēbēn jāl Jeruthalem ku wun cōl Dalmatia, yen aci koc lēk Wēt Puōth Yam rin Raan cī lōc ku dōc. ²⁰ Kēn yen tō yapuōu ē tōk ē path, ee lōn ku ba koc lēk Wēt Puōth Yam tē kēc rin Raan cī lōc ku dōc kaṅ piṅ thīn, rin bī ye cīi luēl lōn ye yen luoi cī koc kōk jōak yen luoi.

²¹ Cīmēn cī ye gōt athōr thēer wēl Nhialic yic ēlā,
 “Koc kēc kaṅ lēk wētde abīk tiṅ.
 Ku koc kēc ye piṅ abīk deet yic.”

Awic Paulo bī la keny Roma

²² Ku rin ē wēt kēnē, aca them ku yen aci pēn arak juēc ba la tēnē we. ²³ Ku ēmēn cī yen kē luoi thōl tē rēer yen thīn tēn, ku tēyon wic yen ye run juēc ba we la tiṅ, ²⁴ aṅāāth ba jāl looi ēmēn. Ku ēmēn le yen Ithpeen, wek aa bar ba we tiṅ. Ku

awiēc bāk ya kony ba yet thīn, tē cī yen kaṅ rēer ke we tēthin-nyōot. ²⁵ Ēmēn thiin yen ala Jeruthalem ba kuōny la gam tēnē koc Nhialic rēer thīn. ²⁶ Ku akuut koc cī gam tō Mathedonia ku Girik aaci puōth miēt, ku matkē bīk wēeu juaar tēnē koc ṅōṅ kam koc Nhialic tō Jeruthalem. ²⁷ Kek aa mat yeyic ē rōt bīk looi kēya, ku ē yic keek aa dhil koc ṅōṅkā kony. Koc Itharel aa kāpuōth yekē yōk tēnē Nhialic rin wēiken rōm kek koc cie koc Itharel. Kēya, koc cie koc Itharel cī gam aa dhil koc Itharel cī gam kony bīk ke yiēc kāk yekē wic akōlakōl rin piērdēn. ²⁸ Tē cī yen kēnē thōl, ba ke gām wēeu ke cī kuōt yiic riēnken, ke yen abī la Ithpeen, ku wek aaba kaṅ neem ba jāl la Ithpeen. ²⁹ Tē yeet yen tēnē we, aṅiēc yen abī dōcdit Raan cī lōc ku dōc la rōm ke we.

³⁰ Rin gamda tēnē Bēny Jethu raan cī koc ku dōc, ku rin nhiēr cī Wēi Nhialic gām yō, wek aa lāṅ mātke rōt yen atērdiē yic bāk rōok kek yen apei tēnē Nhialic riēnkiē. ³¹ Yen arōok bī koc Judia kēc wēt Jethu Kritho gam yen cīi baṅ, ku bī koc Nhialic tō Jeruthalem puōth miēt bīk kē ca looi bī yen ke kony gam. ³² Ku kēya, na wic Nhialic, ke yen abī bēn tēnē we ke miēt puōu, ku mitku puōth nēm bī yō bēn puōc. ³³ Yen arōok bī Nhialic yen ye yōk dōor yōk thīn, rēer kek we ēbēn.

Yenakan.

16

Paulo ë koc Roma muöth

¹ Awiëc ba lëk we, lön nyankäida Pobī luui akut koc cī gam Kankëria ë raan path.

² Luorkë cimën raan Bānyda, ku cīt tē ye koc Nhialic röt luor thīn kamken, ku yiëkkë kuat kuöony bī thiëëc tēnē we. Yeen ë path tēnē koc juëc, ayī yēn aya.

³ Yēn ë Prithkila ku Akuila, koc cī röt mät ya buk luui rin Jethu raan cī lōc ku dōc, muöth apēi, ⁴ koc këc diëer kë bī ke nōk riënkīë. Yēn amit puöu tēnē ke apēi. Ku acie yēn ë rot, akuut koc cie koc Itharel cī gam aa mit puöth aya. ⁵ Yēn akut koc cī gam, yenhom mat panden, muöth aya.

Yēn ë mäthdië Epanetuth, raan cī Raan cī lōc ku dōc kaŋ gam wun Athia, ⁶ ku Maria raan cī luui apēi riënkun, aaca muöth aya.

⁷ Andronikuth ku Juniëth, koc Itharel cimëndië, wäär cī mac ke ya aaca muöth aya. Keek aa ŋic apēi rin ye kek atuuc aya, ku kek aake kaŋ gam tēnē ya. ⁸ Miäthdië tēnē Ampliatuth, yeen ë mäthdië apēi, ku yeen aci rot mät Bēny. ⁹ Muöth tēnē Urbano, raandan lui rin Raan cī lōc ku dōc. Ku muöth aya tēnē mäthdië apēi, Ithakith.

¹⁰ Muöth tēnē Apeleth, raan cī tē këëc yen thīn kek Raan cī lōc ku dōc nyuöth kārīl yiic. Ku muöth tēnē koc many Arithtobuluth. ¹¹ Muöth tēnē

Yërodiön raandan Itharel ku wämäthakua, koc cī gam many Narkithuth.

¹² Miäthdië tēnē Tripina ku Tripotha, diäär cī luui rin Bēny ku tēnē mäthdië apēi Perthith raan cī luoidit looi rin Bēny. ¹³ Yēn ë muöth tuōc Ruputh raan ŋic luōide apēi rin Bēny ku tēnē man, raan yēn kony akōlakōl ciët ya ye manhde. ¹⁴ Miäthdië tēnē Athinkrituth, Plegon, Yermath, Patrobath, Yermath ku wämäthakua ëbën cī gam rëër ke ke. ¹⁵ Muöth tēnē Pilologuth ku Julia ku tēnē Nerioth kek nyankën, ku tēnē Olimbath ku tēnē koc cī gam rëër kek ë tök. ¹⁶ Miäthkë röt kamkun puöu ëbën. Akuut koc cī gam ëbën aa we tuōc miäthden wek akut koc cī gam Roma.

Paulo ë koc tō Roma lëk kë dhilkë looi

¹⁷ Wek aa lëk apēi wämäthkië bāk nhūim tir koc ë koc tek yiic, ku rëckë koc nhūim bīk gamden cīi muk apath, koc cīi piöcden ë thōŋ kek tē cī we piöc thīn, duökkë röt ye thiäk ke. ¹⁸ Rin koc kākka looi aacie luui rin Raan cī lōc ku dōc Bānyda, aa lui riënkën ë röt. Aa wël mit apēi lueel, ku aa koc cīn käreç yekë ke looi wëëŋ. ¹⁹ Acī raan ëbën piŋ yen tē muk wek wët yam cäk gam thīn. Këya wek aa ya cōl amit puöu apēi. Awiëc bāk kāpath ku käreç kaŋ ŋic, ku bāk kāpath aa ŋic ku duökkë röt cōl aaye tōu luoi käreç yic. ²⁰ Ku Nhialic yen ye yok döör

yök thïn abï riel jəŋrac rac, ku cəl adhuk wecök ciëën.

Yen aröök bi Bänyda Jethu raan ci ləc ku dəc la tuen ke nyuth we dhëēŋde. ²¹Timothï, raandiën luui yök ë tök, ee we tuśc miäthde, ku yen lan Lukiöth, Jathon ku Thothipater kockiën Itharel. ²²Yen Tertiath, yen raan ya gät wël ci Paulo lueel athör kënë yic, wek aa ya tuśc miäthdië ke ya ye raan ci gam aya.

²³Gaiöth, raan rëer yen paande, ku yen ye akut kəc ci gam röm thïn, ee we tuśc miäthde. Eratuth, raan wëü mir (akuma) męc geu muk ku wämääthda Kuartuth, aa week tuśc miäthden.

[²⁴Bi dhëēŋ Bänyda Jethu raan ci ləc ku dəc rëer kek week ëbën. Yenakan.]

*Paulo ë ləc gam tënë
Nhialic*

²⁵Lecku Nhialic bi we looi bi gamdun riel. Yen ë kē ya lueel tē lək yen kəc Wēt Yam rin Jethu raan ci ləc ku dəc, ku ë yen aci yic ci moony run juęc apɛi nyuəoth. ²⁶Ku emën kək ci kəc kək Nhialic tŋ göt aaci yiny kënë cəl anjic kəc juęc, aci Nhialic tō thïn tēyən ku abï rëer thïn athɛɛr lueel bi wušt pinynhom ëbën yic kënë dhiel njic. Këya, rin bi kəc ëbën Nhialic gam ku thekkë.

²⁷Tënë Nhialic tök, Nhialic kəriëc ëbën yic, yen njic kəŋ, aa leec. Kënë adhil rot looi akölrüëc ëbën rin kē ci Jethu raan ci ləc ku dəc looi. Yenakan.

Athör tueŋ cī Paulo gät kɔc gen Korinth Wēt nhom

Athör tueŋ cī Paulo gät tēnē kɔc cī gam gen Korinth, ee gēt rin aliām cī rot lōk jat nhial, cī pīr ku gam lōk wāac apei akut kɔc cī gam yic, akut wāar cī Paulo jɔok cōk gen Korinth.

Pan Girik yen tō gen Korinth thīn ē mɛc bēnydit kɔc Roma. Ku Korinth, tēwāar gēt Paulo athör ē ye gendit wun cɔl Akaya, ku ē ciēŋ kɔc juēc thīn. Gen kēnē ēcī njic apei ē wēt ɣɔc ye looi thīn, ku ciēŋ ē nhiaam ku luoi kārɛc cīmēn luoi kāk ē bal ku thēk yiēth juēc.

Kē cī akut kɔc cī gam yeyic tek, ku wīny ē diāār ku ciēŋ rɛɛc tō kam rōōr ku diāār, ku wēt ē thiēek, ku wēt ciēŋ path, ku tēpɛth ye Nhialic duɔɔr thīn, ku miśc ē Wēi Nhialic ku jōn ē rot thou yic. Kākkā ēbēn, kek aa wēl ril kek gēt Paulo athōōr tēnē kɔc cī gam Korinth. Acī them piānde yic ēbēn bī nyuɔth yen kē ye Wēt Puɔth Yam lēk kɔc rin ē kākkā ēbēn.

Kāk tō thīn

Muɔth tueŋ 1:1-9

Tē cī kɔc cī gam keyiic tek thīn akuut 1:10-4:21

Wīny ē diāār ku pīr baai 5:1-7:40

Kɔc cī gam rēer kam kɔc kēc gam 8:1-11:1

Tē dhil kɔc aa rōok thīn ēbēn 11:2-14:40

Jōn e rot Jethu ku kɔc cī gam 15:1-58

Ajuēr tēnē kɔc cī gam Jeruthalem 16:1-4

Wēl ciēn ē Paulo 16:5-24

¹ Athör kēnē abō tēnē Paulo, raan cī cɔl ē wēt Nhialic bī ya atuny Jethu Krītho, ku tēnē wāmāāthdan cī gam Thothēneth.

² Үен агēt tēnē Krīthiaan rēer gen Korinth, kɔc cī Nhialic cɔl bik aa kacke, rin cī kek mat kek Jethu Krītho, cīmēn kɔc kōk cī gam, kɔc ē Jethu door, Bānyden ku Bānyda aya.

³ Bī Nhialic Wāda ku Bēny Jethu Krītho, we yiēk dhēŋ ku dōōr.

Nhialic acī ɣo dɔc rin Jethu

⁴ Үен ē Nhialic ya door leec ē rienkun akōlakōl, rin kē cī looi tēnē we. Acī we nyuɔth piathde, ku gēm we kājuēc yakē yōk rin Jethu Krītho.

⁵ Rin rēer wek ke we ye tōk kek Raan cī lɔc ku dɔc, Nhialic acī we muɔc bāk kājuēc njic aa looi cīmēn ye wek kɔc lēk wētde, ku njieckē kājuēc.

⁶ Nhialic acī wēt Raan cī lɔc ku dɔc cɔl awēi wepuɔth apei, ⁷ ku kēya acīn miśc tōŋ Nhialic liu tēnē we ēmēn rēer wek ke we tīt akōl bī Nhialic Bānyda Jethu Krītho cɔl aben dhuk. ⁸ Ku Jethu abī we kony bī gamdun riēl bī Nhialic we tīŋ ke we cīn gup awuɔc akōl le Bānyda Jethu Krītho dhuk. ⁹ Anjēckē kecīn diu, lɔn Nhialic akōlakōl ē kē cī thɔn ke bī looi, looi. Ee yen acī we cɔl bāk aa tōk kek Wēnde Jethu Krītho Bānyda.

Kəc cī gam Korinth aaci keyiic tek

¹⁰ Wek aa lāŋ wāmāthakua rin riel Jethu Krītho, bī ya wēt tōk yen yakē lueel, ku bāk weyiic cīi ye tek. Matkē rōt ēbēn ku calkē tāktākdun aye tōk. ¹¹ Acī kəc kək ē many Kulowi lək ya lōn wek aa gōth ē kamkun.

¹² Kē wiēc ba lueel akīn, aye kəc kək ē kamkun lueel ēlā, “Ÿok buəth Paulo.” Ku lueel kəc kək, “Ÿok aa buəth Apolo.” Ku lueel kəc kək, “Ÿok aa buəth Pīter.” Ku kəc kək, “Ÿok aa buəth Raan cī lōc ku dōc.” ¹³ Ye tēde bī Raan cī lōc ku dōc ya tek yic akuut? Ye Ÿen Paulo Ÿen cī thou tim cī rīiu kōu ē riēnkun? Nadē le raan cī we muəoc nhīim rin bī wek aa kəc buəth Ÿen Paulo?

¹⁴ Ÿen Alec Nhialic rin acīn raan ca muəoc nhom ē kamkun, ee Krīthputh ku Gaiōth kepēc. ¹⁵ Kēya, acī raan luel ye lōn cī we muəoc nhīim bāk aa kəc buəth ya. ¹⁶ (Aca bēn tak, Ÿen acī Ithipanath kek kacke muəoc nhīim. Ku acā ye tak lōn le yen raan dēt ca muəoc nhom.) ¹⁷ Raan cī lōc ku dōc akēc ya tooc ba kəc aa muəoc nhīim. Acā tooc ba kəc aa lək Wēt Puəth ē Yam. Ku lək ke ē cōk ke cie wēl raan ŋic kəŋ ē path, rin ba nyuəoth lōn thon cī Krītho thou tim cī rīiu kōu, ala riēdit apeī.

Jethu ē ŋiny kəŋ ku riel Nhialic nyuəoth

¹⁸ Aye kəc mār, kəc kuc tē bī ke kuəny thīn tak lōn thon cī Raan cī lōc ku dōc thou tim cī

rīiu kōu, acīn kē ye kony tēnē ke. Ku Ÿook, kəc cī lušk thon cī Raan cī lōc ku dōc thou tim cī rīiu kōu, ee Nhialic nyuəoth tē ril yen thīn.

¹⁹ Ku yeen acī gōt athōr theer wēl Nhialic yīic ēlā, “Ÿen abī kəŋ gēl bīk rōt cīi loi tēnē kəc ŋic kəŋ ku kəc cī piōc apeī.” ²⁰ Na ye kēlā, yeŋō buk lueel rin kəc ŋic kəŋ ku kəc cī piōc apeī, ku kəc ŋic teer wēl ē riēc akōl yic? Acī Nhialic nyuəoth lōn ŋiny ē kəŋ ē kōckā acīn wētde yic! ²¹ Rin ŋiēc ē kəŋ tōu kek Nhialic, akēc kəc pinynhom ye lēu ku bīk ye ŋic cōk alōn ŋic kek kəŋ. Ku Nhialic acī wēt yeku lək kəc, wēt yen ye yōŋ yic, looi bī yen kəc ye gam kony. ²² Ku awīc kəc Itharel bīk kārīl ē kəc gōi tīŋ, kāk bī ye nyuəoth lōn Nhialic alui. Ku kəc cie kəc Itharel ē wīckē bīk kəŋ aa ŋic. ²³ Ku Ÿook wēt yeku lueel, ee Raan cī lōc ku dōc cī thou tim cī rīiu kōu cīi kəc Itharel ye lēu bīk gam. Ku yōŋ kəc cie kəc Itharel yic lōn cīn yen wētde yic. ²⁴ Ku tēnē kəc cī Nhialic cōl, kəc Itharel ku kəc cie kəc Itharel, wēt cī Raan cī lōc ku dōc thou, ee riel Nhialic ku ŋiēc kəŋ Nhialic nyuəoth. ²⁵ Rin kē ye tīŋ ciēt Nhialic cīn kē ŋic, aŋic kəŋ apeī ka wār raan ŋic kəŋ. Ku kē ye tīŋ ciēt Nhialic cīi ril, aril apeī ka wār riel ē raan.

²⁶ Takke emēn miēthakāi, we ye kəc yīndē wār kēc Nhialic we cōl bāk aa kəc buəth Jethu. Cīt tē cī raan cak thīn, aa kəc lik ē kamkun kek

aake ɲic kǎŋ, tǣdǣ ke kek la riel, tǣdǣ ke ye kǎc ke dhiëeth kǎc cǐ jak. ²⁷ Nhialic acǐ kǎc ye tǐŋ kecǐn kǣpǣth tǔ ke ke lǎc, rin bǐ yen kǎc rǔt cǎal ka kǎc ɲic kǎŋ cǎl ayǎr gup. Ku lǎc kǎc ye yǔk ciǣt ke nǐɔp, rin bǐ yen kǎc rǔt yǔk ke ril cǎl ayǎr gup. ²⁸ Ku Nhialic acǐ kǎc cǐi ke ye kuëëc nhǐim lǎc, rin bǐ yen riel kǎc rǔt yǔk ke kek ye kǎc ril rac. ²⁹ Ku aye kǣnǣ nyuǎoth lǎn acǐn raan lǣu ye bǐ nhiam Nhialic nhom. ³⁰ Ku ǣ rin Nhialic yen acǐ wek ya kǎc Jethu Krǐtho. Ku ɲiëëc ǣ kǎŋ tǔu kek Nhialic, ayeku yǔk tǣnǣ Jethu. Ee rienke yen aye yǔk la cǔk tǣnǣ Nhialic ku yeku kǎcken path, ku wǣer yǔ bei adumuǔǔmkua yiic. ³¹ Kǣya, acǐ gǔt athǔr thǣer wǣl Nhialic yic ǣlǎ, “Na ye raan wǣc ye bǐ nhiam rin kǣ cǐ ye cǎl amit puǔu, ka dhil nhiam rin kǣ cǐ Bǣny looi.”

2

Tǣ cǐ Paulo kǎc Korinth lǣk thǐn

¹ Wǎar cǐ ɣǣn bǣn tǣnǣ we miǣthakǎi, ba we bǣn lǣk wǣt ǣ Nhialic cǐ moony, wek aa kǣc bǣn aa jǎam wǣl ril ye nyooth ciǣt ɣa ye raan cǐ piǔc apǣi tǣnǣ we. ² Rin wǎar rǣer ɣǣn kek we, aca bǣn tak bǐ ciǣn dǣt lǣk we, ee wǣt rin Jethu Krǐtho, wǣt cǐ yen thou tim cǐ rǐiu kǔu. ³ Kǣya, wǎar bǐi ɣǣn tǣnǣ we, ɣǣn ǣ ɣa bǔ ke ɣa cǐ riǔc rin cǐi ɣǣn ril. ɣǣn ǣ ɣa ye lath. ⁴ Ku ɣǣn akǣc piǔc ku lǣk kǎc Wǣt Puǔth ǣ Yam wǣl puǔth ɲiɛc.

Ee Nhialic yen acǐ ye looi bǐ piǔc cǐi ku tǣ ye ɣǣn kǎc lǣk thǐn la cǔk ǣ riel Wǣi Nhialic. ⁵ Kǣya, acǐe wǣl puǔth yakǣ ke piŋ kek cǎl we aa gam Raan cǐ lǎc ku dǎc, ee riel Nhialic.

Nǐny ǣ kǎŋ bǔ tǣnǣ Wǣi Nhialic

⁶ Kǣ ya piǔc ǣ wǣt ɲiëëc tǣnǣ kǎc dǐt cǐ gam. Ku acǐe ɲiëëc tǔu kek kǎc pinynhom. Tǣdǣ ke ɲiëëc ǣ kǎŋ tǔu kek kǎc mǣc ǣmǣn, kǎc la riel bǐ rielden guo liukǎ. ⁷ ɲiëëc ǣ kǎŋ ya lueel, ee ɲiëëc tǔu kek Nhialic kǣc cǎl alǎc tǐc tǣnǣ kǎc. Ku acǐ Nhialic guiir thǣer kǣc piny cak lǎn ɲiëëc ǣ kǎŋ kǣnǣ yen abǐ duaar bǣi tǣnǣ yǔ. ⁸ Ku ɲiëëc kǎk Nhialic kǣnǣ ǣ kǣc kǎc mǣc ǣmǣn ɲic. Na cǐk ɲic ɲuǔt aa kǣc Bǣny rǎm duaar kek Nhialic piǎat tim cǐ rǐiu kǔu.

⁹ Ku ǣ yen kǣ ye athǔr thǣer wǣl Nhialic lueel ǣlǎ, “Acǐn raan cǐ ye kǎŋ tǐŋ, acǐn raan cǐ ye kǎŋ piŋ, lǎn bǐ yen rot looi, yen kǣ cǐ Nhialic guiir tǣnǣ kǎc nhiar ye.” ¹⁰ Ku aa yǔk acǐ Nhialic bǣn cǎl aŋic kǎkken kǣc cǎl alǎc tǐc riel ǣ Wǣike. Wǣi Nhialic aŋic kǣriëëc ǣbǣn agut kǎk cǐ Nhialic moony. ¹¹ Ee puǔn raan rot yen ǣ kǎk ye raan tak ɲic. Kǣlǎ aya, ee Wǣi Nhialic yen aŋic tǣktǣk ǣ Nhialic ǣbǣn. ¹² ɣǔk kǎc cǐ gam, yǔk aacie kǎŋ ye tak tǣcǐt tǣ ye kǎc pinynhom, kǎc cie kǎc cǐ gam ke tak thǐn. ɣǔk aacǐ Wǣi cǐ Nhialic tuǔc yǔ yǔk. Ku acǐ yǔok kony buk kǎk cǐ Nhialic yiǣk yǔ ya deet yiic apath.

¹³ Këya, tē jiem yok, yok aacie jam wël cī yo piöoc tēcīt tē njic käh thīn pinynhom. Yok aa jam ē wël ye gām yo ē Wēi Nhialic, tē jiem yok kāk Nhialic tēnē kōc rēer Wēi Nhialic ke ke. ¹⁴ Raan liiu Wēi Nhialic tēnē ye, acie kāk ye Wēi Nhialic piöoc ye gam, aa cīn wētde yic tēnē ye. Ku aaci ke ye deet yiic, rin alēu raan bī piath ē kākā njic tē rēer Wēi Nhialic kek ye. ¹⁵ Raan rēer Wēi Nhialic kek ye, alēu bī kērac ku kēpath deet yic, ku acīn raan lēu bī ye jöony.

¹⁶ Cīmēn cī ye gōt athör thēer wël Nhialic yic elä, “Yenā njic kē tēk Bēny? Yenā lēu bī yeen wēt?”

Ku yok aa tak cīmēn Raan cī lōc ku dōc.

3

Yok aa lui rin Nhialic

¹ Miēthakāi le yok gam tōk, akēc lēu ba jam tēnē we tēcīt tēn bī yen jiem thīn tēnē kōc rēer Wēi Nhialic ke ke. Yen a ya ye jam tēnē we ciēt ye kāk pinynhom kek yakē ke tak kepēc. Ku ciēt we ye kōc cīt mīth ē tēdun ye wek piöoc kōc cī gam dēet yic thīn. ² Wek aa we cā gām kāk bāk ke dek ku acie miēth ril kōu, rin wek aa we kēc guō cam miēth ril kōu. Agut cīt emēn, acāk lēu bāk liek, ³ rin wek aṇot we ciēṇ cīmēn kōc pinynhom kepuōth yiēk kāk ye piāthken wīc. Tē rēer tiēl ē kamkun, ku yakē rēer ke njek göth ke njek cī ye nyuōth lōn ciēṇ wek cīmēn

kōc pinynhom? ⁴ Yen aṇic ē kēnē tē ye njek kamkun ye lueel, “Yen abuōth Paulo.” Ku raan dēt. “Yen abuōth Apolo,” Ke wek aa tak cīmēn kōc kēc gam.

⁵ Yenō Apolo ku Paulo cōl aaye kōc ril apēi? Nhialic aci yo luōi buk we kony bāk gam. Njek ē kamkua ē luōi cī Bēny tēk ye looi. ⁶ Yen aci kāu com ku yor Apolo, ku ē Nhialic yen acōl ye acil. ⁷ Raan cī kēdāṇ com ku raan cī ye yor aacie kek ril. Ee Nhialic yen aril apēi, rin ē yen aci kāu cōl acil. ⁸ Raan cī kāu com ku raan cī ye yor aa thōṇ rin yok aa loi luōi tōk yodhie rin ē Nhialic. Ku Nhialic abī njek ya gām ariōp thōṇ kek luōiden cī looi. ⁹ Rin yok aa cīt dom lui Nhialic thīn. Wek aa cīt yōn buth Nhialic. ¹⁰ Yen aci Nhialic gām tēet ye yen njic buth. Ku ē yen aye yen atēn kāk buth njic jōok cōk, kāk ye raan dēt buth thīn aya. Ku njek adhīl yenhom tāau piny apath tē buth yen thīn. ¹¹ Rin Nhialic aci Jethu Krītho yetōk looi bī a yen ē jōk ē cōk. Kēya, acīn raan dēt ben jōk ē cōk dēt ben yam. ¹² Kōc aabī aleel ril apēi lōom ku bī kek kē cī jōok cōk buth, ku kōc kōk aabī luui ē tiim ku bel. ¹³ Ku kōc aabī kē yen puōth luōi ē njek tīṇ akōl le Raan cī lōc ku dōc dhuk. Rin akōl kēnē, mac abī luōi cī looikā them ēbēn, ku luōi bī mac göok abī tīṇ. ¹⁴ Nhialic abī raan buth kē cī jōok cōk ē kāk cī mac ye rac, yiēk ariōp.

¹⁵ Ku na le raan rēc mac

luoide, ka cïn ariöp yök. Ku yeen nhom abï poth cïmën raan yööt rot bei mac yic. ¹⁶ Cäk ñic lön wek aa cït luanj ë Nhialic, ku Wëi arëër kek we? ¹⁷ Na ye raan loi luanj ë Nhialic bï yic la buööl, ke raan kënë arëc Nhialic. Rin luanj Nhialic ë këde ë rot. Ku aa wek aa ye ñek ke luanj ë Nhialic.

¹⁸ Acïn raan meth rot. Na ye raan ye tak ka wär we ñiny ë kån, ka dhil rot cöl acit raan cïi kån ñic ë riëec akölë yic, rin bï yen a raan ñic kån.

¹⁹ Kë ye kəc akölë pinynhom tën tak kepuöth ciët ke ñic kån, acïn ñiny ë kån töu thïn cït të ye Nhialic tiëj ye. Cïmën cï ye göt athör theer wël Nhialic yic ëlä, “Nhialic ë kəc deep ñinyden ë kån yic.” ²⁰ Ku acï göt alonj dët yic ëlä, “Anjic Bëny lön tëktëk kəc ñic kån acïn këpuöth tö thïn.”

²¹ Duökkë ye nhiam lön buööth wek ñek ku ñek. Käk piöoc ëbën aa kakkun. ²² Paulo, Apolo ku Pïter, këriëec ëbën pinynhom, pïr ku thou, käk töu thïn ëmën ku käk aköldä, kakkä ëbën, aa kakkun bï wek këpath yök thïn. ²³ Ku week ku yöok aatö Raan cï löc ku dəc cök. Ku Raan cï löc ku dəc atö Nhialic cök.

4

Yök atuuc Raan cï löc ku dəc

¹ Wek aadhil yö ya tiñ ke yök kəc lui rin Raan cï löc ku dəc, kəc cï Nhialic looi buk yithken cï moonu luëel. ² Kë tøj ye wïc tënë raan lui, ee

lön bï käk wïc bányde ëbën bï ke looi, looi. ³ Yën acie diëer rin acie wek la yic pinynhom tën, të looi wek luk tënë yën tädë ke ye kəc kök ku bäk ñic lön puöth luoidië tädë ke rac. Ku yën acie rot ye luök yic ë rot. ⁴ Acïn kë ya tak ke ca kuöc looi. Ku kënë acie yën cöl acïn guöp awuöc. Ee Bëny ë rot yen abï luk looi tënë ya. ⁵ Këya, duk raan dët luk wei ke të bï ye luök wei këc bën. Lunj ciëen adhil Bëny tiit bï dhuk, yen abï kërec ye thiaan cöl atiëc ku nyooth kërec ye puön ñek tak. Ku tënë, ñek abï læc a yök tënë Nhialic rin këpuöth cï looi.

⁶ Ëmën miëthakäi, käk ca ke lueel ëbën, ee ciët ya jam rienkië ku Apolo, rin bï wek käk cï göt ëlä deet yiic, “Duk käk cï göt theer lir nhüim yïpuöu.” Acïn raan kamkun loi rot bï nhiam rin ë yen raan buöth ñek ku dhël raan cïi buöth guöp. ⁷ Yenja cöl yï aye raan ñic kån tënë kəc kök? Cie Nhialic yen gëm yï këriëec ëbën tö kek yï? Na ye këya, yenö yï cöl anhiam ciët käk tö ke yï cie käk ke gëm yï. ⁸ Cäk kajuëc wiëckë ke yök ëbën? Cï Wëi Nhialic we yiëk miöc wiëckë ke ëbën? Cäk aa bány mac kəc, cök alon cïi yök mëc? Ee tède, aya wïc bäk aa bány mëc ayic, rin ku buk aa bány yödhie ke we. ⁹ Aya yök yapuöu lön cï Nhialic yö tösöu ciëen yök atuuc, cïmën kəc cï tëm awuöc bï yö nök bï käk cï cak ëbën, kəc ku atuuc nhial aa daai ë yö. ¹⁰ Rin ye yök kəc

Raan cī lōc ku dōc, ȳok aa cīn kē ŋicku, ku wek aa ŋic kǎŋ tē ye wek tōk kek Raan cī lōc ku dōc. ȳok aaci ril ku wek aa ril! ȳok aaye bui ku wek aaye leec. ¹¹ Agut cīt akōlē, ȳok aa rēēr ke ȳo nēk cōk ku ȳok aa rēēr ke ȳo nēk rou. ȳok aa ciēŋ alēth cī riāāk cī la yueryuēr, ȳok aa ye biāk, ȳok aa cīn nhūim tē ceŋku, ȳok aa rēēr ȳo kuany baai yic. ¹² ȳok aa luui apeī ȳocin. Tē wēi kōc ȳo kārēc, ȳok aa Nhialic thiēc bī ke dōc. Tē beŋ ȳo ka yeku guum, ¹³ tē bui ȳo, ȳok aa kōc jāām ē wēl path. ȳok aa cīt kādhie cīn kēpuōth tōu kegup ye cuat wei.

¹⁴ ȳen aciī kākkā gēt rin bī ȳen we cōl ayār gup, ē rin bī ȳen we lēk cimēn mīthkiēn nhi-aar. ¹⁵ Rin na cōk alōn le wek kōc juēc apeī kony we pīrdun kōc cī gam yic, ke wek aa cīn wurkun juēc. Rin pīrdun ye wek tōk kek Raan cī lōc ku dōc, Jethu, ȳen aciī wuurdun rin cī ȳen Wēt Puōth Yam bēēi tēnē we. ¹⁶ Wek aa yōōk bāk ȳa aa kiēt. ¹⁷ Ku rin ē wēt kēnē yen atooc ȳen Timothī tēnē we. Rin ē manhdiē apeī, ku aca deet puōu. Abī we cōl aa tak yith rin tē pīr ȳen thīn, ke ȳa ye tōk kek Raan cī lōc ku dōc, Jethu. Yithkā, kek aa ȳa piōōc tēnē akuut kōc cī gam ȳōn juēc yiic.

¹⁸ Kōc kōk kamkun aa tak lōn cīī ȳen we bī la neem, ku kēya, aaci nhiam. ¹⁹ Na wīc Bēny, ke ȳen abī lac la ba we la neem, ku ba riel cī

kōckā nhiam la yōk, ke cie wēt yekē lueel ē path. ²⁰ Nhialic ē māācde nyuōth tē ye kōc luui thīn ē piērden yic, ku acie tē ye kek jīēm thīn ²¹ Yeŋō wiēckē ba looi tē le ȳen ba we la neem, bī dhiel a yic ba we tēm awuōc, kua ba nhiērdiē nyuōth we ku ŋiēc we aa jāām.

5

Cuōpkē raan kāk bal looi akutyic

¹ Ēmēn, yic aciī kōc kōk lēk ȳen lōn raan tōk akuōtdun yic, aloi adumuōōm rac apeī, rin ē yen tōc kek tiŋ ruēēi kek. Na cōk aa kōc cie Nhialic la cōk ē door, ka cīī adumuōōm cīt kēnē nhīar. ² Yeŋō ye wek nhiam? Kēnē adhiēlkē maan, ku wek aa dhil raan adumuōōm cīt kēnē looi cuōp wei akuōtdun yic. ³ Na cōk alōn cīī ȳen rēēr kek we ke piāndiē arēēr ke we, ku ȳen aciī raan cī kēnē looi tēm awuōc ciēt ȳa rēēr ke we. ⁴ Tē rēm wek rin Bānyda Jethu ke piāndiē arēēr kek we, ku riel Bānyda Jethu arēēr thīn. ⁵ Cuōpkē raan kēnē wei bī la rēēr jōŋrac cin, na cōk alōn rēc yen guāpde, ke wēike abī kony akōl bī Bānyda dhuk.

⁶ Aciī rot lēu bāk nhiam. Wek aaciī kē cī lueel ēlā thēer piŋ, “Lōn thīn koor ayup cōl apiāār ēbēn.” ⁷ Kēya, nyaaikē adumuōōm cīt luōu ku bāk bēn aa kōc ē gam. Ku wek aabī jāl ciēt ayum ē yam cīn yic luōu, cimēn ŋic ȳen ye lōn wek aa cīt kēnē alanden. Rin

Raan cī lōc ku dōc, amiōcdan Yan ayum cīn yic luou aci nōk.

⁸ Tē cem yok ayumdan Yan ayum cīn yic luou, ka cuk cam ke yo la puōth luoi käreec ku adumuōōm, kāk cīt ayum kēc yiēk yic luou. Apath buk ciēn ruēēny ku loiku yic, kāk cīt ayum kēc yiēk yic luou.* ⁹ Aca lēk we athör wäär ca gät we yic bāk ciēn buro kek kōc ē rēer ke wīc diäär. ¹⁰ Ku aacie kōc cīi Nhialic la cōk ye door, ayī kōc dīt puōth nhiar kājuēc ku cuēr, kek luēel. Na ye kat tēnē kōc cīt ē kōckä, ke yīn aciī cīt raan pinynhom tēn cej. ¹¹ Kēn yen luēel ē lōn bāk ciēn buro kek wāmuuth cī gam wīc ē diäär, ku nhiēr kājuēc ku ye jak cī kiēt door, ku ye kōc jāam gup ē lueth, ku ye wiēt ē määu ku ye cuär. Duk cōk mīth ke wāmuuth cīt ē kēnē.

¹²⁻¹³ Yic akīn, acie luōidiē ba luk looi tēnē kōc kēc gam. Ee Nhialic yen abī luk looi tēnē ke. Ku cīi ye luōidun bāk luk looi tēnē kōckun cī gam? Cīmēn cī ye gāt athör thēr yic ēlä, “Nyaikē raan rac akuōtdun yic.”

6

Kōc cī gam aa kōcken kōk yāth lukyic

¹ Na cī raan göth ē kamkun kek wāmēnhē dēt cī gam, ke ye yīc nō tō kek ye bī yen raan la gaany tēnē kōc cie Nhialic la cōk ē door, ku cīi yēth tēnē kōc cī gam bīk luk looi? ² Cāk njic lōn bī kōc cī gam la riel bī kek luk looi tēnē

kōc ē pinynhom? Ku na luōikē luk tēnē kōc pinynhom, ke cāk lēu bāk kāthii tō kamkun luk? ³ Cāk njic lōn bī yok luk looi tēnē atuuc jōnrac? Na ye kēya, alēuku aya buk kāk rōt looi piērda yic akōlē aa luk. ⁴ Na yakē la luōk cīt kākä, ke yejō ye wek ke yāth tēnē kōc kēc gam bī ya kek luōkkun la looi? ⁵ Calkē rōt aa thiēec lōj bī we rac gup. Cīn raan njic kāj tō weyiic bī kāk cī wāac kam kōc cī gam ya luk? ⁶ Ku Krīthian ē wāmēnh dēt ē Krīthian yāth tēnē kōc kēc gam, bī ya kek la luk looi.

⁷ Ku rin ye wek rōt yāth luk yic ē rōt bāk kāk we kēek la luk, aye nyooth lōn cī ciēej path we göök. Ee bī njūēn tēnē we bāk kēreec cī luōi we ya guum. Ku ē bī njūēn tēnē we bāk kōc kōk cōl aa lōm kākun. ⁸ Alēuku buk njic aya lōn ye yok käreec looi tēnē kōc kōk, agut tēnē miēthakāi kuan cī gam. ⁹ Aya dhīel tak lōn njic wek ye lōn Nhialic aciī kōc rēc bī puōl bīk bäänyde rōm kek ye. Wek aa dhīl ē kēnē njic. Kōc luui kāk bal, tēdē kōc diäär kōer, tēdē kōc jak cī kiēt door, ku kōc lōom rōör kōk cīt ke. ¹⁰ Cuēr ku kōc kepuōth yiēk kājuēc. Kōc wiēt ē määu, ku kōc kōc kōk jāam gup ku kōc kāj tuōör nyīn. Kōckä ēbēn aciī Nhialic bī puōl bīk bäänyde rōm ke ye. ¹¹ Kōc kōk ē kamkun aake cīt ē kōckä. Bēny Jethu Krītho ku Wēi Nhialic acā adumuōōm nyaai wegup, ku wek aciī jāl aa kōc ē Nhialic, ku cōl we

* **5:8** Yok aa dhil ciēt ayum kēc yiēk yic luou, B.bei 13:7; L.rou 16:3 **5:12-13** L.rou 13:5; 17:7

aala cök kek Nhialic.

7

Luwi käk bal

¹² Abi raan dät lueel ëlä, “Acin löŋ ya gël ba kë więc cii loi.” Ee tēde, ku kerięcëc ëbën acii path tēné yi. Alëu ba lueel löŋ cı ya puöl ba kuat kë więc looi, ku ɣen acii rot loi ba ya alony käk ya ke looi. ¹³ Abi raan dät lueel, “Mieth ë kën yác ku yác ë kën mieth.” Ee tēde, ku keek aabi Nhialic rac kedhie. Guöp acie luözi wēt bal ë path, aye luözi kë wic Bëny rin guöp ë këde. ¹⁴ Nhialic aci Bëny jət thou yic ë rielde, ku abi ɣook jət aya ë rielde.

¹⁵ Anjickë löŋ ye guäpkun tök kek Raan cı löc ku döc. Lëu ba guöp aban Raan cı löc ku döc looi bi ya guöp aban a djök? Acii rot lëu. ¹⁶ Cäk lëu bäk njic, mony guäpde cöl aye kën adjök löŋ guäpken aabi ya tök? Acı göt athör thëer wël Nhialic yic ëlä, “Ku keek karou aabi ya guäp tök.” ¹⁷ Ku raan rot mat kek Bëny, ee ya tök kek ye wëike yiic.

¹⁸ Nyaaı yipuöu käk bal yiic. Adumuööm kök ye raan ke looi aacii guäpde ye rac, ku raan yepuöu yiék bal, adumuööm guäpde rac yen aye looi. ¹⁹ Anjic löŋ ye njek ye njic löŋ guöp acit luan ye Wëi Nhialic rëer thın. Acie wek we cak röt wepęc. Wek aa käk Nhialic. ²⁰ Nhialic acá ariöp dit apeı töü piiny bi yen yi ɣöc. Këya, calkë guäpkun aaye wek Nhialic leec.

Thiëek

¹ Ëmën, ɣen abi jäl jam wël wäär cı wek ɣa gät athöör. Ee yic, apath bi raan cii thiék. ² Ku rin bi ciεη rεεc käk bal puöl, apath bi moc ala tięde ku ye tik la muonyde. ³ Moc ku tik aa dhil rëer apath ë rëer moc kek tięde ku rëer ë tik kek muonyde, ke cın raan kuc ë njek. ⁴ Guöp rëer ke tik acie këde ë rot, ee kënë muonyde. Ku guöp rëer ke moc acie këde ë rot, ee kënë tięde aya. ⁵ Cii njek kuc bi cii töc ke njek. Apath bäk kan mat löŋ bi njek atöc ë rot, rin bäk la nın lik bi wek ke röök. Kanjë mat yic ku gamkë wedhie. Na la nınkä thök ke we röm biöök cimëndun thëer. Të looi wek ye këlä, ke jöŋrac acii we bi piék adumuööm yic. Rin acá bi lëu bäk bal göök. ⁶ Wek aa cá yöök bäk rëer ë röt këlä, wek aa päl bäk looi cit tē wic wek ye thın. ⁷ Ee ba nhiaar apeı təcit wek ɣa. Ku njek ë la këden cı Nhialic gäm ye. Raan ë la miöcde ë rot ku raan dät kek miöcde ë rot.

⁸ Ëmën, awięc ba lëk röör këc thiëek ku diäär cı röörken thou rëer ë röt, löŋ apath bik rëer ke cii ben thiaak, ku cii röör thiék aya cimën ɣen. ⁹ Ku na cäk lëu bäk rëer ë röt, ke we thiék ku thiak diäär rin anuëen bak thiëek tēn tē bi wek aa tuil akölaköl. ¹⁰ Alëk köc cı röt thiaak ë riël bányda ku acie riældië, tik acii muonyde päl. ¹¹ Ku na pël moc, ka dhil rëer ke cii mony

dēt wīc, tēdē ke dhuk tēnē muonyde. Ku moc aciī tienjde liīi.

¹² Үен acie Bēny, ku Үен aluel wēt kēnē ke Үа ye raan ē path. Na le wāmāath cī gam la tiṅ kēc gam, ku wīc tik kēnē bī rēer ke ye, ka cīi tik dhil liīi. ¹³ Ku na cī tiṅ cī gam thiaak ē mony kēc gam, ku wīc mony kēnē bī rēer ke ye, ke tik aciī moc pāl. ¹⁴ Rin Nhialic ē mony kēnē gam rin cī yen tiṅ cī gam thiaak. Ku yeen ē tiṅ kēc gam cōl aye raande rin cī ye thiaak mony cī gam. Na cīi cīt kēnē, ṅuōt miēthken aa cīt mīth kōc cie Nhialic la cōk ē door. Ku rin cīt yen kēnē, mīth aaye Nhialic mat ē kacke yiic.

¹⁵ Ku na wīc raan kēc gam bī raan cī gam rēer kek puōl, ka dhil raan kēnē looi kēya. Acīn kēnē ṅek duut ē kamken kedhie, moc ku tik, bī rēer ke ṅek. Rin Үok aaci Nhialic puōl buk rēer apath. ¹⁶ Tiṅ cī gam, ye ṅic kēdē lōn cīi yīn muonydu bī kony bī gam? Ku yīn mony cī gam, ye ṅic kēdē lōn cīi yīn tienjdu bī kony bī gam?

¹⁷ Wēt ya lēk akuut kōc cī gam, ee lōn bī raan a pīr dhēl cī Bēny nyuōth ye. Ku ṅek adhīl pīr tēcīt tēwāar pīir yen thīn Үon cōl Nhialic ye bī wētde gam. ¹⁸ Kē luēel akīn, na raan cī ṅoot cī cōt Nhialic gam, ka cīi ṅuōt man, ku ye wīc diēt kēc ē ṅoot. Na raan kēc ē ṅoot cī cōt Nhialic gam, ka cīi rot cōl aṅot. ¹⁹ Athōṅ ebēn tēnē Nhialic tē cī raan

ṅoot ayī tē kēc ye ṅoot. Kēn yen ril ē lōn bī yīn lōṅke gam. ²⁰ Raan ebēn adhīl rēer cīt tēden wāar rēer yen thīn Үon cōl Nhialic ye. ²¹ Na yī alony wāar cōl Nhialic yī, ke yī duk ye diēer. Ku na le kē kony yī ba nhom lāāu, ke loi. ²² Raan alony cī Bēny cōl bī ya tōk kek Raan cī lōc ku dōc, ke ye alony cī Raan cī lōc ku dōc looi bī nhom lāāu. Ku yeen aya, raan cī Nhialic cōl bī ya tōk kek Raan cī lōc ku dōc, ee ya alony Raan cī lōc ku dōc. ²³ Nhialic acā ariōpdīt tāāu piny ē rienkun. Duōkkē rōt loi bāk ya alony ē kōc. ²⁴ Miēthakāi cī gam, Үon cōl Nhialic we, ṅek ē la tēden ciēṅ yen thīn. Cīmēn wāar ciēṅ wek Үon cōl Nhialic we. Rēēr kē kēya we ṅic Nhialic. Ciēṅ kē kēya.

²⁵ Awiēc ba wēt cāk thiēec ē Үen rin kōc kēc thiēek dhuk nhom. Bēny akēc Үа lēk kē ba looi. Ku wek aa ba lēk wēt ē piāndiē, ke Үа cīt raan cī Nhialic ṅōōth puōu bī la kēden luōōi. ²⁶ Tē tiṅ Үok kārīl bī rōt looi, ka ṅuēen bī raan rēer ē rot ke cīi thiēk. ²⁷ Na yīn ala tik, ke duk liīi. Na kēc thiēek, ke yī duk thiēk. ²⁸ Na wīc bī yī thiaak, ka cīn adumuōōm tō thīn. Ku kōc cī thiēek aabi gum apēi piērden yic, ku awiēc bāk cīi gum.

²⁹ Kē luēel akīn miēthakāi cī gam, tē cī dōṅ piērda yic aciek. Ku emēn le tuēṅ rōōr cī thiēek aa dhil ciēṅ ciēt ke kēc thiēek. ³⁰ Kōc dhiau ku yekē nyuōōth ciēt ke cīi dhiau.

Kɔc dal ku yekē nyuəəth ciēt ke cī puəth mit, kɔc ẽ ɣɔɔc, ku yekē nyuəəth ciēt kāk cīk ke ɣɔɔc cie kākken. ³¹ Ku kɔc kāk pinynhom luəəi, apath bik cī ye diēer apei ciēt cīn kaam dīt cīk nɔk ke lui. Piny kēnē kek kākken tɔ thīn ẽbēn, aciī bī cien apei.

³² Anhiaar bāk rēer ke we cie diēer. Kam kɔc cī gam, raan kēc thiēek ẽ yenhom yiēk luəi kāk Bēny, rin bī yen Bēny cɔl amit puəu. ³³ Ku raan cī thiēek ẽ yepuəu yiēk kāk pinynhom, rin bī yen tienđe cɔl amit puəu. ³⁴ Ku kēya, piānde ẽ nhom rou. Ku tiŋ kēc bēn thiaak, tēdē nyan kēc kaŋ thiaak, ee yepuəu yiēk luəi kāk Bēny, bī guāpde ku wēike aa kāk Bēny kedhie. Ku tiŋ la moc ẽ yenhom yiēk kāk pinynhom, rin bī yen muənyde cɔl amit puəu.

³⁵ Kākkā ẽbēn aa ca lēk we rin wīc ɣen ye ba we kony, ku cā we gēl bāk kāk wiēckē ke cī ye looi. Awiēc bāk kēn yic aa looi ku piēerke dhēl la cōk, ku bāk Bēny luəəi puəu ẽbēn.

³⁶ Na ye moc tak, lɔn kē cī yen thiēek gəəu tēnē nyan cī meek aciī path, ku yeen ala puəu thiēek, ka thiēek tēcīt tē wīc yen ye thīn. Acīn adumuəəm tɔ thīn. ³⁷ Ku mony cī ye guiir piānde ẽ rot, ke cīn kɔc thōoc ye thīn, ku ŋic aya apei lɔn bī yen ye lēu bī rēer apath ke cī thiēek, ke kēpath yen alooi bī nya cī thiak. ³⁸ Kēya, mony thiak nya ẽ kēpath looi, ku mony cī nya thiak ẽ kē nuēn apei looi.

³⁹ Acīi path bī tik mony dēt wīc ke muənyde pīr, ku na cī moc thou, ka lēu bī mony dēt nhiēer thiaak, ku yeen adhil a raan cī gem. ⁴⁰ Ku na ye wēt diē, ke yeen abī puəu miēt tē rēer yen ke cī ben thiaak. Aya tak lɔn ye Wēi Nhialic ɣa kony tāktāk diē yic aya.

8

Miith ye gām jak cī kiēt

¹ Ēmēn ɣen abī jāl jam miith ye ke gām jak. Ee yic, ɣok aŋic kajuēc rin ẽ wēt kēnē. Ku ŋiēēc kajuēc ẽ raan cɔl anhiam, ku nhiēr ẽ raan juak bī riel. ² Na ye raan tak lɔn cī yen kāŋ ŋic, ka ŋot kēc tē bī yen kāŋ jāl ŋic dōot. ³ Ku raan nhiaar Nhialic aye Nhialic ŋic.

⁴ Ku dēt rin ye ke miith cī gām jakɣec cam, aŋicku lɔn nhialic ye kiēt ẽ kāŋ, aciī tɔ thīn. Acīn Nhialic dēt, Nhialic ẽ tōk. ⁵ Ee yic, kɔc aa jam lɔn tɔ jak cīt kākkā thīn nhial ku piny. Ku na cɔk alɔn tɔ jak juēc cīt kākkā thīn, ⁶ ke tēnē ɣo ẽ Nhialic tōk yen atɔ thīn. Yen aci kēriēec ẽbēn cak, ku ẽ rienke yen aye ɣok pīr. Ku Bēny ẽ tōk, Jethu Krītho, ku ẽ rienke yen aci kēriēec ẽbēn cak, ku ẽ yen pīr ɣok.

⁷ Ku acie raan ẽbēn yen ŋic ẽ yic kēnē. Kɔc kōk aa ŋoot nhūim kāk cī kiēt yiic, na camkē miith cī gām jak cī kiēt, ka yekē tak ciēt ke cī miith cīk cam yiēk gup ajuēec. ⁸ Miēth yeku cam acie ɣo ẽ looi buk la cōk tēnē Nhialic. Acīn kē ye nyaai tē cem ɣok ye, ku acīn kē ye juak thīn tē cem ɣok ye aya.

⁹ Wek kɔc cī gam, duökkē kē cīn yen müith ya ke theek loi bī wek kɔc koor gamden muər, bik tak lɔn ē yen adumušm yen cik looi cəm kek ē müithkā, tē cī kek we tīŋ ke camkē ke. ¹⁰ Na tīŋ raan koor gamde yī raan ŋic kāŋ, yī mīth kāk yai cī gām jak cī kiēt, ke cī kēnē bī riēl nyin abi miēth cī gām jak cī kiēt cam? ¹¹ Kēya raan koor gamde, wāmuuth cī gam cī Raan cī lɔc ku dɔc thou ē riēnke, abīi tēdun ŋic yīn kāŋ thīn rac. ¹² Tē looi yīn adumušm tēnē wāmāthkun cī gam, ba gamden koor rac kēlā, ke yīn adumušm looi tēnē Raan cī lɔc ku dɔc alanden. ¹³ Kēya, na ye miēth ya cam wāmāāth cī gam cɔl aloi adumušm, ke ŋen acīi miēth kēnē ben cam rin ba wāmāāth cīi cɔl aloi adumušm.

9

Yic ku luoi atuuc

¹ ŋen ala yic ba kāk piērdiē wic. ŋen acī Jethu Bānyda tīŋ ku ŋen atuonyde. Ee gamdun yen ē luoi ca looi tēnē Bēny. ² Na cɔk alɔn cīi kɔc kɔk ye ye gam lɔn ye ŋen atuuc, ka ŋic lɔn ŋic wek ye lɔn ye ŋen atuuc, rin aye kē piir wek, ke we ye tɔk kek Bēny nyuəəth lɔn ye ŋen atuuc.

³ Yen ē tē ye ŋen rot kuəny thīn tē jöony kɔc kɔk ŋen. ⁴ ŋen ala yic bī ŋen yiēk miēth ku kē dek rin luoidiē, ⁵ cīmēn ye atuuc kɔk ku wāmāthakēn ē Bēny, ku Piter la keny kek diäärken, cā la yic ba thiēk

tīŋ cī gam ba ya keny kek ye? ⁶ Nadē ke ye Barnaba ku ŋen ŋopēc, ŋok aa tuuc dhil luui ŋocin rin piērda? ⁷ Apuruk acie rot riöp ē rot. Raan tim ē luok com aye ŋöəth lɔn bī yen mīth abēk cam. Aye abiöök ŋöəth lɔn bī yen dek cək ye yök tēnē amälke.

⁸ Acie kāk yakē tīŋ ke loi röt akölaköl kek luēl kepēc, rin kā cīt kākā aaci gət lōŋ Mothith yic.

⁹ Acī gət lōŋ Mothith yic ēlā, “Duk muər der thok tē luui yīn ye bī rap kšm. Ye miöör kek ye Nhialic yiēk yenhom?”* ¹⁰ Cie ŋok ye lueel yen wēt kēnē? Ee gät riēnkua, rin raan pur ku raan tēm ayekē ŋöəth rin le yen kē bik yök rap cik looi yiic. ¹¹ ŋok aaci luui buk kāk wēi tiēŋ wepuəth, ke yakē tak lɔn cī ŋok puəth dīt tē ŋēəth ŋok ye lɔn le yen ariöp bāk gām ŋo? ¹² Ku na le kɔc kɔk la yic bik kākā yök tēnē we, ke ŋo cīi la yic wār yiēnyden? Ku akēcku kaŋ them buk la kē yökku, tē cɔk alɔn ē yen ke yiēnyda. Ku kēriēc ebēn acuk guum rin buk kɔc cɔl aa gam Wēt Puəth Yam rin Raan cī lɔc ku dɔc. ¹³ Anjic lɔn ŋic wek ye lɔn rōör ē luui luəŋ Nhialic aa miēthden yök ē luoi luəŋ Nhialic yic. Ku kɔc kāk cī bēēi luəŋ Nhialic juaar ariäk nhom aa bēk lööm kāk cī juaar yiic. ¹⁴ Kēlā aya, acī Bēny looi bī kɔc ē kɔc lēk Wēt Puəth Yam, kē piir kek aa

* **9:9** Aliu ciēŋ ē Jiēŋ yic, L.rou 25:4; 1Tim 5:18 **9:11** Rom 15:27 **9:13** L.rou 18:1 **9:14** Mt 10:10; Lk 10:7

yök thïn. ¹⁵ Үен акѐс луи ӕ yithkă. Ku Үен асӱ athör kënë gät ӕmën rin bï Үен ӕ yithkă wïc ӕ rienkiӕ. Anjueñ ba thou tën tӕ looi Үен ӕ kënë. Acïn raan bï wëtдиӕн nhiem Үен kënë nyaai tәнӕ Үа. ¹⁶ Acie rin ye Үен kӕс lӕk Wët Puoṯh Yam yen Үа cӕl anhiam. Ku yic ӕ rin cï Nhialic Үа yöök ba kӕс lӕk, ku abï rӕӕс аpei aköldä tәнӕ Үа tӕ cӱ Үен kӕс ӕ lӕk Wët Puoṯh Yam. ¹⁷ Na luoi ӕ luoi kënë tӕ cï Үен ye tak ba looi, ke Үен adhil ariöp wïc. Ku na cie Үен tak ye, ku ye Nhialic yen lӕk ye Үа ba looi, ke Үа bă ariöp wïc kädӕ? ¹⁸ Yenö yen ariöpdӕ? Ariöpdӕ ӕ kӕ bï Үен kӕс lӕk Wët Puoṯh Yam ke Үа cӱ thiӕс ariöp, ku că yinydiӕн bï akut kӕс cï gam yiӕk Үа wïc.

¹⁹ Үен raan ӕ rot. Үен acie alony raan dӕt. Ku ӕmën Үен ӕ rot cӕl aye alony raan ӕbën, rin bï Үен kӕс juӕс lӕu bik gam. ²⁰ Tӕ luui Үен kek kӕс Itharel, Үен ӕ cienj cимӕн raan Itharel rin bï Үен ke lӕu, cӕk alӕн cӱ yen ӕ kӕdit tәнӕ Үа ba cienj ciӕнden. Үен ӕ cienj cимӕн raan wïc ye bï lööҮ cï Mothith gӕt theek, tӕ luui Үен kek kӕс ӕ lööҮkă, rin ba ke lӕu bik aa buoṯh Raan cï lӕс ku dӕс. ²¹ Kӕlä aya, tӕ luui Үен kek kӕс cie kӕс Itharel, Үен ӕ cienj cимӕnden ke Үа cӱ lööҮ kӕс Itharel thek. Kënë aya looi rin bï Үен kӕс cie kӕс Itharel cӕl aa buoṯh Raan cï lӕс ku dӕс. Ku acie lӕн ciӕҮ Үен ke Үа kuc löҮ Nhialic, Үен abuoṯh löҮ Raan cï lӕс ku dӕс yic. ²² Tӕ rӕӕр Үен

kek kӕс ӕ gam, Үен ӕ ciӕt raan tӕk kamken, rin bï Үен ke lӕu. Kӕya, Үен ӕ rot looi ba thöҮ ke kӕс ӕbën rin ba kӕс kӕк kony keyiic bik gam, kuat dhӕl bï Үен ye lӕu thïn. ²³ Үен ӕ kăkkă looi ӕbën rin bï Үен Wët Puoṯh Yam ӕ rin Jethu Үăth tueҮ. Ku rin bï Үен dӕс ye yök tӕ Үӕth Wët Puoṯh Yam tueҮ yök aya.

²⁴ Anjӕckӕ, tӕ wӕӕр kӕс, ee raan töҮ cï kӕс wuör yen ӕ kӕн wӕӕр kӕс nyaai. Wek aa dhil kat cимӕн kӕс wӕӕр băk ӕ kënë lööm. ²⁵ Raan tuk, ee lööҮ ӕ tuk dhiel theek аpei, rin bï yen kӕ ye găm raan tӕ tueҮ, kӕн bӕн Үăi aköldă, nyaai. ²⁶ Yen ӕ kënë ye Үен kat ke Үа cӕк Үанhom ba tӕ rinj kӕс thïn thap thok piny. Ku Үен acie pӕӕр ӕ gut yic ӕ path. ²⁷ Үен ӕ rot looi ba riӕl, ba Jethu buoṯh, rin na ca kӕс juӕс piöсс ke Nhialic cӱ Үа reec aköldă.

10

Paulo ӕ kӕс cï gam piöсс rin jakye kiӕt

¹ Miӕthakăi cï gam, awiӕс băk kӕwăär cï rot looi tәнӕ wărkuan dӕt wăär buoṯh Mothith ror liӕt tak. Keek aake tiit luӕt, nawӕн ke tem Wăr Lual ӕ path. ² Tӕwăär buoṯh kek luӕt, ku wăär teem kek wăr, keek aake cӕt kӕс cï muöсс nhïim bik aa kӕс buoṯh Mothith. ³ Keek ӕbën аaci miӕth töҮ thöҮ cam, miӕth yik Nhialic ke ӕ riӕlde, ⁴ ku dӕkkӕ ӕ piu ke looi Nhialic bik kuӕр kuur yic, kuur cath ke ke. Kuur ӕ ye Raan cï lӕс ku dӕс

guöp. ⁵ Cök alon cī kāpuoṭhkä röt looi ebën, ke Nhialic ecī puṣu mit kek wärkuan dīt juēc. Go Nhialic ke nök ku weer guäpken roor tē cīi cienj.

⁶ Ēmën, Nhialic acī wärkuan dīt wäär cīi yen puṣu mit tēnē ke tēm awuöc, bī yo wēēt buk yopuṭh cīi ye yiěk käreç cimën wäär cī kek ye looi, ⁷ tēdē ke yo dor jak cī kiēēt cimën cī kōc kōk keyiic ye looi yon. Rin acī gōt athör theer wël Nhialic yic elä, “Kōc aaci nyuc bīk mīth ku dēkkē ku jolkē dier.” ⁸ Dukku yopuṭh ye yiěk bal cimën wäär cī kōc kōk keyiic ye looi, nawën ke raan tim thiär-rou ku ŋuan thou akäl tök. ⁹ Acuk lēu buk Bēny them cimën yon cī kōc kōk keyiic ye looi, nawën ke thöönj kāpieny ke. ¹⁰ Duökkē ye rēer we jiēm wenhūim cimën wäär ye kōc kōk keyiic ye looi, ku aaci Nhialic bēn tuöc atuönyde bī ke nök. ¹¹ Käkä ebën aaci röt looi tēnē kōc Itharel bī ke yo lēk. Ku kākä aaci gāt piny rin bī yo lēk thīn aya. Rin yok aa pīr tē bī thök piny guö bēn thīn.

¹² Raan cī gam ye tak lon atiiit gamde, adhil yenhom tāau piny bī cien kēreç ye. ¹³ Na them yī ba adumuööm looi ke ŋic lon cī kōc kōk kaŋ them kēlä aya. Nhialic ē kē cī thōn dhīel looi. Acīn raan bī Nhialic puṣl bī them arēk aba athēmde cīi gök. Ku tē them yī ka la dhēl kony Nhialic yī ba athēm göök.

¹⁴ Kēya, miēthakāi nhiaar, duökkē jak cī kiēēt kōŋ door acīn. ¹⁵ Yēn ajam tēnē we rin aŋieç lon ye wek kōc cī nhūim bak, takkē wēt luēel kēnē yic wepuṭh ē röt. ¹⁶ Tē dēk yok bīny ye yok dek muön abiēc miēth Bēny yic ye yok Nhialic leec thīn, ke yok aa rōm riem Raan cī lōc ku dōc. Ku tē bēny yok ayup ku camku, ke yok aa rōm guöp Raan cī lōc ku dōc. ¹⁷ Rin ayuöm tök yen atō thīn, ke yo ebën cök alon juēc yok, yok aa guäp tök rin yok ayuöm tök rōm.

¹⁸ Takkē kōc Itharel tē ciem kek kāk cī juēr Nhialic, ke keek aa ya tök kek Nhialic. ¹⁹ Yeŋö wiēc ba luēel tē jiēm yēn kēlä? Ye nadē ke jak cī kiēēt, ayī miēth cī juēr ke aa la wētden yic? ²⁰ Acie kēya! Kē luēel ē lon kāk ye kōc cīn gam la cök juaar, ee tēnē jakreç acie tēnē Nhialic. Ku acā wīc bāk röt aa mat kāk jakreç yīic. ²¹ Yīn acīi dēk bīny muön abiēc ē Bēny, ku bēn dek bīny kāk jakreç. Yīn acīi rōm kek Bēny ku bēn rōm kek jakreç. ²² Na loiku ē kēnē, ke rin wīc yok ye buk Bēny rac puṣu. Yeku tak lon ril yok apei buk Bēny dhöl ku cīi yo tēm awuöc?

²³ “Ayeku luēel yok aaci puṣl buk kāk wīcku ke looi.” Ee yic, ku acie kēriēc ebën yen path. “Kēriēc ebën acī puṣl buk looi.” Ku acie kēriēc ebën yen yo kony. ²⁴ Yīn adhil luui kāk kōc kōk

cəl amit puōth, tēn lən ye yīn luui kāk yī cəl amit puōu ē rot.

²⁵ Apath tēnē yī ba kuat rīn ye ke yaac tē ye rīn γοοc thīn cuet, ke yī cī puōu diu. ²⁶ Rin aci gōt athōr thēer wēl Nhialic yic ēlā, “Piny ku kēriēec ēbēn tō thīn aa kāk ē Bēny.”

²⁷ Na cī yī cəl ba la mīth pan raan cīn gam ku ca gam ba la, ke yī cam kuat miēth cī bēi tēnē yī ke yī cī thiēc.

²⁸ Ku na lēk raan dēt yī, “Miēth kēnē aci juēr jak cī kiēt,” Ke yī duk ē miēth kēnē cam, ku acie rin diu tō yīpuōu, ee rin wēt rēer raan cī ye lēk yī puōu.

²⁹ Kēya, acie kē tō piāndu yic, ē kē tō puōn raan dēt yic. Raan dēt abi thiēc ēlā, “Yeņō ye kē rēer puōn raan dēt yic ya gēl ba kēdiēn tō ya puōu cī loi?”

³⁰ Na λεc Nhialic rin miēth, ke yeņō bī raan dēt ya nyieeny miēth cī γen Nhialic leec?”

³¹ Kēya, kuat kē loi, tē mīth yīn ayī tē dēk yīn, loi ke ēbēn dhēl ye ke Nhialic leec thīn.

³² Duk kē ye kōc kōk yōk ke rac loi cīmēn kōc Judia, tēdē kōc cie kōc Judia, ayī kōc akut kōc cī gam. ³³ Luōōikē cīmēndiē, aya looi ba raan ēbēn cəl amit puōu kāk ya ke looi yiic, ke cā loi kēpath tēnē γen ē rot, ke ye kāpath tēnē kōc ēbēn rin bī raan ēbēn luōk.

11

Dhēl puōth ē rōōk

¹ Luōōikē cīmēndiē, cīmēn ye γen luui cīmēn Raan cī lōc ku dōc.

² Wek aa ya leec rin ye wek luōidiē ku kāk ya piōōc muk nhīim akōlakōl. Ku wek aa kāk cī piōōc tēnē kōc cī gam, kāk ca ke ηic tēnē kōc kōk ku nyuōth ke we, buōōth yiic.

³ Ku awiēc bāk ηic lən Raan cī lōc ku dōc atō moc nhom ku moc atō tik nhom, ku Nhialic atō Raan cī lōc ku dōc nhom.

⁴ Kēya, mony ē rōōk, tēdē ke lēk kōc wēt Nhialic ke cī yenhom kum, ee Raan cī lōc ku dōc rac guōp.

⁵ Ku tiņ ē rōōk tēdē ke lēk kōc wēt Nhialic ke kēc yenhom kum ē muōnyde rac guōp, athōņ ke tiņ cī muut nhom bī rac guōp.

⁶ Na cī tik yenhom ye kum, tē rōōk kōc, ke ye rac guōp cīmēn tiņ cī muut nhom. Kēya, adhīl yenhom kum.

⁷ Moc aci yenhom kum rin aci Nhialic looi bī ciēt ye, ku gēm kēnē ye cəl athōņ kek ye. Ku athēek tik tēnē moc aye nyuōōth lən cī ye looi ke cīt moc.

⁸ Rin acīn kē cī Nhialic lōōm tēnē tik bī yen moc cak, ee tik yen aci cak kē cī lōōm tēnē moc.

⁹ Ku moc akēc cak rin ē tik, ē tik yen ē cak rin ē moc.

¹⁰ Kēya, rin ē wēt kēnē ku rin atuuc nhial, tik adhīl yenhom kum bī nyuōōth lən tō yen moc cōk.

¹¹ Ku cīt lən ye γok kōc cī mat kek Bēny, tik acie kē puōl yic tēnē moc cīmēn ye moc kē cī yic puōl tēnē tik.

¹² Ee yic, ee lōm ē moc yen aci lōōm bī ke tik cak ku ē yic aya, lən ē tik yen ē moc dhiēēth ku keek kedhie aabō tēnē Nhialic raan cī kēriēec ēbēn cak.

¹³ Takkē yic, kek we ē rōt lən puōth yen bī tik rōōk tēnē

Nhialic ke k̄ec yenhom kum t̄e r̄oök k̄ac jūec th̄in. ¹⁴ Aye cīeη nyooth l̄on b̄er nh̄im nhom ap̄ei aac̄i path ke moc. ¹⁵ Ku t̄en tik ē k̄en dh̄ēēη. Nhīem b̄aar ac̄i Nhialic ḡam ye b̄i ya k̄en yen yenhom kum. ¹⁶ Ku na le raan ye tak l̄on w̄et lūeel acie yic, ke γ̄en ku akuut k̄ac c̄i w̄et Nhialic gam, γ̄ok aa c̄in t̄ēd̄et ye γ̄ok Nhialic dūor th̄in.

Guirku r̄ot apath buk gūp B̄eny r̄am

¹⁷ Wek aa c̄a b̄i leec w̄el l̄ek we k̄a yiic, rin t̄ē r̄em wek b̄ak Nhialic door, k̄arec yak̄e ke looi kek aa jūec t̄en k̄ap̄ūth yak̄e ke looi. ¹⁸ Tuen̄, ac̄i k̄ac k̄ök l̄ek γ̄a l̄on t̄ē r̄em wek, wek aa weyiic tek. Ku acie w̄et t̄ök yen yak̄e lueel. Ku k̄enē al̄eu b̄i ya yic. ¹⁹ Ee t̄ēde, al̄uk̄ē b̄ak weyiic tek ē kamkun rin b̄i k̄ac luel yic ηic. ²⁰ T̄ē r̄em wek ēb̄en ke we ye akut, ku c̄ok al̄on ye wek ye tak l̄on ē yen k̄ē c̄i B̄eny d̄ōr looi kam k̄ac yen camk̄ē, ka cie yic. ²¹ Rin t̄ē m̄ith wek, wek aye ηek m̄ith ē rot ke we c̄i r̄ot tit. K̄ac k̄ök aa r̄ēer ke n̄ek c̄ok ku w̄īeet k̄ac k̄ök. ²² Cīenk̄ē nh̄iim b̄ēi ye wek m̄ith th̄in ku d̄ekk̄ē th̄in? Aye akut k̄ac c̄i gam yen yak̄ē b̄en rac gūp, ku gūtk̄ē k̄ac c̄in k̄ajūec nȳin? Yak̄ē tak yen̄o ba lueel t̄enē we rin lūoi c̄it k̄enē? Ba we leec? Ac̄a k̄on looi ac̄in.

²³ Rin γ̄en ac̄i pīooc ȳok t̄enē B̄eny. Ku ē yen aca b̄en ḡam we aya, l̄on B̄eny Jethu, ee w̄ēer w̄aar b̄i ye lūom, ee c̄a ayup l̄oom, ²⁴ naw̄en c̄i

Nhialic leec, ke b̄eny ayup yic ku lueel, “K̄enē ē gūap̄dīē c̄i looi rīenkun. Camk̄ē ayum k̄enē b̄i wek γ̄en aa tak.” ²⁵ K̄el̄a aya, w̄en c̄i mīeth th̄ök ke l̄om adūη c̄i thīaη mūōn abīec ku lueel, “Adūη mūōn abīec k̄enē ē d̄ōr yam kek Nhialic c̄i thany rīemdīē. T̄ē dek wek ye, lūoik̄ē k̄ēya b̄i wek γ̄en aa tak.”

²⁶ Wek aa thon ē B̄eny lūeel, γ̄et ak̄ol b̄i yen b̄en dhuk t̄ē cem wek ayum k̄enē ku d̄ekk̄ē mūōn abīec adūök yic. ²⁷ K̄ēya, na cam raan ayum B̄eny ku d̄ek adūη mūōn abīec yic, dh̄el yen ye dh̄ol gūp, ke yeen ala gūp awūc, rin c̄i yen adumūōm looi t̄enē gūp ku rīem ē B̄eny. ²⁸ Raan adhil yepūsu kaη caath k̄arec c̄i ke looi b̄i j̄al m̄ith ayup ku d̄ek adūök yic. ²⁹ Na cam raan ayup ku d̄ek adūök yic, ku c̄i t̄ēden ye kek t̄ök th̄in kek gūp ē B̄eny ȳik yenhom b̄i ηic, ka b̄i Nhialic t̄em awūc t̄ē cem yen ayup ku d̄ek adūök yic. ³⁰ Yen ē k̄ē c̄i k̄ac jūec weyiic gup riaam ku tuany ke ku thou k̄ac jūec. ³¹ Na k̄onku γ̄opūōth w̄ic k̄arec cuk ke looi, ka c̄in k̄ē t̄em B̄eny γ̄o awūc. ³² Ku luk aye B̄eny looi ku t̄em γ̄o awūc, rin na nhīäk la piny th̄ök ke Nhialic c̄i γ̄o t̄em awūc kek k̄ac pinyinhom ēb̄en.

³³ K̄ēya, mīethak̄ai c̄i gam, t̄ē met wek wenh̄iim b̄ak m̄ith, ke we ye r̄ot tiit. ³⁴ Ku na le raan n̄ek c̄ok, ka dhil m̄ith baai rin b̄i Nhialic we c̄i t̄em awūc, rin c̄i wek r̄ot ye tiit t̄ē

röm wek. Ku wël kök aa ba la lueel tē yeet yen tēnē we.

12

Miöc Wëi Nhialic

¹ Ëmën, awiëc ba jam miöc ye yök tēnē Wëi Nhialic. Awiëc bāk yith ñic rin ë kakkä miëthakäi cī gam. ² Anjickë, wäär ye wek kōc cie Nhialic ë door, wek aa we cī muör dhöl juëc bāk ke aa door jak cī kiëët. ³ Awiëc bāk ñic lōn acin raan ye Wëi Nhialic cök puöu, lëu ye bī Jethu lëk guöp wël rēc. Ku acin raan la riel bī lueel lōn ye Jethu Bëny tē kēc Wëi Nhialic ye tääu yepuöu.

⁴ Miöc juëc cī thōñ aatō thīn, ku ee Wëi Nhialic tōñē yen ë ke gam. ⁵ Kōc aa luui dhöl juëc, ku ë Bāny tōk yen aye kē luööi. ⁶ Miöc juëc cī thōñ ye kōc luui aatō thīn, ku ë Nhialic tōñ yen ë ke gām raan ëbën rin luöiden wïc. ⁷ Nhialic ë raan gām kē ye raan ye ñic lōn rëer Wëi Nhialic kek ye, ku bī luööi bī yen akut kōc cī gam kony. ⁸ Wëi Nhialic ë raan tōk gām ñiëëc kāñ. Ku Wëi Nhialic tōñ kēnē, ee raan dēt looi bī kōc aa lëk kajuëc ñic bö tēnē Nhialic. ⁹ Wëi Nhialic tōñē, ee raan yiëk riel bī yen Raan cī lōc ku dōc gam apēi. Ku yīk raan dēt riel ë yen kōc tuany kony. ¹⁰ Wëi Nhialic ë raan gām riel bī yen kāk jāñ göi aa looi. Ku gēm raan dēt riel ë yen wēt Nhialic lëk kōc. Ku raan dēt ke riel ë yen miöc bö tēnē Wëi Nhialic, ku kök cie bën tēnē ye tek thook. Ee raan yiëk riel bī jam thok kök,

ku gēm raan dēt riel bī kāk cī lueel thok kök teet yiic. ¹¹ Ku ë Wëi Nhialic tōñ kēnē yen ë kakkä gam ëbën tēcīt tē wïc yen ye thīn. Ee ñek gām miöc cī thōñ kek miöc ë ñek.

Guöp ala yic kajuëc

¹² Guöp Raan cī lōc ku dōc ë guöp tōk la yic kajuëc, cīmën guöp raan la yic kajuëc. ¹³ Kälä aya, yook ëbën ke yo ye kōc Judeo, tēdē ke yo ye kōc cie kōc Judeo. Tēdē ke yo ye kōc lāäu nhīim, tēdē ke yo ye aloony. Wëi Nhialic acī ñek kamkua a muöc nhom ku arëer kek yo, ku acī yo looi buk aa bañ guöp Raan cī lōc ku dōc.

¹⁴ Ku guöp acie abañ tōk, ala yic abëk juëc. ¹⁵ Tēdē na lueel cök ëlä, “Rin cī yen ye cin, yen acie abañ ë guöp.” Ka cī kēnē ye looi, bī cī ye abañ ë guöp. ¹⁶ Tēdē ke lueel yic ëlä, “Rin cī yen ye nyin, yen acie abañ ë guöp.” Ka cī kēnē ye looi aya bī cī ye abañ ë guöp. ¹⁷ Na guöp ëbën ye nyin, ke ye piñ kēdē? Ku na guöp ye yic yetök, ke ye ñör kēdē? ¹⁸ Ku yic akīn, Nhialic acī abëk cī thōñ tääu guöp tōk yic tēcīt tē wïc yen ye thīn. ¹⁹ Na ye abañ tōk yen tō thīn ë rot, ñuöt acin guöp. ²⁰ Ku yic akīn, abëk juëc aatō thīn ku guöp ee tōk.

²¹ Këya, acī nyin lëu bī lueel tēnē cin ëlä, “Yin acā wïc.” Ku acī nhom luel tēnē cök, “Wek aacā wïc!” ²² Ku yic akīn, abëk guöp ye tak ciët ke cī ril, aacī dhil liu thīn. ²³ Ku abëk guöp ye yök ke cīn luoi ye

ke kuëëc nhïim, kek aa yeku ηיע muk apath. Ku guöp aləη cie nyuəəth ë path, aye ηיע kum. ²⁴ Ku guöp aləη cie thi-aan, acie kum. Ku Nhialic acä abëk ë guöp cïi ke looi bïk aa guäp tøk ëbën, ku acä abëk ë guöp cïi ke ë kuëëc nhïim looi bï ya kek kädit apëi. ²⁵ Këya, guöp ë tøk acïi yeyic ë tek, ku abëkken cïi thöη aa röt kuəny kamken. ²⁶ Na rem guöp aban tøk, ka abëk kök ë guöp aacïi la ləη aya. Na lec aban tøk, ka abëk kök aa mit puəth kek ye ë tøk.

²⁷ Week ëbën wek aa guöp Raan cï ləc ku dəc, ku ηëk kamkun aban guäpde. ²⁸ Akut kəc cï gam yic, Nhialic acä atuuc təəu tuəη. Ku bö kəc wël Nhialic luεel kecök. Ku bö kəc ë piöc. Ku kəc la riel ë luui kək jəη gəi. Ku bö kəc la riel ye kek kəc tuany kony bïk pial. Ku kəc ë kəc kony, ku kəc mac kəc, ku kəc jam thok kök. ²⁹ Keek acie atuuc ëbën, ku aacie kəc lëk wët Nhialic ëbën, ku aacie kəc ë piöc ëbën. Acie raan ëbën yen la riel ë yen luui kək kəc gəi, ³⁰ tädë acie raan ëbën yen la riel ye yen kəc tuany kony bïk ben pial, tädë acie raan ëbën yen jam thok kök, tädë acie raan ëbën yen la riel bï kək cï lueel thok kök teet yic. ³¹ Wël kə wepuəth miəc kek dït apëi. Ku miəc path kamken ëbën akïn.

13

Nhiër

¹ Alëu ba jam thok kök, ayi thok ye atuuc nhial jam, ku na liu nhiër tənë ya, ke yen acit raan loi duəət, tädë ke yen athöη kek lönh guöt ë path. ² Na ba la riel ye yen kəc ηיע lëk wët Nhialic. Ayi ηiëëc ye yen kək ye moony deet yic. Ayi lən ba la gam ril apëi tənë Nhialic, lëu yen ye ba gat yöök bïk röt nyooη tē rëer kek thïn. Ku na ciën nhiër ke yen ë raan cïn kē ya lëu acïn. ³ Na gam ba kək tō ke yen ëbën tek tənë kəc ηöη, ku gam rot bï yen cuat mεεc, ku na ciën nhiër ka cïn kē kony tənë ya.

⁴ Nhiër ë lən bï raan kërac guum ku lir puəu, acie tiεel ku nhiaam. ⁵ Nhiër acie kuəc ë wël ku acie cəək ku acie thöök ë puəu. Raan la nhiër acie kërεεc cï luəi ye ë muk nhom. ⁶ Kəc la nhiër cït nhiër kəc cï gam, aacïi puəth dhil miεt tē looi kərəc, ku aa ye yic cəl aa mit puəth. ⁷ Nhiër ë yo cəl agum kəriëëc ëbën, ku ë yo cəl amuk gamda kuat kək loi röt yic, ku cəl yo anəth Nhialic ku cuk yit.

⁸ Nhiër ë rëer thïn akölaköl, ku miəc kək cïmën luεel wët Nhialic, ku jam thok kök ku ηiëëc ë kəη, kək kə ëbën aa rëer ku bïk liu. ⁹ Rin miəc dan ye yok kəη ηic arëer ke ye abak, ku riel ye yok wët Nhialic luεel a bak aya. ¹⁰ Ku na la kē cie abak bën, ke kənë abak acïi ben wic.

¹¹ Yəon ye yen meth, yen a ya ye jam cïmën meth ku tək cïmën meth, ku emën ye yen raandit, yen acie ben luui

cimën meth. ¹² Kë yeku tîj emën acit mën dhie ye raan rot tîj macar la nyin durdur yic. Ku aköl dët yok aabi keriëc ebën tîj apath. Ku emën yen acii keriëc ebën njic, ku aa ba njic ebën cimën tē njic Nhialic ya thîn.

¹³ Ku emën gam ku nōth ku nhiër aatō thîn, ku kedit ke ebën ē nhiër.

14

Wël juëc rin miöc Wëi Nhialic

¹ Ee nhiër yen adhielkë yiëk wepuōth apeï, ku täaukë wepuōth miöc ye yök tēnë Wëi Nhialic, cimën miöcdit kōc yiëk riel bik wēt Nhialic luëel. ² Raan jam thoŋ cii kōc kōk njic ē Nhialic yen aye yen jam tēnë ye, acie kōc kōk rin acin raan wētde deet yic. Ee riel Nhialic yen aye yen jam yith cii ke njic. ³ Ku raan wēt Nhialic luëel ē jam tēnë kōc, ku wëlke aa kōc kony ku deetkë kōc puōth bik rēer apath. ⁴ Raan jam thok cîn kōc ke piŋ ē yen rot kony yetök. Ku raan wēt Nhialic luëel, akut kōc cî gam kony ebën.

⁵ Alëu ba nhiaar tē ye wek ebën jam thok cîn kōc njic ke. Ku anhiaar apeï bāk la miöc ye wek wēt bō tēnë Nhialic luëel. Rin raan wēt ē Nhialic luëel aloi këpath apeï tēnë raan ē jam thok cîn kōc njic ke, na cie këya, ka dhil la raan tet wël ye lueel yiic rin bi akut kōc cî gam kony. ⁶ Këya, tē le yen bën tēnë we miëthakāi cî gam, yenō ba

kuōny we tē ye yen jam thok cii ke ye piŋ? Acin këdāŋ. Ku ē bi piath tē lëk yen we wēt cî Nhialic nyuōth ya, ku tē piöoc yen njieëc ē kāŋ cî Nhialic gam ya. ⁷ Ku këlä aya, kāk cîn yiic wël ye ke piŋ tē gut ke cimën löör ku thom, na cii raan ke gut tēcīt tē wic bi rölden nyooth, ke kōc piŋ bi kēn yen wic bi looi njic këdē? ⁸ Ku na cii raan löör ē tōŋ gut tēcīt tē ye njieëc ye, ke kōc bi röt guiir këdē bik la tōŋ? ⁹ Ku këlä aya, bi raan dēt wēt lëk kōc ē thok kōk deet yic këdē tē cii yen la gei? Yin abi ciët raan jam alir yic ē path. ¹⁰ Thok juëc cii thōŋ aatō pinynhom, ku acin thoŋ tōŋ cii këde ye deet yic. ¹¹ Ku na cā thoŋ jiem raan ye deet yic, ke raan jam ē thoŋ kēnē ē raan kuat dēt tēnë yen, ku yen ē raan kuat dēt tēnë ye. ¹² Ku cit lōn wic wek ye apeï bāk riel ye Wëi Nhialic gām kōc yök, dhielkë them kam kāk kōk yiic ebën bāk riel ye ke kōc cî gam kony, kuany.

¹³ Këya, raan jam thoŋ cii kōc kōk ye deet yic, adhil röök bi la riel teet yen wël ye lueel yiic. ¹⁴ Rin na röök këlä aya thoŋ cā njic, ke Wëi Nhialic aröök aya yapuōu, ku nhiamdië acin këpuōth looi. ¹⁵ Na ye tēde kan, ke yenō ba dhiel looi? Yen abi röök ku wak yapuōu ku nhiamdië kedhie. ¹⁶ Tē leec yin Nhialic yipuōu ē rot, thoŋ kuc raan dēt bi röök ya gam këdē, “Yenakan.” Rin kuc yen kë ye lueel? ¹⁷ Na cōk lecdun tēnë Nhialic piath apeï, ke yin acie raan dēt ē

kony acin.

¹⁸ Ὑεν alec Nhialic rin ye ὕεν jam thok juēc cii njic wär ὕεν we ebën. ¹⁹ Ku tēn amat kōc cī gam, aya wīc apēi ba jam wēl lik lēu bī ke deet yiic rin bī ὕεν kōc kōk pišōc, tēn tē bī ὕεν jam wēl juēc cīn kōc ē ke piŋ.

²⁰ Miēthakāi, kōc cī gam, pälkē kē ye wek tak cimēn mīth. Yakē tak cimēn kōc cī nhūim bak ku bāk gup ciēn awuōc cimēn mīthkor cīn awuōc yekē looi. ²¹ Acī gōt athōr thēer wēl Nhialic yic ēlä, “Ὑεν abī kōc ē jam thok cīn kōc njic keek

cōl ajam tēnē kackiē,
ku na cōkkē looi kēya,
ke keek aa ŋot ke cīi wētdiē bī piŋ.”

Acī Bēny lueel.

²² Kēya, miōc ye kōc jam thok kōk, acie kīn kōc cī gam, ee kīn riel Nhialic nyuōōth tēnē kōc kēc gam. Ku miōc ye wēt Nhialic luēel, ee kē ye kōc cī gam kony, acie kē ye kōc kēc gam kony. ²³ Na mat kōc cī gam kenhūim ebën ku rekkē jam yic thok cīi thōŋ, ku bō kōc kēc kāŋ deet ku kōc kēc gam, ke cik bī lueel lōn cī jōŋrac ke dōm? ²⁴ Ku na bō kōc kēc kāŋ deet ku kōc kēc gam, tē lēk wek kōc wēt Nhialic, ka bī raan yōk ē rot lōn le yen guōp adumuōōm tē piŋ yen ē wēlkā. Abī wēl cī piŋ cōl aŋic kē cī wuōōc. ²⁵ Ku wēt Nhialic abī kākken ye tak yepuōu cōl aŋic kōc kōk. Ku abī yenhom guōt piny ku door Nhialic ku lueel, “Nhialic arēer kek we ayic!”

Kāpuōth ye looi tē rōōk kōc

²⁶ Yeŋō ba jāl lueel miēthakāi cī gam? Tē met wek wenhūim bāk Nhialic door, raan tōk ee waak ket ku pišōc ŋek. Ku luel raan dēt kāk cī nyuōōth ye, ku war raan dēt wēt cī lueel ē thoŋ dēt yic. Kākkā aaye looi ebën bik akut kōc cī gam kony. ²⁷ Kōc jam weyiic ē thok kōk cī njic tē met wek wenhūim, acīi kōc karou ayī kōc kadiāk wan thook. Wek aa dhil ŋek ajam ē ŋek cōk, ku raan war wētdun lēkkē kōc yic, adhīl tō thīn. ²⁸ Ku na liu raan war thok yic, ke raan jam thoŋ cie piŋ kōc kōk abit ku jīem yepuōu ē rot tēnē Nhialic. ²⁹ Calkē kōc karou, tēdē kōc kadiāk cī Nhialic gām wētde, aa lēk kōc. Ku kōc kōk akut, kōc cī gam aa bit bik kē luel dōt yic kepuōth. ³⁰ Ku na bīi Nhialic wēt raan cī nyuc amat yic puōu, ke raan jam akāāc. ³¹ Calkē raan tōk aye jam ku ben ŋek la yecōk, rin bī raan ebën pišōc ku deet ē puōu. ³² Raan jam, lēk kōc wēt Nhialic adhīl njic yenhom bī kōōc ku ben raan dēt pāl jam, ³³ rin awīc Nhialic buk aa jam ke ŋek ē ŋek cōk, ku cuk ye tēer ē kamkua.

Tē met akut kōc cī gam yenhom tēden ye kek rōōk thīn, ³⁴ ke diāar aacīi pāl bik jam. Keek aa dhil biēt ku piŋkē. Aa dhil tō rōōr cōk cit tē yeku yōk ye ke cī gōt lōŋ kōc Judeo yic. ³⁵ Na le kē wīckē bik deet yic, ka dhil rōōrken thiēc tē cī kek dhuk baai. Rin acīi path bī tik jam amat akut kōc cī gam yic.

³⁶ Nadë ke ye wek we bii wët ë Nhialic thïn? Nadë ke ye we wepëc yen bii yen? ³⁷ Na ye raan tak lön ye yen raan käk Nhialic tïŋ, tädë ke ye Wëi Nhialic nyuöth, ka dhil njic lön käk gät ke aa käk bö tënë Bëny. ³⁸ Na ye kääkä dhöl yiic, ke duökkë ye kuëëc nom.

³⁹ Këya, miëthakäi cï gam, tääukë wepuöth käk bï Nhialic nyuöth we yiic bäk ke aa lëk kəc, ku duökkë kəc kök cï gam jam thok kök, ye gël bik cïi jam. ⁴⁰ Wek aa dhil këriëëc ëbën looi dhël la cök.

15

Jethu acï jət ran yic

¹ Ëmën miëthakäi cï gam, wek aa ba bën lëk rin Wët Puöth Yam ya lëk we, wët cäk yök ku yen cäk gam wepuöth ëbën. ² Wët ya lëk we, ku yen bï we luök aya të muk wek ye cit të cï yen ye lëk we thïn, ka bï ciën wët puöth cäk gam, të cïi yen ye yic.

³ Yen acï wët thiek yic apëi yök ku lëk we. Wët cï Raan cï ləc ku dəc thou rin adumuömkua. Cit të cï gät ye athör thëer wël Nhialic yic. ⁴ Acik thiök ku yeen acï Nhialic jət thou yic nin kadiäk cök bï bën pïr, cit të cï gät ye athör thëer wël Nhialic yic. ⁵ Ku nyuth rot Pïter ku jəl atuuc kathiäär ku rou. ⁶ Ku ben rot nyuöth tënë kəc juëc wär kəc buot kadhiëc, kacken ye buöth cök, kəc njot ke pïir kəc juëc, cäk alön cï kəc kök

thou. ⁷ Ku ben rot nyuöth Jemith ku jəl rot bën nyuöth atuuc ëbën.

⁸ Ku jəl rot nyuöth yen ciëen cimën raan lök dhiëëth ciëen. ⁹ Rin ë yen akoor tënë atuuc ëbën, aya yök acïi path bï yen a cööl yen atuuc rin yen acï kəc akut, kəc cï gam jöör, ku cal ke aa gum apëi. ¹⁰ Ku dhëëŋ ë Nhialic acä cöl acit kënë akölë. Ku dhëëŋ cï gam yen akëc nom dëer piny. Yen acï luui apëi luoi wär yen atuuc kök, ku acie riëldië ë rot, ee miöc cï Nhialic gam ya yen alëu yen ë luoi kënë. ¹¹ Këya, na ye wët kënë yen ya lëk kəc, tädë ke ye yen lëk atuuc kök kəc aya, ke yen ë wët tön le yok tueŋ ke lëkku kəc, ku ë yen acäk gam.

Kəc cï gam aabi röt jət rëŋ yiic

¹² Na ye lëk kəc lön cï Nhialic Raan cï ləc ku dəc jət thou yic, ke yenjö ye kəc kök ë kamkun ye lueel lön cïi kəc cï thou bï jət bik bën pïr? ¹³ Na ye wët yekë lueel yic, lön cïn yen raan cïi jət ë thou yic, ke Nhialic akëc Raan cï ləc ku dəc jət ë thou yic aya. ¹⁴ Ku na Raan cï ləc ku dəc këc jət ran yic, ke wët yeku lëk kəc ku gamdun tënë Raan cï ləc ku dəc acin wëtde yic. ¹⁵ Ku dët aya abi nyooth lön lueel yok lueth rin Nhialic, rin acuk lueel lön cï yen Raan cï ləc ku dəc jət thou yic. Ku na ye yic lön këc kəc cï thou jət bik bën pïr, ke Nhialic akëc Raan cï ləc

ku dɔc jɔt thou yic. ¹⁶ Rin na kɛc kɔc cī thou jɔt, ke Raan cī lɔc ku dɔc akɛc jɔt aya. ¹⁷ Na Nhialic kɛc Raan cī lɔc ku dɔc jɔt thou yic, ka cīn kē kuny gamdun we tēnē Raan cī lɔc ku dɔc, ku adumušm̄kun aa ɲot ke kɛc pāl piny. ¹⁸ Na Raan cī lɔc ku dɔc kɛc jɔt thou yic, ke wētde yic aya, abī ciēt lɔn cī kɔc cī gam ku aaci thou, aa kɔc ɲot ke rɛɛr adumušm̄ yic. ¹⁹ Na yeku ɲəšth lɔn bī Raan cī lɔc ku dɔc ɣo kony pīr akölē yic ē rot, ku acie pīr akölr̄iēc ēbēn, ke ɣok aabī kuat raan tō pinynhom ēbēn yic ɲɛɛr ē rienkua.

²⁰ Ku yic ē kē cī Nhialic Raan cī lɔc ku dɔc jɔt thou yic bī nyuəth lɔn bī yen kɔc cī thou jɔt aya. ²¹ Cīmēn ye kɔc thou rin kēwäär cī raan tōk looi, ke kɔc aabī röt jɔt thou yic aya rin kē cī raan dēt looi. ²² Cīmēn wäthɛɛr ye kɔc thou rin ye kɔc tōk kek Adam, ke yeen aya kɔc aabī jɔt bīk pīr rin cī kek mat kek Raan cī lɔc ku dɔc. ²³ Ku ɲɛk abī la akölden bī ye jɔt thou yic. Raan cī lɔc ku dɔc yen aci kaɲ jɔt thou yic, ku kacke aabī jɔt aköl le yen dhuk. ²⁴ Ku thök ē piny abī jäl bēn, ku Raan cī lɔc ku dɔc, abī jak ril pinynhom kek kacken rac ēbēn, ku gɛm Bääny tēnē Wun Nhialic. ²⁵ Rin Raan cī lɔc ku dɔc adhil mac yet aköl bī Nhialic kɔc ater ēbēn göök ku bīi ke yecök. ²⁶ Raan ater bī jäl göök ciēn ee thou.

²⁷ Acī gōt athör thɛɛr wēl Nhialic yic ēlä, “Nhialic aci

kəriēēc ēbēn tāäu yecök.” Alēu bī deet yic lɔn, kəriēēc ēbēn, ye lueelkä, Nhialic gušp aliu ē kakkä yiic rin ee yen Raan cī lɔc ku dɔc looi bī kāɲ mac ēbēn. ²⁸ Ku na cī kəriēēc ēbēn tāäu Raan cī lɔc ku dɔc cök, ke yeen nhom yen Raan cī lɔc ku dɔc abī rot tāäu Nhialic cök, yen raan kəriēēc ēbēn looi bīk tō yecök, ku Nhialic yen abī kəriēēc ēbēn jäl mac.

²⁹ Takku emēn kɔc ye muəc nhīm rin kɔc cī thou. Yenō yakē ɲəšth? Ye kēpiath ɲō ye kɔc ye muəc nhīm rin kɔc cī thou looi tɛ cīi Nhialic kɔc cī thou ē jɔt bīk bēn pīr?

³⁰ Na cīi kɔc cī thou röt ē bēn jɔt, ke yenō ye ɣok ɣonhīm rääm akölaköl kē ye ɣok thou yök thīn. ³¹ Miəthakāi cī gam, thou ē ɣa tiɛt piny akölaköl. ɲɛn akuēēɲ, ɲɛn aluel yic rin ee kēnē ē nhi-aamdiē ē rienkun, lɔn cī ɣok röt mat kek Raan cī lɔc ku dɔc Jethu Krītho Bānyda, ee piərda yic. ³² Yenō ca yök thīn wäär thēr ɲɛn kek kɔc cīt lääi Epethuth? Na kɔc cī thou cie jɔt bīk bēn pīr, ke ɣo mīthku ku dēkku, nhiäk ɣok aabī thou. ³³ Duk rot cəl amär, “Na ye cath ke kɔc rɛc, ka rɛc yī ba ciēt ke.” ³⁴ Yakē ɲiɛc tak ku pälkē dhölkun adumušm̄. Ee yār gušp rin kɔc kök weyiic aa kuc Nhialic.

Gušp cī rot jɔt raɲ yic

³⁵ Raan dēt abī thiēc ēlä, “Bī Nhialic kɔc cī thou jɔt kēdē bīk bēn pīr? Ye gušp yīndē bī tō ke ke?” ³⁶ Yenō thiēc wek kēlä! Tɛ com yīn kāu, ku cīi yic kəɲ

pät bī ciēt kē cī thou ka cīi cil.
³⁷ Ku kē ye com ē käu ē path
 cīmēn käu ē rap ku kāk kōk,
 acie kool rap yen ye com bī
 βεν dit. ³⁸ Nhialic ē käu gām
 guōp cī lōc ye. Ee kuat käu
 gām guōpden path ke ye.

³⁹ Gup kāk pīr ēbēn aacīi
 thōŋ. Kōc aa la guāpden ē rōt,
 lāāi aa la guāpden ē rōt, diēt aa
 la guāpden ē rōt, ku rec aa la
 guāpden ē rōt aya.

⁴⁰ Ala gup tō nhial ku gup
 tō pinynhom, ku dhēēŋ rēēr
 kek gup tō nhial acīi rēēr ke
 gup tō pinynhom. ⁴¹ Akōl ala
 dhēēŋde ē rot, pēci ala dhēēŋde
 ē rot ku kuēl aa la dhēēŋden ē
 rōt. Ku kam ē kuēl, kuēl kōk aa
 la dhēēŋden ē rōt aya.

⁴² Abī ciēt ē kēnē tē le
 Nhialic kōc cī thou jōt bīk pīr.
 Tē cī guōp thiōk ka dhiāth bī
 ya tiōp, ku tē jōt ye, ka cīi ben
 thou ku cīi ben dhiāth. ⁴³ Tē cī
 guōp thiōk, ka cī riāāk ku cīn
 dhēēŋ ku riel. Tē jōt Nhialic
 ye, ka bī dhēēŋ ku ril. ⁴⁴ Tē cī ye
 thiōk, ke ye guōp pinynhom
 tēn, tē jōt ye, ka bī ya guōp
 ye Wēi Nhialic gām pīr. Cīt
 lōn tō guōp pinynhom thīn,
 guōp pan Nhialic atō thīn aya.

⁴⁵ Rin aci gōt athōr thēer wēl
 Nhialic yic ēlā, “Raan tueŋ
 Adam ēcī cak ku bī pīr, ku
 Adam ciēēn ē pīr wēi gam.”

⁴⁶ Acie guōp pan Nhialic yen
 kōŋ bēn ē guōp pinynhom.

⁴⁷ Adam tueŋ ē cak ē tiōp, ku
 Adam dēētē ē bō nhial. ⁴⁸ Kōc
 pinynhom aa thōŋ kek raan
 wāār cak tiōp, ku kōc ē kōc
 nhial aa thōŋ kek raan bō

nhial. ⁴⁹ Ēmēn yok aa thōŋ kek
 raan cī looi ē tiōp, ku akōldā
 yok aabi thōŋ kek raan bō
 nhial.

⁵⁰ Miēthakāi cī gam, awiēc
 bāk ŋic lōn gupkuan la yiic
 adiōŋ ku riēm aabi riāāk piiny
 raŋ yic. Aacīi rōt bī mat ē
 bāāny Nhialic yic, bāāny rēēr
 thīn akōlriēc. ⁵¹ Wek aa ba
 lēk kē cāk ŋic thēer ku bāk deet
 yic ēmēn. Acie yo ēbēn yok
 bī thou, yook ēbēn yok aabi
 yiēk guōp ē yam. ⁵² Abī rot
 looi kaam thīn koor ē path. Tē
 piŋ kēcīt kaŋ yic akōldā thōōk
 piny, Nhialic abī kōc cī thou
 jōt bīk pīr. Yok aabi waar ēbēn
 buk cīi ben thou. ⁵³ Gupkuan
 cī thou ku riēkkē ē raŋ yic,
 aabi waar gup cie thou, gup
 cie riāāk raŋ yic. Ku yok kōc
 pīr yok aabi gām gup cie thou.
⁵⁴ Tē le kēnē rot looi, gupkuan
 ē thou ku riēkkē aabi waar
 bīk cīi ben aa thou, ke wēl
 Nhialic cī gōt thēer aabi ken-
 hūm jāl tiēŋ,

“Riel ē thou acīi liu, thou aci
 gōōk papot!”

⁵⁵ “Yīn thou, riēldu ako? Yīn
 thou, riēldun yīn yo
 gōōk ē yīn kōc nōk
 ako?”

⁵⁶ Thou ee riēlden yen kōc
 nōk yōk tēnē adumuōōm, ku
 adumuōōm ee riēlde yōk tēnē
 lōŋ. ⁵⁷ Yok aa dhil Nhialic
 leec, rin cī yen yo cōl ayōk riel
 ye yok adumuōōm ku thuōōu
 tiaam, rin kē cī Bānyda Jethu
 Krītho looi.

⁵⁸ Kēya, miēthakāi cī gam,
 muōkkē gamdun apath
 guōōmkē. Yakē luui akōlakōl

rin Bëny, rin aņiεkē acin kuat luoi yakē looi rin Bëny bi nhom kaņ dεer piny ē path.

16

Wëeu ye juaar rin kōc cī gam Judia

¹ Awiēc ba jam rin wëeu wiēcē bāk ke juaar rin bi wek kōc cī gam Judia kony. Wek aa dhil kē ca lēk akuut kōc cī gam Galatia looi. ² Nεk ē kamkun adhil wëeu atōu tēcīt tēn akuēnden bi lēu akōl Nhialic thok ēbēn, rin bi ciēn wëeu ben kuōt yiic akōl bi ęen bēn. ³ Na la bēn ke ęen abā athōor gām kōckun cāk kuany, ku lēk kōc Jeruthalem lōn kōckā aa kōc ęēth wëeu cīk juaar tēnē we. ⁴ Na pēth tēnē ęa ba la Jeruthalem, ke kek aabi cath ke ęa.

Tē cī Paulo guiēr kēnyde

⁵ ęen abi jāl bēn tēnē we tē cī ęen kaņ tēk Mathedonia, rin aca guiir ba tēk thīn. ⁶ Aya yōk ęen abi lōk ęa la rēer kek we, tēdē ęen abi rut thōl, ku wek aa bā kuony la kēnydiē yic kuat tē le ęen thīn. ⁷ Acā wīc ba we tīņ ē path ēmēn ku bar tuēņ. Aya nōōth ciēt ęa bi rēer apei kek we tē pēl Bëny ye bi rot looi.

⁸ ęen abi rēer Epethuth ē tēn ęet akōl Yan Ayup cīn yic luou, ⁹ rin ęen ala kē luoi ke dit tēn apei, cāk alōn cīi kōc juēc kē luoi wīc.

¹⁰ Na bō Timothī, ke nyuōthkē ye lōn acin kē bi ye cōl ariōc tē rēer yen kek

we, rin alui rin Bëny cīmēn luui ęen rin Bëny aya. ¹¹ Acin raan ē kamkun yōņ Timothī guōp. Kuonykē bi dhōlde tēk apath bi dhuk tēnē ęa ke puol guōp, rin aņāāth bi dhuk kek miēthakāi cī gam luui ęok ke ē tōk.

¹² Ēmēn, rin wāmāāth Apolo, aca ya yōk bi la tēnē we kek miēthakāi kōk cī gam. Ku acī wīc bi la tēnē we ēmēn, aņot bi la tē lēu yen rot.

Wēl ciēn

¹³ Tiēerkē nhīim, kääckē ē cōk gamdun yic, duōkkē riōc, riēlkē puōth. ¹⁴ Wek aa dhil kēriēēc ēbēn looi kek nhiēr wepuōth. ¹⁵ Wek aa nīc Ithipanath kek kacke, kek aa kōc ke kōņ wēt Nhialic gam pandun Akaya ku yekē luui apei rin kōc ē Nhialic. Wek aa lāņ, miēthakāi, ¹⁶ bāk kōc cīt kākā theek ku raan dēt rot mat thīn bi luui kek ke.

¹⁷ ęen amit puōu rin cī Ithipanath ku Portunato ku Akaikuth bēn, keek aaci bēn luui nyiēndun wāar liiu wek. ¹⁸ Rin aacā bēn cōk puōu ku we aya. Dhiēlkē wēt ye kōckā luel piņ.

Muōth ciēn

¹⁹ Akuut kōc cī gam wun Athia aa we tuōc miāthden, Akuila ku Prithkila ku akuut kōc cī gam mat panden, aa we tuōc miāthden apei rin Bëny. ²⁰ Miēthakāi cī gam tō ē tēn aa we muōōth. Miāthkē rōt ē kamkun muōth kōc cī gam.

²¹ Ee ęen Paulo ęen agāt ē muōth kēnē ē ciēendiē.

²² Kuat raan cii Bëny nhar
abî kërac yök. Bányda, bäär!

²³ Bi dhëej Bányda Jethu
rëer ke we.

²⁴ Nhiërdië arëër kek we
ëbën rin Jethu Kritho.

Athör ë rou cï Paulo gät kəc gen Korinth Wët nhom

Athör ë rou tənë kəc cï gam gen Korinth, ee gət Paulo wäär cï wël wääc kam akut kəc cï gam kek ye. Kəc kək kam akut kəc cï gam yic aake ye Paulo lək guöp wël rəc apɛi. Ku acï Paulo nyuəth ke lən wïc yen ye bï bən döör ke ke, ku acï pušu miət apɛi wən cï yen rot looi.

Abaŋ tueŋ athöör yic, Paulo ë jam ciɛɛŋde kek akut kəc cï gam gen Korinth. Ku tət ke kən gət yen athöör wäär ke tuc pušu apɛi. Ku lək ke miət ë piände rin pël ë wët piny, ku döör kamken cï wël cï lək ke athör kënë yic col aloi rot. Ku jəl lək akut kəc cï gam bïk kəc ŋəŋ cï gam pan Judia aa kony ë pušu ebən. Ku wən jəl wël wicke bï ke lueel thök, Paulo acï rot bən kony tənë kəc kək Korinth ye lueel lən kek atuuc ayic, ku lən cï Paulo ye atuny la cök.

Käk tō thïn

Wët Nhom 1:1-11

Paulo ku akuut kəc cï gam gen Korinth 1:12-7:16

Kuəny rin kəc cï gam Judia 8:1-9:15

Paulo ë rot kony lən ë yen atuuc ayic 10:1-13:10

Thök ë wël 13:11-13

¹ Athör kënë abö tənë Paulo, atuny Jethu Kritho ë wët wïc Nhialic, ku wämääthda Timothi ku tənë akut kəc cï gam

gen Korinth, ku tənë kəc kək ë Nhialic ebən rëer pan Akaya.

² Bï Nhialic Wäda ku Bëny Jethu Kritho we yiək dhëeŋ ku döör.

Paulo ee Nhialic leec

³ Lecku Nhialic Wun Bänyda Jethu Kritho. Yen ë Wädan lir pušu tənë yo ku yen ë yo deet puəth käreɛ yiic akölaköl. ⁴ Ee yo deet puəth käreɛ yo yök yiic, rin buk lëu aya buk kəc kək aa deet puəth kāracken yiic. Aayeku ke deet puəth cīt tē ye Nhialic yo deet puəth thïn. ⁵ Ku cīt lən ye yok gum aya rin wët Raan cï ləc ku dəc, yen ë tēde aya, Nhialic ë yo deet puəth kajuɛc ril yiic apɛi akölaköl. ⁶ Na guumku, ke rin bï we deet puəth ku luäk we, na deet yopuəth ke rin bï we deet puəth, ku gëm we riel ye wek gum cımən tē ye yok kəŋ guööm thïn aya. ⁷ Wek aa ŋəthku apɛi, rin aŋicku lən guum wek cımənda, këya yok aabi deet pušu rəm yodhie.

⁸ Miəthakäi, awicku bäk käreɛ cï yo yök wäär rëer yok pan Athia ŋic. Käreɛ ke cuk yök aake dīt apɛi ciət ke cuk bï lëu buk ke guum, yok aa yo cï yonhïim ŋiɛc wei ë piərda. ⁹ Acuk yök lən cīt yok kəc cï tēm thou. Ku kënë acï rot looi bï nyuəth yo lən acie rielda yen ŋəthku, ee riel Nhialic raan kəc cï thou jət. ¹⁰ Acï yo puəst bei kək ke duər yo nök yiic, ku abi yo kony. Ku aŋəthku lən bï yen yo bən kuəny bei, ¹¹ cımən cï wek yo kony ë röökkun. Këya, röök

juéc bī looi ë rīenkua aabī Nhialic dhuk nhūim ku dɔɔc ɣo, ku kɔc juéc aabī Nhialic leec rin kēpuəth cī looi tēnē ɣo.

Paulo aci kēnyde waar yic

¹² Anjicku ɣopuəth kuat kāk yeku ke looi pinyhom ë tēn aa yeku ke looi puən ɣer cī Nhialic gām ɣo. Ku ë yen kēnē ɣo cɔl anjic rēer kek we. Ku yen aloiku dhēēŋ ë Nhialic, acie ŋiēc kəŋ tɔ ke raan. ¹³⁻¹⁴ Wek aa ya gāt kāk lēukē bāk ke kueen ku dɛtkē keyiic. Ku na cɔk amēn cīi wek wēlkā ye deet ēbēn, ka ya ŋōōth lɔn ŋot bī wek ke deet yiic ēbēn, rin na ye akōl le Bānyda Jethu dhuk ke wek aabī nhiam rīenkua cīmēn bī ɣok nhiam ë we.

¹⁵ Rin ŋic ɣen ye lɔn bī wek wēlkiē deet, aca guiir tuen ɣa ba la tēnē we bāk dēt bēn yōk. ¹⁶ Rin ë ca guiir ba tēek tēnē we tē le ɣen Mathedonia, ku tē le ɣen dhuk aya, ku bāk ɣa cɔl ala Judia. ¹⁷ Wäär guiir ɣen kēnydiē kēya, ye nyooth lɔn cīi ɣen ye wic ba dhiel looi? Tē guiir ɣen kē wiēc ba looi cā ye yiēk ɣanhom? Tēdē ya ke guiir cīmēn kɔc pinyhom ë tēn, kɔc ye lueel, “Ÿēē,” Ku gokē lueel, “Ÿei, ɣei,” Nyin yic kedhie? ¹⁸ Cīmēn ŋic ɣok ye alanden lɔn Nhialic ë wētde tiēŋŋ nhom, kē ca thōn we ēcie “Ÿēē,” tēdē ke ye “Ÿei.” ¹⁹ Rin Wēn Nhialic Jethu Krītho ye ɣok wētde lēk we ɣok Thilath ku Timothī, ë kēc bēn ke ye pušu rou, ēcī bēn ke ye pušu tōk. ²⁰ Na cɔk la

kājuéc cī Nhialic thōn ka tōk rin Raan cī lɔc ku dɔc, rin yen ë kāk cī Nhialic ke thōn tiēŋŋ nhūim. Ku ayeku lueel ë rīenke, “Yenakan,” tē leec ɣok Nhialic. ²¹ Ee Nhialic yen ë ɣo looi ɣodhie buk aa tōk kek Raan cī lɔc ku dɔc. Acī ɣo dɔɔc, ²² ku yik ɣo kīnden ye ɣok kacke, ku tēēu Wēike ɣopuəth bī nyooth lɔn ye ɣok kacken bī kāk cī tōōu yōk.

²³ Na ye lueth yen luēel, ke Nhialic abā tēm awuōc. Wēt kēc ɣen bēn la Korinth ë rin cīi ɣen ye wic ba we cɔl aben gum. ²⁴ Acuk wic buk we māk kē bāk gam. Anjicku lɔn wek aa ril ë gamdun yic. Wek aa konyku ke rin miēt ë piāndun.

2

¹ Kēya, aca bēn tak ba cīi bō tēnē we rin bī ciēn kēreec dēt bēn rot looi. ² Rin na cal we aa riāak puəth, ka cīn raan dēt cī dōŋ bī ɣen cɔl amit pušu, rin aa wek aca rac puəth. ³ Ku cīt lɔn yen tēnē cī ɣen we gāt athōōr thīn, ɣen acīi bī bēn, rin aya yōk ke ɣa bī riāak ë pušu yōk, tē ya tak ke ɣa bī kē cɔl ɣa amit pušu yōk thīn. Ee ŋiēc alanden, kē bā cɔl amit pušu abi we cɔl amit puəth aya. ⁴ Wäär gēt ɣen we athōōr, ɣen a ɣa rem pušu apei aba ya dhiau, ku kēn luōōi acie lɔn bī ɣen we rac puəth, ee rin bāk tē nhiēer ɣen we thīn apei ŋic.

Pēl wēt piny tēnē raan cā awuōc looi

⁵ Na cī raan awuōc looi tēnē raan dēt, ka kēc looi tēnē ɣen ë rot, ee tēnē we rin acīt kē

cī looi tēnē we cək cīi ye we ēbēn. (Aluēel kēlā rin acā wīc ba jam ē wēt kēnē yīc apēi.) ⁶ Ee tēde yen tē cī kəc juēc kamkun raan kēnē wēt thīn. ⁷ Ēmēn kēya, wek aa dhil wēt pāl piny tēnē ye ku dεεtkē pušu rin bī pušu cīi pək wei bī jāl ē gam yīc. ⁸ Kēya, wek aa yōk bāk cəl anjic lōn nhiεεr wek ye. ⁹ Wek aaca gāt athōr kēnē rin ē wiēc ba njic lōn ye wek wēlkiēn ca lēk we gam ēbēn. ¹⁰ Na le raan tōj pēl wek wēt piny tēnē ye, ke ŷen apēl wēt piny tēnē ye aya, tē le yen awuōc cī looi dhiel pāl piny tēnē ye ayic. Aya looi ē riēnkun ke Raan cī lōc ku dəc daai kē tō ŷapušu. ¹¹ ŷen ē kēnē looi rin bī Bēny jakrεc riel cīi yōk bī luōida rac, rin tēden yen luui thīn anjicku apēi.

Diεεr ē Paulo gen Troath

¹² Wäär ŷēt ŷen gen Troath ba Wēt Puōth Yam ē Raan cī lōc ku dəc bēn lēk kəc, ke yōk lōn cī Bēny Jethu dhēl ē luoi ŷaany thok. ¹³ Ku ŷen ē ŷa cī diεεr apēi rin kēc ŷen wāmāāth Tito yōk. Guō kəc tōōj ku bar Mathedonia.

Riel ye yōk tēnē Raan cī lōc ku dəc

¹⁴ Lecku Nhialic! Ee ŷook wat nhūim akōlakōl buk tiam rin Raan cī lōc ku dəc. Nhialic ē ŷo luōi bī ŷiēc rin Raan cī lōc ku dəc piny thōj yīc ēbēn cīmēn miōk njir apēi. ¹⁵ Rin ŷok aa cīt adōj njir mit ye Raan cī lōc ku dəc gām Nhialic, adōj njir ē thiēi piny kam kəc luēk

Nhialic, ku kəc mār. ¹⁶ Tēnē kəc kək ē ŷuāc rεεc ē thou bēēi, ku tēnē kəc kək ē ŷuāc mit ē pīr bēēi. Yeŷa lēk ye bī kēnē looi? ¹⁷ ŷok aacīi cīt kəc juēc kək wēt ē Nhialic looi bī kek aa la lim. ŷok aa wēt ē yīc lueel ē Nhialic nhom, rin ŷok aa kəc Raan cī lōc ku dəc, ku ē Nhialic yen acī ŷo tooc.

3

Kəc lui ē Dōōr Yam

¹ Yakē tak lōn ŷok aa ben rōt lēk we? Acie tēde. Kəc kək athōr lōom tēnē we bī kek rōt la nyuōth kəc kək, ku kəc kək aa athōr bēēi tēnē kəc kək bī kek rōt bēn nyuōth we. Ku ŷok acie wīc athōr cīt kākā. ² Aa wek athōrdan yeku muk, cī gāt ŷopuōth bī raan ēbēn njic ku kuen. ³ Wek aa cīt athōr bō tēnē Raan cī lōc ku dəc. Akēc Raan cī lōc ku dəc gāt galam, acī gāt Wēi ē Nhialic pīr. Akēc gāt aleel pat yiic kōth, acī gāt ŷopuōth.

⁴ Alēuku buk kākā lueel ke ŷo njic Raan cī lōc ku dəc ē Nhialic nhom. ⁵ Acā lēu ba lueel lōn ŷok aa la riēlda ē rōt ye ŷok Nhialic luōōi. Riel ye ŷok ye luōōi ayeku yōk tēnē ye. ⁶ Yen acī ŷo yiēk riel ye ŷok kəc lui rin dōōr ē yam kek ye, dōōr ē Wēi cīi cīt lōj cī gāt. Lōj cī gāt ee thou bēēi tēnē kəc, ku Wēi ē pīr bēēi.

⁷ Lōj ēcī gāt aleel pat yiic kōth, ku diik Nhialic ēcī rot nyuōth wäär gēm ye. Na cək a wäär cī ruel Nhialic yen cī Mothith paat piny bēn jāl amāāth, ke ŷot ril apēi bī kəc Itharel cīi lēu bīk Mothith dōt.

Këya, na ye lõṅ thou bēēi, tēnē kəc yen luui kəc yen bēn kek diikdīt cīt kēnē, ⁸ ke diik luui Wēi cīi bī dīt apei! ⁹ Na ye lõṅ dōör thēer kəc cəl atēm awuōc la diik, ke ye diikdīt yīndē bī lõṅ dōör yam kəc cəl aala cök tēnē Nhialic bēēi! ¹⁰ Ee yic, lõṅ dōör thēer acīn kēpuōth bī ye thōōṅ kek lõṅ dōör yam. ¹¹ Na ye lõṅ dōör thēer cī guō bēn liu la diik, ke ye diikdīt yīndē bī dōör yam cīi bī kaṅ liu bēēi!

¹² Ḷok aa cie riōōc tē jīēm yok rin le yok ṅōth lõṅ dōör yam la diikdīt akōlriēēc ēbēn ¹³ Ḷok aacīi cīt Mothith wāär yenyin kum bī kəc Itharel diik Nhialic cīi ṅic tē jiēl yen thīn amāāth. ¹⁴ Keek aake cī muōr puōth. Agut cīt ēmēn kēn ke cəl aacīi kāṅ ṅic aṅoot tē kueen kek athōr lõṅ thēer, kēn ke muōr puōth aṅot tō thīn. Ku aye nyaai tē mēt raan rot Raan cī ləc ku dəc. ¹⁵ Agut cīt ēmēn gēt yēn athōr, tē kueen kek lõṅ Mothith, kēn ke muōr puōth bīk kāṅ cīi ṅic aṅoot thīn. ¹⁶ Ku kēnē aye nyaai tē mēt raan rot Bēny. ¹⁷ Ku Bēny ye lueel ē wēlkā yiic ē Wēi. Ku tē rēer Wēi Bēny thīn, lāāu nhom ē tō thīn. ¹⁸ Diik Nhialic ayeku nyuōth rin cīn yen kēn yo muōr puōth. Ku Wēi Bēny ē yo looi ēbēn buk ciēt ye, ku diēekde ē rot juak, kēnē ē luui Wēi ē Bēny.

4

Riel Nhialic gupkuan cīt tōny cī cuēēc tiāp

¹ Këya, yok aacie dhōr ē luui kēnē rin ē Nhialic yen agēm ye yo ē lier piānde. ² Ḷok aaci kuc buk kāk ye moony ku kāk kəc rac gup cīi ye lueel. Ee yic yen ayeku lueel kəc nhīim. Ku yen aye kek ye ṅic kepuōth ēbēn, yeku kəc yīndē ē Nhialic nhom. ³ Na cīi kəc kək Wēt Puōth Yam yeku lək kəc ye deet yic, ka kəc cī puōth mār kek aacie ye ye deet yic. ⁴ Jōṅrac mac kəc piny kēnē ya akōl aci kəc kēc gam muōr puōth, ku bīk ruel ē bēn tēnē Wēt Puōth Yam cīi ye tiṅ, wēt yam diik Raan cī ləc ku dəc yen cīt Nhialic guōp. ⁵ Ḷok aacīi kəc ye lək rin bī yok rōt lueel, yok aa kəc lək rin Jethu Krītho ke ye Bēny. Ku yok ke yo ye aloony tēnē we rin Jethu. ⁶ Nhialic yen luel ye athōr thēer yic ēlā, “Cəl ruel aruel muōōth yic.” Yen ē Nhialic tōōṅ cəl ruel ṅiēēc kaṅ aruel yopuōth bī yo nyuōth diik Nhialic ē ruel Raan cī ləc ku dəc nyin.

⁷ Ku yok kəc la kēpuōth diit kēnē, yok aa cīt tōōny cī cuēēc ē tiāp. Ku ē rot looi këya bī nyuōth lōn riēdīt apei ē bēn tēnē Nhialic, aacie yo. ⁸ Ḷok aa kāk jōr yo yōk ku aacie yo ye rac. Na cəkku kē loiku kuc, ke yok aacie dhōr. ⁹ Ḷok aaye cəl agum, ku yok aa kēc Nhialic pāl wei. Ḷok aaci nək buk la naṅ piiny, ku yok aa kēc thou. ¹⁰ Kuat tē yeku tēek ēbēn yok aa ciēt kəc bī nək cīmēn Jethu. Këya alēu kəc kāk bīk pīr Jethu tiṅ yōgup. ¹¹ Rin yok

kac p̄ir, yok aa rēer akōlakōl yo cīt kac bī thou rin Jethu, rin bī piēerde t̄iḡ guōpdan bī thou yic. ¹² Kēya, yok thou rin bī wek p̄ir.

¹³ Acī gōt athōr thēer wēl Nhialic yic ēlä, “Yen ē jam rin cī yen gam.” Ku rin le yok gam tōḡ thōḡ, yok aa jam aya rin cī yok gam. ¹⁴ Rin aḡicku Nhialic yen jōt Bēny Jethu bī ben p̄ir, abī yo jōt kek Jethu aya, ku nyēēi yo ku we bī yo yāth tē rēer yen th̄in. ¹⁵ Kēnē aloi rot ēbēn ē riēnkun. Aloi rot rin bī dhēēḡ ē Nhialic yet tēnē kac juēc, rin bī kac juēckā piath ē Nhialic ḡic, ku b̄ik aa leec ku dorkē.

P̄ir rin ē gam

¹⁶ Ku rin ē wēt kēnē yok aacie puōth ē bath cōk alōn thōōk riēlda amāāth-amāāth, ke piāthkua aa ber piny akōlakōl. ¹⁷ Aterthii yeku ke yōk ēmēn, aa guir yook rin p̄ir akōlriēēc bī aterthii kuankā looi b̄ik cīi ye kaḡ ac̄in. ¹⁸ Rin yok aacie yopuōth ē tāau kāk ye t̄iḡ yiic, yok aa yopuōth tāau kāk cīi ke ye t̄iḡ yiic. Rin kāk ye t̄iḡ aa guō jāl, ku kāk cīi ke ye t̄iḡ aa rēer th̄in athēer.

5

¹ Rin aḡicku lōn guāpkua pinynhom ē tēn aa cīt duēl ye yok rēer th̄in kaam koor. Ku na la duēl kēnē riāāk ke Nhialic abī yo yiēk yōt tēden rēer yen th̄in, yōn kēc raan looi yecin. Yōn ē looi Nhialic nhom guōp, cīi bī kaḡ riāāk. ² Cīt ēmēn rēer yok yo dhiau, ayeku wic lōn bī Nhialic yo

gām gupkuan yam bō nhial. ³ Ku rin cīi yok bī ḡōḡ ē guōp, yok aabī gām guōp yam. ⁴ Gupkuan rēer ke yo pinynhom aacīi bī rēer th̄in athēer. Yok aa dhiau rin kājuēc buk gum. Ku acie lōn wic yok ye buk thou ayic, kē wicku ē lōn bī Nhialic yo waar bī yo gām guōp ē yam bī p̄ir akōlriēēc ēbēn. Kēya, yok aa wic gupkuan pinynhom bī ke waar guōp bī rēer th̄in athēer. ⁵ Ee Nhialic yen acī yo guir rin awēr kēnē. Ku gēm yo Wēike buk ḡic lōn bī yen ye looi.

⁶ Kēya, yok aa rēer yo deet yopuōth akōlakōl. Ku aḡicku tē rēer yok ē guōpdan kēnē yic ē pinynhom tēn, yok aa rēer ke yo mec kek tēn bī yok rēer th̄in kek Bēny. ⁷ Yok aa p̄ir ē gam, acie kē yeku t̄iḡ. ⁸ Yok aa rēer yo deet yopuōth ku guirku rōt apēi buk guōpdan pinynhom puōl rin bī yok la tē rēer Bēny th̄in. ⁹ Adhilku looi buk Bēny cōl amit puōu piērda yic pinynhom ē tēn, ku p̄irdan akōldā aya. ¹⁰ Rin yok aabī dhiel kōōc Raan cī lōc ku dōc nhom akōl ē luk, bī ḡek atēm awuōc, tēdē ke dōōc rin kākken cī looi wār p̄ir yen pinynhom.

Nhialic ē kac cōl amāāth kek ye rin Jethu

¹¹ Cīt lōn ḡic yok ye apēi yen tē dhil yok riōōc th̄in ē Bēny, yen aye yok kac kōk lēk b̄ik kepuōth wēl Bēny. Bēny aḡic yo apēi, ku aya ḡōōth lōn piāthkun yiic wek aa ḡic yo aya. ¹² Acie lōn wic yok ye buk

röt ben lək we, wek aa wicku buk we nyuōth kē bī wek aa nhiam ē ɣo, tē rēer wek kek kɔc nhiam kāk ye tɨŋ ku aa liu kepuōth. ¹³ Na ye kɔc kɔk ɣo tɨŋ ke ɣo cī nhūim liäap, ke kēda ē röt kek Nhialic, na lok nhūim cök, ke kēpiathdun. ¹⁴ Kāk yeku ke looi, aa yeku looi rin nhiēr Raan cī lɔc ku dɔc. Ku emēn aŋicku lɔn cī raan tōk thou rin kɔc ebēn. Ku kēya, kɔc ebēn aa rəm thuōnde. ¹⁵ Acī thou rin kɔc ebēn. Kēya, kɔc pīr aacī dhil pīr rin bī kek puōth miēt ē röt, ku aabī pīr rienke yen raan cī thou ku ben jɔt pīr ē rienken.

¹⁶ Ku emēn le tueŋ ɣok aacī raan lēu buk ŋic cīt tē ye tiēŋ ye. Ku na le kɔc ke ŋic Raan cī lɔc ku dɔc ke ye raan wäär rēer pinynhom, ka cie tēde kēya emēn. ¹⁷ Tē cī raan rot mēt Raan cī lɔc ku dɔc, ke yeen acī ya raan cī ben cak. Kēthēer acī jāl ku kēn yam acī bēn. ¹⁸ Kēnē ee Nhialic yen aloi ye ebēn. Acī ɣo dōr kek ye rin Raan cī lɔc ku dɔc. Ku yīk ɣo luoi buk kɔc kɔk dōr kek ye. ¹⁹ Kē yeku lək kɔc, ee lɔn looi Nhialic kɔc ebēn bīk dōr kek ye rin Raan cī lɔc ku dɔc. Nhialic akēc awuōc yekē ke looi kuēc nhūim, ku acī ɣo gām luoi ye lueel tē bī ɣok kɔc ya dōr thīn.

²⁰ Kēya, ɣok aa tuc jam nyin Raan cī lɔc ku dɔc. Acīt Nhialic guōp yen luel wētde ē thuōnda. ɣok aa jam rin Raan cī lɔc ku dɔc, ku ɣok aa thiēc raan ebēn. “Dōrkē kek Nhialic.” ²¹ Raan cī lɔc ku dɔc ē cīn guōp adumuōm. Ku acī

Nhialic looi bī Jethu thou rin adumuōmkua, rin tē met ɣok röt kek ye, ke ɣok aabī ya kɔc la cök ē Nhialic.

6

¹ Luoida yic ɣodhie ke Nhialic, wek aa yōokku, wek kɔc cī dhēēŋ Nhialic yök bāk cī cɔl adēer nhom pinyē path.

² Rin acī Nhialic lueel, “Aköl wäär wic ɣen ye ba we kony, ɣen acī rōkkun bēn piŋ. Ku aköl wäär wic ɣen we ba we luök, wek aaca bēn kony.” Piēŋkē, kēnē yen aköl bī wek kuōny Nhialic yök, aköl yen aköl bī we luök.

³ Acuk wic bī la raan luiku kē jör ye kēriēc ebēn yic, rin bī ciēn raan luel ye lɔn cī luoida path. ⁴ Kēya, ayeku nyuōth kēriēc ebēn yeku looi yic lɔn ye ɣok kɔc lui rin ē Nhialic, rin ye ɣok käreɔc ku kārīl ɣo jōor guum ē path ke ɣo cī gup tuc. ⁵ ɣok aacī that, ɣok aacī mac ku jɔt kɔc juēc man luoida aliäap nhial, ku ɣok aa ɣo ye luui apei ku cuk nin wakōu ku nēk cɔk ɣo. ⁶ Ku ɣok aacī rēer ke ɣo cīn gup ajuēc ɣo lir gup, ke ɣo ɣer puōth, ku detku kāŋ yiic. Ku Wēi Nhialic acī rēer kek ɣo ku nhiērda acīn tē diu thīn, ⁷ ee wēt yic yen ayeku lək kɔc ē riēl Nhialic. Ku kē le ɣok cök Nhialic nhom yen ē tɔŋ ye ɣok thör ku kony ɣok röt. ⁸ Kɔc kɔk aa ɣo leec ku kɔc kɔk aa ɣo bui. Kɔc aa ɣo jāam gup ku kɔc kɔk aa ɣo ŋiēc jāam. ɣok aaye yōök lɔn ye ɣo alueth ku ē yic yen ayeku lueel akölaköl.

⁹ Ȳok aaye ciëēŋ ciët ȳo cīi ŋic ku ȳok aa ŋic apeī, ayekē lueel lōn thou ȳok, ku tiēŋkē, ȳok aa ŋot ȳo pīr. Aa ȳo baŋ apeī ku aacie ȳo ye ȳeet wei, ¹⁰ Ȳok aa rēer ke ȳo mit puōth akōlakōl agut akōl guum ȳok thīn. Na cōk alōn ŋōōŋ ȳok ke ȳok aa kōc juēc looi bīk jak, na cōk alōn cīn ȳok kāŋ, ke ȳok aa ŋot ȳo la kāriēēc ēbēn.

¹¹ Māthkien gen Korinth! Wek aa cuk lēk alanden ȳo lāāu puōth. ¹² Nhiērda tēnē we akēc yit, aa wek aaci nhiērdun tēnē ȳo yit. ¹³ Cīt ēmēn lēū ȳok puōth tēnē we, wek ayōōk ciët we ye miēthkiē, bāk puōth lāāu aya.

Duk mēt kek kōc kuc Nhialic

¹⁴ Duōkkē rōt mat kek kōc kēc wēt Jethu gam. Yeŋō kōc la cōk Nhialic nhom kek kōc cīi la cōk mat? Yeŋō ruel ku muōōth cōl aaye tōk? ¹⁵ Le mānh tō kam Raan cī lōc ku dōc kek jōŋrac? Yeŋō rōm kōc Krīthiaan kek kōc cie Krīthiaan? ¹⁶ Yeŋō luāŋ rēer Nhialic thīn cōl arām kek luāŋ kōc ye ke jak cī kiēēt door thīn? Ȳok aa luāŋ rēer Nhialic thīn. Cīmēn cī Nhialic ye lueel ēlā, “Ȳen abī paandiē looi ke kackiē ku rēer ke keek ȳen abī ya Nhialicden ku wek aabī ya kackiē.”

¹⁷ Ku lueel Bēny aya, “Wek aa dhil jāl kam kōc kēc gam ku tēkkē we thook tēnē keek. Duōkkē kē la guōp acuōl rin adumuōōm ye gōōt,

ku wek aaba gam.”

¹⁸ “Ȳen abī ya wuurdun, ku wek aabī ya wātikiē ku nyiērkiē,” lueel Bēny Madhōl.

7

¹ Māthkiē, Nhialic aci kākkā thōn ēbēn. Kēya wuunyku ȳogup wei kāreēc yeku looi, bī guāpkua ku wēikua yīic ciēn ajuēēc. Ȳok aa dhil Nhialic theek ku themku buk pīr ē pīr la cōk Nhialic nhom.

Akut kōc cī gam ee Paulo cōl amit puōu

² Lāāukē puōth tēnē ȳo. Acīn raan tōŋ cuk luōi awuōc, acīn raan tōŋ cuk kum thok, ku acīn raan tōŋ cī ȳok kēde nyaai dhēl ruēēny. ³ Tē jīēm ȳen kēlā ka cie wek nyīēeny, rin aca lueel wāthēer lōn nhiērda tēnē we aacie yit ȳopuōth. Alēuku buk pīr ku thouku kek we. ⁴ Aya yōk alēu ba jam tēnē we kecīn kē muōōny, ȳen anhiām ē we, wek aa ȳen dēet puōu apeī, cōk alōn le yen kāreēc ȳa yōk, ke ȳen amit puōu apeidit.

⁵ Agut wāar cōk ȳok ȳēēt Mathedonia ȳok kēc gup kaŋ la lāŋ. Ȳok aa ȳo cī rōm kek ater juēc ku agōth ke kōc kōk, ku riōōc ȳopuōth. ⁶ Ku Nhialic yen kōc cī puōth mum dēet puōth, aci ȳo bēn dēet puōth rin cī yen Tito bēn cōl abō tēnē ȳo. ⁷ Acie bēnde yen cī ȳo bēn cōl amit puōth ē rot, tē cī wek ye dēet puōu thīn aci ȳo yuum puōth aya. Acī lēk ȳen lōn wīc wek ye apeī ba we la neem, ku

të cī wek puōth riēēk thīn rin kāk cī rōt looi tēnē ɣa, ku lōn wīc wek ye apei bāk ɣa kony. Kēya, ēmēn ɣen acī puōu miēt apeiđit.

⁸ ɣen acīi rot gāk cōk alōn cī athōr wāār ca gāt we we cōl arem puōth, ɣen aa ɣa cī rot gōk tuenɣ, rin cī athōrdiē we reem puōth, rin anjɛc rēm ē puōu rin athōr ca gōt aci guō bēn jāl wepuōth. ⁹ Ku ēmēn ɣen amit puōu, ku acie rin cī ɣen we cōl arem puōth, ee rin cī arem ē puōu we cōl adhuk wepuōth ciēēn. Arem ē puōu aci rot looi ke cit kē wīc Nhialic. Ku kēya, acīn kēreec cuk looi tēnē we. ¹⁰ Rin arem puōu ye Nhialic bēēi tēnē we, ee we cōl adhuk wepuōth ciēēn bī we luōk, ku acīn agāāk rot ē tēēn. Ku na ye we reem puōth rin wīc wek ye bāk ke ya looi kāk pinynhom, ke arem puōu kēnē ē we cōl aloi adumuōōm ku mēr wēikun. ¹¹ Tiēnkē kēnē wīc Nhialic arem ē piāndun yic. Wek aci puōth tūr. Acāk wīc bāk kaŋ cōk piny. Wek aaci puōth riāāk rin kēreec cī kuōc looi. Wek aaci ya riōōc ē Nhialic ku yakē wīc apei ba la tēnē we. Ku dhielkē looi bāk raan cī kēriēec ēbēn looi tēm awuōc. Acāk nyuōōth lōn kēnē cāk looi kēriēec ēbēn yic ē ye tēde.

¹² Kēya, na cōk a wāār cī ɣen ke athōr kēnē gōt, ka cie rin raan wāār cā awuōc looi ku acie rin akut cī luōi kērac, ee rin bāk tē ye we diir thīn ē ɣen nyuōōth Nhialic nhom. ¹³ Kēnē, yen acōl ɣo adeet

ɣopuōth.

Ku dēt aya, deet ē piānda, ɣok aaci puōth bēn miēt apei wāār piŋ ɣok tē cī Tito puōu mit thīn, ku tē cī wek ēbēn ye bēn dhuōk puōu piny thīn. ¹⁴ Wek aa we ca leec tēnē ye, ku wek aa kēc ɣen cōl ayār guōp. Wek aa yeku lēk yith akōlakōl, ku ɣen amit puōu rin lēc wāār ɣen we leec aci ya yic. ¹⁵ Kēya, nhiērden nhiēer yen we, ee rot juak apei tē tēk yen we tē ye wek ye thēek thīn ku piēnkē wētde, ku tē cī wek ye luōr thīn abī we aa lath. ¹⁶ ɣen amit puōu rin ŋōōth ɣen we.

8

Ajuēr rin akut kōc cī gam Judia

¹ Miēthakāi, awīcku bāk tē cī Nhialic dhēēŋde nyuōōth thīn tēnē akuut kōc cī gam Mathe-donia ŋic. ² Cōk alōn cī kārɛc apei ke yōk, ku wēn cōk kek aa kōc ŋōŋ aya, aake ye puōth miēt apei tē miōōc kek. ³ Alēu ba lēk we ayic lōn kek aake ye miōōc bīk kākken lik mukkē aa dhuōl wei. Ku ayekē looi piānden ē rōt. ⁴ Ku keek aake ye ɣo lac thiēec lōn anhiarkē aya bīk la kāk yekē ke gam tēnē kōc ē Nhialic Judia. ⁵ Aaci rōt kaŋ gām Bēny Jethu tuenɣ, ku jōl Nhialic ke cōl aa gēm rōt ɣo tēcīt tē wīc ye. Ee cuk ye tak lōn bī kek kāk cit kākka gam. ⁶ Kēya, ku jōlku Tito raan wāār jōk ē luōi kēnē thiēec bī la tuenɣ kek ye, ku kony we bāk luōidun path kēnē thāāp. ⁷ Wek aa la gamđit. Anjēckē

apath yen tē ye wek ye lēk kəc thīn. Wek aa la n̄iēcdīt cī wek rōt gam puōu ēbēn, ku nhiarkē ɣo. Wek aa k̄ariēc ēbēn n̄iēc looi apath. Ku kēya, wek aa wīcku bāk miōcdun muk thīn.

⁸ Acā ye lueel lōn dhil wek ye looi, ku awiēc ba nyooth tē n̄hiēr kəc kōk ye thīn bīk kony. Kēya, awiēc ba n̄iēc tē ye n̄hiērdun yic thīn. ⁹ Wek aa n̄iēc dhēēn Bānyda Jethu Krītho cək alōn yen ajak, ka cī bēn a raan n̄ōn ē rīenkun, ku bī n̄jāānde ya kē yōk wek jīēk.

¹⁰ Wēt̄diē, apath bāk kēwāār cək jōk runwāār thāāp. Aa wek kəc tuen cī luoi kēnē jōk, ku acie jōk ē rot ē tō wepuōth bāk luoi kēya. ¹¹ Ēmēn, thāāpkē luoi wāār cək jōk. Luoi kē n̄hiarkē wepuōth cīt tēwāār cək guiēr ye kāk muōkkē ke ēmēn. ¹² Na wīc ba miōōc, ke N̄hialic agam kēdun ba gam kēdun tō thīn yic wīc ba gam, ku acie kē liu thīn.

¹³ Acā ye lueel lōn ye we jōt yiēth k̄athiek rin bī kəc kōk k̄apuol muk. ¹⁴ Kē lueel ē lōn na lak k̄ajuēc ēmēn, ke we kony kəc cīn k̄ān rin na lek k̄ajuēc akōldā, ke ke kony we aya. Kēlā, ke wek aabī rōt kony wedhie ēbēn. ¹⁵ Cīmēn ye athōr thēer wēl N̄hialic ye lueel ēlā rin miēth cī N̄hialic gām kəc Itharel wāār ror liēet, “Raan cī k̄ajuēc kuany acīn kāk cī ben dōn piny, ku raan cī kāklik kuany acī ben la kāk wīc.”

Tito ku kəc kāk aaci tuōc Korinth

¹⁶ ɣen alec N̄hialic rin cī yen Tito cəl anhiar we bī we kony, n̄hiēr thōn ke n̄hiēr n̄hiēr ɣen we. ¹⁷ Rin ɣok aaci Tito thiēc bī la tēnē we, go gam. Ku ē wīc bī cak la aya ē rot. ¹⁸ Ku ɣok aa toc wāmāāth cī gam kek ye, raan theek akuut kəc cī gam ēbēn, rin ē yen Wēt̄ Puōth Yam lēk kəc. ¹⁹ Ku yeen aya ē raan cī akuut kəc cī gam kuany bī cath kek ɣo tē ɣēth ɣok kuōnydan yeku looi bī Bēny n̄hom guōp leec, ku nyoothku tē n̄hiērku luoi buk aa kony. ²⁰ Acuk wīc bī la kəc jīēm ɣogup tē ye ɣok kāk cī juaarkā n̄iēc luoi thīn. ²¹ Awīcku bī ya kē la cōk yen yeku looi, ku acie Bēny n̄hom ē rot ee raan n̄hom ēbēn.

²² Kēya, ɣok aa toc wāmāāth dēt ke ke, wāmāāth cuk them arak juēc dhōl juēc ku acuk yōk ke ye raan n̄hiar kuōny. Ku cīt ēmēn n̄iēc yen we apēi, an̄hiēr bī we kony aya apēi. ²³ Tito ē raan ye ɣok rəm ku alui kek ɣen bī we kony, ku miēthakāi cath ke ye, aa kəc tō nyīn akuut kōk, ku aa lēc Raan cī lōc ku dōc. ²⁴ Nyuōthkē ke n̄hiērdun rin bī akuut kəc cī gam tīn ku n̄ickē, kē ye ɣok n̄hiam ē we.

9

Guiēr kuōny tēnē kəc cī gam Judia

¹ Acā wīc ba gēt tēnē we rin kuōny bāk looi tēnē kəc cī gam Judia. ² Rin an̄iēc atō wepuōth bāk kony, ku wek aaca lēc tēnē kəc Mathedonia. “Aca lēk ke, Miēthakāi

cī gam pan Akaya ë wickë bik kuəny guə jək runwäär.” Ku luəidun nhiεer wek ye bāk kony, aci kəc juēc apɛi kamken wɛl puəth thīn bik kony aya. ³ Ēmən ɣen atoc miəthakāi cī gamkā rin bī lɛcdan ye ɣok we leec cīi ye lueth. Ku cīt lən cī ɣen ye lueel, wek aabī yök ke we cī kuənydun guiir. ⁴ Rin na le kəc Mathedonia la kek ɣen Korinth, ku yökkë we ke we kəc röt guiir, ke ɣok aabī gup yär apɛi tē yök kek kē ye ɣok we leec ke kəc rot looi, ku päl yär ë guəpdun njic ɣok we apɛi. ⁵ Kēya, aca tak lən puəth yen ba wämāthakua cəl aala tēnē we ɣanhom tueŋ, bik wēəu cäk lueel kaŋ kušöt yiic. Na jäl la ke yök keek ke cäk mat yiic, ku abī rot nyooth lən ë wiēcckë bāk looi piäthkun ke cīi lək we.

⁶ Anjɛckë apɛi lən raan pur domdīt ë rap juēc tem, ku raan pur domkoor acin rap juēc ye tem. ⁷ Njɛk adhil kēden bī gam cī guiir yepuəu ëbən gam, ke cīi nhom thiek tēdē ke mēc ye, rin Nhialic anhiar raan kēde gam puəu ëbən. ⁸ Ku alēu Nhialic bī gām kajuēc apɛi, ku yīn abī la kajuēc path ye yīn kəc kony akölaköl.

⁹ Cimən ye athör thεer wël Nhialic ye lueel ëlä, “Acī kəc nōŋ kony puəu ëbən, ku yeen abī rēer ke la cök akölrīēc.”

¹⁰ Ku Nhialic ë kəth cəl alok bik ya miəth ye cam abī kakkun juak yiic, ku abī we cəl aala cök apɛi, bāk kajuēc ya gam tēnē kəc wïc

kuəny. ¹¹ Abī Nhialic looi bāk jak apɛi kəriēc ëbən bāk aa abiökruεel akölaköl. Ku kəc juēc aabī Nhialic leec tē le ɣok kuənydun cäk wïc puəu ëbən gäm ke. ¹² Tē luui wek kēlä, ka cie käk wïc kəc cī gam kek yakē ke lēu ë röt, wek aa kəc juēc cəl alec Nhialic. ¹³ Ku rin luəidun puəth cī wek röt nyuəth, kəc juēc aabī Nhialic leec rin looi wek kā wïc Wēt Puəth Yam Raan cī lɛc ku dɔc wäär cäk gam, ku ramkē ke ke ku raan ëbən. ¹⁴ Ku rōökken yiic ë riεnkun aabī kepuəth wel rin dhēēŋdīt cī Nhialic gäm we. ¹⁵ Lecku Nhialic rin miəcdīt cīn kē thōŋ kek cī gäm ɣo.

10

Paulo ë luəide kony lən puəth yen

¹ Wek alāŋ ë puəu ëbən ɣen Paulo rin lier puəu Raan cī lɛc ku dɔc, cök alən ye kəc kək kamkun ye lueel lən ye ɣen rišöc tē rēm ɣen ke we, ku ya wël tuc lueel tē mec ɣen. ² Wek alāŋ na la bən tēnē we ke ɣen acīi bī ben jam wël tuc apɛi tēnē kəc kək kamkun, cīt tē ya tāk ye lən dhil yen ya tēde, rin ye kəc kək ye lueel lən piir ɣok pīr pinynhom tən. ³ Ee yic ɣok aa kəc pīr pinynhom tən, ku ɣok aacie thör cit tē ye kəc ë pinynhom thör thīn. ⁴ Riεl ye ɣok thör acie riεldan pinynhom, ee riεldīt ye Nhialic yiēc ɣo yen aye ɣok käk bāəny Nhialic gəl nhom göök. ɣok aa luethken yekē ke lueel rac

ëbën. ⁵ Ƴok aa tēktēk kanhi-aam cī wēt Nhialic thany piny rac. Ku dōmku kuat tēktēk kēnē cīmēn raan ater dhie ye dōm tōŋ yic, ku loiku bī Raan cī lōc ku dōc theek. ⁶ Ku tē tūŋ Ƴok ye ka athēēkdun cīn yic diu, ke Ƴok aabī kuat raan yeku yōk ke dhāl wēt Nhialic ē yic tēm awuōc.

⁷ Wek aa kāŋ tūŋ kōth ayeer. Na le raan ye gam alanden lōn ē yen raan ē Raan cī lōc ku dōc, ke cōl atak kē looi yic apath, rin Ƴok aa kōc Raan cī lōc ku dōc aya cīmēnde. ⁸ Ƴen aci guōp ye yār tē cōk Ƴen jīēm kanhiaam riēl cī Bēny gām Ƴo. Riēl cī gām Ƴo ee riēl bī Ƴok gam cōk piny ku cīi we rēc. ⁹ Awiēc bāk cīi tak lōn wīc Ƴen ye ba we riāac athōr ya gāt we. ¹⁰ Aye raan dēt lueel, “Athōr Paulo aaye gōt ke thiek yiic, ku tē rēer yen ke Ƴo ē kōc ku wēlke aacie riēl!” ¹¹ Adhil raan kēnē deet yic lōn acīn kē wāac athōr ya ke gōt tē mec Ƴen, kek kē ba looi tē ben Ƴen dhuk tēnē we.

¹² Acuk wīc buk rōt thōōŋ kek kōc rōt leec kamken ē rōt. Acīn kē ŋickē. Keek aa lēcden thōōŋ kamken ē rōt ke cie lēc Nhialic. ¹³ Kēya, Ƴok aacīi bī nhiam ku jīēmku kāk liu luoi cī gām Ƴo yic buk looi. Nhiaamda abī nhom pēk luoi cī Nhialic yiēk Ƴo yic. Ku ala yic luoida yen loiku kamkun. ¹⁴ Ƴok aacīi bī nhiam apei cīt tēn bī yen ke rot luoi thīn tēn kēc Ƴok bēn tēnē we, rin cī Ƴok Wēt Puōth Yam rin Raan cī lōc ku dōc bēēi tēnē we. ¹⁵ Ku Ƴok

aacie nhiam luoi cī kōc kōk looi. Kē yeku ŋōōth ē lōn bī gamdun rot juak rin bī luoida ē kamkun rot juak apei ku thiēi piny. ¹⁶ Ku buk lēu buk Wēt Puōth Yam la lēk kōc bēēi mec ke we, rin acuk wīc buk nhiam luoi cī Nhialic gām kōc kōk bik looi bēēi kōk yiic.

¹⁷ Ku cīt lōn ye wēl cī gōt athōr thēer wēl Nhialic yic ye lueel ēlā, “Raan wīc ye bī nhiam adhil nhiam rin Bēny.” ¹⁸ Rin raan rot leec ē rot acie yen ye gam, ee raan ye Bēny leec.

11

Paulo ku kōc rōt cōl aaye atuuc

¹ Awiēc bāk kē ca wuōōc guum, tē cī Ƴen kāŋ duēr kuc. Wek aa lāŋ bāk looi kēya. ² Ƴen aye tiēl dōm tē tūŋ Ƴen kōc kōk ke wīckē bik we muōr, ku ē yen lōn ē Nhialic aya. Wek aa cīt nyen bīm ca lōc muōny tōk bī thiaak, yen Raan cī lōc ku dōc. ³ Wek aa ŋic anyikōl wāar duōōŋ kēpiny Eba ē pel nyinde. Ƴen ariōc lōn bī wek ciēt kēnē. Wek aabī duōōŋ ku pālkē nhiērdun nhiēer wek Raan cī lōc ku dōc. ⁴ Ayakē guō nhiaar ku gamkē tē bīi raan dēt bī we bēn lēk Jethu dēt cie yen Jethu cuk lēk we. Ku wek aa puōth miēt ku tāaukē wenhīim piny ku gamkē wēi ku wēt, kāk cie Wēi ku Wēt Puōth Yam wāar cuk lēk we.

⁵ Aya tak lōn kōckā yakē ke tūŋ ciēt kek aa tuucdīt, aacīi dīt tēnē Ƴa acīn, ku acā ye tak lōn aa tuuckun kā aa loi luoi path wēr kek Ƴa. ⁶ Tēdē, Ƴen akēc

piöc ba njec ajam apath kəc nñiim, ku yen anjic kañ. Kənē aca nyuöth we kajuéc yiic ë dhöl juéc yiic.

⁷Wek aa kəc kañ thiëc bək ya riöp wäär lək yen we Wēt Puöth Yam ë Nhialic. Yen aci rot dhuşk piny ku luösi ë path rin bi wek aa kəcdit. Ye kërac yen ca looi? ⁸Tëwäär luui yen ë kamkun, yen a ya ye kəc akuut kəc kək ci gam riöp. Aake ya rum bi yen we bən kony. ⁹Ku wäär rëer yen kek we, acin raan ca rääm nhom bi ya kony. Miëthakäi ci gam wäär bö Mathedonia aaci kəriëc ebën wiéc ke bëi tənë ya. Acin kə ca kañ thiëc tənë we, ku yen acii rot bi kañ dər weyiëth acin. ¹⁰Ku cit ëmën rëer yiny Raan ci löc ku döc kek ya, acin raan pan Akaya bä pëen ba cii jam kanhiaam kälä. ¹¹Të lueel yen ye lön yen acii rot bi kañ dər weyiëth, ke ye rin cii yen we nhiar? Anjic Nhialic lön nhier yen we!

¹²Yen abi la tueñ ke ya loi kə luöi ëmën, rin bi kəckä ciën kə ye kek nhiam, lön ye kek luui cimeñda aya. ¹³Kəckä aacie atuuc acin. Aa kəc wëñ luöiden yic, ku loikë röt ciët ke ya atuuc Raan ci löc ku döc. ¹⁴Acin kə gëi kəc thün! Na cək a Bëny jakrəc ka loi rot bi ciët atuny nhial ë yer bëi. ¹⁵Këya, acin kërill tö thün tē ye atuöccke röt cəl aaye atuuc luöi la cök. Ku keek aabi awuöc thöñ kek kəkken loikë ke yök aköldä.

Të ci Paulo guum thün ke ye

atuuc

¹⁶Aca lueel wäär ku aben ber yic, acä wic bi la raan ye tak lön cün yen kə njec. Ku na yakë tak lön cün yen nhom, ke we päl ya ba nhiam kəkkiën ya lək we. ¹⁷Të ye yen rot leec kälä, ke yen ajam cimën raan cii kəñ njic. Ku acie tē wic Bëny ye thün. ¹⁸Ku ëmën ye kəc kək jam ë nhiam cit tē ye kəc pinynhom jiem thün, aba looi kälä aya. ¹⁹Wek aa njic kəñ apai ku anot nhiarkë bək wël kəc kuc kəñ buöth yiic. ²⁰Wek aa wël raan we loony gam, raan kəkun cam, raan rot cəl aril ë we, raan nhiam rot tääu tueñ raan na cək we nuööt nyin, ka not cün kə mankë thün. ²¹Yen aci guöp yar ba gam lön yen akəc kəkka looi.

Kə ye raan dët wic bi yenhom ləc ye, ke yen alec yanhom ye aya. Yen ajam ëmën ciët ya kuc kəñ. ²²Na yekë kuat Ibru, ke yen ë Ibru. Na yekë kəc Itharel, ke yen ë raan Itharel. Ku na yekë dhiënh Abaram, ke yen ë raan Abaram aya. ²³Ye kə kəc lui rin Raan ci löc ku döc? Yen ajam jam raan ci muöl, ku yen ë raan ë luöi nuëen tənë ke! Yen aci luui luöidit apai tənë ke. Ku yen aci mac arak juéc tənë ke. Ku yen aci that thändit apai tənë ke, ku duër thou arak juéc. ²⁴Yen aci that waat thiärdiäk ku dhonuan arak dhiëc kəc Judeo. ²⁵Ku kəc Roma aaci ya that arak diäk atuel. Ku biöök ya aleel

arak tøk. Ku riäi ëci riääk wiir arak diäk ke ya wëer thïn. Ku arak tøk, yen aca aköl ku wëer thöl wiir. ²⁶ Ku akööl kök cäthdië yic, yen aci röm kek käkjuëc kəc nök. Ku duër mou wër yiic, ku duër cuër ya rum. Ku duër kackiën Judeo ya nök. Ku duër kəc cie kackië ya nök. Ku yök käk kəc nök gæeth ku bëei yiic ku Adëkdiëet yic. Ku tënë kəc röt looi ke cit kəc ci gam. ²⁷ Yen ë ya ye luui apëi ba guöp thiai ku cä ye nin aköldët, yen ya ye cok nök ku rou. Ku yen ë lac rëer ke cïn miëth ku tē niin yen thïn. Ku yen ya ye rëer ya nök wiir rin cïn yen alëth juëc ya kony ë wiir. ²⁸ Ku kajuëc kök acä luel, yen ë rëer ya tək akölaköl rin akuut kəc ci gam ëbën. ²⁹ Tē niöp raan gam yic, ke yen ë rot yök ya niöp aya. Ku tē cäl raan raan dët aloi adumuööm, ke yen ë rëer ya rem pušu apëi.

³⁰ Na le kë cäl yen ajam ë nhiaam, ka käk ye nyooth lön yen aciï ril. ³¹ Anjic Nhialic, Wun Bëny Jethu lön cii yen lueth yen luëel. Bï rienke aleec athëer. ³² Wäär tō yen Damathkuth, bëny rëer ë Bënyñaknhom Aretath cök ë cä apuruuk ë geu tiit tōöu kal thok bik ya döm. ³³ Ku yen aci bën tääu alom yic, ku luëñ yen tēyör pāny kōu ku kual rot.

12

Paulo acie nhiam käk ci nyuöth ye

¹ Yen abi dhiel la tuen ya jam ë nhiaam cok alön cïn yen këpuöth ye yök thïn. Ku ëmën yen abi jam käk ca tñj ci nyuöth ë Bëny. ² Anjic ruöön thiäär ku nuan ci bar, raan ci gam ëci jöt ku yëth tēmec apëi pan Nhialic. Acä njic ayic lön ë yen guäpde ku lön ye kek wëike kek ci la nhial, ee Nhialic yen anjic ye. ³⁻⁴ Cimën awën ci yen ye lueel, anjic yen raan kënë aci jat pan Nhialic. Ku aber yic, acä njic lön ë yen guöp ëbën, tädë ke ya aban guöp yen ci yäth pan Nhialic, ee Nhialic yen anjic ye. Ku tēen aci käk cii raan lëu bi ke kuany yiic yethok piñ, käk cii pëen bi ke cii luel. ⁵ Alëu ba jam ë nhiaam rin raan cit kënë, ku yen aciï nhiam ë rienkië, rin na luöi këya, ke pial yic dië. ⁶ Na wiëc ba nhiam kälä, ka cie lön kuc yen kñj rin ë yic yen aba lueel. Ku yen aciï bi nhiam rin acä wic bi la raan ye tak lön njic yen këriëc ëbën, ke cie kë cäk tñj ke luöi tädë ke luëel.

⁷ Yen aci nyuöth kajuëc, këya yen aci yen kërill ya tuöm cit kou bën yök. Acit lön ci atuny Bëny jakrëc bën bā bën that ku gël yen ba cii nhiam. ⁸ Yen aci Bëny löñ arak diäk bi kë ban yen nyaai. ⁹ Ku aci bën bëer, “Ee dhëñdië yen awiëc, rin riëldië aye jal gam apëi tē njic raan ye lön cii yen ril.” Këya yen amit pušu ba nhiam wët ci yen ril rin bi yen riel Raan ci lac ku dac ya tiit lööny yaguöp. ¹⁰ Yen ë pušu miët tē

cii ʎen ril, ku tē lēēt ʎen, ku tē le yen kēreec cā yök, ku tē guum ʎen, ku yök käril käk rin Raan cī lōc ku dōc. Rin tē niōp ʎen ke yen ē riēldiē.

Paulo ē diēer kōc cī gam gen Korinth

¹¹ ʎen ē ʎa cīt raan cīn kē ɳic wäär ē ʎen ʎanhom lēc. Ku aa wek cā cōl alui cīmēn raan cīn kē ɳic. Ku ɳuōt aa wek aa cā lēc ke. Cōk alōn ye ʎen raan cie kuēec nhom, ke ʎen aciī tō ciēēn tēnē atuuckun yakē yök ciēt kek ɳic kaɳ. ¹² Käk raan nyuōth lōn ē yen atuuc cīmēn kāk kōc gōi, ku kāk riēl Nhialic nyuōth, aaci rōt looi ē kamkun amāāth-amāāth. ¹³ Yenō ca looi rin akuut kāk kōc cī gam kēc looi ē rienkun, cie kē kēc ʎen kuōny wic tēnē we? Pälkē awuōc ca looi piny tēnē ʎa.

¹⁴ Kēnē yen abī nēmdiē yic a diäk tēnē we ku aciñ kē ba wic bī wek ʎa kony. Aa we nhūim wek aa wiēc ke, aacie wēēukun. Aacie mīth kek dhil kōc ke dhiēth ke muōc, aa kōc ke dhiēth kek aadhil mīth muōc. ¹⁵ ʎen abī pušu miēt ba we gām kāɳ ēbēn ayī piērdiē. Na nhiaar we apēidit kēlā, ke nhiērdun tēnē ʎa bī kuur?

¹⁶ Abāk gam lōn kēc ʎen rot tāau weyiēth. Ku abī raan dēt lueel lōn cī ʎen wēt puōk kōu piny ku dēp we ē lueth. ¹⁷ Ye kēdē, le raan ca tuōc we, le raan cī we la ruēēny ē rienkiē? ¹⁸ ʎen aci Tito lōɳ bī la, ku cal wāmāāth dēt cī gam ala kek ye. Cī Tito we ruēēny. Cīi Tito

ku ʎen kē tō ʎopuōth ye looi ē dhēl tōɳ thōɳ?

¹⁹ Tēdē ayakē tak tēthēer wäär lōn wic ʎok ye ku buk rōt kony wenhūim. Acie tēde! ʎok aa jam cīt tē wic Raan cī lōc ku dōc ye buk jīēm thīn ke ʎo dēei Nhialic. Ku kāk yeku ke looi ēbēn māthkuan nhiarku ke, aaye looi rin bī we kony. ²⁰ ʎen ariōc pušu ciēt ba yök ke tē ye wek ke luui thīn cīi ʎen bī yuum pušu tē le ʎen bēn, ku tē ye ʎen ke luui thīn aciī we bī yuum puōth aya. ʎen ē diēer ciēt ye agōth, ku tuōc ē pušu, ku nhiēr ē rot ku tiēel ku lēēt ku luōm ku nhiaam ku aliāap kek ba yök. ²¹ ʎen ē pušu riōc ciēt Nhialic ya luōi bā cōl ayār guōp tē ben ʎen we la neem. Ku ʎen abī pušu löny rin kōc juēc aa ɳot ke kēc adumuōōmken thēer puōl, kāk bal cīi path.

13

Lēk ciēēn

¹ Kēnē, yen abī nēmdiē yic ya diäk tēnē we, “Ku kuat awuōc ye lueel raan guōp adhil a kēn cī kōc karou, tēde ke ye kōc juēc kaɳ tīɳ.” Cīt tē ye wēl cī gōt athōr thēer wēl Nhialic ye lueel thīn. ² Wäär le ʎen we neem kēn ye nēm yic rou, ʎen aci kōc kārēc looi ku kuat raan dēt lēk bīk cīi ben la tuēɳ ke loi kākā. Ku wek aa ben lēk ēmēn mec ʎen ke we. Tē ben ʎen la ka cīn raan kārēc looi ba puōl ke cā tēm awuōc. ³ Abī kēnē dhiēl nyooth tēnē we lōn ʎen ē jam rin Raan cī lōc ku dōc. Tē cōk yen we ka

cii bi niop, abi riel apai. ⁴ Ee yic, ee cin riel waar piëet ye tim ci riiu kou, ku emen apir riel Nhialic yic. Yok aa cin riel e rot cimën waar cin Raan ci loc ku dac riel. Ku emen ci yok ya tok kek Raan ci loc ku dac, yok aabi la riel Nhialic te luui yok kek we.

⁵ Wiëckë bak yen them, dhielkë rot them e rot ku abak yok lon Raan ci loc ku dac arëer kek we. Na cie këya, ke wek aaci maar. ⁶ Ku abak yok aya lon acie kerac yen cuk looi waar bii yok Wët Puöth Yam tene we. ⁷ Yok aa roök rin cin yen kerac bak looi, ku acie lon wic yok ye buk rot nyuöth ke yo ye atuuc path, yok aa roök bi ya kèpath yen yakë looi cak alon ye yo tin ke yo ci kuoc luui. ⁸ Yok aa kec Nhialic yiek riel bi yok wet e yic rac, yok aaci yiek riel bi yok yic yath tuej. ⁹ Cak alon koc yok, ke yok aa puöth miët te ril wek, ku yok aa roök lon bi wek rot ben cok. ¹⁰ Këya, yen agët athör kene ke ya mec tene we, rin na la yet ke ya cii ben jam wel rac tene we e riel ci Bëny gam ya, riel bi yen we col aala cok gamdun yic, acie riel rac yen we.

Muöth ciën

¹¹ Ku emen miëthakäi, miëtkë puöth. Yiëkkë wen-hiim luoi la cok, piëjkë welkië, yakë rot piëj wel ku rëerkë ke döör e kamkun. Ku Nhialic e nhier ku döör gam abi rëer ke we.

¹² Miäthkë rot e kamkun muöth koc ci gam. Koc Nhialic ebën rëer e ten aa we muöth.

¹³ Bi dhëej Banya Jethu Kritho ku nhier Nhialic ku Wëike rëer ke we ebën.

Athör cī Paulo gät kɔc pan Galatia Wēt nom

Tēwēn cī ke wēt puōth yam ye kɔc jam wēt Jethu jɔk bī piōōc, acī kɔc cie kɔc Itharel bēn nhiaar. Ku wēt yen cī bēn bēn nhial ē lɔn nadē ke lōŋ Mothith yen bī dhiel theek rin bī raan jal a Krīthian. Ku ē yen kē cī Paulo bēn a jam wēt cī yen ē yic, rin wēt tōŋ ē yic, ee pīr la yic gam Jethu, yen bī kɔc rēer thīn ēbēn ke Nhialic. Ku kam kɔc cī gam pan Galatia, pan mɛc kɔc Roma Athia cōk ciēēn, kɔc kɔk ke cī bēn thīn aaci Paulo bēn aa jōōny. Ku yekē lueel lɔn dhil raan Lōŋ Mothith theek bī jal a raan path ke Nhialic.

Paulo aca athör kēnē gōt bī gam la cōk dhuōk ciēēn bī kɔc cī wel nhīim cī piōōc ē lueth cɔl aloi yic. Acī kaŋ nyuōth ke lɔn le yen yic, bī ya cɔl atuny Jethu Krītho. Acī dēt yic ke lɔn wēt ye yen cɔl atuuc abō tēnē Nhialic, acie riel ē raan, ku luōnde tēnē kɔc cie kɔc Itharel ē rōt. Tēēn, yen acī yen wētde dɛet yic, lɔn ee gam ē rot yen ē kɔc cɔl aala cōk tēnē Nhialic. Acī nyuōth wēlke cōk ciēēn, lɔn ciēēŋ path kɔc cī gam ē cāth bī kɔc cath athɛer kek nhiēr, ku gam bēn bei tēnē Raan cī lɔc ku dɔc.

Käk tō thīn

Muōth tuenŋ 1:1-10

Riel Paulo ye yen ke atuuc
1:11–2:21

Athör dhēēŋ ē Nhialic 3:1–
4:31

Lääu nom ku luoi kɔc cī
gam 5:1–6:10

Thök ē wēl 6:11-18

¹ Ÿen Paulo, wäär kueny Jethu kek Nhialic ba ya atuny Jethu wäär cī Wun Nhialic jät bei raŋ yic. Acie raan ē path yen kuany Ÿa ba ya atuny Jethu. ² Ÿen Ÿok miēthakāi cī gam rēer kek Ÿa ē tēn, Ÿok aa gēt we athör kēnē buk wek akuut kɔc cī gam pan Galatia muōōth ēbēn.

³ Bī Nhialic Wāda kek Bānyda Jethu Krītho we gām dōōr ku athiɛiden.

⁴ Rin bī yen Ÿo luōny bei lɛēŋ kēnē yic, Raan cī lɔc ku dɔc acī thou rin adumuōōmkua rin theek yen Wāda Nhialic. ⁵ Bī Nhialic aleec akōlriēec ēbēn. Yenakan.

Wēt Puōth Yam

⁶ Kē cāk looi acā gōi apeidit. Kam thiin yen cī wek guo jāl raan wäär cɔl we aa ril cōk, Bānyda Jethu. Ku yakē gam piōōc dēt yakē cɔl aye Wēt Puōth Yam wēl athör kɔk.*

⁷ Ku yeen acie Wēt Puōth Yam acīn. Ku wēt lueel Ÿen ye kēlā, ē rin ala kɔc kɔk wic ye bīk kɔc la liāap nhīim, ku wickē bīk athör wēl Jethu waar yiic.

⁸ Na cɔk atuny Nhialic, nadē ke ye Ÿo, Ÿok piōōc kē cī thōŋ kek athör wēl Jethu wäär cuk piōōc tēnē we, ke diēt Nhialic nāk raan kē cit kēnē looi ku cuet mɛɛc. ⁹ Acuk kaŋ lueel, ku abuk bēn ber yic ēmēn, na le raan piōōc we wēl cī thōŋ kek wēl cāk gam thɛer, ke diēt

* 1:6 Rin diik Raan cī lɔc ku dɔc.

Nhialic cɔl anak raan kënë ku cʉɛt mɛɛc.

¹⁰ Ye ciɛt alɛɛc ɛ raan yen wiɛc ɛmən? Acie ye, kə wiɛc alɛɛc Nhialic. Ye lɔn bī ʒa piŋ raan ɛbən? Na ʒa ŋoot ke ya them ba looi kəya, ŋuɔt ʒɛn acie alony ɛ Jethu.

Paulo aci Nhialic cɔɔl

¹¹ Calkə alɛk we miɛthakäi cī gam, wɛt Jethu ya piɔɔc tənə we acie wɛt raan ɛ path. ¹² Acä yök tənə raan ɛ path, ku acie raan ɛ path yen piöoc ʒɛn ɛ wɛlkä. Ee Jethu nhom yen aa nyuth ke ʒa.

¹³ Acī lɛk we yen tɛ ciɛŋ ʒɛn thīn wäär rɛɛr ʒɛn kam kɔc Itharel ɛ lɔŋden yic, ku tɛ ye ʒɛn kɔc cī wɛt Jethu gam näk thīn. Ku aca them ba akut kɔc cī gam rac. ¹⁴ Acīn raan wär ʒa thɛk löŋ Mothith, löŋ kɔc Itharel, ee kɔc riɛɛc kek ʒa yiic ɛbən. Löŋ wärkuan dīt athɛk apɛi dīt.

¹⁵ Nhialic ɛ dhɛɛŋde yic, yen ago ʒɛn guɔ kuany ke ʒa kɛc cak dhiɛəth, ku cɔɔl ʒɛn ba ya aluɔnyde, ¹⁶ bī Wɛnde cɔl anyuth rot ʒa, ku ba wɛtde la piɔɔc tənə kɔc cie kɔc Itharel. Acīn raan cī ʒɛn la tənə ye bī ʒa la wɛɛt, ¹⁷ nadə ke ʒa cī la Jeruthalem ba atuuc wäär kek kɔŋ la wɛt Nhialic yic tənə ʒa, la tiŋ bik ʒɛn la lɛk kə luɔɔi. ʒɛn aci la Arebia nyin yic, ku dhušk Damathkuth. ¹⁸ ʒɛn aci run kadiäk bən la thöl, ku jal dhuk Jeruthalem ba wɛl la deet tənə Piter. Ku la rɛɛr kek Piter tɛcit tɛn nin kathiäär ku ŋuan. ¹⁹ Acīn atuuc kɔk juɛc

ca bən yök, ee Jemith mənɛ ɛ Bānyda Jethu ɛ rot yen aca bən yök.

²⁰ Kə gät we ɛ yic. Anɛc Nhialic acie lueth yen luɛɛl.

²¹ Nawɛn ke ʒɛn aci bən la bɛɛi kɔk yiic pan Thiria ku pan Cilicia. ²² Ye nīnkä kɔc akut kɔc cī gam pan Judia aake kuc ʒa. ²³ Kənə ŋickɛ ɛ kənə ye kɔc kɔk lueel ɛlä, “Mony wäär ʒo nök ʒok kɔc cī gam, yen apiöoc wɛt wäär wic bī rac ɛmən.” ²⁴ Ku yen aaci kek Nhialic bən leec rin cī yen ʒa wel puɔu ba ya raande.

2

Paulo ku atuuc kɔk

¹ Na la ruɔɔn thiäär ku ŋuan thök ke ʒa ben la Jeruthalem ʒok Barnaba, ku luath Tito kek ʒa. ² ʒɛn a ʒa la Jeruthalem rin cī Nhialic ye nyuɔth ʒa ba dhiel la. Na la rɔm ɛ rot kek kɔc wat akut ɛ kɔc cī gam nhom Jeruthalem, ke jal lɛk ke yen Wɛt Puɔth Yam Jethu ya piɔɔc tənə kɔc cie kɔc Itharel. Rin acä wic bī kə ca looi thɛɛr ku kə luɔɔi ya aköl ciɛn kɛpuɔth yök thīn. ³ Raandiɛn wɛn cath kek ʒa cɔl Tito, tɛwɛn cɔk yen a raan pan Girik acīn raan cie mac thīn bī cɔl aŋot, ⁴ cɔk a wäär wic kɔc kɔk ye bik looi kəya. Kɔc kɔk aake ye röt looi bik aa kɔc cī gam, ku keek aake ye röt kuɛl akut yic ke ye luum, aa wickɛ bik ŋic ye nhom lääu ŋö yen rɛɛr kek ʒok, kɔc cī mat kek Jethu. ɛ wickɛ bī ya löŋ Mothith yen yeku theek. ⁵ Ku

1:13 Luoi 8:3; 22:4-5; 26:9-11

26:13-18

1:18 Luoi 9:26-30

1:14 Luoi 22:3

2:1 Luoi 11:30; 15:2

1:16 Luoi 9:3-6; 22:6-10;

rin wïc yok ye buk Wët Puøth Yam ηιε muk tēnē we bāk yic ηιc, wētden akēcku bēn gam.

⁶ Ku kəc wäär kek ye ke cəl kəc wat akut nhom, kēnē a luēel rin acin kē ye waar tēnē ya, ye kek yīηa. Nhialic acin raan ye luōk wēi, acīi kəc ye tek yiic, kəc röt cəl kek wat akut nhom, acin kōk yam cīk nyuøth ya. ⁷ Acie kēya, acik tīη lōn ē Nhialic yen acā gām ē luoi kēnē, ba Wët Puøth Yam nyuøth kəc cie kəc Itharel, cimēn wäär cī Pīter kuany bī Wët Puøth Yam la nyuøth kəc Itharel. ⁸ Ee riel Nhialic yen acī ya looi ba ya atuuc rin kəc cie kəc Itharel, cimēn wäär cī Pīter looi ke ya atuuc tēnē kəc Itharel. ⁹ Jemith, ke Pīter ku Joon wäär cīt kek kəc wat akut nhom, acik bēn ηιc lōn ē Nhialic yen acī ya gām luoi kēnē. Aacī yo bēn dām cin yen ku Barnaba, ku bī nyooth lōn yok aa loi tōk ke ke. Ku jōlku gam lōn yen ku Barnaba, yok aabi luui kek kəc cie kəc Itharel, ku keek aabi aluui kek kəc Itharel. ¹⁰ Kē cīk bēn thiēec tēnē yo ē lōn buk kəc ηōη nyīn akuøtten yic aa kony, ku kēnē yen ē kē nhiaar ba looi.

Paulo acī kē looi Pīter maan

¹¹ Tēwēn rēet Pīter Antiök, yen acī bēn jai wētde kəc nhūim ēbēn rin cī yen awuøc looi awuøc dēi kəc ēbēn. ¹² Wäär kēc kəc cī Jemith ke tooc guo yēet, Pīter aye mith kek wāmāthakua ke ye kəc cie kəc Itharel, na la kōckä

yēet, ke Pīter tem yethok bī cīi bēn mīth ke ke, rin cī yen guōp riōoc kəc ye lueel lōn kəc cie kəc Itharel aadhil ηoot. ¹³ Kəc Itharel wäär rēer thīn aaci bēn met Pīter cōk agut cī Barnaba acī met thīn aya, ee luoi kariōoc kēnē yic. ¹⁴ Na wäär la tīη lōn keek aaci cath dhēl la cōk dhēl Wët Puøth Yam yic, guo lēk Pīter kəc nhūim ēbēn, “Yīn ē raan Itharel ku yīn rēer kek kəc cie kəc Itharel ke yī cīt ke, yenō ye yīn kəc cie kəc Itharel lēk bīk pīr, pīr kəc Itharel?”

Kəc Itharel ku kəc cie kəc Itharel aaye gam kony ēbēn

¹⁵ Ee yic, yok acī dhiēeth yo ye kəc Itharel, ku yok acie kəc thāi kəc la gup adumuōm, cīt tē ye ke caal thīn. ¹⁶ Ee kēya, aηicku lōn ē ηōth Jethu, yen ē raan cəl ala cōk Nhialic nhom, gam cī raan wēt Jethu gam yen ē raan cəl apīr Nhialic nhom. Ku acie thēk lōη thēer yen kəc cōk piny Nhialic nhom. Ÿook aya, acuk gam yen wēt Jethu, ku bī Nhialic yo kony buk la cōk yenhom. Ku acie thēk lōη thēer yen bī yo kony, rin acin raan la cōk Nhialic nhom rin ye yen ke lōη thēer theek. ¹⁷ Na yeku them buk la cōk Nhialic nhom rin cī yok mat kek Jethu, ku yeku gup la adumuōm cimēn kəc cie kəc Itharel, ye kēnē nyuøth lōn ye Jethu ye nhiaar bī raan adumuōm looi? Acie yic. ¹⁸ Na wiēc ba lōη ca rac bēn cōk, ka ye nyuøth lōn yen ē löōη dhoη kōth. ¹⁹ Ÿen a ya

pīr aya wāthēer tēcīt tē wīc lōŋ ye thīn. Ku wāār cī ŷen wēēr bei ē lōŋ kēnē yic, acī rot bēn lēu ba pīr tēnē Nhialic, ciēt ŷa cī nōk kek Jethu tim cī rīū kōu. ²⁰ Rin acie ŷen, ŷen ben wēikiē muk. Ee Jethu yen ajōl pīr ŷaguōp. Pīr pīr ŷen ēmēn, ŷen apīr, pīr rin gam cī ŷen wēt Jethu gam, raan nhīar ŷen arēk abī wēike gam riēnkīē. ²¹ ŷen acīi jei dhēēŋ ē Nhialic. Ku na raan ye la cōk Nhialic nhom rin lōŋ thēer, ka nyooth lōn Raan cī lōc ku dōc acī thou ē path.

3

Lōŋ, tēdē ke ye gam

¹ Kōc cīn puōth pan Galatia! Yeŋa cī we wel puōth? Ku thon Jethu Krītho tim cī rīū kōu acāk piŋ. ² Lēkkē ŷa tōōŋ kēnē, we yōk Wēi Nhialic rin cī wek lōŋ thēer theek, aye rin cī wek Wēt Puōth Yam gam? ³ Yeŋō jōl wek ciēn puōth kēlā, bāk jōk Wēi Nhialic, wiēckē ēmēn bāk thōl nhom riēldun ē rōt? ⁴ Cīn kē cī kuat kārīl cāk ke yōk waar wegup? Ee yic aala kē cī dhīel looi. ⁵ Ye Nhialic kē dīt kōc gōi looi kamkun, ku gēm we wēike rin theek lōŋ Mothith, ku aye rin cī wek ke Wēt Puōth Yam piŋ ku gamkē?

⁶ Tiēŋkē wādīt Abaram, acī lueel athōr thēer wēl Nhialic yic, “Lōn cī yen Nhialic gam, ku rin cī yen wēt Nhialic gam acī Nhialic bēn looi bī la cōk yēnhom.” ⁷ Alēukē bāk deet yic lōn mīth Abaram

ayic, aa kōc cī wēt Nhialic gam cīmēn wāār cī Abaram ye gam. ⁸ Acī gōt athōr thēer wēl Nhialic yic lōn Nhialic abī kōc cie kōc Itharel looi bīk la cōk yēnhom, rin gam cī kek wētde gam. Ke yen athōr thēer acī Wēt Puōth Yam nyuōth Abaram ēlā, “Riēnku, Nhialic abī raan wut ēbēn dōc.” ⁹ Abaram acī wēt Nhialic gam, go Nhialic dōc. Ku yen tēde ēbēn, kuat raan cī Nhialic gam aye dōc cīmēn Abaram.

¹⁰ Kōc lui lōŋ thēer, aciēn rac aŋoot panden. Rin acī lueel athōr thēer wēl Nhialic yic ēlā, “Kuat raan cie kē cī lueel lōŋ yic theek ēbēn, atō aciēn rac yic.” ¹¹ Ēmēn acī rot nyuōth lōn acīn raan bī la cōk Nhialic nhom rin lōŋ thēer, rin acī athōr thēer wēl Nhialic lueel ēlā, “Ee raan cī Nhialic gam ē rot yen abī pīr la cōk yōk Nhialic nhom.” ¹² Ku lōŋ thēer acīn yic gam, tēcīt tē cī athōr thēer wēl Nhialic ye lueel thīn ēlā, “Raan ye looi kē cī lōŋ lueel ēbēn yen abī pīr.”

¹³ Rin cī Jethu thou riēnkua, acī ŷok wēēr bei thou yic, thon yen ye lōŋ lueel, rin aye athōr thēer wēl Nhialic lueel, “Raan cī nōk ku nōk tim nhom ē raan cī Nhialic tēm awuōc.” ¹⁴ Acī Jethu looi kēya, ku bī dōc Nhialic wāār cī lueel ka bī gām Abaram, bī gām kōc cie kōc Itharel aya rin Jethu. Ku rin gamda yen abī ŷo cōl aa yōk Wēi Nhialic wāār cī thōn yen Nhialic.

Lōŋ ku wēt cī thōn

15 Miëthakäi cī gam, ee kën rot looi akölaköl yen aba thöñ, tē cī kəc karou nyuc ku gamkē wēt tők ku gätkē athör ku thenykē yic, ka cīn raan ben kē wēn dhoñ kōu, nadē ke juək thok dēt kēc ē mat. 16 Nhialic acī athönde lēk Abaram ku tēnē manhde. Acīi athör theer wēl Nhialic ye lueel, “Ka miëthke,” Ku wētde yic kəc juēc, aye lueel, “Manh tők,” Ku manh kēnē yen ē Raan cī ləc ku dəc. 17 Kē wiēc ba lueel ē kēnē yic, ee lön nadē ke Nhialic acī mat kek Abaram, ku yeen acī bēn muk nhom apath. Lōñ wäär gem ruöñn buot kañuan ku thiärdiäk cök, acīi kē cī Nhialic gam kek Abaram bī bēn dhoñ kōu. 18 Na miöc Nhialic ye gam rin lōñ, ka cīi ben a kē cī thōn yen lui. Kēya, ee rin wēt wäär cī Nhialic thōn wädit Abaram yen agem Nhialic kēnē tēnē ye.

19 Ke yeen, yenö kē looi lōñ? Lōñ aa met Nhialic thīn, rin bī käreç röt looi aa nyuöth. Ku bī rēer thīn yet tē bī manh bī lək dhiëeth kuat Abaram yic bēn, raan wäär cī Nhialic wēt thōn Abaram ē rienke. Lōñ atuuc ē Nhialic kek aake bīi ye piny, ku gēmkē raan cī jāl bēn. 20 Ku na ye akut tők, ke raan tō kam kəc acīi ben wīc, Nhialic ē tők.

Wēt looi ē lōñ

21 Cī lōñ kāk cī Nhialic thōn dhöl yiic? Acie kēya rin na kəc pinynhom cī lōñ yök, lōñ bī pīr akölrīeēc ebēn bēxi, diēt raan ebēn acī la cök Nhialic nhom

rin theek yen lōñ kēnē. 22 Ku acī göt athör theer wēl Nhialic yic lön pinynhom ebēn arēer riel jōñrac yic, ke yen wēt wäär cī Nhialic lueel ka bī gām kəc rin Jethu, acī gām kəc cī wēt Jethu raan cī ləc ku dəc, gam.

23 Ke gam kēnē kēc yēet, lōñ acī yo looi buk ciēt kəc cī mac, yet tēwäär jōl wēt puoth yam rin gam war kəc nyuöth. 24 Ku ē lōñ yen ē muk kəc yet tē bī Raan cī ləc ku dəc bēn bī yo bēn cök piny Nhialic nhom, rin cī yok wētde gam. 25 Ēmēn cī wēt Jethu bēn ku gamku, lōñ acie yen ben yo mac.

26 Ee gam yen ē we cəl aaye mīth Nhialic ē tők kek Jethu raan cī ləc ku dəc. 27 Wek cī muöc nhīm bāk aa tōk kek Jethu. Wek aa cīeñ alanh pīr kek Jethu guöp. 28 Kēya kəc Itharel ku kəc cie kəc Itharel, alony ku raan cie alony, tik ku moc aa thōñ ebēn, week ebēn wek aa tők, wek cī mat kek Jethu raan cī ləc ku dəc. 29 Na yakē kəc Raan cī ləc ku dəc, ke wek aa mīth Abaram, ku wek aabi kēwäär cī Nhialic thōn Abaram yök.

4

1 Kē lueel akīn, manh koor yen bī kāk wun lək thōn aye jöör cīmēn alony cək alon ē yen ala kāj ebēn. 2 Tē ñot koor yen ala kəc kək ye muk, ku loikē bī kē cīk lueel dhiel apīñ, yet aköl bī wun ye lueel meth acī dit alēu bī kākke jal thōn. 3 Ee kēya, wäär aya yok aa yo ye aloony jak la riel

pinynhom, wäär kēc ɣok yic ɣuə ɲic. ⁴ Na wäär la n̄n thök, go Nhialic Wēnde tuöc pinynhom. Acī bēn kecīt raan bī dhiēeth tik ē path. Ku muklōŋ kəc Itharel, ⁵ bī kəc bēn kuöny bei lōŋ kēnē yic, ku bī nadē ke ɣo ye mīth Nhialic.

⁶ Rin ye wek mīth Nhialic, Nhialic acī wēi Wēnde tuöc ɣopuöth, ku wēi ē ɣo cəl adhiau ēlä, “Wä, Wädiē.” ⁷ Kēya yīn acī ben alony, yīn ē manhde. Rin ye yīn manh Nhialic, Nhialic abī yī gām kāk ke cī tāu miēthke.

Paulo anhiar kəc pan Galatia

⁸ Thēer wek aa we kuc Nhialic, ku kēya wek aa we ye loony jakrēc cie Nhialic. ⁹ Ku ēmēn ɲic wek Nhialic tēdē alēu ba lueel aya lōn Nhialic aɲic we, ye kēdē wīc wek ye bāk dhuk tēnē jakrēc niəp wäär mac piny? Yeŋö wīc wek ye bāk bēn aa loony cīmēn thēer wäär? ¹⁰ Bī ya n̄n kək kek yakē ke muk nhīim, ke pēi ku run aya. ¹¹ ɣen acī yic ɲēer we! Lēu bī ya luəi ēbēn ca looi tēnē we yen cīn wētde yic?

¹² Wek aa liēm miēthakāi cī gam, calkē röt aa cīt ɣa. Ee yic ɣen aya, ɣen acīt we. Acīn kārēc cāk luəi ɣa. ¹³ Adhielkē muk wenhīim lōn wäär piöc ɣen wēt Jethu tēnē we tuēŋ, ee rin wäär tuēny ɣa. ¹⁴ Ku na cək a wäär cī tuaanydiē we jət puöth, wek aa kēc ɣa bēn jai ku cuəpkē ɣa wei. Ee kēya, wek aaci ɣen bēn lor cīt ɣa atuny nhial bö pan Nhialic,

wek cā bēn lor, lur bī wek Jethu raan cī ləc ku dəc lor. ¹⁵ Wek aa we cī puöth miēt! Yeŋö cī rot looi? Alēu ba lueel lōn lēu wek ye bāk nyiēnkun ɲuēt bei, ku gām kē ke ɣa, tē lēu yen rot. ¹⁶ Ca ya raan aterdun ēmēn rin cī ɣen we lək yic?

¹⁷ Kek kəc kək kāk röt nyuöth bīk aa kəc nhiar we, acie kēpath, ee ku bīk ɣen tek yic kek we, ku bāk ke nhiar cīmēn nhiēer kek ɣa. ¹⁸ Ēmēn apath akölaköl bāk la nhiēer path ke ye yen nhiēer la cök, ku kēnē ē yic, ku acie tē rēer ɣen ke we ē röt. ¹⁹ Miēthkiē, kəc cī gam, abēn lək we, kē dēt cīmēn tiŋ rem yic dhiēth, aya yök yen ē tē rēm ɣa, ɣet tē bī wēt Jethu la cök wepuöth. ²⁰ Anhiar ba rēer ke we ēmēn, ku ba tē ye ɣen tek thin ē rienkun waar yic. ɣen acī yic ɲēer wētdun apei.

ɣagär ku Thara

²¹ Calkē röt athiēec ēmēn, wek kəc wīc ye bī ya lōŋ yen yakē theek, kē ye lōŋ lueel cāk ye piŋ? ²² Aye lueel Abaram aa la dhäk karou, dhāŋ tök aye manh tiŋ alony, ku tök ke ye manh tiŋden cī thiaak cie alony tēnē ye. ²³ Dhōŋ tiŋden alony ēcī dhiēeth ē path. Ku dhāŋde kek tiŋden cī thiaak cie alony, ee Nhialic yen acī ye lueel kēya. ²⁴ Käk kāk aa lēu bī ke deet kecīt kē thōŋ kek dēt ril, diäär karou aatö nyin lōŋ dōr karou yiic. Kē tuēŋ acīt lōŋ cī Nhialic looi ɣon Thinaï nhom, ku keek aa mīth tiŋ alony yen cəl ɣagär. ²⁵ Tiŋ

cəl Yağār yen arëēr nyin gən Thinaı pan Arebia. Alëu bı thöŋ aya kek gen Jeruthalem ya aköl, ku kəc rëēr thın aa cıt aloony rin löŋ. ²⁶ Gen Jeruthalem rëēr pan Nhialic yen ë gen path la duk ku acıt mada. ²⁷ Aye athör theer wël Nhialic lueel ëlä,
 “Miët puşu, yın tiŋ cın meth!
 Loi lala ku loi kiëeu miët ë puşu, yın raan këc
 arëem röm ë dhiëth kaŋ yök!
 Rin tiŋ cı moc puşl yen abı
 mıth juëc dhiëëth
 tënë tiŋ rëēr kek moc.”

²⁸ Ëmën, ke wek miëthakäi kəc cı gam, wek aa mıth Nhialic təcıt të wäär cı ye lueel thın cimën Ithäk wäär. ²⁹ Ƴon theer manh wäär dhiëth ë path acı manh wäär dhiëth riël Nhialic bën baŋ, ke yeen athöŋ kek ya aköl. ³⁰ Ye athör theer wël Nhialic lueel këdë? Aye lueel, “Cuöp tiŋ alony wei kek wënde, rin manh tiŋ alony acıi käk wun bı röm kek manh tiŋ cie alony.” ³¹ Ee këya miëthakäi cı gam, yok aacie mıth tiŋ alony, yok aa mıth tiŋ cie alony.

5

Muëkkë lääu nhomdun apath

¹ Nhom lääu yen ë këda. Ee Jethu raan cı löc ku döc yen acı Ƴo gäm nhom lääu! Kääckë apath ke we ye kəc lääu nhım, duëkkë röt cəl aben aa loony ë löŋ cimën theer.

² Piëŋkë! Ee Ƴen Paulo, alëk we na calkë röt aŋot, ke wëtde

yic ë löc tënë we kë cı Jethu looi, acın kë cı kuşny we. ³ Wek aa ben lëk wët dët, acın raan cəl rot aŋot rin theek yen löŋ ëbën. ⁴ Kəc kök tã kamkun ye them bik la cök Nhialic nhom rin theek kek löŋ, aa röt tëem wei tënë Raan cı löc ku döc. Aaliu dhëëŋ Nhialic yic. ⁵ Rin Ƴook kë ŋöthku ë löc bı Nhialic Ƴo cəl aala cök tënë ye, ku ë yen kë tiit Ƴok riël Wëi Nhialic lui gamda yic. ⁶ Rin të cı yok mat kek Raan cı löc ku döc Jethu, ka cie ŋuöt, nadë ke Ƴo këc ŋoot yen kony Ƴo, kë ril ë gam ye nhiër bëëi.

⁷ Wek aa we lui apath! Yeŋa cı we ben pën thëk ë yic? Cı we rac nhım këdë? ⁸ Acie Nhialic raan cı we cəl yen lui këya. ⁹ “Ee lon koor yen ayumdıt cəl apiäär,” təcıt të ye ye lueel thın. ¹⁰ Ee këya wek ŋot we ŋääth apeı. Wët piërda ke Ƴo cı röt mat kek Bëny, ee we cəl aŋääth Ƴapuşu löc wek acıi wenhım bı waar. Ku yeen, raan yen rëc wenhım, të cök yen a raan yındë ka ŋot bı Nhialic gäm awuöc.

¹¹ Ku tënë Ƴen, miëthakäi cı gam, na la tuen ke ye lueel ŋuöt apath, ke yeŋö yen ben näk Ƴen? Na ye yic, diët kë ya pişöc rin tim cı riıu Raan cı löc ku döc, diët akëc Ƴa maan. ¹² Awiëc bı kəc we liääp nhım, röt rac ë röt.

¹³ Ku tënë we miëthakäi cı gam, wek aa we cöl bei bäk cıi ben ciët aloony löŋ theer yic. Ku duëkkë këwäär cı wek wëër bei löŋ theer yic, cəl

amär we bäk aa luui kärɛc. Calkë aye nhiër kamkun yen mac we. ¹⁴ Rin lööŋ theer ebën aaci ke mat tök yic elä, “Nhiar raan dët cimën nhiër yin rot.” ¹⁵ Ku na yakë luui cimën lääi rëër roor, bäk röt aa nöc kamkun ë röt, ke njɛckë wenhüm wek aabi röt thöl ë röt.

Wëi Nhialic ë kɔc cök puöth

¹⁶ Aye lueel, calkë aye Wëi Nhialic yen we cök nhüm. Ku acie kë wïc guöp yen bäk aa looi. ¹⁷ Rin kë wïc guöp raan acie yen kë wïc Wëi Nhialic, ku kë wïc Wëi Nhialic acie yen ke wïc guöp raan. Käkkä karou aman röt kamken, ku wëtde yic ë lön kë wïc ba looi yipuöu acii lëu ba looi. ¹⁸ Na ye Wëi Nhialic yen thel yï, ke yin acii löŋ theer ben mac.

¹⁹ Kë ye raan liiu Wëi Nhialic yepuöu looi aye tñŋ gei. Ee rot nyuöth ke rac apɛi, ku acin yic athëäk, ²⁰ tē ye Jŋŋ cï kiëët door ku tit, kɔc aa röt maan ku aa thör, aa röt til ku dütkë puöth. Aake yiic tēäk akuut. ²¹ Kɔc aa röt maan, ku aa wiɛt mäau ku bal, kuat kärɛckä aayekë ke looi. Wek alëk emën, cimën wäär cï ɣen we kaŋ lëk, kɔc käk cüt käkkä looi aacii bi kaŋ la bääny Nhialic yic.

²² Ku Wëi Nhialic ë kɔc gäm nhiër ku miɛt puöu, ku döör ku pël röt piny, ku lier puöu ku piath ku gam, ²³ ku athëäk, ku duut puöu. Acin löŋ man käk cüt käkkä. ²⁴ Kɔc ë Raan cï löc ku döc Jethu, aaci kärɛc ye guäpken wïc, ku kärɛc yekë ke

nhiar kepuöth puöl ebën bik liu kegup. ²⁵ Wëi Nhialic aci ɣo gäm pïr akölrïëc ebën, ku adhil wëikua tiit aya. ²⁶ ɣok acii dhil nhiam nadë ke ɣo man röt kamkua, tädë ke ɣo til röt.

6

Kony raan dët kërɛc yic

¹ Mith ma cï gam, na le raan yök kamkun ke loi kërɛc, ke kɔc la gam ril kamkun la thïn bik cök puöu piny, ku adhil looi ë dhël path. Ku tietkë röt apath bäk cii mër dhelde yic aya. ² Yakë röt kony kamkun, na luöikë këya, ke wek cï löŋ Raan cï löc ku döc theek. ³ Na le raan ye tak kamkun lön yen adit kɔc ebën, ke yen rot math yetök. ⁴ Raan ebën adhil rot jööny ë rot. Na ye këpath yen cï looi ke jol many ye, ku cii thööŋ kek kë cï raan dët kaŋ looi theer. ⁵ Raan ebën abi ya thiëc këden cï looi.

⁶ Kuat raan ye piöc wët Jethu adhil käpuöth tö kek ye rəm kek raan piöc ye. ⁷ Duökkë röt ye math ë röt. Duk ye tak lön cii Nhialic yï bi tēm awuöc tē kuc yin ye. Käpath ku kärɛc ye raan ke looi aa ye atiit tuenŋ. ⁸ Na ye raan luui kërɛc, ke thou yen ayök, ku na looi kë wïc Nhialic, ke Wëi Nhialic abi pïr akölrïëc ebën gäm ye. ⁹ Këya, dukku go dhör luoi käpath, rin na cuk go dhör, ka aköl alŋŋ käpath aci thiök, buk käpath yök thïn. ¹⁰ Ku këlä tē lëu ɣok ye, ke ɣok aadhil käpath looi

tënë kɔc ëbën, ku jɔl aa kɔc
rëer yok ke gam tøk yic apɛi.

Muəth ciëen

¹¹ Tiëŋkë kīt dīt nyīn ya
ke gət tē gāt ɣɛn we athör ë
ciɛɛndië. ¹² Kɔc ye wīc riel
bīk we cɔl aŋot, kek aa kɔc ye
wīc bīk röt aa nyuəəth ku yekë
nhiam kāk ye tīŋ guəp yic ë
path. Ayekë looi këya rin cīi
ke bī nök, rin ye kek ye piöc
lɔn thon Jethu tim cī rīiu kōu
yen abī kɔc kony ë rot. ¹³ Ayī
kɔc ye cak ŋoot aacī löŋ ye
theek, awīckë bīk we ŋoot bīk
nyuəəth lɔn wek aacī wētden
gam. ¹⁴ Ku na ye ɣɛn, ke thon
Bänyda Jethu Krītho tim cī rīiu
kōu yen aye ɣɛn nhiam ë rot.
Ku rin cī Jethu thou rienkië
tim cī rīiu kōu, acä ben wīc ba
kāk ye looi pinynhom buəəth
yiic, ku kɔc ë luui kāk pinyn-
hom aacī ɣa nhiar. ¹⁵ Acīn
kë ye looi tē cī raan ŋoot nadë
ke këc ŋoot, kën rot looi ë lɔn
nadë ke yīn acī cak cāŋ ë yam.
¹⁶ Ku rin kɔc pīr wēt Jethu bī
döör Nhialic ku pël wēt piny
rëer ke ke, ku kɔc Nhialic ëbën
aya.

¹⁷ Thök ë wël, cīn raan
ben ɣɛn luöi aliäap, rin piär
rëer ɣaguəp ëbën, aa piër ye
nyuəəth lɔn ɣɛn alony Jethu.

¹⁸ Bī dhëeŋ Bänyda Jethu
raan cī lɔc ku dɔc rëer ke week
ëbën, miëthakäi cī gam.

Athör cī Paulo gät kɔc Epethuth Wēt nom

Wēt tueŋ kam kəriëc ebën yen gät Paulo athör kënë tënë kɔc Epethuth ë wēt kënë, “Kë cī Nhialic guir, ke bī jal thöl akölden cī tak. Ee lön bī yen kāk cī cak ebën nhial ku piny mat yiic, ku tæu Raan cī lɔc ku dɔc kenhüim tueŋ.” (1:10) Kɔc cī gam aya awic ke bik deet yic, ku bik ya pīr kēdüit cī Nhialic guir kënë yic. Ku bī kɔc aa tók ebën kek Jethu Kritho.

Abaŋ athöör yic tueŋ, aci Paulo nyuöth tē bī kɔc keyiic mat thīn, ke lək kɔc dhël cī Nhialic kacke kuany thīn. Ku ye kēdē cī ke adumuööm päl piny thīn, ku yik kɔc lääu nom ë Wēnde Jethu Kritho. Ku aye Wēi Nhialic nyuöth ɣo lön bī athön Nhialic yenhom tiεεŋ. Paulo ë kɔc ba athöör kuen lək aban ë rou yic, lön nadē ke kɔc bī ya tók kek Raan cī lɔc ku dɔc adhil ayic ë piërden yic kedhie. Aci jam ë waal juéc tē bī kɔc ë Nhialic luoi tók aa nyuöth thīn, ke cī röt mat kek Raan cī lɔc ku dɔc. Akut kɔc cī gam acit guöp, ku ye Raan cī lɔc ku dɔc yen nom, tēdē ke cit luak ku ye Raan cī lɔc ku dɔc mēen, tēdē ke ye tik, ku ye Raan cī lɔc ku dɔc muonyde. Athör kënë ë jam wël thiek yiic apeī, rin raan ë gät ye agät ë guiēr cī dhēēŋ Nhialic rēer kek Raan

cī lɔc ku dɔc bëi yenhom ku yepuöu. Ku kuat kəriëc ebën aye tiŋ nhiēr Raan cī lɔc ku dɔc yic, nääk, ku päl piny adumuööm, ku dhēēŋ la cök.

Käk tō thīn

Muöth tueŋ 1:1-2

Raan cī lɔc ku dɔc ku luan ẽ

Nhialic 1:3–3:21

Pīr ë yam rēer ke Jethu 4:1–6:20

Muöth ciēen 6:21-24

¹ Ee ɣen Paulo cī Nhialic kuany ba ya atuny Jethu Kritho. Tënë kɔc Nhialic rēer Epethuth, kɔc cī Jethu Kritho gam piërden yic.

² Bī Nhialic Wāda kek Bānyda Jethu Kritho we gām döör ku athiēi.

Raan cī lɔc ku dɔc ë dɔc wēi bëi

³ Lecku Nhialic Wun Bānyda Jethu Kritho! Rin cī ɣok röt mat kek Jethu Kritho, aci yen ɣo yiék dɔc wēi ë riel nhial. ⁴ Thēer ke piny kēc cak, Nhialic aci ɣo kuēny bei buk aa miéthke, wēt cī ɣok mat kek Jethu, aci ɣo cɔl aye kacke, kɔc cīn gup awuöc.

⁵ Rin nhiēr yen ɣo, aci Nhialic looi thēer lön bī Jethu Kritho ɣo cɔl aye miéthke, ku kënë yen ë miēt puöu Nhialic yen wic. ⁶ Lecku Nhialic rin kăpuöth juéc apeī cī gām ɣo ë path, rin cī yen Wēnden nhiēr juaar riengkua. ⁷ Rin thon Raan cī lɔc ku dɔc aci ɣok jäl riel jəŋrac yic, rin cī adumuöömkua päl piny. Ku këya, aye Nhialic nyuöth ɣo lön düit dhēēŋde apeī. ⁸ Dhēēŋ cī gām ɣo ke dit apeī, rin niëc

ku dēt yic kāŋ. ⁹ Acī Nhialic nyuōth ʒo yen kēden cī guuir bī looi, ku acuk yök tēnē Raan cī lōc ku dōc, cōk a lōn wäär cī yen ye thiaan. ¹⁰ Kē cī Nhialic guuir ke bī jāl thōl akōlden cī tak, ee lōn bī yen kāk cī cak ēbēn nhial ku piny mat yiic, ku tēʒu Raan cī lōc ku dōc ken-hūm tuenʒ.

¹¹ Ee rienke yen aye ʒo cōl aye mīth Nhialic. Kēriēēc ēbēn aacī Nhialic guuir kēya wāthēer, ku ē yen ke biōōk tēcīt tē wīc ye. ¹² Kēya lecku Nhialic yok kōc tuenʒ wäär cī la ŋōth tēnē Raan cī lōc ku dōc.

¹³ Ku ēmēn aya, wek aacī yic piŋ, yiny yen wēt puōth yam ye Nhialic we luōk. Ku wäär cī wek Raan cī lōc ku dōc gam, acī yen we yiēk Wēi Nhialic wäär cī thōn ka bī yiēk kacke. Wēi yen ē ye nyuōōth lōn ye wek kacke. ¹⁴ Ku Wēi Nhialic yen ē ye nyuōōth lōn bī ʒok kāwäär cī Nhialic thōn ka bī yiēk ʒo yök. Ku aye kēnē nyooth lōn cī Nhialic ʒo wēer bei riel jōŋrac yic buk aa kacke. Kēya, buk Nhialic aa leec akōlakōl.

Rōōk ē Paulo

¹⁵ Ku wēt kēnē, tēʒōn piŋ ʒen gām cī wek wēt Bēny Jethu gam, ku nhiēr nhiēer wek kacke, ¹⁶ yen akēc ʒen nhom kaŋ mээр ba we atak, tē rōōk ʒen Nhialic aya leec rienkun. ¹⁷ ʒen ē rēer ʒa thiēc Nhialic Wādan la diik, ku yen Wun Jethu Krītho, bī we gām Wēike bī we cōl anjic kāŋ, ku nyuth we Nhialic bāk ŋic apath. ¹⁸ ʒen ē rōōk aya

bāk yic ŋic. Kēya bāk ŋic lōn ē yen yic lōn bī wek kājuēc puōth cī tōōu tēnē we yök, rin cī yen we cōl. Ku abāk ŋic aya lōn kājuēc puōth cī thōn bī ke gām kacke aa thiek yiic apēi. ¹⁹ Ku kēya, abāk ŋic aya lōn rielde adīt kāŋ ēbēn. Ku yeen alui ʒogup rin cī ʒok wētde gam. Riel lui ʒogup kēnē athōŋ ke rieldīt, ²⁰ wäär jōt yen Raan cī lōc ku dōc bei raŋ yic, kam kōc cī thou ku jōt nhial, ku nyuuc kōŋ cuēc Nhialic. ²¹ Raan cī lōc ku dōc amac wēi ril tō nhial ēbēn, cōk alōn le kek rieldīt. Rienke aa thiek yiic tēnē rin bānydīt mēc. Ku aacie bāny mēc ēmēn ē rōt, aabi yiic thiek tēnē rin bāny bī mac akōldā. ²² Ku Nhialic acī kēriēēc ēbēn tāau yecōk, ku looi bī a yen wat akut kōc cī gam pinynhom. ²³ Ku akut kōc cī gam yen ē guōp Raan cī lōc ku dōc, yen thiāŋ wēi Raan cī lōc ku dōc. Ku ē yen pīr gām kēriēēc ēbēn tēriēēc ēbēn.

2

Thon cī ya pīr

¹ Thēer, Nhialic acī we tēm thou rin awuōcdīt rēer wegup. ² Wāthēer wek aa we ye jōŋrac, jōŋ yen mac jakrēc ēbēn buōōth cōk, jōŋ yen ye kōc cī Nhialic thek wētde gam ēmēn. ³ ʒok aa ʒo thōŋ ke ke, ke ʒo pīr pīr rac. Ayeku looi kuat kāk wīc guāpkua ku piāthkua. Ku pīrdan rac aye Nhialic ʒo tēm awuōc cīmēn kōc kōk ē luui kārēc.

4 Nhialic aƷer pušū, ku nhiēr nhiēer yen Ʒo adit apēi. 5 Nawēn cōk atiēēpkua thou rin adumušōm juēc rēēr Ʒogup, Ʒok aaci Nhialic cōl aben pīr kek Raan cī lōc ku dōc. Ku ee dhēēŋ Nhialic yen aci Ʒo lušk. 6 Ku rin cī Ʒok aa tōk kek Raan cī lōc ku dōc Jethu, Nhialic aci Ʒo jōt ē thou yic ku buk rēēr bāānyde yic nhial kek Jethu Krītho. 7 Ee looi Nhialic kēya rin bī kōc akōldā piathden cīn kē thōŋ kek tīŋ, rin nhiēer yen Ʒo, rin Raan cī lōc ku dōc Jethu. 8 Rin ē piath Nhialic yen aci we kony bāk pīr rin cī wek wēt Jethu gam. Ee mišc Nhialic yen acōl we agam Jethu. 9 Pīr cuk Ʒōk acie rin ē luōida ē rōt nadē ke Ʒo nhiam ye. 10 Ee Nhialic gušp yen aci ye looi kēya. Ku rin ye Ʒok tōk kek Raan cī lōc ku dōc Jethu, aci Ʒo cak buk kēpath aa looi, ku ē yen kē cī guiir buk aa looi.

Ʒok aa tōk kek Raan cī lōc ku dōc

11 Kēya, wek aa we cie kōc Itharel. Ku kēya, wek aa we ye kōc Itharel cōl wāthēer kōc kēc ŋoot. Ku kōc Itharel aake ye rōt cōl aaye kōc cī ŋoot. Ku ŋuōtden ye ke ŋoot, ee yekē ye looi kegup ē path. 12 Ku wāār wek aa we cie kōc Raan cī lōc ku dōc. Wek aa we ye thāi, wek aa we cie kōc Itharel, kōc cī Nhialic lōc. Wek aa we liu lōŋ dōār Nhialic yic, lōŋ kōc ke tit bēn Jethu Bānyda. Wek aa we rēēr we kuc Nhialic. 13 Ēmēn, rin cī wek aa tōk kek

Jethu Krītho, wek wāār cōk mēc wek aaci bēēi tēthiōk rin thon Raan cī lōc ku dōc.

14 Rin Raan cī lōc ku dōc aci dōār looi kam kōc Itharel ku kōc cie kōc Itharel rin cī Ʒok aa kac tōk. Riemde aci kēwāār ke tek yiic, ku cōl ke aaye kōc man rōt nyaai. 15 Aci lōŋ kōc Itharel teem kōu ē thuōnde, rin bī yen kōc Itharel ku kōc cie kōc Itharel cōl aaye kac tōk rin cī kek rōt mat kek ye, ku kēlā, aci dōār bēēi. 16 Ku thon cī Raan cī lōc ku dōc thou tim cī rīū kōu, acā kuēeth rēēr kamkun nyaai. Ku thuōnde aci yen ke cōl aaye kōc Nhialic kedhie. 17 Kēya, Raan cī lōc ku dōc aci bēn ku lēk kōc Wēt Puōth Yam ē dōār bēēi tēnē kōc ēbēn, wek kōc cie kōc Itharel wāār mēc ke Nhialic ku kōc Itharel wāār thiōk ke ye. 18 Ku ē rin Raan cī lōc ku dōc yen ē Ʒo ēbēn, kōc Itharel ku kōc cie kōc Itharel cōl aala tē rēēr Nhialic thīn ē Wēi Nhialic tōōŋ.

19 Kēya, wek kōc cie kōc Itharel, wek aaci ben aa lēi ēmēn, wek aa tōk kek kōc cī Nhialic lōc. Wek aa many tōŋ ē Nhialic. 20 Ku week aya, wek aaci Ʒōn cī atuuc ku kōc kāk Nhialic tīŋ jōk cōk, ku Jethu Krītho yen ē mēn. 21 Raan cī lōc ku dōc yen ē kē cī buth cōl akāac ke ye tōk ku bī ya Ʒōn Bēny. 22 Ku rin ye wek tōk kek ye, week aya wek kōc kōk, wek aaci kē buth bī Nhialic a rēēr thīn ē Wēike.

3

Luōi Paulo rin kōc cie kōc Itharel

¹ Rin cī Nhialic ye looi bī kəc Itharel ku kəc cie kəc Itharel mat bīk aa tők, rin dhëñde tənë kəc cie kəc Itharel ke ɣen Paulo, raan cī mac rin wět Jethu Kritho ë riengkun, ɣen ë röök tənë Nhialic.

² Acäk piñ lön cī Nhialic ɣa ləc ë dhëñde ba luoi kënë looi. ³ Nhialic acä nyuöth këden cī guuir, cīn raan ɣic ye theer, athör wäär ca gət ke ciek. ⁴ Ku na kuenkë käk ca gət, ke wek aabī käk ɣiec ke rin Raan cī ləc ku dəc deet yiic. ⁵ Käk cīn raan ɣic ke theer, cīmën cī Wëi Nhialic ye nyuöth atuuc ku kəc käk Nhialic tiñ emën.

⁶ Këya, kë cī moony akīn, rin wět puöth yam, kəc cie kəc Itharel aabī dəc Nhialic yök kek kəc Itharel cī gam. Keek aabī ya kac tők ku rəmkë kë cī Nhialic thön kəc Itharel rin Raan cī ləc ku dəc.

⁷ Kënë, yen ë Wět Puöth Yam ya lək kəc. Nhialic acä gäm luoi ye ɣen Wět Puöth Yam luuel riel ë dhëñde. ⁸ ɣen atö ciëen kəc ë Nhialic cök ebën, ku Nhialic aɣot cä yiäk ë luoi kënë, ba kəc cie kəc Itharel lək kăpuöth juēc cīn thook akeu ye Raan cī ləc ku dəc gam. Kăpuöthkă aa dīt tənë käk ye deet yiic. ⁹ Acä yiäk luoi ba tət kəc ebën tē bī yen këden cī guuir cī ɣic, thääp thīn. Ku Nhialic yen cak këriëc ebën, ëcī kënë moony tənë kəc theer wäär.

¹⁰ Acī looi kälä emën dhël akut kəc cī gam nyuöth atuuc nhial, kek bānyken la riel nhial, bīk ɣiëc kände cī nyuöth rin kë cī looi tənë

ke ɣic. ¹¹ Acī Nhialic tak ku looi këya theer këc yen piny ku nhial cak. Ku ë looi ë rin Jethu Kritho Bānyda. ¹² Rin cī ɣok ye gam ku ɣok aa tők ke ye, aabī ɣok la tənë Nhialic ɣo cīi riöc. ¹³ Këya, wek aa lək bäk puöth cīi bath cak amën guum ɣen ë riengkun, guömdië yen abī ya riöldun.

Nhiër Raan cī ləc ku dəc

¹⁴ Rin ë wět kënë, ɣen ë ɣanhial guöt piny Nhialic Wäda nhom ku röök ë riengkun. ¹⁵ Kocken tō nhial ku kəc tō piiny aa mac thok rin yen ë Wäda ɣodhie. ¹⁶ Yen ala riel ku dəc juēc ye gäm kacke. Këya, aya thiëc bī we yiäk riel ë Wëike bäk puöth cīi kəc. ¹⁷ Ku ɣen ë röök bī Raan cī ləc ku dəc rëer wepuöth atheer rin cī wek ye gam. ɣen ë röök aya bī tē nhiëer wek Nhialic thīn, ku tē nhiëer wek röt thīn ë kamkun we cəl aril. Na luoi këlä ke wek aa cīt tim cī meike ɣet piny, ku ɣön buth cī ɣiec jöök cök. ¹⁸ Ku dhël kënë, week ku kəc ë Nhialic abäk jäl ɣic yen tē nhiëer Raan cī ləc ku dəc we thīn. Anhiar ɣo apei nhiër cīn thok akeu. ¹⁹ Na cök ciën raan ɣic ye ayic yen tē nhiëer Raan cī ləc ku dəc ɣo thīn, ɣen ë Nhialic thiëc bäk ɣic. Ku bī tē ye wek luui thīn ciët tē ye Nhialic luui thīn.

²⁰ Nhialic ala riel yen kän ɣo looi wär käk yeku ke thiëc ku käk yeku ke tak, ku aaye ke looi rielden lui ɣopuöth. ²¹ Lecku Nhialic rin kăpuöth cī looi rin akut kəc cī gam

ku rin Jethu Kritho. Lecku akölrüec ebën! Yenakan.

4

Mën yic kəc cı gam tənē guöp Jethu

¹ Rin kē wic Nhialic bī looi, ɣen raan cı mac rin looi ɣen wēt Bēny, wek alāɣ bāk ɲiec luui dhəl path, dhəl yen cı Nhialic we cəɔl. ² Yakē kāk yakē ke looi ebën looi dhəl athək ku lier ē puşu, ku yakē kəc ɲiec cıēēɣ. Nhiarkē röt ku yakē käreɔ päl piny ē kamkun. ³ Wēi Nhialic acı we mat yiic, themkē bāk la döör ē kamkun bāk aa kac tək. ⁴ Ƴook ebën, ɣok aa thöɣ kek kāk tō guöp tək yic, ku ɣok aa la Wēi Nhialic thöɣ ciēɣ ke ɣo. Ƴok aa ɲəth döc cı Nhialic thən ke bī gām kacke, rin Nhialic acı ɣo cəɔl ebën buk aa kacke. ⁵ Ƴok aa la Bāny tək ku gam tək, ku ɣok aacı lək ē wēi tək yök ebën. ⁶ Ƴook ebën ɣok aa Nhialic tööɣ door, ku yen ē Wāda ɣodhie. Yen amεɔ ɣo ku ē luui ɣopuəth ebën, ku aciēɣ kek ɣo ebën.

⁷ Raan cı ləc ku döc acı raan ebën ē kamkua yiək rielden bī yen aluui. Ʋək acı yiək rielde cıt tē cı Raan cı ləc ku döc ke tek thın. ⁸ Acı gət athör thær wəl Nhialic yic elä, “Acı la nhial, ku looi jakreɔ bık yeen buəth cök, cimən raan cı döm ē təɣ yic, ku tek kəpath tənē kuat raan ebën.”

⁹ Tē lueel ye elä, “Acı la nhial.” Wētde yic yenö? Wētde yic aye lueel lən cı

Raan cı ləc ku döc kaɣ bən pinynhom ē tən. ¹⁰ Raan cı bən pinynhom ē tən yen ee raan tööɣ cı bən dhuk nhial, pan Nhialic, ku bī rēer kek kəriēec ebën pinynhom. ¹¹ Ee yen Raan cı ləc ku döc yen ē gεm miöc tənē kəc. Acı kəc kək looi bık aa tuşöcke, ku kəc kək aacı looi bık aa kəc kāk Nhialic tıɣ, ku ye kəc kək wəl ē Nhialic lək kəc, ku ye kəc kək abiök kəc cı gam ku piöockē ke. ¹² Acı kənē looi rin bī kəkä, kəc ē Nhialic, guiir bık luui tənē ye ku bık aakuut kəc cı gam, yen guöp Raan cı ləc ku döc la tuen ke ril. ¹³ Ku kälä, ɣok aabi mat yiic buk aa tək ē gam bī ɣok Nhialic ku Wēnde ɲic. Ku jəlku aa kəc cı gam cı nhıim bak, ku ɣok aabi jäl la cök cimən Raan cı ləc ku döc. ¹⁴ Ku ɣok aacie kəc bī bən ciēt mıth. Ku ɣok aacı kəc kāk lueth pişöc bī bən duşöɣ buk luethken gam, ɣok aacı bī ya wel nhıim cimən riäi, wəl lueth ē path. ¹⁵ Ƴok aa dhil yic aa lueel ke ɣo la nhiēr. Ku kälä ɣok aabi la tuen ke ɣo cıt Raan cı ləc ku döc yen wat akut kəc cı gam nhom. ¹⁶ Raan cı ləc ku döc, ee kacke mat yiic cimən ye rəl yom thook guöp ē raan nuēt yic bī ya tək. Na loi guöp abak luəide cıt tē dhil yen luui thın, ke guöp ebën ala tuen ke cil ke ril. Yen ē tən akut kəc cı gam. Na nhıar kəc akut röt ku loikē luəiden, ka akut ala tuen apath ē riəl Raan cı ləc ku döc.

Ƴok aa dhil pierda waar yic

17 Rin ë wët kënë, alëk we rin Bëny duökkë ben aa luui cïmën kɔc kuc Nhialic. Käk yekë ke looi aacie kāk ke kony. 18 Aacie yic ye deet. Acïn pïr yam ye Nhialic gām kɔc, rin keek aa ril nhïim, ku këya aa kuc dhël ë Nhialic. 19 Aacie gup ë yār tē cɔk kek käreç looi, rin aa kepuöth yiëk kāk wïc guäpken. Käk yekë ke looi ëbën aa kāk ë bal ku aacie kööc luoi ë kākka yiic.

20 Yen ë tē wiëc bi wek cïi la thïn, rin acie yen tēwäär ci we piöc thïn rin Raan ci lɔc ku dɔc. 21 Ee yic, wek aaci wëtde piñ, ku wek aa we ci piöc rienke, tē cit tēn yiny rëër kek Jethu. 22 Wek aaci piöc bak tēdun ye wek luui thïn thëer puöl. Käkku ke yakë ke looi aake ci we muör ku rëckë we. 23 Ëmën, calkë röt aa wëer Nhialic puöth ku bāk ya tak tēñ ë yam. 24 Nhialic aci we gām ciëñ ë yam cit këde. Këya, yakë ciëñ ë ciëñ kënë. Ciëñ kënë ala cök cit tē ye yic rin Nhialic piöc thïn.

25 Këya, duökkë lueth ben aa lueel. Njek adhil yic alëk mähden ci gam, rin yok aa cit kāk cïi thöñ rëër ë guäp tök yic. 26 Na cɔk alon ci yïn puöu riääk, ke yi duk adumuööm loi. Duk rëër kek riääk ë puöu abä aköl lööny piny. 27 Rin bi jöñrac yi cïi thel adumuööm yic. 28 Na le raan ye cuär thëer kamkun ka cïi ben cuëer, adhil luui ë köñde bi rot muk ku kony kɔc nōñ aya. 29 Pälkë kuöc jam. Yakë ke lueel wël

kɔc cɔl aril puöth gamden yic. Yakë ke lueel wël nhïar ke bi ke piñ, rin bi yïn kɔc la kë lëk ke, kony. 30 Muk yïnhom bi ciën kë lueel bi Wëi Nhialic cɔl arem puöu, Wëi ci Nhialic gām yi. Nhialic aci gām Wëi ye nyooth lön ë yïn këde, ku Wëi Nhialic abi rëër kek yi yet aköl luñdit bi Nhialic yi kony tēnë jöñrac. 31 Duökkë kɔc kök ye maan ku duökkë puöth ye riääk. Duökkë ye göth ku läatkë kɔc, tēdë ke we loi kāk cïi path. 32 Rëërke apath ë kamkun. Ku yakë käreç päl piny tēnë kɔc kök cïmën ye Nhialic ke päl piny tēnë we rin Raan ci lɔc ku dɔc.

5

Pïr rëër ruelyic

1 Këya, wek aa dhil luui cïmën Nhialic rin ye wek mïthken nhïer apëi. 2 Nhiarkë kɔc kök cïmën nhïer Raan ci lɔc ku dɔc yo. Cïmën ci Jethu ye nyuöoth lön nhïer yen yo, rin ci yen thou bi yo luök. Kë ci looi, aci Nhialic cɔl amit puöu rin ci yen rot juër Nhialic. 3 Wët ye wek kɔc ë Nhialic acii path bi wïc wïc ë diäär, ku kāk kɔc cɔl ayär gup, ayi kook aa piëñ wegup.

4 Jam la biñh ku buro rac aacii path. Anuëen bāk Nhialic aleec rin kāk ye ke looi tēnë we.

5 Dhiëlkë ñic lön acïn raan wïc ë diäär ayi raan ë luui kāk kɔc cɔl ayär gup, ku raan dët kok lëu ye bi la bääny Raan ci

lɔc ku dɔc kek Nhialic ɛ yic, ku yök kɔpuɔth cī Nhialic thɔn kɔc. Raan kok acit raan ɛ jak cī kiēēt door. ⁶ Duɔkkē röt cɔl ameth ɛ nyin wël cī path ye kɔc kɔk lueel. Nhialic abi kɔc cī wētde ye piŋ, kɔc luui ɛ käreckä tēm awuɔc. ⁷ Kēya duk ye mat kek kɔc luui ɛ käreckä.

⁸ Rin wek aa we rēēr ɛ muɔth yic. Ku ɛmēn wek aaci röt mat kek Bēny, wek aaci la ɛ ruel yic. Kēya, yekē luui cīmēn kɔc tɔ ɛ ruel yic. ⁹ Ÿen aluel kēnē rin kɔc tɔ ruel yic, kɔc ŋic Nhialic, aaye ruel cɔl alir puɔth ku loikē kēn ɛ yic. ¹⁰ Themkē bāk kāk Bēny cɔl amit puɔu ŋic ku luikē ke. ¹¹ Duɔkkē ye luui kāk ye kɔc tɔ muɔth yic looi, kɔc kuc Nhialic. Nyuɔthkē ke lɔn kākä aaci path. ¹² Kāk ye ke looi ke cie tūŋ, aa rɛc apei ka ye jamden kɔc rac gup ¹³ Tē bīi kəŋ tēyer, ke kɔc aa tūŋ tē rɛc kākä thīn, ¹⁴ rin ɛ ruel yen ɛ kəriēc ɛbēn cɔl atūŋ. Yen aci ye lueel ɛlä, “Pääckē nīn yic, jatkē röt rēŋ yiic ku Raan cī lɔc ku dɔc abi ruel wegup.”

¹⁵ Tiēŋkē piērdun apath. Duɔkkē pīr ɛ pīr kɔc kuc Nhialic, calkē röt aaye kɔc ŋic kəŋ. ¹⁶ Kuat tē bī yīn ye yök ba kēpath looi thīn, ke loi, rin kɔc aa loi kāk cī path ɛmēn. ¹⁷ Duɔkkē lui ɛ luoi kɔc cīnkē ŋickē, ŋieckē kē wīc Bēny ku yen luikē. ¹⁸ Duɔkkē ye dek ɛ mɔu, mɔu ɛ kɔc rac. Calkē Wēi Nhialic piērdun yic akōlaköl. ¹⁹ Ketkē waak ɛ Nhialic cī göt

athör waak yic ɛ kamkun. Ketkē wak wēi bāk Bēny leec ɛ piäthkun ɛbēn. ²⁰ Yeku Nhialic Wāda leec akōlaköl rin Bānyda Jethu Kritho, kuat kajuēc yeku ke looi yiic.

²¹ Yakē röt theek ɛ kamkun rin riɔc wek Raan cī lɔc ku dɔc.

Diäär ku Röö

²² Wek diäär, thekkē rörkun cit tē ye wek Bēny theek thīn. ²³ Rin moc yen ɛ tik wat nhom, cīmēn ye Raan cī lɔc ku dɔc akut kɔc cī gam wat nhom. Raan cī lɔc ku dɔc yen aluāŋ akut kɔc cī gam, yen guäpde aya. ²⁴ Kēya, diäär aa dhil rörken theek cīmēn ye akut kɔc cī gam Raan cī lɔc ku dɔc theek.

²⁵ Wek rör wek aa dhil diärkun nhiaar cīmēn nhiēr Raan cī lɔc ku dɔc akut kɔc cī gam arēk abi thou rienke. ²⁶ Acī thou rin akut kɔc cī gam bī rēēr ke dhēēŋ Nhialic. Ku lɔc kegup pīu ɛ Nhialic pīu ɛ lɔk wēi ku wētde. ²⁷ Acī kēnē looi rin bī yen kacke kɔc cī gam, wuɔny gup wei käre c ku bīi ke yelɔm. Ku akēc wīc bīk gup la adumuɔm. ²⁸ Cit ɛ kēnē aya, rör aa dhil diärken nhiaar cīmēn nhiēr kek röt. Na nhiaar moc tiēŋde, ka thōŋ kek lɔn nhiēr yen rot. ²⁹ Acīn raan man guäpde, raan ɛ mīth ku tiit guäpde, cīmēn ye Raan cī lɔc ku dɔc akut kɔc cī gam tiit, ³⁰ rin yok akut kɔc cī gam, yok aa guäpde. ³¹ Cīmēn cī ye göt athör theer wël Nhialic yic ɛlä, “Moc abi wun ku man nyään piny ku

met rot kek tien̄de, ku keek karou aabi ya tök.”³² Wëlkä aa la yiic yinydit ap̄ei, ku aa jam tē ye Raan cī lōc ku dōc tök th̄in kek akut kōc cī gam.³³ Ku wëlkä aa jam rienkun aya, moc adhil tien̄de nhiaar cīm̄en nhīer yen rot, ku tik aya adhil muōnyde theek.

6

Mith ku kōc ke dhiēth ke

¹Wek mith, wek aadhil kōc ke dhiēth we theek, rin yen ē kēpath lēu bī raan looi rin Bēny. ²“Thek wuur ku moor,” Kēnē yen ē lōŋ tuen̄ cī bēn kek athōn, ³athōn ak̄in, “Na loi kēnē, ke yīn abī kājuēc path ya yōk, ku thiei yī ba nīn juēc nōk pinynhom.” ⁴Kōc ke dhiēth duōkkē miēthkun ye luōi kāk bī ke rac puōth. Muōkkē ke ku piōockē ke dhēl cī Bēny gam.

Aloony ku Bāny

⁵Aloony, thekkē bānykun muk we pinynhom ē tēn, riāäckē ē ke ku thekkē ke piāndun ēbēn ciēt we luui Raan cī lōc ku dōc. ⁶Yakē luui ē puōn yer tē cōk kek cū daai we. Loi luōidu puōu ēbēn cīt tē wic Nhialic ye th̄in, rin yīn alony Raan cī lōc ku dōc. ⁷Na cōk alon ye yīn alony, lui puōn yer bī ciēt Nhialic yen luōi. ⁸N̄ic yīnhom lōn bī Nhialic raan ēbēn yiēk kēde, alony ku raan cie alony, rin k̄apuōth ye looi pinynhom. ⁹Wek kōc mac aloony, wek aadhil luui ē dhēl tōōŋ yic, ku duōkkē ke ye riāac ē

nāāk, muōkkē wenhīim lōn week ēbēn, aloony ku week, bēnydun ē tök nhial, raan bī luk looi kamkun ēbēn ke cīn raan ŋuēēn.

Tōŋ tēnē Jōŋrac

¹⁰Wēt jāl lēk we ciēen ak̄in, lōmkē riēl tēnē Bēny bāk riēl ē ye, rin riēlde adit ap̄ei. ¹¹Lōmkē kāk cī Nhialic gām we bī wek rōt kony, bāk kājuēc ye jōŋrac we ruēeny gōök. ¹²Rin ŋok aaciī thār kek kōc cīt ŋo, ŋok aa thār kek jakr̄ec rēēr ē muōth yic kek bānyken, ku riēl ē jōŋrac tō nhial. ¹³Kēya, rin ē wēt kēnē lōmkē kāk cī Nhialic gām we bī wek tōŋ thōr. Na akōl le jōŋrac bēn, ke we tit rōt ye akōlriēc ēbēn. Ku na cāk tōŋ jōŋrac gōök kēriēc ēbēn yic, ke wek aabi dōŋ we ril. ¹⁴Lōmkē yic bī wek rōt guuir ē tōŋ. Ku luōikē kē la cōk ke cīt alanh dhie ye raan yeyic duut tē le ye tōŋ. ¹⁵Rēēr̄kē ke we ye kōc lēk Wēt Puōth Yam ē dōōr bēēi tēnē kōc. Ku yen abī ciēt lōn cien̄ wek war ril ap̄ei wecōk. ¹⁶Dēt ak̄in, gamkē Jethu Kritho. Gamdun abī ciēt kōn ye wek wiēth dēp ye jōŋrac we moc jōc yiic. ¹⁷N̄ieckē alanden lōn cī Nhialic we luōk, acit lōn dhie cien̄ raan akuāma yenhom tōŋ yic, bī cū yup nom. Lōmkē wēt ē Nhialic ē bēn tēnē Wēi ke cīt tōŋ ye muk. ¹⁸Yakē lac rōök cīt tē ye Wēi Nhialic we cōk puōth th̄in. Ku thiēckē Nhialic bī we kony kēriēc ēbēn yiic.

6:1 Kol 3:20

6:3 B.bei 20:12; L.rou 5:16

6:4 Kol 3:21

6:8 Kol 3:22-25

6:9 L.rou 10:17; Kol 3:25; 4:1

6:14 Ith 11:5; 59:17

6:15 Ith 52:7

6:17 Ith

Yakē wepuōth cök tē rōök wek ku duōkkē thōr. Yakē rōök akōlakōl rin kōc ē Nhialic.

¹⁹ Rōōkkē ē rienkiē, ku lōn bī Nhialic ya gām wēl la cök ba lueel tē le yen wēt ē Nhialic lēk kōc ke ya cīi riōc. ²⁰ Jethu Krītho acā lōc ba ya atuōnyde ba kōc lēk Wēt Puōth ē Yam, ku ē yen wēt cī ya mac. Kēya, rōōkkē ku thiēckē Nhialic bā gām riel ba wētde lēk kōc ke cīt yiny dhiel looi ke cīn riōc.

Muōth ciēn

²¹ Tikuth, wāmāāthdan cī gam nhiarku, ku yeen alui apath rin Bēny, abī we lēk wēl ē yam rienkiē ku bāk kē luōi njic. ²² Yen atuōc we ku bī we la lēk kē loi rot tēnē yo, ku deet wepuōth aya.

²³ Bī Nhialic Wāda ku Bānyda Jethu Krītho we yiēk dōōr, wek kōc cī gam. Ku bīk we cōl anhiar rōt ē kamkun ku muōkkē gamdun. ²⁴ Bī Nhialic dhēēnde nyuōth kōc nhiar Bānyda Jethu Krītho kek nhiērden cīn thok akeu.

Athör cī Paulo gät kəc gen Pilipi

Wēt nhom

Athör cī Paulo gät kəc gen Pilipi ë gät kəc cī gam pan mec kəc pan Roma cəl Mathe- donia. Ee gät ɣən ɲot mec yen. Ku ë rem puşu piöoc ë lueth kəc kək cī gam gen Pilipi. Athör kënë ë gam ril ë Paulo tənë Jethu raan ci ləc ku dəc nyuəoth.

Kënë yen gät athöör ë wēt bī yen kəc cī gam gen Pilipi leec kəkken cık tuəc ye ɣən cī kəkke yiic riel. Aake gät keek athöör aya bī ben lək ke bık puəth riel, ku thəon kepuəth kuat aliämde yic, ku aliäm cī ke yök aya. Ku yöök ke bık röt aa dhuök piny bık ciət Jethu, tən lən bī nhiaam ku nhiër rot ke thel wei. Acı lək ke lən pır ë tök kek Raan cī ləc ku dəc, ee dhëen cī Nhialic yiək kəc ë dhöl gam, acie dhöl athëek löŋ kəc Itharel. Acı gät rin miət puşu ku döör ye Nhialic yiək kəc cī röt mat kek Raan cī ləc ku dəc.

Athör kënë, ee miət ku thön ë puşu ku ɲiec rëer, ku bī gam ku pır tō kek kəc cī gam muk nhom. Ku ë nhiër ɲhiɛr Paulo kəc cī gam tō gen Pilipi nyuəoth aya.

Käk tō thın

Muəth tuen 1:1-11

Käk cī röt looi tənë Paulo
1:12-26

Pır rëer ke Jethu 1:27–2:18

Käk cī guir tənë Timothı ku
Eprodituth 2:19-30

Lək rin käreç ku kəc ater
3:1–4:9

Paulo ku mähke gen Pilipi
4:10-20

Muəth ciëen 4:21-23

¹ ɣen Paulo ku Timothı ɣok kəc lui rin Jethu raan cī ləc ku dəc, ɣen agät we athöör, wek kəc ë tök kek Jethu gen Pilipi, ku kəcđit akut ku kuat kəc ke kony rëer thın ebën.

² Bı Nhialic Wäda kek Bëny Jethu raan cī ləc ku dəc we gäm athiɛi ku döör.

*Röök Paulo rin kəc kuen
athörde*

³ ɣen ë Nhialic wäda leec tē tak ɣen we akölaköl. ⁴ ɣen ë puşu miət apɛi rökdië yic rienkun ebën, ⁵ rin cī wek ɣen kony bäk Wēt Puəth Yam nyuəth kəc ya aköl tōŋ wäär ɲic wek ye agut emën. ⁶ Anɲic ɣapuşu lən Nhialic, raan wäär loi ë kënë tənë we, abı dhiel muök thın këya yet aköl bı Raan cī ləc ku dəc Jethu dhuk pinyhom.

⁷ Wek aa kockiën nhiaar apɛi, wek aaya tak akölaköl. Ku ë yic, ba we aa tak wēt ɲhiɛr ɣen we. Rin wek aa lui ku kuənykë ɣen ë luoi ril cī Nhialic yiək ɣen emën. Ku emën mec ɣen ku wäär këç ɣen mac, ɣen acı bën ɲiec la jam rin Wēt Puəth Yam, ku acı bën riel apɛi yet tē cı ye gam kəc juëc apɛi. ⁸ Anɲic Nhialic lən kë luɛel ë yic lən nhiërdië tənë we acıt nhiër Bányda Jethu ɲhiɛr yen ɣo.

⁹ ɣen ë röök bı nhiërdun rot ajuak akölaköl, ku bäk yic ɲic, ku yakë ke looi käk la cök

Nhialic nhom, ¹⁰ bi we kony bāk aa looi kēpath. Kēya, ke wek aabi gup ciēn awuōc akōl le Raan ci lōc ku dōc dhuk pinynhom. ¹¹ Piērdun abi yic thiāŋ kāpath ē Jethu yen ye ke yōk thīn, rin bi Nhialic aleec ku dor.

Raan ci lōc ku dōc yen ee pīr

¹² Awiēc bāk ŋic miēthakāi ci gam, lōn kuat kāk ci rōt luōi ŋen aaci Wēt Puōth Yam cōl ala tuēŋ. ¹³ Kuat raan rēēr tēn ēbēn agut kōc tit pan bēnydīt thok, aŋickē lōn ci ŋen dōm rin ye ŋen raan lui rin Jethu. ¹⁴ Ku rin ci ŋen mac, aci miēthakāi ci gam cōl aa ril puōth bīk Wēt Puōth Yam aa lēk kōc ke cīn riōōc.

¹⁵ Ee yic, kōc kōk aa wēt Raan ci lōc ku dōc piōōc ē tiēl ku rin cīi kek luōidiē nhiar. Ku kōc kōk ayekē piōōc piānden ēbēn. ¹⁶ Aye kōckā looi rin nhiēr ku rin ŋic kek ye aya lōn ci Nhialic ŋa luōōi ba wētde tiit bi cīi riāāk. ¹⁷ Kōc kōk kamken aya, aacie piōōc ē cōk, aa piōōc rin nhiaam ē path, ku yekē tak lōn bi kek ŋa luōi aliāāp tē ŋot mēc ŋa. ¹⁸ Acīn kē ye looi, ŋen amit puōu tē ŋot ye wēt Raan ci lōc ku dōc piōōc kuat dhēl ci yōk, cōk alōn le yen kē tō kepuōth. ŋen abi rēēr ŋa mit puōu.

¹⁹ Rin aŋiēc lōn rōōkkun ku kuōny bō tēnē Wēi ē Jethu raan ci lōc ku dōc, aa bā cōl alony. ²⁰ Aya ŋōōth ŋapuōu lōn bi yen a kēpath yen luōi akōlakōl agut ēmēn thiin, ŋen abi la riel ē puōu kek guāpdīē ēbēn, bi ya kēpath yen luōi rin

bi ŋen lac bēēi tēnē Jethu tē pīr ŋen, tēdē ke ŋa thou. ²¹ Pīr ē wēt Raan ci lōc ku dōc juak tuēŋ, ku na thuōu rin wētde ka path aya tēnē ŋa. ²² Ku na ye kē bi ŋen ŋot ŋa pīr yen bi ŋen luōi juēc path looi, ka cā ŋic yeŋō ba kuany. ²³ Akōl dēt aya nhiaar ba cīi thou, ku akōl dēt awiēc ba thou rin anhiaar ba la rēēr kek Raan ci lōc ku dōc, ku kēnē yen aya yōk ke path. ²⁴ Ku riēnkun, apath apei ba pīr ē tēn pinynhom. ²⁵ Kēnē aŋiēc apei, kē yen ŋiēc ŋen abi rēēr. ŋen abi rēēr ē tēn kek we ēbēn ba miēt puōu gamdun juak yic. ²⁶ Kēya, tē ben ŋen la dhuk ba rēēr kek we, ke wek aabi nhiam riēnkiē piērdun yic, ke we ye tōk kek Jethu Raan ci lōc ku dōc.

²⁷ Kuat kē bi rot looi tēnē ŋa, muōkkē wenhūim lōn dhil wek pīr, pīr kōc ci gam, cōk alōn cīi ŋen week bi bēn tīŋ akōldā. Aba ya piŋ lōn wek aa ril wēt Nhialic yic, ku week aa lui tōk apei rin Wēt Puōth Yam. ²⁸ Duōkkē ye riōōc kōc atērkun, yen abi ye nyuōth keek lōn cīi kek we bi lēu, rin yeen Nhialic yen we gām riel bi wek ke gōōk. ²⁹ Rin wek aaci gām yic bāk Raan ci lōc ku dōc aa luōi ku acie gam ē rot, ee ku bāk gum cimēnde aya. ³⁰ Ēmēn alēukē bāk ŋen kony ye luōi kēnē. Yen luōi tōŋ wāār cāk tīŋ thēer ke luōi, ku cīt tē yakē piēŋ ye, ŋen aŋot ŋa lui apei.

2

*Jethu ë rot dhuşk piny cək
alın ril yen apei*

¹ Piërdun ke we ye kəc Raan cı lóc ku dəc, ee we cəl aril ku nhiërde ë we liër puøth. Wek aa rëër ke Wëi Nhialic, wek aa la piath ku nhiër nhiëer wek röt kamkun. ² Matkë weyiic bäk aa looi ë tøk, ku nhiarkë röt, yen abı miët ë puøu bëëi tënë ya. ³ Duøkkë puøth ë dit bäk kən aa wïc ë rienkië ku yakë nhiam, yakë röt dhuşk piny kəc kök nhüim. Yakë kəc kök tıñ ciët kek path tënë we. ⁴ Acın raan ben a lui kënë nhi-amde, yakë jal looi kë kony we ëbën.

⁵ Wek aadhil thöñ kek Jethu raan cı lóc ku dəc ë täktäkdun yic.

⁶ Wën cək Bányda Jethu aa Nhialic guöp akęc rot thöñ ke Nhialic.

⁷ Ku acı teden düit yen thın puøl, ku cəl rot aye alony cımën raan ë path.

⁸ Acı rot bën dhuşk piny, ku gem bi gum ku thou, cımën raan la guöp awuöc, arék abı piäät ë tim cı rüu köu.

⁹ Rin ë wët kënë yen acı Nhialic ye bën jöt bei ran yic kam kəc cı thou, ku yëth nhial ku ler ku yik riël keriëec ëbën nhom.

¹⁰ Ku këya rin athëek rin Jethu, käk nhial ku pinynhom,

ku piny tën kəc cı thou aa dhil kenhiäl guöt piny.

¹¹ Ku keek ëbën abık lueel lön ye Jethu raan cı lóc ku dəc Bëny, rin duaar ë Nhialic Wun.

Piërden ë Jethu nyuøath

¹² Këya, wäär rëer yen kek we miëthakäi cı gam, wek aa we ya theek, ku ëmën awiëc bäk ñot we thek yen ke ya cüi rëër kek we. Lak tuen ke we thek Nhialic rin cı we wëër bei. ¹³ Rin Nhialic alui weyiic, ee we kony bi we cök puøth ku bäk kë wïc looi.

¹⁴ Luøikë keriëec ke cın ater kamkun ku agöth, ¹⁵ rin bi wek aa mïth Nhialic cın gup awuöc ë piny cı thiän kəc rıc la gup adumuööm. Calkë röt aa la gei kamken cımën pëci nhial, ¹⁶ cımën ye wek ke lëk wët pır. Na luøikë këya, ke yen abı nhiam rienkun aköl le Raan cı lóc ku dəc dhuk pinynhom, rin bi ye nyuøath lön këc luøidiën ca looi nhom dëer piny ë path.

¹⁷ Na cək aa lön guum yen rin bi gamdun riël tënë Nhialic, ke yen abı puøu miët apeidit ke we ëbën. ¹⁸ Ku këlä aya, wek aabi puøth miët kek ya.

Timothı ku Eaprodituth

¹⁹ Na wïc Bëny ke wek aba tuöc Timothı ë ninkä, rin bi tē luui wek thın ya dëet puøu. ²⁰ Ee yen raan tön ë tak cımëndië, kë tō yapuøu looi, ku acın raan nhiar we apei cımënde. ²¹ Raan ëbën ë yenhom yiëk këden looi, ku cüi yepuøu yik kë wïc Jethu raan cı lóc ku dəc. ²² Ku anjiekë kek we ë röt yen tē cı Timothı rot

nyuəəth thīn cīmēn meth ke wun. ʏok aaci luui ē tōk rin Wēt Puəth Yam. ²³ Kēya aba tuəc we, tē le ʏen ye ŋic yeŋō bī rot looi tēnē ʏen ēmēn cī ʏa mac. ²⁴ Ku ʏen aŋəəth Bēny lōn bī yen rot lēu ba bēn tēnē we ē nīnkā.

²⁵ Aca tak ba wāmāəth cī gam, Epaprodituth cəl adhuk. Yeen ē raan ē luai apei buəth Bēny cīmēndiē. Ee cāk tuəc ʏen bā bēn a kony, ²⁶ ku ēmēn awīc apei bī we tīŋ. Adieer rin cī wek ye piŋ lōn cī ye tuaany. ²⁷ Ee cī tuaany abī duēr thou. Ku yeen aci Nhalic bēn cəl apuəl, ku acie yen ē rot, pial guəpde aci kēnē bī ʏen cəl aŋeer yic bēn wel yic aya. ²⁸ Awiēc aya ba cəl adhuk tēnē we rin tē ben wek ye tīŋ ke wek aabi puəth miēt, ku acīn dēt bī ʏen ben dieer. ²⁹ Luərkē ē puəŋ path apei ke cīt mēnhkui Jethu nhom. Nyuəthkē kuat raan cīt ye ēbēn athēək, ³⁰ rin ēcī duēr thou rin luai tēnē Raan cī lōc ku dōc, ku akēc dieer ē wēike ku gēm ʏa kuəny cīn tē bāk lēu ye.

3

Yiny la cök

¹ Ku wēt dēt ba lēk we miēthakāi cī gam ē ku bāk puəth miēt rin cī wek mat kek Bēny. Acīi rac ba kāk ca gāt we theer ben dhuək yiic, ku ē yen abī we kuəny tē looi ʏen ye kēya.

² Tiēt kē rōt kōc rēc, kōc luui cīmēn jōk. Acie ŋuət ē rot yen wīckē, wek aa wīc kajuēc kōk

bāk ke looi. ³ Aa ʏook, aacie kek cī ŋuət yic ʏōk, rin ʏok aa Nhalic door riel ē Wēike. Ku ʏok aa mit puəth piērda yic rin cī ʏok aa kōc Raan cī lōc ku dōc Jethu. Acie kāk ye raan ē path looi ye tīŋ kek yeku ke ŋəəth. ⁴ Na le raan ye tak lōn bī yen pīr Nhalic nhom rin kāk ye looi kōc gup, ka cīn raan wār ʏen mukmuk nhom lōŋ theer. Na ye kōc pīir, ŋuət ʏen aci pīr. ⁵ ʏen a ʏa ŋot ke ʏa la nīn kadhorou tēn dhiēəth ʏa. ʏen ē raan Itharel, raan dhiēnh Benjamin, kuat Itharel ē gēi. Rin muŋ lōŋ nhom, ʏen ē raan akut Parathī. ⁶ Rin ye ʏen raan akut Parathī yen aye ʏen kōc cī gam cəl aa nēk, ku rin ye raan la cök tē theek yen lōŋ, ke ʏen a ʏa cīn guəp awuəc.

⁷ Kuat kāwäär ya ŋəəth kecīt kāpath, aaci bēn cīi ye kāpath. ⁸ Acīn kēpuəth wār ŋīny bī ʏen Bānydiē Raan cī lōc ku dōc Jethu ŋic. ʏen aci kēriēc ēbēn puəl rin bī ʏen a raande, ⁹ ku ba ya tōk ke ye. Rin acā lēu ba la cök ē Nhalic nhom tē theek ʏen lōŋ. Ku ʏen aci jal la cök rin cī ʏen Jethu gam, la cök tēnē Nhalic rin ē gam. ¹⁰ Kē wiēc ē lōn ba Raan cī lōc ku dōc, ku riel wäär jōt ye kam kōc cī thou ŋic. Awiēc ba ya tōk ke ye ē gum ku thuənde yic. ¹¹ Ku ŋāəth lōn bī ʏen jōt thou yic ba pīr.

¹² Acā ye lueel lōn cī ʏen jal a raan la cök, aŋot wiēc apei ba ya raan la cök cīt tē wīc Jethu raan cī lōc ku dōc

ye thïn. ¹³ Wët lëk we akïn miëthakäi cï gam, acä ñic lön le yæn kē ca lēu, yæn acie dæi ciēn, yæn ē daai tuen bī ya wët aköldä yen thuuth yæn ku päl kätھےr. ¹⁴ Yæn abuoθ dhël yic apath rin bī yæn ariöp yök. Ee yen ariöp bī Nhialic gäm ya rin kē cī Raan cī lōc ku dōc looi.

¹⁵ Yök kōc la gam ril yök aa dhil luui ē dhël kēnē. Ku na le kōc kōk kamkun cīi lui ē dhël kēnē, ke Nhialic yen abī ye dēt yic we. ¹⁶ Lokku tuen kek lōñ Nhialic cīmēn wäär ñic yök ye.

¹⁷ Miëthakäi cï gam biathkē yacök, ku piöckē tēnē kōc kāwäär ca piöc tēnē ke buoθth yiic. ¹⁸ Wek aaca lëk ē kēnē arak juēc, ku emēn aben ber yic piū ē nyin guöp, kōc kōk aacie thon Jethu tim cī rīiū kōu rin bī yen ke waar adumuöömken yiic ē gam. ¹⁹ Aabī la pan mac rin ye kek kepuoθth yiiek kāk wic guäpken. Aa nhiam kāk ke bī ke cōl ayär gup, ku aa kāk pinynhom kek aa yekē tak kepēc. ²⁰ Ku yook pan Nhialic yen kēda. Yök aa tit Aluāñdan bī bēn nhial, Bēny Jethu Raan cī lōc ku dōc, ²¹ yen la riel ē yen kēriēc ebēn cōl aa bō yecök, abī gupkuan cī thiāñ adumuööm looi bīk yēr cīmēn guäpde.

4

Lëk

¹ Miëthakäi cï gam wek aa nhiaar apēi, dētkē wepuoθth ku thekkē Bāny. Wek aaca dak, wek aa yæn cōl amit puöu, wek aa yæn cōl anhiam.

² Yin Yuodia ku yin Thintike wek lāñ, döörkē, wek aa kōc tōñ ē Bēny. ³ Ku tēnē yī raandiēn nhiaar lui kek ya, awiēc ba diäärkā kony rin aaci luui kek yæn apēi buk Wët Puoθ Yam tek piny, keek ebēn kek raan cōl Klemen ku kōckuan kōk lui ke yō tō rienken athör Nhialic yic, athör pīr.

⁴ Yakē puoθth miēt rin ye wek tōk ke Bēny. Aber yic, yakē puoθth miēt. ⁵ Yakē röt piēñ wël ē kamkun. Bēny aci thiäk. ⁶ Acin kē riöc wek, ku yakē Nhialic thiēc rōckdun yic kāk wiäckē ke, yakē thiēc ē puōn path akōlaköl. ⁷ Ku döör Nhialic cie deet yic raan ē path, abī we kony bāk cīi ye diēer ku cāk riōc kārīl we yök yiic, ke we ē tōk kek Raan cī lōc ku dōc Jethu.

⁸ Wët cī jal döñ ba lueel miëthakäi, yakē ke tak kāpath, kāk ye raan ebēn nhiaar, kāk ye we leec thïn, kāk yith thiek yiic, kāk la cōk ku lek gei, kāk nhiaar ke raan ebēn. ⁹ Wek aa ñic kāwäär ca piöc tēnē we, ku kāk cāk piñ ke ya lueel ku tiēñkē yæn ke luōi ke. Kēya, biathkē luōidiē yic, ku Nhialic yen döör gam abī rēer ke we.

Paulo acä alēc gam rin kāk cī gām ye

¹⁰ Piērdiē yic kek Bēny, yæn aci puöu miēt rin tēdiit cāk nōk ku bēnkē yæn bēn nyuoθth tēduun muk wek ya thïn. Ku acie rin cī wek kōc we cīi wenhūim yik yæn, ee rin cīn wek riel. ¹¹ Yæn aaci kēnē luel

rin cī wek γa pāl wei, aa kāk rēēr kek γen kek aaca ηiēc rot. ¹² Alēu ba pīr ē path tē cək γen la kälík, kuεth ku cək aa thōη tēnē γa, jīεek ku ηjōη aya, aa thōη. ¹³ Kwat kē ya looi ēbēn, aya looi riεl ye Raan cī ləc ku dəc gām γen.

¹⁴ Ku apath apēi yen wēt cī wek γa kony atērkiē yiic. ¹⁵ Wek kəc gen Pilipi anjεckē apath, lən wäär jīēl γen Mathedonia nīn tuēη wäär piōoc Wēt Puoth Yam, wek aa we kəc cī gam γa kony. Wek aa we ye kōoc kek γen kāpiathkiē ku kārackiē yiic. ¹⁶ Agut cī wäär cək γen rēēr Thethalonika wek aaci kuənydun bēn aa tuōc γen ēmēn ku ēmēn. ¹⁷ Acie ku bāk γa muəoc yen wiēc, ee dəc ye yök tē muəoc raan kəc yen awiēc ba juak yic. ¹⁸ Kāk wiēc aaca yök, ku aa juēc apēi. Kwat kāk wiēc ēbēn aaci Epaprodituth bēēi tēnē γa. Aa cit tol adōη ηīr ye took luan ē Nhialic, ajuēr cī Nhialic gam ku cəl ye amit pušu. ¹⁹ Ku Nhialic abī we gām kāk wiēcē ē kākken juēc yiic, kāk ye ke yök rin Raan cī ləc ku dəc Jethu. ²⁰ Bī Nhialic Wāda aleec akōlakō! Yenakan.

Muōth ciēn

²¹ Miäthkē kəc cī gam, kəc Raan cī ləc ku dəc Jethu. Miēthakāi rēēr kek γen aa we muōōth. ²² Kəc cī gam ēbēn ē tēnē agut kəc lui pan Bēnyηaknhom Cithēr aa we muōōth aya.

²³ Athiεei ē Bānyda Jethu raan cī ləc ku dəc, abī ya rēēr kek we ēbēn.

Athör cī Paulo gät kɔc gen Kolothia Wēt nom

Athör Paulo cī gät kɔc gen Kolothia, agät akut kɔc cī gam pan Athia tō ciēen gen Epethuth. Akut kɔc cī gam kēnē acie Paulo yen loi ye, ku aye yök yepušu ke ye luōi dhil looi aya, cīt lɔn cī yen kacke tuōc gen Epethuth aya, yen gendit yen rēer raandit bēny apuruuk pan Athia thīn. Ēcī Paulo piŋ lɔn ala kɔc ē piōoc kōk kɔc cī gam gen Kolothia piōoc bik dhēl la cōk puōl. Ku yekē lueel lɔn raan adhil jak kōk atheek, nadē ke bī jal luōk ē kuat kē cīt ŋuōt, thēk lōŋ ku miēth ye cam.

Paulo agät athör kēnē bī jai piōoc rēeckā, ku ye piōoc dhēl pēth ē yic Wēt Puōth Yam, yen gam. Kē tō thīn, ee lɔn nadē ke Jethu Krītho alēu bī kɔc luōk ē rot, ku kuat kāk cīt kākā aa kɔc thēl wei Jethu lōōm. Rin Jethu Krītho Nhialic acī nhial ku piny ku kāk tō thīn cak. Ku rienke aya yen awic yen ye bī kɔc dhuōk yeyou. Ee mēt bī kɔc rōt mat kek Jethu Krītho yen ē ŋōth bī kɔc luōk ē rot pinynhom. Acī Paulo lēk kɔc aya lɔn piōoc kēnē ē kɔc cī gam cɔl aa pīr pīr path.

Dēt lēu bī ŋic ē lɔn nadē ke raan cɔl Tikikuth yen yēth athör gen Kolothia rin Paulo aa cath kek raan cɔl Onethimuth, alony yen cī

Paulo athör gōt rienke tēnē Pilemon.

Kāk tō thīn

Muōth tueŋ 1:1-14

Dīt ē Raan cī lɔc ku dɔc 1:15-23

Luōi Paulo ke cīt alony tēnē akut kɔc cī gam 1:24-2:5

Pīr yam Raan cī lɔc ku dɔc yic 2:6-4:6

Muōth ciēen 4:7-18

¹ Ee ŋen Paulo cī Nhialic looi ba ya atuny Jethu raan cī lɔc ku dɔc, ŋen agät athör kēnē yok wāmāath cī gam Timothī.

² Tēnē wek kɔc cī Nhialic gam gen Kolothia, kɔc buōth Raan cī lɔc ku dɔc. Bī Nhialic we gām athiēi ku dōr.

³ Nhialic Wun Bānyda Jethu raan cī lɔc ku dɔc, ayeku leec akōlakōl tē rōok yok rienkun.

⁴ Rin gamdun tēnē Raan cī lɔc ku dɔc Jethu, ku nhiērdun tēnē kɔc ē Nhialic aa cuk piŋ. ⁵ Wäär bīi Wēt Puōth Yam tēnē we tueŋ, wek aa we cī kēn la yic ŋōth piŋ Ku ē yen atō gam ku nhiērdun thīn, kāk ŋāthkē ke aaci tōōu apath tēnē we pan Nhialic.

⁶ Wēt Puōth Yam athiēi bēēi akōlakōl ku athiēi pinynhom ēbēn, cimēn wäär looi yen rot kēya kamkun tēwäär piŋ wek dhēēŋ ē Nhialic ku dētkē yic tō thīn. ⁷ Wek aaci dhēēŋ Nhialic piŋ tēnē Epaprath raandan nhiarku lui ē puōu ēbēn tēnē Raan cī lɔc ku dɔc, ee rienkua. ⁸ Acī yo lēk nhiēr cī Wēi Nhialic gām we.

⁹ Wēt kēnē yen aye yok ke rōok rienkun tēwäär piŋ yok we. Nhialic ayeku lōŋ bī we

cɔl anɔc ye, ku ŋiëc ë kãŋ ëbën wïc Nhialic ku dät ë wël aya ye Wëi Nhialic ke gãm kɔc. ¹⁰ Ee këya, ke week abäk lëu bäk pïr ë pïr yen wïc Bãnyda, ku kënë ye cɔl amit puðu yen abäk aa looi akölaköl. Pïerdun abi ya kãpath kek ye bëi, ku ŋiëc ŋic wek Nhialic abi rot juak. ¹¹⁻¹² Bï Nhialic we looi bäk riel, riel bën dhëŋ ë Nhialic, ku bäk lëu bäk kãjuëc aa göök ke we duut wepuøth. Ku yakë Wãda leec ke we mit puøth, yen cï we gãm riel bäk la aban kãk Nhialic wäär cï tãu kacke ruel Bããnyde yic tÿer. ¹³ Acï yo luäk bei riel jɔŋrac yic, ku bëi yo ë bããny Wënden nhieer yic, ¹⁴ yen cï yo wëer bei, ku pël adumuømkua piny.

Dit ë Raan cï lɔc ku dɔc

¹⁵ Raan cï lɔc ku dɔc yen ye tïŋ ke thöŋ ke Nhialic cie tïŋ. Yen ë kaaide, ku yen atö tuen kãk cï cak ëbën nhïim. ¹⁶ Rin ë yen acï Nhialic kãriëc ëbën cak, kãk nhial ku piny, kãk ye tïŋ ku kãk cie tïŋ, acã atuuc nhial ku kãril kök cie tïŋ la rieldit cak. Nhialic acï nhial ku piny cak ë yeen ku kãk tö thïn ëbën aa kãkke. ¹⁷ Raan cï lɔc ku dɔc a rëer thïn ke kãŋ ëbën këc cak, ku ë rienke yen aye këriëc ëbën rëer nyiende. ¹⁸ Yen ë bëny kɔc cï gam. Yen aye kek pïerden yök thïn. Yen ë Wëndit tuen wäär cï jöt bei ran yic rin bë a yen tö tuen kãriëc ëbën. ¹⁹ Rin ë Nhialic yen acï ye tak ë rot bë Wënde ciët yen Nhialic guøp alanden. ²⁰ Rin Wënde yen acï Nhialic looi bë kãk tö nhial ku

piny aa döör kek ye. Thon Wënde tim cï rïiu kōu yen acï yo cɔl adöör kek Nhialic Wun.

²¹ Thëer wek aa we mec ke Nhialic, ku wek aa we kɔc aterde rin tÿktÿk rac ku kãreç ke yakë ke looi ku takkë ke. ²² Ku ëmën, rin cï Wënden wäär cï ya raan cïmënda thou rienkua ëbën, Nhialic acï we cɔl aaye mãthke bë we bëi bäk aa kɔc la cök cïn gup awuøc yenhom. ²³ Wek aa dhil la cök ku muøkkë röt ë dil yenhom. Ku duøkkë röt cɔl aben thel wei ë ŋøthdun cãk yök Wët Puøth Yam yic wäär cãk piŋ. Ee rin ë Wët Puøth Yam kënë yen acï yen ya alony, Wët Puøth Yam kënë cï ya lëk raan ëbën pinyhom.

Luoi Paulo ke cit alony tënë akut kɔc cï gam

²⁴ Ku ëmën yen acï puðu miët rin cï piöøcdiën cã cɔl agum we kony. Gumdiën mec yen kënë, ee rin ba dhöl cï Raan cï lɔc ku dɔc guum thïn, kuony bë thãap ë rin akut kɔc cï gam ëbën cit guøp Jethu. ²⁵ Ku ë Nhialic yen acã looi ba ya alony akut kɔc cï gam. Yen acã gãm luoi ril kënë, ba looi rin piathdun. Yen ë luoi wëtde ëbën nyuøth. ²⁶ Ku yen ë kë cï moony tÿthëer yon tënë raan ëbën, ku ëmën acï jãl nyuøth kacke. ²⁷ Kë cï Nhialic guiir ë lɔn bë kë cï moony nyuøth tënë kacke, kãpiathke ku dhëŋden cï moony muk rin kɔc ëbën. Ku kë cï moony ë lɔn nadë ke Raan cï lɔc ku dɔc arëer wegup, ku wëtde yic

wek aabi duaar Nhialic rəm kek ye. ²⁸ Këya, Raan cī lōc ku dōc ayeku lēk raan ēbēn. Ƴok aa kōc lēk ku nyuthku ke kuat keriēēc ēbēn ŋicku ē rin buk raan ēbēn bēēi Nhialic nhom, ke cīt raan la cōk cī mat kek Raan cī lōc ku dōc. ²⁹ Rin bī kēnē rot jal dhiel looi këya, Ƴen a Ƴa cī buōc apei ē riēl wäär cī Raan cī lōc ku dōc gām Ƴa, riēl yen lui Ƴaguōp.

2

¹ Awiēc ku bāk ŋic yen buōcdīt buōc Ƴen ba luui apei riēnkun, ku kōc gen Lodikia ku kōc kōk ēbēn kuc Ƴa. ² Ƴen a Ƴa lui kēlā rin ba ke dēet puōth, ku bīk rōt nhiaar kamken ku rēerkē ē tōk. Këya, ka bī rōt aa deet ku ŋickē kēn ciēēŋ path bēēi kamken. Ku ē dhēlē, yen abī kek kē cī Nhialic muōny ke ŋic, ku yen ē Raan cī lōc ku dōc guōp. ³ Ee yen ē rot, yen ē Ƴo kony buk wēt ril kēnē deet yic, wēt cī Nhialic jal cōl aŋic ēmēn.

⁴ Wek alēk kēnē, duōkkē rōt cōl ameth nyīn wēl bī we thēl wei bāk la kērac yic, tē cōk ke aa piŋ ke cīt yith. ⁵ Na cōk amēn cīi Ƴen rēēr ke we, ke piāndiē arēēr ke we, Ƴen ē puōu miēt tē piŋ Ƴen we ke we kāac ē cōk gamdun yic tēnē Raan cī lōc ku dōc.

Pir la cōk Raan cī lōc ku dōc nhom

⁶ Cīt lōn cī wek ye gam lōn ye Raan cī lōc ku dōc Jethu Bēny, rēēr kē ke we cī weyiic mat kek ye. ⁷ Calkē aye yen ē mēeidun ku piērdun, bāk riēl

apei ē gamdun yic cīmēn wäär cī we piōōc. Ku bāk la lēcdīt apei.

⁸ Tiēerkē nhīim lōn nadē ke cīn raan ben we thēl lēēŋ yic ē kāk lueth ye raan lueel yenhom ē path, wēl jak pinynhom ku ciēēŋ thēer ku aacie kāk Raan cī lōc ku dōc. ⁹ Yeen nhom ē Nhialic alanden agut wäär rēēr yen pinynhom, ku yeen ē raan aya. ¹⁰ Ku week aaci gām pīr alanden rin cī wek mat kek ye, rin ē yen bēny mac atuuc nhial ku jak kōk la riēl.

¹¹ Wäär cī wek mat kek Raan cī lōc ku dōc, aci we ŋoot ku acie ŋuōt dhie ye looi kōc gup, ee ŋuōt Raan cī lōc ku dōc yen ye looi wēi yiic, ŋuōt ē kōc wēēr bei adumuōōm yic, adumuōōm ye raan looi rin tē cī ye cak thīn. ¹² Rin wäär cī we muōōc nhīim, wek aa we cīt kōc cī thiōk raŋ yic kek Raan cī lōc ku dōc. Ku miōc nhom aci we bēn gām pīr ē yam cīt kōc cī jōt bei raŋ yic kek Jethu. Rin cī wek riēl cī Nhialic Jethu jōt bei raŋ yic gam. ¹³ Ƴon thēer wēikun aake cī thou rin adumuōōmkun, rin wek aa we ye kōc cie kōc Itharel, alēi kuc Nhialic ku lōōŋke. Ku Nhialic ēmēn aci we bēēi pīr path yic kek Raan cī lōc ku dōc. Nhialic acā adumuōōmkua Ƴodhie pāl piny. ¹⁴ Acī kajuēc cuk wuōōc cī gōt riēnkua, kek lōōŋ juēc la yiic kāk cīi ke lēu bī ke muk nhīim wuōōny wei. Acīt lōn cī Nhialic ke piāāt tim cī rīiu kōu kek Jethu. ¹⁵ Ku ē tim cī

riiu kënë kōu yen aci Raan cī lōc ku dōc lāau nhom yōk tēnē jak la riel, aaci ke cōl abuōth yecōk bī raan ēbēn ke tiŋ cimēn raan ril cī kōc ater dōm tōŋ yic. Ku jōl yai cam rin cī yen riel.

¹⁶ Kēya, duōkkē raan dēt cōl aye yen we lēk miēth yakē cam, tēdē kē yakē dek ku lōŋ wil ē pēei, ku lōŋ akōl cīi kōc Itharel ē luui, ku akōōl kōk.

¹⁷ Kek lōōŋkā acīn kē yekē nyuōōth, aake jam kē bī rot looi kēn yen ē yic ē Raan cī lōc ku dōc. ¹⁸ Duōkkē raan dēt pāl bī we muōr bāk ariōpdun cīi yōk tēnē Jethu. Raan ye lueel ke yen apath tēnē kōc kōk. Raan rot yōk ciēt yen ye Nhialic nyuōōth kāŋ. Kōc rōt nyuōōth ciēt ke ye kōc path ku keek aaci path acīn. Kōc ye lueel bā atuuc nhial aa door. ¹⁹ Raan cīt kēnē aci rot mēec wei tēnē Raan cī lōc ku dōc yen mac akut kōc cī gam. Akut kōc cī gam acīt guōp Raan cī lōc ku dōc. Yeen amac akut ku ē diēer ē ye. Ku ē kāk tō thīn cōl alui ē tōkrin bī akut riel, ku le tuēŋ dhōl yen wic Nhialic.

Thuōōu ku pīr kek Raan cī lōc ku dōc

²⁰ Wek aaci thou kek Raan cī lōc ku dōc, ku wek cī wēēr bei tēnē jōŋrac pinynhom. Yeŋō kē dēēt ye wek pīr abāk ciēt kōc pinynhom ē tēn? Yeŋō ye wek lōōŋkā theek? ²¹ “Duōkkē kēnē ye muk,” “Duōkkē kēnē ye bil,” “Duōkkē dēēt ye gōōt?” ²² Lōōŋkā ēbēn aaci kē yōk

thīn rin aa jam kāk guō thōk, aa lōōŋ raan ē path kek piōōcden. ²³ Aŋic raan ēbēn lōn kōc ke loi lōōŋkā aaci kōc ŋic kāŋ. Ku ē lueth ē path. Ee dhēl ye kek kōc mac thīn, bī kek kāk cie Nhialic aa door. Ku yekē rōt cōl aaye kōc path. Ku lōōŋken aa la yiic kākjuēc ril. Ku kārilkā aacie raan ē kony bī raan kē wic guāpde lēu bī duut.

3

¹ Rin cī Nhialic Raan cī lōc ku dōc jōt thou yic, yen ē landun aya, aci we gām pīr ē yam. Kēya, yakē ke wic kāk cī tāu we pan Nhialic, tē cī Raan cī lōc ku dōc nyuc thīn ē kōŋ cuēc ē Nhialic. ² Lak tuēŋ ke we tak kāk kē yiic ke cie kāk pinynhom ē tēn. ³ Ku wek cī thou ke Jethu ku wek aa pīr ke ye ē Nhialic yic. ⁴ Pīr ē yic ē lōn bāk aa tōk kek Raan cī lōc ku dōc, rin tē ben yen la bēn ke week aya wek aabi duaarde rōm kek ye.

Pīr Theēr ku Pīr ē Yam

⁵ Pāl kē kuat kārēc ye guōp raan wic pinynhom cimēn wic wic ē diāār. Ku luoi rēec kōk, ku tuil tiŋ raan dēt, ku kāk kōc cōl ayār gup, ku dīt ē puōu. (Rin dīt puōu acīt lōn ye raan jak door.) ⁶ Rin ē kāk kē, riāŋ puōu ē Nhialic abi bēn tēnē kōc cīi yen ē theek. ⁷ Wek aa we ē luui ē kārēckā wāār kuc wek Nhialic, ku piērdun ēci luoi ē kāk kē rum.

⁸ Ku ēmēn wek aa dhil luoi kāk kē puōl, riāāk ē puōu, ku kuith ku lumlum aa dhil ke puōl. ⁹ Duōkkē rōt ē jāām ē

lueth, rin cī wek ciεεη theεr puōl, ¹⁰ ku ηεk ē kamkun ēmēn aci ya raan ē yam. Ku Nhialic aloi we bāk aa ciēt yeen raan ē cak we, ku abāk jāl ηic apath. ¹¹ Ku ē kēya, Raan cī lōc ku dōc ē kōc ēbēn nhiaar kōc cie kōc Itharel ku kōc Itharel. Kōc cī ηoot ku kōc kēc ē ηoot, kek kōc ye ηoot, kōc cī kājuēc ηic, raan kuat nhiaar tōη. Aloony ku kōc cie aloony, rin Raan cī lōc ku dōc yen ē kēriēc ēbēn, ku arēēr kāη yiic ēbēn.

¹² Wek aa kōc kam kōc akut nhiεεr Nhialic, ku aci wek kuēny bei bāk aa kacke, wek aa dhil rōt nyuōth we ye kōc path la puōth, γεrkē puōth ku lierkē puōth ku yakē gum. ¹³ Yakē ηiεc rēēr ku yakē rōt pāl piny tē le yen raan cī luōi kērac, tēdē ke menhkui yen cī luōi awuōc. Yakē rōt pāl piny kamkun cimēn ye Bēny kārackun pāl piny. ¹⁴ Ku kāk puōthkā ēbēn, matkē nhiēr thīn, nhiēr yen kāη mat yiic ku cōk ke piny. ¹⁵ Dōōr yen ye Raan cī lōc ku dōc gām we, yen ē we cōk nhūim tāktākdun yic, rin dōōr yen aci Nhialic we caal akut kōc cī gam yic ēbēn rin bāk aa leec. ¹⁶ Wēt Raan cī lōc ku dōc adhīl rēēr wepuōth apath, tētkē wēt kēnē yic tēnē kōc ēbēn, ku tētkē yic apath kamkun aya dhēl la cōk. Kētkē waak puōth Nhialic, waak alεεc ye ke Nhialic door. Kīεtkē waak tēnē Nhialic kek alεεc Nhialic wepuōth. ¹⁷ Kuat kāk yakē

ke looi ēbēn, ku luεlkē ke, aa dhiεlkē ke looi kēya rin Bānyda Jethu, yen aye wek alεεc yiēk Nhialic Wāda ē dhōlde.

Bī raan rot muk kēdē Pīr Yam yic

¹⁸ Wek diāār piεηkē wēl ye rōōrkun lēk we, ku dhiεlkē looi kēya rin ye wek kōc ē Bēny.

¹⁹ Wek rōōr aya, wek aa dhil diāārkun nhiaar ku duōkkē ke ye kuōc ciēεη.

²⁰ Wek mīth, wek aa dhil kōc ke dhiēth we aa theek akōlakōl, rin yen ē Nhialic cāl amit puōu.

²¹ Wek kōc we dhiēth mīth, duōkkē ke ye nyieeny ē path, tēdē ka bī dhōr ē we.

²² Wek aloony, wek aa dhil kōckun muk we theek ē kuat kājuēc yiic ēbēn. Ku acie nadē ke daai ē we, ke we lui tēnē ke ku bāk alεεc yōk thīn, acie kēya, yakē luui puōn cīn yic tiεεl rin theek wek Nhialic. ²³ Kuat kāk yakē ke looi ēbēn, luōikē ke piāndun ēbēn, cīt ke luōikē ke Nhialic, ku acie raan yen luōikē ke. ²⁴ Dhiεlkē muk wenhūim lōn Nhialic abī week gām kēpuōth cī tāu kacke, rin Raan cī lōc ku dōc yen ē raan yakē luōōi. ²⁵ Kuat raan cī kērac looi abī tēm awuōc rin kārεεc ye looi, rin Nhialic ē raan gām awuōc thōη kek kē cī looi, tēdē ye kēpath aye kērac.

4

¹ Wek kɔc ye lušši, dhielkē la cök apath tēnē aluɔonykun. Muškkē wenhūim lɔn wek aa la Bēnydun mac we pan Nhialic aya.

Lēk

² Yakē dhiel rōök akōlakōl, dhielkē wepuōth aa tāau thīn ke we lec Nhialic. ³ Yakē rōök ē rienkua aya rin bī Nhialic cɔl apuɔl yic, ba Wēt Puōth Yam rin Raan cī lɔc ku dɔc ē kuc thēer a pišɔc. Rin wēt kēnē yen amɛc ɣen. ⁴ Rōškkē, ba ya jam apēi dhēl bī wēt kēnē cɔl adet yic apath.

⁵ Njēckē kāŋ aa looi tēnē kɔc kuc wēt Nhialic, ku lēkkē ke apath, kuat tē cī wek rōm thīn ke ke. ⁶ Kāk yakē lueel aa dhil aa kāk ye kɔc kepuōth tāau thīn, ku nhiarkē ke bīk ke piŋ. Ku kēya abāk ŋic yen tē bī wek wēl aa dhušk nhūim thīn tēnē kuat raan we thiēec.

Muōth Ciēn

⁷ Wāmāāth nhiaar cɔl Tikikuth, raan la cök lui ke ɣo rin Bānyda, abī we lēk kuat kāk cī rōt looi tēnē ɣa ēbēn. ⁸ Ku yen ē wēt tuc ɣen ye we, rin bī we la dɛet puōth, ku lēk we kuat kāk loi rōt tēnē ɣo aya. ⁹ Yeen ala kek Onethimuth, wāmāāthdan la cök, ku yen ē raan akuōtdun. Ku keek aabī we lēk tē ciēŋ yok thīn ē tēn.

¹⁰ Arithtarkuth cī mac ke ɣen ē tēn ē we mušōth aya, ku Marko wēn mēnh ē Barnaba. (Wek aca lēk thēer bāk Marko lor tē le yen yet tēnē

we.) ¹¹ Jocua, ku aye cɔl Juth-tuth aya, ee we mušōth. Keek kadiāk aa kek kɔc Itharel cī gam kepɛc lui kek ɣen rin wēt bāāny Nhialic, ku keek aacā kuony apēidit.

¹² Epaprath ē we mušōth ku yen ē raan akuōtdun, ku ye raan lui tēnē Raan cī lɔc ku dɔc Jethu. Yeen ē rōök rienkun akōlakōl ē piānde ēbēn, ke thiēc Nhialic bī we cɔl aril puōth gamdun yic ke we ŋic kē wīc Nhialic. ¹³ Alēu ba lēk we apēi yen tē cī yen luui thīn rienkun bī Nhialic we kony, ku kɔc gen Lodikia ku Ȳērapolith aya. ¹⁴ Luka, akīmdan nhiarku apēi ku Demath aa we tušc miāthden aya.

¹⁵ Lēkkē miēthakāi rēer Lodikia ku Nimpa ku akut kɔc cī gam ē mat paande lɔn aa yake mušōth apēidit. ¹⁶ Tē cī wek athör kēnē kueen, ke dhielkē kuēn akut kɔc cī gam rēer Lodikia. Ku wek aa dhil athör ca tušc miēthakāi rēer Lodikia kueen aya. ¹⁷ Ku lēkkē Arkiputh elā, “Dhiel ŋic ba luoi ē Bēny wāar cī gām yī ba looi, dhiel thöl.” ¹⁸ Ee ciēndiē ayic yen agāt ɣen muōth kēnē tēnē we, duškkē nhūim mār wēt rēer ɣen lōc. Bī dhēēŋ ē Nhialic rēer ke we.

Athör tueŋ cī Paulo gät kɔc cī gam Thethalonika Wēt nom

Thethalonika ë ye gendit pan Mathedonia mɛc kɔc Roma. Ee yen cī Paulo akut kɔc cī gam looi thīn wäär cī yen ke jāl Pilipi. Kaam thīn wäär cī ke akut looi, ke kɔc Itharel go tiɛl dɔm ku kueeckē, rin cī kek ye tīŋ ke kɔc cie kɔc Itharel wäär thek yanhden cī yanhden puöl, ku piŋkē wēt ye Paulo piöc ku buəthkē yic. Këya, aaci Paulo bēn cop bī jāl Thethalonika ku le tueŋ gen Beria. Wäär cī Paulo dhuk pan Girik gen Korinth, go Timothī wäär cī keny Thethalonika, lək ye tē rēer kɔc cī gam Thethalonika thīn.

Ku jəl Paulo athör tueŋ kënë göt bī yen kɔc cī gam dɛt puöth. Ku leec Nhialic rin cī yen ke piŋ ke rēer gamden yic ku nhiarkē röt kamken, ku bī ke cəl aa tak tēwäär ciēŋ kek thīn ke ke, ku bī thiēcden cīk bēi nhial dhuk nom wēt bī Raan cī lɔc ku dɔc bēn la dhuk pinynom. Yenö bī rot looi tēnē kɔc cī gam cī thou ë kaam kënë tē le Jethu dhuk? Ku ye nen yen bī Raan cī lɔc ku dɔc bēn dhuk? Ku lək Paulo ke bīk la tueŋ ke lui apath ke tit bēn Raan cī lɔc ku dɔc.

Käk tō thīn
Muöth tueŋ 1:1

Alɛɛc 1:2–3:13

Lək ë ciɛɛŋ kɔc cī gam 4:1-12

Lək wēt bēn Raan cī lɔc ku dɔc 4:13–5:11

Lək ciēn 5:12-22

Thök ë wël ku muöth ciēn 5:23-28

¹ Athör kënë aa yok yī Paulo ku Thilath ku jəl a Timothī aa yok cī ye tuöc we, wek akut kɔc cī gam gen Thethalonika, ku yakē kɔc Nhialic Wāda, ku jəl a Bānyda Jethu raan cī lɔc ku dɔc. Bī dhēŋ ku döör rēer ke we.

Pir ku gam kɔc Thethalonika

² Yok aa Nhialic leec rienkun ebēn akōlaköl tē rōök yok. ³ Wek aa yeku tak akōlaköl tē rōök yok Nhialic Wāda rin luoidun bēn gam yic, ku week aaci luui apei rin nhiɛɛr wek Jethu Krītho, ku riɛlkē puöth rin ŋööth wek ye.

⁴ Anjicku miēthakua lɔn nhiɛɛr Nhialic we, ku aci we lɔc ku bāk aa kacke. ⁵ Rin yok aaci Wēt Puöth Yam bēi tēnē we, acie wēt ë path, ee cath kek riɛl ku Wēi Nhialic ye nyuöth lɔn ë yen yic alanden athɛɛr. Anjickē yen tē cī yok ciēŋ thīn wäär rēer yok ke we, ee rin ku buk we kony. ⁶ Wek aaci röt thōŋ yo ku Bānyda, rin na cɔk alɔn cī wek gum apei, ke wek aaci wēt piŋ ke miɛt ë puöu bö tēnē Wēi ë Nhialic. ⁷ Ku këya, tē cī wek ciēŋ thīn yen aci kɔc cī gam Mathedonia ku Akaya tīŋ. ⁸ Ku acie rin cī wek wēt Bānyda Jethu piöc tēnē kɔc Mathedonia ku Akaya ë rot, gamdun tēnē Nhialic aci kɔc pinynom ŋic ebēn. Ku

acın kē lēuku buk bēn lueel.
 9 Rin aa jam lōn cī wek ɣo ɲiɛc
 nyuöc wäär cī ɣok keny tēnē
 we, ku kē cī wek muöl thīn
 bāk jak cīi ben aa theek, ku
 ye Nhialic ē yic pīr yetök yen
 yakē door. 10 Ku bāk Wēnde
 yen bī bēn pan Nhialic tiit,
 Wēnde Jethu yen cī jōt thou
 yic, ku ē yen abī ɣo luök tē luk
 Nhialic luk rin cī yen ke puöu
 riääk apēi rin adumuömkua.

2

*Käk cī Paulo looi
 Thethalonika*

1 Miēthakua, aɲiɛckē kek
 week lōn kēnyda tēnē we akēc
 nhom tēɛc piny. 2 Aɲiɛckē
 yen tē cī ɣo läät thīn, ku jōr
 ɣo Pilipi ke ɣo kēc yet tēnē
 we. Ku na cōk alōn wäär cī
 kōc juēc ye wīc, ke Nhialic
 acī ɣo bēn dēɛt puōth buk we
 lēk Wēt Puōth Yam bö tēnē
 ye. 3 Wäär ye ɣok we lēk Wēt
 Puōth Yam, wek aa we cuk ē
 lēk lueth, tēdē ke ɣo ye jam rin
 le yen kē buk yök thīn, ku acın
 raan cuk wīc ku buk ruēeny.
 4 Kēya, aa yeku them buk aa
 jam tēcīt tē wīc Nhialic ye thīn
 rin cī yen ɣo lōc, ku thōn ɣo
 luoi bī ɣok Wēt Puōth Yam aa
 piöc. Aa kēcku them ku buk
 aa looi kēn kōc miēēt puōth,
 ee kēn wīc Nhialic raan kē tō
 kōc puōth ɲic. 5 Aɲiɛckē apath
 lōn ɣok aa kēc bēn buk we
 bēn wel nhīim wēl puōth yeku
 ke lueel, ku aa kēcku ke lueel
 buk röt kum ē ke, bī la kē yök
 tēnē we. Nhialic aɲic kē tō
 yopuōth. 6 Akēcku wīc ku bī la
 raan lec ɣo ē kamkun ku kōc

kōk, 7 ku cīt lōn ye ɣok atuuc
 Raan cī lōc ku dōc, ee la kēn
 buk aa wīc tēnē we. Wek aa
 we nhiarku, ku rēerku ke we
 cīmēn ye man mīth miēthke
 muk. 8 Rin nhiɛɛr ɣok we apēi
 acie Wēt Puōth Yam yen wīcku
 buk lēk we ē rot, aa cuk gam
 buk thou riɛnkun aya. Wek
 aa we nhiarku apēidit. 9 Yeen
 adhiɛlkē muk wenhīim wek
 miēthakua tē cī ɣok luui thīn
 apēi. ɣok aacī luui akōl ku
 wēɛr, rin ku bī ciēn kē yeku
 thiēɛc tēnē we tēwäär ye ɣok
 we piöc Wēt Puōth Yam ē
 Nhialic. 10 Wek aa ɲic kāk
 cuk looi, agut Nhialic aɲic aya
 lōn ɣok aacī ɲiɛc ceɲ kek wek
 kōc cī gam, ku week aa cuk
 ciēɲ ē dhēl dhēɲ la cōk cīn
 yic agääk. 11 Aɲiɛckē yen tē
 cī ɣok we ciēɲ thīn, acīt tē ye
 raan ē dhiēth miēthke ciēɲ
 thīn. 12 Wek aa cuk cōl aril
 puōth, ku wek aa cuk nyuöc
 puōth, ku lok tuen ke lēcku we
 ku bāk pīr dhēl yen Nhialic
 cōl amit puöu, Nhialic yen we
 cōl ku bāk röt mat bäänyde
 ku duarde yic.

13 Ku ala wēt dēt ye ɣok
 Nhialic leec akōlakōl. Wäär
 bīi ɣok wēt Nhialic tēnē we,
 aa cāk piɲ ku gamkē, ke ye
 wēt bö tēnē Nhialic, acie kē bö
 tēnē raan. Ku wēt Nhialic alui
 wepuōth ke war piērdun yic
 wek kōc cī gam. 14 Miēthakua,
 kāk cī röt looi tēnē we aa cīt
 kāk cī röt looi tēnē akut kōc
 cī wēt Jethu Kritho gam Ju-
 dia. Wek aacī käreɛc yök tēnē
 kackun cīmēn wäär cī kōc cī
 gam Judia käreɛc yök tēnē kōc
 Itharel, 15 cī kōc kōk keyiic kōc

käk Nhialic tñj nõk, ku ben kəc kək keyiic Běny Jethu nõk. Ku kəcəken kək aaci ɣo cəl agum. Keek aaci Nhialic rac puşu apɛi. Keek aa kəc ater tənə kəc ɛbən. ¹⁶ Acik them bik ɣo aa gəl buk kəc cie kəc Itharel lək wət bi ke luşk. Kəya, keek aacä adumuşm yekə ke looi akölaköl thöl thook. Ku ɛmən Nhialic aci puşu riääk tənə ke ku aabi təm awuśc.

Awic Paulo bi kəc Thethalonika ben la neem

¹⁷ Ku ɣook miəthakäi, tɛwäär ci ɣo puşk yiic ɛ kaam koor, aa guäpkua kek aake ci jäl, ku wek aa we yeku tak tɛ ci ɣok we dak thñ, ku acuk them apɛi ku buk we ben tñj. ¹⁸ Acuk wic ku buk dhuk tənə we. ɣen nhom aca them arak juéc ku ba dhuk, ku jəŋ ater ɛ Nhialic akəc ɣo puşl ku buk dhuk. ¹⁹ Cie week ɛ röt wek ɛ njoth, ku miet ɛ puşu. Ku cie wek ajömdan bi ɣok nhiam Bănyda Jethu nhom tɛ le yen dhuk? ²⁰ Wek aa diik ku miet ɛ piända.

3

Timothï aci la Thethalonika

¹ Acuk jäl yök lən nadə, ke kə cii ɣok we bi ben tñj, acuk ben guum. Ke yeen acuk tak buk döŋ Athen warou, ² ku Timothï acuk tooc bi la tənə we, ku ɛ wămääthdan lui kek ɣo ɛ tək tənə Nhialic ɣok kəc kəc lək Wət Puəth Yam, rin Raan ci ləc ku dəc. Yen acuk tooc ku bi we la cəl aril puəth ku bi we kony gamdun yic, ³ rin ku bi ciən raan tək ɛ

kamkun bi yenhom ben waar wət guum wek. Week nhüim anjäckə lən guəm ɛ kə tōöŋ tō kam kək ci Nhialic guiir tənə ɣo. ⁴ Cimən wäär ŋot rëer ɣok ke we, acuk lək we tuen lən ɣook ɣodhie ɣok aabi gum, ku yeen anjäckə apɛi, yen ɛ kə ci rot looi alanden. ⁵ Ku ɛ yen kə tooc ɣen Timothï. Yen acä ləu ku ba guum acin, ke yen aci ɣen ye tooc bi gamdun la tñj. Aduer ayic alanden lən nadə ke jəŋrac aci we lək ruëny, ku luşidan cuk looi aci riääk.

⁶ ɛmən Timothï aci dhuk ciëen, ku yeen aci thoŋ path ci ɣo miëet puəth bɛɛi lən wek anuət we muk gamdun ku nhiarkə röt. Aci lək ɣo lən ye wek ɣo tak akölaköl, ku awiäckə bək ɣo ben tñj cimən wic ɣok ye buk we la tñj. ⁷ Kəya, käreç gumku ke yiic, ɣok aaci gamdun dɛet puəth miəthakua, ⁸ rin ci ɣok ye piŋ ɛmən lən kɛɛc wek ɛ cök gam yic, gam ɣo gam pir yam. ⁹ Buk Nhialic leec apɛi kədə rienkun, rin miet puşu rëer ke ɣo Nhialic nhom ɛ wətdun? ¹⁰ Aköl ku wɛɛr, Nhialic ayeku thiëc ɣopuəth ɛbən ku buk we la tñj ku nyuthku we kə ŋuət kɛckə ŋic gamdun yic.

¹¹ Bi Nhialic yen Wäda nhom ku Běnydan dit Jethu dhəl guiir tənə ɣo ku buk la tənə we. ¹² Bi Bănyda nhiër juak kamkun ku kəc kək aya apɛi, cimən nhiɛr ɣok we. ¹³ Bi we cəl aril puəth, ku wek aabi ya kəc cin gup adumuşm Nhialic Wäda

nhom, tē le Bānyda Jethu bēn kek kōc ē kacke ēbēn.

4

Pīr Nhialic cəl amit pušu

¹ Kēya miēthakua, wek aa cuk lēk tē bī wek ηic cien thīn bī Nhialic pušu miēt. Ku ē yen tē pīr wek thīn alanden. Ku emēn wek aa yeku lōŋ ku yōökku we rin Bānyda Jethu, bāk ciεŋ kēnē cuot tuenj. ² Wek aa ηic kē cuk lēk we ē riεl cuk yōk tēnē Bēny Jethu. ³ Wek aa wīc Nhialic bāk dhiεl aa kōc path, ku cāk wepuōth ye yiēk kāk ē bal. ⁴ Nεk adhīl yeguōp tiit bī cien dhēl puōth Nhialic kek athēk, ⁵ ku cīi yepuōu yīk kāk ē bal cīmēn raan cīn gam tēnē Nhialic. ⁶ Ku ē kēnē yic, acīn raan loi kērac tēnē mēnhē dēt cī gam. Wek acuk lēk ē wēt kēnē, ku acuk tēt we aya lōn bī Nhialic kōc kārεckā looi tēm awuōc. ⁷ Acīi Nhialic wīc buk yopuōth aa yiēk kāk ē bal. Awīc buk cien ŋo cīn gup adumuōm. ⁸ Kēya, raan kucē bī wēl cuk lēk weekkā cīi piŋ, acie wētda yen cīi piŋ, ee wēt Nhialic, Nhialic we yiēk wēi.

⁹ Acīn kēn nadē ke benku lueel athōr kēnē yic bāk kōc kōk cī wēt Jethu gam nhiaar. Rin Nhialic guōp acī we piōc tē bī wek rōt aa nhiaar thīn kamkun. ¹⁰ Ku ē yic, wek aa nhiaar miēthakun Mathedonia yic ēbēn. Ku aŋot lēkku we, bāk nhiērdun juak yic. ¹¹ Tāāukē wenhīim ku bāk cien apath, bāk cīi ē cien guēnyguēny, ku raan

ē rot muk apath kam kōc ē kōŋde cīmēn wāar cī ŋok ye lēk we. ¹² Na luōikē ē kēnē ke wek aabī kōc kōk kēc wēt Jethu gam nhiaar ku thekkē we. Luōikē rōt bī ciēn kē yakē wīc tēnē kōc kōk.

Akōl bēn ē Bēny

¹³ Miēthakua, awīcku bāk yic ηic rin kōc cī thou ē kamkun, ku bāk cīi dhiau wepuōth cīmēn kōc kōk cīnkē yekē ŋōōth. ¹⁴ Ayeku gam lōn cī Jethu thou ku acī bēn pīr. Kēya, ŋook aya, ayeku gam lōn Nhialic abī kōc ke cī wēt Jethu gam ku thoukē, cəl aa bēn pīr ku dhukkē kek ye.

¹⁵ Kēn yen lēkku we emēn, ee kē cī Bēny piōc tēnē ŋok kōc bī ŋot ŋo pīr. Akōl bī Bēny bēn, ŋok aacīi bī la tuenj tēnē kōc cī kaŋ thou. ¹⁶ Kōc ēbēn aabī rōl atunydit Nhialic piŋ, ke koth kaŋ ē Nhialic lēk kōc, ku Bēny guōp abī bēn piny nhial. Ku kōc cī thou ke cī wēt Raan cī lōc ku dōc gam, kek aabī kaŋ pīr. ¹⁷ Ku ŋok kōc bī ŋot ŋo pīr akōl kēnē, ŋok aabī kuōt yiic ke ke, ku ŋēth ŋo luāt yiic buk rōm kek Bēny aliir yic nhial, ku ŋok aabī rēer ke Jethu akōlakōl. ¹⁸ Kēya, dεεtkē wepuōth ē wēlkā.

5

Guierkē rōt ē rin bēn Bēny

¹ Acīn kēn nadē ke benku lueel athōr kēnē yic buk akōl bī kākā rōt looi lēk we. ² Aŋiεckē kek we lōn Bēny abī bēn ke cīi ηic, cīmēn dhie ye cuār bēn wakōu ke cīi ηic. ³ Tē lueel ye ēlā, “Kēriēc ēbēn

apath acin kërac,” ke këræc bi kəc gum thin abi dhiel ben ke cin raan ye tak lon bi yen rot looi cimën tij dhie rəp rem apɛi. Ku acin kəc bi poth ɛ këræc kënë yic. ⁴ Ku wek miəthakai, wek aacii cit kəc rëer muəəth yic, rin wek aa njic Nhialic. Kəya, aköl kënë acii bi la ciel wegup cimën cuär ke kuəckɛ. ⁵ Week ɛbən, wek aa rëer ruɛl yic rin njic wek Jethu. ʏok aacii cit kəc rëer muəth yic kuc Nhialic. ⁶ Na ye kəya, ke ʏok aacii nin cimën kəc kək, ʏok aa dhil nhiiim tir ku dukku ye wiæet mäau. ⁷ Ee wakəu yen aye kəc nin, ku yen dək kek thin mäau apɛi. ⁸ Ku ʏok aa kəc ruɛl. Kəya, tiiirku nhiiim ku titku röt ɛ gamda ku nhiərda bi jənrac ʏo cii duəŋ. Ku ɔlku njəth rëer ke ʏo lon bi Jethu ʏo luək, aye kət. ⁹ Rin Nhialic akɛc ʏo ləc ɛ tən rin bi yen ʏo təm awuəc aköl luŋdit, aci looi kəya, bi ʏo luək dhəl Bänйда Jethu Kritho. ¹⁰ Acı thou rienkua rin bi ʏok pir ʏodhie kek ye aköldä, tɛ piir ʏok ayı tɛ ci ʏok thou. ¹¹ Yakə wepuəth dɛɛt, ku kuənykə röt kamkun, cimën looi wek ye ɛmən.

Lək ciəən ku muəth

¹² Wek aa lənku miəthakua ku bək kəcɔit wat wenhiiim gam Bänйда yic, kəc luikə apɛi kamkun theek, kəc we nyuəth kə bək looi pir kəc ci gam yic. ¹³ Njɛckɛ kəc ciəəŋ apɛidit ku nhiarkɛ ke rin kəpuəth yekɛ ke looi. Ku njɛckɛ ceŋ kamkun.

¹⁴ Week aa ʏöökku miəthakua, bək kəc aa dak röt cie luui lək, ku riɛlkɛ kəc riəc gup nyin, ku kuənykə kəc wiəc kuəny, ku yakə raan ɛbən jääm ke we ci wepuəth päl piny. ¹⁵ Dhiɛlkɛ njic lon acin raan guur kërac këræc dət, ku yakə wiəc wepuəth bi ya kəpath yen yakə looi kamkun ku kəc ɛbən akölaköl.

¹⁶ Yakə rëer we mit puəth akölaköl, ¹⁷ ku yakə rëer we rəək, ¹⁸ yakə Nhialic leec, kuat kəriiəc rot looi tənə wɛ. Kënë, yen awic Nhialic tənə we piərdun yic, ke we ye kəc ci mat kek Raan ci ləc ku dəc, Jethu. ¹⁹ Duk Wəi Nhialic gəl nhom. ²⁰ Ku duk wəl kəc ye lueel lon ye kek kək Nhialic tij, ye ʏöəŋ yiic. ²¹ Kanke deet yic, muəkkɛ wenhiiim kəpath, ²² ku duəkkɛ röt ye thiäk kuat kërac.

²³ Bi Nhialic ɛ ʏo yiək dəər, we looi bək aa kəc path kəriiəc ɛbən yic, ku muk wəikun ku guäpkun ke cin yic ajuəc aköl bi Bänйда Jethu Kritho. ²⁴ Ku yen raan we ɔəl ala gam ku abi looi.

²⁵ Rəəkkɛ aya rienkua miəthakua. ²⁶ Miəthkɛ kəc ci gam puə ɛbən. ²⁷ Wek aa ʏöök rin Bänйда, bək athör kënë kuen tənə kəc ci gam ɛbən.

²⁸ Bi dhəəŋ Bänйда Jethu Kritho rëer ke we.

Athör ë rou cï Paulo gät kəc cï gam Thethalonika Wët nhom

Athör tuenj yic tənë akut kəc cï gam Thethalonika, ëcï Paulo gät lən Raan cï ləc ku dəc abï bən dhuk pinyinhom. Kënë ëcï kəc kək liäap nhüim Thethalonika. Ku athörden yic tənë kəc Thethalonika aya, Paulo ë jam lən aköl bï Bëny bən acï thiök. Rin ë wët kënë, kəc kək aake cï köcc ë luai, ku rëerkë ë path ke tit bən Jethu raan cï ləc ku dəc. Ku Paulo ë wët kënë cök piny ku nyooth, lən tuenj ke Raan cï ləc ku dəc kəc dhuk, ke raan cöl “Raan Rac” apëi abï tuöl ku yeen abï yet nhial apëi luai käreç.

Ku Paulo atuny Jethu, ee kəc cï gam leec rin gamden looi kek luai pïr akölrïëc ëbën, cək alən rëer kek ke gum ke liëp kenhüim ëmën. Aaye dëet puöth bïk köcc ë cök ku buöthkë täden yen luai thïn yic, ku lek tuenj ke loi kăpath.

Käk tə thïn

Muöth tuenj 1:1-2

Paulo adeet kəc cï gam puöth 1:3-12

Käk bï röt dhiel looi ke Jethu kəc dhuk 2:1-12

Kəc cï gam aa dhil köcc ë cök 2:13-17

Röökkë riengkua 3:1-5

Kəc aa dhil luai 3:6-15

Muöth ciëen 3:16-18

¹ Yën Paulo ku Thilath ku jöl a Timothï aa yok cï we tuöc athör wek akut kəc cï gam gen Thethalonika, ku yakë kəc Nhialic Wäda ku Bányda Jethu Krïtho.

² Bï Nhialic Wäda ku jöl a Bányda Jethu Krïtho we yiëk dhëenj ku döör.

Paulo adeet kəc cï gam puöth

³ Miëthakäi yok aa Nhialic dhiel leec akölaköl ë riengkun. Ku ë yic buk looi këya, rin gamdun ë rot juak akölaköl ku nhiër kamkun ë rot juak aya. ⁴ Ku ë yen rin ye yok jam ke yo nhiam ë riengkun akuut kəc cï gam nhüim. Yok aa nhiam wët rëer wek ke we gum ku gamkë wët Nhialic, cək alən ye wek rëer ke we jör.

⁵ Ku Nhialic acï jöör kënë looi bï yen tē le yen cök thïn nyuöth. Rin abï we looi bäk aa kəc bï mat bäänyde yic, rin bäänyde yen aguum wek. ⁶ Ku Nhialic abï kë la cök looi, rin abï kəc kek we jöör cöl aa gum aya. ⁷ Ku yen abï kək gumku nyaai tənë yo ku wek kəc gum ëmën, ku lok tən lönj yodhie. Kënë abï rot looi tē le Bëny Jethu bən piny nhial kek riöldit apëi kek atuucken nhial. ⁸ Tē bïi Jethu, mac abï dëp, ku kəc cï jai wët Nhialic abï tēm awuöc, kek kəc cï jai bïk cïi pïr Wët Puöth Yam ë Jethu Bányda. ⁹ Keek aabi tēm awuöc bï kek gum akölrïëc ëbën, ku keek aabi gël wei tənë Bányda Jethu, ku kəkken dit puöth bï ya kək kəc göi,

yiic. ¹⁰ Të bī yen aköldä, ke yeen abī gām alæcdit apæi rin kē cī looi rin kacke. Ku kəc cī gam aabī gāi ku dorkē rin riel tō kek ye.

¹¹ Ku ë yen kē ye yok rök akölaköl rienkun. Yok aa Nhialicda thiëc bī we bëi pīr cī yen we caal thīn yic, ku bī we tīj ke lëukē bāk mat ë pīr kēnē yic. Nhialic abī we yiëk riel ku bāk kəpuəth wiëckē bāk ke looi, aa looi. Ku bāk kāk wiëc bāk ke looi aa looi dhël la cök rin cī wek Jethu gam. ¹² Të looi wek ë kēnē ke wek abī Bānyda Jethu cəl aye leec, ku abī we cəl aye theek. Kēnē abī rot looi rin dhëej Nhialicda ku Bānyda Jethu Krītho.

2

Käk bī rot dhiel looi ke Jethu kēc dhuk

¹ Miëthakāi, calkē röt aa benku lëk bēn Bānyda Jethu Krītho, ku tē bī yok yonhūim mat thīn ku rēerku kek ye.

² Duökkē röt cəl aa liëep nhūim ku riäakkē puəth wël ye ke lueel lən cī Bānyda Jethu bēn. Tädē alëukē bik lueel lən cī Wëi Nhialic yo nyuəth ë kēnē, tädē ayekē lueel lən cī yok kēnē piöc tēnē kəc, tädē lən cī yok ye göt ku tucku ke.

³ Duökkē röt cəl awēj nyīn kuat dhël yiic ëbēn, rin aköl bī Bānyda bēn aṅoot, yet aköl bī kəc juëc keyiic jāl mat ku kueeckē wët Nhialic, ku Raan Rac, raan lööj dhël yiic ëmēn abī tic, raan ye pan mac kēde.

⁴ Yeen abī jai kuat kē ye door

ëbēn, ku yeen abī rot tääu tuenj kəriëc ëbēn nhom ke ye door ke cīt Nhialic. Abī rot yäth tuenj ku dhël Nhialic ku rēc kāk ye Nhialic door ëbēn. Ku yëth rot nhial ku tēu rot ciel luanj Nhialic.

⁵ Cäk kakkä ye tak lən cī yen ke lëk we wäär rēer yen ke we? ⁶ Ku ëmēn anjäckē alanden yen kē gël Raan Rac, raan lööj dhël yiic bī cī bō. Ku yeen abī nyuəth tē le tēde bēn. ⁷ Ku rielden ye kek kuc lööj ëbēn alui piiny, ku yeen abī luui piiny këya yet tē bī raan ye gël nyaai. ⁸ Tëen ke Raan Rac, raan lööj dhël yiic ëbēn abī tic. Ku tē le Jethu Bānyda bēn ka bī nök aliir thok ë path ku mēr piny ë ruelde. ⁹ Raan lööj dhël yiic abī bēn ke riel jərac. Ku abī kāk cie yith ya looi, kāk ruëeny ye tē ye luši ke kəc göi. ¹⁰ Ku looi kuat kāk ye ke kəc ruëeny ëbēn tēnē kəc bī mää. Keek aabī mää rin cī kek kuc bik yic cī nhīar rin bī ke luök. ¹¹ Ku aabī Nhialic looi bī ke ruëeny apæidit bī ya kē cie yic yen yekē gam ë rot. ¹² Ku kē bī rot looi akīn, kuat raan kēc yic gam ku ye puəu miət luši adumuööm yic, abī luök wei.

Kəc cī gam aa dhil kəc ë cök

¹³ Miëthakāi, wek aa kəc nhiεr Bēny. Yok aabī Nhialic aa leec ë rienkun akölaköl rin wek aaci Nhialic ləc bāk tō kam kəc tuenj bī kanj luök yiic. Wek aaye luök dhël Wëi Nhialic we looi bāk aa kəc path, ku rin ye wek wët yic

gam. ¹⁴ Nhialic aci we cōl ē dhēl Wēt Puōth Yam yen yeku lēk we. Yeen aci we cōl ku bāk diik Bānyda Jethu Krītho rōm kek ye. ¹⁵ Kēya, miēthakāi duōkkē wenhūim war, lak tuēŋ ke we muk yic cuk piōc tēnē we wāār rēer yok ke we, tēdē ke cuk gōt athōr cuk tuōc we yic.

¹⁶ Nhialic Wāda anhiar γo, ku ē γo nyuōth lier piānde. Ku ē yen cīi yen ye kōōc deet yen γo deet puōth, ku cōl anjicku lōn bī yok la pan Nhialic. Yok aa rōōk bī Nhialic kek Bānyda nhom, Jethu Krītho, ¹⁷ week deet puōth ku gēm we riel bī wek aa luui kāpath. Ku lēukē bāk kāpath aa lueel akōlakōl.

3

Rōōkkē rienkua

¹ Ēmēn, tē jol wētdiē wīk, wek aa yōōk miēthakāi bāk rōōk rienkua, rin bī wēt Bānyda lac thiēi piny ke diēckde cīmēn cī yen rot looi kēya kamkun. ² Rōōkkē aya bī Nhialic γo kony tēnē kōc rēc, rin acie raan ēbēn yen wēt gam. ³ Ku Bēny ē kē ye lueel tiēēŋ nhom, ku abī we deet puōth ku abī jōŋrac gēl bī ciēn kērēc lui we. ⁴ Ku Bēny yen ē ye cōl anjicku alanden lōn looi wek kē yeku lēk we, ku lōn bī wek la tuēŋ ke luōikē kēya. ⁵ Yēn ē rōōk bī Bēny we cōl anjic nhiēr Nhialic apēidit. Ku yīk we riel puōu cīmēn riel piānde yen Krītho.

Kōc aa dhil luui

⁶ Miēthakāi, wek aa lēkku riel cī Bānyda Jethu Krītho

gām γo bāk rōt mēec wei tēnē miēthakāi aa dak rōōt cie luui, cie kāk cuk lēk ke ye looi. ⁷ Week anjēckē yen tē dhil wek γo kiēt thīn, rin yok aa γo cie rōt ē dak wāār rēer yok ke ē tōk. ⁸ Acīn kēnē raan cuk kaŋ lōōm ke kēcku γōc, yok aa γo ye luui akōl ku wēer, ee rin bī ciēn raan kamkun tēū kēde piny bī yen γo kony. ⁹ Kēnē acuk looi, ku acie lōn cīn yok yic buk we thiēc ē miēth. Yok aaci luui, rin bāk γo kiēt bāk pīr cīmēnda aya. ¹⁰ Acuk lēk we wāār rēer yok ke ē tōk, “Na ye raan kuc bī cīi lui ke duōkkē gēm kēcam.”

¹¹ Yok aa gāt athōr kēnē rin ayeku piŋ ēmēn lōn rēer kōc aa dak rōōt cie luui kamkun, kōc cie kākken ye looi, kōc rēer ke ciik rōt kāk kōc kōk yiic. ¹² Yok aa lēk kōckā riel Bānyda Jethu Krītho bik pīr pīr path, ku yekē luui bik rōt muk kākken. ¹³ Ku week, miēthakāi duōkkē dhōr luoi kēpath.

¹⁴ Na le raan kuc bī wēt ca gōt athōr kēnē yic cīi gam, ke muōkkē nhom ku yakē gōōr, ee rin bī ŋic lōn yen kērac yen looi. ¹⁵ Ku duōkkē ye ciēēŋ cīmēn raan la ater ke we, luōikē cīmēn mēnhkui dun wiēckē bī kaŋ ŋic.

Muōth ciēn

¹⁶ Bī Bēny nhom guōp, raan γo gām dōōr we yiēk dōōr, kuat kēriēc ēbēn yic akōlakōl. Ku rēer ke we ēbēn.

¹⁷ Yēn Paulo, yēn agāt ē muōth kēnē ē ciēndiē, kēnē yen ē tē ye yēn rienkiē gāt thīn athōr ya gōt ēbēn cōk, kēnē yen ē tē ye yēn ye gāt thīn.

18 Bī dhēēj Bānyda Jethu
Krītho rēer kek we.

Athör tueŋ cī Paulo gät Timothī Wēt nom

Timothī ē ye riēnythii cī gam pan yen Turkia emēn, wun ē raan Gīrik ku man ke ye nyan Itharel. Ee ye cath kek Paulo ku kony ē piöoc. Athör kēnē cī Paulo gät Timothī ē jam wēl kadiäk.

Athör aci jock yöök piöoc lueth tēnē akut kōc cī gam, cī liäap nom kek piöoc kōc Itharel ku kōc cie kōc Itharel. Piöoc kēnē aye lueel lōn kāk pinynhom aa rēc. Ku alēu raan bi kuony yök ē njiny kāj cī moony ē rot, ku luoi ye ke miith kāk theek ku cī thiēk. Ku dēt ye kek rou tō athöör yic aya, ee piöoc määc akut kōc cī gam ku duör Nhalic kek tē bi bāny kōc cī gam ku jol aa kōc ke kuony aa rēer thīn. Ku kē ye kek diäk, Paulo ē Timothī wēt athör cōk ciēen tē bi yen ya alony Jethu Krītho thīn, ku jol a luoi muk ke lōŋ akuut juēc kōc cī gam.

Kāk tō thīn

Muōth tueŋ 1:1-2

Piöoc rin akut kōc cī gam ku kōc mac ke 1:3-3:16

Piöoc tēnē Timothī rin luoi 4:1-6:21

¹ Ee ŋen Paulo atuny ē Jethu Krītho cī Nhalic yen ŋo luōk, ku Jethu Krītho yen ŋāthda lēk ba ya atuuc. ² Ee ŋen tuc athöör manh cīt manhdiē ayic cī wēt Nhalic gam cāl Timothī. Bi Nhalic Wāda

ku Jethu Krītho Bānyda yīn a ŋuāān ku yīk yī dhēēŋ ku dōör.

Paulo aci Timothī lēk bi yenhom tiit piöoc ē lueth

³ Wäär cieth ŋen ya la Mathedonia, yīn aca yōök ku ba rēer Epethuth, rin ba kōc kōc piöoc ē lueth yōök ku bīk cī la tueŋ ke piöoc wēl lueth.

⁴ Lēk ke bīk kōc anyikōöl yekē ke lueel akōlakōl. Ku jol aa rin juēc wärkendit kōc, ee rin ye kōc rēer ke teer rōt ē path, acin kē yekē juak kāk cī Nhalic guiir yiic. Rin wēt Nhalic aye ŋic tē cī raan gam.

⁵ Wēt lēk yī ē rin nhiēr bēn ke ŋic puōn path, ku gam ē yic. ⁶ Kōc kōk aa cī kenhīm wēl roor ku yekē jam wēl cīn kē kony kōc thīn. ⁷ Awickē ku bīk kōc piöoc löōŋ Nhalic, ku keek acie wēlken yekē lueel ē deet yiic, wēl yekē ke lueel ke cī kepuōth tōōŋ.

⁸ Aŋicku yen lōn puōth lōŋ tē ŋic ye muk nom apath.

⁹ Aŋicku aya, lōn lōŋ acie looi rin kōc path. Aye bēēi bei rin kōc rēc. Ku aa kōc lōŋ dhāl yic, ku kōc cī wēt Nhalic dhāl yic. Ku kōc kārēc looi, ku kōc cie Nhalic ye rōök ku cik thek.

Ku rin kōc ē kōc ke dhiēth ke nōk. Ku rin kōc kōc nōk. ¹⁰ Ku tēnē kōc la gup akōr ku kōc kōk ke lööm rōör kōk cīt ke. Ku kōc kōc yaac, ku alueth, ku kōc ē lueth lueel cōk aa lōn kuēēŋ ke, ku jol a kēriēc ēbēn cī thāāny kek yith ye piöoc.

¹¹ Ku piöoc puōth kēnē athōŋ kek Wēt Puōth Yam path apeī bō tēnē Nhalic la dōc, ku ē yen aci thōn ŋa ba piöoc.

Dhëēḡ Bëny tënë Paulo

12 Jethu Krītho Bānyda aba leec rin cī yen ḡa yiēk riēl. Ku n̄ōōth ḡapuḡu ku looi ḡa ba luāide looi. 13 Cōk alōn cī ḡen ke kuōc aa jam wāthēer rin Jethu, ku ca kōc cōl agum. Ku ya kāk kōk looi, ke ḡen acī Nhialic nyuōth lier piānde, rin ḡen acī luui ke cīn kēn ē ḡiēc. Ku ḡen a ḡa kēc wēt Nhialic gam. 14 Ku Bānyda acā yiēk dhëēḡden dīt apēi kek nhiēr, ku gam kāk tō ē tōk kek Jethu Krītho.

15 Wēt yic yen lēu ba lueel, ku alēu bī gam akīn, Jethu Krītho acī bēn pinynhom ku bī kōc kārēc looi bēn luāk. Ku ḡen, ee ḡen raan wat kōc rēc nhīim. 16 Ku Nhialic alir puḡu tënë ḡa, ku ē rin ē wēt kēnē yen acī Jethu Krītho ḡa nyuōth lier piānde dīt apēi, rin bī ya ḡen ye ke raan kārēc looi apēidīt nyuōth thīn. Ku bī ḡa thōḡ kōc bī wētde gam akōldā ku yōkkē pīr akōlriēēc ēbēn. 17 Tënë Nhialic Madhōl Bëny mēc akōlriēēc cie tīḡ, Nhialic tōk ye theek ku lec akōlriēēc ēbēn. Yenakan.

Paulo acī Timothī yōōk ku bī yepuḡu dēet

18 Timothī, wēndiē, yīn aba thōn kēnē ku bī wēl cī lueel riēnku thēer rōt tiēēḡ, rin na buōth keyiic ke yīn abī luāidu ḡiēc looi, 19 tē muk yīn gamdu apath ke ḡic puōn path. Kōc kōk aa kēc wēl cī thōn ke muk nhīim ku aacī gamden rac. 20 Kam ē kōckā aa yī ḡēminaith ku jōl aa Alekdhāndēr, kōc kek

ca thōn jōḡrac ku bī ke piōōc bīk Nhialic cī ben dhōl.

2*Tē bī kōc aa rōōk thīn*

1 Tuenḡ, yīn ayōōk bāk aa rōōk ku yakē Nhialic thiēēc. Ku yakē rōōk rin kōc kōk ku lēckē rin raan ēbēn, 2 cīmēn bānyaknhīim, ku kōc kōk tō riēl kecin. Ku buk pīr ke ḡo dōōr ke cīn akēēk kam kōc. Ku yeku kac tōk kek Nhialic ku cīnku gup acuōl. 3 Kēnē ē kēpath ku ē Nhialic cōl amit puḡu, 4 yen wīc raan ēbēn bī poth kērac yic ku bīk wēt yic ḡic. 5 Nhialic ē tōk ku jōl aa raan tōḡ dōōr kōc ke Nhialic, Jethu Krītho, 6 yen cī rot gam bī nōk bī kōc ēbēn waar, ku wēt kēnē acī nyuōth akōl cī lōc. 7 Ku rin ē wēt kēnē yen acī ḡa kuany, ke ḡa atuuc ku ya raan piōōc tënë kōc cie kōc Itharel, ku ba gam ē yic luēel. ḡen acī lueth luel, ee yic yen aluēel.

8 ḡen awīc rōōr wuōōt thok ēbēn, ku bīk kecin taar nhial ke rōōk tënë Nhialic, ke cīn riāāk ē puḡu, ku agōth.

9 ḡen awīc diāār bīk aa cien alēth path. Ku cīkkē kēnhīim ye nai dhōl tuut kek kōc. Ku cīk ye cien mīlāḡ tōc ku alēth ku guēt kōk ye ḡōōc wēēu juēc apēi. 10 Ku keek aa dhil rōt cōl adhēḡ kāpuōth yekē ke looi, kāk ye diāār cī gam looi bīk Nhialic aa door.

11 Tik adhīl piōc lier guḡp ku ye wēt cī lēk ye gam. 12 Tik acā ye puōl ku bī ya piōōc tēdē ke la riēl tënë rōōr, aadhīl

rëer ke lir gup. ¹³ Rin Adam yen ë kəŋ cak, ku jəl Eba bən cak. ¹⁴ Ee cie Adam yen cī wəŋ nyin ë ye tik yen ëcī wet nyin, ku cīi lōŋ Nhialic thek. ¹⁵ Ku diäär aabī kony ku luäk keek dhiēnh mīth yiic, tē le kek tuēŋ keye kəc cī gam, ku nhiēr kepuōth, ku yekē kəc ë luui kəpath dhēl athēk.

3

Bāny akut kəc cī gam

¹ Ku wēt yic cīn yic lueth akīn, na le raan wīc ye ku bī ya bēny kəc cī gam, ke luoi path nhiaar. ² Bēny adhīl a raan cīn kēreec ye looi. Yeen adhīl la tiēŋ tōk, cī gam puōu ëbēn. Ku alir guōp ku cīi kəŋ ye bāth ku athek yeguōp. Ku ë kəc bēn tēnē ye ŋiee lor. Ku alēu ku bī kəc piōōc. ³ Yeen acie raan ë wiēet ë määu, tēdē keye raan ë tōŋ. Adhīl a raan ŋic cieŋ ke kəc. Ku acie raan nhīar wēēu apēi. ⁴ Adhīl paande ŋiee mac apath bī miēthke cəl athek ye, ku yekē wētde piŋ. ⁵ Na kuc raan paande mac, ke lēu kēdē ku bī kəc cī Nhialic gam ŋiee aa guīir? ⁶ Yen adhīl a raan cī nhom bak ë gam yic rin ku bī cīi nhīam bī luōk wei aya cīmēn jōŋrac. ⁷ Ku yeen adhīl a raan ye kəc kēc gam ŋiee jam rienke, rin bī cīi wāi wīn jōŋrac bī guōp yār.

Kəc kəc kony luoi kāk Nhialic

⁸ Kəc kəc kony luoi kāk Nhialic aa dhīl aa kəc path thek cīn kē yekē moony. Keek

aacie kəc dek mōu apēi, tēdē keye kəc kok wēēu. ⁹ Keek aa dhīl gam cī nyuōth ke muk kepuōth, ku mukē puōn ŋer. ¹⁰ Keek aa dhīl them tuēŋ, ku na cīk ŋiee luui, ka jəl puōl bīk kəc aa kony luoi. ¹¹ Diäärken aya aa dhīl gup la athēk ku cīk ë luum kəc tōr gup, keek aa dhīl aa kəc lir gup, ku aacie kəc ye ruēēny kēriēec ëbēn yic. ¹² Raan kəc kony luoi kāk Nhialic adhīl la tiŋ tōŋ cī gam puōu ëbēn, ku adhīl miēthke ku paande ŋiee mac apath. ¹³ Kəc kek kəc kony luoi, ku aa luoiden ŋiee looi, aaye theek, ku alēukē bīk aa jam kəc nhīim ke cīn riōōc guōp. Ku piīrkē gamden yic tēnē Jethu Krītho.

Kēril nyuōth

¹⁴ Cīmēn gēt ŋen athōr kēnē tēnē we, aya ŋōōth wek aba la tiŋ. ¹⁵ Ku na le kē gōu ŋa, ke athōr kēnē abī we cəl anjic tē lēu bī wek kāk akut cī gam aa luoi thīn, ku yen akut kəc cī gam ë Nhialic pīr, yen ë mēn yen yic kuōny.

¹⁶ Acīn raan lēu bī kē cī nyuōth, kēdan thekku ë yic, jai.

Yeen acī nyuōth ke ye raan. Acī Wēi Nhialic nyuōth lən ee yen raan la cök. Ku acī atuuc nhīal tiŋ, ku lēk wuōōt ëbēn. Ku kəc pinyinhom aaci bēn la gam tēnē yeen, ku acī ŋāth nhīal pan Nhialic.

4

Kəc piōōc aa wēēŋ

¹ Aye Wëi Nhialic lueel ë gei lön kəc kək aabi gamden cii ben aa theek aköldä. Keek aabi kək bi jakrec ke aa wëŋ nyin aa gam, ku buəthkë piöoc jakrec yic. ² Piöoc cit ë kënë aye thiäi piny kəc aa lueth kəc wëŋ, kəc cïn kë ŋic piäthken. ³ Kəc cit kakkä, aa kəc yöök ka awuoc ku bi raan thiëek, ku ciem müith kək yekë tak ka rec. Ku yen Nhialic aci müithkä cak ku bi kəc ci gam ŋic yic keek aa cam tē ci kek kaŋ rööc. ⁴ Kwat keriëec ebën ci Nhialic cak apath, acin kë lëu bi kəc kuc, ku yen keriëec ebën aye cam ku rööc kəc bi Nhialic leec, ⁵ rin wët Nhialic ku rööc ë miëth cəl apath.

Aluaŋ Jethu Kritho

⁶ Tē piöoc yin wëlkä tënë miëthakua, ke yin abi ya raan luoi path ë Jethu Kritho ci ŋiec muk ë dhöl gam yith ku piöoc path ca buəth yic. ⁷ Ku mεec rot wei anyikööl cie yith ë Nhialic, anyikööl cïn wëtden yic cii path bi ke aa lək kəc. Lui apeï ba rot piöoc ba pïr cit tē wic Nhialic ye thïn. ⁸ Luoi ye raan looi ë guəp muk bi riël apath, ku luoi ye yin rot piöoc ba pïr cit tē wic Nhialic ye thïn aŋuëen apeï, rin ala kë ye ŋööth thïn pïir emën yic, ku pïr pan Nhialic aköldä. ⁹ Ku yic yen lëu ba lueel bi gam akïn. ¹⁰ Yok aabi buoc ku luuiku apeï, rin yok aa ŋöth Nhialic pïr, yen raan ebën kony, ku tuen aa kəc ci wëtde gam.

¹¹ Yakë kəc yöök ku piöockë ke ë kakkä. ¹² Duökkë kəc cəl aaye we dhöl gup rin koor

wek. Ku luoi kër röt bi kəc ci gam röt aa thöŋ we ë jamdun yic, ku piërdun ku nhiërdun ku gamdun ku lön cïn wek gup ajuëec. ¹³ Agut tē bi ŋen bën, yakë wël ci göt athör Nhialic yic kuën kəc. Ku yakë kəc lək ku piöockë ke. ¹⁴ Duk yipuou wel wei kë ci yiëk yi yic ë rot, këwäär ca yök dhël ci Nhialic lək kəc ë rienku wäär tēu kacdit akut, kəc ci gam kecin yinhom.

¹⁵ Täau yipuou piny apath ba kək Nhialic ŋiec looi, ku bi raan ebën luoidu tŋ tē le yen tuen thïn. ¹⁶ Tiŋ piërdu cök ku kək ye piöoc apath. Deet wëtdu yic apath, rin na loi këya ka bi yi luök ku kəc wëlku piŋ aya.

5

Käk loi tënë kəc ci gam

¹ Duökkë raandit ye kuoc jääm, yakë jääm dhël athëek cimën wuurdun. Yakë riënythii ŋiec jääm apath cimën miëthakun, ² ku yakë diäardit jääm kecit märkun, ku diäärkor kecit nyiërakun ke we cïn puəth akuεeth.

³ Thekkë lëer cïn nhïim kəc ke kony. ⁴ Ku na la lëer mïth, tädë ke ye mïth miëthke, ke keek aa dhilkë kaŋ nyuöoth lön ci kek gam ë dhöl muk kek kəc manyden thok thïn. Ku këya aabi kəc ke dhiëth ke, wärken dit ku märken dit riəp rin wäär muk kek ke. Ku kënë yen ë Nhialic cəl amit puou. ⁵ Lëer rëer ë rot ke cïn raan muk ye ayic ë Nhialic ŋööth, ku ye rööc wëer ku aköl, ke ye Nhialic thiëec ku bi ye kony.

⁶ Ku lëer ye yiëk yepušu miët pušu ë rot, acit raan cī thou cək aløn ɲuət piir yen. ⁷ Lëkkë kockun cī gam ë wëlkä aya, rin ku bī ciën raan gäk ke. ⁸ Ku na le raan cīi kəc ruäai kek ye muk, nadë ke ye manyde thok, ka cī kuc ë gam, ku raan cīn gam aɲuëñ tënë ye.

⁹ Acīn lër mæt akut lëer yic tē kəc ruönke thiärdätem waan thok. Ku ë ye tiɲ path tënë muönyde. ¹⁰ Ku aye ɲic rin wët käpuoθ ye looi, cimën løn ɲic yen mīth muk, ku ë kəc gəɲ apath, ku ë kəc cī Nhialic gam luši käpath, ku ye kəc la kē jör ke kony, ku ye cool luši kuat kəriëec ëbën path.

¹¹ Duškkë lëer kor ye mat akut lëer yiic, rin na lek röör tak, ka cəl röt athiak, ku cīk kepuoθ ben yiëk wët Raan cī ləc ku dəc. ¹² Ku këya, ka cä awuöc looi ë rin cī kek athön wäär bik aa looi thoɲ kəu. ¹³ Keek aya aabī piöc rëer piiny ë path ku yekë bëei kuany yiic, ku dët rac aya, keek aabī aa kəc alop jot ku yekë luup wël cīi path. ¹⁴ Ke yeen aya tak løn puoθ yen bī lëer kor aa thiaak, ku bik la mīth, ku mackë bäaiken apath, rin bī raan aterda dhël cīi yök bī ke aa jääm wël rəc kegup. ¹⁵ Lëer kök ëmën aaci jai wët Jethu ku keek aaci jəɲrac buoθ cök.

¹⁶ Ku na le tiɲ cī gam tō lëer manyden thok, ka dhilke muk apath, ku cīi ke pël akut kəc cī gam bī ya yen muk ke, rin bī akut kəc cī gam yenhom

yiëk muöök lëer cīn nhüim kəc muk ke.

¹⁷ Bäny luši akut kəc cī gam looi apath aaye theek ku riəp ke, rin ye kek kəc ë luui apɛi, kəc kek kəc lëk wët Nhialic ku yekë kəc piöc. ¹⁸ Aye athör theer wël Nhialic lueel, “Duk muöör der thok tē luui yīn ye bī rap kööm.” Ku këya, “Raan ë luši adhil yiëk ariöpdë.”*

¹⁹ Duškkë wët gəɲny raandit ye gam tē cī yen kəc karou ku diäk kek gəɲny yen. ²⁰ Tē le yen kəc cī kërac looi ka dhil nyieeny kəc nhüim, rin ku bī kəc kök kəcit ë kënë cīi ben looi.

²¹ Wek ayöök Nhialic nom, ku Jethu Krītho ku jəl atuuc cī Nhialic ləc, thekkë wëlkä ke we cīi kəc ye tek yiic bī la raan dët yakë ɲuään kuat kē lušikë yic.

²² Duškkë ye ləc yen løn kueny wek raan bī Nhialic luöi. Duškkë röt mat luši kärer yiic, rëerkë ke we lip gup.

²³ Duškkë piü ye dek kepëc, yakë muön thin-nyöot dek, ku bī we kony bī thioör we cīi ye lac piäär yiic.

²⁴ Kärer ye kəc kök looi aa la gɛi kəc nyīn, ku aake wat nhüim ë luk yic, ku kəc kök aaye kāracken cīk thiaan jäl ɲic ciëen. ²⁵ Ku ë dhöl tööɲ kënë, käpuoθ ye raan looi aa cie muöony, ku käpuoθ kök cī thiaan aabī ɲic aköldä.

6

¹ Aloony ëbën aa dhil luui apɛi, ku yekë bänyken theek

* 5:18 L.rou 25:4; Mt 10:10; Lk 10:7 (aliu ciëɲ Jiëëɲ yic) 5:19 L.rou 17:6; 19:15

apei, rin bī ciēn raan kuc jam rin Nhialic, ku jəl aa piöoc ye yok kəc piöoc. ² Aloony kəc cī gam acik lēu ku bik kacken cī ke loony dhöl gup, rin keek aa wāmāthakēn. Kē lēukē bik looi ē lən bik luōiden aa looi apath, rin kəc la kē yekē yok luoi yic, aa kəc cī gam nhiarkē ke. Aa kek kāk lēukē bāk ke piöoc tēnē kəc, ku yakē ke dεεt puōth bik ke theek.

Piöoc ē yic ku piöoc ē lueth

³ Raan piöoc wēt dēt cie kēn ē Nhialic ku acī thōŋ kek wēl Bānyda Jethu Krītho ku jəl aa piöocda rin Nhialic, ⁴ ke yeen anēk nhiam wei ku acin kē ŋic. Yeen ala kē wic cie thök yepuōu bī rot aa tεεr ku göth ke kəc wēl cie yith, ku kēnē ē tiεεl bēēi ku kēek kəc, ku lēēt kəc röt, ku bī diu rac kam kəc, ⁵ ku kəc cīn nhīm aa röt cool ē teer ku acin yiny tō ke ke. Ayekē tak lən yath ē dhəl kəc cəl ajak.

⁶ Ee kēya, yanh la cök ē raan cəl ajak apei, tē cī yen kāk tō ke ye gam piānde ēbēn. ⁷ Rin yook acin kē cuk bēēi pinynhom, ku ka cīn dēt lēuku buk nyaai thīn. ⁸ Na lok kē camku ku kē ceŋku ka cīn dēt yīkku yopuōth. ⁹ Kəc ye wic bik jak, aaye piāthken thēl käreεc yiic, ku keek aa wēi kāk kuckē ku käreεc ye piāthken nhiaar, kāk ke thēl riāāk yic ku rεc ke. ¹⁰ Rin ku bī raan jīεεk nhiaar, ee kəc miεεt kuat kākjuēc rεc yiic. Kəc kək aaci kepuōth yiēk jīεεk apei agut bik nhīm mār ē gam, ku

keek aaci kākjuēc ŋöōŋ ē nyin bēēi kepuōth.

Timothī aci nyuōth luōide

¹¹ Ku yīn raan Nhialic mεεc rot wei luoi käreεc yiic, ku ye dhöl la cök yen muk cök. Ku ye luui kāk Nhialic ke yī ŋöth Jethu ku ye kəc nhiaar, ku ye gum, ku ye raan ŋic ciēŋ ke kəc. ¹² Thār kē yeku gam apath, ku muk pīr akölriēec yen ē cəl Nhialic yī apath aya, kēwäär ca gam ba lueel thuōŋdu kəc juēc nhīm. ¹³ Nhialic nhom, yen wēi yiēk kēriēec ēbēn, ku Jethu Krītho, yen cī ye lueel gai wäär Pilato nhom, yīn aya yöök, ¹⁴ muk löōŋkā nhīm apath ke cīn kē wāac yet aköl bī Bānyda Jethu Krītho bēn bēn. ¹⁵ Lən bī yen bēn bēn abī rot looi aköl cī Nhialic tak yen raan cī dōoc, ku yen Bēnyŋaknhom yetök, yen Bēnyŋaknhom tō tuēŋ bānyŋaknhīm, ku ye Bēny bāny. ¹⁶ Ee yeen yetök yen acie thou, ku yen aciēŋ ruel yic, ruel cīn raan rot thiäk ye. Acin raan cīi ye kaŋ tīŋ, ku acin raan lēu ku bī ye tīŋ. Yen aaye theek, ku ala riēdit tet akölriēec ēbēn. Yenakan.

¹⁷ Yöök kəc cī jak kāk pīr pinynhom bik cīi nhiam, ku cik ŋāthden tēū kāk cie yith yiic cimēn jīεεk, ku ye Nhialic yen ŋöthkē, Nhialic cī yo yiēk kēriēec ēbēn ē biökruaalde ku buk puōth miεt. ¹⁸ Yöök ke bik kāpath aa looi, bik aa abiökruεel, ku dhilkē kākken aa rəm kek kəc kək. ¹⁹ Kēya, keek abī jīεεk la cök tōū ē

rienken pan Nhialic. Ku ë yen abī ya kēril dūit bī ke cōk piny aköldä. Ku yen abī kek pūr la cōk yök. ²⁰ Yin Timothī muk kē ci kuēi yī apath. Mεεc rot wei ë jam rac cūi thiäak ke Nhialic yic, ku ater cīn yic kē kuany ye kɔc kōk yīin jōōny ë lueth ku luelkē ke ηiēc ë kāη. ²¹ Rin aye kɔc kōk lueel lɔn ηic kek kāη, ku ë tēēnē, keek aci mēr wei dhöl gam yic.

Dhēēη Nhialic abī rēer ke we ebēn.

Athör ë rou cĩ Paulo gät Timothĩ Wët nhom

Athör ë rou cĩ Paulo gät Timothĩ ala yic wël wëet juëc. Rin cĩ Timothĩ manh koor ku ye raan ye kony ë luai. Wëtdit athör yic, ee gum. Timothĩ aye yöök bĩ yepuöu dëet ke la tuenj ke nyooth wët Jethu Kritho ke cĩ gam. Ku muk piöoc ë yic Wët Puöth Yam ku athör theer wël Nhialic. Ku ye luui kecit raan ë piöoc ku ye raan kóc lëk wët ë Nhialic, ke cii riöc kóc bĩ ye luc ku jeikë wët lueel.

Paulo aci Timothĩ lëk athöör yic apei ku bĩ rot cii met jam kanyiaap yic ku teer wël kuc nhüim. Wëlkä kóc ke pinj, aa kërac yök thün.

Ku kënë ebën, Timothĩ aci bën lëk pĩr raan ë gët athöör, wët gamde, lier puöu, nhiër, riel ë puöu ku gum.

Käk tö thün

Muöth tuenj 1:1-2

Lec ku lëk 1:3-2:13

Wëet ku lëk 2:14-4:5

Pĩr Paulo 4:6-18

Thök ë wël 4:19-22

¹ Ee yen Paulo atuny Jethu Kritho cĩ tooc ba kóc bën lëk piür cĩ thön rëer ke Jethu Kritho.

² Tënë Timothĩ, manhdiën nhiaar, bĩ Nhialic Wäda ku Jethu Kritho Bányda yĩ nuaän ku yik yĩ dhëej ku döör.

Timothĩ aci dëet puöu bĩ gamde muk

³ Nhialic yen ya door puön cĩn yic diu, aya leec cimën wärkuan dit. Aya leec tē tek yen we tē rōök yen aköl ku wëer. ⁴ Yen cĩ wek dhiau rin cĩ yok puök aya tak, ku awiëc ku ba we ben tinj, rin ba puöu miët. ⁵ Lon ye wek kóc cĩ gam ë yic amuök nhom, ku athöj kek tēcīt tē cĩ moordit Loith ku jol aa moor Yunith gem thün aya. Aya yök yapuöu lon cĩ yin gam aya. ⁶ Ee rin ë wët kënë yen aye yen yĩ lëk ba miöc wäär cĩ Nhialic yiëk yĩ, wäär tēeu yen yacin yinhom ba yĩ döoc col arëer ke dëp yipüü. ⁷ Wëi cĩ Nhialic yiëk yo acie yo col ariöc. Wëi Nhialic ë yo yiëk riel, ku nhiarku röt, ku ye raan rot muk apath bĩ kërac cii loi.

⁸ Duk rot ye yök ciët yĩ bĩ guöp yär tē lëk yin kóc wët Bányda, ku yeen aya, duk rot yök ke yĩ bĩ guöp yär rin cĩ ya mac wëtde. Mät rot ya ba gum rin Wët Puöth Yam, ku Nhialic abĩ yiëk riel ba luui rin wëtde.

⁹ Yeen aci yo kony ku aci yo löc buk aa kacke, ku acie rin këpuöth cuk looi, ee rin këden wic. Ku aci Nhialic guiir këya rin piathde. Ku tēwäär këc piny guö cak, Nhialic ëcĩ Jethu Kritho guiir bĩ yo nyuöth piathde. ¹⁰ Ku emën Jethu Kritho aci löc ku döc, aluänjda aci riel thou tiaam, ku bii Wët Puöth Yam la gei cit ruël. Ku yik yo pĩr akölrüëc ebën.

¹¹ Nhialic aci ya kuany ba ya atuuc ku ya raan piöoc ba Wët Puöth Yam lëk kóc. ¹² Ee wët kënë yen aguum yen

käkkä emen. Yen not ya kec pušu pek wei, rin yen anjic raan ci yen wëtde gam, ku anjic alanden lon yeen alariel, ku abi ke ci thon tiit apath agut cit akol bi yen ben la dhuk. ¹³ Muk wel puoth yith ca piöc tenë yi nhim apath, ke cit kak ba buoath cok pierdu yic. Ku rëer ë gam ku nhier yic, kak ye yok rin ye wek tok kek Jethu Kritho. ¹⁴ Muk kapuoth ci thon yi apath ë riel Wei Nhialic rëer kek yo.

¹⁵ Yiin anjic lon ci koc ke rëer kek yen ebën pan Athia, agut Pigeluth ku Yermojinith, kuc piöcdië ku jielkë.

¹⁶ Bi Nhialic paan Onethiporuth döc rin aci yen kony bi yen a muoc mieth, ku ci guöp rioc wët ci ya mac. ¹⁷ Ku nawën la yëet Roma akëc bën gäau, aci tã tã yen thin bën yööp apai agut tã yok yen ya. ¹⁸ Yeen abi Bëny Jethu col ayök këpath akol bi yen ben la dhuk. Ku yiin anjic apath yen tã ci yen ya kuony thin pan Epathuth.

2

Apuruk path tenë Jethu Kritho

¹ Ku tenë yi, yin wëndië, col rot aril pušu riel yen ba yok wët puoth Jethu Kritho, rin ye yok tok kek Jethu Kritho.

² Muk wel çon ca lueel nhim ke koc juëc tã thin. Ku lek ke koc ca deet puoth bik ke muk nhim, ku aa koc leu ku bik koc koc piöc aya. ³ Gum kek yo cit ye apuruk path tenë

Jethu Kritho. ⁴ Apuruk tã luoi yic aye wic ku bi banyde col amit puöu, ku acie rot la liäap wël cie kak apuruuk yiic bi pir cimenden. ⁵ Raan wëer kek koc ë kat yic, acie ariöp ci yen koc wuör ë yok tã kec yen löön buoath yiic apath. ⁶ Raan ë pur apai, adhil duömde kan tem. ⁷ Tak yic apath yen kë lek yi, rin Bëny abi yi col adet kan yiic ebën.

⁸ Muk yinhom Jethu Kritho, yen ci jöt bei ë ran yic, yeen ee raan many Debit, cit tã ci ye lueel thin ë Wët Puoth Yam ya piöc. ⁹ Rin ye yen Wët Puoth Yam piöc ë yen ye yen gum, ku ye ya rek ciët ya ye raan cã awuöcdit apai looi. Ku Wët Puoth Yam akëc rek bi ci la tuen. ¹⁰ Ku ë wët kënë, yen aye yen keriëc ebën gum, rin koc ci Nhialic koc ku bi ke luök rin Jethu Kritho, ku bik la duaar akölrüec ebën.

¹¹ Käkkä aa wël yith, "Tã ci yok thou kek yeen, ke yok aabi piir kek yeen. ¹² Ku na lok tuen ke yo gum, ke yok aa mec koc kek yeen. Na jeku, ka bi yook jai aya. ¹³ Ku na cuk ye koc kë ye lueel loi, ke yeen ee kë ci lueel looi, rin aci leu ku bi rot jai ë rot."

Raan luoi ci Nhialic gam

¹⁴ Ben kacku tak kënë, ku jai ke apath Nhialic nom bik ci ye göth kamken wël yekë lueel. Acin këpuoth ye yok thin, ku ë koc ke pin rac. ¹⁵ Them apaidit ku ba rot nyuoath tenë Nhialic lon

ye yin raan luoi cī gam, raan luui cie guōp ē riōōc, ku ē wēt Nhialic ē yic yen aye piōōc apath. ¹⁶ Ye rot col amec tē ye kōc jam thīn wēl cie wēl ē Nhialic, rin wēlkā aa kōc thēl wei. ¹⁷ Kāk bik aa piōōc aa wēl cīt tētōk cie dēm. Kam ē kōckā aayi Yēminaith ku Piletuth. ¹⁸ Keek aaci wēt yic dhōṅ, ku keek aa rēc kōc kōk cī gam nhīim, rin ye kek ye lueel lōn jōn bī kōc rōt jōt thou yic aci rot looi thēer. ¹⁹ Ku yiny ril Nhialic cīt kuur cie nyoon cī thany kōu wēlkā, “Nhialic anic kōc kek kacke,” Ku, “Na le raan ye lueel ke raan ē Jethu ka dhil luoi kārēc puōl.”

²⁰ Pandit lāāu yic ē yic la aduuk ku tōny, cī kōk looi milāṅ tōc ku kōk milāṅ thith, ku kōk aaci cuēēc ē tiōp. Aduuk kōk ku tōny kōk aaye bēēi bei ē tōōu yic, bī kōc ke luui nīn ciēm ke yai, ku aduuk kōk ē kuōot ku tōny kōk tiōp aaye kōc luui ē path akōlakōl. ²¹ Kēya, tē le raan guōp wic bī kārēc cī ye looi, ka bī thōṅ kek aduuk ye kōc ke luui akōl yai, rin cī yen yepuōu tāāu luoi ē Bēny yic, ku rēer ke cī rot guir bī kuat luoi path ya looi.

²² Duōkkē wepuōth ye yiēk kāk ē bal ku kāk kōk cimēn riēnythii, wēlkē tuēṅ ē gam ku luoi la cōk, ku nhiēr ku dōōr wedhie wek kōc yer puōth bāk Jethu aa cōal ē kuōony. ²³ Ku calkē rōt amec tē ye kōc rōt tēer thīn wēl cīn wētēden yic ku wēl kōc kuc kāṅ, rin anjēckē lōn ye teer tōṅ bēēi. ²⁴ Aluan

Bēny aciī lēu ku bī thōr. Yeen adhīl a raan path tēnē kōc ēbēn, raan piōōc path lir puōu, ²⁵ raan cie kōc aterde ye thaang gup tē cōk yen kenhīim piny, tēdē aabi Nhialic lēu bik kenhīim waar luoi kārēc yiic ku ṅickē yic. ²⁶ Ku dhāṅkē dēp cī jōṅrac ke deep, ku looi ke bik kākke aa looi.

3

Kārēc bī rōt looi nīn ciēn yiic

¹ Muk ē kēnē nhom! Tē le tēn bī Jethu dhuk pinynhom thiōk, ka bī yic riēl tēnē ṅo Krīthiaan buk pīr tēcīt tē wic Nhialic ye thīn. ² Rin kōc ēbēn aabi rōt aa nhiaar ē rōt. Ku aabi wēēu nhiaar apēi. Ku aabi kenhīim aa lēc, aabi nhiam, aabi kōc aa lāat. Ku aaciī wēēt bī kōc ke dhiēth ke aa wēēt ya gam. Aaciī puōth bī ya miēt kāpuōth ye luoi ke. Ku aaciī Nhialic bī ya theek. ³ Acīn raan yekē nhiaar. Acīn kē bik aa pāl piny. Aabi ya luum. Ku aabi ya kōc cie rōt ye duut kuat luoi kērac. Ku aabi rēēc apēidit, ku aabi kēpath ye looi aa maan. ⁴ Keek aabi kōc ya luōm. Aabi ya kōc kuith. Ku aabi nhiam ciēt kek path ē rōt. Keek aabi kāk miēt ē puōu aa nhiaar tēnē lōn nhiēr kek Nhialic. ⁵ Kōckā aabi rōt ya nyuōoth ciēt yekē kōc Nhialic. Ku kēnē yic aa kuc riēl Nhialic lēu ye bī piērdēn waar yic. Col rot amec tēnē ē kōckā.

⁶ Kōc kōk keyiic aala bēēi yiic ciēt ke ye kōc path, ku kē tō kepuōth ē lōn bik diāār

ye lac wel nhĩim lēu, bĩk kē wickē ya looi. Diäär aa adumušõm looi arak juēc, ku dšõr aliu kepušth. Aa kāk wic piäthken kek aa yekē ke looi. ⁷ Diäär ye them akõlakõl bĩk piõc ku acikkē lēu bĩk yic njic. ⁸ Cĩmēn Janeth ku Jambrith aake cie wēt Mothith ye gam, ku kockā aake cie yic ye gam, keek aa kɔc cĩ nhĩim kšõc ku aaci Nhialic jai rin liiu kek ē gam yic. ⁹ Ku kē loikē aciĩ bĩ la tuen̄ apei, rin raan ebēn abĩ ke tĩj tē kuc kek kãj thĩn, cĩt mēn cĩ yen rot looi tēnē Janeth ku Jambrith.

Lēk ciēn tēnē Timothĩ

¹⁰ Yĩn anjic kāk ca pišõc ebēn tēnē yĩ. Ku tē cĩ ŷen piĩr thĩn. Ku kēn yen wiēc ku ba looi ē piērdiē yic. Aca deet yen yĩ, yen tē ye ŷen raan cĩ gam thĩn. Ku lɔn cĩ ŷen ye raan tuc gušp. Ku ŷen anhiar kɔc, ku lɔn ye ŷen kãj guum. ¹¹ ŷen aci luc arak juēc. Ku ŷen aci gum apei. Yĩn anjic kãjuēc cĩ röt looi tēnē ŷa Antiök Ikonía, ku Lithtra. Luny cĩ ŷa luc apei aca guum. Ku Bēny aci ŷa kušny bei kecin ebēn. ¹² Kɔc wic ye ku bĩk piĩr dhēl Nhialic akušt tók yic kek Jethu Krĩtho, aabi dhiel gum. ¹³ Ku kɔc luui kãrec ku yekē röt nyušõth ciēt keye kɔc path aabi la tuen̄ ke loi kãrec apei, ku aa kɔc tušõr nyĩn ku tuur ke nyĩn aya.

¹⁴ Ku tēnē yĩ, lɔr tuen̄ ke yĩ loi yic yen cĩ pišõc tēnē yĩ, ku aca gam piändu ebēn, rin yĩn anjic kɔc kek ke piõc yĩ. ¹⁵ Ku tēwäär ye yĩn meth, yĩn anjic

wēl cĩ gõt athõr Nhialic yic, lēu ku bĩk yĩn cɔl aye raan njic kãj apath. Ku njiny kãj yen abĩ cɔl aluäk dhēl gam Jethu Krĩtho. ¹⁶ Athõr wēl Nhialic ebēn aa wēl ye Nhialic lēk kɔc kãkke tĩj bĩk ke gõt, ku ē kɔc kony bĩ kɔc piõc ē yic, ee jai awušc. Ku ee kãrec ye looi cɔk piny, ku ee kɔc nyušth dhēl la cök. ¹⁷ Rin bĩ raan ē luui tēnē Nhialic, ye lēu apei ku guir rot bĩ kuat luoi path ebēn ya looi.

4

¹ Yĩn adhiel lēk Nhialic nom ku Jethu Krĩtho yen bĩ luñ kɔc ebēn luk aköldä, kɔc piĩr ku kɔc cĩ thou rin bĩ yen bēn kek bäänyde. ² Pišõc kɔc Wēt Pušth Yam, ku deet ē kenhĩim apath bĩk piñ tēdē ke cĩk piñ. Ku cök kenhĩim ku lēk ke bĩk kepušth deet ke pišõc ke, ke yĩ cĩ rot päl piny. ³ Ala akõl bĩ bēn akõl cii kɔc bĩ bēn piñ ē yic, ku aabi kãkken nhiarkē aa bušõth cök. Ku keek aabi kɔc piõc juēc aa mat nhĩim, bĩk ke aa lēk kãk kek nhiarkē bĩk ke aa piñ. ⁴ Keek aabi kuc bĩk wēt ē yic cii ye piñ, ku aa anyikõol kek yekē nhiaar. ⁵ Ku ye rot duut kēriēc yic ebēn ku ye kãrec guum, loi kē ye raan Wēt Pušth Yam ē Nhialic pišõc, ku ye luaidu looi ebēn ke yĩ aluan̄ Nhialic.

⁶ Wēikiē aciĩ ajuēr cĩ juēr Nhialic. Aci looi bĩ ke ye lušõi. Ku emēn, akõl bĩ ŷen thou aci ŷēet. ⁷ ŷen aci luaidiē looi apath, ŷen aci luaidiē looi ebēn, cĩmēn raan kēec cie

dhuk ciëen tən yic, ɣen aci luoi
 ci Jethu yiëk ɣen thääp cimën
 raan ci kɔc wuör, ɣen aci rëer
 alanden ke ɣa ye raan ci gam.
 8 Ëmën, ariöp bi yiëk ɣen ke ɣa
 ye raan ye Nhialic piërdië tɨj
 ke la cök, ariöp yen ye Jethu,
 yen Bëny kɔc tək yith, abi yiëk
 ɣen aköl luñdit, ku acie ɣen
 yatök, abi yiëk kɔc tit ye aya ke
 nhiar aköl bi yen ben bën.

Athön Paulo

9 Them apeɨ emën ku ba bën
 tënë ɣa. 10 Demath aci pɨr
 pinynhom nhiaar, ke yeen
 aci kat tënë ɣa, yeen aci la
 Thethalonika. Krithkinth
 aci la Galatia ku Tito aci
 la Dalmatia. 11 Ee Luka
 yetök yen arëer kek ɣen. Cɔl
 Marko ku bakkë tënë ɣa, rin
 yeen alëu ku bi ɣa kony ë
 luoi. 12 Tikikuth aca tuɔɔc
 Epethuth. 13 Të bi yin, ke
 yi luëth alanhdiën wiir ca
 nyään Troath tënë Karputh,
 bëëi athör aya, athör ci looi ë
 biöök.

14 Raan thöth cɔl Alekdhändër
 aci ɣen luoi kërɔc apeɨ, yeen
 abi Nhialic luoi kë thöj kek kë
 ci looi. 15 Ba rot tiit ye apath,
 rin aci kuc wët yeku lueel ku
 ye wic bi thör.

16 Acin raan tök ci kööc kek
 ɣen aköl tuen yen ɣëth ɣen luk
 yic, raan ëbën ëci jäl ɣaköu.
 Acä wic ku bi Nhialic kuëen
 kekööth. 17 Ku Nhialic aci ɣen
 bën kony ku yik ɣa riël, agut
 tã bi ɣen wët Nhialic lëk kɔc
 cie kɔc Itharel ëbën ku bik pinj.
 Ku ɣen aci bën poth bi ɣen

cii tēm ë nöök. 18 Ku Nhialic
 abi ɣen kuöny bei kærɔc jöjrac
 yiic ëbën. Ku abi ɣen nyaai
 ke ɣa puɔl guöp, bi ɣa ɣäth
 paande ë bäänyde yic. Yeen
 abi ya theek akölrüec ëbën!
 Yenakan.

Muöth Ciëen

19 Prithkila ku Akuila aa
 ya muööth, ku jöl aa mïth
 Onethiporuth. 20 Eratuth
 arëer Korinth, ku Tropimuth
 aca nyään Miletuth rin ë
 tuany. 21 Them apeɨ ku ba bën
 ke rut këc ɣëët. Week aaci
 Ebuluth, Pudenth, Linuth,
 ku Klaudia muööth, ku jöl aa
 wämäthkuan kök ci gam.

22 Bi Bëny Nhialic rëer ke
 wëikun. Dhëëj Nhialic abi
 rëer ke we ëbën.

Athör cī Paulo gät Tito Wēt nom

Athör kënë acī Paulo gät Tito riēnythii tō Kret raan ye ye kony, yen cī Paulo nyāān piny bī akut kōc cī gam lōk bišōk. Athör ē jam wēl kadiäk ril apēi.

Wēt tuēn, Tito a lēk bī tē ye kōc cī Nhialic gam luui thīn bī buōath yic, rin kōc juēc pan Kret acīi path. Wēt dēt, ee wēēt Tito tē bī yen kōc juēc cī gam pan Kret ya pišōc thīn, rōördit ku diāārdit, ku riēnythii ku aloony aya. Ku jol diāārdit diāārkor ya pišōc. Wēt ciēn, Paulo ē Tito lēk tē bī kōc cī gam cieŋ thīn, bīk rēer ke mēt ku dōōr ke cīn agōth, ku cīn tiēl bī kōc cī gam rēer keye tōk.

Käk tō thīn

Muōth tuēn 1:1-4

Luoi Tito pan Kret 1:5-16

Luoi akut kōc cī gam 2:1-15

Cieŋ pēth Krīthiaan 3:1-11

Muōth ciēn 3:12-15

¹ Athör Paulo aluan Nhialic ku ye atuny Jethu Krītho cī tuōc Tito. Ÿen ēcī kuany ku toc ya ba kōc cī Nhialic kuany bēēi gam yic bīk pīr akōlriēc ēbēn yōk, ku ŋickē yic kōc Ÿāth tēnē Nhialic, ² yen tō ŋōth ē pīr akōlriēc thīn. Nhialic cīi lueth ye lueel, acī Ÿo thōn ē pīr kënë wāthēer ke piny kēc cak. ³ Lōŋ ē pīr acī Nhialic nyooth ku tuuc Ÿen ē rielde

kek Aluānda Jethu ba bēn lēk we.

⁴ Yin agāt athör Tito man-diē Nhialic nom, cuk gam Ÿodhie. Bī dōōr ku dhēēn Nhialic Wāda kek Wēnde Jethu Krītho Aluānda rēer kek yī.

Luoi Tito pan Kret

⁵ Yin aca nyiāān pan Kret, ba kāk kēc rōt cōk wāar lōk cōk. Ku kuany kōcdit bīk akuut kōc cī gam wat nhūim ē gēeth pan Kret yiic ēbēn cit tē cī Ÿen ye lēk yī thīn. ⁶ Raandit wat akut nom adhil a raan luoi akut kōc cī gam looi apath, ku acī thiēek tieŋ tōk. Ku miēthke aadhil aa kōc cī gam ku lek gup athēek ku cīk nhūim ril. ⁷ Kēya, raan wat akut kōc cī gam nom yen ē raan luoi kāk ē Nhialic, adhil a raan path cīi nom ril, cīi puōu lac dak ku cīi ye wiēet ē māau ku cīn guōp akōk, ku cīi ye bath wēēu. ⁸ Adhil aa biōkruul ku nhiēer luoi kēpath, adhil a raan ē rot duut, la cōk ē Nhialic nom ku pēth. ⁹ Ee raan dhil wēt Nhialic muk piānde ēbēn cit tē cī ye pišōc thīn. Kēya, abī kōc kōk riēl puōth wēt Nhialic cie lueth yic, ku nyuth kōc kuc ē wēt kënë lōn ye pišōcde yic.

¹⁰ Rin kōc juēc aake cī kuc, ku alanden kōc Itharel cī gam bīk bēn Jethu cōk, aa kōc bēn liāāp nhūim ē lueth ye kek kōc wēŋ nyīn. ¹¹ AnŸēen bī ke yōk bīk kōc ē jam, rin liēep kek kōc nhūim bēēi yiic piōōcden rēec kënë wēt wīc kek wēēu ē path tēnē kōc yekē ke pišōc.

¹² Raan tök pan Kret ë kam kacken käk Nhialic tñj aci yic lueel ëlä, “Kackuan pan Kret aa lueth, aa läai, aa dak röt cie luui, aa köör ë müith.”

¹³ Rin wët kënë adhil wek ke aa miék nyin thïn apëi, bik kepuöth waar bik wët Nhialic gam kepuöth ëbën. ¹⁴ Ku cïkkë ben aa luui wël kac Itharel, wël cit anyikööl, lööñ kac ci kuc ë wët yic. ¹⁵ Tënë kac yer puöth ëbën aa cïn yiic ajuëëc, ku tënë kac col puöth kãñ ëbën aa la yiic ajuëëc rin aaci wel nhïim ku piäthken aaci yith kuc. ¹⁶ Ku ayekë lueel lön ñic kek Nhialic, ku aye käk yekë ke looi nyooth lön cï kek ye ñic. Acïn kë ye kek piath thïn, aa cïn gup athëëk ku acïn këpeth yekë looi.

2

Kë la cök dhil piöc

¹ Yin adhil kac piöc wët Nhialic ë yic. ² Lëk kacdit bik kegup aa theek ku yekë röt tiit, ku gamkë Nhialic ë puöth ëbën, ku nhiarkë röt ku dhilkë gum aya. ³ Lëk diäardit aya bik aa diäar thek Nhialic. Ku cïk wël ye dhëeth, tädë ke yik röt mäau. Ku yekë diäarkor nyuöth këpath. ⁴ Ku nyuthkë diäarkor bik rörken ku miëthken nhiaar. ⁵ Ku bik röt muk apath bi ciën käreëc ye lueel kegup. Ku thekkë rörken gup, bi ciën raan rac dhäl wët Nhialic yic rienken.

⁶ Këya, yin adhil riënythii aa dëet puöth aya bik röt aa muk apath. ⁷ Yïin aya, adhil nyooth lön ye yin raan athëëk

path ye kiëët ku ñic piöc. ⁸ Ye jam wël la cök rin bi ciën raan dhäl yiguöp, bi kac aterdu ciën nyin yökkë bi kek yo aa jääm gup.

⁹ Piöc aloony bik bänyken aa miëët puöth kuat käk yekë ke looi akölaköl, ku cïk wëlken ye jööny, ¹⁰ ku cïk ye cuëer aya. Ku bik nyooth lön ye kek kac path akölaköl cïn kë ye ke diëu thïn, ku bik nyooth aya lön peth piöc rin Nhialic Aluäñda kuat käk yekë ke looi yiic.

¹¹ Rin Nhialic aci të puöth yen thïn nyuöth, rin ci yen bën bi raan ëbën bën luök pir. ¹² Dhëñde ë yo lëk buk pir rac ku käk pinynhom puöl. Ku buöthku pir path yic, pir löñ Nhialic pinynhom ë tën, ¹³ ke yo tit aköl ci döc yen ñäthda, të bi diik Nhialic ril apëi ku Jethu Kritho Aluäñda rot nyuöth. ¹⁴ Bänyda Jethu aci rot gam bi nöc rin bi yook kony kuat käreëc ye raan ke looi yiic, ku col yo aaye kac ci kegup wuööny wei, ku yeku kacke yetök ku yeku nhiaar diët yeku looi këpath.

¹⁵ Piöc kakkä riëldun tö ke yï. Ku ye ke dëet puöth ku miék kac piöc ke nyin thïn. Ku duk raan tök ë path päl bi yï dhäl guöp.

3

Cieñ peth Krithiaan

¹ Lëk kac bik ñic lön ë luöiden bik bäny baai ku lööñ mæc baai theek ku loikë këpath. ² Lëk ke bik kac kök cï

ye lom ku yekē kɔc ē kɔc dōr, ku mēēthkē kamken ku yekē rōt nyuōth akōlakōl lōn ye kek kɔc path tēnē raan ēbēn. ³ Yook thēr yok aa yo ye luui kārēc, acīn kēnē njicku, yok aa yo cīn gup athēēk, ku yeku aloony kārēc ye piāthkua wīc ēbēn. Yok aa yo la gup kuith ku tiēel ye ke yo maan kɔc kōk ku manku ke aya.

⁴ Nawēn cī piath ku nhiēr Nhialic yen yo kony rot nyuōth, ⁵ ke kony yo. Ku acie rin kāpath cuk looi, ee rin yer yen puōu. Acī yo kony ē lōkwēi cī yo bēn dhiēēth riēl Nhialic ē yic, ku ben yo cōl aaye yam dhēēn Wēi Nhialic, ⁶ cī gām yo ē path rin Jethu Krītho Aluānḡda. ⁷ Ku bī dhēēnḡde yo cōk piny Nhialic nhom, ku buk pīr akōlriēc ēbēn yeku nōōth yōk. ⁸ Kēnē yen ē wēt yic, dētkē yic apath, rin bī kɔc rēēr ke cī Nhialic gam, aa rēēr ke loi kāpath ē raan ēbēn kony.

⁹ Pālkē jam cīn kē ye kuōny kɔc rin wārkuān dīt thēr. Ku ater ku agōth rin lōn, rin kākā ēbēn aa cīn kē ye yōk thīn. ¹⁰ Wēēt raan rac kēn yic tōk ku rou, ku pāl tē cīi yen ye gam. ¹¹ Njic lōn ye raan cīt kēnē raan rac, ku aye kākken rēc ye looi guō nyuōth.

Muōth ciēn

¹² Tē le Artemath ku Tikikuth yet tēnē yī, ke yī lōc bēn tēnē ya gen Nikapolith rin awiēc ba pēi rut thōl ē tēēnē. ¹³ Luōōi apath ba Dhenath raan lōōn ku Apolo kony

kēnyden yic, yiēk ke kuat kē wīckē ē cāth yic. ¹⁴ Adhil kackua njēēc bīk cīi ye rēēr ke cīi lui, aa dhil aa luui kāpath wīc piērden, acik lēu bīk pīr pīr rac.

¹⁵ Kōc rēēr ke yen ēbēn aa we muōōth. Muōth kōc nhiar yo miēthakua le yok gam tōk. Dhēēn Nhialic abī rēēr kek we ēbēn.

Athör cī Paulo gät Pilemon Wēt nhom

Pilemon aye raan ë lɔc kam kɔc cī gam gen Kolothia, ku ë ye raan akut kɔc cī gam, ku ë la alony cɔl Onethimuth. Alony kënë ecī kat tənē ye. Nawēn ke la rōm kek Paulo yōn ë mēc ku wel Paulo nhom bī ya raan cī gam. Athör Paulo cī gät Pilemon ë tuc ye rin bī Pilemon dōör kek aluonyde Onethimuth, ku lor ke cie wēt ye yen alony cī dhuk tənē ye, ku ë wēt cī Onethimuth ya wämēnh cī gam aya.

Käk tō thīn

Muōth tuen 1-3

Alɛɛc tənē Pilemon 4-7

Bī Pilemon kē cī Onethimuth
wuōc pāl piny 8-22

Muōth ciēn 23-25

¹ Paulo raan cī mac ë wēt Jethu raan cī lɔc ku dɔc, yen agät athör tənē wämääth ë gam yic Timothī ku mähda Pilemon raan luui yok, ² ku nyanakäida Apia ku mähdan dēt lui apeī cīmēnda cɔl Arkiputh ku tənē kɔc cī gam ë rōm paandu. ³ Bī dōör ku dhēēn Nhialic ku Bēny Jethu raan cī lɔc ku dɔc, aa rēer kek we.

Alɛɛc tənē Pilemon

⁴ Wämääth cī gam Pilemon, na rōök akōlakōl ke yīn aya tak rōökdiē yic ku lɛɛc Nhialic rienku. ⁵ Rin yen ë nhiērdun nhiēr yīn kɔc ë Nhialic, ku

gamdu tənē Bēny Jethu, piŋ. ⁶ Rōökkiē ë lɔn bī piath bēēi kamkua buk athiēēi cuk yök piērda yic tənē Raan cī lɔc ku dɔc aa deet yic. ⁷ Nhiērdu acä cɔl amit pušu apeī ku deet yapušu rin cī yīn kɔc cī Nhialic gam nyuōōth apath.

Paulo awic Onethimuth bī kony

⁸ Kēya, rin wēt kënë, alēu ba yī yōök ke ya cīt wāmuuth rin Raan cī lɔc ku dɔc, kē wiēc ba looi, ⁹ ku rin nhiēr nhiaar yen yī yen abi yen yī thiēc. Kënë aya looi rin ë yen Paulo tit nyin Jethu raan cī lɔc ku dɔc yic, cī mac emēn wētde. ¹⁰ Yīn alān rin Onethimuth cī jāl a manhdiē rin Raan cī lɔc ku dɔc, rin cī yen bēn ya wun wēike wäär mēc ya. ¹¹ Wäär tuen acīn kēn ye kony tənē yī, ku emēn ala kē lēu bī kony tənē yo yodhie, yīn ku yen. ¹² Yeen atuōc ciēn tənē yī, cɔk alɔn cī piāndiē ye wic.

¹³ Ee nhiaar bī lōk rēer ke yen tēthin-nyōot, bī yen kony nyiendu mēnē lōk mēc yen rin piōōc ë wēt Nhialic. ¹⁴ Acä wic ba yī nāk kuonydiē, awiēc ba kēdu tak ë rot. Acīn kē luōi ke kēc ë gam.

¹⁵ Tēdē, wēt jiēl Onethimuth tənē yī ë rin bī yen bēn dhuk bāk la rēer ke we cī ben pušk rin cī gamdun a tōk. ¹⁶ Yeen adhuk tənē yī rin ë yen aluonydu, ku ŋic lɔn ye yen wāmuuth aya rin cī yen gam. Yeen anhiaar apeī ku aba nhiaar apeidit aya ke cīt aluonydu, ku ye wāmuuth rin Bānyda.

17 Na luuiku ë tök, ke yï lor
 Onethimuth cît lön bï yïn ya
 lor. 18 Na le kërεεc cï luöi
 yï, tädë ke kőny ë wëü, ku
 wïc ke ke nyaai ke kăkkië yiic.
 19 Ee γen Paulo γen agät kënë
 ë ciεendië. Yïin aba cuööt.
 Ku duk nhom măr yïn acï pïr
 akölriëc ëbën yök ë rienkië.
 20 Ke yïn manh ma, loi kënë
 apath rin Bănyda. Ku ë wët
 ca lim tēnē yï ke γo cît mïth ë
 tik rin Raan cï lóc ku dōc, dεt
 γapuöu. 21 Anjεc lön bï yïn kē
 ca thiëc tēnē yï looi ku kăjuëc
 kōk.

22 Ku dēt aya, guir tēn anïin
 tēnē γa, tək ke Nhialic abï
 rōökkun piŋ ku abä cəl adhuk
 tēnē we.

Muöth ciëen

23 Epaprath raan cï mac
 kek γen rin wët Jethu raan
 cï lóc ku dōc, ee we muööth.
 24 Ku kōc lui kek γa, Marko ku
 Arithtarkuth ku Demath ku
 Luka, aa week muööth aya.

25 Bï dhëej Bănyda Jethu
 raan cï lóc ku dōc rëer ke we
 ëbën.

Athör cī gät kɔc Itharel cī gam Wēt nom

Athör cī gät kɔc Itharel, ee gēt tēnē akut kɔc cī gam wäär duēr gamden wai wei, ku dhukkē gamden theer yic, rin cīi kɔc juēc kē loikē nhar ku yekē ke kuśc ciēēŋ. Ku keek aake ye raan gät athöör ke dæet puōth ē gamden yic. Ku nyuth ke lɔn Jethu Kritho yen ē yic la cök, ku ē yen acī Nhialic rot nyuōth thīn. Wäär gēt yen athöör ē wīc bī yith kadiäk dæet kepuōth apēi. (1) Jethu yen ē Wēn Nhialic akölrīēc ēbēn, ku yeen acī bēn gum bī tē yen Wun Nhialic theek thīn ŋic. Rin ye yen Wēn Nhialic, Jethu adīt tēnē kɔc kāk Nhialic tīŋ cī gōt athör theer wēl Nhialic yic. Ku adīt tēnē atuuc nhial ku tēnē Mothith aya. (2) Jethu acī Nhialic nyuōth bī ya yen raandīt kāk Nhialic akölrīēc ēbēn, ku diīt tēnē kɔc kāk Nhialic tō athör theer wēl Nhialic yic. (3) Ku Jethu yen ē raandīt kāk Nhialic. Ku ē yen pīr ē yic bēxi tēnē ŋo. Ku lāai wäär ye kɔc Itharel ke nök, ku tēwäär ye kek yanhden duōr thīn duēl yic, aa ye kiīt yen aye kek pīr bī Jethu bēxi aköldä kiēt.

Ku cökdiīt 11 yic, raan gēt athöör ē kajuēc rin gam kɔc theer cī gōt athör theer wēl Nhialic yic lēk kɔc bā athöör kueen, bik kepuōth dæet gamden yic. Ku cökdiīt 12 aaye lēk

bīk la tuēŋ ke gam yet tē thou raan ku cīk kekōth wēl Jethu. Ku gumkē kuat käreç lui rōt ke, ku nāäk bī bēn tēnē ke aya.

Wēl juēc tō athör theer wēl Nhialic yic, aaye raan ē gät athör kēnē tēnē kɔc Itharel cī gam, lac mat thīn. Kek wēlkā aabī raan kuen athöör ya yök ciel kīt ŋāny ku kīt ē thišk yiic (“ ”) Athöör ē thök ē wēet ku lēk.

Kāk tō thīn

Wēt Nhialic acī Wēnde lēk kɔc 1:1-3

Jethu adīt ku aril tēnē atuuc nhial 1:4-14

Buōthku Jethu bī ŋo luōk la pan mac 2:1-4

Jethu acī bēn bī ŋo luōk 2:5-18

Jethu adīt apēi tēnē Mothith 3:1-6

Gamku wēt Jethu buk rēer ē duk 3:7-4:13

Jethu yen ē Raandan dīt apēi kāk Nhialic 4:14-6:12

Athön Nhialic ē yic 6:13-20

Melkidhedek 7:1-14

Raan dēt kāk Nhialic cīt Melkidhedek 7:15-28

Jethu yen ē Raandan dīt kāk Nhialic 8:1-15

Tē ye Nhialic duōr thīn wāthēer 9:1-10:18

Bāk lok tēthiäk ke Nhialic 10:19-39

Gam 11:1-12:29

Tē ye Nhialic miēt puōu thīn 13:1-16

Thek kɔckun dīt wēl Nhialic 13:17-19

Röök ciēēn 13:20-21

Wēl ciēēn 13:22-25

Wēt Nhialic acī Wēnde lēk kɔc

¹ Wāthēer Nhialic acī jam tēnē kɔc kākke tīŋ bīk wētde

lĕk wārkuān dīt arak juēc dhōl juēc. ² Ku ĕmĕn, ee Wĕnde yen ĕ kākā lĕk kōc. Yen acī Nhialic thōn kāriēc ĕbĕn pinynhom, ku ĕ riĕl Wĕnde yen ĕ looi yen kāriēc ĕbĕn tō thĭn. ³ Wĕn Nhialic yen ĕ dhĕĕnde nyuōth. Ku yen aye Nhialic tic yeguōp ayic. Ee riĕl wĕt yen ĕ kāk tō nhial ku piny cōl alui cīt tĕ cī yen ke cak thĭn. Ee yen acī thou ba adumuōmkua laak wei ŷogup, ku ler ku nyuuc Bāānyde yic nhial cuĕny Wun Madhōl.

Jethu adīt ku aril tĕnĕ atuuc nhial

⁴ Kĕya, Jethu adīt ku aril apei tĕnĕ atuuc nhial, cĭmĕn rin cī Nhialic gām ye bī ye a cōl ke, “Wĕn Nhialic,” ye nyuōth. Rinkā awār rin atuuc.

⁵ Rin acĭn atuny cī Nhialic kaŋ lĕk yĕen ĕlā,
“Yĭn ee Wĕndiĕ, akōlē, ŷĕn acī ya Wuur.”

Ku acĭn atuny cī Nhialic kaŋ lĕk yĕen aya ĕlā,
“ŷĕn abī ya Wuur, ku yĭn abī ya wĕndiĕ.”

⁶ Ku wāār tuuc Nhialic Wĕnden bī thōn kākke pinynhom acī lueel aya ĕlā,
“Yen adhil atuuc nhial door.”

⁷ Ku kĕ cī Nhialic lueel rin atuuc nhial akĭn,
“Acā atuuc nhial cak ke puōl gup cĭmĕn yom.

Ku cĭmĕn bir deŋ bĭk yĕen lac aa luōōi.”

⁸ Ku lueel Nhialic tĕnĕ Jethu ĕlā,

“Bāānydu abī cien akōlriēc ĕbĕn, ku yĭn abī ŋiĕc mac apath.

⁹ Yĭn ee kōc luui kāpath nhi-aar, ku yĭn ee kōc luui kāreĕc lac tĕm awuōc.

Ku ee yen kĕ cī Nhialic, yen Nhialicdu,
yĭ tāāu tuēŋ kōc nhĭim rin cī yen yĭn lōc ku gĕm yĭn miĕt puōu ĕbĕn.”

¹⁰ Ku wĕl thĕĕr Nhialic cī gōt aa jam ĕlā rin ĕ Jethu,

“Bĕny wāār tuēŋ cĕk kāŋ yĭn acī piny cak, ku nhial aya ee yĭn acī yĕen cak.

¹¹ Kākā ĕbĕn aabi liu akōldā, ku yĭn abī tō thĭn athĕĕr. Aabi dhiōp ku riĕĕkkĕ cĭmĕn alath.

¹² Aaba ya mat yiic cĭmĕn alanh cī riāāk ku cuĕt wei.

Ku war keek aya cĭmĕn alĕth. Ku yĭn guōp, yĭn acĭi rot bī kaŋ waar, ku yĭn acĭi bī dhiōp.”

¹³ Acĭn atuny cī Nhialic kaŋ lĕk yĕen ĕlā,

“Nyuc kōŋdiĕn cuĕc ku ŷĕn abī kōc atĕrdu guiir ku dhuōk keek ciĕĕn yĭcōk.”

¹⁴ Na ye kĕya, ya atuuc nhial kāŋō? Atuuc aa jak Nhialic luōōi ĕ path. Aaye tooc bĭk kōc bī pĭr akōlriēc ĕbĕn yōk, aa kony.

2

Buōthku Jethu bī ŷo luōk la pan mac

¹ Kĕya, ŷok aadhil ŷopuōth tāāu piny apei ku piŋku wĕt

Jethu apath, buk cīi mēr wei dhēl la pan Nhialic yic. ² Wēt Nhialic wäär cī yen atuöccke tooc bik löŋ lēk Mothith, rin bī Mothith ye lēk wärkuan dit. Kōc cī bēn kuēc bik wēt kēnē cīi piŋ aaci bēn tēm awuöc. ³ Kēya, yeŋö bī ŋo gēl bī ŋo cīi tēm awuöc aya, tē cīi ŋok wēt bī ŋo kony ye Jethu lēk kōc rin pīr akōlriēēc ēbēn ye piŋ? Ee Jethu yen ē kōŋ wēt pīr lueel. Ku yen aci kōc cī ye piŋ lēk ŋo lōn ye yen yic. ⁴ Ku aye Nhialic nyuöoth akōlaköl lōn ye kākka yith ē kākkih jāŋ gōi röt looi yiic. Ku miöc juēc riēl ye Wēi Nhialic yiēk kōc cī kākka gam tēcīt tē wīc yen ye thīn.

Jethu aci bēn bī ŋo bēn luök

⁵ Nhialic aci atuuc nhial bī looi bī ya kek la riēl piny yen wīc bī bēn guir, piny yen jīēm ŋok ēmēn. ⁶ Aacie ke, rin aci Debit lueel tēnē Nhialic ēlā thēer athör waak yiic, “Raan yeŋö, ku manh raan yeŋö, ye yīn yīnhom yiēk ye apei kēlā?

⁷ Wäär aca cōl atōu nhom ciēēn kaam thīn-nyöot tēnē atuuc nhial, ku aŋot ca bēn yiēk bääny ku tāau kēriēēc ēbēn yecök.

⁸ Ku wēn cī yīn kēriēēc ēbēn tāau yecök.”

Acīn kēnē cī nyāāŋ wei. Ku ēmēn acuk tiŋ lōn tō kēriēēc ēbēn yecök. ⁹ Ku ŋok aa Jethu wäär ca tōōu nhom ciēēn tēnē atuuc nhial tiŋ ēmēn ke ye yen cī yiēk bääny. ŋok aa Jethu tiŋ ke cī ya bēny rin cī yen

thou, bī raan ēbēn luök ē piath Nhialic.

¹⁰ Ku ē yic bī Nhialic yen cī kēriēēc ēbēn cak, ku cōl ke aa ciēŋ cīt tē cī yen ke cak thīn, Jethu cōl agum, rin wīc yen ye bī kōc juēc kony ku ŋēth ke bäänyde yic pan Nhialic.

¹¹ Raan kōc cōl ala cök, ku kōc ye looi bik la cök aala Wunden. Ku yen aci Jethu guöp ye yār bī ke aa cōl wämāthakēn.

¹² Acī lueel tēnē Nhialic ēlā, “ŋen abī wämāthkiē lēk kē ca looi, yīn aba leec amatden yic.”

¹³ Ku lueel aya, “ŋen abī Nhialic ŋöōth.”

Ku ben lueel tēnē Nhialic, “ŋen akīn, ŋok mīth ca gām ŋen.”

¹⁴ Jethu aci ya raan cīmēnda. Rin na le thou, ke gök jōŋrac la riēl ē thou. ¹⁵ Ku Jethu aci bēn aya, bī kōc ke cīt aloony piērden yic akōlaköl bēn wēer bei rin riöc kek ē thou. ¹⁶ Kēya, adhilkū tāau ŋonhūim lōn Jethu akēc bēn bā atuuc nhial bēn kony. Acī bēn bī ŋo bēn luök, ŋok kōc cī gam cīmēn Abaram. ¹⁷ Ku rin ē wēt kēnē yen aci yen ciēt ŋo, ŋok wämāthakēn. Rin bī yen a Raan kāk Nhialic ŋer puōu luoi kāk Nhialic yiic. Ku rin bī ye juaar tēnē Nhialic ba adumuöōm pāl piny. ¹⁸ Aŋicku lōn bī yen ŋo kony tē thōōc jōŋrac ŋo awuöc yic, rin yeen aya, ēcī jōŋrac them ku guum apei.

3

Jethu adūt apei tēnē Mothith

1 Wek miēthakāi cī gam, wek kōc cī Nhialic cōal aya cīmēndiē, awiēc bāk Jethu raan cī Nhialic tušōc pinynhom ke ye Raandan dīt apēi kāk Nhialic, bī ʒo bēn pišōc kăpuōth wīc Nhialic ke buk ke gam, tak apath. 2 Jethu ēcī wēt Nhialic yen tooc ye gam, ku looi piānde ēbēn cīmēn wäär cī Mothith wēt Nhialic gam, ku looi wäär cī Nhialic ye tāau kōcken Itharel nhīim. 3 Raan mac cak nhom aye leec apēi tēnē kōc ē manyē. Ku kēya, Jethu aye leec apēi tēnē Mothith. 4 Mac ayī dhiēth ala raan ye cak nhom. Ku Nhialic yen ē cak kəriēēc ēbēn. 5 Anjicku ēbēn lōn cī Mothith wēt Nhialic gam ku looi apath wäär ye yen alony Nhialic, wäär cī Nhialic ye tāau kōc Itharel nhīim. Ku lēk ke kāk bī rōt looi akōldā. 6 Ku Raan cī lōc ku dōc acī wēt Nhialic gam ku mēc manyde apath rin ye yen Wēnde. Ku ʒook kōc cī gam ʒok aa many Nhialic. ʒok aa manyde tē le ʒok tuen ʒo deet ʒopuōth, ku nhiεεmku nʒōthdan bī ʒo luōk akōldā.

Gamku wēt Jethu buk rēer ē duk

7-8 Kēya, Wēi Nhialic ē ʒook ʒōk,

“Tāaukē wenhīim piny ku piεnkē wētde ya akōl.

Ku duškkē wepuōth wel wei tēnē yeen,

cīmēn wäär cī kōc Itharel kepuōth wel wei tēnē Nhialic

wäär them yen keek ror liεεt,

wäär jiēl kek pan Ijip.

9 Keek, aake cī kāk jān ʒōi cī Nhialic looi rin bī yen ke kony tīn,

ku ʒot ke cīi wēt Nhialic gam tēn rušōn thiārɲuan,

bīk ciēt kōc ke them Nhialic, ku bīk tē lir yen pušu thīn tīn.

10-11 Nawēn ke riāak pušu tēnē keek ku kuēēn ku lueel,

‘Kōckā aacīi wēt diē ben piŋ, ku aacā bī puōl bīk tē ca guiēr ke bī kek la rēer thīn ē duk, dōōt.’ ”

12 Miēthakāi, tiεtkē rōt bī ciēn raan tak kērac kamkun bī wēt dhōl yic, ku wel yepuōu wei tēnē Nhialic yen tōu kəriēēc ēbēn yecin. 13 Yakē rōt wēt ē kamkun, ku dεεtkē wepuōth akōlakōl, tē ʒot ye wek ye lēu bāk wepuōth dhuōk ciēn, cīmēn wēt ye Nhialic lēk we bāk looi yakōl, “Pālkē luoi adumušōm, bī ciēn raan kuεεth ʒōnrac wei, ku dhēl wēt Jethu yic.” 14 Rin na mukku gamda apēi akōlriēēc ēbēn, ku nʒōthku Nhialic cīmēn wäär gem ʒok ye buk Jethu buōth, ke ʒok aa tōk kek Jethu. 15 ʒok aabi dhēl Jethu buōth yic tē gam ʒok kē yeku kuen cī ʒōt athör thēer wēl Nhialic yic, ye lueel buk cīi kuc, ku buk cīi cīt kōc Itharel wäär cī kēn ē ye Nhialic lēk ke ror liεεt dhōl yic.

16 Njic kōc ke cī wēt Nhialic piŋ ku dhālkē yic? Alēu ba njic lōn kōckā aa wārkuan dīt, kōc Itharel wäär wēt Mothith kenhīim wei lεεn yic pan

Ijip. ¹⁷ Ku keek kōckä, cī Nhialic rac pušu tēnē rušōn thiārnuan, aye kērac yen aa cīk looi. Kōckä aaci bēn thou ku dōŋ guāpken ror liēet. ¹⁸ Ku kē cī kek nhīim riēl bīk wēt Nhialic cī piŋ, yen aci Nhialic pušu bēn riāāk ku kueec, ku kuēēŋ bī kōckä tē cī guuir bī kek la lōŋ thīn cī dōt. ¹⁹ Kēya, ayeku tīŋ lōn aa kēc Nhialic bēn pušl bīk ē tēn dōōt, rin kēc kek wētde gam.

4

¹ Adhiēlkē muk wenhīim lōn tēpuōth wāār cī Nhialic thōn ŋo bī ŋok la lōŋ thīn ke ye, aŋot tiit yen ŋo thīn. Kēya acīn raan kuec bī lōŋ wāār cī thōn ŋo cī yōk. ² Rin ŋok aaci Wēt Puōth Yam piŋ cīmēnden. Ku keek aaci wēt piŋ ku akēc ke kony, rin wāār piŋ kek ye aa kēc kē gam. ³ Ku ŋok kōc cī gam, ŋok aa lōŋ cī Nhialic thōn yōk, rin ŋok aaci cīt wārkuān dīt wāār cī wēt cī Nhialic thōn keek piŋ ku cīk gam, go lueel ēlā, “Kēya, ŋen aci pušu riāāk ku kuēēŋ, ‘Lōn kōckä aaci bī la tē bī kek la lōŋ thīn.’ ” Ku lōŋ ye Nhialic lueel ē tō thīn thēer wāār cī yen piny cak. ⁴ Rin ayeku yōk aya athör thēer wēl Nhialic yiic lōn cī Nhialic lōŋ luōide yic akōl ye nīn dhorou, tēwāār cī yen nhial ku piny cak ku kāk tō nhial ēbēn thōl. ⁵⁻⁶ Cīt lōn cī Nhialic ye lueel, “Kōckä aaci bī la tēn lōŋ.” Ku kōc ke cī wēt kēnē kaŋ piŋ aa kēc bēn la tēn lōŋ rin cī kek wēt Nhialic dhōl yic. ⁷ Ku

Nhialic ē cā akōl dēt looi. Ku ē yen akōlē yen cī yen jam tēnē Debit wāthēer, cīt tē cī ye gāt thīn athör thēer wēl Nhialic, “Na piēŋkē Nhialic rōl ke cōt akōlē, ke duōkkē kuec cīmēn kōc thēer.”

⁸ Kēya, duōkkē tak lōn cī wārkuān dīt, pan wāār cī Nhialic lueel bī kek la lōŋ thīn dōōt wāār ŋeet kek pan kanaan, kek bānyden Jocua wāār cī bēn a bēny Mothith cōk. Duōkkē tak, rin na ke cī pan cī Nhialic luōi ke dōōt, ŋuōt akēc Nhialic bēn lueel lōn le yen akōl dēt bī kōc cī wētde gam, bī kek la lōŋ thīn ke ye, bēn. ⁹ Ee yic! Aŋicku lōn ŋot bī yen la lōŋ tēnē kōc wēt Nhialic gam, cīmēn wāār cī Nhialic lōŋ nīn kadātem cōk wāār cēk yen pinynhom. ¹⁰ Rin raan cī lōŋ cī Nhialic thōn yōk, abī lōŋ luōide yic, cīmēn wāār cī Nhialic lōŋ luōide yic. ¹¹ Kēya, luuiku apath buk lōŋ kēnē yōk, rin bī ciēn raan tōk kamkua mār, cīmēn wāār cī wārkuān dīt kuec bīk wēt cī gam. ¹² Wēt Nhialic arēer thīn ku alui piērda yic akōlakōl. Wētde aril apēi, ee lōōny kōc puōth bī kāpath ku kāre c tō ŋopuōth tek thook. Acīt tōŋ moth dhie riŋ teem bī yom la tek thook. ¹³ Acīn kē lēu bī thiaan tēnē Nhialic. Aŋic kē cī cak ku adaai kēriēec ēbēn. Acīn kē lēu raan bī thiaan tēnē ye. Ku ē yen aye bēn lēk kāre c.

Jethu yen ē raandīt apēi kāk Nhialic

¹⁴ Jethu Wēn Nhialic, yen ē raandit apēi kāk Nhialic rēēr kek Nhialic. Na ye kēya, ke ʒo muk gamda apath. ¹⁵ Raandan dit apēi kāk Nhialic acie yepuʒu ē pēn ʒo cōk alōn ye ʒok luui kārēc. Rin yeen ēcī jōḡrac them aya ē dhōl juēc yiic cīmēnda. Ku acīn awuōc cī looi. ¹⁶ Lokku tēnē Nhialic cī nyuc thōnyden dhēēḡ nhom ke ʒo cīi riōc. Tēēn, ʒok aabī lier puʒu yōk, ku yōkku dhēḡ bī ʒo kony tē wīc ʒok kuōny.

5

¹ Raandit kāk Nhialic thēer ē ye kacke kuany bī ya jam tēnē Nhialic rin kōc ēbēn. Ku nēk kāḡ bī yen ke Nhialic door rin bī Nhialic kākken rēc yekē looi pāl piny. ² Ku yeen aya, ee ye luui kārēc akōlakōl rin ye yen raan. Ku kēya, alēu bī kōc cī mār, ku kōc cīn kē ḡickē ḡuāān. ³ Ku rin cīi bēny ye riēl apēi wēt Nhialic yic, ee kāḡ nōk bī yen ke Nhialic door rin kārēc ye kacke looi, ku rin kārēacke aya. ⁴ Acīn raandit kāk Nhialic rot kuany ē rot. Ee Nhialic ē rot yen ē raanden cī tak lōc cīmēn wār lōc yen Aron.

⁵ Kēya, Bānyda raan cī lōc ku dōc ēcīi bāāny ye yen raandit kāk Nhialic rum. Ee Nhialic yen ē lōc ye wār lueel yen ye ēlā, “Yīn ē Wēndiē, Ya akōlē, ʒen acī ya Wuur.” ⁶ Ku acī gōt athör thēer wēl Nhialic yic lōn cī Nhialic ye lueel aya akōldēt ēlā, “Yīn acī lōc ba ya raan

kāk Nhialic akōlriēc cīmēn Melkidhedek.”

⁷ Wār ciēḡ Jethu pinynhom, ēcī rōōk apēi tēnē Nhialic, ku cōl Nhialic ke dhiau, Nhialic lēu ye bī kony thou yic. Ku yen acī Nhialic bēn kony rin yen Jethu yōk ke loi kēden wīc. ⁸ Na cōk alōn ye Jethu Wēn Nhialic, ke yeen acī dhiel bēn gum bī kē wīc Nhialic yen bī looi dhiel ḡic bī wēt. ⁹ Ku wēn cī yen jāl a raan la cōk, cī luōide lēu, acī bēn aa raan ye pīr akōlriēc ēbēn yōk thīn ē kōc wētde piḡ ku loikē. ¹⁰ Ku ē yen kē cī Nhialic ye bēn nyuōth kōc ēbēn, lōn ye Jethu Raandit apēi ē kāk Nhialic akōlriēc ēbēn cīmēn Melkidhedek.

¹¹ Ala wēl kōk ril kek ba lēk we ē wēlkā cōk, ku aril yic ba ke teet yiic rin wek aacit kōc la yiḡ adōk, cīi kāḡ ye piḡ. ¹² Na we cī wepuōth pāl piny, ḡuōt wek aa kōc kōk piōōc wēt Nhialic ēmēn, rin tēn gam wek ye bāk aa kōc cī gam acī mēc. Ku wek aacī dhuk ciēēn, arēk nadē ke wek aa wīc kōc ben we piōōc wēl tuēḡ Nhialic wār cāk kāḡ ḡic. Wek aacit mīth kor ḡot ke dhil muk ē ca, kēc guō dit bīk mīth mīth ril kōth. ¹³ Ku raan ḡot cīt manh koor muk ē ca, aye nyooth lōn kēc yen wēt Nhialic deet apath. Aḡot cīt manh kuc kēpath ku kērac. ¹⁴ Miēth ril kōu ee kēn kōc cī dit, kōc cī rōt piōōc bīk kāpath ku kārēc ḡic.

6

¹ Lokku tuen̄ buk we pišōc wēl bī we cōl an̄ic kajuēc. Acā wīc ba we pišōc kāk wāār wiēckē bāk ke ŋic bāk aa kōc cī gam. Acā wīc ba bēn lēk we bāk wepuōth dhuōk ciēēn rin adumušōmkun ku bāk Nhalic gam. Kākkā aa ŋieckē ke thēer. ² Piōōc rin lōkwēi, ku piōōc bī cin tāāu kōc nhūim bī Wēi Nhalic lōōny kōc gup. Ku jōl a piōōc bī Jethu kōcken cī thou bēn jōt bei thou yic akōl le yen dhuk pinynhom, bī luk bēn looi kam kōc cī wētde gam, ku kōc cī jai wētde. Piōōc cīt kēnē acie yen path bī ya dhuōk yic tēnē we akōlakōl. Kek aa kāk ye ke piōōc jōck. ³ Apath buk la tuen̄ buk kajuēc kōk ŋic rin Jethu. Ku ē yen kē buk looi tē pēl Nhalic ye.

⁴ Rin aciī rot lēu bī kōc cī jāl gamden yic cōl aa ben kepuōth dhuōk ciēēn. Keek aake cī yic kaŋ ŋic, ku ŋickē pīr yam cik yōk tēnē Raan cī lōc ku dōc, ku Wēi Nhalic. ⁵ Ee cik ŋic lōn puōth wēt Nhalic, ku tīŋkē kāk jāŋ gōi. ⁶ Ku kāk loikē ke ēmēn, aa ben kek Wēn Nhalic piāāt tim cī rīū kōu, ku rēckē guōp kōc nhūim ēbēn.

⁷⁻⁸ Raan cī wēt Nhalic gam piānde ēbēn athōŋ ke dom dhie la tiōom path, ee piū yiōi na tueny deŋ ku pur ke lok apath. Raan cīt kēnē aye Nhalic puōu miēt tēnē ye, ku kony bī pīr akōlriēēc ēbēn yōk. Ku dom ye puur ku la kuōth cil thīn, aciēt raan ye lēk wēt Nhalic ku cīi piŋ.

Raan cīt kēnē aye Nhalic tēm awuōcdit bī yen rēer pan mac akōlriēēc.

⁹ Na cōk alōn cī ŋen we gāt athōr kēnē wek māthkiē, ka ŋiec wek aa ŋot we la tuen̄ apath. Wek aa ŋot we kuany dhēl pīr akōlriēēc ēbēn yic. ¹⁰ Nhalic acie mītil nadē ke mār nhom kāpuōth cāk looi, ku tē nhieer wek ye thīn cāk nyuōth ye kāk cāk looi yiic, ku kāk ŋot ke luōikē ke ēmēn rin kacke. ¹¹ Ku wek aa wīcku bī ŋek la tuen̄ ke loi kāpath cīt kāpuōth thēer akōlakōl yet akōldā. Rin bī kē ŋōthkē yenhom tiēŋ. ¹² Awīcku bāk rōt cīi dak luōi kāpath yiic. Awīcku bāk ciēt kōc wāār cī gam, yet tē yōk kek kēpuōth wāār cī Nhalic thōn ke.

Athōn Nhalic ē yic

¹³ Wāār lueel Nhalic ye lōn bī yen Abaram gām mīth juēc, aci rot kuēēŋ rin cīn yen raan dēt dīt tēnē yen bī ye kuēēŋ ē riēnke. ¹⁴ Ku lueel, “Yīn alēk yic! Yīn aba dōc ku gām yī mīth.” ¹⁵ Go Abaram tīt ku ŋōōth kē cī Nhalic rot kuēēŋ yet tē cī kēnē yenhom bēn tiēŋ. ¹⁶ Tē kuēēŋ raan, ee kuēēŋ rin raandit tēnē ye. Ku kuēēŋde aye gam. ¹⁷ Ku ē wīc Nhalic bī cōl ala gēi, lōn bī yen kē cī thōn guōt nhom ke cīi war yic. Ku kuēēŋ bī wētde dhie l a yic. ¹⁸ Nhalic aci ŋo lēk kāŋ karou, athōn ku kuēēŋ, lōn bī yen wēlke muk nhūim. Ku rin ē kākkā karou, an̄icku lōn ye athōn yic. Keek aacie rōt ye waar ku Nhalic acie lueth

ye lueel. Nhialic acī kēnē lueel bī ʒo dæet puθh apei lən bī n̄athda tēnē Nhialic yenhom tiεɛŋ. ¹⁹ Ku rin n̄athda tēnē Jethu yen aye ʒok thōny Nhialic dōöt, tēwäär cī Jethu la thīn ʒonhīm tuɛŋ bī la rōök ku lɛŋ Nhialic ē rienkua.

²⁰ N̄ōth ye ʒok Nhialic n̄ōōth kāpuoth cī thōn ʒo rin wēikua yen ē ʒo muk puθh, rin Jethu acī ʒo wat nhīm pan Nhialic. Ku yeen acī jāl a raandit apei kāk Nhialic cīmēn Melkidhedek, akōlriēc.

7

Melkidhedek

¹ Melkidhedek ē ye bēnydit gen cəl Thalam, ku yen aya ē ye raandit apei kāk Nhialic Madhəl. Naʒon akāl tōk ke piŋ lən cī Abaram la dhuk təŋ yic ke cī təŋ bāny wuöt kaŋuan cop. ² Go Abaram Melkidhedek juēr tōŋ thiäär kāk cī ke la peec təŋ yic. Melkidhedek, wētde yic, “Bēny la cök.” Ku ē ye bēny dōör aya. Cīmēn rin genden cəl Thalam, wētde yic, ee “Dōör.” ³ Acīn wun ku man ku kuat. Ku tēn ʒōk piērde rot thīn ku le thōk acīi ŋic. Arēer ke ye raan kāk Nhialic akōlriēc cīmēn Wēn Nhialic.

⁴ Jalkē tīŋ tē dīt Melkidhedek thīn! Agut Abaram guōp, raandit wārkuan dīt thæɛr, acī tōŋ thiäär kākken wäär cīk la peec təŋ yic, juēr ye. ⁵ Alēu raan bī gam lən ye kē cī Abaram ajuēr gām Melkidhedek yic, tēn

ye Melkidhedek raan Lebī, kuat Abaram kek kəc kāk Nhialic ē kəc Itharel wäär tōk thiäär yic juaar tēnē kacken cīt lōŋ Mothith. ⁶ Ku yen Melkidhedek acie raan kuat Lebī, ku aca ajuēr bēn lōöm tēnē Abaram ku cuēt piū. Ku Abaram acā athōn Nhialic yōk. ⁷ Ku anjicku aya lən raan yen kəc dōoc, awār raan bēn tēnē ye bī bēn dōoc. ⁸ Ku dēt aya, kəc kāk Nhialic wäär ajuēr kuany, aake ye kəc ē path, aacī bēn thou cīmēn bī ʒok thou, ku aye athör thæɛr wēl Nhialic lēk ʒo lən Melkidhedek apir. ⁹ Alēu buk lueel lən ye Melkidhedek raandit apei kāk Nhialic tēnē kəc Lebī, kəc kāk Nhialic. Rin Abaram wundit kuat Lebī, yen acī tōŋ thiäär kāk wäär cīk la peec təŋ yic juēr Melkidhedek. ¹⁰ Kēya, alēu bī lueel lən kəc Lebī aacī tōŋ thiäär juēr Melkidhedek aya, rin ye kek kəc riem Abaram.

¹¹ Na lēu kəc Lebī, kəc kāk Nhialic bik ʒo cəl aala cök, ŋuöt acīn dēt ben raan dēt kāk Nhialic cīmēn Melkidhedek bēn, raan cīi cīt Aron, raandit kāk Nhialic wäär ē kuat Lebī. Ku kəc Lebī, kəc kāk Nhialic aake buōth lōŋ Mothith yic. ¹² Ku aa kēc ʒo bēn cəl aala cök. Ku kēya, acie raan dēt kāk Nhialic yen wīcku ē rot, ʒok aa wīc lōŋ dēt yam aya. ¹³ Jethu Bānyda, raan jīεem ʒok rienke emēn, ee cie raan dhiēnh Lebī. Ku acīn raan tōŋ kuatde cī kaŋ a raan kāk Nhialic, ee Nhialic door yīk nhom.

14 Anjicku lōn Bānyda Jethu ē raan dhiēnh Juda. Ku akēc Mothith pušl bī kōc dhiēnh Juda ya kōc kāk Nhialic.

Raan dēt kāk Nhialic cīt Melkidhedek

15 Acī jāl la gēi apēi emēn, tē le raandit dēt kāk Nhialic cīt Melkidhedek tušl. 16 Raan kēc aa raandit kāk Nhialic cīt lōḡ ciēḡ kōc pinynhom, acī ya raandit kāk Nhialic cīn kē bī riēlden pīr akōlriēec ēbēn kaḡ rac. 17 Rin aye athör thēer wēl Nhialic lueel ēlā ē riēnke, “Yīn abī ya raan kāk Nhialic akōlriēec ēbēn cīmēn Melkidhedek.” 18 Ku lōḡ thēer wāär acī pušl acīi ril. Acie kōc ē kony. 19 Rin lōḡ Mothith acie kōc cōl aala cōk. Ke emēn ḡok aala lōḡ yam ḡo cōl anḡōth lōn bī ḡok thiōk kek Nhialic.

20 Ku dēt, Nhialic ēcī kuēḡḡ aya kēde. Ku acīn kōc kōk cī ya kōc kāk Nhialic cī yen kuēḡḡ kēden. 21 Ku Jethu acī ya raandit kāk Nhialic apēi rin cī Nhialic kuēḡḡ wētde wāär lueel yen ye ēlā, “ḡen acī kuēḡḡ ku acā bī waar yic. Yīn ē bēny akōlriēec ēbēn.” 22 Rin ē kuēḡḡ kēnē yen acī ḡok ye ḡic lōn lōḡ dōšr ē yam cī Nhialic looi ē Jethu, ya kēpath.

23 Ku dēt cīi kek thōḡ akīn. Kōc kāk Nhialic thēer aake ye juēc, rin na cī raandit kāk Nhialic thou, ke raan dēt ala nyiēnde. 24 Ku Jethu apīr akōlriēec ēbēn, luōiden ē yen raandit kāk Nhialic acie rot ye waar. 25 Jethu ala riēl dīt bī kōc buōth dhōlde yic kony ēbēn, kōc wic ye bīk la tēnē

Nhialic. Rin ē rēer ke lāḡ Nhialic ē riēnken.

26 Jethu yen ē raandit kāk Nhialic cī kākkuā lēu. Arēer ke dhēḡḡ Nhialic, acīn ḡuḡp adumušōm, ku yen acī Nhialic tēk bei tēnē kōc kārēc looi, ku tēḡu kāk cī cak nhīim ēbēn nhial. 27 Yen acīi thōḡ kek kōcdit kāk Nhialic wāär ḡōk nōk rušōn thok ēbēn, rin bī adumušōmkēn ku adumušōm kacken pāl piny. Jethu acīi thōḡ ke ke. Acī rot juaar arak tōk wāär thou yen tim cī riīu kōu rin adumušōm kōc ēbēn. 28 Kēya, alēuku buk ḡic lōn kōc kāk Nhialic wāär ē luui dhōl lōḡ Mothith aake cīi la cōk. Ku athōn Nhialic cī yen kuēḡḡ wāär lōḡ Mothith ēbēn cōk, acī Wēnde looi bī ya raan la cōk akōlriēec ēbēn.

8

Jethu yen ee raandan dīt kāk Nhialic

1 Wēt ril yen wicku buk lēk we, ee lōn le ḡok raandit kāk Nhialic cī nyuc lōḡ cuēc thōny Nhialic Madhōl nhom nhial. 2 Jethu alui ke cīt raandit kāk Nhialic, tē rēer dhēḡḡ Nhialic thīn ayic tēn ē looi Bēny ke cie raan.

3 Ku cīt lōn ye raandit kāk Nhialic kuany bī kāḡ aa juaar ku nēk ḡōk tēnē Nhialic, ke raandan dīt kāk Nhialic aya adhīl la kē ye juēr Nhialic. 4 Ku na Jethu rēer pinynhom, ḡuōt akēc kaḡ a raan kāk Nhialic, rin kōc kāk Nhialic, ke ye Nhialic nāk ḡōk cīt tē ye lōḡ Mothith luēl ye aake tō thīn. 5 Ku luai yekē looi kek

kōc kāk Nhialic kā, ee ye kīit yen ē ye kek kāk ye looi nhial tē rēer dhēēŋ Nhialic thīn kiēēt. Ku yen athōŋ kek luoi Mothith. Rin wäär wīc yen ye bī duēl looi ēcī Nhialic lēk ye ēlā, “Adhil ŋic lōn yīn adhil kāŋ looi ēbēn cīt tēden wäär ca nyuōth yī ē gōt nhom.”

⁶ Ku Jethu ēmēn, raandīt kāk Nhialic acī gām riēldīt yen luui wār riēlden. Rin dōōr yam cī looi kam Nhialic kek kacke aŋuēēn apei, rin dōōr yam aa rēer kāpuōth cī Nhialic thōn yo thīn.

⁷ Na lōŋ dōōr tuēŋ wäär la cōk ŋuōt acīn kē cī Nhialic lōŋ dēt ben wīc. ⁸ Rin ēcī Nhialic yōk lōn lōŋ dōōr tuēŋ ēcīi path tēnē kacke, go lueel ēlā, “Nīn aacī thiōk, lueel Bēny, tē bī yēn lōŋ dōōr yam looi kek kōc Itharel ku kōc Juda.

⁹ Acīi bī ciēt dōōr tuēŋ wäär ca looi kek wārken dīt akōl wäär nyēei yēn keek pan Ijīp. Aake kēc lōŋ dōōr ca looi ke keek muk nhom apath, guō kuc ē keek, lueel Nhialic.

¹⁰ Emēn, dōōr ba looi kek kōc Itharel nīn bī bēn cōk akīn, lueel Bēny.

Yēn abī lōōŋkiē tāau kenhīim ku kepuōth.

Yēn abī ya Nhialicden ku yekē kackiē.

¹¹ Acīn raan ē kamken bī miēthakēn ben piōōc, nadē ke lēk kōcken ē baai, ‘Ŋic Bēny.’

Rin keek aabā ŋic ēbēn, meth ku raan dīt.

¹² Yēn abā adumuōōmken pāl piny, ku cā kāracken ben kuēēc nhīim.”

¹³ Jalkē tiŋ emēn, wēn lueel Nhialic yen ka bī lōŋ dōōr yam looi, ee ŋic lōn cīi lōŋ dōōr thēer path, ku aŋicku aya, na cī kēdāŋ riāak apei ka cīn kē kuny kōc.

9

Tē ye Nhialic duōōr thīn wāthēer

¹ Lōŋ dōōr tuēŋ ē la tēden ye Nhialic duōōr thīn, ku tē ye Nhialic door thīn ēcī looi aya pinynhom tēn. Kōc kāk Nhialic Lebī aake ye Nhialic door yōn cī puōl bī ke Nhialic ya door thīn, ku duēl aake tō pinynhom ē tēn. ² Duēl ye Nhialic door thīn ē ye looi ke ye yic rou. Yōn ye kaŋ yōk tē le kōc duēl yic, ee cōl Tēyaath ē Nhialic. Ku lōŋ kēnē, many adōk ē dēp ē ye tōōu thīn, ku agen ye ayum cī juēr Nhialic tāau yenhom aya. ³ Ku yōn tō alanh cī duēl tek yic kōu, ee cōl yōn Yaath apei ē Nhialic. ⁴ Ku ē yōn kēnē yen arēer agen thīn, agen cī tōc nhom milāŋ tōc ye raan kāk Nhialic Lebī adōŋ ŋīr cī took tōōu yenhom, ku ē yōn kēnē aya yen arēer rōŋdīt tet, ye cōl Rōŋ Lōŋ ē dōōr thīn. Ku yen arēer tōny mana thīn, ku wai Aron ē ye rēer thīn aya. Wai kēnē ēcī Nhialic cōl acil kōu ayōr ku looi yōōk cōk alōn ee yen tim thēer cī riēl. Ku aleel dīt tet karou cī lōōŋ Nhialic kathīāār

göt thīn, aa tō thīn aya. ⁵ Ku ē rōḡ dōör kēnē nhom, atuuc nhial karou cī kiēt, col Kerubin ē diik aake tō thīn. Ku keek aake ye Nhialic nyuōth. Aake la kōth wuōk dīt rōk kum nhom tēn yen ye col, “Pēl Piny KāreC.” Rin tēn, arak tōk ruōōn yic, raan dīt kāk Nhialic ē ye kōc wiēth rim kē cī nōk tēnē Nhialic rin be adumuōōmke ku adumuōōm kacke pāl piny. Ku ēmēn acā wīc ba kājuēc kōk ḡjēc rin ee kēnē teet.

⁶ Kēya, kōc kāk Nhialic aake ye Nhialic door cīt tē cī guiēr ye. Aake ye la ḡōn tuēḡ bī kek Nhialic aa la door thīn. ⁷ Ku ḡōn yaath Nhialic, ee raandīt kāk Nhialic yen ē la thīn ē rot, bī la rōōk thīn arak tōk ruōōn tōk yic. Tē le yen ḡōt, ee riēm weḡ cī juēr Nhialic muk bī la wiēth ḡōt, bī Nhialic awācke ku awuōōc ye kacke looi ke kuckē pāl piny. ⁸ Aye Wēi Nhialic nyuōth ḡō ē kēnē yic lōn nadē ke dhēl la ḡōn yaath Nhialic ē yic, aḡot kēc ḡaany thok cīt lōn ḡot kōc lui dhēl thēer. ⁹ Kē lēuku buk deet ē kēnē yic aya ēmēn, ee lōn nadē ke riēm weḡ cī juēr Nhialic ye wiēth kōc, aacie kōc ē Nhialic door ye looi bīk puōth la cōk. ¹⁰ Kākkā ēbēn aa kāk lōḡ thēer, lōḡ ye kāḡ nōk ku cuet ke ē path. Ku kājuēc kōk ye looi bī awuōōc laak wei, aa kōc gup path ayeer kek aaye lōk. Kākkā aa lōōḡ ke rēēr thīn thēer cīn kē yekē kony yet tē bī Nhialic dhēl yam, dhēl adumuōōm nyaai kōc puōth

guiir.

Lōḡ yam cī Jethu thany ē riēmde

¹¹ Jethu acī ya raan dīt kāk Nhialic. Kājuēc path cī bēn pinynhom rin cī yen la duēl dīt la cōk ē Nhialic yic, duēl cīi loi kōc cin pinynhom ē tēn. ¹² Wāār le Jethu duēl yic, ēcī la tē dhēḡ apei arak tōk bī rēēr thīn akōlriēec ēbēn. Ku wāār le yen ē tēēn acie riēm thōk ayī riēm weḡ yen cī la wiēth duēl yic. Ee riēmde yen ēcī juēr Nhialic rienkua bī ḡō luōk akōlriēec ēbēn alanden. ¹³ Wāthēer kōc kāk Nhialic aake ye riēm thōk ku riēm muōōr lōōm bī kek kōc wiēth, rin bī awācken pāl piny. Ku keek aya aake ye manh weḡ ē dōu nōk ku nyopkē abī ya col. Ku liōrkē ē piu ku wīth kek kōc la gup adumuōōm rin bī adumuōōmken wuōōny wei. ¹⁴ Na ye kēya, bī riēm Raan cī lōc ku dōc yiēndē, cī adumuōōmkua bī laak wei ḡopuōth, ku buk lēu buk Nhialic pīr ya luōōi? Ku riel Wēi Nhialic yen acī Raan cī lōc ku dōc rot juēr Nhialic ē rienkua. Kēya, ajuēr la cōk cīn diu.

¹⁵ Ku rin ē wēt kēnē yen aye Jethu raan yen loi lōḡ dōör yam, rin bī kōc wāār cī Nhialic thōn pīr akōlriēec ēbēn, pīr yōk. Kēnē abī rot lēu rin cī Jethu thou bī kōc waar kāreC yiic, kāk wāār cī looi lōḡ dōör tuēḡ yic. ¹⁶ Kēnē athōḡ kek raan kākke ciēēn tē bī lōk tēk ke tē le yen thou. Ee kē bī ḡek ē miēthke yiic lōk lōōm tē

le yen thou than piny. ¹⁷ Ku acin raan kēdāŋ guo nyaai tē ɲot piir yen. Ku na le thou ke kāwēn cī dōŋ aaye ɲek kē cī tēk ye jāl nyaai. ¹⁸ Agut lōŋ dōŋr theer aya, awic bi kēdāŋ kaŋ nāk bi riem kuēr bi tē door Nhialic thīn jāl la cōk. ¹⁹ Mothith ē ye kōc kaŋ lēk lōŋ Nhialic ēbēn. Ku jāl riem miōōr ku thōk cī nāk liāāp ē piu, ku wiθ athör cī lōŋ gōt thīn ku kōc. ²⁰ Ku lueel, “Kēnē ē riem lōŋ dōŋr, lōŋ cī Nhialic lēk we bāk muk apath.” ²¹ Ku Mothith ē ye duēl ku kāyaath ye tōŋu thīn wiēθ riem aya. ²² Kēya, cimēn lōŋ theer, yōk aake ye nāk bi riemden lōōm bi kōc kōc, ku na cīn kē nāk bi riem kuēr ka adumušōm acii pēl piny.

²³ Duēl ye Nhialic door thīn ku kōk tō thīn ēbēn, aake ye kāk ye duōr ē yic tō pan Nhialic kiēt, rin ye kāre c tō kōc gup wušōny wei rin yōk ye nāk ē path. Ku luai ē yic nhial tēnē Nhialic, adhil wic ajuēr la cōk, ²⁴ Kēya, Raan cī lōc ku dōc akēc la duēl ye Nhialic door thīn yic, duēl looi raan pinynhom ē tēn kēcīt kiit ye ke kāre c wušōny wei kōc gup rim ē yōk. Yeen nhom guōp aci la pan Nhialic, ku arēer thīn ke lōŋ Nhialic emēn rienkua. ²⁵ Raandit kāk Nhialic kuat Lebī ē ye duēl la wiēθ riem kē cī nāk cie riemde arak tōk rušōn thok ēbēn. Ku Jethu akēc rot juaar arak juēc, aci rot gam arak tōk gilij. ²⁶ Ku emēn aci bēn arak tōk cit tē cī Nhialic ye

guiēer thīn bi rot bēn juēr Nhialic bā adumušōm nyaai. ²⁷ Cimēn ye raan thou arak tōk ku yēθ luk yic arak tōk Nhialic nhom, ²⁸ Jethu aci gam bi thou arak tōk bi adumušōm kōc ēbēn nyaai. Ku abi bēn dhuk ku acii bi bēn thou rin adumušōm, ku ē rin bi yen kōc ɲōθ ye bēn luōk.

10

¹ Lōŋ theer Mothith, ee kiit yen ē ye kāpuōθ bi rōt looi akōldā kiēt. Ee cii thōŋ kek kāpuōθ cī bēn kek Jethu raan cī lōc ku dōc. Kāk ke ye nāk Nhialic rušōn ēbēn cit tēn lōŋ theer, aake cie kōc ke ye Nhialic door cōl aala cōk. ² Na kāk ke ye nāk Nhialic kōc cōl aala cōk, ɲuōt kōc akēc la tueŋ ke ye kāŋ nāk Nhialic. Rin ɲuōt kākā aake bā adumušōm kōc Nhialic door wušōny wei arak tōk, ku cik ben ya tak lōn le kek gup adumušōm. ³ Ku keek aake ye kāk yekē nāk Nhialic rušōn thok ēbēn, cōl aa takkē lōn le kek gup adumušōm. ⁴ Rin acii rim yōk ku rim thōk ye nāk lēu bik adumušōm wušōny wei.

⁵ Kēya, ēcī Raan cī lōc ku dōc lēk Nhialic wāar bi yen pinynhom ēlā,
“Yin acii wic kāk ye nāk ku kāk ye juēr yiin,
rin cī yin ya gām guōpdiēn bi juaar tēnē yiin.

⁶ Yin acie pušu ye miēt yōk ye nāk yiin tēdē ke ye kāk ye juēr yiin bik adumušōm nyaai.

⁷ Ku lueel, ʁen akīn ba kē wīc looi Nhialic Madhəl, cimēn cī ye gōt riēnkiē athör lōḡ theer yic.”

⁸ Ēmēn, tāāukē wepuōth piny ku takkē wēt cī Jethu lueel tuēḡ ēlä, “Yīn aciī wīc, ku tēdē yīn acie puḡu ye miēt tēnē kāk ye juaar, ku kāk ye nāk yī bik adumuḡḡm nyaai.” Acī lueel kēlä cək alōn ye kāk ye juaar looi cīt tē ye lōḡ ye lueel thīn. ⁹ Ku lueel, “ʁen akīn Nhialic Madhəl, ba kē wīc ba looi, looi.” Kēya, Nhialic aci tēthēer ye ye duḡḡr thīn puḡl, ku wēen Raan cī lōc ku dōc thīn, bī riēnde kuēr rin bī adumuḡḡm koc ēbēn nyaai. ¹⁰ Jethu raan cī lōc ku dōc aci kē wīc Nhialic tēnē ye bī looi, looi. Ku rin cī yen rot juaar arak tōk theer, kākkuan rēc aaci wuḡḡny wei ēbēn.

¹¹ Raan kāk Nhialic Itharel, aye kāḡ nōk wāthēer akōlakōl bī yen Nhialic door. Ku aaye kāk tōḡ thōḡ juēr Nhialic arak juēc. Ku kāk ye ke juaarkā aake cie adumuḡḡm ye nyaai. ¹² Ku Raan cī lōc ku dōc aci rot juaar arak tōk rin adumuḡḡm, ajuēr cī ye bēn lēu bā awāckua nyaai akōlriēc ēbēn. ¹³ Ku ēmēn atīt yet tē bī Nhialic koc atērde guir ku dhuk ke yecōk ciēēn. ¹⁴ Ku ajuēr cī looi arak tōk, aci koc cī adumuḡḡmken nyaai looi bik la cōk akōlriēc.

¹⁵ Ku Wēi Nhialic ē jam tēnē ʁo ē wēt kēnē aya. Acī lueel ēlä, ¹⁶ “Lōḡ dōḡr ba looi ke ke akīn nīn bī bēn cōk, lueel Bēny. ʁen abī lōḡnkiē tāāu kenhūim

ku kepuōth.” ¹⁷ Ku ben lueel, “ʁen aciī adumuḡḡmken ku kārēc yekē ke looi ben kuēc nhūim.” ¹⁸ Wek paan ē ma, kārackua aaci pāl piny papot. Na ye kēya, le dēt ḡot wīc ʁok bāny bik ʁok aa nōk rin bī adumuḡḡmkua pāl piny?

Bāk lok tēthiāak ke Nhialic

¹⁹ Kēya miēthakāi, ʁok aaci nhūim lāāu alanden buk la ʁōn Yaath apeī ē Nhialic tō nhial, rin cī Jethu rot juaar bī nōk bī riēnde kuēr. ²⁰ Wāār thou yen tim cī rīū kōu, aci kēn ʁo gēl buk cīī la ʁōn Yaath apeī ē Nhialic bēn rac. Ku jōt rot raḡ yic, ku ēmēn arēēr ʁōn Yaath apeī ē Nhialic ke lāḡ Nhialic riēnkua. ²¹ Ku na cuk la raandīt kāk Nhialic yen mac koc Nhialic, ²² cīt mēnē ye kākkuā yīth, lokku tē rēēr Nhialic thīn thōnyde nhom ē puōn ʁer ku gam cīn yic diu. Lokku kek puōthkuan ʁer cīn yīic luoi kārēc rin cī ke lōk riēm Jethu. Ku rin cī ʁo muḡḡc nhūim bā adumuḡḡmkua laak wei aya.

²³ Kēya, mukku kē cī thōn ʁo piān tōk ke ʁo cie puōth ē rou, rin aḡicku raan cī ʁo thōn ē wētde tiēḡ nhom. ²⁴ Takku tē bī ʁok ʁopuōth aa dēet thīn, buk nhiēr ku luoi path aa nyuḡḡth. ²⁵ Dukku kē ye ʁok ʁonhūim mat ʁodhie pāl cimēn ye wāmāthkuan kōk ye looi. Lok tuēḡ ʁo cīī dhōr ʁo deet ʁopuōth, buk rōt aa lēk buk aa bēn amat yic, aḡicku Akōl bēn Bēny aci thiōk.

²⁶ Acīn kāk ye nāk Nhialic lēu bī adumušōm pāl piny, tē ȳot le ȳok tuenȳ ȳo loi käreç ke yic cī lēk ȳo. ²⁷ Kēya, ȳok aa dhil tīt ȳo rišc rin akōl bēn Luḡdīt, ȳok kōc cī wēt Nhialic dhāl yic, ȳok aabī tēm awušc bī ȳok rēer pan mac akōlriēec ēbēn. ²⁸ Aḡiēckē, wāthēer tē kueec raan bī lōḡ Mothith cīi piḡ, ku gōony kōc karou ayī kōc kadiāk, ka dhil ȳāth ē kōcdīt nhūim, ku biōok aleel bī thou. ²⁹ Jālkē thōōḡ, na ye raan cī lōḡ Mothith dhāl yic tēm awušc cīt kēnē, ke ya awušc yīndē bī Nhialic tēm kōc cī kuec wēt Wēnde? Acīt lōn cī kek Jethu dhāl gušp, ku cuitkē, ku witkē piny ku kēckē yic. Ku acīt lōn cī kek dōr cī Jethu looi riemde kamken yōōḡ yic. Ku acīt lōn cī kek Wēi Nhialic lāāt wēl rēç rem apēi, cōk alōn kony yen ke. Kōckā aabī dhiel tēm awušc thiek apēi. ³⁰ Aḡicku yen raan cī ye lueel thēer ēlā, “Piēḡkē! Ee ȳen ala riel ba kāḡ gušōr.” Ku aḡicku lōn cī yen ye lueel aya ēlā, “Bēny abī kacke tēm awušc.” ³¹ Kēya, abī rēec alanden tē ye yen Nhialic pīr akōlriēec ēbēn yen tēm raan awušc.

³² Miēthakāi, takkē tēn ye wek rēer thīn wāthēer. Wāär cī wek wēt Jethu gam, wek aa dhiel gum ku wek aacī pušth bēn riel. Wek aakēc pušth bēn bath rin käreç cī we ȳok. ³³ Wek aa we ye lat ku bui we akōldēt. Ku akōldēt, wek aa we ē kōc kōk

kony tē tīḡ wek ke ke baḡ cīmēndun. ³⁴ Wek aacī gum kek kōc cī mac, ku wek aakēc pušth riāk tē wāär ye kākkuḡ peec, rin ḡic wek yeen lōn wek aabī kāpath wār kākka la ȳok pan Nhialic. Kāpušth cīn raan bī ke kaḡ nyaai tēnē we. ³⁵ Duškkē pušth bath bāk wēt Jethu wai wei, rin wek aabī ariōpdīt ȳok pan Nhialic. ³⁶ Apath bāk wepušth dēet tē beḡ we, rin ke wek aacī kē wīc Nhialic looi, ku ȳōkkē kē cī Nhialic thōn we.

³⁷ Rin aye athör thēer wēl Nhialic lēk ȳo ēlā, “Ee kaam thiin koor ku raan cī lueel ka bō acīi bī gāāu, abī guō bēn. ³⁸ Ku kōckīēn la cōk aabī rēer gam yic, ku ȳen acīi pušū bī miēt tē cīi kek kepušth bī dēet.” ³⁹ Ku ȳok aacīi cīt kōc guō dhōr bīk mār, ku ȳok aala gam bī ȳook luōk.

11

Gam

¹ Gam yen ē ȳo cōl aḡic kāk ḡōthku ke bī rōt looi. Ku yeen ē ȳo cōl aḡic kāk cuk ye tīḡ.

²⁻³ Ee gam yen aye ȳok ye ḡic lōn ē cēk Nhialic piny ku nhial kek kāk tō thīn ēbēn wēt lueel ē path. Ku kāk yeku ke tīḡ ēmēn acīn kēn cīi Nhialic lōōm bī yen ke cak. Ku wāär le wārkuān dīt gam tēnē Nhialic, yen acī Nhialic ke bēn gam.

⁴ Ku gam yen acī Abel Nhialic bēn juēr kēpušth cī Nhialic bēn nhiaar apēi, wār kē cī Kain mēnhē juaar tēnē Nhialic. Ku gamde yen acī

Nhialic puṣu bēn miēt tēnē ye. Ku ŋic Nhialic lōn ē yen raan la cōk. Kēya, kē cī Abel looi cī yen Nhialic gam apēi aṅot yeku yōk yopuṣth ke path ēmēn tē tēk yōk ye, cōk alōn cī yen thou thēer. ⁵ Ku raan dēt la gam ril cīt Abel aya, ee ye Enok. Gamde yen acī Nhialic ye bēn jat nhial ke kēc thou. Guāpde akēc bēn yōk rin cī Nhialic ye nyaai. Aye athör thēer wēl Nhialic lueel lōn Enok ē ye Nhialic cōl amit puṣu, wāär rēer yen pinynhom. ⁶ Acīn raan lēu ye bī Nhialic cōl amit puṣu tē cīn yen gam. Rin raan bēn tēnē Nhialic adhīl gam lōn Nhialic atō thīn, ku ē kōc ye thiēc gām kē wickē.

⁷ Ku gam yen acī Noa wēt Nhialic bēn piṅ, wāär lēk Nhialic ye ye lōn bī aboordīt bēn bī kōc la gup adumuṣōm bēn tēm awuṣc. Go Noa wēt Nhialic gam. Ku guēṅ riāi ka aboor kēc bēn bī yen kacke kony. Ku gamde akēc yen kārēc ye kōcken kōk ke looi bēn nhiaar. Ku Noa acī Nhialic bēn cōl ala cōk rin gamde.

⁸ Ku ee gam aya yen acōl Abaram agam kē cī Nhialic lēk ye. Ku ler pan cī Nhialic lēk ye cōk alōn awēn kuc Abaram ē pan kēnē. Pan kēnē yen ēcī Nhialic lueel lōn bī yen ye gām miēthke aköldā. ⁹ Ku gam yen acī Abaram bēn cieṅ ke ya alei pan wāär cī Nhialic thōn ye. Ku jōl ṅōṣth

lōn bī Nhialic piny kēnē gām miēthke aköldā. Ku jōl cieṅ duēl yiic. Ku lōk Ithāk kek Jakop cieṅ thīn aya, kōc wāär cī Nhialic thōn lōn bī yen piny kēnē yiēk ke. ¹⁰ Abaram acī rēer ē pan kēnē ke tit gen cī Nhialic buth, yen cī Nhialic thōn ye cīi cīt duēl.

¹¹ Ku ē gam cī Abaram Nhialic gam yen ē dhiēeth yen meth cōk alōn wāär cī yen dhiōp apēi. Ku tiēṅde Thara ke cīi dhiēth. Acī ṅōṣth lōn bī Nhialic athōnde tiēṅd nhom. ¹² Na cōk alōn awēn cī Abaram dhiōp apēi, bī raan ēbēn ŋic lōn cīi yen bī bēn dhiēth, ke yeen acī bēn a wundīt kōc juēc apēi cīt liēet, ku kuēl nhial cie kuen.

¹³ Kōckā ēbēn aacī gamden muk agut tē thou kek. Keek aake kēc kāk cī Nhialic thōn ke yōk. Ku aake yekē tūṅ tēmec, ku gamkē ke ke mit puṣth. Ku ē yekē lēk kōc lōn aa rēer kecīt jōl pinynhom ē tēn, ke bī bēer tē cī lēk ke. ¹⁴ Alēuku buk ŋic ēmēn lōn kōc jam kēlā, aaye kē nyuṣth lōn wīc kek pan bī ya panden. ¹⁵ Na yekē tak lōn ye pan cik nyāāṅ wei panden, ṅuṣt aacī dhuk thīn. ¹⁶ Ku acīk wīc kepuṣth apēi bīk yet pan path, pan tō nhial. Ku Nhialic acie guōp ye yār tē cōl ye, ke Nhialicden. Ku kēya, acī gen path guiir tēnē ke.

17-18 Ku gam yen ēcī Abaram rot guiir bī wēnde Ithāk nōk wāär them Nhialic ye. Yen Abaram raan cā

athön Nhialic yök, ee wïc bī manhden tōŋ tō yenhom nək, cək alən cī Nhialic ye lueel tēnē ye lən ē Ithäk yen abī yīn mīth ca thön yī yök tēnē ye. ¹⁹ Acī Abaram tak lən bī Nhialic Ithäk jət aköldä. Ku këya, Abaram acī Ithäk yök ke cīt raan cī Nhialic cəl aben pīr.

²⁰ Ku gam yen acī Ithäk Jakop ku Ethau thön döc Nhialic rin kək bīk yök aköldä.

²¹ Ku gam yen acī Jakop wēt wēnde Jothep bēn döc wäär cī yen thiök ke thou. Ke kääc ke cī yenhom guät waiden ē yen piny thany, ku rök Nhialic. ²² Ku gam yen acī Jothep ye ŋic wäär cī thuənde thiök lən bī kəc Itharel jəl pan Ijip. Ku lək ke bīk yuəmke cī nyiēēŋ pan Ijip aköldä le kek jəl.

²³ Ku gam yen acī kəc ke dhiēth Mothith ye bēn thiaan pēi kadiäk wäär cī ye dhiēth. Ee cīk tīŋ ke ye manh path apēi. Ku ke aake kēc riöc wēt kēc kek lōŋ bēnyəknhom pan Ijip theek.

²⁴ Ku gam yen acī Mothith bēn kuc wäär cī yen dīt bī cī ye cəl ke manh nyan bēnyəknhom. ²⁵ Na cī wïc bī pušu ya miēt, miēt ē pušu cie ceŋ ē bēn luoi käreç yiic, ŋušt acī rēer pan bēnyəknhom. Ku acī bēn nhiaar bī rēer kek kacke bī gum ke ke. ²⁶ Acī yök yepušu lən bī yen kəpath yök thīn tē guum yen kuöc ciēŋ

rin ē kacke. Cīmēn wäär cī Raan cī ləc ku döc gum, tēn tē bī yen kajuēc path yök pan Ijip. Rin ē ŋəth ariöp bī yök aköldä.

²⁷ Ku gam yen acī yen bēn jəl pan Ijip ke cī riöc riäk pušu bēnyəknhom. Ku le tuēŋ ke gum ciēt cī Nhialic cie tīŋ, tīŋ. ²⁸ Ku gam yen acī Mothith wēt Nhialic bēn piŋ. Ku guir tē bī kəc Itharel jīl thīn pan Ijip. Ku lək ke bīk thök nək. Ku rəthkē yöötken thook riem, rin na la atuny Nhialic bī mīth rōör ke kəŋ dhiēth bēn nək, ke cī mīth rōör kai kəc Itharel mēt thīn.

²⁹ Ku gam yen acī kəc Itharel Wār Lual bēn teem ke ciēt cī döu. Nawēn jəl wïc kəc Ijip bīk ke buəth, ke wār ben thiəŋ ku moukē.

³⁰ Ku gam yen acī kəc Itharel pāny gen Jeriko bēn gööt nīn kadhrou abī wīk.

³¹ Ku gam yen akēc adējōŋ cəl Rayəp bēn nək kek kəc gen Jeriko wäär nək ke, rin cī kek jai ē Nhialic. Rin yen Rayəp nhom ē cā anēm kəc Itharel lor ku nyuuc ke paande.

³² Kək kək juēc aya aa la gam. Acā lēu ba we lək kək cī kək kək looi, cīmēn yī Gidiön, Barak, Thamthon, Jeptha, Debit, Thamel ku kək kək Nhialic tīŋ. ³³ Ku gam yen acī kək kək bāny bēn cop. Ku yen ŋic kək kək mac. Ku yök kək kək kē cī Nhialic

11:17-18 Cäk 22:1-14; Cäk 21:12 **11:20** Cäk 27:27-29, 39-40 **11:21** Cäk 47:31; 48:20 **11:22** Cäk 50:24-25; B.bei 13:19 **11:23** B.bei 2:2; 1:22 **11:24** B.bei 2:10-12 **11:27** B.bei 2:15 **11:28** B.bei 12:21-30 **11:29** B.bei 14:21-31 **11:30** Joc 6:12-21 **11:31** Joc 2:1-21; 6:22-25 **11:32** Bāny 6:11-8:32; 4:6-5:31; 13:2-16:31; 11:1-12:7; 1Tha 16:1-1; 1Bŋ 2:11; 1Tha 1:1-25:1 **11:33** Dan 6:1-27

thōn kōc. Ku ē yen acī kōc kōk kōör bēn der thook. ³⁴ Kōc kōk kamken aaci mēc bēn nōk, ku riickē rōt bei ē paal thook. Kōc kōk ke niōp aaci bēn riel apēi tōj yic. Ku copkē yōm apuruuk ē wuāt kōk. ³⁵ Rin gam yen acī Nhialic rōök diäär bēn gam, ku cōl kōcken cī thou aa ben pīr. Ku kōc kōk aaci bēn aa gum ke cī kenhūim waar, rin bī ke jōt akōldā. ³⁶ Kōc kōk aya aake ye läät ku that ke. Ku kōc kōk aake ye rek ku mac ke. ³⁷ Ku kōc kōk aake ye biōök aleel. Ku kōc kōk aake ye tēm kōth ē rou. Ku kōc kōk aake ye tēm rōt paal. Kōc kōk acin kē yekē cienj, aa kōt kek aake yekē kuōm kekōth. Kōc kōk aake ŋōj, ku aake ye baŋ ku kuc ke ciēēj. ³⁸ Kōckä ecīi path bīk cienj pinynhom. Aake ye piny kuany yic ē path roor liēet. Ku ciēŋkē adhuum yiic, ku kuōr yiic ku gat yiic.

³⁹ Ee ŋic lōn le kōckä ebēn gam. Ku acin raan tōk kamken ca athōndīt Nhialic bēn yōk. ⁴⁰ Nhialic ecī kēpath guiir ke ŋic ŋo. Kēya, bī ke nhūim ku ŋo looi buk la cōk yodhie.

12

¹ Kēya emēn, ŋok aa ŋic kōc juēc wäär cī gamden nyuōth tēnē Nhialic. Ku rin ē wēt kēnē pālku kāk ŋo thēl adumuōm yic, adumuōm yeku ke lac looi. Ku aa ŋo gēl buk dhēl Jethu buōth yic. Lok tuēj ŋo wēēr ke ŋo cīi dhōr buk kē cī Nhialic guiēr

ŋo dōöt. ² Yeku rēer ŋo dōt Jethu raan cī ŋo nyuōth dhēl ku gam la cōk. Ku rin miet puōu bī yōk, yen acī yen ye gam bī thou tim cī riūu kōu. Ku cīi kuc bī kē looi cīi pāl, cōk a wäär ye ke ye yōr guōp. Ku emēn a rēēr kōj cuēc thōny Nhialic.

³ Takkē tē cī Jethu gum thīn tēwäär ye kōc kēc wēt Nhialic gam ye gaany thīn akōlakōl, rin bī wek cīi dhōr ku baathkē puōth. ⁴ Rin aŋot cīn raan cī nōk, ayī raan cī yiēk tētōk kamkun kōc cie wētdun ye gam. ⁵ Cāk nhūim mээр wēet puōth ye Nhialic we wēet ke we cīt miēthke?

“Manhdiē, cōk yīpuōu piny tē wēet Nhialic yīn, ku duk cōl aye kērac tē nyieeny yen yīn.

⁶ Rin Nhialic ee kōc nhiēer keek cōk piny.

Ku ee kuat raan cī gam kecīt manhde tēm awuōc.”

⁷ Guōmkē kārēc kecīt wēet Nhialic tēnē we, rin ē yen we cōl acīt miēthke. Nadē cāk kaŋ piŋ le manh kēc wun kaŋ that rin wīc yen ye bī wēet? ⁸ Na cīi Nhialic we yīk awuōc wēet yen we cīmēn adhie ye wun mīth miēthke wēet, ke wek acie miēthke. ⁹ Cīmēn ye ŋok ŋot ŋo thek wārkuā pinynhom ē tēn tē cōk kek ŋo that, cuk bī lēu alanden buk rōt thōn Nhialic, wun wēikua ku pīr tē wēet yen ŋo? ¹⁰ Wārkuā aa ŋo wēet tē kor ŋok buk ŋiēc cienj kam kōc run lik pinynhom ē tēn, cīt tē yekē yōk

ye ke path. Ku Nhialic ē ʒo wēēt akōlakōl rin kāpuōth buk yōk buk dhēēnde rōm kek ye. ¹¹ Wēēt acie ʒuō nhiaar nyin yic, aye yōk ciēt rεεc. Na lä thεεr, ke kōc cī tēm awuōc aa la cōk ku yekē kōc ē dōōr.

¹² Kēya, duōkkē riōc lak tuēŋ ke we deet wepuōth. ¹³ Biathkē dhēl la cōk yic, bī kōc koor gam riēl gamden yic. Ku cīk mēr wei wecōk.

¹⁴ Miēthakāi, thēm kē bāk ŋiεc cienj ke kōc ēbēn, bāk rēēr dhēēŋ Nhialic yic. Rin raan liiu dhēēŋ Nhialic tēnē ye acīi bī kaŋ tīŋ. ¹⁵ Muōkkē wenhūim bī ciēn raan cīi dhēēŋ Nhialic yōk. Ku tiēerkē nhūim paan ē moor bī ciēn raan loi kērac met we wei ēbēn. Aŋiεckē, ee diēn tōk yen ē wār rac nyin. ¹⁶ Acīi path bī raan yepuōu ya yiēk bal. Ku cīn raan loi rot bī yic pial cīmēn Ethau wār pēl diētde tēnē raan buōth ye, rin cī yen ye gām miēth koor ē path. ¹⁷ Ku aŋiεckē wār wīc Ethau ye bī la tēnē wun bī la dōōc ku bī diētde dhuōk ciēn, ku akēc dōc bēn yōk tēnē wun. Kēnē akēc rot bēn lēu bī waar yic cōk a wār cī yen dhiau pīu ē nyin.

¹⁸ Wek aa kēc bēn we cīt kōc Itharel wār cī la ʒon Thinaī cōk. Ku tīŋkē manydīt apei ke dēp. Nawēn ke tīŋ luāāt aya ke cī ʒot paat piny ku looi muōōthdīt, ku yomdīt apei. Ku ye bir yic ku mēēr apei abīk riōōc ēbēn ¹⁹ Ku piŋkē kaŋ yic ku rōl la ʒei. Aacī Nhialic

piŋ ke jam rōldīt apei, nawēn ke lēkkē Mothith bī Mothith Nhialic lōŋ bī cīi ben jam tēnē ke. ²⁰ Ku aacī jāl bēn riōōc apei tēwēn piŋ kek Nhialic rōl ke lēk ke ēlā, “Acīn raan yēēt ē ʒon kēnē cōk, na cōk a lēi ku le nhial ye ka biōōk aleel bī thou.” ²¹ Agut Mothith acī bēn riōōc aya apei wēn looi kāk kāk rōt abī ya luel, “ʒen aye riōōc lath.”

²² Wek aa kēc bēn ʒon Thinaī lōōm. Wek aacī bēn ʒon Dhain lōōm, yen cī Jeruthalem ē yam gen Nhialic pīr buth yenhom. Wek aacī bēn yan miēt puōu dīt yic tō atuuc Nhialic juēc apei thīn. ²³ Wek aacī bēn tēnē Nhialic yen luk looi tēnē kōc ēbēn. Ku tēnē wēi kōc path cī Nhialic looi bīk la cōk. ²⁴ Wek aacī bēn tēnē Jethu cī lōŋ dōōr ē yam looi. Acī riēmde juaar rin bī Nhialic adumuōōmkua pāl piny, rim cīi thōŋ kek rim Abel wār thiēc ē guur.

²⁵ Wek aa yōōk bāk cīi kuec wēt raan jam. Kōc wār cī kuec bīk wētde cīi gam pinynhom tēn aakēc bēn puōl ke cīi tēm awuōc. Na ye kēya, buk poth kēdē, ʒo cīi tēm awuōc tē cīi yōk wēt cī Nhialic jam tēnē ʒo nhial piŋ? ²⁶ Wār rōlde ʒon Thinaī ēcī piny yāāk. Ku ēmēn acī kōc lēk ēlā, “Acie pinynhom rot yen ba yāāk, ʒen abī nhial yāāk aya.” ²⁷ Ku dēt aya, kē ye wēlkā nyuōōth ē lōn kāk cī cak aabī rōt yāāk ku

12:12 Ith 35:3 **12:13** Kēŋ 4:26 **12:15** L.rou 29:18 **12:16** Cāk 25:29-34

12:17 Cāk 27:30-40 **12:19** B.bei 19:16-22; 20:18-21; L.rou 4:11-12; 5:22-27

12:20 B.bei 19:12-13 **12:21** L.rou 9:19 **12:24** Cāk 4:10 **12:25** B.bei

20:22 **12:26** ʒag 2:6

nyieei ē keek. Ku dōḡ kāk cīi lēu bī ke yāāk.

²⁸ Kēya, ḡok aa kōc cī Nhialic yiēk pan cīn kē bī ye yāāk athεεr. Lecku Nhialic ku dorku dhēl ye cōl amit puṣu, ku rēerku ke thekku ku rišōcku ē ye. ²⁹ Rin ye Nhialic kōc tēm awuōc thiek apēi, acit many adhie kēriēēc ēbēn rušōc piny.

13

Tē ye Nhialic miēt puṣu thīn

¹ Lak tuēḡ we nhīar rōt akōlakōl ke we cīt mīth tik. ² Lor jōōl ē puṣn ḡer ku nyuōōc keek apath. Rin cī kōc kōk atuuc Nhialic kaḡ lor ke kuckē ke. ³ Duōkkē nhīim ye mār kōc mac ku kōc gum. Yakē ke kony ciēt we mac ku guōōmkē ke ke.

⁴ Thiēēk adhīl raan ēbēn theek, rōōr ku diāār aa dhīl rōt theek kamken bī ciēn raan dēēk ḡek puṣu. Nhialic abī kōc cī rot thīaak ē luui akōr tēm awuōc, ku kōc kēc thiēēk luui kāk ē bal aya.

⁵ Duōkkē ye wīc wepuōth bāk la kājuēc apēi, ye kēdun muk yen ye yiēk yīpuōu rot. Acī Nhialic lueel thεεr ēlā, “Wek aacā bī kaḡ pāl wei, ku wek aacā bī nyāāḡ wei.”

⁶ Na ye kēya, rēerku ē cōk ku ḡōthku Nhialic, ku yeku lueel ēlā, “Ee Nhialic yen ē ḡen kony, acīn kē ben ḡa riāāc. Le raan lēu ye ba luōi kērac?”

⁷ Duōkkē nhīim mār kōcdīt tuēḡ wār we lēk wēl Nhialic. Takkē apath yen tē pūr kek

thīn aḡet tē thou kek. Luōōikē cīmēnden gam yic. ⁸ Jethu Krītho acie rot ye waar. Ee yen tōḡ akōl wār ku ya akōl ku akōlriēēc ēbēn. ⁹ Duōkkē rōt cōl aa rēc ē nhīim piōōc juēc kōc ḡōi ye lueel lōn cīi mīth kōk bī ya cam. Wek aa dhīl wepuōth wēl dhēēḡ Nhialic ku acie mīth ye cam cīn kē yekē kuōny wēi kōc ke cam.

¹⁰ Ajuēr ye looi bī ḡo awaar kārēc yiic, acit ajuēr lōḡ dōōr wār ye looi bī adumuōōm pāl piny. Ku acīn raan ye puōl agut kōc kāḡ juaar tēnē Nhialic duēl yic bīk rīiḡ lān cī nōk cuet. ¹¹ Rin raandīt kāk Nhialic ē ye riēm lān cī juēr Nhialic ḡāth tē yaath duēl yic rin bī adumuōōm pāl piny. Ku lān cī nōk ē ye nyop roor abī ya col. ¹² Ku Jethu aya, ee thou ḡeu kōu aḡeer Jeruthalem. Tēwēn nēk ye ēcī riēmde kuēr rin bī adumuōōmkua pāl piny. ¹³ Kēya, dhilku biaath aḡeer aya ḡeu kōu buk yār ḡuōp wār cī guum la rōm kek ye. ¹⁴ Kēnē adhīlku looi, rin pinynhom tē ciēḡ ḡok thīn acie yen tē bī ḡok ciēḡ thīn athεεr. ḡok aa tit gen yam yen bī bēn. ¹⁵ Kēya, cīt mēnē cī ḡok Jethu gam, yeku Nhialic leec akōlakōl. Rin lēc ye ḡok ye leec piāthkua ēbēn, yen ajuērdan ye nyuōōth lōn ye yen Bēny. ¹⁶ Duōkkē nhīim mār luōi kāpath, ku kē ye wek rōt kony kamkun, rin kākkā kek ajuēr Nhialic cōl amit puṣu.

Thek kockun dīt wël Nhialic

¹⁷ Thek kockun dīt wël Nhialic, ku piŋ tē ye kek yī wēt thīn, rin ye kek koc tit wēiku. Ku aŋickē lōn bī Nhialic ke thiēc aköldā tē cī kek wēi koc tiēt thīn. Na thek ke ku gam wētden, ka bī luōiden looi ke mit puōth. Ku na cī wētden piŋ ka luui ke rem puōth. Ku na cik ŋic luui apath, ke la kē kuny kē yī? ¹⁸ Yakē rōök riēnkua. Acīn kēreec rēer ŋopuōth. Awicku bī ya kēpath yen yeku looi akōlakōl. ¹⁹ Wek aa liēm piāndiē ēbēn bāk rōök bī Nhialic ŋa cōl adhuk tēnē we ye nīnkā.

Rōök ciēn

²⁰ Ku ēmēn, bī Nhialic rēer kek dōör, yen cī Bānyda Jethu cōl aben pīr, week yiēk kāk wiēckē ke bī wek kēden wic looi. Ku bī luui wepuōth riel Jethu raan cī lōc ku dōc, ²¹ bī wek kuat kāk ye miēt puōu ya looi. Jethu yen abiōŋdīt rin cī yen lōŋ dōör akōlriēc cī thany riēmde looi. Bī diik ya kēde akōlriēc ēbēn. Yenakan.

Wël ciēn

²² Miēthakāi piēŋkē wël lik deet wepuōth ca lēk we apath. Rin athör ca gāt we aciek. ²³ Awiēc bāk ŋic aya lōn wāmāathda Timothī acī lony ē nīnkā. Na lōc bēn bā dōöt, ke ŋok aabī cath ē tōk buk we la neem.

²⁴ Miāthkē kockun dīt ku koc kōk cī wēt Nhialic gam ē riēnkua. Wāmāthakua pan Italia aa we muōōth aya.

²⁵ Bī dhēēŋ Nhialic rēer kek we ēbēn.

Athör Jemith Wët nhom

Athör Jemith aa kāk cī gāt kōc cī Nhialic gam cī thiēi pinynhom ēbēn. Raan ē gāt athör acī wēl juēc ē waal path gōt bī yen kōc lēk nīny ē kāṅ, rin bī kōc cī gam, rōt tiit ku luoi path. Acī wēl juēc lueel tēnē kōc cī gam, wēl cīmēn wēl ē jīēek, ku ṅōōṅ ku thēm ē jōṅrac, ku luoi ku tiēel, ku gam kek ē luōi, ku liem path ku nīny ē kāṅ, ku agōth ku nhiam ku piath, ku luk kōc kōk wei. Ku nyooth ē rot ke nhiam ku lier ē pušu ku rōök. Athör ē jam apēi bī gamda rot ya nyuōth luōida yic.

Kāk tō thīn

Muōth 1:1

Thēm ku thōōc kērac yic 1:2-18

Pīṅ ku luoi 1:19-27

Duōkkē kōc ye tek yiic 2:1-13

Gam ku luoi 2:14-26

Dut liemdu 3:1-12

Nīny kāṅ bō tēnē Nhialic 3:13-18

Thōnkē rōt Nhialic 4:1-10

Duk mēnhkui nyieny 4:11-12

Duōkkē ye tol 4:13-17

Lēk tēnē Ajiēek 5:1-6

Pēl rot piny ku Rōök 5:7-20

¹ Athör Jemith, aluan Nhialic ku Bānyda Jethu Krītho tēnē kōc cī gam, cī weer pinynhom. Ku muōōth ke.

Thēm ku thōōc kērac yic

² Miēthakāi, calkē aye miēt ē guōp tē teem kuat kēril rot ē dhēldun yic, ³ rin anjēckē akōl ye gamdun la tuēṅ kārīl yiic, kēn bēn bei thīn ē riēl ē pušu ater yic. ⁴ Calkē riēl piāndun ater yic ayēth we tuēṅ, yen abī wek kāṅ ṅic ku bāk la cōk ke cīn diu. ⁵ Na le kē dhal we bāk cīi ṅic, ke we rōök tēnē Nhialic yen la riēl bī gām we, rin Nhialic ē ṅiēēc kāṅ gam ē path piānde tēnē raan ēbēn. ⁶ Ku na rōōkkē ka dhiēlkē looi ē puōn cīn yic diu acīn, kuat raan ē diu acit apuōōk wīir ye yom nyiāāṅ bī yāth tuēṅ ku dhuk ciēēn. ⁷ Raan cit kēnē cīi ye tak lōn le yen kē bī yōk tēnē Nhialic. ⁸ Ku yen raan kēnē ē pušu rou, ku kāk ye looi ēbēn aacie rōm.

⁹ Raan cī gam ṅōṅ adhil pušu miēt tēnē Nhialic, rin bī ye juak bī yāth nhial, ¹⁰ ku raan ajak adhil pušu miēt tē dhuk Nhialic ye piny, rin ajak abī lōōny wei cīmēn yōōk tim. ¹¹ Akōl ē ruēl ku atuōnyde ē tim nyop, ku thou yōōk dhēēṅ wēn ēbēn ku lōōnykē wei. Ku riāāk dhēēṅden puōth wēn. Yen ē kē bī rot looi tēnē raan ajak aya, abī mēr wei jaakde cōk.

¹² Raan bī pušu miēt ē raan bī kērac guum ku ṅuōt ril pušu ē gamde yic, tē lēu yen kēnē, ka bī pīr akōlriēēc ēbēn cī Nhialic guir ke ya ariōp tēnē kōc nhiar ye yōk. ¹³ Na them raan ē kāk rēēckā, ke cīi raan luel yepušu ēlā, “Athēm kēnē abō tēnē Nhialic.” Rin acīn raan lēu ye bī Nhialic cōl aloi

kërac, ku yeen guöp acie raan ë them kërac. ¹⁴ Ku raan aye them kërac ye wïc yepuöu ye thel wei ku deep. ¹⁵ Kërεεc ye wïc yepuöu yen ë bën rëer këya yet bī dhiēth adumuööm, ku adumuööm yen ë bën dīt apēi yet bī thuöu bēēi.

¹⁶ Miēthakāi nhiaar duökkē röt cöl aaye math nyin, ¹⁷ kuat kāpath la cök ye yök, nadē ke gēm yī aa bën nhial tēnē Nhialic, Aciēŋ cak kāk ë ruēl nhial, ye ruēlden röt waar ku yeen acie rot waar. ¹⁸ Acī tak ë rot bī yo gām pīr ë yam dhēl wēt ë yic, ku buk rëer tuēŋ keriēēc nhom ëbēn.

Piŋ ku luöi

¹⁹ Muökkē kēnē wenhūim miēthakāi nhiaar ke! Raan ëbēn adhīl kāŋ lac apīŋ, ku cīi guö jam ë path, ku cīi puöu ë lac dak aya. ²⁰ Riāŋ ë puöu acīi pīr la cök wïc Nhialic ye bēēi. ²¹ Këya, pälkē luöi kāk la bīth ë kōc yōör gup, ku kuat luöi kërac ëbēn. Gamkē Nhialic piāthkun ëbēn, ku wēt puöth cī tāau wepuöth bī we luök.

²² Na yakē wēt Nhialic piŋ ku cak loi, ke wek aa röt math. Këya, luöikē kecīt tēde. ²³ Kuat raan ë wēt kēnē piŋ ku cīi looi acīt raan rot tiŋ macar yic. ²⁴ Ee guäpde ŋiēc tiŋ apath, ku na le jāl macar lööm ke go nhom määŋ tē cī ye cak thīn. ²⁵ Ku raan ë löŋ path tiŋ ku döt yic yepuöu, löŋ puöth Nhialic yo gēl buk käreεc cīi loi, acīi cit kēnē, acīi ye piŋ ë path ku mēr nhom ye, ku looi kecīt tēde. Raan cit kēnē abī Nhialic döc kuat kāk ye looi yiic ëbēn.

²⁶ Ye raan tak lōn theek yen yath? Na cīi raan liemde dut ka cīn yanh theek. Ku ë rot math ë rot. ²⁷ Thēk puöth ye Nhialic Wāda gam akīn, kony abēer ku lēer ë ŋāāŋden yic, ku tiit rot kāk rεc ye tō pinynhom.

2

Duökkē kōc ye tek yiic

¹ Miēthakāi, kōc cī wēt Bānyda Jethu Krītho la dhēēŋdīt apēi gam, wek aadhīl kōc thōöŋ nhūim kuat ë kāk yakē ke looi yiic ëbēn. ² Tēdē, tē bī raan cī ŋiēc ruk apath tēnē amat, ku bö raan ŋōŋ cienŋ alanh cī riāäk aya. ³ Na ye raan cī ŋiēc ruk yen ŋic tiŋ ë rot ku lēk ye ëlä, “Bäär nyuc tēn tēpath,” Ku lēk raan ŋōŋ nyin, “Löör kääc tēēn,” Nadē ke luel, “Löör nyuc piiny tēēn ŋacök.” ⁴ Ke yīn ala guöp awuöc cī yīn kōc tek yiic, ba kōc kōk luök wei, ku kēnē ë luoi cīi path.

⁵ Piēŋkē miēthakāi nhiaar, Nhialic acī kōc ŋōŋ nyin kuēny bei pinynhom bīk ajiεek ë gamden yic, ku ye bääny pan Nhialic kēden, bääny cī Nhialic lueel lōn bī ye gām kōc nhiar ye. ⁶ Ku wek aaci kōc ŋōŋ nyin dhāl gup. Ye yīŋa, bī we thany nhūim piny ku thelkē we tēnē bēny luk? Ajiεek! ⁷ Aa keek, kek aa kōc jam wēl rεc rin puöth raan cī wek wētde gam.

⁸ Abī ya kēpath yen luöikē tē theek wek löŋ bääny Nhialic ye yök athör thēer wēl Nhialic

yic, “Nhiar raandun akeu nhom cimën nhiεεr yin rot.”⁹ Ku na cäkkë kəc ye thöön nhüim ë luaidun yic, ke wek aala gup awuöc, ku löñ abī we tēm awuöc raan cī löñ dhoñ kōu. ¹⁰ Kuat raan ë löñ tök dhoñ kōu kam ë lööñ, ee lööñ dhoñ kōth ëbën. ¹¹ Ku yen tööñ, yen ë ye lueel ëlä, “Duk tiñ raandä kər,” ku lueel aya, “Duk raan näk.” Rin na cək alən kēc yin tiñ raandä kər ku yin aci raan näk, ke yin aci löñ dhoñ kōu. ¹² Ye jam ku lui yī ñic rot lən bī yī dəm ë löñ yō gəl buk käreç cūi loi. ¹³ Rin tē le Nhialic luk looi tēnē kockä, aci raan cie wēt ye päl piny bī ñuään. Ku päl piny wēt yen aril tēnē luk.

Gam ku luai

¹⁴ Miéthakäi, ye këpiath ñō tō thīn bī raan aa lueel ka la gam, ku aaci kāk yeke looi ye nyuöth? Lëu gam kēnē bī ye luök? ¹⁵ Na lō miéthakui cī gam ku aaci miéth camkē ku alēth ceñkē ke. ¹⁶ Ye këpiath ñō tō thīn tē lək yin ye ke ëlä, “Miéthkē ku bāk kuεth, tēdē ke luel, ruökkē alēth dhil bī wiir we cūi näk!” Ku aci kāk ca gäm ke kāk wickē ke ë piērden yic? ¹⁷ Kēya, gam ë rot ku cīn yic luai path, ka cīn yic pīr.

¹⁸ Ku abī raan ya lueel, “Raandēt ala gam ku raandä ala luai,” Ku aba dhuk nhom ëlä, “Nyuöth ya raan cīt kēnē la gam ku cīn luai? Yin aba nyuöth gamdië kākkiēn ya looi yiic.” ¹⁹ Ye gam lən ye Nhialic

tök? Apath. Aye jakreç gam aya, ku lεth ke ke cī riöç. ²⁰ Yin raan ril nhom! Wic bī nyuöth yī lən gam cīn yic luai aci koony? ²¹ Abaram Wädandit theεr, cī cök piny Nhialic nhom kēdē? Ee luaide yen ë cök ye piny, wäär juεεr yen manhde Ithäk ariäk nhom tēnē Nhialic. ²² Kēckē tiñ gamde ku luaide aaci luui kedhie, ku gamde aci luaide cəl ala cök. ²³ Ku kē cī lueel athör theεr wël Nhialic yic aci ya yic, “Abaram aci Nhialic gam, ku rin gamde yen aci Nhialic ye bēn tiñ ke la cök yenhom.” Ku ye Abaram cəl aye mäh ë Nhialic. ²⁴ Cäk tiñ, ee rin luai path yen ë raan cəl ala cök ë Nhialic nhom. Ku acie gam ë rot.

²⁵ Ku ë yen ë ye tēde kek adējōñ cəl Rayäp wäär kony yen anēm kəc Itharel. Wäär, lor yen ke paande, ku kony ke bīk röt kual ë dhël dēt.

²⁶ Kēya, cimën guöp cīn yic wēi, ee kē cī thou, yen ë tēnē gam cīn yic luai path, ee kē cī thou aya.

3

Dut liemdu

¹ Miéthakäi, aacie we ëbën wek lëu ye bāk aa kəc ë piöç. Tēcīt tē ñieckē ye, yook kəc ë piöç, luñda abī yic riel apēi tēnē luñ kəc kək. ² Yook yodhie yok awuöç looi dhäl juēc yiic, ku na kēc raan awuöç loi kāk ye lueel yiic, ka la cök ku alëu bī rot muk apath alanden.

³ ʎok a mathiäŋ ɳak thok luuŋ bi wëtta gam, ku jolku kuaath tē wicku. ⁴ Tēdē ke yī tak riän rēēr wīir, adit apeɪ ku aye yom ril kuaath, ku alēu raan ye kuaath bi tim koor cit alau cök nhom, ku jol geer ke wel nhom tē wic piānde. ⁵ Yen ē tēde ke liep, akoor, ku alēu bi yenhom lēc kākken dit ril yen.

Thōŋŋ ror dittet lääu yic apeɪ, ku aye liem many thiin koor ʎoot. ⁶ Ku liep acit mac. Yen ē käh liäap ku bi riäk pinynhom, arēēr ʎogup ku ye kuat käreç ebēn thiäi ē guöp yic. Ee piērda dēep ē manyden bö kek ye pan mac. ⁷ Acī raan lēu bi lääi roor mac baai kek ye, cimēn lääi dit ku lääi kor ku diet ku kapieny ku rec. ⁸ Ku acin raan cie lēu bi liemde ɳiec mac. Liep arac, acie lēu bi duut, ala yic kēreç kōç nök. ⁹ Ayeku luōöi bi ʎok Nhialic leec, ku lem ʎok miēthakäi kōk ci Nhialic Wāda ke cak ke cit ye. ¹⁰ Wēl alēc ku lēmlēm aa bēn bei ē thoŋ tööŋ yic. Miēthakäi peth bi rot looi këya? ¹¹ Acin yinh piū path ku piū rēc bēi bei ē tōk kedhie. ¹² Miēthakäi tim cit ɳaap, acie dhiēth ē mīth tim cōl Olip. Ku abiēc acie dhiēth mīth tim cit ɳaap, tēdē ke yinh lēi piēuke bi piū path.

Nīny ē käh bö tēnē Nhialic

¹³ Le raan tōk kamkun ɳic käh ku ye wēl deet yic? Adhil nyuōōth ē piērde yic, ku luoi path cīn yic nhiaam rin ɳiēc ē käh. ¹⁴ Ku na ye tiēl yī reem puōu apeɪ ku ye rot nhiēr käh

ē rot, ke yī duk yic dhäl ba jam ē nhiaam. ¹⁵ Nīny käh cit kēnē acie bēn pan Nhialic, ee kēn pinynhom ē tēn, acin yic Wēi Nhialic, ee kēn jōŋrac. ¹⁶ Na rēēr tiēl ku kē ye yīn rot nhiēr käh ē rot thīn, ke aliäap ku kuōç luoi, ku kuat käreç ebēn arēēr thīn aya.

¹⁷ Ku ɳīny käh bö nhial, tuen ala yic dōör ku ala yic dhēēŋ, ku gem rot tēnē Nhialic, athiäŋ ē lier puōu, ku aa kāpath kek aaye ʎök thīn, acīi kōç ye tek yic, ku aala cök. ¹⁸ Ku kōç dōör looi, aa kāk la cök ʎök dōör yic.

4

Thōnkē rōt Nhialic

¹ Ye tēnen yen ye akēek ku agōth ē kamkun bēn thīn? Aa bēn tēnē kāk wiēcckē ke thōr wepuōth, kāk we cōl agōth ē kamkun. ² Wek aa wic käh, ku aa cāk ē ʎök, wek acī rōt guir bāk nāk. Wek aa wic käh ē riēl ku na cäkkē ke ʎök, ke wek aa göth ku thärkē, kē wiēcckē acāk bi ʎök rin kēc wek Nhialic thiēc bi gām we. ³ Ku na thiēcckē, ka cāk ʎök, rin tē ye wek ye tak thīn tē wic wek ke, acīi path. Ayakē thiēc ē kākka rin miēt ē piäthkun ē rot. ⁴ Kōç ci jai Nhialic! Kuōckē lōn na yik raan yepuōu kāk pinynhom, ke raan ē raan ater tēnē Nhialic. Kuat raan ye wic bi ke nhiaar kāk ē pinynhom, ee ya raan ater tēnē Nhialic. ⁵ Duōckē ye tak lōn cīn yen yic tō athōr thēer wēl Nhialic yic ye lueel ēlä, “Nhialic awic

wëikua bïk aa kärke ë rot.”
 6 Ku dhëëñ cï Nhialic gãm yo
 adit alanden. Ku yen aye
 athör thëer wël Nhialic lueel,
 “Nhialic aman nhiam ku ë
 dhëëñ gãm kəc lir puöth.”

7 Këya, thönkë röt Nhialic.
 Yakë jöñrac thany wei bi kat
 welöñ. 8 Bökkë ë Nhialic
 löm ku abi thiök kek we.
 Miëtkë wecin bei käreç yiic
 wek kəc la gup adumuööm!
 Wuöönykë wepuöth wei wek
 kəc puöth rou! 9 Riääkkë
 puöth awuöckkun cäk looi
 yiic, dhiaaukë ku ñërkë yiic.
 Calkë döl aye dhiëü. Calkë
 miët ë piändun aye riääk ë
 puö! 10 Dhuökkë röt piny ë
 Nhialic nhom, ku abi we jat
 nhial.

Duk mënkhui nyieny

11 Miëthakäi duökkë röt ye
 nyieeny kamkun, kuat raan
 bi mënkhën nyieeny ë path,
 tädë ke luk wei, ee löñ yen aye
 dhöl ku lueel ka cii path. Ku
 na luel kërac rin ë löñ ka cii
 thek, ku ye rot looi ciët yin dit
 tënë löñ. 12 Ee Nhialic rot yen
 ë löñ gãm kəc, ku ë yen kəc
 luök wei. Yen ee raan kony ku
 nök aya. Ye tak ye yin ë ña ba
 mënkhui luök wei?

Duökkë ye tol

13 Piëñkë kë luëel ëmën,
 ayakë lueel, “Ya akölë, tädë
 keye nhiäk yok abi la keny
 ë gen dët yic, yok aabi la
 reër ë tæñ ë ruöñ tök, ku
 lok luui buk wëü juëc yok
 thïn.” 14 Yin akuc kë bi rot looi
 tënë piërdun nhiäk, yin acit tol
 ë mac, ë guö bën nhial kam

thin-nyöot ku go liu. 15 Kë
 lëu ba ya lueel akïn, “Na wic
 Nhialic, ke yok aa pïr buk
 kënë looi ku kënë.” 16 Ku ëmën
 wek aa nhiam ku yakë tol,
 nhiam diit kënë ëbën arac.
 17 Këya, raan ñic këpath bi looi,
 ku acii ye looi ala guöp awuöc
 dit tet.

5

Lëk tënë Ajieek

1 Ku ëmën, wek kəc la käh,
 piëñkë wëtdië! Ñërkë yiic
 ku dhiaaukë ë käreç bi bën
 weyiëth aköldä! 2 Jaakdun
 aci riääk, ku aläthkun acii
 aruöp cam. 3 Milöñkun töc
 ku milöñ thith acii keth, ku
 keth kënë yen abi dit piändun
 nyuöth aköldä, ku abi we
 nyop cimen mac. Wek acii
 käjuääc kuöot yiic ë ninkä.
 4 Wek aakëç kəc lui duömkun
 yiic riöp. Piëñkë keröt. Dhiën
 kəc ë rapkun tem acii Nhialic
 Madhöl dööt. 5 Piërdun
 pinynhom tën, athiäñ yic miët
 piändun ë röt. Wek aci cuai
 ciët we bi nöc aköl yai. 6 Wek
 aci kəc cïn gup awuöc tëm
 awuöc, ku näkkë ke ke këc jai
 ë wëtdun.

Pël rot piny ku Röök

7 Miëthakäi, guömkë yet tē
 bi Bänyda bën. Tiëñkë, raan
 puör ee yepuöu päl piny bi
 rapken wäär cï puur duömde
 tiit bïk luök apath. Ee tiit yet
 bi ruël thök bi deñ bën tueny
 läkëer. 8 Ke week aya, wek
 aadhil röt päl piny, ku kääckë
 ë cök rin aköl bën ë Bëny aci
 thiök.

⁹ Miëthakäi, duökkë röt ye lom kamkun bi Nhialic we cii luk wei. Aluök luk aci thiök, abi guo yëet. ¹⁰ Miëthakäi, na ci käreç we yök, ke we pël röt piny cimën kəc wäär ë käk Nhialic tiñ ë wël Nhialic lëk kəc. ¹¹ Cimën ñic wek ye, aayeku cöl aaye kəc ci dəc ë rin ci kek gum. Wek aa we ci tē ci Jop guum thīn ku deet yepušu piñ, ku wek aaci kē ci Bēny bēn looi tiñ, Bēny la ñuēñ ku nhiēr.

¹² Kē tuenñ miëthakäi, duökkë mël ye kuēñ rin pan Nhialic. Tēdē ë rin piny, tēdēt ë rin kək ë path. Luel, “Yēē,” Tē ci yīn ye gam, ku luel, “Yei,” Tē kēc yīn ye gam. Na cäk loi këya ke wek aabi tēm awuöc.

¹³ Na le raan tök kamkun rēēr ater yic ka adhīl rōök. Na le raan tööñ mit pušu, ke cöl aket waak alεεc. ¹⁴ Na le raan tuany ë we ka dhīl kəcđit akut kəc ci gam cöl bik rōök rienke, ku təc kē ë miök. ¹⁵ Rōök kēñē ci looi ku le yic gam ril, ka bi raan kony bi pial rin abi Bēny cöl apuöl, ku na le adumuööm ci looi ka pël piny. ¹⁶ Kēya, lakkē adumuööm cäk looi ë kamkun, ku ye ñek rōök rin ë ñek rin bi we kony. Rōök ë raan path cöl aril apēi bi kəc kony. ¹⁷ Elija raan käk Nhialic tiñ a ye raan ë path cit yo. Ee ci rōök apēi bi deñ cii tueny. Ku deñ akēc bēn tueny pinynhom run kadiäk ku abak. ¹⁸ Na lä ke ben rōök bi deñ tueny bi wal cil ku lok rap pinynhom.

¹⁹ Miëthakäi, na päl raan tök ë kamkun gam ë yic, ku dhuk raandēt ë raan kēñē thīn, ²⁰ muökkē kēñē nom, kuat raan bi raan lä guöp adumuööm dhuök ciēñ bi käreç ye ke looi puöl, ke yeen abi wēi kony thou yic. Ku abi pël piny adumuööm juēc bēñi tēñē ye.

Athör tueŋ cī Piter gōt Wēt nhom

Athör tueŋ cī Piter gōt ēci gāt kōc cī gam, kōc cī Nhialic kuany. Kōckā aake cī thiēi wuāt kōk yiic pan Athia. Wēt gēt yen athōōr ē rin bī yen kōc bī ye kueen dēet puōth bīk gum, wēt ye ke nōk rin cī kek gam. Aaye Piter lēk Wēt Puōth Yam ē rin Jethu Krītho, raan cī thuōnde ku jōn rot ku kēden cī thōn bō, ke cōl aŋōth.

Ku rin ē wēt kēnē adhilkē gam bīk kepuōth dēet ku guumkē rin ē gamden yen athem. Ku ŋickē lōn bī ke riōp akōl le Jethu raan cī lōc ku dōc dhuk.

Na cōk alōn ye Piter ye lēk ke bīk kepuōth aa dēet, tē yōk kek kārēc, aye lēk ke aya, bīk pīr ke cīt kōc Raan cī lōc ku dōc.

Kāk tō thīn

Muōth tueŋ 1:1-2

Lēk rin kuōny Nhialic 1:3-12

Kāk dhilkē looi rin Pīr ē Yam 1:13–2:10

Kē ye kōc cī gam kony riāāk yic 2:11–4:19

Kuōny kōc cī gam 5:1-11

Muōth ciēēn 5:12-14

1 Ÿen Piter atuny Jethu Krītho, Ÿen agēt tēnē kōc cī Nhialic kuany, cī thiēi bēēi kōk yiic pinynhom cimēn Pontuth, Galatia, Kapadokia, Athia ku Bithinia. ² Wāda Nhialic acī we kuany rin yen kēden wīc thēer. Ku Wēi Nhialic acī we looi bāk aa kacke, ku kēya bāk Jethu

Krītho theek, raan cī thou rin bī adumuōmkun pāl piny. Bī dhēēŋ ku dōōrdit rēer kek we.

Nōth akōlriēēc ēbēn

³ Ÿok aa dhil Nhialic Wun Bānyda Jethu Krītho leec. Ku rin lier piānde tēnē Ÿo, acī Ÿo yiēk pīr ē yam, jōn cī yen Jethu Krītho jōt thou yic, ku kēnē ē Ÿo cōl aŋōth. ⁴ Aŋicku lōn bī Ÿok kāk ye Nhialic tōu kacke yōk. Kākā aaye muk nhial paande apath ē riēnkun. Aaye tōōu tē cīi kek bī dhiāth thīn, tē cīn kē bī ke rac ku cīn kē nyēei ke thīn.

⁵ Aa tōōu ke ē riēnkun, rin le wek gam bī we tiit ē riel Nhialic. Ku kēya wek aabī luōk akōldā cīt tē cī Nhialic guiēr ye.

⁶ Miētke puōth rin kē cī Nhialic looi, cōk alōn bī wek puōth aa riāāk ēmēn rin kājuēc bāk ke guum. ⁷ Ku kē ye wek gum, ee lōn bāk nyuōth lōn ye gamdun yic. Agut milāŋ tōc, ye raan lēu bī rac, aye kaŋ tāāu mēēc bī them. Kēya, gamdun tēnē Nhialic wār milāŋ adhīl them aya bī tīŋ lōn bī wek puōth riel. Ku Nhialic abī we cōl ayōk lēc ku duaar akōl le Jethu Krītho dhuk. ⁸ Na cōk alōn kēc wek ye kaŋ tīŋ, ka nhiarkē. Cōk alōn cīi wek ye ye tīŋ ēmēn ka ya ke gam. Ku acīn wēl puōth ye wek miēt piāndun teet, ⁹ rin wek aa kuōny wēikun yōk, kēnē yen ye yōk gam yic tēnē ye.

¹⁰ Kōc kāk Nhialic tīŋ cī we lēk rin dhēēŋ Nhialic, acīk wīc apēi bīk kuōny wēi kēnē ŋic. ¹¹ Ku Wēi Krītho rēer

kegup aci ke nyuöth tē bī Krītho guum thīn, ku kāpuöth bī röt looi, ee kēnē cök. Ku acik them bik njic ye nen bī kēnē rot looi, ku yenjö bī ye nyuöth. ¹² Acī Nhialic nyuöth kəc kākke tīj lən kāk yekē ke lueel aacie kāk ē kuönyden, aa kāk kony ē we. Kāk yakē ke piñ emēn aaci atuuc ē Wēt Puöth Yam jam riel Wēi Nhialic cī tuöc nhial pinynhom. Kākkā aaci atuuc nhial bēn aa wīc aya bik ke deet yiic.

Pir ē Yam

¹³ Kēya, cökkē röt piny rin ē luoi. Duökkē röt cöl amēr dhöl kök. Nāthkē ke ye dōc bī Nhialic gām we aköl le Jethu Krītho bēn. ¹⁴ Thekkē Nhialic, ku duökkē piērdun cöl acök kākkuu yakē ke wīc wēpuöth, cimēn wäär kuc wek Wēt Puöth Yam. ¹⁵ Mēeckē röt wei kuat käreç yiic ebēn akölaköl, cimēn cīi Nhialic raan cī we cöl rot ē thiäk kuat käreç aya. ¹⁶ Acī göt athör thēer wēl Nhialic yic ēlä, “Mēec rot wei käreç yic cimēn mec yen kek käreç.”

¹⁷ Tē röök wek tēnē Nhialic, ayakē cöl, “Wāda.” Yen ē luk looi cök tēnē kəc ebēn, kē cī raan looi yen ē tē bī Nhialic luönde luök thīn nyooth. Kēya, rēerkē ke we thek Nhialic piērdun yic pinynhom ē tēn. ¹⁸ Rin wek aa njic kē cī we wēer bei pīr wäär yic, pīr cīn kē kuany thīn wäär cāk njic tēnē wärkun dīt. Ku wek aa we kēc waar kēn yāi, cimēn ye milāñ tōc ku milāñ thith yāi. ¹⁹ Ku wek aaci waar rin cī Krītho rot gam bī nök, ku

kēnē ajuēr thiek yic apēi, ee cīt manh amääl cīn kē diu yeguöp. ²⁰ Nhialic ēcī Jethu lōc ke piny ku nhial kēc cak, ku cöl ajöl njic ē nīnkā rienkun. ²¹ Ku ē Jethu yen aci wek Nhialic gam, Nhialic ē jət ye ran yic ku yik duaardīt apēi. Ku kēya, wek aa la gam ku jöth tēnē Nhialic.

²² Ku emēn wek aaci la cök rin theek wek yic, ku bāk miēthakun anhiaar ayic, nhiarkē röt kamkun apēi piäthkun yiic ebēn. ²³ Wek aa dhil röt nhiaar, ku rin wētden rēer thīn akölrīēc ebēn, aci Nhialic we cöl aa ben dhiēeth, dhiēnh mīth raan cie thou cimēn kəc ke dhiēth yo.

²⁴ Cimēn ye athör thēer wēl Nhialic ye lueel ēlä, “Raan ebēn acīt noon ē riel, ku kuat kēden path ebēn, acīt yöök ē tēj.

²⁵ Ku wēt cī Bēny lueel ē ya yic akölrīēc ebēn.”

Wēt kēnē ē Wēt Puöth Yam ye atuuc lək kəc.

2

Alel pīr ku kəc yam Nhialic

¹ Kēya, pälkē luoi käreç ebēn, pälkē lueth ku ruēeny, ku duökkē wēpuöth ye yiäk kēpeth kəc kök. Ku duökkē kəc kök ye lək gup wēl rac ē path. ² Luoi kē röt bāk ciēt mīthkor ye ciäk path ke muk. Yakē ciäk path wīc akölaköl, ciäk ē wēikun ku bī wēikun dīt ke we njic Nhialic. ³ Rin aci göt athör thēer wēl Nhialic yic ēlä, “Acäk yök ē röt yen tē peth Bēny thīn.”

⁴ Bäckē tēnē Bēny, Bēny yen cīt alel pīr wāār cī kōc jai, ku acī Nhialic kuany ke ye kēpath apēi. ⁵ Ku week aya, cīt aleel pīr, wek aa buth bāk aa luan wēi. Ku bāk aa kōc la cōk lēu ye bāk kāk wēi cī Nhialic gam juēr ye rin Jethu Krītho. ⁶ Rin alēu raan bī kueen athōr thēer wēl Nhialic yic, ee yen ye lueel thīn ēlā,

“Υεν acā alel ril path apēi kuēny bei aleel yiic, ku tāāu Jeruthalem ē yam ke cīt mēn, ku raan bī nāthde tāāu alel kēnē kōu acī guōp bī yār.”

⁷ Alel kēnē apath apēi tēnē wek kōc cī gam, ku tēnē kōc kēc ye gam.

“Alel cī kōc ē buth kuec lōn cīi yen path yen acī bēn alel path apēi tēnē aleel ēbēn.”

⁸ Rin acī gōt aban dēt yic athōr thēer wēl Nhialic yic ēlā, “Kēnē yen alel bī kōc kecōk dēny, ku ee yen kuur bī keek cōl awiēk.”

Aa kecōk dēny rin kēc kek wēt cī Nhialic lēk kōc gam. Ku kēnē yen ēcī Nhialic guir tēnē ke.

⁹ Wek aa kōc cī Nhialic kuany ku wek aa kōc kāk Nhialic aya, yen bēnyaknhom, wun cī lōc bī Nhialic luōōi, kōc ē Nhialic. Nhialic acī we cōōl bei muōōth yic ku bāk kākken puōth ye ke looi lēk kōc. ¹⁰ Wek aa we cie kōc Nhialic, ku ēmēn wek

aa kacke. Wek aa we kuc ŋuēēn ē Nhialic, ku ēmēn wek aacī tē ye Nhialic kōc ŋuāān thīn ŋic.

¹¹ Māthkiē, wek aa yōōk puōu ēbēn, wek kōc pīr ke we cīt jōōl pinynhom ē tēn. Duōkkē wepuōth ē yiēk kārēc ye guāpkun ke wīc, kārēc thār kek wēikun. ¹² Piēērkiē ē pīr path kam kōc kuc Nhialic, ku na cōkkē ya lueel lōn ye wek luui kārēc, ka bī kāpuōth yakē ke looi tīŋ bīk Nhialic leec akōl le yen bēn.

¹³ Rin bī wek kē cī Bēny looi buōōth yic, thekkē bāny mēc baai, bēnyaknhom yen dīt, ¹⁴ ku bāny kōk cī ke luōōi bīk kōc kārēc looi aa tēm awuōc, ku leckē kōc kāpath looi. ¹⁵ Rin Nhialic awīc we ku bāk kōc we jāām gup rin kuc kek kāŋ, cōl aabit tē tīŋ kek we ke we loī kāpath. ¹⁶ Wek aacie aloony ē kōc kōk. Ku duōkkē kēnē cōl akum kārēc yakē ke looi kōth. Wek aa loony ē Nhialic luōōi. ¹⁷ Thekkē raan ēbēn, ku nhiarkē miēthakun cī gam. Thekkē Nhialic ku thekkē bēnyaknhom.

Kē ye gum Jethu nyuōth yo

¹⁸ Kōc luōi aa dhil wēt ye bānyken lēk ke piŋ, ku thekkē ke apēi. Luōikē kēnē tēnē ke ēbēn, bāny ŋic we ciēēŋ ku bāny kuc we ciēēŋ aya. ¹⁹ Na gum arēem ke cie awuōcdun ca looi, ke yī ŋic Nhialic yīpuōu, ke yīn abī Nhialic dōōc. ²⁰ Ye lēc ŋō tō thīn tē bēŋ yī ku gum arēem rin awuōc

ca looi? Ku na gum arɛɛm rin kɛpuoθh ca looi, ke yīn abī Nhialic dɔɔc. ²¹ Ee gum kənē yen ē cɔl Nhialic yī, rin Krītho acī gum ē riɛnkun, ku nyuth we tē bī wek gum thīn cīmēnde, rin bī wek dhōlde buoθh yic. ²² Acīn awuōc cī kaŋ looi ku akēc lueth kaŋ lueel ē thuoŋde. ²³ Wäär ye kek ye läät, akēc bēn adhuk nom ē wēl rɛc. Ku wäär beŋ ye akēc kɔc bēn riäac lɔn bī yen kēde guōr, acī rot bēn tāäu ē Nhialic cīn yen luk looi ē cök. ²⁴ Krītho acā awuōc jɔt, awuōc kārɛc cuk ke looi, wäär reem ye tim cī rīiu kōk, rin bī yok luoi adumuōm puōl ku pūrku ē pīr la cök. Ku tētōok juēc cī yiěk ye aacī we waar ē thou yic. ²⁵ Wek aa we cīt amēl cī dhēl baai, ku emēn wek aacī dhuōk ciēn, bāk raan diɛɛr ē we cīmēn ye abiōok diɛɛr amälke buoθh, raan wēikun tīt.

3

Diäär ku Rōrken

¹ Kēlä aya, wek diäär wek aa dhil rōt thōn rōrkun. Rin na le raan tō kamken ke kēc wēt Nhialic gam, ka bī luoidun path cɔl agēm, ke cīn wēt lēk ke. ² Rin aabi pirdun path ku tē theek wek ke thīn tīŋ. ³ Duōkkē rōt loi bāk dhēŋ rin kajuēc ye ke tīŋ wegup ayeer kepēc. Cīmēn tē ye wek wenhūim guiɛr thīn. Ku ciɛŋkē milōōŋ tōc ku alēth path juēc kōk. ⁴ Duōkkē ye luui kēya, ee kē rēɛr yīpuōu

alɔŋthīn yen ē tē dhēēŋ yīn thīn nyuoθh, dhēēŋ la yic athēɛk ku lier ē puōu cie rot ē waar tē cɔk yīn dhiɔp. Ku ee yen dhēēŋ ye Nhialic tīŋ ke path apēi. ⁵ Diäär thɛɛr wäär path Nhialic nom ciēŋ ke ŋickē apēi lɔn bī Nhialic kē cī thōn dhiel looi, aake cī rōt thōn rōrken ku ee kənē yen ē ke cɔl adhēŋ. ⁶ Thara acīt ē diäärkā, ē ye kē cī Abaram lēk ye bī looi, looi. Ku tē jīɛɛm yen tēnē ye, aye lueel bānydiē. Wek aa cīt Thara emēn tē looi wek kāpath tēnē kɔc kōk, ke cīn kē riōōc wek.

⁷ Ku wek rōr aya wek aa dhil ciɛŋ apath kek diäärkun, ku ŋiɛckē lɔn diäär aacī ril cīmēn rōr. Yakē ke ŋiɛc ciēēŋ ku thekkē ke rin keek aabi miōc path Nhialic yok aya cīmēndun. Luoi kē kənē rin bī rōōkkun la cök.

Kɔc cī gam aa gum rin luoi kāpath

⁸ Emēn awiēc ba wēt lēk we wit. Ŋiɛckē ciɛŋ kamkun, ku ye ŋek diɛɛr kērɛɛc bī ŋek yōk. Nhiarkē rōt cīmēn ŋek ke wāmēnhē. Lier puōu tēnē kɔc ēbēn. Ku dhielkē rōt dhuōk piny. ⁹ Na lui kɔc kōk yī kērɛc, ke duk col tēnē ke kērɛɛc dēt. Na ye raan dēt yī wēi kērɛc, ke duk wēi kērɛc aya. Na loi kɔc kārɛc tēnē yī ke yī thiēc Nhialic bī ke dɔɔc. Yen ee kēn cōl Nhialic yī rin bī yīn dōcde yōk.

¹⁰ Cīmēn ye athōr thɛɛr wēl Nhialic ye lueel ēlä,

“Raan wïc pîr path ku wïc bî
puõu miæt,
ke cie jam wël rεc ku cïi lueth
ye lueel.

11 Ku adhîl luoi käreεc puõl ku
looi kâpath,

adhîl them piände ebën bî ηiεc
ciεη apath kek kœc kœk.

12 Rin Bëny ee kœc path tiit ku
ee rœkken piη,

ku Nhialic ee yenyin pën kœc
käreεc looi.”

13 Yeηa bî cœl agum tē wïc
yïn ye yïpuõu ba kêpath looi?

14 Na cœl kœc kœk yï agum
rin looi yïn kâpath, ke kêpath
yen aloi rot tēnē yï. Duk riœc
ē ke ku duk ye diεεr, 15 ku
calkē Krîtho aye Bëny piêrdun
yic. Rëēr ke yï cï rot guiir
akœlakœl ba kœc yï thiēεc tēt
kē yakē ηœõth tœ wepuõth wek
kœc cï gam. 16 Ku duk kœc
ē thany riel bîk gam, kuēεc
tēktēk raan dēt nhom. Loi
kēya ba cïi ye yœk yïpuõu lœn
le yen awuõc ca looi, rin bî
kœc man tēpuõth ciεη wek thïn
rin ye wek kœc buõth Krîtho
gup yâr kāk yekē ke lueel.

17 Anηuēēn ba gum rin kêpuõth
ca looi tē wïc Nhialic ye ba
gum, tēn tē bî yïn gum rin
luoi kērac. 18 Krîtho aci thou
arak tœk rin adumuõœmkua.
Yeen ē cïn awuõc cï looi, ku
aci nœk bî thou rienkua yœk
kœc la gup adumuõœm bî yœ
wat nhïim tēnē Nhialic. 19 Ku
yeen, aci jam wēt Nhialic tēnē
wēi mac. 20 Wēikā aa wēi kœc
wäär cï jai wäär tiit Nhialic
ke bîk kepuõth dhuõk ciēēn
adumuõœmken, wäär guiir
Noa riände. Kœc lik ke cï la

riāi yic, kœc kabēt, kek aaci
Nhialic bën kony aboor yic.

21 Ku kēnē acit miœc nhom,
miœc nhom yen aye Nhialic
yœ kony emēn, rin Jethu Krîtho
cï jœt ē thou yic. Tē jîεem yœk
miœc nhom, yœk aaci jam rin
acol ye laak wei kœc gup, miœc
nhom wētde yic yœk aa rœt
thœn Nhialic ke puõn yœr. 22 Ku
Jethu Krîtho atœ pan Nhialic
emēn ke rëēr cuēny ē Nhialic.
Ku yeen amεc kāk la riel ku
atuuc nhial ebën.

4

War pîr yic

1 Kēya, Krîtho ēcï reem ku
gum apeî. Ke week, wek
aa dhil rœt guiir bāk gum
cîmēnde. Na rem raan ku
gum, ka cï yepuõu wel wei
adumuõœm yic. 2 Ku emēn le
tuenη wek aadhîl pîr tēcît tē
wïc Nhialic ye thïn, ku acie tē
wïc piāthkun ye thïn. 3 Wek
aaci rëēr tēbāār ke we loi
kāk ye kœc kœc Nhialic gam
looi. Wek aa rëēr ke we yïk
wepuõth kāk bal ku dēη ē
māau, ku luoi käreεc kœc cœl
ayār gup, ku duœr jak cï kiēēt
cïi ke wïc. 4 Ku rin cïi wek rœt
ye māt ke bāk aa luui käreεc
kœc yœœr gup aya, ee ke gœi
ku jîēēmkē wegup apeî wël
lueth. 5 Ku keek aabi dhiel
kœœc Nhialic nhom yen luk
looi tēnē kœc pîr ku kœc cï thou,
bîk tēt ye lœn puõth kāk cîk ke
looi. 6 Raan cï lœc ku dœc aci
Wēt Puõth Yam lœk kœc cï thou,
kœc wäär cï Nhialic luk looi
tēnē ke wäär piir kek, cîmēn
ye yen luk looi tēnē raan ebën.

Wët Puoθh Yam eci Jethu lek ke rin bi weiken pir e tok kek Nhialic.

⁷ Të bi kāk loi röt emen thök ebën aci thiök. Cökkë wepuoθh ku rëärkë ke we tir nhüim bāk lëu bāk rööök. ⁸ Këdit apëi käreieëc ebën yiic e nhiër bi ηek-ηek anhiaar yepuöu apëi, rin na nhiaar kōc kōk, ke yin abi käreëc yekë ke looi tēnē yī päl piny. ⁹ Lor raan bö paandu puön cīn yic tiëel. ¹⁰ Na ηieëc miöc juëc Nhialic cī yiëk yī muk, ke yin adhil miöckä luösi apath bi yin ke kōc kōk kony. ¹¹ Të piöoc raan e kamkun, ka dhil kōc aa lek wët cī Nhialic lueel. Ku raan kony kōc kōk adhil looi këya riël cī Nhialic gām ye rin ee luoi kēnē. Kuat kë ye raan looi ebën adhil looi bi alëëc gām Nhialic e Jethu Kritho, raan la diik ku riël akölrëieëc ebën. Yenakan.

Wek aa gum rin ye wek kōc cī gam

¹² Mäthkië, duökkë gëi rin arëem them e we guömkë, duökkë tak lōn kë loi rot kēnē acie kë cī rot kañ looi. ¹³ Miëtkë puoθh, wek aa gum e dhël tōñ thōñ kek tēwäär cī Kritho guum thīn, rin yen abi ya miët piändun tē le yen bën ke diëëkde. ¹⁴ Miëtkë puoθh tē ye we lat rin ye wek Kritho buoθh. Na loi kēnē rot ke ηieëkë lōn rëër Wëi diik Nhialic kek we. ¹⁵ Na le raan gum ke cī dhil gum rin awuöc cī looi ye yen näk e kōc, nadë ke ye cuär, ku ye raan aliäap ku ye rot ciëëk kāk kōc kōk yiic. ¹⁶ Këya, na gum

rin ye yin raan cī gam, ke yī duk guöp riöc, lec Nhialic rin ye yin raan e Jethu. ¹⁷ Luk abi Nhialic guo looi tēnē kōc emen, ku Nhialic abi luk kañ looi tuen tēnē kacke. Na jōk Nhialic luk e yo, ke luk abi dhil riël tēnē kōc këc Wët Puoθh Yam bö tēnē Nhialic theek. ¹⁸ Cimen cī ye gōt athör theer wël Nhialic yic ëlä,

“Käril aabi röt kañ looi tēnē kōc la cök ku bi keek jäl kony,

na ye këya, yenö bi rot looi tēnē kōc adumuööm, kōc kuc Nhialic?”

¹⁹ Kōc gum rin yen kë wic Nhialic tēnē ke, aa dhil röt thōn Aciëñden kë cī lueel ka bi looi, dhil tiëëñ nom. Ku dhilkë la tuen ke loi käpath.

5

Wëët tēnē kōcdit ku riënythii

¹ Υεν e raandit, ku yen alëk kōcdit akut tō kamkun e piändië ebën. Υεν aci tē cī Kritho guum thīn tīñ. Ku yen abi diik bi Nhialic nyuoθh rōm kek ye. ² Wek alëk e puöu ebën. Calkë röt aaye abiök kōc e Nhialic cī yen ke we kuany bāk ke kony. Wek aacī Nhialic wic bāk luoi kēnē looi ke cīt luoi cī we mac thīn. Duökkë luoi kony wek kōc cī gam ye looi rin ariöp e rot. Luöökë rin wic wek ye bāk ke kony. ³ Duk rot loi ba kōc cī Nhialic tääu yicök ba ke kony aa ciëny ciët yin e bëny mēc ke. Loi rot bi kōc cī gam yīn aa kiëët. ⁴ Ku tē le Abiöñdīt bën

ka bi we gam ariöpdit diik cii ben kanj mää. r.

⁵ Ku wek riénythii yaké looi ké ci kəcdit lək we. Ku week ebən wek kəc ci gam, wek aa dhil puəth aa lier ku yaké röt dhuək piny bək kəc kək ya luəsi, rin yen e ké ye athör thær wəl Nhialic lueel elä, "Nhialic aman nhiam ku e dhëeη gam kəc lir puəth."

⁶ Dhuəkké röt piny Nhialic ril apəi cök bi we kony. Ku abi we jat nhial aköl le yen ye tak. ⁷ Duəkké wenhiiim ye yiək kək wiəcké ke apəi, calké alooi Nhialic, rin ee yen we tiit.

⁸ Pälké röt piny ku tiäärké nhiiim. Raan aterdun, jəηrac e la tən, ku le tən, acit köör ci wäth wic raan ciem.

⁹ Räärké ke we ril e gamdun yic. Duəkké wətde gam, rin anjäcké miəthakun ci wətde gam pinynhom ebən, aa gum aya ciməndun. ¹⁰ Ku tē ci wek gum tēthin-nyəot, ke Nhialic nhia rə yo apəi, yen ci we cəol bək diikden akölrüec ebən rəm, rin ye wek tək kek Kritho, abi kəriüec ebən cök tənə we. Ku abi we looi bək gamdun cii war ku cəl we aa ril puəth akölaköl. ¹¹ Bi Nhialic məc akölrüec ebən. Yenakan.

Muəth ciēn

¹² Wek aa tuəc athör ci Thilath ya kony, wämääth path ci gam. Wek aa yəək bək riəl gamdun yic, ku luəel lən ké ca göt e dhëeη Nhialic ayic, dhil wek rëer thün e puən la cök. ¹³ Akut kəc ci

gam Babilon, akut kəckuan ci Nhialic kuany aya ke yo, ee we muəəth. Ku Marko, manhdiən ci gam e we muəəth aya. ¹⁴ Miäthké röt muəth kəc ci gam. Yen e rök bək rëer ke döör ebən, wek kəc Kritho.

Athör ë rou cī Piter gōt Wēt nhom

Athör dēt cī Piter gōt acī gāt kōc juēc cī gam pan Athia. Wētdit ē gēt yen athöör, ee lōn bik rōt tiit kārēc ye kōc kōk piöc, wël ē kōc thel kāk ē bal yiic. Ku kē bī ke kony atō wēt Nhialic yic, wēt cī kōc cī Jethu Bānyda tñj ku pinke wētde piöc.

Piter ē gāt athöör rin ye kōc ye lueel lōn cī Raan cī lōc ku dōc bī bēn dhuk pinynhom. Aye Piter lueel lōn cī Raan cī lōc ku dōc bī lac dhuk ayic rin acīn raan wīc Nhialic bī mää, awīc bī raan ēbēn luoi kārēc puōl.

Kāk tō thñ

Muōth tuenj 1:1-2

Kōc cī gam aa dhil pīr ke cīt cōt ē Nhialic 1:3-21

Kōc piöc e lueth 2:1-22

Bēn ciēn Raan cī lōc ku dōc 3:1-18

¹ Yēn Thaimon Piter, alony ku ya atuny Jethu Krītho, yēn agēt tēnē we. Nhialicda raan luāk yō Jethu Krītho, raan la cōk path apēi, acī yō ku week yōdhie gām piöc thōñ ē riēnke. ² Wek aabī Nhialic nyuōth nhiērde apēi ku cōl we aala dōr dīt apēi, rin cī wek riēl Nhialic ku Jethu Bānyda njic.

Kōc cī gam aa dhil pīr tē cīt cōt ē Nhialic

³ Jethu acī yō gām kārēc ēbēn ē ciēkde, kāk wīcku ke bī yok ke pīr cīt tē dhil kōc cī

gam pīr thñ. Kēnē acī rot lēu rin cī yok Nhialic njic. Ku ē yen acī yō cōl buk diēkde ku piathde rōm kek ye. ⁴ Ku kēya, Nhialic acī yō gām miōc juēc thiek yiic apēi wäär cī thōn yō. Tē luui wek ē ke, ke wek aa puut bei kājuēc ē kōc rac ye kōc kuc Nhialic yiēk kepuōth, kāk ke rac. Ku kēya, wek aabī pīr ciēkde yic. ⁵ Rin cī Nhialic kākā looi ē riēnkua, themkē apēi bāk piath mat gamdun yic. Ku matkē njēc ē Nhialic piathdun yic. ⁶ Ku adhielkē them apēi bāk duōt ē rot ku gum mat thñ, ku piērkē cīt tē wīc Nhialic ye thñ. ⁷ Themkē apēi bāk kōc kōk nhiaar piāthkun ēbēn ku nhiarkē Nhialic aya. ⁸ Kākā kek aa kāpuōth wīc ke, ku na njēckē Bānyda Jethu Krītho, ka bāk muk apēi wepuōth. Ku kēnē acī we bī cōl acīt adakrōot cie piērden ye kuēc nhom. ⁹ Ku raan liiu kāpuōthkā tēnē ye, athōñ kek raan cī cōr cie daai, ku acī nhom mää lōn cī adumuōmke laak wei.

¹⁰ Kēya, miēthakāi, themkē bāk pīr dhēl ye nyuōth lōn cī Nhialic we lōc ku cōl we bāk aa kacke. Na luōikē kēya, ke wek aacī gamdun bī kan puōl. ¹¹ Ku kēlā, Bānyda ku ye Aluāñda, Jethu Krītho abī we yiēk yic dīt apēi bāk la bānyden akōlriēc ēbēn yic.

¹² Kēya, wek aaba ya tāk nhīm akōlakōl bāk kākā aa tak cōk alōn njic wek ke, ku cōk alōn cī wēl yith cī ke piöc tēnē we teem wenhīm aya. ¹³ Aya tak ē yic ba we ya tāk nhīm tē njot pīr yēn. ¹⁴ Anjēc lōn

bī ɣen guo liu pinynhom rin acī Bānyda Jethu Krītho lēk ɣa ayic. ¹⁵ Aba them apeī ba dhöl bī wek kakkä lōk aa tak, aköl le ɣen thou, looi.

Piter ku atuuc kək aaci lēc Jethu tīŋ

¹⁶ Acie anyiköl takku ē path, yen yeku lēk we wäär ye ɣok jam tēnē we tē bī Bānyda Jethu Krītho bēn dhuk pinynhom kek riēdīt apeī. ɣok aaci riēlden cī yen rot waan bī ruēl bī la diardiar tīŋ ē nyiēnkua. ¹⁷ ɣok aa ɣo tō thīn ē gōt nhom wäär leec Wāda Nhialic ye, ku looi bī rot waan bī ɣer apeī bī la diardiar. Tēwäär tō ɣok ē gōt nhom, ɣok aaci röl piŋ, röl bö nhial tēnē Nhialic ke lueel ēlä, “Kēnē ē Wēndiēn nhiaar, mit ɣen puōu tēnē ye.” ¹⁸ ɣook nhīm guōp, ɣok aaci röl kēnē piŋ ke bö nhial wäär rēer ɣok kek ye ē gōn Nhialic nhom.

¹⁹ Kēya, ɣok aaci diu wēl cī gōt thēer, wēlke keye kək kək Nhialic tīŋ lēk kək. Wēt kēnē athōŋ ke many dēp muōōth yic. Ee dēp yet bī piny bak, ku ruēl Krītho ē dēp wepuōth cīmēn ye ciēer bak piny ruēl bēēi pinynhom. Ee kēpath yen abāk looi tē tēū wek wepuōth kək keye kē ke piōōc. ²⁰ Kē lēukē bak deet yic apeī, ee lōn acīn raan lēu ye bī kək ye Nhialic nyuōth kək kəkke tīŋ, kək cī ke gōt athōr thēer yiic, teet yiic riēlde ē rot. ²¹ Rin acīn raan kək Nhialic tīŋ cī wēt Nhialic kaŋ lēk kək riēlde ē rot. Ee Wēi Nhialic yen ē kək

kək Nhialic tīŋ cök nhīm tē lueel kek wēt bö tēnē Nhialic.

2

Kək piōōc ē lueth

¹ Wāthēer kək aa lueth keye ye lueel lōn ye kek kək kək Nhialic aake cī tuōl kam kək, ku kēlä, kək piōōc ē lueth aabī tuōl kamkun aya. Aabī piōōc wēl lueth bī gam rac kək puōth. Ku kək piōōc ē luethkā aabī kuc lōn cī Raan cī lōc ku dōc ye Bēnyden yen cī ke waar adumuōōm yic. Ku luōiden, aabī kek kē rēc ke guo yōk thīn. ² Kēlä aya, kək juēc ē Nhialic aabī piōōc den rēc kēnē buōōth yic, ku rin kārēc yekē ke looi, kək aabī kuōc aa jam dhēl yic cī Nhialic nyuōth kək. ³ Rin wīc kek wēū juēc tēnē we kek kək piōōc ē luethkā, aabī we muōr anyikōōl yekē keek tōr. Ku tēthēerɣōn agut ēmēn, Nhialic bī luōŋden looi ku yen bī keek rac, arēer ke cī rot guir bī keek tēm awuōc.

⁴ ɣen aluel kēnē rin Nhialic akēc atuucken nhial puōl wäär looi kek adumuōōm. Aaci bēn piēer muōōth yic tēthuth mec yic apeī ke cī ke rek, ke tit aköl bī yen luŋdīt looi tēnē ke. ⁵ Ku kēlä aya, Nhialic akēc kək thēer wäär kuc ye pinynhom bēn puōl. Acī piny bēn cōl abor bī kōckā mou ēbēn. Ee Noa raan wäär kək lēk dhēl la cök yen acī bēn kony kek kək kək kadhorou. ⁶ Ku Nhialic aya acī gen Thodom ku Gomora bēn tēm awuōc, ku cuēny ke

bik aa col kek kɔc ku kāk tō thīn ēbēn. Kēnē aci Nħialic looi bī kɔc nyuōth kē bī rot looi akōldā tēnē kɔc cīi kucē ē wētde. ⁷ Ku yeen aci Lot bēn kony, rin ye Lot raan path man kārēc ye kɔc kōk ke looi. ⁸ Tēwēn rēēr raan puōth kēnē ē kamken, ēcie puōu ye miēt akōlakōl tē tīj yen kārēc ye looi. ⁹ Cīt lōn cī Bāny kākā looi, aye nyooth lōn aņic tē bī yen kɔc path kuōny thīn kāk gumkē ke yiic, ku tēm kɔc rēc awuōc akōlakōl yet akōl luņdīt, ¹⁰ kɔc ke looi kāk ē bal la bīth ye guāpken ke wīc ku kueeckē bāāny Nħialic.

Kɔc piōoc ē luethkā aa ril nhīim ku aa puōth lac thōōk, ku aacie jak puōth tō nhial ye theek, aa yekē ke lāāt. ¹¹ Na cɔk atuuc Nħialic la riēldīt apei tēnē ke, aacie kɔc piōockā ye lāāt Nħialic nhom.

¹² Kɔc piōoc luethkā, aa kāk wīc piāthken ke kek aa yekē ke looi ē path cīmēn lāāi cie tak. Kēya, aa kāņ dhəl yiic ē path ke cīn yiny peth dhəl kek keyiic, ku cik ke kāņ deet yiic. Ku kēya, aabi Nħialic nōk cīmēn dhie ye raan lān tō thīn ye nōk dōm ku nēk.

¹³ Kɔc piōoc luethkā kārēc looi tēnē kɔc kōk, aabi luōi kārēc aya. Rin keek aa puōth miēt tē looi kek kārēc. Ku miēt piānden ayekē yōk tē mīth kek ku dēkkē ku loikē kāk bal cɔk akōl ē path. Ku kēlā, aa yār guōp bēēi tēnē we tē looi kek kārēckā ke we mīth ē tōk ke ke. ¹⁴ Keek aa rēēr ke wīc diāār, ku aacie kōoc wīcwīc

luōi kārēc. Ku keek aa kɔc cīi gamden ril tēnē Jethu muōr bīk adumuōōm looi. Ku keek aaci dīt ē puōu nħiēc. Ku keek aabi Nħialic tēm awuōc rin kārēc yekē ke looi. ¹⁵ Aaci luōi kāpath puōl ku dhukkē dhəl jōņrac. Aaci tē ye Balaam wēn Biōr luui thīn buōōth yic, raan wāār nhiar wēēu ye ye riōp bī kārēc looi. ¹⁶ Ku Balaam aci Nħialic bēn māt apei rin kērēc cī looi. Akajade aci bēn jam cīmēn ē raan, ku pēēn Balaam bī cīi ē luui cīmēn raan cī muōl.

¹⁷ Kōckā aa cīt wēr cī dōu ku aa cīt athōōr, ye yom kuaath ē path. Nħialic aci tēcol thuth yic tēn kɔc piōoc luethkā looi tēnē ke. ¹⁸ Keek aa jam ē nhiaam wēl cīn kē ye kuany thīn. Ku aa luui kāk ē bal bī kek kɔc deep, kɔc puōc gam puōc jāl tēnē kɔc kēc wēt Nħialic gam. ¹⁹ Ayekē lēk kōckā lōn bī kek nhīim lāāu lōōņ juēc ye kɔc cī gam ke theek, ku keek nhīim aa loony kārēc yekē ke looi, rin raan ē ya alony kērēc ye looi kērēc cī ye rum puōu ye rac. ²⁰ Na kɔc cī kāk tō pinynhom, kāk kɔc cōl ayik kepuōth luōi kārēc puōl, rin cī kek wēt Bānyda ku ye Aluāņda Jethu Krītho ŋic, ku na benkē luōi kārēc dhuōk ē pinynhom, ka jōl rēēc apei abīk tēwāār kēc kek Jethu ŋic waan thok. ²¹ Ee bī nħiēēn apei tēnē ke tēnē kēc kek dhəl la cōk kāņ ŋic, ku benkē kucē lōņ cī Nħialic lēk ke. ²² Kē cī rot looi tēnē ke aye nyooth lōn wēl ye kēņ lueel ēlā yith, “Jōņ ē ŋok dhuōk,”

Ku, "Dir baai cī deŋ lək ē rot bēn daal tiök yic."

3

Jethu abī bēn dhuk

¹ Kockiēn nhiaar, kēnē athör dēt ye athör rou ca bēn gät we. Athörkä yiic ēbēn, aca them ba we bēn lək kāk njeckē ke, rin bī wek wenhīm tāäu thīn bāk aa tak apath. ² Awiēc bāk wēl ē Nhialic cī kəc kāk Nhialic tīŋ lueel wāthēer, ku kē cī Bānyda ku Aluāŋda, cəl aye atuuc lək kəc, aa tak.

³ Wēt tuenŋ bāk kaŋ deet yic ē lən tē le nīn aköl luŋdīt thiök, ke kəc kək rēc, kəc ke looi kāk wīc piāthken kepeęc aabī tuöl. Ku keek aabī we aa bui. ⁴ Ku luelkē, "Acī Jethu thōn lōn bī yen bēn ku luelkē, ye yic? Yen ako? Wārkuān dīt aacī thou wāthēer, ku kēriēęc ēbēn aŋot cīt tēthēer wāār cək Nhialic piny." ⁵ Ku aluelkē kēya rin cī kek nhīm riel bīk yic cī gam, yic cī Nhialic nhial ku piny cak wāthēer ē wēt lueel ē path. Wētden cī lueel acī piny cəl atul pīu yiic, ⁶ ku Nhialic acī pīu looi aya, pīu aboor bī yen ke piny kēnē rac. ⁷ Ku nhial ku piny tō thīn ēmēn, aacī Nhialic wēt lueel aya lōn bī kek rēer thīn yet aköl bī yen ke rac. Ku ee mac yen abī ke rac. Aa mēc ke rin aköl bī yen ke luk looj ku rēc kəc cī wētde ye gam. ⁸ Duökkē nhīm mār ē kēnē kockiēn nhiaar. Acīn kēnē wāac tēktēk Nhialic yic ē kam akāl tōk ku ruōōn tiēm tōk, aa thōŋ kedhie karou tēnē

ye. ⁹ Nhialic acie gāäu bī kē cī thōn bī looi cəl aloi rot cək alōn ye kəc kək ye tak kēya. Alir pušu kek we, rin acīn raan wīc bī rac, awīc bī kəc ēbēn kepušth wēl wei adumušōmken yiic ku dhukkē tēnē ye.

¹⁰ Ku Bēny abī bēn aköl cīn raan ŋic ye, cīmēn dhie ye cuār ye looi kēya. Ku aköl kēnē arōōldīt apēi abī rot looi, ku kāk tō nhial aabī riäk, aabī mac rac, ku piny kek kāk tō thīn aabī dēp ēbēn bīk liu. ¹¹ Ku cīt lōn bī kajuēckā ēbēn rac kēya, ke we ye kəc bī yiēndē ēmēn? Wek dhil pīr pīr la cök ē Nhialic nhom, ¹² tē rēer wek ke we tit aköl bī Nhialic luk bēn looi tēnē kəc ē pinynhom, ku lušōikē apath bī aköl kēnē lac bēn. Aköl kēnē yen aköl bī mac dēp ku rēc nhial, ku atuōc abī kāk tō nhial lēēŋ. ¹³ Ku ŋok kəc cī gam, titku nhial ē yam, ku piny ē yam wāār cī Nhialic ke thōn bī kəc la cök, la pīr thīn tēcīt tē wīc Nhialic ye.

¹⁴ Kēya kockiēn nhiaar, tē rēer wek ke we tit aköl bī Nhialic luk looi tēnē kəc pinynhom, wek aadhil luui apēi bī weekyōk ke we ē kəc la cök cīn gup adumušōm, ku lak dōōr ke ye. ¹⁵ Tiēŋkē lier pušu Bānyda ke cīt dhēl bī kəc kony kāk rēc keek yiic. Yen ē kēnē cī Paulo, raan nhiarku cī gam cīmēnda we gät ē ŋiēc kaŋ cī Nhialic yiēc ye. ¹⁶ Kēlā aya, Paulo acī ŋiēc gät rin ē kakkā athör yiic ēbēn cī tuōc kəc cī

gam. Ku athörkä aala yiic kök ril yiic cie deet. Ku aaciï kɔc ë piöoc, kɔc kuc kãŋ koor gamden ye teet yiic apath, cimën ye kek wël kɔc thɛɛr ë Nhialic kuɔc piöoc aya. Ku këlä, aa kë rɛc ke bëëi tënë ke ë röt.

¹⁷ Ku wek kockiën nhiaar, wek aa ŋic ë kënë thɛɛr. Tietkë röt apath bi kɔc kuc yithkä we ciï mär ë piöocden ë lueth, bäk jäl dhëldun la cök rëer wek thïn. ¹⁸ Ku wek aa dhil la tueŋ akölaköl ke we ŋic nhiër ku lier ë puşu Bányda ku ye Aluãŋda, Jethu Kritho, ku juakkë ŋiëcdun tënë ye. Bi ya leec emën ku akölrïëc. Yenakan.

Athör tueŋ cī Joon gōt Wēt nhom

Athör tueŋ cī Joon gōt ala yic wël dīt karou kek ke gēt yen athöör, tueŋ ë wēt bī yen kōc riεl puōth bik aa rēer ë tōk kek Nhialic ku Wēnde Jethu Krītho. Ku dēt, ee wīc Joon bī kōc cī gam cāl atīr nhīm piöōc ë lueth bī gam kēnē rac. Piöōc kēnē acie rōm kek kāk ë Jethu Wēn ë Nhialic. Kuec ë piöōc kēnē, yen acī Joon ηiec teet yic lōn Jethu Krītho ë ye raan ayic, ku acī nyooth lōn raan cī Jethu gam ku nhiεer Nhialic, ka dhil kōc nhiaar ëbēn.

Kāk tō thīn

Wēt Nhom 1:1-4

Nhialic ee Ruεl 1:5–2:29

Mīth Nhialic ku mīth jōŋrac

3:1-24

Yic ku lueth 4:1-6

Kāk ye looi rin ë nhiēr 4:7-

21

Gam ril apei 5:1-21

Wēt ë Pīr

¹ Wek aa gāt wēt raan yen cī Wēt Nhialic lēk kōc, ku yen cī kōc gām pīr akōlriēēc ëbēn. Yen ë tō thīn thεer kēc kēriēēc ëbēn cak. Ku ëmēn yok aaci wëlke piŋ, ku yeen acuk tiŋ nyiēnkua. Acuk tiŋ, kāk cī looi aa cuk tiŋ ku acuk gōat ciēnkua. ² Acī Nhialic cāl aye raan. Acuk tiŋ ku wek aa lēkku yic cuk tiŋ. Alēkku we lōn raan kēnē yen ë pīr akōlriēēc ëbēn yiēk kōc, ee tō thīn wāthεer ku yeen ë

rēer kek Nhialic Wāda, ku acī Nhialic nyuōth yo. ³ Kēya, raan cuk tiŋ ku piŋku wëlke, yen ë raan lēkku we, rin bāk rōt māt yo aya bāk la gam tōk kek yo. Ku gamda yodhie atō tēnē Wun ku Wēnde Jethu Krītho. ⁴ Wek aa gāt kākka rin bāk rōt māt yo gamda yic rin bī miēt piānda dīt apei.

Nhialic ee Ruεl

⁵ Ku wēt cī Jethu lēk yo ku yen lēkku we ëmēn akīn. Nhialic apath, ala guōp wic, acīt ruεl, ku acīn acuεl. ⁶ Na yeku lueel lōn cī yok rōt māt tēnē Nhialic ku ηot yo ye luui kārεc, ke wēt luelku acie yic. Ku aye kākkuan yeku ke looi nyuōth lōn cī yok kuec yiny Nhialic. ⁷ Ku na yeku luui kāk wīc, ke yok aatō ruεl yic cīmēn tō Nhialic ruεl yic, ke yook aabī yoyiic mat, ku thon Wēnde Jethu abā adumuōōmkua laak wei ëbēn yogup.

⁸ Na yeku lueel lōn yok acīn gup adumuōōm, ke mēth yen aye yok rōt math, ku yook aa kuc yiny cī Nhialic nyuōth yo. ⁹ Ku na lēkku Nhialic lōn cī yok kārεc looi, ka pēl kārεc cuk looi piny ku wuuny ke wei yogup buk bēn aa kōc path tēnē ye, rin acī lueel lōn bī yen kārackua aa pāl piny, rin kē ye lueel aye dhiεl looi akōlakōl. ¹⁰ Ku na luelku lōn kēc yok adumuōōm looi, ka yeku lueel lōn ë Nhialic yen ë lueth lueel, ku yook aa kēc wētde gam.

2

Raan cī lōc ku dōc ē ʔo kony

¹ Wēt gāt ʔen we athōör miēthkiē, ee wēt bāk kārēc cī ye looi. Ku na le raan lui kērac kamkun, ke ʔok aala raan Nhialic thiēēc ē rienkua bī kārackua pāl piny. Raan kēnē ē Jethu Krītho cīn kē dak yeguōp ē Nhialic nyin. ² Yen ē raan cī thou rin bī adumuōōmkua pāl piny. Aacie adumuōōmkua ē rōt kek ye Nhialic ke pāl piny ē wētde, aaye ke pāl piny agut adumuōōm kōc pinyinhom ēbēn aya.

³ Dhēl ye nyuōōth lōn ʔic ʔok Nhialic ayic, ee wēt nadē ke ʔo thek lōōŋke. ⁴ Na ye raan lueel ka ʔic Nhialic, ku acī lōōŋken cī lēk kōc thek, ke lueth yen aye lueel ku akuc kāk ē yith tēnē Nhialic. ⁵ Ku raan luui kē cī Nhialic lueel, ke nhiērde acī thok bī kaŋ dak tēnē Nhialic. Ee kēya, kēn ʔo nyuōōth lōn ye ʔok tōk kek Nhialic akīn, ⁶ na ye raan lueel ka cī yeyic mat ke Nhialic, ka dhil a luui cimēn wāār ye Jethu luui.

Lōŋ Yam

⁷ Ke week kōckiēn nhiaar, wēt gāt tēnē we acie lōŋ yam. Ee lōŋ tōŋ ʔon cāk piŋ ʔon jōok wek mēt tēnē Jethu. ⁸ Kēya, lōŋ gāt we kēnē ala yic wēt ē yam, rin dhēl cī Jethu pīr thīn acī nyuōōth ʔo wēt ē yen yam, ku aye piērdun nyuōōth aya lōn yen lōŋ yam rin kārēc aacī dhuk piny, rin ruēl Nhialic acī nyuōōth.

⁹ Na le raan ye lueel lōn luui yen ruēl Nhialic yic, ku ē kam awēn, ke man raan cī gam, ke raan kēnē aŋot rēēr muōōth yic agut emēn. ¹⁰ Kōc ē kōc cī gam nhiaar kek aa kōc pīr ruēl Nhialic yic, ku abī ke cōl acīn kērēēc loikē. ¹¹ Ku kuat raan man raan cī gam, acīt raan tō muōōth yic kuc tēn le yen thīn. Rin cī muōōth ye cōl acī piny tiŋ.

¹² Wek kōc cīt miēthkiē, wek aa gāt athōr kēnē, rin aŋicku Nhialic acī kārēc pāl piny tēnē we, rin Raan cī lōc ku dōc.

¹³ Wek kōc we kōŋ gam, wek aa gāt, rin wek aa ʔic raan tō thīn theēr ke piny kēc cak.

Wek kōc puōc gam, ʔen agēt tēnē we rin cī wek jōŋrac gōōk.

¹⁴ Wek aa kōc cīt miēthkiē, wek aa gāt wēlkā rin cī wek aa kōc cī Nhialic Wāda ʔic.

Wek kōc we kōŋ gam, wek aa gāt rin wek aa ʔic raan tō thīn theēr ke piny kēc cak.

Wek kōc we puōc gam, wek aa gāt ē rin cī wek wēt Jethu gam apēi, ku bī wēt Nhialic arēēr wepuōōth akōlakōl, ku week aacī jōŋrac gōōk.

Duōkkē kāk pinyinhom ye nhiaar

¹⁵ Duōkkē ke ye nhiaar dhōl kōc rēc pīr tō pinyinhom, duōkkē ke ye nhiaar kāk pinyinhom. Rin raan nhiaar kāk tō pinyinhom, acī lēu bī Wāda Nhialic nhiaar aya.

¹⁶ Dhöl rɛc kɔc tɔ pinyhom cīt emēn ye kɔc luui kē nhiarkē wickē, ku yekē nhiaar kē cīk tīj, ku yekē nhiam kajuēc tɔ tēnē ke. Dhölkä aa dhöl pīr pinyhom. Aacie bēn tēnē Nhialic Wāda. ¹⁷ Piny kēnē aya, aci Nhialic jɔck bī rac kek kɔcken nhiaar ye, ku raan kē wīc Nhialic looi ē pīr akōlriēc ebēn.

Raan ater Raan cī lɔc ku dɔc

¹⁸ Miēthkiē, thök ē piny aci thiök. Acuk lēk we thɛɛr lɔn bī raan ater Raan cī lɔc ku dɔc tīc. Acāk tīj kɔc ater Raan cī lɔc ku dɔc juēc aaci tuəl. Wēt kēnē, aye nyuɔɔth ē yic lɔn cī thök piny thiök. ¹⁹ Kɔckä, aake rɛɛr ke ɔo ē tōk, ku aaci jāl emēn. Keek aake kēc kepuɔth māt ɔo ē yic alanden, diēt aa ŋuɔt ke rɛɛr kek ɔo. Jalden ē ye nyuɔɔth wēt kēc kek kepuɔth māt ɔo.

²⁰ Ku wek aa kɔc ye Nhialic Wēike tāäu wepuɔth, ku kēya, yen aci wek kāk yith ŋic wedhie. ²¹ ɔɛn aci gēt tēnē we rin ye ɔɛn ye lueel lɔn cīi wek yic Nhialic ŋic. ɔɛn agēt tēnē we rin wek aa ŋic yiny ē Nhialic. Ku rin ŋic wek ye acīn luenh tɔ yiny ē Nhialic yic.

²² Ye raan yīndē yen alueeth? Ee raan ye lueel, Jethu acie yen Raan cī lɔc ku dɔc. Raan cīt kēnē, ee raan ater Raan cī lɔc ku dɔc, ku ē Nhialic Wāda kek Jethu Wēnde kek aaci yen ke kuc. ²³ Na le raan tōj kuc lɔn cīi Jethu ye Wēn Nhialic ka ril yic apei tēnē ē raan kēnē bī mat kek Nhialic Wāda. Ku na cī

gam lɔn ye Jethu Wēn Nhialic, ka bī mat kek Nhialic Wāda.

²⁴ Yakē wēt Nhialic wāär yen cāk gam muk wepuɔth akōlaköl. Na muökkē wēt wāär cī lēk we wāär mēt wek röt Jethu, ke wek aabi pīr ke we ye tōk kek Jethu ku Nhialic Wāda. ²⁵ Ke ɔook aabi pīr akōlriēc ebēn pan Nhialic cī Jethu ɔo thɔn bī yiěk ɔo.

²⁶ Wek aa gāt rin wēt kɔc we them bīk we muɔr. ²⁷ Ku week aaci Jethu yiěk Wēi Nhialic, ku rin rēer Wēike ke we, ke wek aaci ben wīc raan dēt piöoc we. Ku Wēi Nhialic ē we piöoc kēriēc ebēn, ku piöoc we yiny cīn yic lueth. Kēya, wek aaya yöök bāk aa mat ke Jethu tēcit tē cī Wēi Nhialic we lēk thīn.

Mith ē Nhialic

²⁸ Wek aaya yöök aya miēthkiē, bāk aa rēer ke we mēt kek Jethu. Rin na ben la bēn pinyhom, ke ɔook aaci gup bī riöoc buk rōm kek ye.

²⁹ Ee kēya, cīt mēn ŋic wek ye lɔn le Raan cī lɔc ku dɔc cök. Kēya, aŋiäckē aya na ye raan kē la cök looi, ka cī ya manh ē Nhialic.

3

¹ Takkē wenhūim yen kē cī Wāda Nhialic luōi ɔo rin nhierden rēer kek ɔo, ee kē nhiɛɛr yen ɔo apei, abi ɔook cɔl aaye miēthke, ku ē yic alanden ɔok aaci ya miēthke. Ku wēt kuc thān pinyhom ye, lɔn ye ɔok mīth Nhialic, ee rin kuc kek Nhialic. ² Wek kockiēn nhiaar emēn, ɔok aaci ya mīth Nhialic. Ku aŋot

kucku tē bī yōk yiēndē thīn akōldā. Ku yeen aņicku, tē le Raan cī lōc ku dōc dhuk pinynhom, ke yōk aabī ciēt ye, rin abuk tūj ē yic, ye yen ŋa. ³ Ku week, raan ye ŋōōth lōn bī yen ciēt Jethu, ka dhil yeguōp wuōōny wei adumuōōmke bī rēer ke la wic, cimēn Raan cī lōc ku dōc cie adumuōōm ye looi.

⁴ Kuat raan la tuej ke loi awuōc Nhialic nyin, ee Nhialic ku lōōjke kek aaye dhōl yiic. ⁵ Aņieckē, kēn bī Raan cī lōc ku dōc pinynhom, ee lōn bī adumuōōmkua bēn wuōōny wei yōgup, ku yen nhom acie adumuōōm ē looi acin.

⁶ Kēya, tē cī raan rot mat kek Jethu, ka cī adumuōōm looi akōlakōl, ku raan adumuōōm looi akōlakōl aye nyuōōth lōn kuc yen Raan cī lōc ku dōc alanden.

⁷ Wek miēthkiē, tiēerkē nhīim, bī ciēn raan ruēny we. Raan ye looi ē kēpath ala cōk cimēn le Raan cī lōc ku dōc cōk. ⁸ Ku raan awuōc looi akōlakōl ē raan jōjrac, rin jōjrac acā awuōc looi tēwāar ciēk ē piny. Ku Wēn Nhialic acī bēn pinynhom bī kē cī jōjrac looi bēn rac.

⁹ Acin raan ya manh Nhialic ku ŋot ye luui kārēc. Rin pīr Nhialic atō yeguōp. Acie awuōc looi akōlakōl, rin ye yen manh Nhialic.

¹⁰ Ku kēn mīth Nhialic ku mīth jōjrac nyuōōth akīn, kōc cie luui kāpath, ku kōc cie miēthakēn ye nhiaar, aacie mīth Nhialic.

Nhiarkē rōt kamkun

¹¹ Kēnē yen ē wēt cāk piņ nyin yic wāar mēt wek rōt Raan cī lōc ku dōc, lōn dhil yōk rōt aa nhiaar kamkua.

¹² Kēya, duōkkē rōt thōj raan yōn cōl Kain, raan luui kāk jōjrac cī mēnh nōk. Yenō kēn nēk mēnhē? Kēn nēk yen mēnh Abel ē wēt ē mēnh luui kāk la cōk ku yeen ē luui kārēc.

¹³ Kēya, duōkkē gēi miēthakāi tē mēen kōc ē pinynhom we. ¹⁴ Aņicku alanden lōn yōk aa yō cit kōc cī thou, ku ēmēn yōk aa rēer pīr akōlriēc ēbēn yic, kēnē ayeku ŋic rin ēmēn yōk anhiar wāmāthakua kōc cī gam. Na ye raan cī wāmēnhē nhiaar ka ŋot rēer ke cit raan cī thou.

¹⁵ Ku tēnē Nhialic, raan man kōc kāk athōj kek raan cī raan dēt nōk, ku aņieckē raan kōc nōk acin pīr akōlriēc ēbēn pan Nhialic tō kek ye ē yic.

¹⁶ Nhiēr ayeku ŋic kēlā, Jethu acī rot cōl anāk rin bī yen yō waar adumuōōmkua yiic, aye nyuōōth lōn nhiēr yen yō. Ku kēya, yōok aya yōk aa dhil rōt cōl anāk rin miēthakāi kua.

¹⁷ Kēya, cimēn na ye raan la kāj ku tūj mēnhē dēt cīn kāj ku kueec bī cī muōc, ka cī lēu bī lueel lōn nhiēr yen Nhialic. ¹⁸ Wek miēthkiē acuk bī ya lueel ē path yothook lōn nhiēr yōk rōt kamkua, yōk aa dhil rōt kony kamkua kāk yeku ke looi yiic. ¹⁹ Na cit nhiēr nhiēr yōk rōt ē kēnē, ka buk jal ŋic ayic lōn yōk aa kōc Nhialic, ku cuk ben aa diēr.

²⁰ Na ye kāk yeku ke looi yō cōl

aaye kɔc rac, ka dhilku ɲic lɔn tɛktɛk Nhialic awār tāktākda, aɲic kəriëc ebën ë cök.

²¹ Wek kackië, na cii kāk yeku ke tak ye lɛk ʒo lɔn ye ʒok kɔc rac, ke ʒok aacii gup bi ya riöc tɛ röök ʒok tənë Nhialic. ²² Ku abi ʒo gām kuat kāk cuk thiëc, rin ë kē cī lueel yen ayeku looi. Ku ʒok aa pīr dhēlden miēt puṣu yic. ²³ Kē cī Nhialic lɛk ʒo ë lɔn buk la gam tənë Wēnde Jethu Kritho, ku ʒok aa dhil röt nhiaar kamkua, cīt tēwäär cī yen ye lɛk ʒo thīn.

²⁴ Kuat raan loi kē wic Nhialic aci rot mat kek Nhialic, ku Nhialic ë rēer kek ye. Ku tɛ ye ʒok ye ɲic thīn lɔn cī Nhialic rot māt ʒo, ee Wēiken cī gam ʒo.

4

Wēi yic ku wēi lueth

¹ Wek kockiën nhiaar duṣkkē wēt raan ye lueel lɔn le yen ke wēi ë guṣ gam, kaɲkē wētde tak yic apath bāk ɲic lɔn tō Wēi Nhialic yeguṣp alanden, rin cī alueth kaɲ tiɲ thiëi pinynhom ebën. ² Tɛ lēu bi yīn raan rēer kek Wēi Nhialic ɲic thīn akin. Ee raan ye lueel lɔn Jethu Kritho aci bēn pinynhom ke cīt raan, Wēi Nhialic arēer kek ye.

³ Kuat raan kuc kākā acii rēer kek Wēi Nhialic, ee riēl jɔɲ ater Raan cī lɔc ku dɔc yen arēer kek ye. Yen wäär cāk piɲ lɔn bi yen bēn, aci bēn, arēer pinynhom emēn.

⁴ Ku wek miēthkië, wek aa kɔc Nhialic, ku wek aacii

jai piöc ë kockä. Wek aacii jai piöc käreç rin rēer Wēi Nhialic kek we, ku yen aril tənë jɔɲrac yen mac kɔc kuc Nhialic pinynhom. ⁵ Aluethkā aa kuc Nhialic. Kāk yekē ke lueel aa kāk ye kɔc kuc Nhialic ke lueel. Ku kɔc kuc Nhialic aa wētden gam. ⁶ Ke ʒook kɔc cī gam ʒok aa kɔc Nhialic. Ku kuat raan ɲic Nhialic ë piöcda gam, ku kɔc kuc Nhialic aacie piöcda ye gam. Ku ë yen tɛ ye ʒok kɔc rēer Wēi Nhialic kegup ɲic thīn, ku kɔc rēer jɔɲrac kɔc ruëeny kegup.

Nhialic ee Nhiër

⁷ Ke week kockiën nhiaar, yeku röt nhiaar ë kamkua, rin ë Nhialic yen ʒo cɔl anhiar kɔc kök. Kuat raan kɔc kök nhiaar, aye nyuṣth wēt ë yen manh Nhialic ë yic ku aɲic Nhialic. ⁸ Ku raan cii kɔc kök ye nhiaar akuc Nhialic, rin Nhialic ë nhiër. ⁹ Ku Nhialic aci nhiërde nyuṣth ʒo rin aci Wēnden tōk cɔl abṣ pinynhom ë tēn, rin buk pīr alanden ë rienke. ¹⁰ Nhiër ë yic acie wēt bi ʒok Nhialic nhiaar, ee lɔn nhiëer Nhialic ʒo, ku kēnē yen aci yen Wēnde tuöc ë pinynhom bi bēn thou rin bi adumuṣömkua päl piny. ¹¹ Ke wek kackië, na ye Nhialic kē nhiaar ʒo apei kēlä, ke cie yic buk röt aa nhiaar kamkua?

¹² Acin raan cī Nhialic kaɲ tiɲ, ku na nhiarku röt kamkua ke Nhialic abi ya mat kek ʒo, ku nhiërde abi rot a luṣi ʒo tɛcīt tɛ wic ye. ¹³ ʒok aaci Nhialic yiëk Wēike, ku buk aa ɲic kēya lɔn cī ʒok aa

tök kek ye, ku yeen ë tök kek yO.

¹⁴ Ku acuk tñj, ku yen ayeku lëk kəc aya, lən cī Nhialic Wāda Wēnde tuöc pinynhom bī raan ëbēn bēn luök. ¹⁵ Na ye raan lueel lən ye Jethu Wēn Nhialic, ke Nhialic acī mat kek ye ku acī mat kek Nhialic. ¹⁶ Ku nhiërde tēnē yO acuk njc ku gamku.

Nhialic ee nhiër. Ku na ye raan Nhialic nhiaar ku kəc kək, ka cī mat kek Nhialic, ku mēt Nhialic kek ye. ¹⁷ Nhiërda ë la cök tē cī yök gup ye riöc aköl lundit, rin yök aa pīr pinynhom tēcīt tēwäär pīr Jethu thīn.

¹⁸ Kuat raan tō nhiër yepušu acīn kē ye yen riöc. Rin nhiër ë yic, ee riöc cuəp wei. Kəc aa riöc tē ye kek ye tak lən bī ke tēm awuöc, ku raan ë riöc acī nhiërde la cök.

¹⁹ Kēnē yO yiäk riel buk Nhialic nhiaar ku kəc kək, ee rin cī yen yO kañ nhiaar. ²⁰ Ku na le raan ye lueel ka nhiaar Nhialic, ku ë kam awēn ke man mēnhkēn cī gam, ke raan kēnē ë lueth yen aye lueel. Rin acī lēu bī raan Nhialic nhiaar, Nhialic kēc kañ tñj, ku cī raan nhiaar, raan ye tñj akölaköl. ²¹ Ke yook, yök aa dhil kəc nhiaar aya, rin yen kē cī Nhialic lëk yO buk aa looi. Acī lueel kuat raan nhiaar Nhialic adhīl kəc nhiaar aya.

5

Gam tēnē Manh ë Nhialic

¹ Kuat raan ye gam lən Jethu yen ë Raan cī ləc ku dəc, ke raan kēnē ë manh Nhialic. Ku na yeku nhiaar raan yen Wāda, ke yook aa dhil miēthke nhiaar aya.

² Ayeku njc alanden lən nhiēr yök mīth ë Nhialic, tē nhiēr yök Nhialic ku yeku looi kuat kē ye lëk yO buk looi.

³ Yēn ë jam kēlä, rin na nhiarku Nhialic ayic, ke yök aa dhil kək cī lëk yO looi. Käkka aacī yic ril buk ke looi. ⁴ Rin kuat manh Nhialic ala riel bī kuc dhöl kəc kuc Nhialic, ku alēuku buk looi rin cī yök la gam tēnē Jethu. ⁵ Acīn raan dēt la riel bī kuc dhöl kəc kuc Nhialic, aa kəc la gam tēnē Jethu kapēc lən ye yen Wēn Nhialic.

⁶ Ee yeen Jethu Krītho, yen acī bēn pinynhom, ku yeen acī Joon raan kəc muəc nhīm bēn muəc nom ë pīu. Acie mišc nom yen cī rot looi ë rot, yeen acī bēn nək rienkua. Ku aye Wēi Nhialic nyuöth yook lən ye wēlkä yith. Rin Wēi Nhialic yen ë kəc nyuöth kēn yic akölaköl. ⁷ Ala kañ kadiäk ye nyuöth yO ye Jethu ŋa.

⁸ Käkka kadiäk, Wēi Nhialic, mišc ë nom, ku nääkde, keek kadiäk ëbēn ë tök yen ayekē nyuöth.

⁹ Na ye kəc jam kək cīk tñj ku gamku wēt luelkē, yeñö cī yök kək cī Nhialic nyuöth yookkä ye gam? Aa dhil ë gam, rin kək ye Nhialic ke lueel aa dit apei tēnē kək ye raan ke lueel, ku wēt jiem

yen kënë, ee Wënde yen aye yen jam tënë yo. ¹⁰ Këya, na ye raan cī gam, ka dhiel ɲic ë cök lön ye Jethu Wën Nhialic, ku adhīl ɲic alanden lön kāk cī Nhialic nyuɔθhkä aa yith. Ku raan cie kē cī Nhialic lueel ye gam, ka ye lueel lön ye Nhialic alueeth. Rin akēc wēt cī Nhialic lueel rin Wënde gam. ¹¹ Kënë ye cəl aɲicku lön kē cī Nhialic lēk yo ë yic, ee rin cī yen yo yiək pīr akölrīēc. Ku pīr kënë ayeku yök tënë Wënde. ¹² Ee këya, kuat raan cī mat kek Wënde ka bī pīr akölrīēc yök. Ku raan cī jai Wën Nhialic, ka cīi pīr akölrīēc ëbën bī kaɲ yök.

Thök ë wël

¹³ Wek aa gät, wek kɔc cī riəl Jethu gam, ke ye Wën Nhialic ku bāk ɲic lön le wek pīr akölrīēc ëbën. ¹⁴ Ku ë këya, acīn kē lëu bī yo riäac gup tē ye yök Nhialic door, rin kuat kē buk aa thiēc ye, kën ye miëet puðu abuk ya yök.

¹⁵ Ke week tēcīt tē ɲicku ye, akēc kaɲ kuc kē wīcku. Yeku thiēc kē wīcku, ku ɲicku lön bī yen ye gām yo. ¹⁶ Ke yeen, na tīɲ raan menhkën cī gam ke looi awuɔc, awuɔc ë dhie cie raan ë tēk bei tënë Nhialic akölrīēc ëbën, ka dhil rök tënë Nhialic bī raan kony. Ku Nhialic abī pīr ë raan cəl ala cök. Ala adumušm raan tēk bei tënë Nhialic akölrīēc. Ku ɲen acīi jam bāk aa rök rin adumušmke. ¹⁷ Kärɛc ye looi ëbën, adumušm, ku ala adumušm kök cie kɔc ye tēk wei tënë Nhialic akölrīēc ëbën.

¹⁸ Aɲicku lön raan cī ya manh Nhialic acie awuɔc ë looi akölaköl, aye Jethu Wën ë Nhialic tiit gušp, acīi jɔɲrac ye mušr acīn.

¹⁹ Aɲicku lön ye yök mīth ë Nhialic, ku lön yen jɔɲrac yen mac kɔc kuc Nhialic. ²⁰ Aɲicku aya lön Wën Nhialic acī bën pinynhom ë tēn. Ku ë yen acī yo cəl aɲic Nhialic ë yic, yen acī yo cəl amat yoyiic kek Nhialic, ee rin cī yök mat kek Wënde Jethu Krītho. Acīn Nhialic dēt ee Nhialic tōɲ. Ee yeen ë rot yen ë pīr akölrīēc ëbën bēēi. ²¹ Ke week miəthkiē tiērke nhīm bāk piöc rac cīi gam.

Athör ë rou cï Joon göt Wët nhom

Athör ë rou ëcï Joon göt tënë akut kɔc cï gam tēdēt. Wäär gēt yen athöör, Joon ë rot cəl raandit, ku cəl akut kɔc cï gam aye tik ke miēthke. Athör ciek kënë ë jam nhiēr kam kɔc cï gam, ku bï kɔc yōōk bïk röt tiit tënë kɔc aa lueth ku piōōcden.

Käk tō thïn

Muōth tuen̄ 1-3

Yic ku nhiēr 4-6

Läk rin piōōc ë lueth 7-11

Muōth ciēen 12-13

¹ Ee yen raandit akut kɔc cï gam, yen agēt athör kënë tënë akut kɔc cï gam cï Nhialic lɔc bï rēer keyiic ke cīt miēthke. Wek aa nhiaar piāndiē ëbēn, ku acie yen rot yen nhiaar we, aa kɔc ëbēn njic yic cï Nhialic nyuōth ke, kek aa nhiaar we piānden yic aya. ² Wek anhiaar ke rin yook ëbēn, yok aa njic yic cï Nhialic nyuōth. Ku yic kucku abuk aa njic akōlakōl.

³ Bï Nhialic kek Wēnde Jethu Kritho yo dɔc ku pēlkē kāraackua piny, ku bïk yo cəl arēer ë duk dōörden yic, tē rēer yok dhēl yic cïk nyuōth yo, ke yo nhiaar röt kamkua.

Yic ku nhiēr

⁴ Yen a ya cï puōu miēt apēidit wäär pin̄ yen ye, lɔn kɔc kōk weyiic aake lui tēcīt tē cï Nhialic ye nyuōth yo, yen ë kē cï lāk yo buk ya looi. ⁵ Kēya, wek kɔc cï gam alāk

we lɔn yok aa dhil röt nhi-aar ë kamkua. Ku kënë acie lōn yam, ee lōn thēer njicku tēwäär buōth yok Jethu. ⁶ Na nhiarku röt ayic, ke yok aa dhil kē cï Nhialic lāk yo buk looi, looi, rin wäär tuen̄ gem yok wēt Jethu, kēn cï lāk yo buk aa looi ë lɔn buk röt aa nhiaar kamkua.

Läk rin piōōc ë lueth

⁷ Yen aluel kënë rin kɔc kōk ë kɔc wēn̄ nyin aatō thïn, aa kɔc piōōc lueth ë path. Ayekē lueel lɔn Jethu Kritho akēc bēn pinynhom kecīt raan. Raan ye lueel kēlä, ee kɔc wēn̄ wei, ku athōn̄ kek raan ater ë Jethu. ⁸ Tiēerkē nhīm bï kōckä we cīi wēn̄, bï kākku puōth cāk looi tēnē Nhialic cīi mār ë path. Tiētkē wenhīm apēi bï Nhialic we gām ariōpdun ëbēn.

⁹ Alāk we, na ye raan juək kēde thïn kāwäär cï Jethu piōōc yiic, ka cīi kōn̄ mat kek Nhialic. Ku na cīi raan wēt cï Jethu piōōc juək ë wēlke ë rot, ka bï mat kek Jethu ku Nhialic Wun. ¹⁰ Ku na bō raan tēnē we ku ye ke piōōc kāk cīi thōn̄ kek kāk cï Jethu piōōc, ke duōkkē cəl abō pandun bï bēn rēer kek we. Ayī muōth aya duōkkē muōth. ¹¹ Kënë alāk we, na ye raan muōth raan kënë bï ciēt raan cï gam, ka cï rot māt ye. Ku aloi kēreec ye looi aya.

Muōth ciēen

¹² Kājuēc apēi aake ba lāk we, ku acā wic ba ke gāt athör yic ëmēn. Kē wiēc ba looi, ku anjāāth aya, ee lɔn bï yen la

keny tēnē we, buk la rōm ku
jiεmku rōt ē kamkua, ku ɣok
aabī puōth jal la yum ɣodhie.

¹³ Akut kɔc cī gam ē tēnē ē
we muōōth.

Athör ë diäk cï Joon göt

Wët nhom

Athör ë diäk ë gët Joon tēnē raan tō akut kōc cï gam nhom cōl Gaiōth. Acï Gaiōth leec thīn wēt ë yen kōc cï gam kony, ku yōök ke bīk rōt tiit ë mony cōl Diōtrepeth.

Käk tō thīn

Muōth tuen 1-4

Joon acï Gaiōth leec 5-8

Joon acï Diōtrepeth nyieeny
9-10

Joon acï Demetriōth leec
11-12

Muōth ciēen 13-14

¹ Ee ɣen raandit akut kōc cï gam, ɣen acï yī gāt athör kēnē yīn Gaiōth raan nhiaar piändiē ebēn. ² Māthdiē, anjāāth ɣapušu lōn puōl yīn guōp, ku lōn le yīn tuen kek luōidu apath, cīmēn pīr wēiku ë Nhialic nhom. ³ ɣen acï pušu bēn miēt apēi wāār bīi kōc kōk cï gam tēnē yī, ku lēkkē ɣa lōn yīn apīr dhēl ë Nhialic yic akōlakōl. ⁴ Na piēn lōn mīthkiēn cï gam cīmēndu aa pīr tēcīt tē cï Nhialic ye nyuōth ɣo thīn, ke ɣa cōl amit puōu apēidit.

Gaiōth acï leec

⁵ Māthdiē yīn acï kajuēc looi kāk cï kōc cï gam kony, kōc cï gam ë cath ke piōōc wēt Jethu, agut kōc cie kōc pandun. Kēnē, acï nyuōth ɣa lōn yīn ë raan path cï wēt Jethu gam. ⁶ Acï kōc ca konykā lēk

ɣo, ɣok kōc cï gam tēn yen tē nhiεεr yīn ke thīn. Ku ēmēn alēk yī ba ɣot yī la tuen ke yī kony ë kōckā, tē jiēl kek tēnē yī. Kēnē adhiēlkē looi dhēl nhiεεr Nhialic. ⁷ Rin kōckā aa cath ë baai yic, rin aa kōc lui rin Jethu. Acīn kē yekē thiēc, nadē ke lōmkē tēnē kōc cie kōc cï gam bī kek rōt kony. ⁸ Kēya, ɣok kōc cï gam, ɣok aa dhil kōckā gām kuat kāk wickē ke, rin buk aa kac tōk lui ɣok ke yiny Nhialic yen yekē lēk kōc.

Diōtrepeth ku Demetriōth

⁹ Wek aaca kaŋ gāt athōōr theεεr, wek kōc cï gam ë tēēn. Ku Diōtrepeth acï bēn jai ë wētidiē, rin awic bī ya yen wat akut nhom. ¹⁰ Tē le ɣen yet pandun, acīn kē ba moony tēnē kōc, ee kāk ye Diōtrepeth looi yiic ebēn, aa kāk lueth kek aye lueel ɣaguōp. Ku yeen aya aloi dēt wār kēnē, akuεc bī kōckuan cï gam lor, kōc ë cath ke piōōc wēt Jethu, ku ë jai aya bī kōc puōl bīk wāmāthakēn cï gamkā aa lor, ku ë kōc ë kōc lor cuōp wei akut yic. ¹¹ Yīn māthdiē duk kōckā rεεc luōiden ye kiēēt, dhiēl ë kiēēt kēpath ye kōc path looi. Na loi raan kāpath, ke kēpuōth cï looi aye nyuōōth lōn raan kēnē ë manh Nhialic, ku raan ë luui kārεc, kārεc ye looi aaye nyuōōth lōn raan kēnē akuc Nhialic.

¹² Kuat raan ebēn kōc cï gam yiic, aye lueel lōn raan cōl Demetriōth ë raan path. Ee kē cï Nhialic lēk ɣo buk aa looi yen aye looi. Yen alēk yī lōn

yeen ë raan path, ku aṅic aya,
 kuat kë ya lueel rin raan ëbën,
 ee ya yic.

Muṣṭh ciëën

¹³ Kājuëc apei aake nhiaar
 ba ke lëk yī, ku acä wïc ba
 kek gät athör yic. ¹⁴ Kë wiëc
 ku aṅääth, ee lön bi ɣen la
 keny tënë we ëmën, ku ë tēën
 yok abī la yök ku jīemku
 röt kamkua yodhie. Nhialic
 abī we cəl arëër ke döörde.
¹⁵ Wämäthakun cī gam rëër ë
 tən aa yī muṣṣṭh. Miäthkë kəc
 cī gam rëër ke we ë rienkië
 ëbën.

Athör Jut Wët nhom

Athör Jut aci göt bi kəc lek bik nhüm tir kəc piöoc ë lueth, kəc ye lueel lon ye kek kəc ci gam. Kë tö athör ciek kënë yic, yen athöh kek athör rou ë Piter, raan ë kəc bi ye kueen deet puöth, bik nuot ke la tueñ kek gam wäär ci Nhialic gam kacken ci wëtde gam.

Käk tö thün

Muöth 1-2

Awuöc bi kəc piöoc ë lueth
yök 3-16

Riel ë puöu gam yic 17-23

Röök 24-25

¹ Ee yen Jut, yen alony Jethu Kritho. Ku ya mēnhē Jemith.

Yen agēt kəc ci Nhialic ke cöl, kəc pir ë nhiēr Nhialic Wāda. Ku tit Jethu Kritho ke.

² Calkē döör ku nhiēr ku pēl piny ë wēl arēēr kek we athēr.

Kəc piöoc ë lueth

³ Wek kackiēn nhiaar, aca them apēi ba we gāt tē ci Jethu Kritho yo kuony thün yodhie. Ku kē ca tak ë kē bi yen we gāt nyin yic emēn. Ku ba we deet puöth, bāk la tueñ kek gam wäär ci Nhialic gam kacke bi rēer ke ke. ⁴ Rin ci kəc rēc kuc Nhialic röt kuēl yoyiic ke kucku ke. Ku rēckē wēt puöth ë Nhialic bi kek dhölken rēc thiaan köth thün. Ku jeikē Jethu Kritho ku ye Bānyda. Ku athör thēr wēl Nhialic acā awuöc bik yök thün nyuöth wäthēr.

⁵ Na cək alon njic wek kakkä ebēn, ka wiēc ba ben tāk we, yen tēyon ci Nhialic kəc Itharel luäk thün tēnē kəc pan Ijip. Ku tē ci yen kəc kək kamken ke ci jai ë wëtde ben rac thün. ⁶ Ku takkē aya, lon atuuc nhial wäär ci luōiden bar nyin ku kueeckē bik rēer tēden ci tēk ke, aa rēer ke ke der akölaköl ë muöth yic piiny. Tē muk Nhialic ke thün yet aköl luñdit bi ke jal tēm awuöc thiek.

⁷ Ku muökkē wenhüm aya yen kēwäär ci rot looi tēnē Thodom ku Gomora, ku bēēi thišk ke ke. Wäär ci kəc ke rēer ë geethkā yiic luui cimēn atuuc nhialkā, kəc wäär ci kepuöth yiēk bal. Ku kuat käreç kək ye kek röt lööm. Ku emēn aaci tēm awuöc ci ke cuat many akölrēec ebēn yic. Ku bi nyuöth raan ebēn yen awuöc ye gam kəc ci luui käreç.

⁸ Ku kəc rēc ci röt kuēl yoyiic kā, aa la kacken ke nyuöth ke kēya bik awuöc aa looi kegup ë röt. Aaci riel Nhialic dhöl yic ku lueelkē käreç atuuc nhial gup. ⁹ Na cək aa tunydīt atuuc nhial nhüm cöl Maikel ka kēc looi. Wäär göth yen kek jōñrac, yon teer kek ye, yeña bi guöp Mothith nyaai, yen Maikel nhom akēc jōñrac ben lat, aci ben lueel elā, “Nhialic abī yī tēm awuöc!” ¹⁰ Ku kōckä aa kəc māt ku lēētkē kəc kē kēc deet yic, ku kāk njickē ke cik ye tak yiic, cimēn läai ë path, luōi ë kakkä abī Nhialic ke nök. ¹¹ Abī rēēc

apei tēnē ke! Ee dhēl Kain yen acik buoath yic. Ee rin wēū ē path yen aye kek awuōc wāār cī Balaam looi, looi aya. Aacī kεεc wei tēnē Nhialic cīmēn Kora, ku aabī Nhialic nōk cīmēn wāār nēk yen Kora. ¹² Ku keek aa yār guōp bēēi tēnē we, tē looi kek käreckä ke cī gup riōc, tē mīth wek ke ke akuōtdun yic. Ayekē nhiaar kē la guāpden yic kepēc. Aa cīt luāāt ye yom kuaath ku cīi tueny. Aa cīt tiim cie luok tē cōk yen a rut, tiim cī mēiken nyuān bei. Kōckä aa thou arak rou ē luoi adumuōōm, ku kākken rεc yekē ke looi cōk alōn ye kek kōc cī gam. ¹³ Aa rōt jat nhial cīmēn apuōōk ē wārdit yic, bīk tēden rεεc kek thīn nyuōōth. Aacīt kuēl cī yīεc dhēlden yekē buoath yic, ē rin cī Nhialic tēcol bī yen ke cuat thīn looi tēnē ke akōlriēēc ēbēn.

¹⁴ Enok, raan kāk Nhialic tīj, manh ye kuat Adam yic dhorou yen ēcī ye lueel thēer ē riēnken ēlä, “Nhialic abī bēn kek atuucken juēc apei cīi kuen, ¹⁵ bīk luk bēn looi tēnē kōc. Ku kōc la gup adumuōōm cī kucē ye, aabī tēm awuōc rin käreεc juēc cik looi. Ku käreεc cik luēel yeguōp!”

¹⁶ Kōckä aa Nhialic gōk akōlakōl ke nyieny kōc kōk. Ee luoi ē dhōlken rεc kek ayekē ke buoath yīic. Aa jam ē nhiam riēnken ē rōt. Ku yekē kōc kōk math nyīn bīk ke buoath cōk.

¹⁷ Ku yeen muōkkē wen-hūim wek kōckiēn nhiaar, yen kēwāār cī atuuc Bānyda Jethu Krītho lēk we. ¹⁸ Acik lēk we ēlä, “Tē le akōl lundit thiōk, ke kōc kōk rεc, kōc ke looi kāk wīc piāthken kepēc aabī tuōl. Ku keek aabī we aa bui.” ¹⁹ Kōckä kek aa kōc tēēk yīic, kōc ye buoath yic dhōl kōc ē path, keek aa cīn gup Wēi Nhialic. ²⁰ Ku week kōckiēn nhiaar lak tuen gamdun yic apath cīmēn ye Wēi Nhialic we kony bāk aa rōōk. ²¹ Ku muōkkē rōt ē nhiēr Nhialic yic, ke we tit Bānyda Jethu Krītho, bī we bēn nyuōth tē nhiēer yen we thīn ku gām we pīr akōlriēēc ēbēn.

²² Yakē kōc ŋot ke diu nyuōth piathdun. ²³ Kuōnykē kōc kōk bīk cīi la mēεc. Ku nyuōthkē piathdun tēnē kōc kōk, ke we tit rōt ē ke bīk we cīi riōp acol kāracken yīic, ku bāk cīi la dhōlken yīic, dhōl adumuōōm.

Rōōk

²⁴ Tēnē Nhialic, raan lēu ye bī we muk bāk cīi lōōny wei. Ku būi we, ku cōl we akāāc yenhom diεεkde yic ke we mit puōth, ke cīn kēreεc rēēr ke we, ²⁵ tēnē Nhialic, yen Nhialic tōj tō thīn, yen ŋo kony, rin Jethu Krītho Bānyda, bī ya leec, ee diētde, ee riēl, ku bāānyde, akōlē, ku thēer, ku akōlriēēc ēbēn! Yenakan.

Tir ē nhom ku lēk

Nyuuth tēnē Joon Wēt nhom

Athör kēnē anyuth tēnē Joon cī gōt wäär guum kōc cī gam, rin cī kek la gam tēnē Jethu Krītho ke ye Bēny. Wētdīt wīc raan gāt athōör, ee wēt bīi kōc bī ye kueen riēel puōth bik la nōth, bik rēer ke nōth akōöl kārēc ke gum.

Abañdīt athör kēnē yic atō kajuēc wat kekōōth kāk cī nyuōōth, ku kāk cī tīj cī ke kiēt wēl yiic, kāk ye kōc thēr wäär cī gam ke deet yiic. Ku alēukē bik rēer ke cī moony tēnē kōc kōk ēbēn. Athör kēnē acī guūr ke cīt dhöl waak, yen aye ke wēl lueel ku ben ke ber yiic dhöl juāac cīi thōj, cīt tē cī ke wat kōōth thīn.

Na cōk alōn cī tāk ye rōm kek tēcīt tē ye ke dēet yiic thīn athōör yic. Ke wēt ciēl yic ala gei, dhēl Krītho Bānyda, yen Nhialic. Abī kōc aterde tiaam alanden akōl ciēn agut Bēny jakrēc. Akōl le tiām kēnē thāap, ke kōc cī gam aabi dōc. Ku riōp ke piny ē yam, nhial ē yam.

Kāk tō thīn

Wēt Nhom 1:1-8

Jōk ē nyuuth ku athör cī gāt akuut kōc kadhorou 1:9-3:22

Athōör kek adōk kadhorou 4:1-8:1

Kēj kadhorou 8:2-11:19

Jōjrac ku lāai karou 12:1-13:18

Anyuth kōk juēc 14:1-15:8

Riāäk puōu ē Nhialic 16:1-21

Riāj Babilon ku tiām cī kōc ater Nhialic tiaam 17:1-20:10

Luñdīt 20:11-15

Nhial ku piny ku Jeruthalem ē yam 21:1-22:5

Thōk ē Wēl 22:6-21

Wēl tuēj

¹ A athör kēnē yic Joon acī kāj gāt piny, kāk cī Jethu Krītho nyuōōth. Acī Nhialic looi bī kākā tīj, rin bī kacke cōl anjic kāk bī rōt looi nīn thiōkkā yiic. Raan cī lōc ku dōc acā atunyden nhial tuōc aluōnyde bī lēk athōn kēnē. ² Joon acī kāk cī tīj ēbēn luēel. Yeen acā athōn bō tēnē Nhialic gāt piny, ku kāk cī Jethu Krītho nyuōōth ye.

³ Raan mit puōu ē raan bā athōn kēnē kuēn kōc cī gam, athōn bō tēnē Nhialic. Ku kōc mit puōth, aa kōc bī ye piñ ku thekkē kē ye lueel, rin tē bī Nhialic kākā cōl aloi rōt acī thiōk.

Muōth tēnē akuut kōc cī gam kadhorou

⁴ Ee jēn Joon, jēn agēt tēnē akuut kōc cī gam ē bēi Athia yiic.

Jēn arōōk lōn bī wek nhiēr ku dōör yōk tēnē Nhialic. Yen tō thīn ēmēn, ku arēer thīn tēthēryōn, ku yen bī bēn. Wek aabi nhiēr ku dōör yōk tēnē wēi kadhorou ē thōny Nhialic nhom, ⁵ ku tēnē Jethu Krītho, raan yen nyooth yic rin Nhialic. Yen ē ye raan tuēj cī rot jōt ē thou yic, ee

yen amac bānyḡaknhīim ēbēn pinyinhom aya.

Yeen anhiar ḡo, ku ajuērdēn cī yen rot juaar bī thou, ēcī yen ḡo wēēr bei adumušōmkua yiic, ⁶ ku looi ḡo buk aa kōc luui Nhialicde ku ye Wun, diik ku riel aa kākke akōlriēec ēbēn. Yenakan.

⁷ Tiēḡkē, yen abō pial yiic. Abī raan ēbēn tīḡ, agut kōc wāār nāk ye. Kōc pinyinhom ēbēn aabī dhiau ē rienke. Kēya abī ciēt kēnē! Yenakan.

⁸ Aye Bēny Nhialic lueel ēlā, “Ee ḡen jōk ē cōk ku ḡen thōk ē kāḡ.” Nhialic Madhōl tō thīn ēmēn, ku arēēr tēthēerḡon, ku yen bī bēn.

Tīḡ Raan cī lōc ku dōc

⁹ Ee ḡen Joon mēnhkui dun, week ēbēn wek kōc tuōc athōr kēnē, ke ḡa ye raan cī wēt Jethu gam cīmēndun. Ku rin ē kēnē ḡok aa tōk, ku ḡen agum aya cīmēndun. Ku ḡen abī rēēr ē bāāny Nhialic yic kek we aya, ku ḡen alir puōu cīmēndun. ḡen a ḡa mac golgol Patmoth nhom, golgol rēēr Adēkdiēet yic, rin cī ḡen wēt Nhialic, ku yiny Jethu nyuōth. ¹⁰ Wēi Nhialic aake cī bēn ḡaguōp akōl Nhialic. ḡuō rōldit la wic cīt kaḡ piḡ ke jam ḡakōu ciēēn. ¹¹ Ku lueel, “Gāt kē ye tīḡ athōr yic ēbēn, ku tuōc athōr tēnē akuut kōc cī gam ē bēēi kadhorou yiic, Epethuth,

Thimirna, Pergamum, Thiatira Thardīth, Piladelpia ku Lodikia.”

¹² ḡuō rot wel ba raan jam tīḡ, nawēn wēl ḡanhom, ke ḡa tīḡ kāk ye many adōk took kēnhīim cī looi mīlāḡ tōc kadhorou, ke kāāc. ¹³ Ku kēcīt manh raan ke kāāc keciel yiic, ku a cienḡ alanh dīit ye paat kōc kōōth ē piny kuaar ḡet yecōk, kek karkar dīit cī looi mīlāḡ tōc yepēem. ¹⁴ Nhīmken ē nhom aake ḡer ka cīt gai tueny deḡ, ku adēp nyin cīmēn mac. ¹⁵ Ku cōk ala diardiar cīt ban cī coth kōu, ku akōk yic apeī cīt lōōr puōc kōōc. ¹⁶ Yen wēn amuk kuēl kadhorou ciinden cuēc, ku amuk pal dīit moth ē thok kedhie bō bei yethok. Ku dēp nyin cīt ruēl akōl ciel yic.

¹⁷ Wēn tīḡ ḡen ye, ke ḡa wiēēk piny yecōk ciēt ḡa cī thou. Go ḡa thany nhom ciinden cuēc ku lueel, “Duk riōc. Ee ḡen jōk ē cōk ku ḡen thōk ē kāḡ. ¹⁸ ḡen ē pīr, ḡen a ḡa cī thou ku ēmēn ḡen acī bēn pīr akōlriēec ēbēn. ḡen amuk wēnh riēt ḡōōt ē thou ku ḡōōt pīr aya.

¹⁹ “Yīn adhīl kākā gōt ēbēn, kāk ye tīḡ ēmēn ku kāk bī rōt looi akōldā. ²⁰ Ku kuēl kadhorou, ca tīḡ kōḡdiēn cuēc, wētēden yic, atuuc nhial kadhorou, tēnē akuut kōc cī gam kadhorou. Ku kāk kāāc kāk ye many adōk took kēnhīim akuut kōc cī gam kadhorou.”

2

Athōn tēnē kɔc cī gam Epethuth

¹ “Yīn awiēc ba athōor gāt akut kɔc cī gam gen Epethuth, raan muk kuɛl kadhorou ci-inden cuēc ku cieth kam kəŋ kadhorou ye many adök took kenhīim, aye lueel tēnē we əlä.

² Anjɛc yen tē cī wek pīir thīn ē piərdun yic. Anjɛc yen tərīl cī wek luui thīn ke we kɔc cī gam, ku tē cī wek kārīl yiic gōök thīn. Anjɛc lɔn cīi wek ye bī lēu bāk kɔc ē luui kārɛc puəl bīk ke ya looi weləm. Wek aaci kɔc ye lueel lɔn ye kek atuuc Jethu them, ku acäk bēn yök lɔn ye kek alueth ē path. ³ Anjɛc lɔn guum wek rienkiē we lir puəth, ku wek kēc puəth bath. ⁴ Ku kē maan tēnē we akīn, wek acīi ɣen nħiar əmən cīmən thēer wäär puɔc wek gam. ⁵ Kēya, muökkē wenhīim yen tē cäk dööt luoi kārɛc yiic! Pälkē luoi kārɛc, ku piērəkē cīt tēthēer wäär puɔc wek wēt ca lək we gam. Na lak tueŋ ke we lui kārɛc, ke ɣen abī la tēnē we, ku la we tēm awuöc bī ɣen kədun ye wek many adök took yenhom nyaai tēden kēēc yen thīn. ⁶ Ku wek ya leec rin mēen wek kāk ye kɔc Nikolauth looi cīmən mēen ɣen ke aya.

⁷ “Na lakkē yīth, ke we piŋ kē ye Wēi Nħialic lək akuut kɔc cī gam. ɣen abī

kɔc cī jɔŋrac tiaam gām yic bīk mīth tim ē pīr cam, tim rēer gör ē Nħialic yic!

Athōn tēnē kɔc cī gam Thimirna

⁸ “Yīn awiēc ba athōor gāt tēnē akut kɔc cī gam gen Thimirna əlä, kēnē ē wēt raan kəŋ cəl ajök röt ku cəl ke aa thök, raan cī thou ku ben pīr aya, aye lueel,

⁹ ɣen anjɛc kārīl rēer wek thīn, anjɛc lɔn wek aa ŋəŋ ku wek ajɛk wepuəth. ɣen anjɛc kārɛc ye lueel wegup kɔc ye lueel ka kɔc cī Nħialic lɔc, ku ē lueth ē path. Ku keek aa kɔc akut jɔŋrac. ¹⁰ Duökkē riəc gum bī wek gum əmən. Piəŋkē! Jɔŋrac aci thiök kek tē bī yen kɔc kök kamkun mac rin bī yen gamdun them. Wek abī rēer ater yic nīn kathiäär ku duökkē puəth go bath wētđiē yic cək alɔn nək we, rin wek aaba gām pīr akölrīēc əbən ke ye yen ariöp.

¹¹ “Na lakkē yīth, ke we piŋ kē ye Wēi Nħialic lək akuut kɔc cī gam. Ku raan bī jɔŋrac tiaam, acīn kērɛc bī ye yök alanaɣon ē thon yic rou.

Athōn tēnē kɔc cī gam Pergamum

¹² “Yīn awiēc bā athōor gāt tēnē akut kɔc cī gam gen Pergamum, kēnē athōn bō tēnē raan muk pal cī ther thok kedhie.

13 Үен аҗиc тē рēер wek thīn gen mεc jɔŋrac. Wek aa kɔc wētдиē ē cōk, ku wek akēc puōth dhōr gamdun yic tēnē җa. Wek akēc gamdun waar yic, агут wāār cɔk Antipāth raan ye nyuōth kāk ye looi yiic lɔn ee yen raandiē nōk gendun ē tēēn, gen mεc jɔŋrac. 14 Ku ala kāthii maan tēnē we, kɔc kɔk weyiic aa piōōc Balaam buōth yic, Balaam wāār nyuth Balak tē bī yen kɔc Itharel cɔl aloi adumuōm thīn. Ku lēu bik riŋ cuet, riŋ lān cī nāk jak, ku loikē kāk bal. 15 Ku kēlā aya, kɔc kɔk weyiic aa piōōc kɔc Nikolauth buōth yic. 16 Pālkē luoi kārεc! Na cāk pāl ke Үен abī bēn kek ē pal bēn bei җathok bī Үен kɔckā tēm awuōc. 17 Na lakkē yīth, ke we piŋ kē ye Wēi Nhialic lēk akuut kɔc cī gam. Үен abī raan cī jɔŋrac tiaam gām aban җayum nhial cī Nhialic tōōu, ku gām alel җer, alel cī rin yam cīn raan җic ke gōt yekōu, na cie raan cī gām ye.

Athōn tēnē kɔc cī gam Thi-atira

18 “Yīn awiēc ba athōr gāt akut kɔc cī gam gen Thiатira ēlā, kākā aa wēl bō tēnē Wēn Nhialic raan nyin dēp cīt mac, ku le cōk diardiar cīt ban cī coth kōu.

19 Үен аҗиc kāk yakē ke looi. Аҗиc lɔn wek aanhiar rōt kamkun, ku wek aa muk gamdun. Аҗиc

yen tē cī wek rōt kuōny thīn kamkun, ku tē guum wek thīn, аҗиc lɔn wek aaloi kājuēc wār kāk wāār tuen. 20 Ku Үен ala kēthiin maan tēnē we, wek aaci tik puōl tiŋ cɔl Jedhebel ye lueel ke raan kāk Nhialic tiŋ. Ku piōōcde ē kackiē thel luoi kāk bal yiic, ku camkē miēth cī juēr jak cī kiēt. 21 Aca lēk bī yepuōu dhuōk ciēēn adumuōmke yiic, ku aci jai bī yepuōu dhuōk ciēēn. 22 Ku kēya, aba cɔl atuany ku kɔc kāk bal looi kek ye aabi gum apei tē cī kek kepuōth dhuk ciēēn, ku pālkē kārεc yekē ke looi kek ye. 23 Kɔc cī piōōcde gam aa ba nōk, ku aabi akuut kɔc cī gam ēbēn jal җic lɔn Үен ē raan ē kē tō raan puōu ēbēn җic, ku җиc куат kē wīc. Ku куат raan ēbēn aba tēm awuōc cīt kē cī looi.

24 “Ku ēmēn aba lēk kɔc abēk kamkun gen Thiатira, kɔc kēc piōōc rεc ē tiŋ buōth yic, ku wek aakēc luui kē ye kacke cɔl, ‘Aye kē cī thiaan apei cī jɔŋrac moony.’ Aya lēk we lɔn wek acā bī mēc dēt ril yic. 25 Wek aadhil la tuen ke we gam wētдиē, җet tē bī Үен bēn. 26 Үен abī kɔc cī jɔŋrac tiaam, ku lek tuen ke lo wētдиē җet tē bī Үен dhuk gām riel bik pinynhom mac. 27 Aabi pinynhom mac riel ke cīn аҗuān, ku abīk thuōr piny ku thorkē ke cīmēn

töny cī looi ē tiəp. ²⁸ Rielden abī thōŋ kek riel ca yök tēnē Wä. Aaba gām ciēer aya, ciēer bī ke nyuōth tiām cī kek tiam. ²⁹ Na lakkē yīth, ke we piŋ kē cī Wēi Nhialic lēk akuut kəc cī gam.

3

Athōn tēnē kəc cī gam gen Thardīth

¹ “Yīn awiēc ba athōör gät tēnē akut kəc cī gam gen Thardīth ēlä, raan mac wēi kadhorou thōny Nhialic nhom, ku amuk kuēl kadhorou, ee we tuōc wēt kēnē,

Yen anjic kuat kāk cāk looi ēbēn, anjic lən ye wek ye tak lən pīir wek cək alən cī wek thou. ² Aca yök lən piērdun ke we ye kəc cī gam aciī thōŋ kek tē cī Nhialic ye guēer thīn. Kēya, pāäckē nīn yic, ku dhuōkkē riel yam ē pīr kəc cī gam yic ke we kēc guō thou ē gīm. ³ Muōkkē yīth wāär cī piōc tēnē we nhīm, ku thekkē ke. Pälkē luoi kārēc ku dhuōkkē wepuōth ciēen adumuōmkun yiic. Pāäckē ba rot cī kuēl wegup cīēt ya ye cuär ē bēn baai wakōu. Ku aciī bī njic ba bēn nēn.

⁴ Ku na cək a kēya ke wek anjot we la kəc lik Thardīth, kəc kēc luui kārēc. Keek aabī cath kek ya ke ciēŋ alēth yer, rin aala yic bīk looi kēya. ⁵ Raan bī riel jōŋrac tiaam cimēn ē kek abā alēth yer ciēŋ. Ku rienke acā bī nyaai athōr

pīr yic. Tē le yen kōōc Wä nhom kek atuucken nhial ye luōōi, aba lueel yenhom lən njic yen ē raan kēnē. ⁶ Na lakkē yīth, ke we piŋ kē ye Wēi Nhialic lēk akuut kəc cī gam.

Athōn tēnē kəc cī gam gen Piladelpia

⁷ “Yīn awiēc ba athōör gät tēnē akut kəc cī gam gen Piladelpia ēlä, raan la guōp Wēi Nhialic ku yic, yen la riel bī kəc Nhialic mac nyin bēnyŋaknhom Debit. Ku tē ŋeny yen yōt thok ka cīn raan lēu ye bī thiōök. Ku tē thiōök yen yōt thok ka cīn raan lēu ye bī ŋaany.

⁸ Yen anjic kāk yakē ke looi, anjic lən le wek riel koor, ku wek aa ŋot we buōth piōc diē yic ku thekkē ya. Tiēŋkē yōt aca ŋaany thok wenhīm, ku aciīn raan lēu ye bī bēn thiōök thok.

⁹ Tiēŋkē, yen abī kəc kek kəc jōŋrac, alueth ye lueel lən ye kek kəc cī Nhialic ləc looi bīk tō wecök, ku bīk deet yic lən nhiēer yen we.

¹⁰ Wek aciī gum riel ē thok cīt tēwāär cī yen we lēk thīn. Kēya, wek aba kony aya tē le nīn thök, nīn bī yen kəc pīr ēbēn them pinynhom.

¹¹ Yen abō emēn, muōkkē kē cāk yök apath, bī ciēn raan rum kēpēth cāk yök rin cī wek tiam. ¹² Raan bī riel jōŋrac göök aba looi ke ye thel ril yōn ye Nhialic door thīn, Nhialic yen ya

luõõi. Raan kēnē aciī bī kaŋ jāl ē tēēn. Aba gāt kōu rin Nhialicdiē ku rin Jeruthalem yam, yen rin gen ē Nhialicdiē bī bēn bei tēnē Nhialic nhial. Aba gōt kōu aya rinkiēn yam.

13 “Na lakkē yīth, ke we piŋ kē ye Wēi Nhialic lēk akuut kōc cī gam.

Athōn tēnē kōc cī gam gen Lodikia

14 “Yīn awiēc ba athōōr gāt tēnē akut kōc cī gam gen Lodikia ēlā, raan yen Yenakan. Yen cī yiny Nhialic nyuõõth ē cōk, ku ē yen aci kēriēc ēbēn cī Nhialic jōck cōk cak, aye lueel ēlā,

15 Yēn aŋic kāk cak looi ēbēn, wek aa kēc yēn jai, tēdē wek aa kēc yēn lor piāthkun ēbēn, na we ye rōt mat abak, diēt apath yapuõu. 16 Ku rin kēc piāthkun rōt mat abak, yēn abī jai ē we. 17 Yīin aye lueel, ‘Yēn ajak! Acīn kē ŋōŋ ya, acīn kē bēn wīc.’ Ku aciī ŋic yen tē ye yīn laaŋ aŋāāŋ thīn. Yīn aŋāŋ ē cath ke cīn kē ceŋ, ku yīn ē cōr. 18 Rin ē kēnē, yīn alēk bī ya mīlāŋ tōc la wic yen yōc tēnē ya, bī yīn jīēk yōk thīn. Yīn adhil alēth yē yōc aya ba ke tāau yīkōu, ku bī kēwāār yīn cath yīkōu path ke cīn alanh cieŋ liu ba guōp cīi ben riōōc ē kōc, ku yōc kē ye kōc kenyīn tōc ba tāau yīnyīn rin bī yīn daai.

19 Kōc nhiaar aa ya māt ku tēm ke awuõc, kēya rēērke

apath ku pālke luoi kārēc bāk puõth miēt. 20 Pālke weyīth piny, yēn ē yārōl tuŋ yōndun thok. Na le raan piŋ yārōl ku ŋēeny yōt thok ke yēn ala thīn, ku laar ku määth kek ye. 21 Yēn abī raan cī riel jōŋrac gōōk gām yic bī nyuc ē thōōc nom yalōōm. Kēnē abī ciēt ēmēn cī yēn riel jōŋrac gōōk ku nyuõõc ē thōōc nom Wā lōōm.

22 “Na lakkē yīth, ke we piŋ kē ye Wēi Nhialic lēk akuut kōc cī gam.”

4

Thōny pan Nhialic

1 Tēwēn cī yēn kākka ēbēn tiŋ, ke ya ben nyuõõth aya, ku tiēŋ yōt thok ke ŋaany pan Nhialic. Ku kē ca piŋ tuēŋ ē raan jam tēnē ya rōldīt la wic cīt kaŋ ke ye lueel, “Bāār nhial tēn ku yīn aba col atīŋ kāk bī rōt looi ye kēnē cōk.” 2 Nyin yic ē tēēn ke Wēi Nhialic la yaguōp. Ku tiēŋ thōōc ē tēēn pan Nhialic ku raan ke cī nyuc yēnom.

3 Raan cī nyuc ē thōōc adēp nyin bilbil cīt kuur yē dhēŋ, ku kēdiīt cīt mīit ke cī thōōc gōōl piny, ke dēp birbir. 4 Ku alōŋthīn kēwēn cī thōōc gōōl piny yic, thōc kōk kathiārou ku ŋuan aake kāac thīn, ku kōcdīt kathiārou ku ŋuan aake cī nyuc kēnhīim. Ku keek aake cieŋ alēth yē ku ajōm ē bāny kēnhīim. 5 Thōōc abier ku mēēr nhial ciēt ye deŋ. Thōōc nom tuēŋ mēc

5

adök kadhorou aake dēp thīn, kakkä aake ye Wēi Nhialic kadhorou. ⁶ Aya, thöoc nhom tueŋ, ala ke diit cīt baar ē wār cī looi macar dēp la bilbil. Ku thöoc kōu tēn ku tēn, läai kaŋuan la nyin juēc kenhīm ku kekōth aya aake tō thīn. ⁷ Lān tueŋ acīt kōör, ku lān ye kek rou acīt muōr ē weŋ, ku lān ye kek diäk acīt nhom raan, ku lān ye kek ŋuan acīt lienh tōŋ pār nhial. ⁸ Keek ēbēn ŋek ē la wuök kadātem la nyin juēc keyiic ku kekōth ayeer. Aa waak ket aköl ku wēer ēlä,

“Alεεc, alεεc, alεεc tēnē Bēny Nhialic Madhəl

tō thīn ēmēn ku arēer tēthεrγon, ku yen bī bēn.”

⁹ Läai kaŋuan aa diet ket tēnē raan cī nyuc thöoc nhom, pīr akölriēc ēbēn. Aa ket waak leec kek ye lōn ril yen ku le diikdīt. Tē looi kek ye këya, ¹⁰ kōcdīt kathiārou ku ŋuan aa kenhīəl guōt piny raan cī nyuc ē thöoc nhom cök, ku dorkē raan pīr akölriēc ēbēn. Ku cuetkē ajōmken piny ē thöoc nhom, ku luelkē,

¹¹ “Yīn ala yic, buk yīn a door Bānyda Nhialic,

ku gēmku yīn alεεc rin le yīn riel ku diik.

Rin yīn acī kēriēc ēbēn cak, ku rienku yen acī yīn kēriēc ēbēn cak ku pīrkē.”

Athöör ku Manh Amääl

¹ Ku tiēŋ athöör ke muk raan cī nyuc thöoc nhom ci-inden cuēc. Athöör acī gōt yic ku yekōu aya, ku acī nuet thok theny kadhorou. ² Ku tiēŋ atuny Nhialic ril apēi, ke thiēc röldīt, “Yeŋa la yic bī thaany kuem athöör thok ku liep athöör yic?” ³ Ku acīn raan pan Nhialic, nadē ke ye pinynhom ku piiny tiōp yic la riel bī athöör pet yic ku kueen. ⁴ Guō dhiau apēi rin cīn yen raan cī yök ke la cök bī looi këya. ⁵ Go raan tōk kōcdīt lēk γa, “Päl dhiēu! Tiŋ kōör, raan kuat Juda wundīt Debit wäär ē bēnyŋaknhom yen acī jōŋrac tiaam, këya yen alēu ye bī theny kadhorou kuem ku pet athöör yic.”

⁶ Ku tiēŋ Manh Amääl ē thōn ke kääc ē thōny bēnyŋaknhom ciəl yic. Yeen acī läai pīr kaŋuan ku kōcdīt gōōm piny. Ku Manh Amääl aca tiŋ ke ciēt cī nōk. Ku ala tuŋ kadhorou ku nyin kadhorou kek Wēi Nhialic kadhorou cī tuōc pinynhom ēbēn. ⁷ Go Manh Amääl la ku lööm athör tō ciin cuēc tēnē ye cī nyuc thöoc nhom. ⁸ Tēwēn cī yen ye lööm, ke läai pīr kaŋuan ku kōcdīt kathiārou ku ŋuan, gut kenhīəl piny yenhom, ku kōcdīt aake muk thoom ku aduuk cī looi milōōŋ tōc cī thiāŋ adōŋ ŋīr, yen tō nyin röök kōc ē Nhialic

lušši. ⁹ Ku ketkē waak ē yam
 ēlä,
 “Yin ala yic ba athöör lööm ku
 kuem theny yethok.

Rin cī kōc yī nōk ku riemdu
 yen acī yin kōc pinyn-
 hom,

dhiēth ku wuōt ku thok ēbēn
 γοοc bik aa kōc ē Nhialic
 ēmēn.

¹⁰ Yin acī keek cōl aaye kōc
 Nhialicda lušši.
 Ku aabī pinynhom mac.”

¹¹ Ku bēn daai, ku piēŋ rōl
 atuuc nhial juēc apeidit cīi
 kuen ke kääc ke cī thöōc gšōm
 piny, ku lääi pīr kaŋuan ku
 kōcdit, ¹² aake kēt waak rōldit
 apeī,

“Manh Amääl wäär cī nōk yen
 ala yic.

Adhil leec rin rielden tō kek
 yeen,

ku jīeck ku ŋīny kāŋ, ku diik,
 aa dhil athēēkdit apeī
 yök thīn.”

¹³ Ku piēŋ kuat kē pīr ēbēn tō
 pan Nhialic ku pinynhom, ku
 piiny tōp yic ku wēr yiic ēbēn
 ke kēt ēlä,

“Tēnē yeen cī nyuc thöōc
 nhom ku tēnē Manh
 Amääl,

bī alēec ku athēēk ku diik ku
 riēl aa kākke akōlriēc
 ēbēn!”

¹⁴ Ku gēm lääi pīr kaŋuan,
 “Yenakan.” Ku gut kōcdit
 kenhiōl piny ku dorkē.

6

Theny

¹ Guō Manh Amääl tīŋ ke
 kuem thaany tuēŋ kam theny
 kadhorou, ku piēŋ lān tōk

kam lääi kaŋuan pīr ke lueel
 rōldit apeī cīt mār ē deŋ,
 “Bäär!”

² Ku tiēŋ piny, go
 ya mathiāŋ yer yen tiēŋ, ku
 raan cath ē ye amuk dhaŋ ke
 wiēth, ku gēm ajōm ē bēny
 bī tāau yenhom. Ku jiēl bī
 la pinynhom, cīt kēny cī tōŋ
 dhoŋ ku cop kōc ater.

³ Ku kuem Manh Amääl
 thaany ē rou thok, ku piēŋ
 lān pīr ē rou ke jam rōldit ēlä,
 “Bäär!” ⁴ Ku bō mathiāŋ thith
 bei tēwēn. Ku raan cath ē
 yeen acī gām riēl bī kōc cōl
 aathār pinynhom, ku bī kōc
 rōt nōk ē rōt. Ku gēm paldit ye
 kōc thōr.

⁵ Ku ben Manh Amääl
 thaany ē diäk kuem, ku piēŋ
 rōl ē diäk lān pīr ke lueel,
 “Bäär!” Ku tiēŋ piny, go
 ya mathiāŋ col yen tiēŋ ku
 raan cath ē ye amuk wēnh
 ye kāŋ them yecin. ⁶ Guō kē
 cīt rōl raan piŋ ke jam kam
 lääi kaŋuan pīr yiic ku lueel,
 “Aduŋ abik yen ariōp akāl
 tōk, ku aduuk kadiäk ayiēer
 kek ariōp akāl tōk. Ku duōkkē
 tiim ye miōk yök thīn ku tiim
 ye cam rec.”

⁷ Ku ben Manh Amääl
 thaany ē ŋuan kuem thok, ku
 piēŋ rōl lān ē ŋuan pīr ku lueel,
 “Bäär!” ⁸ Ku tiēŋ mathiāŋ cīn
 kit la geī, ku raan cath ē ye
 ala rin, “Thou,” Ku rin kōk cōl,
 “Piny ē Thou,” Ke buōth cōk
 ke cīi yiic mec. Keek aake cī
 gām riēl bik tēcīt abanŋ ŋuan
 kōc pinynhom yiic nōk ē tōŋ
 ku cōk, ku tuaany, ku lääi
 roor.

9 Ku ben Manh Amääl thaany ē dhiēc kuem thok, ku tiņ wēi kōc wäär cī nōk ariäk cōk rin cī kek wēt Nhialic gam pušu ēbēn, ku yekē luεel. 10 Go wēi kiu rōldit apēi ku luelkē, “Bēny yīn ala cōk ku yīn ē yic! Ye nēn bī yen rot jāl looi ba kōc pinynhom tēm awuōc rin cī kek ʒo nōk?” 11 Go ηek kamken aa gām alanh ʒer, ku lēk ke bīk tiit tēthin-nyōot ʒet tē bī akuēn kōc lui ke ke, ku miēthakēn kek ke bī nōk ēbēn cimēnden, jāl tuōōm.

12 Ku tiņ Manh Amääl ke kuem thaany ē dātem thok. Ku ya ayiēkyiēk pinydit tet yen loi rot, ku loi akōl rot bī cuōl cīt alanh col, ku wel pēei yenyin bī ya malual cīt riēm.

13 Ku lööny kuēl piny nhial cimēn ηam cī luok ye yom tēj piny tē yiēk yen tim. 14 Ku dol nhial rot ciēt ye athöör ku mēr, ku nyēei kuōr ku golgol tō wīr rōt ē nyiēnken yiic.

15 Go bānyηaknhīim ē pinynhom, ku bāny mēc, ku bāny apuruuk ku ajiēk, kōc thiek yiic ku aloony, ku kōc cie aloony them bīk thiaan ē kuōr yiic, tēdē ke ye kuōr nhīim.

16 Ku yekē cōot kuōr yiic ku aleel yiic, ku luelkē, “Aa wek kuōrkā kuōmkē ʒonhīim bī raan rēer ē thōōc nhom ʒo cī tiņ. Ku Manh Amääl acīi bī lēu bī ʒo ben tēm awuōc. 17 Ee yic akōldit bī Nhialic ku Manh Amääl raan ēbēn tēm awuōc aci bēn, ku acin raan bī awuōc kēnē gōōk?”

7

Kōc 144,000 Itharel

1 Ku ben atuuc nhial kaņuan tiņ ke kääc guōk ē piny kaņuan yiic, ke ke jác yom ē bēn guōk kaņuan yiic nhom, bī cīēn yom ben buok ē pinynhom, tēdē wēr yiic, tēdē kuat tim nhom. 2 Ku tiņ atuny dēt ke bō bei tē ye akōl nyin bēn thīn, ke muk thaany Nhialic pīr, ku cōl atuny kēnē rōldit atuuc nhial kaņuan wäär cī gām riel bīk pinynhom agut cī wēr. 3 Ku lueel, “Duōkkē piny ku wēr ku tiim rēc, ʒet tē bī ʒok kōc cī Nhialic gam ēbēn yiēk nhīim kit kēnhīim tuēj.”

4 Ku lēk raandā ʒen, lōn akuēn kōc la nhīim thaany ē Nhialic kōc Itharel yiic aa kōc 144,000 ē kuat thiäär ku rou Itharel yiic, 5-8 tim thiäär ku rou kuat Itharel tōk yic, Juda, Ruben, Gat, Acer, Naptali, Manathe, Thimaan, Lebī, Ithakar, Dhebulun, Jothep, ku Benjamin.

Kōc juēc kääc pan Nhialic

9 Ku diēl ʒanyin piny, ke ʒa tiņ kōc juēc cīi lēu bī ke kuen. Keek akuut kam kuat dhiēth, ku wuōt, ku thok kōc rēer pinynhom ēbēn. Ku keek aake kääc ē thōōc nhom tuēj ku jōl a Manh Amääl, ku aake cien alēth ʒer ku keek ēbēn aake muk wuōk agēp kecin. 10 Ku kiukē rōldit apēi ku luelkē,

“Nhialicdan rēer thōōc nhom ku Manh Amääl kek aa ʒook luōk.”

6:12 Ny 11:13; 16:18; Ith 13:10; Juel 2:10, 31; 3:15; Mt 24:29; Mk 13:24-25; Lk 21:25

6:13 Ith 34:4 6:14 Ny 16:20 6:15 Ith 2:19, 21 6:16 ʒoth 10:8; Lk 23:30

6:17 Juel 2:11; Mal 3:2 7:1 Jer 49:36; Dan 7:2; Dhäk 6:5 7:3 Edhe 9:4, 6

¹¹ Ku atuuc ēbēn aake kääc ke cī thöoc, ku kəcdīt, ku jəl aa lääi pīr kaḡuan gööm, ku gutkē kenhiəl piny ē thöoc nhom tuenḡ ku dorkē Nhialic, ¹² ku luelkē,

“Yenakan! Bī alεεc, ku diik, ku ḡiny kāḡ ku gam riel,

ku athēēk, ku rieldīt apēi ku lεc aa kāk Nhialicda akōlriēēc ēbēn. Yenakan.”

¹³ Go raan tōk kam kəcdīt wēn ya thiēēc ku lueel, “Ye yīḡa kəc cienḡ alēth ḡerkā, ku bik tēnen?”

¹⁴ Guᵛ dhuk nhom, “Aa kuᵛc ke, bēny. Ee yīn aḡic ke.” Go lueel, “Kekkā aa kəc cī tēek kārīl yīic ku guumkē. Aacā alāthken ləək riem Manh Amāäl bī ke looi bik ḡer. ¹⁵ Ku ē yen aye kek kəᵛc thōny Nhialic nhom ku yekē luᵛᵛi akōl ku wēēr luanḡde, ku yen cī nyuc ē thöoc nhom abī ke aa kony ē rēērde thīn. ¹⁶ Keek aacī rou ku cək bī bēn nək acīn, tēdē ke ya akōl tuc yen ben ke nyop gup, ¹⁷ rin Manh Amāäl yen rēēr thöoc yic ciel abī ya abiᵛḡden. Ku abī ke la dēēk nyīn pīu ē pīr, ku aabī Nhialic weec nyīn ē pīu wäär dhiεu kek.”

8

Thaany ē dhorou

¹ Nawēn ḡany Manh Amāäl thaany ē dhorou thok, kam wēn ke piny la bit tēthin-nyᵛᵛt

koor. ² Ku tiēḡ atuuc kadhorou ke kääc Nhialic nhom ku ḡek ke cī yiēk kaḡ.

³ Ku bᵛ atuuy dēt, ku kēēc ariäk lōöm ke muk kē ye adōḡ ḡīr took thīn cī looi milāḡ tōc. Ku yeen ēcī gām adək juēc ḡīr apēi, bī ke juaar kek rōök kəc ē Nhialic ariäk cī looi milāḡ tōc nhom, rēēr ē thöoc lōöm.

⁴ Ku la tol adōḡ ḡīr cī took nhial, kek rōök kəc ē Nhialic muk atuuy nhial kääc Nhialic nhom. ⁵ Go atuuy kē ye adök took thīn lōöm, ku muᵛᵛc yic many rēēr ariäk nhom ku cuet piny. Ku piḡ kē cīt mār ē denḡ ku bir, ku loi ayiēēkyiēēk rot.

Kεḡ

⁶ Go atuuc kadhorou la kεḡ kadhorou rōt guiir bik ke kooth. ⁷ Go atuuy tuenḡ kaḡde kooth yic, go ya ḡoi ku many cī liäap kek riem kek lööny pinynhom. Go mac tōḡḡ ē diäk tiim ku wal cī cil pinynhom nyop.

⁸ Go atuuy ē rou kaḡde kooth yic, go ya kēdīt cīt kuur ē mac yen piir rot adəkdiεet yic. Go tōḡḡ ē diäk rot waar bī ya riem. ⁹ Go tōḡḡ ē diäk kāk pīr adəkdiεet thou, ku rεc tōḡḡ ē diäk rieth.

¹⁰ Ku koth atuuy ē diäk kaḡde. Go ya kueldīt apēi dēp yen lööny tōḡḡ ē diäk wēr ku nyīn pīu ye dek yīic. ¹¹ Ku rin ē kuel kēnē acol kēkec ḡor. Go pīu rōt wel bik kεc, ku kəc juēc ke cī dek thīn aacī bēn thou rin cī pīu kεc.

¹² Go atuny ē ŋuan kaŋde kooth. Go tōōŋ ē diäk aköl ku pɛɛi ku kuɛl rac abī tōōŋ ē diäk ruɛlden yic liu. Ku cīn ruɛl tōōŋ ē diäk aköl ku wɛɛr.

¹³ Ku jal jat ɣanyin, ke ye acu yen tiɛŋ ke pār nhial, ku piɛŋ ke cöt röldīt apei ku lueel, “Ye kɛrɛɛc ē dā! Ye kɛrɛɛc ē dā tēnē kɔc ē pinynhom rin aabī kārɛc yök, tɛ le atuuc kök kadiäk keŋ kooth yiic.”

9

¹ Ku koth atuny ē dhiɛc kaŋde. Guɔ kuɛl cī lööny ē pinynhom tūŋ, ku yeen aci gām wēnh ē riēt bī yen tēthuth mec yic apei ŋaany nhom. ² Go tēthuth mec yic apei ŋaany nhom. Go toldīt apei bēn bei tēthuth, tol cīt tol manydīt dɛp apei, ku pat tol aköl nyin ku nhial ku looi piny bī cuɔl. ³ Ku ye kɔryɔm yen bö bei tol yic bī la pinynhom, ku gēm riel cīt riel ē kith. ⁴ Go lɛk ke bīk wal kek tiim ku käckök cil pinynhom cīi rɛc, ku ye kɔc cīn gup kīn Nhialic kenhīim tuɛŋ kepɛc kek rɛckē ke. ⁵ Keek aake cī Nhialic puɔl bīk kɔc aa yiɛk tɛrem apei tēn pɛi kadhiɛc ku cīk kɔc nāk. Ku arɛɛm yekē yiɛk kɔc acīt arem dhie cī kiɛth raan moc. ⁶ Ye pɛikā kadhiɛc yiic abīk wīc bīk thou, ku thuɔu abī mɛc ke ke.

⁷ Kɔryɔm juɛckā aake cīt mīthiōōŋ cī guiir bīk la tɔŋ yic. Ku aake ceŋ kacīt ajōm cī looi mīlāŋ tɔc kenhīim, ku aake cīt nyīn kɔc. ⁸ Ku nhīm

tō kenhīim aa bār cīmēn nhīm ē diäär, ku aala thook lec cīt lec ē köör. ⁹ Ku aala pem kē cīt wēnh dhie ye kɔc kepuōth gēēŋ tɔŋ yic. Ku duɔt ye wuōkken looi tɛ pɛɛr kek, acīt duɔt riɛth dhie ye mīthiōōŋ juɛc thel looi, tɛ le kek tɔŋ yic. ¹⁰ Ku yälken aa cīt yäl ē kith, ku kē cīt kek yäl käckā yen ale kek riel bīk kɔc ya gām tɛ rem ye pɛikā kadhiɛc yiic. ¹¹ Ku keek aala bēnyāknhom mac ke, yen atuny tēthuth mec yic, ku riɛnke acɔl riäär, tɛdē ka cɔl raan ē kāŋ rac.

¹² Kɛrɛɛc tuɛŋ aci thök. Ku ye cök ciɛēn kārɛc kök karou thiek apei aabö.

¹³ Ku koth atuny ē dātem kaŋde, guɔ röl piŋ ke bö kam guōk kaŋuan yiic ariäk cī looi mīlāŋ tɔc kääc ē Nhialic nhom. ¹⁴ Ku lueel röl tēnē atuny ē dātem wēn muk kaŋ yecin ɛlä, “Lony atuuc kaŋuan wäär cī duōt piny wārdīt Yuparet yic.” ¹⁵ Go atuny ē dātem atuuckā kaŋuan jal lony bīk tōōŋ ē diäk ē kɔc pinynhom nök. Aake cī Nhialic tāu aköldeen alanden. ¹⁶ Go lɛk ɣɛn lɔn apuruuk aa timtim buɔt karou. ¹⁷ Ku tiɛŋ mīthiōōŋ ku kɔc cath ē ke nyuōth yic. Ku kockā aala pem kēcīt wēnh dhie ye kɔc kepuōth gēēŋ tɔŋ yic, ku wēthkā aa thith cīmēn mac, ku aa mīŋök ku mīkēth aya. Ku nhīm mīthiōōŋ aa thōŋ ke nhīm kōr. Ku mac ku tol ku kēdēt mac cɔl adɛp ē bēn bei kethook. ¹⁸ Käckā

8:12 Ith 13:10; Edhe 32:7; Juel 2:10, 31; 3:15 9:2 Cäk 19:28 9:3 B.bei 10:12-15

9:4 Edhe 9:4 9:6 Jop 3:21; Jer 8:3 9:7 Juel 2:4 9:8 Juel 1:6 9:9 Juel

2:5 9:13 B.bei 30:1-3

kadiäk, tol, ku mac ku ban mac cöl adēp bēn bei mīthiōōŋ thook, aci tōōŋ ē diäk kōc pinynhom bēn nōk. ¹⁹ Rin riēl mīthiōōŋ atō kethook ku keyäl aya, rin yälken aake cīt kăpieny kenhūim ye kek kōc gām yōntōōk.

²⁰ Abēk kōc ē pinynhom kēc kăjuēc rēc kōc nōkkä ke nōk, aake kēc luoi käreç puöl acin, luoi ye kek jakrēc door, jak cī kiēt ē wēth ku aleel ku tiim cie daai, ku cik ye piŋ ku cik ye cath. ²¹ Kōckä aakēc luoi käreç puöl, cīt năäk ē rōt, luoi kāk jakrēc, ku luoi ē bal, wīny diäär ku cuēr.

10

Atuuc ē Nhialic ku athör koor

¹ Ku bēn atuny dēt ril apēi tiŋ ke bō bei pan Nhialic ke bō ē pinynhom. Ee cī luät kum ku mīit yenhom nhial, ku adēp nyin cimēn akōl, ku diērke kecīt liem ē mac. ² Atuny kēnē amuk athör thiin koor ŋaany yic yecin, ku cōkden cuēc ēcī tāau adēkdiēt nom, ku cōkden ē cam pinynhom, ³ ku cōöt rōldīt cīt dhiēn kōōr. Nawēn cī cōöt ke kēcīt mār ē deŋ gam yerōl arak dhorou nhial. ⁴ Wēn jiēm kacīt mār deŋ kadhorou, ku wēn duēr kāk cik lueel gāt piny, ke ya piŋ rōl pan Nhialic ke lueel, “Duk kāk cī kacīt mār deŋ kadhorou lueel lēk kōc kōk, ku duk ke gēt piny.”

⁵ Go atuny wäär ca tiŋ ke kääc adēkdiēt nom ku pinynhom ayeer, ciinden cuēc jat nhial. ⁶ Ku kuēēŋ rin Nhialic cie thou, ku yen cī nhial ku piny ku wēr, ku kāk tō keyiic ēbēn cak ku lueel, “Nhialic aciī bī tiit apēi ēmēn, bī kē cī guiir cīi loi tēcīt tē bī yen rot luōi thiin! ⁷ Ku tē le atuny ē dhorou kanđe kooth, ke Nhialic abi kēden cī thiaan thääp cimēn wäär ci yen ye lēk aluōnyke, kōc kākke tiŋ.”

⁸ Go rōl wēn ca piŋ ke jam nhial ŋen yōōk, “Lōōr lōm athör koor ŋaany yic muk atuny kääc adēkdiēt nom ku pinynhom ayeer.”

⁹ Guō la tēnē atuny nhial ku thiēc bā gām athōōr. Go gām ŋen ku lueel, “Lōm ku cam. Abi miēt yīthok ciēt ye kiēc ku abi rot la wel bī wac yīyāc.” ¹⁰ Guō athōōr lōōm ku cam, go miēt yathok ciēt ye kiēc. Nawēn yet yāyāc ke wel rot bī wac bī ciēt cuēēi. ¹¹ Ku lēk ya ēlā, “Yīn adhīl kē cī Nhialic guiir tēnē kōc ē pinynhom ēbēn nyuōōth ēmēn, kōc jam ē thok juāac ku bānyŋaknhūim.”

11

Kōc wēt Nhialic lēk kōc

¹ Go ŋen gām wai, wai ē duēr ciēt tim dhie ye kāŋ them, ku lēk ya, “Lōōr them luāŋ Nhialic ku ariäk tō thiin, ku kuen kōc ē rōōk thiin tēnē ya. ² Ku duk kal yic tō luak kōu them rin lōŋ kēnē aci gām kōc kēc wēt diē gam. Ku keek aabi

gendië kuany kōu ke rεc kǎŋ pēi kathiārŋuan ku rou. ³ Ku ŋen abī kackië karou tuɔɔc bīk wēt ē yic la lueel. Aabā alēth col, alēth ē lεεŋ cien, ku aabī wētidië la lēk kɔc ē nīn tim ku buɔt karou ku thiärdätēm yiic.”

⁴ Kɔckä karou wēt Nhialic nyuɔɔth, kek aa tiim karou ye miëthken looi ē miök, ku kāk ye mēc adök karou took kenhūim ē kōɔc Nhialic nhom bēny pinyhom. ⁵ Na le raan them ye bī kɔckä karou yiëk tērem, ke mac abō bei kethook ku nyuɔp kɔc ater ebēn. Kēya raan wīc ye bī looi kēya abī Nhialic nāk. ⁶ Aaci Nhialic gām riel bī kek deŋ pēen bī cūi tueny nīn bī kek wētde nyuɔɔth. Aaci gām riel aya bī kek piu waar bīk aa riēm, ku calkē kuat kērac ebēn abō pinyhom. Kēnē alēukē bīk aa looi akōlakōl tēcīt tē wickē ye.

⁷ Nawēn cī kɔckä karou wēt jal nyuɔɔth ebēn, ke lān roor rac apēi bō bei tēthuth mec yic, aabī thōr ke ke ku aabī lān ke nāk, ⁸ ku guäpken aabī cuat ē gēk yic gendit wāär cī kek bēny ē kɔckä karou piäät thīn tim cī rīū kōu. Gen kēnē acīk gām rin cīt rin pan Thodom ku Ijip. ⁹ Kuat dhiëth, wuɔt ku thok pinyhom ebēn aabī guäpken aa tīŋ piiny ē gēk yic nīn kadiäk ku abak, ku acīn raan bī puɔl bī ke thiök. ¹⁰ Kɔc pinyhom ebēn aabī puɔth miēt rin cī ē kɔckä

karou thou. Aabī yai looi ku gēm kē röt kǎpath kamken, rin cī kɔckä karou kɔc pinyhom col agum apēi. ¹¹ Tēwēn cī nīn kadiäk ku abak thök, ke Wēi Nhialic la ē kɔc wēn cī thou gup ku jɔtkē röt. Go kɔc ŋic ke cī ke tīŋ riɔɔc apēi dīt. ¹² Ku piŋ kɔckä karou röl ke cōt pan Nhialic, “Bāk tēn.” Gokē la nhial ke kɔc aterken daai, ke ke cath ē piööl yic. ¹³ Kaam wēn cök ka ayiëkyiëk dīt tet loi rot. Go tööŋ ē thiäär ē geu wīik, ku thou raan tiim kadhorou. Ku jal kɔc cī pīr riɔɔc ku leckē dīt Nhialic tǎ nhial.

¹⁴ Kēnē, yen ē thök kēreεc ye kek rou, kēreεc dēt ye kek diäk abō emēn!

Kaŋ ē Dhorou

¹⁵ Go atuny ē dhorou kaŋde kooth yic, guɔ atuuc nhial piŋ röt ke jam röldīt pan Nhialic ku luelkē, “Nhialicda ku Raan cī dɔɔc ku lɔc aaci bāāny pinyhom ya kēden, ku Nhialic abī mac akōlriëc ebēn.”

¹⁶ Go kɔcdīt kathiārou ku ŋuan cī nyuc ē thōny Nhialic lööm wīik ke gut kenhīal piny, ku dorkē Nhialic, ¹⁷ ku luelkē, “Bēny Nhialic Madhəl yen rēer thīn thēer ku yen tō thīn emēn.

Yīn yeku leec rin cī yīn rieldu nyuɔth ŋook ku yīn aci mäacdu jɔk cök!

¹⁸ Ku kɔc kuc yīn aake cī puɔth riäak rin tēn riäŋ ē piändu

11:4 Dhäk 4:3, 11-14

11:6 1Bŋ 17:1; B.bei 7:17-19; 1Tha 4:8

11:7 Dan 7:7,

21; Ny 13:5-7; 17:8

11:8 Ith 1:9-10

11:11 Edhe 37:10

11:12 2Bŋ 2:11

11:13 Ny 6:12; 16:18

11:15 B.bei 15:18; Dan 2:44; 7:14, 27

acī bēn tē bī kəc cī thou yāth
luk yic,
ku tē bī kəc ariəpden yök yīin
lušši,
ku kəc kāk Nhialic tiŋ, ku
kacku ebēn kəc yī door,
kəckor ku kəcđit ebēn aaci
bēn.
Tē bī kəc cī pinynhom rac nək
aci bēn.”

¹⁹ Go luəŋ Nhialic nhial
ŋaany thok, ku rōŋđit lōŋ ē
dšōr ē tō aləŋthīn. Go kāk cīt
bir ē deŋ ku ayiēkyiēk, ku
mār ē deŋ ku tueny ē gei, röt
looi.

12

Tik ku kēđit cīt jakanuaan

¹ Ku loi kēđit kəc gōi rot
nhial. Tik ē tō thīn ke cī akəl
gšōm piny ku pēei yecök, ku
cieŋ ajōm la kōu kuəl kathiäär
ku rou. ² Yeen ē tiŋ liac,
nawēn cī thišk ke dhiēth, ke
rəp ku rem abī dhiau apei.

³ Ku ben dēt bēn bei nhial
kēđit kəc gōi, ku kēđit thith
cīt jakanuaan la nhūim kad-
horou ku tuŋ kathiäär ku
ajōm kadhorou kenhūim. ⁴ Ku
thēl tōōŋ ē diäk kuəl bei nhial
yeyəl ku piir ke pinynhom,
ku bīi ku kēc tiŋ wēn dhiēth
nhom bī manh dhiēth tiit bī
dhiēth bī cam. ⁵ Go tik manh
ē moc dhiēth, yen bī kəc
pinynhom mac ke cīn aŋuän.
Go atuny nhial bēn ku rum
meth man cin ku yēth nhial
tēnē Nhialic thōnyde nhom.

⁶ Go tik riŋ roor tē cīi ceŋ, tē cī
Nhialic guir tēnē ye bī yen la

rēer thīn, bī la muk ē nīn tim
ku buət karou ku thiärdätem.

⁷ Go təŋ rot looi pan Nhialic.
Atuny cəl Maikel ku atuuc kək
aaci bēn thōr kek kēđit wēn
cīt jakanuaan ku atušöcke.
⁸ Ku kēđit kēnē aci bēn
tiaam, ku aci bēn cuəp wei
pan Nhialic. ⁹ Maikel kek
atušöcke aaci kēđit kēnē kek
atušöcke bēn cuəp wei pan
Nhialic. Kēnē yen ē Bēny
jakrəc đit wäär ye lueel ka
cəl kēpiiny, yen raan ebēn cəl
aloi awuəc. Acik bēn cuat
pinynhom kek atušöcke ebēn.

¹⁰ Ku piəŋ röđit ke cöt pan
Nhialic ku lueel,

“Ēmēn, tē bī Nhialic
kəc lušk aci bēn! Ēmēn,
Nhialic aci rielden yen
bēnyŋaknhom nyuəoth!
Ēmēn, Raanden cī ləc ku
dšōc aci rielde nyuəoth! Rin
raan wäär ē kšōc Nhialic
nhom ku gšōny miēthakua
aköl ku wēer, aci cuəp wei
pan Nhialic. ¹¹ Miēthakua
aaci jəŋrac tiaam rin cī
Manh Amääl rot juaar bī
nək riengkua ku rin cī kek
wēt yic lək raan ebēn, ku
keek aa kēc wēiken nhiaar
bīk riššōc ē thou. ¹² Week
ebēn, wek kəc rēer pan ē
Nhialic miētkē puəth, ku
kuat kē rēer ē pinynhom ku
wār abī gum apei đit. Rin
jəŋrac aci cuəp ē pinynhom
tēnē ke, ku yen acit puəu
mac rin acin nīn juēc cī päl
ye bī yen luui.”

¹³ Nawēn le kēđit cīt jakan-
uaan ŋic lən cī ye cuat pinyn-

hom, ke cop tiŋ wēn cī manh moc dhiēeth bī dōm. ¹⁴ Go tik gām wuōk cīt wuōk acu ku bī cōl apēēr tēden wāār roor tē cīi cien. Ku bī yen la tūt thīn run kadiāk ku abak, ku akēc jōŋrac bēn lēu bī yiēk tētōk. ¹⁵ Ku ŋōk kēpiiny piēu dīt cīt aboor yethok rin bī tik mou. ¹⁶ Go tiōm pinynhom tik kony, rin cī yaardīt apēi piny dai yic, ku wēt piū thīn yōryōr. ¹⁷ Go kēdīt cīt jakanuaan puōu riāāk tēnē tik apēi ku le thōr kek mīthken kōk cī lōōŋ Nhialic theek, ku mukkē wēt yic cī Jethu nyuōth. ¹⁸ Ku la jōŋrac kōōc ē wār nhom.

13

Lāai karou

¹ Ku tiēŋ lān roor rac apēi ke bō bei adēkdiēt yic. Ku ala nhīim kadhorou ku tuŋ thiāār la nhīim ajōm kathiāār. Ku kenhīim ēbēn rin aaci gōt rin ē Nhialic tōōn guōp. ² Lān wēn ca tiŋ acīt kuac, ku adīt cōk kek riōōp bēēr la kōth nhīm, ku acīt thok kōōr. Acī kēdīt cīt jakanuaan gām rielde bī nyuc ē thōōc nhom cīt bēnyŋaknhom la ye cōk. ³ Nhuōm tōk, nhīim ē lān kēnē ala yic piāār cīt piāār tētōk dīt apēi ku jōl dēm. Kōc ē pinynhom ēbēn aake cī gāi ē lān kēnē ku buōthkē. ⁴ Keek ēbēn aake ye jōŋrac door rin cī yen lēi gām riēl, keek aya aake ye lēi door, ku luelkē, “Acīn kēril cīt ē lān kēnē. Acīn raan lēu bī thōr kek ye.”

⁵ Go lēi puōl bī jal nhiam apēi, ku ye Nhialic lat. Go Nhialic pāl riēl kēnē tēnē pēi kathiārŋuan ku rou. ⁶ Ku jōl lēi jam ku lēēt Nhialic kek kōcken rēēr nhial paande. ⁷ Acī Nhialic puōl bī thōr kek kōc Nhialic ku tiēm ke. Ku ēcī gām riēl kōc pinynhom nhīim ēbēn. ⁸ Kuat raan rēēr pinynhom ēbēn abī ye adoor, kōc cīi ye bī ya door aa kōc cī rienken gōt athōr pīr yic, ke piny kēc guō cak. Athōr kēnē ē kēn Manh Amāāl wāār cī nōk.

⁹ Na lakkē yīth, ke we piŋ apath, ¹⁰ “Kuat kē cī Nhialic guir bī rot luōi yī abī rot dhiel looi kēya. Raan bī mac, raan bī teem rōl ē pal abī teem rōl. Wēt kēnē ē lōn bī kōc cī gam dhiel gum ku ril kē puōth gamden yic.”

¹¹ Ku tiēŋ lān dēt ke bō bei piiny, ke la tuŋ karou cīt tuŋ jōŋrac. ¹² Yeen alui riēl cīt riēl lān tuēŋ ke ŋic lān tuēŋ, ku theny kōc ē pinynhom thīn bīk lān tuēŋ aa door, lān wāār cī tētōk dēm yenhom. ¹³ Ku looi kāk dīt jāŋ gōi. Ee ye mac cōl alōōny piny nhial ke kōc ēbēn daai ē ye. ¹⁴ Lān ciēēn kēnē acī puōl bī kāk dīt jāŋ gōi aa looi ke lān tuēŋ daai thīn. Rin ē kāk kē yen acī yen kōc pinynhom wēŋ bīk la yecōk. Aaci bēn yōōk bīk kēdāŋ buth bī kek lān tuēŋ kiēt ku yekē door, lān wāār cī nōk ē pal ku ben pīr. ¹⁵ Lān ciēēn kēnē acī puōl bī wēi yāth kēwēn cī lān tuēŋ kiēt yic, rin bī ya

jam ku cəl kəc cīi ye ye door anāk. ¹⁶ Ku yōök lān ciēen kəc ēbēn, bēny ku kīc, ajak ku raan ŋəŋ, alony ku raan lāau nhom, bī raan ēbēn kīt tāau kōŋden cuēc, tēdē ke tēū yen-hom tueŋ. ¹⁷ Acīn raan cī puəl bī kēde yaac, tēdē ke ɣəc ke cīn nhom kīt kek rin, tēdē ke ye akuēn riēnke nyuəəth.

¹⁸ Yin adhīl kāŋ ŋic apath ba kēnē jāl deet yic. Raan la kē ŋic adhīl kēnē dōt yic, bī akuēn ē lān ŋic, rin akuēn akāac nyin rin ē raan, akuēn ē buət kadātem ku thiārdātem ku dātem.

14

Manh Amāäl ku kacke

¹ Ku jəl lā diēl ɣa nyin piny, ke ye Manh Amāäl yen tiēŋ ke kāac ɣət nhom Jeruthalem, kek kacke tim buəət ku thiārŋuan ku ŋuan cī rin Manh Amāäl ku rin Wun ɣət kenhiim tueŋ. ² Ku piēŋ röl nhial kecīt arəəl ē piū kat apēi. Aye piŋ kecīt mār deŋ thiek apēi, tēdē ke ye thoom juēc gut. ³ Ku kāac kəc tim buəət thiārŋuan ku ŋuan ē thōoc nhom tueŋ, ke ket waak yam lāai pīr kaŋuan ku kəcđīt nhiim. Waakkā acīn raan lēu bī ke ket, aa keek kek kəc cī Nhialic luək ē röt. ⁴ Keek aa kəc cī röt tiit cie wīc ē diäär. Keek aa kəc la cök. Ee Manh Amāäl yen aye kē buəəth cök kuat tē le yen thīn. Kəcä kek aaci luək kam kəc ēbēn, aa kəc ē Nhialic ku Manh Amāäl, aa cīt rap ē yam dhie ye juēr Nhialic. ⁵ Ku keek

aa kēc lueth kaŋ lueel. Ku acīn kēreec cīk kaŋ looi.

Atuuc nhial kadiäk

⁶ Ku tiēŋ atuny dēt ke pār aliir yic nhial ke muk athör Wēt Puəth Yam, wēt pīr akölriēec ēbēn tēnē kuat dhiēth ku wuət ku thok pinynhom ēbēn. ⁷ Ku lueel röldīt, “Thēkkē Nhialic ku leckē rin diit yen apēi. Rin nīn aaci thök, nīn bī yen kəc ē pinynhom ɣāth ē luk yic. Duərök rin yen aa cak nhial ku piny ku wērdīt ku nyīn ē piū.”

⁸ Ku buəəth atuny rou atuny tueŋ cök, ke ye lueel ē röldīt, “Gendīt Babilon aci rac ēbēn. Babilon ē ye kəc pinynhom cəl adek muən kec apēi, muən ke cəl aloi kāk ē bal cī Nhialic bēn rac puəu.”

⁹ Ku buəəth atuny ē diäk atuuc tueŋ wēn karou cök, ke ye lueel röldīt, “Raan lān kēnē door kek kēden cī kiēēt, raan la kīn ē lān kēnē yenhom tueŋ, tēdē ke ye yecin. ¹⁰ Abī muən riāŋ puəu ē Nhialic dhiel dek, muən kēnē ē kē cī Nhialic puək ē bīny riāŋ piānde yic. Kəcä aabi dēp many bēn bei kuur yic tuc apēi, ka atuuc nhial ku Manh Amāäl daai thīn. ¹¹ Many bī ke nyop kēnē abī ke reem akölriēec ēbēn. Kəc ē lēi ku kēden cī kiēēt ku kuat raan la kīn ē riēnke, acīi bī kaŋ lōŋ acīn aköl ku wēər.”

¹² Kēnē wētde yic ē lān bī kəc ē Nhialic kepuəth dēet, kəc lööŋ ē Nhialic theek ku lek gam tēnē Jethu.

15

13 Ku piēŋ röl nhial ke cöt ku lueel, “Dhil göt, kəc mit gup aa kəc thou emēn rin cī kek wēt Bēny gam.” Ku lueel Wēi Nhialic, “Ee yic Alanden! Keek aciī bī bēn gum athεε. Käk cik looi aabi cath ke ke.”

Tēmtēm pinyňhom

14 Ku lä daai nhial, ke ye luäät yer yen tiēŋ ku kēcīt Manh raan ke cī nyuc ē piööl nhom, ku ala nhom ajöm cī looi milāŋ təc, ku amuk pal moth thok yecin. 15 Ku bö atuny dēt bei luanŋ Nhialic ku jīεem röldīt tēnē raan cī nyuc ē piööl nhom, “Jək luai cök ye pal kēnē, kāk tem pinyňhom aaci luək, ku akölden bī ke tem aci bēn.” 16 Go raan wēn cī nyuc ē piööl nhom palde met yic ku ler luaside yic, ku kēya, kēriēēc ēbēn pinyňhom aci tem.

17 Ku tiēŋ atuny dēt ke bö bei nhial luanŋ Nhialic ke muk palden moth aya. 18 Ku bö atuny wēn muk riel ē mac bei ariäk lösm. Ku cōol atuny wēn muk pal moth röldīt ku lueel, “Löm paldu ku tem abiēc dom yic pinyňhom rin abiēc aci luək.” 19 Ku jəl atuuc palde met yic ku jəl abiēc tēm piny, ku kuut keyiic ku yēth ke tē bī ke la nhiac yiic thīn, rin riāŋdīt pušu Nhialic. 20 Abiēc ēci nhiac gεu kōu ayeer, go ya riem yen loi kuēer, abi riem löl bār kōu apeī ku thuuth yic looi.

Kädīt rεc bī atuuc nhial bēēi
1 Ku tiēŋ kēdit dēt kəc göi nhial. Kēnē, aake ya atuuc kadhorou la riel bīk kārεc apeī kadhorou gām kəc, ke ye kek awuöc ciēen bī Nhialic tēm kəc rεc, rin kek aabi riāŋ ē piānde jāl thök. 2 Ku tiēŋ kēcīt adēkdiεet le pīu nyīn kīr thīn cī liäap kek kēcīt mac. Ku tiēŋ kəc wäär cī lei kek kīnden cī ye kiēt tiaam aya, agut lān wäär ye rienke ŋic akuēn. Keek aake kääc adēkdiεet le pīu nyīn kīr yōu ke muk thom cī Nhialic gām ke, 3 ku ketkē waak Mothith alony ē Nhialic, ku waak Manh Amääl älä,

“Yīn Nhialic, yīn aril aciŋ kē thōŋ ke yīn,
käk ye looi aa path ku aa kəc göi!

Ee yīn amac pinyňhom ēbēn, kuat kāk ye looi ēbēn aala cök ku aa yith.

4 Raan ēbēn abi riöc ē yīn Bēny! Ku rienku abi leec athεε!

Ee yīn ē rot yīn Nhialic ē yic. Kəc ē pinyňhom aabi ya bēn ku dorkē yīn.

Raan ēbēn aci tēpeth ye yīn luui thīn tīŋ.”

5 Nawēn ē kēnē cök, ke ya tīŋ luanŋ Nhialic ke ŋaany thok, kek duēl Nhialic nyuöoth alōŋthīn. 6 Ku bö atuuc nhial kadhorou, wäär muk kädīt rεc apeī kadhorou bei luanŋ ē Nhialic. Keek ēbēn aake ciēŋ alēth yer la diardiar, ku karkar cī looi milāŋ təc aa

cik kaar kepuōth. ⁷ Go lān tōk kam lāāi wāār pīr kaṅuan, atuōny tōk ya atuuckā gām aduṅ mīlāṅ tōc la yic awuōōc thiek bō tēnē Nhialic pīr akōlriēēc ēbēn, bī gām kōc ē pinynhom. ⁸ Duēl ē Nhialic ēcī tol paat yic piny, tol bō diik ku riēl Nhialic yic. Ku acīn raan lēu ye bī la thīn, yet tē bī kāreēc dīt apei kadhorou wāār muk atuuc nhial ku bīi ke pinynhom, kaṅ thōk.

16

Kāreēc dīt apei ciēēn kadhorou

¹ Guō rōldīt apei piṅ ke cōt luan pan Nhialic yic, ke ye lueel tēnē atuuc nhial kadhorou ēlā, “Lak pinynhom ku gamkē kādīt rēc ciēēnkā kadhorou, kāreēc riāṅ puōu ē Nhialic.”

² Go atuny tuēṅ kēreēc cī Nhialic lēk ye bī gām kōc ē pinynhom gam. Go ya ṅōntōōk rēc rem apei kek tul kōc la gup kīn lēi gup, ku kōc kēden cī kiēt door aya.

³ Go atuny ē rou kēreēc cī Nhialic gām ye bī gām kōc pinynhom gam. Go ya pīu adēkdiēt kek wel rōt bīk ya riēm, ku thou kāk pīr rēēr pīu yiic ēbēn.

⁴ Go atuny ē diāk kēreēc cī Nhialic gām ye bī gām kōc pinynhom gam. Go ya pīu wēr yīth ye dek kek wel rōt bīk ya riēm. ⁵ Guō atuny yen muk pīu pinynhom piṅ ke lēk Nhialic, “Yīn acī yic tēk kōc ē kāreēcā yiic, tēdu kan

ēmēn ku tēthēer ṅōn, ee yīn apath yītōk rin le luōṅdu cōk. ⁶ Kōc rēc wāār cī kacku ku kōc kākku tīṅ nōk aaca gām riēm bīk dek, yen kēpath ke ke.” ⁷ Ku piēṅ raan rōl ke dhiau tēn ariāk ku lueel, “Ee tēde Bēny Nhialic Madhōl, kāreēc ca gam aa yith ku aa la cōk, luk aca ṅiēc looi!”

⁸ Go atuny ē ṅuan kēreēc cī Nhialic gām ye bī gām kōc pinynhom gam. Go akōl tuōc apei, ee cī Nhialic puōl bī kōc nyop atuōc. ⁹ Kōc aake cī atuny akōl nyop apei abī ke gām gup ṅōntōōk. Gokē Nhialic lat guōp, Nhialic yen bīi kāreēcā, ku cik luōi kāreēc pāl ku cik Nhialic ye leec.

¹⁰ Ku gēm atuny ē dhiēc kēreēc cī Nhialic gām ye ku ler ku tēēu thōny lān rac nhom. Go ya muōōth yen kum kōc mēc lēi piny arēk abīk kethook aa kac rin arēm, ¹¹ ku yekē kāreēc apei lueel ē Nhialic guōp rin arēm ku ṅōntōōk rēēr kegup, ku cik luōi kāreēc pāl.

¹² Go atuny ē dātem kēreēc muk gam, go ya wārdīt Yuparet yen dōu, bī bānyaknhīim lōṅ ciēēn puōl bīk tem kek apuruōōkken. ¹³ Ku tiēṅ wēi jakrēc kadiāk cīt aguek. Keek aake bō bei kēdīt cīt jakanuaan thok, ku lān rac thok, ku thoṅ lān wāār aya bō kek wēt ē lueth yen kōc wēṅ nyīn. ¹⁴ Keek aa wēi jakrēc ē cath ke loi kāk kōc gōi. Wēi jakreēcā kadiāk aa bāny pinynhom ēbēn kuōōt

nhīim bī ke yāth təŋ yic. Təŋ kēnē ē təŋ bī rot looi luŋdīt bī Nhialic Madhəl luk looi tēnē kəc pinynhom ēbēn.

15 Aye Bēny lueel, “Piēŋkē! Ƴen abō cīt Ƴa ye cuār wakšu. Raan mit guōp ē raan ba yök ke kēc nin, ciēŋ alāthke, rin bī cīi cath ke cīn alanh cien Ƴi guōp yār tē tīŋ ye.”

16 Ku jəl wēi jakrēckā bānyaknhīim kušōt nhīim tē ye kəc Itharel cəl, Amagedon.

17 Ku jəl atuny ē dhorou kēreec muk pāl aliir yic. Go Nhialic jam röldīt nhial ē thöoc nhom luanċe ku lueel, “Kuat kēkith ēbēn acī luōi tēcīt tēde.” 18 Ku biēr deŋ apei, ku mēēr ē mār thiek ku looi ayiēkyiēk rot abī kəc rišōc ēbēn. Acīn kēdīt cīt kēnē cī rot kaŋ looi tēnē cək ke raan pinynhom, ayiēkyiēk rēc piny cīt kēnē. 19 Go gendīt Babilon yeyic tek ē diāk, ku wit ayiēkyiēk gēeth ē pinynhom juēc, ku kēya, ke Nhialic tēm gen Babilon awuōc thiek apei rin riāŋ piānde.

20 Tēwēn le piny rot yāak ke Ƴōn thōny wīir mār, ku la gat dīr piny ēbēn. 21 Go gōidīt thiek apei lōōny piny nhial ē kəc nhīim. Ku kēya, ke kəc lēēt Nhialic rin cī yen deŋ cəl atueny gōi thiek apei cī piny bēn rac.

17

Tiŋ rac adējōök

1 Go atuōny tōk atuuc wāar bō nhial kadhorou muk kārēc kadhorou bēn tēnē Ƴa ku lueel ēlā, “Bāār ba yī nyuōth tē bī Nhialic ē tiŋ rēec adējōök tēm awuōc thīn, yen tiŋ rēēr wēr yōth.* 2 Bānyaknhīim ē pinynhom aaci kārēc apei, kāk ē bal looi kek ye, ku kəc ē pinynhom aake ye miānde dek bīk wiēet, ku tē cī kek wiēet ka jəl kārēc apei kāk ē bal looi kek ye.”

3 Go Wēi Nhialic la Ƴaguōp, ku nyiēi atuny Nhialic Ƴa ku Ƴēth Ƴa roor tē cīi cien. Ee tēēn ke Ƴa tīŋ tīŋ cī nyuc lān thith kōu, lān la nhīim kadhorou ku tuŋ kathiāār cī guōp thiāŋ rin ē Nhialic lat guōp. 4 Tik a cien alanh thith ku alanh mathiāŋ. Ku acī milāŋ tōc ku kākōk la diardiar ku guēt dhēŋ thiāāŋ yeguōp. Ku amuk aduŋ cī looi milāŋ tōc cī thiāŋ kāracken ē bal ye looi. 5 Ku yenhom tuēŋ acī rin gōt thīn rin cie deet yiic. Rin ye lueel ēlā, “EE ƳEN BABILONDĪT, ƳEN Ē MAN DIĀĀR RĒC ĒBĒN, ƳEN AYE KĀRĒC JĀL THĪN KĀRĒC Ē PINYNHOM ĒBĒN.” 6 Ku tiēŋ tīŋ wēn ke cī wiēet riēm ē kəc Nhialic wāār cī ke nōk, rin cī kek wēt Jethu gam.

Ku wēn tīŋ Ƴen ye, guō gāi apei. 7 Go atuny nhial Ƴa thiēec, “Yēŋō cī gōi? Yīn aba lēk wētde yic yen kēnē, ku lān cieth yen la nhīim kadhorou

16:15 Mt 24:43-44; Lk 12:39-40; Ny 3:3 Ny 8:5; 11:13, 19 16:19 Ith 51:17 16:20 Ny 6:14 16:21 B.bei 9:23; Ny 11:19

* 17:1 Wētde yic gen Babilon. (Jer 51:13) 17:2 Ith 23:17; Jer 51:7 17:3 Ny 13:1 17:4 Jer 51:7

ku tunj thiäär. ⁸ Län yen ca tñj emēn aci kañ pñr thēer, ku aci ben pñr emēn rin abi bēn bei piiny tēthuth mec yic aköldä, ku abi jal la röm ke riääk. Kəc pñr ē pinynhom kēc Nhialic gät athörde yic, athör ē pñr thēer kēc piny cak, aabi gāi tē tñj kek ē län kēnē. Aci kañ pñr, ku aci ben pñr ya akölē, ku abi ben dhuk pinynhom.”

⁹ Go atuny nhial lək yä, “Kēnē awic raan njic tak. Nhīm kadhorou aa rēer nyin kuör kadhorou kek ci tik nyuc kenhīm. ¹⁰ Kek aa bānyaknhīm kadhorou aya. Bāny kadhiēc kamken aaci liu. Raan tøk aņot ye bēnyaknhom emēn ku dēt aņot kēc bēn, ku na le bēn ka bi rēer ē bāny yic kam koor. ¹¹ Ku län bi bēn bei tēthuth, yen abi ya bēnyaknhom ye kek bēt. Ku yen ē raan kam bānyaknhīm kadhorou, ku yeen abi röm ke riääk.

¹² “Tunj kathiäär ye ke tñjkä, aa rēer nyin bānyaknhīm kathiäär kēc baai guo mac, ku aabi riel dhiel yök bik baai mac kek lēi kam thiin koor. ¹³ Wētden ē tøk, abik gam kedhie bik bānyden thōn lēi. ¹⁴ Bānyaknhīm kathiäär ku lēi aabi keyiic mat ku thērke kek Manh Amääl. Ku keek aabi Manh Amääl kek kacke ke tiaam, rin Manh Amääl yen ē bēnydit ē bāny, ku bānyaknhīm ku kacke kek aa kəc ci Nhialic kuany ku cōal ke, ku kek aa kəc ci wētdē gam.”

¹⁵ Go atuuc lək ya, “Piu ye tñj ci tik nyuc kenhīm, aa rēer nyin kəc ē pinynhom ebēn. ¹⁶ Lēi ku bānyaknhīm kathiäär ca tñj aabi kenhīm wēl adējōj kēnē. Abik dōm ku thatkē ku retkē kōu, ku pälkē ke cīn kē cienj. Aabi guāpde cuet. Abik rac ku yot abañ ci dōj ē mac. ¹⁷ Bānyaknhīm kathiäärkä aabi ē kēnē looi, rin ci Nhialic ye tāau kepuōth bik bānyden gām lēi, rin wic Nhialic ye kēya. Aabi läai theek yet tē bi kē wic Nhialic thök.”

¹⁸ Go atuny nhial lək ya, “Tñj ca tñj kēnē ē gendit yen mac bāny pinynhom ebēn.”

18

Nhialic aci Babilon rac

¹ Nawēn ē kēnē cök ke ya ben atuny nhial dēt tñj ke bö bei nhial pan Nhialic, ku atuny kēnē ala riēdit apēi. Ruēl diit yeer wēn bö bei tēnē yen aci pinynhom ebēn bēn looi bi yer. ² Ku cōot röldit apēi,

“Gendit Babilon aci riääk. Kəc aaci kat thīn ebēn. Acin raan ci dōj thīn, aa jakrēc ku diēt rēc cit awujoonj.

³ Kārēc ē bal ye looi gen Babilon aaci yen ke pinynhom ebēn liäap, bi bāny pinynhom keek aa looi kāk ē bal, ciēt ke ci muōn kec apēi dek.

Ku tēen yen aci Nhialic rac puōu yeguöp.

Ku kəc ẽ pinynhom aake ye
 ɣɔɔc thɪn ku loikē kərəc
 Nhialic rac puʂu.”

⁴ Ku piɛŋ rɔldət ke jam nhial
 ku lueel,

“Kackiɛ jalkē geeu!

Ku bɪ week cɪi mɛt awuʂɔc
 looi keek yiic k̄a,
 ku bɪ Nhialic we cɪi yik k̄adit
 rɛc apɛi cimēnden.

⁵ Awuʂɔcken cɪk looi aaci juɛc
 nawɛn

ke la nhial abik Nhialic dōot
 bik la rac puʂu.

Go Nhialic awuʂɔck̄a yök
 ɛbɛn, ku aaci bɪ kaŋ
 puʂl ke cɪi tɛm awuʂc.

⁶ Dhiɛlk̄ɛ luʂi kərəc cit k̄awäär
 cɪ kaŋ aa luʂi week.

Dhiɛlk̄ɛ kərəc wäär cɪ looi cool
 k̄ak wär k̄ak wäär cɪ
 kaŋ luʂi kəc k̄ök.

Adhiɛlk̄ɛ ḡam muʂn kec apɛi
 bɪ wiɛt cit tɛwäär ye
 luʂi kəc k̄ök.

⁷ Ee nhiam rielden dit rɛɛr ke
 yeen,

ku pirden rɛɛr yen k̄apath yiic.
 Adhiɛlk̄ɛ ḡam k̄ɛ rem yeguʂp
 thōŋ kek miɛt ẽ puʂu
 dit rɛɛr yen thɪn.

Rin ye yen rot leec ɛlä,

‘Yɛn tiŋ diit ŋaknhom mac
 paandiɛ ẽ riɛl cɪn ke
 tem ɣanhom,

ɣɛn acɪn mony bɪ thou ku ba
 dhuur.’

⁸ Rin ye Babilon jɛɛm kanhi-
 aam k̄ɛya,

ee kaam thiin koor ku abɪ
 Nhialic k̄adit rɛc

apɛi cɔl aabō tēnē yeen cimēn
 tuaany, ku cɔŋdit apɛi
 ku thuɔu.

Abɪ ɣɔɔt mac bɪ nyop ɛbɛn, rin
 Bɛny Nhialic yen bɪ ye
 tɛm awuʂc,

ala rieldit apɛi.

⁹ “Bāny ẽ pinynhom wäär cɪ
 kərəc looi kek ye aabi dhiau
 ku löönykē puʂth tēnē ye, tɛ tiŋ
 kek tol many cɪ ye ɣɔɔt nhom
 tɛmec. ¹⁰ Aabi k̄ɔɔc tɛmec,

rin cɪ kek riʂɔc ciɛt ke bɪ ḡam
 awuʂc thiek cit k̄ɛn cɪ ḡam Ba-
 bilon, rin wäär cɪ kek kərəc
 looi aya kek ye. Abik aa lueel,

‘Ye kərəɛc ẽ dɛ, gendit Ba-
 bilon, gen ril yen cɪ ɣuɔ
 riääk ye kam thiin yic!’

¹¹ “Kəc ẽ ɣɔɔc pinynhom aa
 dhiau rin Babilon, rin acɪn
 raan bɪ k̄akken bɛn lök ɣɔɔc.

¹² M̄ilöŋken tɔc, ku alɛth path,
 alɛth cɪ looi m̄ilāŋ thith ku
 guɛt path ku k̄apuʂth k̄ök cie
 lac yök ku tuŋ aa k̄ɔn, ku kuʂr
 path la diardiar, acɪn raan
 bɪ keek bɛn lök ɣɔɔc tēnē ke.

¹³ Miök ŋɪr, mäau ku abiik, ku
 yök ku thök, ku m̄ithiöŋ ku
 läai k̄ök baai ku tiim path ku
 aloony, acɪn raan bɪ ke lök
 ɣɔɔc. ¹⁴ Abɪ kəc ɣɔɔc aa lueel
 tēnē Babilon ɛlä, ‘Kuat k̄apath
 wäär ye ke cam, ku k̄apuʂth
 wäär ye ke cieŋ aaci rac, ku
 aaci bɪ bɛn yök acɪn.’ ¹⁵ Kəc
 ẽ ɣɔɔc wäär cɪ jak rin ye kek
 k̄akken ɣɔc ye aabi dhiau tɛ tiŋ
 kek ye ke dɛp. Aabi ya k̄ɔɔc
 tɛmec rin wäär cɪ kek mat kek
 ye ciɛt ke bɪ mat ẽ riääk yic
 aya. ¹⁶ Abik aa lueel,

‘Ye kərəɛc ẽ dɛ tēnē gendit cit
 k̄ɛnɛ,

‘Ye kərəɛc ẽ dɛ tēnē gendit cit
 k̄ɛnɛ,

‘Ye kərəɛc ẽ dɛ tēnē gendit cit
 k̄ɛnɛ,

‘Ye kərəɛc ẽ dɛ tēnē gendit cit
 k̄ɛnɛ,

gen dūit dhēj cīt raan cej
mīlōōj tōc ku guēt path
yeyeth!

17 Rin kākā aaci guō bēn
määr nyin yic.’

“Kōc ē riāth geer adēkdiēt
yiic, ku kōc la kākken yekē
keek la yaac riāth yiic, kāk ye
kek pīr thīn aabi kōōc tēmec,

18 ku dhieukē tē tīj kek tol
nhom ke dēp geeu kek kāk tō
thīn ēbēn, ku jōlkē ya lueel,
‘Makei! Acīn gendit cī kaṅ cīēt
ē gen!’ 19 Ku jōlkē kenhīim pot
ē neth bik nyuōth lōn cī kek
puōth lōny ku dhieukē apei
ku luelkē,

‘Makei! Cī gendit riāak kēya?
Gendit wāar ye kōc la riāth
jiēk la yōk thīn,

yen cī guō riāak ye kaam thiin
yic kek kāk tō thīn ēbēn!

20 Kōc rēēr pan Nhialic miētkē
puōth rin cī Nhialic Ba-
bilon rac.

Miētkē puōth kōc ē Nhialic ku
atuuc ē Raan cī lōc ku
dōc,

ku kōc kāk Nhialic tīj rin
cī Nhialic Babilon
tēm awuōc tēcīt tēn
kāre c wāar cī keek luōi
week.’ ”

21 Ku tiēj atuny Nhialic ril
cī kuurdit thiek kuany ku piir
wīr adēkdiēt yic ke lueel,

“Kēnē yen ee tē bī gendit Ba-
bilon rac thīn,
ku aciī ben tīj aciīn.

22 Yin Babilon aciīn lāār bī bēn
pij yiic tēdu,

ku aciīn kēēt bī bēn pij rōt
ke gut thom, tēdē ke ye
keṅ kooth yiic.

Kōckun atēēt ēbēn aabi mār,
ku wēthkun ye rap guur abi
cīēn rap ben guur thīn.

23 Ku mēc aciī bī kaṅ bēn tīj
nyīn ke dēp,

ku aciīn ruēi bī bēn looi,
rin kōckun ē yōc kek aake ye
kōcdit pinynhom,
ē pinynhom cam tēbāār ē
ruēeny.”

24 Nhialic aciī Babilon tēm
awuōc rin le yen guōp awuōc
cī yen kōc kāk Nhialic tīj nōk,
ku kōc juēc kōk ē Nhialic, Ba-
bilon ala guōp awuōc cī yen
kōc juēc ē pinynhom ēbēn
nōk.

19

*Riāj ē Babilon ē kōc Nhialic
miēt puōth*

1 Tēwēn cī atuny ril thōk ē
jam, ke ya pij kōc rōt nhial ke
loi kiēu apei ku luelkē,

“Lecku Nhialic! Nhialic yen
aciī yō luōk, diik ku riel
aa kāk Nhialicda ked-
hie.

2 Luōjnde ee yic ku ala cōk.

Yen aciī tīj adējōok wāar
nīec tēm awuōc thōj
kek kāk cī luōi kōc ē
pinynhom.

Babilon cī pinynhom rac,
rin rim kōc Nhialic atō
yecīn.”

3 Ku ben thān awēn loi kiēu
yai cam,

“Lecku Nhialic!
Babilon abi dēp ku many
nyop ye abi tol ya la
nhial akōlriēc ēbēn.”

4 Ku tiēj kōcdit kathiarou ku
njan, ku lāāi pīr kaṅjan ke gut

kenhiəl piny ē Nhialic nhom
ku dorkē ke cī nyuc thōnyde
nhom,
“Yenakan, Lecku Nhialic!”

Yan thiēḡ Manh Amääl

5 Ku piēḡ röl ke cöt thöoc
lööm ku lueel,

“Wek aa dhil Nhialicda leec,
week ebēn,
kəc ril ku kəc niəp, wek kəc
thek yeen ebēn ye
door.”

6 Ku piēḡ kəc juēc ke loi
kiεεu nhial apεi, ke loi arööl cīt
arööl ē piū kat apεi, ku cīt mār
deḡ ku luelkē,

“Lecku Nhialic! Rin Bānyda,
Nhialic Madhəl ee
Bēnyḡaknhom!”

7 Jəlku puōth miēt ku lecku
Nhialic,

rin cī nin thiēḡ Manh Amääl
thök, ku nyan thiak aci
rot guir bi lor.

8 Acī Nhialic ruök alēth path
cīn gup acuoł bi keek
cieḡ.”

Alēth path aatō nyin kəpath
ye raan luōi Nhialic.

9 Go atuuc lək ḡa, “Gāt
wēlkā, kəc mit puōth aa kəc cī
cəol ē yan thiēḡ Manh Amääl
yic.” Ku mēt thīn elā, “Wēlkā
aa wēl ē yith bō tēnē Nhialic.”

10 Guḡ ḡanhiaal guōt piny
yenhom ba door. Go lək ḡa,
“Duk loi kēya! Ee Nhialic
yen aya luōi cīmēn ye yīn ku
miēthakun cī gam, kəc cī yic cī
Jethu nyuōth, buōth yic. Ee
Nhialic ē rot yen aye door.”
Rin yic cī Jethu nyuōth yen ē
kəc cəl agam wēt ē Nhialic.

Raan cath mathiāḡ ḡer

11 Ku tiēḡ pan Nhialic ke
ḡaany thok, go ya mathiāḡ ḡer
yen tiēḡ thīn kek raan cath
ē ye. Ee yen raan ē Nhialic
luōi ē puōn ḡer, kuat kāk ye
looi ebēn aaya yith, tē looi
yen luk tēdē ke ye təḡ, ka la
cök ebēn. 12 Yen adēp nyin
cīmēn mac, ku acieḡ ajōm juēc
yenhom. Acī gāt kōu rin, ku ē
yen aḡic riēnke ē rot. 13 Ku
acieḡ alanh bār yekōu cī kōu
thiāḡ ē riēm. Ku riēnke aa,
“Wēt ē Nhialic.” 14 Abuōth
apuruuk Nhialic ke cieḡ alēth
ḡer, ku aake cath mīthiōḡḡ
ḡer. 15 Ku pal moth ē bēn bei
yethok bi yen kəc ē pinynhom
tök. Abī kəc pinynhom mac
ke cīn aḡuān, aabi nhiaç
yiic cīmēn mōn nhiēc bei
athuāi yic, bik riāḡ puōu
ē Nhialic yök kegup. 16 Ku
alanhde kōu ku yeyām, rin
aci gōt thīn elā, “BĒNYḡaknhom
ē BĀNYḡaknhīim, BĒNYDīt ē
BĀnydīt Ebēn.”

17 Guḡ atuny nhial kääc aköl
nyin tiḡ, ke cəl diēt pār aliir
yic ebēn ku lueel röldīt, “Bäk
tēn, bäk bēn mīth miēthdīt ē
thēi cī Nhialic guir! 18 Bäk
ḡuetkē gup bānyḡaknhīim,
kəcdīt apuruuk, kəcdīt ril,
gup mīthiōḡḡken ku kəc cath
ē ke, gup kəc ebēn, kəc aloony
ku kəc cie aloony, kəcdīt ku
kəc kor!”

19 Ku tiēḡ lei ku bānyḡaknhīim
ē pinynhom kek apuruōōkken,
ke kuut kenhīim ebēn bik la
thōr kek raan cath mathiāḡ

ku apurušökke. ²⁰ Go lei dām, kek raan wēt lueth wēŋ yen kōc nyin lueel, raan kāk kōc gōi looi, bī kōc la nhīm kin lei kenhīm tueŋ muōr rin kākken kā ku dorkē kēden cī kiēt. Go keek ebēn karou piēer manydit tuc apei bēn bei kuur yic ke pīr. ²¹ Ku nāk apurušökken ebēn ē pal bēn bei raan cath mathiāŋ thok. Ku guāpken aaci diet bēn ŋueet.

20

Rušōn tiem tōk

¹ Ku tiēŋ atuny nhial ke bō piny, ke muk wēnh ye tēthuth mec yic tuer thok, ku luŋ arēk dīt thiek apei. ² Ku dām atuny nhial kēdit cīt jakanu-aan, kēpiiny thēer yen jōŋrac dīt ē pinynhom, ku rek ē rušōn tiem tōk. ³ Ku piir tēthuth mec yic apei, ku riit thīn ku thiōök thīn ē thaany. Ku abī rēer ē tēēn ē rušōn tiem tōk. Ku kēya aciī bī lēu bī kōc pinynhom bēn tušōr nyin. Ku na la runkā thōk ke yeen abī pāl ayeer ē kaam koor.

⁴ Ku tiēŋ kōc ke cī nyuc ē thōc nhīm, ku tiēŋ wēi kōc wāar cī tēm rōt rin cī kek wēt Jethu Krītho ku yen wēt Nhialic gam. Kōckā aake nāk ke rin kēc kek wēt lei gam ku dorkē, ku aacīn gup kin ē lei kenhīm tueŋ ku kecin. Aaci bēn pīr ku nyuuckē ē thōc nhīm, rin cī Nhialic ke gām riēl bīk mac. Ku jōlkē mac kek Raan cī lōc ku dōc ē rušōn tiem tōk. ⁵ Na cī runkā thōk, ke kōc kōk cī thou, kōc cī gam ku kōc

ē pinynhom aabi bēn pīr, ku ē yen jōn rot tueŋ bī gup kōc cī thou rōt jōt. ⁶ Ku Nhialic abī kōckā dōc, ku keek aabi ya kacke rin ye kek kōc cī kaŋ pīr, rin cī ke kaŋ jōt thou yic. Ku keek aaciī bī thou thon ē rou, ku aabi ya kōc Nhialic lušōi ku Jethu Krītho, ku aabi mac kek ye ke ye bāny ē tōk rušōn tiem tōk.

Jōŋrac aciī tiaam

⁷ Tē le rušōn tiem tōk thōk, ke jōŋrac abī lony tēwāar cī ye mac thīn. ⁸ Ku abī bēn bēn ē pinynhom bī kōc kōk bēn wēēŋ nyin, kōc cī thiēi ē bēēi pinynhom yiic cōl Gok ku Magok. Aabi jōŋrac mat yiic ku ŷēth ke taŋ yic. Ku keek aa juēc ka cīt liēet agōr. ⁹ Ku weerkē pinynhom ebēn, ku goolkē gen nhiēer Nhialic piny, gen rēer kacke thīn. Go Nhialic mac tušōc piny nhial bī ke nōk ebēn. ¹⁰ Ku cuet jōŋrac wāar ke wēŋ manydit tuc apei bēn bei kuur yic, tēwāar cī lei ku kōc tōr lueth kaŋ cuat thīn. Ku keek aabi reem akōl ku wēer ē tēēn akōlriēc ebēn.

Luŋ thōk ē piny

¹¹ Ku tiēŋ thōnydit yer apei kek raan cī nyuc yenhom. Go piny ku nhial māar yenhom tueŋ ku cīn raan ben ke tiŋ acīn. ¹² Ku tiēŋ kōc cī thou ebēn kōcdīt ku kōckor ē pinynhom ebēn ke kāac thōōc lōōm. Ku jōl athōr ŋaany yiic, ku athōr cī kāk cī kōc pinynhom looi gōt thīn, ku jōl athōr dēt yen athōr pīr ŋaany yic

aya. Ku kəc ēbēn aake ye tēm awuəc thōŋ kek kē cī ŋek looi pinynhom, cī gōt riənke thook athōōr yic. ¹³ Ku jəl kəc ke thou wīir bēn ku kēēckē Nhialic nhom luk yic, ku jəl kəc cī thou rēer guāpken piiny rēŋ yiic rōt jōt aya, ku kēēckē Nhialic nhom luk yic. Ku keek aaci bēn tēm awuəc thōŋ kek kək ke cik looi pinynhom. ¹⁴ Go thou nhom guōp cuat manydīt dēp apēi yic. Manydīt dēp kēnē yen ē thon ē rou. ¹⁵ Kuat raan liu riənke athōr ē pīr yic, aci cuat baau mac dēp kēnē yic.

21

Pinyinhom ku nhial ē yam

¹ Ku jal pinynhom ku nhial ē yam tīŋ, rin cī piny ku nhial thēer mää, ku cīn wērdīt kək ben rēer thīn. ² Ku tiēŋ gen Nhialic yen Jeruthalem ē yam, ke bō piny nhial pan Nhialic bī bēn pinynhom. Gen ē Nhialic aci guiir cimēn nyan cī guiir bī gām moc. ³ Ku piēŋ raan ke cōt rōldīt apēi ē thōōc lōōm ku lueel, “Ēmēn pan Nhialic arēer kek raan! Ku keek aabi ya kacke, ku Nhialic nhom guōp abi rēer ke ke ku abi ya Nhialicden. ⁴ Abi piū wēec wei kenyīn. Ku acīn raan bī ben thou acīn. Acīn raan bī puōu ben riāak ku dhiēu, tēdē ke ben tērem yōk yeguōp cimēn thēer, rin kəŋ aaci rōt waar.”

⁵ Ku lueel raan cī nyuc thōōc nhom ēlā, “Tiēŋkē! Kəŋ

ēbēn aluōōi bīk aa yam!” Ku lueel aya ēlā tēnē ŋa, “Gāt kēnē, alēu ba gam yen kē lueel rin wēlkā aa yith.

⁶ “Kuat kākkihth ēbēn ēcī luōōi tēcīt tēde. Ee ŋen jōk ē cōk ku ŋen thōk ē kəŋ. ŋen abi raan nēk rou gām piū dek, aba gām piū ē pīr, ku aba gām ye ē path. ⁷ Kuat raan cī tiam abi kākka yōk tēnē ŋa. Aba gām ē kākka ēbēn, ku ŋen abi ya Nhialic ku yeen abi ya manhdiē. ⁸ Ku kəc riəc, ku kəc cī gamden puōl ku kəc cā adumuōōm looi, kəc cī kəc nōk, kəc ē luui kārēc, kəc ē jōŋrac, kəc jakrēc door, ku kəc alueth, kōckā ēbēn aabi cuat manydīt tuc bēn bei kuur yic, ku yen ē thon ē rou.”

Jeruthalem ē yam

⁹ Go atuōny tōk kam atuuc kadhorou wäär muk kērac apēi ciēēn bēn ku cōol ŋa, “Bäär lokku ba yī la nyuōth nyan bī ya tīŋ Manh Amāäl.” ¹⁰ Go Wēi Nhialic la ŋaguōp ku ŋēth atuuc ŋa ē kuurdīt bār nhom. Ee tēēn ke nyuth ŋa Jeruthalem gen ē Nhialic ke bō piny nhial pan Nhialic. ¹¹ Ee dēp diardiar ke diik Nhialic. A dēp cīt kuur cī guan bī la lēŋlēŋ. ¹² Ku aci gōōl piny kal ril bār, ku ala thok kathiāār ku rou, ku thokkā ēbēn aaye atuuc kōōc thīn. Ku thokkā aaci rin kuat Itharel kathiāār ku rou gōt thīn. ¹³ Ku kal cī ŋeu gōōl piny ē la guōk kaŋuan, ku guōŋ tōk ē

la thok kadiäk. ¹⁴ Kal cī ke geu gööl piny aaci buth aleeldit kathiäär ku rou nhüim. Ku rin atuuc Manh Amääl kathiäär ku rou aake cī gät aleelkä kööth.

¹⁵ Ku atuny wäär yen jam ke ya, amuk wai cī looi milänj töc bī yen geu athem, pänyde ku thuokke. ¹⁶ Geu ala guök kanuan thönj thook. Ku them atuny nhial geu waiden wēn muk, ku yök ke cit meel tiem tök ku buot kadhiēc bēr ē kōu, ku lääu yic kek bēr la nhial ē cit kēnē aya. ¹⁷ Ku them atuuc la nhial ē kal ku dit ē köude aya, ku yök ke ye akääth thiärdätem. Käk ke ye atuuc them aake cit kāk ye kōc them ē path.

¹⁸ Päny cī geu looi, aaci buth kuur yer dhēj ku geu nom ēci looi milänj töc la gei cit macar. ¹⁹ Puöönny ē geu aake cī jōok cök kuat aleel la diardiar. Aleel ke cī puöönny jōok cök aya aake yiic thiäär ku rou. Kök aake thith, ku kōk aa yer ku kōk aa mañök, kōk aa mīthiöönj, kōk aa mīkēth, kōk aa miyēn, kōk aa milööth, kōk aa malīik, ku kōk aa mamer. ²⁰ Ku kit ebēn aake ye thiäär ku rou. ²¹ Thok kathiäär ku rou ē genē aake cī looi aleel yer kathiäär ku rou, thuonj tök ē ye looi alel yer tök, ku geek ē geu yic aaci looi milänj töc la diardiar cit macar.

²² Yen akēc luanj Nhialic ye kōc röök thīn tīj, ee gen kēnē yic, rin Bēny Nhialic Madhəl ku Manh Amääl kek aa luanj

Nhialic. ²³ Gen kēnē ecīi wic ruel aköl, tēdē ke ye pēei, rin ala ruelde ē rot, rin rueldit Nhialic yen aye ye mer yic, ku Manh Amääl yen aye ye mer yic cīmēn many adök. ²⁴ Ku ruel ē gen yen aye kōc cath thīn, ku bāny pinynhom aabi ya bēn bīk jaakden bēei thīn.

²⁵ Kal aabi ya rēer ke njaany thook aköl ku wēer, rin piny aci ben a cuəl. ²⁶ Kōc wuöt ebēn aabi bēn ē gen yic rin bī kek Nhialic bēn aa door ku leckē. ²⁷ Acin kōc la gup adumuööm bī puöl bīk la geu, ayi kōc ē luui kāk kōc cəl ayär gup ku kōc tör lueth. Kōc bī puöl bīk la geu aa kōc cī rienken göt athör ē pīr Manh Amääl yic.

22

¹ Ku ben atuny nhial ya nyuöth wär cī thiänj piu ē pīr la kirkir apei bö tēnē thöny Nhialic ku Manh Amääl, ² ke kuēer geu gēk ciel yic. Agör ē wär lonj ku lonj, akēc tim ē pīr thīn, tim luok ē pēei thok ebēn ruöön tök yic, ku kōc wuöt ebēn aa yiēthke lööm bī kek yöntöök aa cəl adem, ku tueny kōk aya. ³ Acin dēt mēen Nhialic bī rēer ye gen kēnē yic. Kōc Nhialic ku thöny Nhialic kek thöny Manh Amääl kek aa rēer thīn, ku kōc ē Nhialic kek aabi ye aa door. ⁴ Kōckä aabi Nhialic aa tīj ku rin Nhialic abi gät kenhüim tuenj. ⁵ Abi ciēn cuəl ē piny ye gen yic. Kōc ē rēer

21:15 Edhe 40:3

21:21 Ith 54:11-12

21:23 Ith 60:19-20

21:24 Ith 60:3

21:26 Ith 60:11

21:27 Ith 52:1; Edhe 44:9

22:1 Edhe 47:1; Dhäk 14:8

22:2

Cäk 2:9; Edhe 47:12

22:3 Dhäk 14:11

thīn aaciī bī wīc ruel akōl, tēdē ke ye many bī piny mer yen wickē. Rin Nhialic yen abī ya ruelden. Aabī rēer thīn ke ye bāny akōlriēec ēbēn.

Bēn ē Jethu

⁶ Go atuuc lēk ya, “Kuat kāk ca tīj ku piŋ ke aa yith ēbēn. Ku Bēny Nhialic yen Wēike yāth ē kōc kāk Nhialic tīj gup, yen acā atuōnyde tuōōc bī kacke nyuōth kāk bī rōt looi ye nīnkā.” ⁷ Aye Jethu lueel ēlā, “Dhielkē piŋ apath! Yēn abō ēmēn! Kōc mit puōth aa kōc thek kāk cī lueel athōr kēnē yic ēbēn!” ⁸ Ee yēn Joon yēn a ya piŋ ku tiēj kākā. Tēwēn cī yēn ke piŋ ku tiēj ke, ke ya gut yanhīol piny yecōk ku duōor atuny wēn nyuth yēn kākā. ⁹ Go jal lēk ya, “Duk loi kēya! Yēn alony cimēndu, ku miēthakui kōc kāk Nhialic tīj, ku kōc ēbēn kāk tō athōr yic theek. Dor Nhialic!” ¹⁰ Ku lēk ya, “Duk kāk cī gōt athōr kāk Nhialic kēnē yic thian tēnē kōc, rin cī piny thiōk ke thōk. ¹¹ Ku kōc kārēc looi aabī ŋot ke la tūeŋ ke looi kārēc, ku kōc cī wēt Jōŋrac gam aabī ŋot loikē kēya. Ku kōc ē luui kāpath aabī ya luui kāpath. Ku kōc Nhialic aabī la tūeŋ ke luui Nhialic.”

¹² Aye Jethu lueel ēlā, “Piēŋkē apath yēn abō ēmēn thiin, yēn abō ba kōc bēn riop, tēdē ke ya tēm kōc awuōc thōŋ kek kē cī ŋek looi thēer wāar. ¹³ Ee yēn jōk ē cōk ku yēn thōk ē kāŋ.

¹⁴ “Kōc mit gup aa kōc cā alāthken lōok riem Manh Amāäl, rin aabī la yic bīk mīth tim piūr cam, ku aala yic aya bīk la gen Nhialic ē yam. ¹⁵ Kōc tō geu kōu aa kōc pan mac, kōc cī kegup yiēk acual rin theek kek jōŋrac, kōc nāk ē kōc, ku kōc ē jam lueth, ku kōc luui kāk bal aaciī kōŋ la ē gen kēnē yic acīn.

¹⁶ “Aye Jethu lueel ēlā, Yēn acā atuōnydiē tooc bī kākā bēn lēk we, wek akuut cī gam. Yēn ē kuat dhiēnh bēnyŋaknhom Debit, ee ciēer bak piny ē ruel bēēi.”

¹⁷ Aye Wēi Nhialic ku kōc Nhialic kek cīt nyan thiak ē Manh Amāäl lueel, “Bāk!” Ku kuat raan piŋ ē kēnē adhil lueel aya, “Bāk!” Na le raan nēk rou ke bō, kuat raan nēk rou abī dek piū piūr ē path.

Thōk ē wēl

¹⁸ Yēn Joon, yēn alēk kuat raan piŋ ē wēt kēnē puōu ēbēn, na le raan juēk kēde thīn ka bī Nhialic tuōc kārēc cī gōt athōr kēnē yic. ¹⁹ Ku na le raan nyēei wēt tōk kam wēl tō athōr wēl cī nyuōth yēn yic, ke Nhialic abī yinyden bī tēk ye mīth tim ē piūr yic, ku la gen yam, cī ke gōt athōr kēnē yic, nyaai tēnē ye.

²⁰ Ku Jethu raan lēk kōc kākā ēbēn aye lueel, “Yēē-yēē! Yēn abō ēmēn!” Kēya, ee tēde. Bäär Bēny Jethu!

²¹ Bī dhēēŋ Bēny Jethu rēer kek kōc ē Nhialic. Yenakan.